Gaekwad's Oriental Series
Published under the Authority
of the Maharaja Sayajirao
University of Baroda, Baroda

General Editor :
A. N. Jani,
M.A., Ph.D., D.Litt.,
Kāvyatīrtha,
Director, Oriental Institute

No. 162

मीनराजविरचितं

वृद्धयवनजातकम् ।

प्रथमो भागः ।

VṚDDHAYAVANAJĀTAKA

OF

MĪNARĀJA

Vol. I

Edited by

David Pingree,

Ph.D.,

Professor of the History of Mathematics,

Brown University, U.S.A.

Oriental Institute

Baroda

1976

First Edition : 1976
Copies 500

Published with the Financial Aid of the University Grants Commission, the Government of Gujarat & the M. S. University of Baroda

Price Rs. 94=00

Copies can be had of :—

The Manager,
UNIVERSITY PUBLICATIONS SALES UNIT,
M. S. University of Baroda Press (Sadhana Press),
Near Palace Gate, Palace Road,
BARODA-390 001

Printed by Photo-offset Process at the " Printrance, " Bagikhana, Baroda, for Shri Rasiklal G. Patel, Manager, Maharaja Sayajirao University of Baroda Press (Sadhana Press), near Palace Gate, Palace Road, Baroda and published by Dr. A. N. Jani, Director, Oriental Institute, Maharaja Sayajirao University of Baroda, Baroda, March, 1976.

FOREWORD

The *Vṛddhayavanajātaka* shortly known as *Yavanajātaka* of Mīnarāja is the first work on Hindu astrology appearing in the Gaekwad's Oriental Series.

Written in Western India probably in the 4th cent. A.D. the *Yavanajātaka* is one of the most important contributions of that part of India in the field of astrology. Its publication for the first time will, it is hoped, throw new light on some of the vexed problems of astrology, such as the cultural and academic relations of Yavanas (Greeks) with our country, their contribution in the field of Indian astrology, and the mutual influence of Greek and Indian scholars in this branch of study.

Varāhamihira refers to one Yavanācārya. His commentator Bhaṭṭa Utpala refers to Yavaneśvara Sphujidhvaja, the author of the *Yavanajātaka* (written in 269 A.D.). This Sphujidhvaja refers to the views of the Yavanas with the words : " *Yavanāḥ Ūcuḥ* ". This indicates that there was a band of Yavana astrologers who enriched this field even before Sphujidhvaja.

By as early as the time of Bhaṭṭa Utpala (10th cent. A.D.) their works seem to have been lost. Fortunately, two works on Jātaka by the Yavanas (or Greeks) have come down to us: (1) *Yavanajātaka* by Sphujidhvaja and (2) the *Yavanajātaka* of Mīnarāja which is also known as *Vṛddhayavanajātaka* or *Mīnarājajātaka*. The author in the very beginning of his work (I.2) proclaims that he is merely condensing to 8000 verses only, from the original consisting of one lakh verses, the work of an ancient sage who taught it to Maya.

The present work critically and carefully edited by Dr. David Pingree of Brown University (U.S.A.) with the help of as many as 16 MSS (rejecting some half a dozen ones) should prove an important contribution in the field of astrology inasmuch as it will open a new vista in the field of cultural relations between ancient Greece and India and the mutual borrowings of the scholars of both these ancient countries. Dr. Pingree's third volume consisting of his learned introduction throws valuable light on these cultural aspects. I hope, Dr. Pingree's work, would be welcomed by students of Indian astrology and scholars working in the field of ancient Indian cultural history.

The printing of the present work by the photo-offset printing process of the original manuscript of the author is not satisfactory in some places. The Ex-Director of the Institute was, however, compelled to undertake such a printing due to certain unavoidable difficulties. The consequent inconvenience to the reader is regretted.

I thank Dr. Pingree for accepting our invitation to undertake the task of preparing a critical edition of this valuable work.

I also thank the University Grants Commission and the Government of Gujarat for jointly giving financial help towards the publication of this volume.

Oriental Institute,
Baroda,
August 5, 1975

A. N. JANI
Director

CONTENTS

INTRODUCTION

This, the first of three projected volumes, contains *adhyāyas* 1-39 of the *Vṛddhayavanajātaka* composed by Mīnarāja in western India, probably in the fourth century *A.D.* The second volume will contain the remainder of the text (*adhyāyas* 40-71) and an index of verses, while the third will contain an introduction discussing the manuscript tradition and influence of the *Vṛddhayavanajātaka* and its relations to the *Yavanajātaka* of Sphujidhvaja, written in 269 A.D., and to the lost work of Satya; some supplementary texts (e.g., the *Strījātaka* and the *Yavanasaṃhitā*) will conclude volume III.

As the manuscripts will be fully described in vol. III and their interrelationships clarified, it is necessary here only to identify those utilized in this first volume.

- A Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona 558 of 1899/1915.
- B Bhandarkar Oriental Research Institute 104 of 1873/74.
- C Bhandarkar Oriental Research Institute 211 of 1883/84.
- E Sarasvatī Bhavana, Vārāṇasī 36381.
- F Viśveśvarānanda Vedic Research Institute, Hoshiarpur 2499 (through a copy).
- G Bhandarkar Oriental Research Institute 349 of 1882/83.
- I India Office, London Sanskrit 2330 (Eggeling 3073).
- L British Museum, London Or. 5244 (Bendall 484).
- O Bodleian Library, Oxford Wilson 427 (Winternitz 781).
- Q Asiatic Society of Bengal, Calcutta G 8074 (Sengupta 7193).
- R Asiatic Society of Bengal G 3141 (Sengupta 7195).
- S Scindia Oriental Institute, Ujjain 9503 (through a copy).
- T Asiatic Society of Bengal G 5939 (Sengupta 7196)
- U University of Pennsylvania, Philadelphia 1908 (Poleman 5161)
- V University of Pennsylvania 1900 (Poleman 5238)
- W Scindia Oriental Institute 8113 (through a copy).

In addition to these sixteen manuscripts I have examined but rejected as not being helpful some half a dozen others. I wish here to thank the authorities of all these libraries for making the manuscripts in their collections accessible to me.

In the edition some examples of faulty grammar and prosody have been allowed to stand as Mīnarāja's ability to compose flawless verses is much to be doubted. Where, however, the manuscripts offer a text bereft of sense, the offending passage is marked by a dagger. It is clear that the manuscripts are all derived from one original as they all partake in certain lacunae; but, while the scribes of E, G, and R had access to an excellent manuscript and often alone preserve the right reading, the scribes of L, Q, and W are often

only guessing at a sensible reading. Their conjectures are only rarely acceptable. Verses which are of dubious authenticity (*e.g.*, *adhyāya* 24 A) are enclosed in square brackets, my own few additions in pointed brackets. All intelligible variants or variants that might prove useful in determining the relationships of the manuscripts to each other are recorded in the apparatus. This is arranged in the order of occurrence of the words in each *pāda*; in cases of doubt as to which word the variant replaces the meter will usually indicate the correct word, but if that does not suffice the word itself followed by a] is cited before the variant.

Now I express my warmest thanks to Dr. U. P. Shah of the Oriental Institute in Baroda for encouraging me to complete this work which I began on my first visit to India in 1957. I hope it is worthy of his confidence and, when completed, will be a useful tool for students of *Jyotiḥśāstra* and its history.

Brown University,
Providence, R.I., U.S.A.,
January 3, 1972

DAVID PINGREE

सृष्टौ विधात्रे जगतां शिवाय
　　संहारकाले स्थितये ऽच्युताय /
तस्मै नमः सर्वगताय नित्यं
　　त्रयीमयायामलभास्कराय //१//
यदुकवान् पूर्वमनिरुक्त शास्त्रं
　　होरामयं लक्षमितं मयाय /
तन्मीनराजो निपुणं स्वबुद्ध्या
　　विचिन्त्य चक्रे ऽष्टसहस्रमानम् //२//
या पूर्वकर्मप्रभवस्य धात्री
　　धात्रा ललाटे लिखिता प्रशस्तिः /
तां शास्त्रमेतत् प्रकटं विधत्ते
　　दीपो यथा वस्तुघने ऽन्धकारे //३//
आद्यः स्मृतो मेषसमानमूर्तिः
　　कालस्य मूर्धा गदितः पुराणैः /
सो ऽजाविकासंचरकन्दराद्रि-
　　स्तेनाग्निधात्वाकररत्नभूमिः //४//
वृषाकृतिस्तु प्रथितो द्वितीयः
　　सवक्त्रकण्ठायतनं विधातुः /
　　वनसानुद्रुमगोकुलानां
　　कृषीबलानां च विहारभूमिः //५//
वीणागदाभृन्मिथुनस्तृतीयः
　　प्रजापतेः स्कन्धभुजप्रदेशः /
प्रनर्तकीगायनशिल्पिकस्त्री
　　क्रीडारतिद्यूतविहारभूमिः //६//
कर्की कुलीराकृतिरम्बुसंस्थो
　　वक्षःप्रदेशो विहितः स्वधात्रेः /
केदारवापीपुलिनानि रम्य
　　देवाङ्गनानां च विहारभूमिः //७//

1a. सृष्ट्यै AS, सृष्टे B, सृष्टोर्वै° CIT　1c. सर्वहिताय C　3b. प्रशस्तिः I
3c. प्रकटां LWG, प्रकटीं Śivarāja (p. 271)　before 4: अथ
द्वादशराशीनां विहारभूमिकथनं ACLT　4c. सोजाविका° VI, सौजाविका° G
°संचकरंदरा° AB　5b. सवक्त्रकं आयतनं GW　6c. °शिल्पक° CLT
°स्त्री°] °स्त्रा° CT　6d. रतिश्चू° ACLT　°द्यूत°] °सूरि° L　7a. कर्के:
GSTW　7b. वक्षःप्रदेशो GW

सिंहस्य शैले हृदयप्रदेशः
    प्रस्रावणैः पंचममाहुराशाः /
तस्माच्च शैलाग्रगुहावनाद्रि-
    बाह्या[illegible] भूमिवनप्रदेशाः ॥८॥
प्रदीपिकां गृह्य करेण कन्या
    नौस्था जले सस्यमिति ब्रुवन्ति /
कालार्घधारा जठरं विधातुः
    स शाद्वलस्त्रीरतिशिल्पभूमिः ॥९॥
वीथ्यां तुलापण्यधरो मनुष्यः
    स्थितः सनाभीकटिबस्तिदेशः /
शु[illegible]र्घवाणापणपत्तनाय-
    सर्वो निवासो व्रतसस्यभूमिः ॥१०॥
श्वभ्रे ऽष्टमो वृश्चिकबिम्बदेहस्तु
    प्रोक्तः प्रभोर्मेढ्रगुदप्रदेशः /
गुहाविलश्वभ्रविषाश्मगुप्ति-
    वल्मीककीटाजगरादिभूमिः ॥११॥
धन्वी मनुष्यो हयपश्चिमार्ध-
    स्तमाहुरूरू भुवनप्रणेतुः /
समास्थितव्यश्वसमस्तवाजी-
    कृपास्त्रभृद्द्विरदरथाश्वभूमिः ॥१२॥
मृगार्धपूर्वो मकरो ऽम्बुमध्ये
    जानुप्रदेशं तनुशान्ति धातुः /
नदीवनारण्यसरोजकूप-
    श्वभ्रादिवासो दशमः प्रदिष्टः ॥१३॥

8a. °प्रवेश: LQW 8d. बाह्यावहा° ABILOQSW, व्याधाकुला तस्य CT, corr. to बाह्यावहा° C °प्रवेशा: B, प्रवेशी L, °प्रवेश Q 9a. प्रदीपिकां I गृह्य LQW 9b. ब्रुवन्ति om. A 9c. कलार्घधारा LQW, कालार्घधारी CT जठरे BCL, जगं S, जगृं A 9d. शसाद्वल° LOQ, सा शाद्वल° AS, सराद्वल° I ; शिल्प°] °स्यत्म° LQ, °स्यत्न° W 10b. °देशो ABCIOSW, °देस्ये Q 10c. शुल्काग्र° CT, शुल्कार्घ° I 10d. °वासोनन्न° ABCILOQSTW 12b. °रूरू नुं° ILQW 12c. समक्षित° LW 12d. चापास्त्र° LQW 13a. ऽम्बुम°: f. 1 of B ends here; f. 2 is missing. 13c. °सरोजकूप° CST, °सरोजकूप° AC, सराज्यकूप° I, तडागवापी° LQW 13d. स्वभूत्यवासो ACILOQSTW

स्कन्धो ऽथ रिक्तः पुरुषस्य कुम्भो
जंघोरुमेकादशमाहुराद्याः ।
सद्भाण्डकोशाकरकूपवापी-
संशौण्डिकं सूनिवेशदेशाः ॥१४॥
जले तु मीनद्वयमन्त्यराशिः
कोलस्य पादौ कथितौ वरिष्ठैः ।
स पुण्यदेवालय[illegible] तीर्थभूमि-
[illegible] निवासः ॥१५॥
इदं जगत्स्थावरजङ्गमाख्यं
सर्वं रवीन्द्वात्मकमाहुराद्याः ।
तयोर्द्वयोः शापप्रसादवृद्धौ
[illegible] त्मकं तत् ॥१६॥
[illegible] मघादि
सार्पादि [illegible] विहितं परार्धम् ।
क्रमेण सूर्यः प्रददौ ग्रहाणां
[illegible] राशि[illegible] स्तथै[illegible] ॥१७॥
बुधस्य शुक्रस्य [illegible] स्य
बृहस्पतेर्भास्करनन्दनस्य ।
द्वे द्वे गृहे तेषु यथानुरूपं
फलं विधेयं निपुणं विदग्धैः ॥१८॥
एषां पुमांसो विषमाः प्रदिष्टाः
समा युवत्यः फलदास्तथैव ।
क्रूराश्च सौम्याः शुभमूर्तयश्च
चरागमिश्राः क्रमशश्च सर्वे
ज्ञेयाः स्वभावेन शुभाशुभेषु ॥१९॥

14b. °रन्ध्रे W, °रस्य LG 14d. °शौंडक° AIG-T, °शौडक° LC 15b. वरिष्ठौ IL OQSW 15c. °तीर्थ°] °पुण्य° LQW 15d. °[illegible] A-ILQSTW after 15: इति द्वादशराशि उत्पत्तिलक्षणाध्याय L 16c. बापचयश्च W, साबयवश्च L 16d. यो जगदात्मकं तु LQW 17a. तस्योक° LQW °माख्यं ALOQSTW 17b. सार्पाति OST 17c. ग्रहाणै L, गृहाणि QW 17d. व्यस्तानि LQW, व्यस्तिं न C 18d. निपुणैर्वि° L
19d. चराप्यमिश्रा: C, चरान्यमिश्रा: LQW, चरांगमित्रा: I

मेषो हरिः प्राग् नवमश्च नाथा
याम्याधिपा गोयमदामृगाश्च /
नृयुक्तुलाकुम्भधरापरास्याः
कर्कालिमीनास्त्वथ चोत्तरायाः //२०//

एषां नवांशाः प्रभवन्ति पूर्वात्
सूर्यांशकास्त्वाश्च निजालयस्थात् /
आद्येषु नन्दागृहपालकानां
द्रेष्काणसंज्ञाः क्रमशो विचिन्त्याः //२१//

होराद्वयं भानुनिशाकराभ्या-
मोजे समे व्यस्तमुशन्ति तज्ज्ञाः /
कुजस्य बाणा इषवश्च सौरे-
रष्टौ गुरोः सप्त शशाङ्कजस्य //२२//

भृगोः शराः पुंभवने प्रदिष्टा-
स्त्रिंशांशकाः स्त्रीभवने विलोमम् /
सप्तांशकाः सप्तमराशिपूर्वाः
बहिर्विभागा भवनस्य मेषात् //२३//

चूडापदं द्विस्वरसप्तलिप्त-
माद्यं पुराणा गृहलिप्तिकानाम् /
नृराशिसंज्ञाः परतो वरिष्ठा-
श्चतुष्पदाश्चैव तु दक्षिणस्याम् //२४//

तथापरस्यां प्रभवन्ति कीटा
जलोद्भवाश्चैव तथोत्तरस्याम् /
सौम्योद्भवाः प्राग्बलवृद्धिभाजो
भवन्ति याम्यास्त्वथ पश्चिमस्याम् //२५//

गृहा ग्रहाणां विषयेषु योज्याः
फलार्थिभिर्हानिकरास्तथान्ये /
द्युरात्रिसन्धौ प्रबलाश्च कीटा
द्विजाः पुमांसः पशवश्च रात्रौ //२६//

21b. निजालयस्थाः LQW, निजालयंथा I, निलजापत्या: C, em. to निजालयस्था 21c. °गृह° CILQW 21d. °संस्थाः ACIOST 23d. त्रिंशांकुताः सेटलवास्तथौजे LQW 24a. स्वराशिपूर्वं गणना (सेर् W, om. Q) स्वरस्थाः LQW 24c. वलिष्ठा° ALOQSW 26a. गृहाणां W, 26b. फलार्तिभि° LQ °स्तथान्या: ILOQSTW 26c° बलाश्च to 27b. सौम्यग्रह° om. I

य: स्यात्प्रियकरत्वमथवाहि दृष्टः
　　सौम्यग्रहैर्वा स च वेदुरिह: ।
राशिं गतो वा शुभमध्यभागं
　　क्रूरैर्वियुक्तो बहुसौम्यदृष्टः ॥२७॥
तत्पुष्टिलग्नं सौभाग्यं वैरिहं
　　मूर्धानदेहं सुखदं निवासम् ।
मूर्तिः फलं श्रीफलमिष्टदं च
　　संस्थानकं पूर्वगृहं वदन्ति ॥२८॥
कोशो धनं दक्षिणसिद्धिभेदं
　　प्रभूषिणं भासुरकं द्वितीयम् ॥२९॥
तृतीयमुत्मानहरं
　　वदन्ति बीजाङ्कुरकं तमीड्यम् ॥३०॥
सुखं सुगम्यं ह्यथ बन्धुलानि
　　गृहं सहृत्तर्यनवीनमारैम ।
मित्रं प्रशान्तं गेहणा विशालं
　　नृणां कनीकं प्रसरं कुलालम् ॥३१॥
सन्तानकं दातृकरं सुरोत्सं
　　गृहीतसारं प्रवरं सशोभम् ।
स्यात् पंचमं पूर्वकरं कृताल्नं
　　साराभिवर्णोऽस्करं कुलीनाम् ॥३२॥

27a. स्वर्गनाभि° CT　27b. °दुर्लभ: LQW　28a. तत् नग om. W बोलदं LQW　28b. सरगाभिवासं LQ, ग्राभनगं...°विभावारं W
28c. °फलभीष्टदं AOS, °फलभीष्टदं I, °फेलभाष्टदे दं C
29a. °मूर्द्धि LQW　29b. प्रभूषिणां AST, प्रभूरिणं C, विभूषणं LQW　तृतीयं AILOQSW　30a. द्वितीय° AIOS, दत्तोक्य° LQ, दौर्बक्य° W　30b. °मीड्ं CIOW, °मीन्दं S, °मीढं A, °मिटं T
31a. स्वथ LQ　31b-33a om. LQW, instead of which they have:
सताकं सत्यमित्रशान्तं
विशाल(लं W)बुद्धिं विनयं सुमन्त्रं
31b. सहृत्तर्यन° om. CI　31c गुरुणां विशाला IO　31d कनिष्ठं C
कुलालं I, कुबालं C　प्रसतं यतं म in marg. C　32a-d om AIOS　32a in marg. C　32a. दातृकरं CT　32d साराभि° T
°वर्णोद्दकरं CT

पुराबीजं सान्द्रकरं कुलीनां
    बहुं प्रशीपं सरिपं च शनकम् ।
संशोधिणं श्रीमदं सुबातं
    निराहरं बाभिकरं वृथाह्वयम् ॥३३॥
स्यान्नामिनं कुन्दरं विशालं
    घूर्णं कन्नं मदनं च शारम् ।
धूरं धनं सन्धारिदं सकामं
    नामग्रभातं रतिदं प्रसिद्धम् ॥३४॥
मूल्यं सदा विद्रुमाय प्रकीर्णं
    पैशाचिकं रोहिकमारिदं च ।
दशारिकं साङ्गारिकं नराणां
    स्यात्तद्वृकास्यं कुकमादिकास्यम् ॥३५॥
धामेश्वरं धीतिकरं विकारं
    तृणादिकं गोचरणं गरुत्वम् ।
भूरिं विकारं प्रथमं वरिष्ठं
    सुधाविन्दुकं नवमं च नाके ॥३६॥

33a om. C   33a. परावनं AIOST सान्द्रकं AIOST कुशीपं A   33b. प्रशोपं om. A सस्वशन्नशकं C सारिवं AIC, शारिवं T, सपिरं LQW शतं LQW   33c. संशोषणं I, सस्तोस्वणं LQ, सस्तोद्गं W, सम्शोषिणं C श्रीहृमदं AIOST, श्री च मदं LQW, श्रीमद्दं C   33d-34b om. LQW   33d. वृथाह्वं ACST, पृथाह्वं I, प्रहिह्व corr. to वृथोह्वरं C   34c घूर्णं ACS, corr. to घूर्णं C, घूर्णं LQTW धनं om. I, घनं LQ, घूनं W सधारं C   34d. प्रसिद्धं सकामं L, सकान्तं Q, सकान्ति: W   35a. ग्रहरं S °भकं ACIOS, °भकं T   35b. रोहिक° LQW   35c. नैशाचिकं C सांगारिकं ACIOST नराणां AIOST, नरां C, नरीनं LQW   35d om. LQW   35d. तद्वृकास्यं om. AICS, तां वृकास्यं T, तद्वृकास्य C   36a-d om. LQW; in their place they have:
स्याद्वातप्रभाद (-रोगभाग L) नेत्रमं च नामं
    स्यात्रास्थेपौत्रं सकूरं वदन्ति ।
36a° धनं ACIOS धीतिकरं S विशालं ACIST, विकारं corr. to विशालं C   36c. प्रथमं ICST, प्रथमं C वरिष्ठं ACIS सुधाविन्दुकं T, सुधाविन्दुकं AS, सुधाविन्दुकं IC

वभ्यस्तलं कर्म गारिहमकं
  वि[illegible]नारिकं सा[illegible]कभाककं च /
हितं विरावं द्रावं †किलीकं
  किनारवं † नारवमाहिमानम् // ३७ //
उत्पालिगं [illegible]भितीद [illegible] नारं
  विना किलं सादि[illegible]कमथुलं च /
सृगारमध्यं सुखमाद्विपारं
  क[illegible]मैतारं [illegible] रिष्कम् // ३८ //
व्ययर्वाद हानिकरं च दण्डं
  विरात[illegible] साद्विनिकं सुजालम् /
व्यासं तथा हुताशं कुमारं
  म[illegible]भिसरं दारिदरं प्रवीणम् // ३९ //
चतुष्पथाख्यं कापिलं च केन्द्रं
  सर्वेष्टदं कण्टकमौर्खरं च /
लग्नं लग्नकं दशमं च कामं
  सर्वाणि स्थानानि फलेन कृत्वा // ४० //
द्वितीयतलान्याष्टमपंचमानि
  पणफराख्यानि वदन्ति धानि /
तृतीयष[illegible]मौरि[illegible]व्यया[illegible]याणि
  आपोक्लिमाख्यानि वदन्ति तज्ज्ञाः // ४१ //

7b. विन्दुत्वरंसा[illegible]कभानदं च LQW   भातिक° corr. to सा[illegible]क° C
  37b C adds: तथैव पैमं प्रवदंति संति:   37c-d om. LWQ;
in their place they have: सन्मानकालं महिमानमेवं   37c किलीवं IC,
किलिवं C   37d किरावरं T   38a उत्पत्यगं AIOST, अत्याप्तिगं W
[illegible]नीरा LQW   38b-c om. LQW   38c. सुक° ACIOST °भिषि°C,
°निषि° C   38d. कुलात्ममारं LQW   39a. व्ययं तथा CLQW
f. 3 of B begins with °कारं च दण्डं] हुताशरणं ABCIOST   39b om.
LQW   सादिनकं O, साद्विनिकं T   39d before 39c in LQW
39c. हा(दा W)नं LQW   °माहुरार्यो: LQW   गुलातं BCI
39d. पर्वानं BCIOST, पर्वानं LQW, पीवीनं A   after 40c LQW
add: रसमाहुसौख्यादि धनादिदं च   41b वदन्ति धानि om.
ABILQW, विचारयन्ति CST   41c. °व्ययाख्यानि CL, °व्ययाख्यानि
[illegible]

नभस्तलैकाद्यषट्तृकाणि
वृद्धिप्रदान्येव वदन्ति पुंसाम् /
मृगाजचन्द्रार्कतुलाधराणां
वर्गोत्तमाख्याः प्रथमा नवांशाः //४२//

गोकुम्भसिंहालिविसंश्रितानां
स्युः पंचमाश्चान्त्यभवाः परेषाम् /
नृयुक्कुलीरो वृषभो ऽजसंज्ञ-
श्चापो मृगो रात्रिबलाः षडेते //४३//

पृष्ठोदया द्वन्द्वविवर्जिताश्च
दिवाबलान्ये शिरसोद्गमन्ति /
उच्चं रवेराद्यतमाद्दशांश-
श्चन्द्रस्य सप्ताश्विसमो वृषाच्च //४४//

मृगोद्गमो भूमिसुतस्य तन्त्रै-
स्तृतीयभागः परमः प्रदिष्टः /
गजाश्विसंस्थेन्दुसुतस्य षष्ठा-
ज्जीवस्य कर्कान्तिथिसंस्थ एव //४५//

स्यात् पंचमो भार्गवनन्दनस्य
मीनात् स्वराशिस्तु शनेस्तुलस्य /
विंशान्वितः पूर्णबलः प्रदिष्टः
अर्वागतीते भवने तु पातः //४६//

42a. °षट्° om. BI, °क° LQW, जाग C 42c. मृगेंद्रचंद्रार्कतुलाधराणां S मृगेंद्रकर्काजतलाधराणां LQW, मृगेंद्रचंद्रार्कलतुजायधराणां BI 42d. प्रथमा] कौथिला C 43a. °बिसंबितानां ABIOST 43c. नृजकुलीरो corr. to नृग: कुलीरो C 43d. श्यामा LQW 44b. शिरसोद्गमिति W, शिरसोद्गमंति S 44c उत्रं T, त्रयं L °राद्दिलमा ACIOST दशांशा-OQSTW, दृया वा L, दशां-ABI 44d. सप्तास्यसमो LQW, सप्ताश्विसमो O, समीमाश्विसमो T, समासासमो AS वृषश्च ABCILOQSTW 45a. मीता corr. to तन्त्रै: C 45c. षष्ठो ABCILOQSTW कर्को LQW 46b. मीना स्व° IO, मीन: स्व° ABCST, मीनश्च LQW तुलस्तु LQW 46c om. T (cf. 47b) 46d. °गतीति AS, °गतिंते BI, °गतित्वे LQW

यः सप्तमस्तुङ्गगृहस्य राशिः
　　स नीचसंज्ञः कविभिः प्रदिष्टः /
तेनैव मानेन फलं विधत्ते
　　तुङ्गाद्विलोमं बहुदुःखकारि //४७//
मूलत्रिकोणं दिनपस्य सिंहो
　　वृषः शशाङ्कस्य कुजस्य मेषः /
कन्या तु चान्द्रेर्धिषणस्य चाप-
　　स्तुला भृगोः सूर्यसुतस्य कुम्भः //४८//
मेषो ऽरुणः श्वेततरो द्वितीयो
　　नीलस्तृतीयो ऽरुणितश्चतुर्थः /
पापाण्डुरः पंचमकः प्रदिष्टो
　　गौरो विमिश्रा सततं सरूपा //४९//
तुलाधरः कृष्णतरो ऽथ बभ्रुः
　　कीटः सरक्तो नवमः प्रदिष्टः /
मृगः सुमिश्रः कपिलो घटाख्यो
　　बभ्रोर्विहीनो झषसंज्ञितश्च //५०//
इति श्रीवृद्धयवने राशिप्रभेदः प्रथमो ऽध्यायः //

after 47b CT repeat 46c.　49b. नल° L, नीस° AB, निसू° T
49c. पंचमकः LQW　col.　इति श्रीवृद्धयवनभाषाटीकायां
संगृहीश्रीमोहनदासजिकारितायां संज्ञाध्याय प्रथमः पूर्ण Q, इति
श्रीवृद्धयवनसंगृहीश्रीमोहनदासजीकारितायां संज्ञाध्यायः प्रथमः
W, इति यवनजातके संज्ञाध्यायः प्रथमः L　col. श्री° om.
BIOST　राशिप्रभेदः om. BCIO, राशिभेदः S

इनः पतङ्गो मिहिरोऽथ हंसो
    मित्रोऽर्यमाख्यो द्युमणिः खरांशुः /
शूरः खगस्त्रीद्युमयूखमाली
    दिनाधिपो ब्रध्न इति प्रदिष्टः //१//
शशी शशाङ्कः शशभृन्निशेशः
    सामुद्रकः शीतकरो हरेज्यः /
नक्षत्रनाथः कुमुदावबोधी
    विधुर्हिमांशुः शशलाञ्छनश्च //२//
वक्रः कुजो भूमिसुतस्तरीयो
    रक्ताङ्गभूर्लोहितगात्रकः स्यात् /
बुधान्तरः सांविधरो महौजः
    कौनाशकान्तः कविवल्लभश्च //३//
सर्वज्ञभोजी विबुधो बुधश्च
    चान्द्रिः प्रणीतो प्रियकृद्विरागी /
स्याद्रौहिकः काशजजीवितज्ञो
    विधानकारी प्रणतः सुशालः //४//
जीवोऽङ्गिरा देवगुरुर्मतिज्ञो
    वक्ता च वाचस्पतिरप्रमेयः /
पीताम्बरः पीतविधिः सुरेज्यः
    सांसिद्धिकर्मा पुरुहूतमन्त्री //५//

1a. इनः] व्रतः B, त्वाजनः A   परांगा BI, पसंगो O, पलतंगो
1c. स्र° L, corr. to रवि° L[2]   ब्रध्न AT, बृध्न B, त्रध्न I   3
°स्त रिक्तो LQW   3b.   रक्तोजभू° com. to
दृकृतमभू° C, दृकायभू° AOS, दृकोप्रभू° T, दृकर्यभू° B,
वृत्तुयभू° I, दृत्कये° L, दृत्कुर्यभू° Q, दृत्कंपभु° W   3c.
बधातुरी ABC[+]LOST, बुधोतरो QW   शाखधारो ABCIST,
सांख्यधारो O, शविधारो L, शकिधारो QW   4a. सर्वशतोजी
AIS, शर्व: सतोजी O, सर्वं सहो चो LQW   बुधबोधनीय:
LQW   4b. प्रणीतं ABCIOST   °द्विराग: ABCIOST   4c.
स्यादौत्मातिकः LQW, साद्रौत्पाति: B, साद्रौत्काति S,
साद्रौत्स्याति A, साद्रौत्तिलि I, साद्रौत्पाति O, सोद्रोयनि com. to
सोद्रोटनि C, सोद्रोटनी T   कासिज° ABCIOS, काष्ठज° T
4d. विधातृकारी LQW   सुनील: QW, सुशील: L   5c. °विधु: LQW
5d. संसि.द्ध° LQW

शुक्रो ऽस्फुजिद्दैत्यगुरुः सुधामा
　　काव्यो भृगुर्बीजनिधिः प्रणेता /
महोशना संस्मृतिकः कृतज्ञः
　　कलावितानप्रबलः सुजात्यः //६//
कोणः शनिर्बभ्रुरिति प्रसिद्धः
　　कृष्णो यमो मन्द उतङ्क काली /
सौरिः सतीव्रस्तृणकः करालः
　　प्रतीतकर्माध्ययनप्रदिष्टः //७//
रक्तो रविः शीतकरः सितश्च
　　रक्तः कुजः सोमसुतस्तु पीतः /
हरिद्वर्णस्त्रिदशाधिपेज्यः
　　शुक्रः सितः सूर्यसुतो ऽसितश्च //८//
सहस्ररश्मिर्यवनेषु जातो
　　विभावरीशस्तु तथा कलिङ्गे /
अवन्तिदेशोद्भव एव भौमः
　　कौशाम्बिकेयो हिमरश्मिपुत्रः //९//
सिन्धौ प्रजातस्त्रिदशेशमन्त्री
　　जनान्त्यभूर्भोजकटे भृगोश्च /
सौराष्ट्रजस्तीक्ष्णकरस्य पुत्रो
　　राहुर्मेदाबर्बरसंभवश्च //१०//

6b. गरु° BCILQ, गुहो W　6c. महोसनात् cor. to महीषना C, महीषना ABIS, महीवना LQW　6d. प्रभव: BILQW　7a. °बैभ्रु° A, °बैध्र° T, °बैंभ्रू° BI　°रति° LQW　7b मन्दो यमः कृष्णतनुः कपाली C　7c. सौरी ABCILCQST　7d. °प्रदृष्टः LQW　8a. उक्तो A, सक्तौ B, सितो LQW　8d. सूर्यसुतश्च कृष्णः LQW, सूर्यसुताग्निरश्च I　9a. °रश्मिस्तु वनेषु ABCILCQSTW　10a. सुरर्षिमन्त्री LQW　10b. जनांतिभू° Q, जानांतभू° C　°भोग नगे ABCILCQST, °भोग नगो LQW　भृगुश्च LQTW　10d–11c om. W

.. .मतो ऽथ राहुः

: शशाङ्को विबुधैः सुरेज्यः /

प्रागादिनाथाः क्रमशो विभिन्ना

दिग्द्वारदेहेष्वयमत्र विभिन्नाः //११//

पापो रविः सूर्यसुतश्च वक्रः

क्षीणः शशी तत्सहितो बुधश्च /

सौम्यो गुरुः सोमसुतः शशाङ्कः

शुक्रश्च सर्वे प्रभवन्ति तुङ्गे //१२//

शुक्रः शशाङ्को युवती प्रदिष्टौ

नपुंसकौ सूर्यसुतो बुधश्च /

जीवार्कभौमाः पुरुषाः प्रदिष्टाः

षड्वर्गयुक्तौः पुरुषाः समग्राः //१३//

ऋग्वेदनाथस्त्रिदशाधिपेज्यो

यजुर्विनेता भृगुनन्दनश्च /

साम्नां तथा भूतनयः प्रसिद्धो

ह्यथर्ववेदस्य शशाङ्कपुत्रः //१४//

शुक्रामरेज्यौ द्विजलोकनाथौ

दिवाकरारौ पृथिवीपतीनाम् /

वैश्याधिपः शीतकरश्च सौम्यः

शूद्राधिनाथो रविजः परेषाम् //१५//

12a. वज्र: BI, वज्रं LQW 12b. तीक्ष्ण: BILQW सर्पी QW, स L
येत् BCILQW 12d. om. LQW 14b. याज्ञाविनेता BI 14c.
सोतां B, सोमां I 15b. दिवाकराकौ I, दिवाकराकोण B,
दिनेशभौमौ LQW 15c. शीतकरस्य BCI 15d. शूद्रादिनाथो
ABCIT, om. C प्रदिष्टः LQW

स्वतुङ्गमित्रस्य गृहे नवांशे
सौम्येक्षितानां बलमेकमुक्तम् /
स्त्रीसद्मगाभ्यां शशिभार्गवाभ्यां
पुंक्षेत्रगानां च तथा परेषाम् //१६//
काष्टाबलं स्यात्सुविनिर्मलाभ्यां
सूर्यारयोर्याम्यदिशां तथैव /
—ात्मजस्यैव कलत्रगस्य
शुक्रस्य चन्द्रस्य तथोत्तरस्याम् //१७//
•चेष्टाबलं भास्कररात्रिपाभ्यां
मृगादिगाभ्यां कुटिले परेषाम् /
गर्वर्कशुक्रा दिवसे वरिष्ठाः
सेन्दा बुधो ऽन्ये प्रभवन्ति रात्रौ //१८//
स्ववर्षमासोदयवासरेषु
सौम्याः सिते ऽन्ये च भवन्ति कृष्णे /
सूर्यस्य शत्रू भृगुसूर्यपुत्रौ
सौम्यः समो ऽन्ये सुहृदः प्रदिष्टाः //१९//
मित्रं दिनेशः शशलाञ्छनस्य
समाः सजीवार्किसितज्ञभौमाः /
जीवार्कचन्द्राः सुहृदः कुजस्य
ज्ञो ऽरिः समौ भार्गवसूर्यपुत्रौ //२०//

16b. °स्थितानां BCI LQTW, °हितानां AS श्रेष्ठ° W °मोकमुक्तं AS °मौकिमुक्तं BI, °मोक्तिमुक्तं T, °मुक्तिकं च C, °मुक्तमेवं LQW 16c. स्त्रीसप्रगाभ्यां A, स्त्रीसभगाभ्यां B, स्त्रीसग्मगाभ्यां I, स्त्रिंशः सभागां corr. to स्त्रीससभागा C, स्त्रिंशांश भागा T 16d. पुंक्षेत्रकानां ABCIOST *
काष्टं बला ABIOST 17c. सूर्यात्मजस्यैव LQW, सूर्यात्मनस्यैव ABCIOST कलत्रगस्य LQ 17d. तथोत्तरस्य ILQW 18c. दिवसे ABO वलिष्ठाः LQW 19b. ऽन्यत्र LQW 19c. सून्कृष्टिससूर्यपत्रे O, सक्राष्टिससूर्यपुत्रे B, सुज्ञाष्टिससूर्यपुत्रे I सितसूर्यपुत्रौ LQ 19d. सौर्यः AB, सर्प T, सूर्यः IO, बुधः corr. to सूर्यः C सूर्यस्य शेषाः LQW समानो BCIO हृदयः ABCOST 20b. शेषाः BCIO °वार्कि° ILOW

* 17a om. LQW

शुक्रज्ञनाथौ शशिजस्य मित्रे
चन्द्रो रिपुर्जीवकुजार्किमध्याः /
बृहस्पतेः शुक्रबुधौ पराख्यौ
समोऽर्कजोऽन्ये सुहृदः प्रदिष्टाः //२१//
सौम्यार्कजौ भार्गवनन्दनस्य
मित्रे समो देवगुरुः कुजश्च /
अन्ये परे भास्करनन्दनस्य
मित्रे सितज्ञौ रिपवस्तथान्ये //२२//
गुरुः समो जन्मविधौ विचिन्त्यो
दशायबन्धुव्ययवित्तशोकैः /
मित्रं स्वमेषां प्रवदन्ति नित्यं
मित्रं सुमित्रं सममेव मित्रम् /
शत्रुः समः स्यात् क्रमशस्तु तज्ज्ञैः //२३//
दृष्टौ तृतीये नवपंचमे च
चतुर्थच्छिद्रे मदने तथैव /
पश्यन्ति पादोत्तरपादवृद्ध्या
फलानि यच्छन्ति शुभाशुभानि //२४//
पिनाक्षि रक्तो रक्तनखः सुरूपः
कन्याक्षि श्यामतनुः सुवक्त्रः /
चरो भास्करांशयोगात्
शाखप्रमाणा परुषा सदैव //२५//

21a. शक्रोऽज्ञनाथौ ABCILO, शुक्रोज्ञनाथौ Q, शकौज्ञनाथौ W 21d. सोमार्कजौ IO, भौमार्कजौ C, सोमो कजो AT, समार्कजौ B प्रदिष्ट IO 22c. परा LQW 23b. °कोत्थैः LQW, °लोकैः AS 23c. मित्रत्वमेषां AO, मित्रंस्वमेषां corr. to मित्रस्वमेषा C, मित्रं गृ(त्र Q)हेषाः LQW 23d सम एव ABCILOQST 24a. दृष्ट्वा ABCILOQSW च om. AS 24b. नवमे C, नमने B, गमने I चतुर्थरन्ध्रे च LQW 25a. रक्तनख BCI, रक्तवपुः LQW स्वरूपः LW 25b. श्यामनखः W, तापनखः T, समानख Q, सामनखः L

बुद्ध्याधिकः शास्त्रपरः कृतज्ञः
श्लेष्माधिको दीर्घतनुः प्रसन्नः।
सुलोचनः सत्यरतः सुकान्ति-
श्चन्द्रस्य वीर्यान् मनुजः प्रदिष्टः॥२६॥
पापः कृतघ्नः परुषः कुशीलो
ह्रस्वः कुनेत्रः कुनखः प्रदिष्टः।
कुप्यप्रियो दुर्विषहः प्रकामी
भौमस्य वीर्येण भवेदसत्त्वः॥२७॥
सुरूपदेहः सुभगः सुशीलः
प्रियंवदः शास्त्रपरः कृतज्ञः।
गौरः सुधामा पृथुगात्रयष्टि-
र्ज्ञैवीर्यतः संप्रवदन्ति मर्त्यः॥२८॥
सुचारुगात्रः प्रणतः प्रतापी
सुदीर्घगात्रः कफवान् सदैव।
विद्याधिकः सत्यपरो मनस्वी
सुरेज्यवीर्यात् सततं नयज्ञः॥२९॥
धर्मी सुदीप्तिर्मनुजो ऽतिदीर्घः
कफात्मकः प्राप्तयशः सदैव।
नीरोगदेहः प्रियसाहसश्च
शुक्रस्य वीर्येण भवेत् सुदारः॥३०॥

26b. क्लेशाधिको BILQW 26c. सत्यपरः L 27a. सुरक्तगात्रः LQW
27b. कुरवः CIL, कुरूवः B, कुरूवैः Q C adds in marg.: पापक्षये स्यान् मनुजो जिते वा 27c. दुर्विषहा AST, दुर्वर्षहा O, दुर्विषिहः B
27d भवे° – 28c पृथुगात्र° om. I 27d. °दसत्यः O 28a. सुगमः LW सुमग Q 28c पृथुकायदृष्टि° LQW, पृथुगायत्रयष्टि° A, पृथुगायमयष्टि° BC
28d. ज्ञैवीर्यवन्तं LQ, बुधस्य वीर्यं W मर्त्यं ILOQTW, तज्ज्ञाः S
29b. कफवाक् C, कफभाक् OS, कफताक् A, कफना I, कफला B कफ(पि L)भासुरश्च LQW 29c. तपस्वी LQW 30a. धर्मा ABCIOST, धनी W सुदीर्घः LQW 30d. भवेद्दारः W

¹सुकृष्टदेहः प्रमत्तो ऽतिहृस्वो
    हिंस्रः सदा द्रोहपरः प्रजानाम् ।
¹विद्याविहीनः सततं कुचैलो
    वीर्याढ्यनैः संप्रभवन्ति मर्त्यैः ॥३१॥
²तत्त्वाधिकाः सूर्यशशाङ्कजीवा-
    ... गोधिकः सूर्यसुतः कुजश्च ।
रजोधिकौ ²भार्गवसोमपुत्रौ
    सर्वे मनुष्यप्रकृतिं नयन्ति ॥३२॥
इति श्रीवृद्धयवने ग्रहयोनिभेदाध्याय

31a सुकृष्ण° LQ, सवृत्त° W   31b हींहः B, हीस्रः A, हींहः I, क्रिसः T   31d संज्ञे च LQW   मर्त्यैं LOS, मर्त्याः IQW   col. इति श्रीवृद्धजवन भाषाटीकायां सगहीजीश्रीमोहनदासजीकारितायां ग्रहजोनिभेद   Q   col. श्री° om. ABILOST
°वृद्धयवनजातके LW   °र   यो द्विती°   W

आधानपृच्छोद्भवसाम्यमुक्तं
    फलं यतस्तस्य परीक्षणार्थम् /
योगान् विचित्रान् प्रवदाम्यतो ऽहं
    चिह्नैर्यथा जन्मविनिश्चयः स्यात् //१//
लग्नं यदा पश्यति सूर्यसूनु-
    र्नीचाश्रितः सौम्यदृशा विहीनम् /
तदान्यजातं प्रवदन्ति मर्त्यं
    सूर्यस्य वीर्येण द्विजा प्रसूतान् //२//
?भौमो यदा वैश्यसमुद्भवेन
    सक्षीणचन्द्रो नृपवंशभवेन /
अस्तं गतो ज्ञो द्विजवर्णयोगात्
    सर्वैरथ म्लेच्छसमुद्भवेन //३//
एषां मूर्तिर्दासजनादिनीचै-
    र्दृष्टा यां वधूभिर्निकृतिर्नरैश्च /
चतुष्टये मूर्तिषु ...
    भाग्ये क्षितौ प्रान्तरके नृसंज्ञे //४//
कीटे विलोमं प्रवदन्ति भावं
    वाच्यं विलग्नाधिपतेः स्वभावात् /
कलत्रतः सद्विधिः प्रदिष्टो
    विकारवैकल्यसमो महाश्च //५//

1a. °सामयुक्तं BI, °स्वामियुक्तं C, °मासयुक्तं LQW   1b. परीक्षणाय LQW   1c. प्रवदेऽस्म्यतो BIOT, प्रवदेऽस्म्यतो LQ, प्रदिष्टो ततो W, प्रवदेऽस्म्यथा C, प्रवद यतो AS   1d. जं° BI, लग्न° ACOST   2d. शूद्रस्य   after 2d LQW have: सोम्यो ऽथवा रात्रिरतेन नित्यं
3. om. LQW   3a. यथा IOT   3b-d om. I   3b. om. B   3c. द्विजर्णवयोग AB, द्विजवीर्ययोग्य C   4a. येषा BCILQW, पृषा AC
AST मूर्तिभिर्दासिजनादिनीचैः IC, मूर्तिभीदासजनादिनीचै B, मूर्तिभीजननादिनीचैः LQW   4b. बहुभिर्° ALST, बहूनि CC, बहूनि° IQ, बहु° B, बह° W   नरश्च BCILOQW, नरं च T, नर A, नरस्य S   4c. मूर्तिसुतनयेत्वा ABIOS, मूर्तिस कल्पयित्वा LQW, मूर्तिगते सुतान्ये T, मूर्तिगतेस्त तन्ये° C   4c-d om. LQW   4d. °राज्ञौ C   क्षिते ABILOQSTW   स्वस्तकरे ABILOQSTW   नृसंज्ञैः C   ये ऽप्येक्षिते स्वस्तकरे नृसंज्ञे in marg. C

यदा रविर्वैत्ति जन्मलग्नं
तदान्धकारे सुरतप्रयोगः ।
तस्मिन्बुधक्षे स्वनवांशभागे
दिवा प्रसङ्गः शनिना च रात्रौ ॥६॥
सवैरदृष्टे प्रवटेदरण्ये
स्य मध्ये जललग्नसंस्थे ।
कलत्रगः शीतमयूखमाली
यदा रविर्मूर्तिगतस्तदा स्यात् ॥७॥
सन्ध्याप्रयोगो व्ययगे ऽथ भौमे
ऊर्ध्वं प्रशस्तं रविनन्दनेन ।
सीत्कारमिश्रं सुरपूजितेन
शश्वत् स्तनक्रान्तमरुप्रचण्डम ॥८॥
शुक्रेण लीनं शशिना विदग्धं
स्यात् सोमजेनैव नितान्तदीर्घम् ।
आद्यस्य मासस्य भृगुर्विधाता
तस्मिन् भवेच्छोणितशुक्रसङ्गः ॥९॥
तद्रूपचेष्टाबलहानिदीप्त्या
गर्भस्य वाच्यं स्वफलं जनन्याः ।
द्वितीयमासाधिपतिः कुजश्च
तस्मिन् घनं तस्य भवेत् समन्तात् ॥१०॥

6b. तदा कलत्रात् corr. to तदांधकारे C 6c. तस्मिन् बुधस्थे CT, तस्मिन्बुधस्यस्थे ABIOS, तस्मिन्बुधस्थे LQW स्वनवांशसंस्थे LQW
6d om. LQW 6d. सम्मिना A, सविता BIO, शशिना C 8a.
प्रसंगो AOS 8d. शश्वत्] शस्त्र° LQW, नख° CT °गुरु° ABCIOST
9c. गुरु° BILQW, गुरो° C 10a °चेष्टादिक° LQW °दीप्तां CIQT,
°दीप्त S, °दिप्ताः W 10d. घनो LQW
भवेत् om. W

जीवस्तृतीयस्य करांघ्रिवक्त्र-
ग्रीवादिकं तत्र भवेत् समग्रम् /
सूर्यस्तुर्यस्य पतिः प्रदिष्टः
अस्थीनि तत्र प्रभवन्ति पुंसाम् //११//
मज्जा च मेदश्च समांसरक्तं
व्यक्तिं समायाति विभागतश्च /
तस्मिन स सौरिः किल पंचमस्य
तस्मिन् समन्तात् कृतिमाकृणोति //१२//
प्राप्नोति पुष्टिं विविधां च गर्भो-
व्यक्तिं समागच्छति कायजातम् /
षष्ठस्य चन्द्रो विभुतामुपैति
रोमाणि तत्र प्रभवन्ति गात्रे //१३//
नखाश्च जिह्वा गुदरन्ध्रभावे
गुप्तं स्वरं ब्रह्मभवे हि तत्र /
इन्दुसूनुः किल सप्त
तस्मिन् स्मृतिः स्यात् सततं नराणाम् //१४//
पंचेन्द्रियत्वं च विवेकिता च
को ऽहं कुतो ऽत्राश्रयमभ्युपेतः /
लग्नाधिनाथस्त्वथ चाष्टमस्य
मासस्य तस्मिन् प्रचुरा बुभुक्षा //१५//

समस्ता AS /

11a. जीवस्य तृतीयस्य QW 12d. किल° corr. to कृत° C °वृणोति CILOQSTW, °तृणोति AB 13a. प्रभूति BCIL, प्रभूत° QW 13b. °जालं ABCILOQST, °जातः W 13d. मभोणि LQW 14a. नगाश्च ABIS, रसाश्च LQW °भागे S 14b. °भवेद्धि तस्य LQW 14c. संमस्य AS, संगमस्य BIO 14d. तास्मान्निति CT, corr. to तस्मिन् स्मृति C 15a. पंचेंद्रियस्त्वं IO 15b. त्राश्रम° ILOQW 15c. भौमो ऽधिनाथ° LQW

पश्येन् मनुष्यस्य ततः सुतृप्तिः
भुंक्ते जनित्र्या रसभावसङ्गात् /
तद्भगनाथो नवमस्य नाथ-
स्तस्मिन् विरक्तिर्विविधा नराणाम् //१६//

गर्भान्वया दुःखमनन्तमेकं
कृतं स्मृतिः पूर्वशुभाशुभस्य /
दिवाकरस्तत्परतोऽधिनाथ-
स्तस्मिन् प्रदिष्टः प्रसवो नराणाम् //१७//

तस्मिन् यदि स्याद् व्ययगः शशाङ्कः
स्याद्दष्टमो भूतनयः प्रसूतिः //१८//

यो यस्य मासस्य भवेद्धि नाथः
संयोगमेवं तु यदा प्रयाति /
अर्वाग्विभाते स तदास्य जन्म
वीर्येण हीनो यदि वात्मजेन //१९//

योगो यदाधानगतः सुतारि-
द्वितीयदुश्चिक्यगतैः समस्तैः /
भवेत् प्रसूतिर्दशमे परेण
तदा नराणां न च योषितानाम् //२०//

16b. जनन्या LT, जनस्या W, जन Q   17b. स्मृतिं ACIOST, स्मृतं BLQW
18a. शशांकात् CIT   18b. प्रयातः ABCIOST
19c. स यदास्य CLQ, स य दास्य W, यसदास्य ABIOS, सदास्य T   19d. वान्यजेन LQW   20a. तदा° C   सुतारे° BI, सुतारैः CT, सुतारो AS, सुतास्यो LQS[2]W   20c. दशमो IO, दशमैः QW   20d. चराणां QW, वडाणां L   नव° LQW, वन° IOS

सूर्येण तासां प्रवदन्ति शेषं
    योगं नृणां बाध्यमनेकरूपम् ।
क्लीबोदये क्लीबयुते नवांशे
    क्लीबस्य जन्म प्रभवेन्नराणाम् ॥२१॥
एवं पुमांसः प्रभवन्ति नार्यः
    स्त्रीभावयोगाद्दृष्ट्या विशेषः ॥२२॥ दृष्ट्या
नवांशनाथश्च यदा विलग्नं
    पश्येत् सुहृत्केन्द्रगतः सुदीप्तः ।
तदात्मवर्गेण करोति जन्म
    प्रधानभूतं मनसा नराणाम् ॥२३॥
दुश्चिक्यजामित्रगताः प्रचण्डाः
    सौम्या यदा कोणत्रिकोणसंस्थाः ।
पुंजन्मदास्तत्र भवन्ति दृष्टा-
    श्चन्द्रेण जीवेन शशाङ्कजेन ॥२४॥
मन्दारयोः समराशिसंस्थयो-
    र्यदा निषेको मरणं तदा पितुः ।
रवेः शशाङ्कात् त्वथ तज्जनन्या
    एकान्तरोधाः पुरुषस्य वाच्याः ॥२५॥
यदा हिमांशुर्व्ययगो दिवाकर-
    च्छिद्रं गतो भूतनयश्चतुर्थे ।
मृत्युस्तदा संभवति ह्युभाभ्याम्
    शस्त्रेण सौरेण तु बन्धनेन ॥२६॥

21c. क्लीबयुग्मे ABCIOST   क्लीबा भवेयुः स्वनवांशके वा LQW
22b om. W   22b °दृष्टत्वा ABILOQSTW   23a °नाथस्य ABCIOT
24a. °गतश्च चंद्रः LQW   24c. भयानि CI, भयान B, यदा न LQW   दृष्टा ABCIO   25c. सशशांकजननं जनन्या LQW   शशांकात्र तथा T   25d. एकांतिरोधाः BI, एकां विरोधाः C, एकं निरोधाः AOST, एकांतरोधान् LQW   पुरुषः CT, पुरुषः AIOS   प्रबाध्यः ACOST, प्रबाधराः B, प्रबाधवाः I
26c स्यु° LQSW, स्यु° I   26d. शास्त्रेण B

मृत्युंकरः शीतकरश्च रिःफे
स्वस्थितः सूर्यसुतः सभौमः ।
न गर्भसंभूतिरिह प्रदिष्टा
योगैः ससौम्यैः प्रवदन्ति कृच्छ्रान् ॥२७॥

मूर्तिस्थितस्तीक्ष्णकरः कुजो वा
सक्षीणमूर्तिर्विधुः रिःफगो वा ।
वृथाफलः स्यात् सुरतोपचारो
नीचाश्रितैस्त्वाहितै रेव पुंसाम् ॥२८॥

क्लीबस्य लग्ने बुधसौरयके
सुतस्थिते वा त्वथ रिःफगे वा ।
क्लीबस्य जन्म प्रवदन्ति पुंसां
शुभेक्षिते तत्र यथा स्वरूपम् ॥२९॥

यदा कुजः सप्तमराशिमाश्रितः
शनैश्चरो वा रविणा समाहतः ।
न मूर्तिगो देवगुरुः सितो वा
तदा न गर्भं प्रवदन्ति योषिताम् ॥३०॥

नभस्तलस्थो यदि वासरार्चित-
त्रिकोणगो देवगुरुः सशीतगुः ।
गर्भस्तदा संभवति प्रजाना
नवांशको वा हिमरश्मिजस्य ॥३१॥

27a. शीतकर° om. A स्वरिःके AOS, स्वरेफैः BI 27d. प्रभवंति T
28c. वृक्षाफलं L, वृक्ष्याफलं Q, वृष्यं फलं W 29b. वाप्यथ LQW
29c. प्रभवंति T 30d. योषां T 31a. जासमर्चित° BCIOT
वासवार्चित° LQSW, वासार्चित° A 31c. प्रजातं QW

तृतीयजामित्रगतौ सितार्कौ
    शनैश्चरो लग्नगतो यदा स्यात् /
पुमांस्तदा गर्भगतः प्रजाप्यो
    जीवो ऽथवा स्वोच्चगतस्त्रिकोणे //३२//
पुंवर्गगे सूर्यसुते महीजे
    दिवाकरे लग्नमुपाश्रिते वा /
गर्भे पुमान् शीतकरे ऽथवाम्बरे
    स्वतुङ्गगे शुक्रदृशा समन्विते //३३//
कुम्भे विलग्ने मिथुने ऽथ कन्ये
    के तत्सुतवर्गगे वा /
        प्रवदन्ति गर्भं
    तदा नराणां च नवांशके वा //३४//
सौम्यान्विते तत्र यथा स्वरूपं
    नरं स्त्रियं वा तनयैर्विहीनम् /
पापान्विते षाण्ढमुशन्ति नार्या
    अर्धं नरस्यैव भवेद्धि गर्भे //३५//
स्त्रीलग्नगे रात्रिकरे च शुक्रे
    समस्थिते सूर्यसुते सजीवे /
स्त्रीगर्भमुक्तं धरणीसुतेन
    स्ववर्गसंस्थे शशिना च दृष्टे //३६//

पुमांस्तदा I,
32b. शनीश्चरो IO   32c. पुंसां सदा B, पुंसास्तदा C, पुंसां तदा LQW
लग्नगतो T   33b. °श्रितेन ABCILOQSTW   33c. शीतकरो ABCI
LOQSTW   ऽथवांबर BI, यथा रविः LQW   33d. शुक्रनृराशिसमन्वितः
ABIS, शुक्रनृराशिमन्वितः O, शुक्रनृराशिसंस्थितः L,
शुक्रनृराशिसंयुतं QW   34b. °सुतरवेगे CT, °सुतवेगे AIOS,
सुतवेगे B   35b. स्त्रियै° ABCILOT, स्त्रियां QW   विहीनां IQW
35c. पापान्वितै° QW   षाण्ढ° I LOW, षार्ध° S   भार्या LQW

हिमांशुः सुरपूजितो ऽथवा
शुक्रेण दृष्टः समराशिसंस्थितः /
तदाबला गर्भगता नृणां च
शनैश्चरे वा रविभागमाश्रिते //३७//
द्विदेहलग्ने हिमरश्मियुक्ते
स्वसंस्थे रविजे च लग्ने /
द्विलग्नगतं
स्त्रियत्वौ प्रवदेद्बुधाभ्याम् //३८//
शनैश्चरे मूर्तिगते शशाङ्के
षष्ठे बुधे सप्तमगे च शुक्रे /
सूर्ये ऽष्टमे सौम्यविवर्जिते च
त्रयः पुमांसः प्रवदन्ति गर्भे //३९//
एवं कुजे सैप्रवदन्ति नार्यो
नपुंसकाख्यानि दिवाकरे च //४०//
य: //

37a. घराशि A, च BCILQSTW 37c. गर्भगते ABCIOST 38b. ....स्थे LQ 38c. वदेत् om. BI, भवेत् LQW गर्भगतं LQW 38d. स्वेयं राशिं वदे° AOST, ˉस्वयं वदे° BI, स्वयं तत् प्रवदे° C, स्त्रियो वा प्रवदे° LQW 39a. शनीश्वरे IO 40b. च om. A, °ना BCILOQSTW col. इति श्रीवृद्धयवनभाषाटीकायां सगर्हाजीश्रीमोहनदासजीकारितायां आधानाध्याय Q col. श्री° om. ABIOT तृतीयः om. ABILQSTW

पश्यति देवमन्त्री
सितो ऽथवा रात्रिकरः प्रपूर्णः ।
स्वांशाश्रितः केन्द्रगतः स्ववर्गे
सशाद्रुवीर्यस्य भवेत् प्रसूतिः ॥१॥
लग्नाश्रिते शीतकरे बुधे वा
नीचाश्रिते वा गुरुणा तु दृष्टे ।
अन्येन जातं प्रवदन्ति मानवं
. . . . ॥२॥
शनैश्चरे लग्नगते च नीचगे
पापांशके पापयुते च दृष्टे ।
पापस्य लग्ने गुरुणा विमुक्ते
पापात् प्रसूतिं प्रवदन्ति चन्द्रे ॥३॥
स्वनीचसंस्थे रविणा समन्विते
लग्ने चरे सूर्यसुतेन वक्रे ।
व्ययस्थिते वा धनगे च चन्द्रे
पितुः परोक्षस्य भवेत् प्रसूतिः ॥४॥
द्वारं वदेत् केन्द्रमुपागताच्च
तत्र ग्रहाद्भावत एव लग्नात् ।
दीपो ऽर्कतो लग्नवशेन वर्तिः
स्नेहं शशाङ्कात् प्रवदेद्यथावत् ॥५॥

1d. सशुवीर्यस्य B, सूनोः स्ववीर्यस्य LQW 2c. परेण L 2d. om. ABCILOQSTW, but C has in marg.: यथा तथा मानव वदति तज्ञाः
3a. जे जन्मलग्नविषे W च] य L नीचे S 3b. पापाश्रिते T
च] य L दृष्टे] चंद्रे T 4c. व्यये च संस्थे CT वा om. ABCIOST
चंद्रगे ABO 4d. पितुः सुतं नैव C 5a. °पागतस्य ABCILOQSTW
5b. तंत्वाद्भावत I, लग्ने च भावत C, चाद्भावत ABOT, भावत S
5c. लग्नत एव LQW

विलग्नभावोद्गतमूर्तिकाः स्यु-
ज्ञेया द्द्रेष्काणविशेषमेषाम् /
शय्या त्रिभागाद् ग्रहमभ्युनीयात्
तेषां वराङ्गानि तथा परेषाम् //६//
यदा शनिः पंचमधर्मगो ऽथवा
भौमो ऽथ बन्धुव्ययगः कथंचन /
तदाङ्गभङ्गं प्रवदेत् समग्रं
कृच्छ्रं बलोनं प्रवदन्ति किंचित् //७//
हिमांशुमाली स्वनवांशकोस्थितः
स्वोच्चे ऽथ केन्द्रे सुरनाथपूजितः /
तुल्यं तदा धातुविवृद्धगात्रं
शुक्रेण बध्नाति समन्वितश्च //८//
भौमे ऽष्टमे सूर्यसुते विलग्ने
नभस्तलस्थे हिमरश्मिजे च /
वने प्रसूतिं प्रवदन्ति योषितां
सूर्येण मार्गे मनुजैर्विवर्जिते //९//
शनैश्चरे मूर्तिगते हिमांशुजे
व्ययास्थिते नीचगते प्रभाकरे /
विलोमजन्म प्रवदन्ति भूमिजे
सभार्गवे नालविवेष्टितस्य //१०//

6b. °द्रेष्काणवशेन LQW °मासां ABCI OT; °मासं S, मासान् LQW
6c. सज्या ABCIOST, corr. to सय्या C[2] त्रिभागो ACILOQSTW
6d. चरांगानि QW 7d. कृछ्रं बलेशं ABCILOQSTW 8c. तथा C °विनाभे° ABCIOT, °विवृद्धि° LQSW 8d. समन्वितं च ABCILOQSTW 9b. हिमरश्मिजाता QW 10b. प्रकारे LW, प्रभारे Q
10d. °विवर्जितं च C

चन्द्रे ऽम्बरस्थे शशिजे च कामे
बृहस्पतौ मूर्तिगते स्तनान्तरे ।
गर्भस्य तल्लाञ्छनमक्रमाद्यै-
विपर्यये पृष्ठविभागतश्च ॥११॥
जाते विलग्ने भृगुजे व्ययस्थे
शशाङ्कजे लाभसमाश्रिते च ।
वामाङ्गसंस्थस्तिलकः प्रवाच्यः
षड्गे शशाङ्के ऽथ च दक्षिणस्थः ॥१२॥
व्यये शशी लाभगतः स्वरांश-
स्त्रिकोणगः सूर्यसुतः सपापः ।
हीनाङ्गतां तत्र वदन्ति भूमिजे
गात्राधिकत्वं प्रवदन्ति भार्गवः ॥१३॥
शनैश्चरे वीर्ययुते तु तैः
सूर्येण ताम्रोद्भवमेव भूषणम् ।
चन्द्रेण माणिक्यभवं हिरण्यजं
सौम्येन शुक्रेण च रीतिसम्भवम् ॥१४॥
जीवेन नानाविधमिष्टकामदं
भौमेन विद्याद्दृढवस्त्रसम्भवम् ॥१५॥

11c. गर्भस्य om. LO, रविसुते I, वामाङ्गके LQW तल्लाञ्छनम्° T, तल्लाञ्छनमु° L, यल्लाञ्छनम° S 11d. विपर्यये व्यस्त विपर्यये हि LQW
11d. पृष्ठवि° AIOS, पृष्ठभौ° B, पृष्ठिवि° C 12c. वामाङ्ग° BT
12d. °शशाङ्कै° LQW 14a. तु] न LQW 15b. °वस्त्र° LQW

गृहं शशाङ्केन सदाहसम्भवं
मनोज्ञरूपं विविधान्वितं च /
सुसूत्रमुक्तं मणिकुट्टिमान्वितं
षडङ्गयुक्तेन च तुङ्गेन //१६//

भौमेषु हर्म्यं स्वनवांशकस्थे
परांशकस्थे शिथिलस्वभावम् /
कुवस्त्रयुक्तं बहुपापदृष्टे
सौम्येक्षिते वा धनधान्ययुक्तम् //१७//

सूर्येण चित्रं बहुगैरिकाद्यैः
प्रभासमेतं बहुभूमिकं च /
एकत्र रम्यं त्वपरत्र शीर्णं
पापेक्षिते वा तपनस्वभावम् //१८//

बुधेन रम्यं बहुवंशयुक्तं
पटावृतं भूरिवनाढ्यमेव /
शुचिप्रगल्भैः पुरुषैः समेतं
विचित्ररूपं प्रभया समेतम् //१९//

जीवेन नानाविधरत्नयुक्तं
सभूरिशालं बहुमण्डलाढ्यम् /
वितानचूलाध्वजसर्ववेदि
प्रमण्डितं धातुरसैर्विशालैः //२०//

16a om. T 16c. °मत्क्रामाणि° LQW °कुट्टिमा° IO 17a भौमेन ABCILOQSTW 17c. कुवस्म° BCI, कुवेश्म° LQW बहि° ABIO, यदि C, सत्र LQW 18a. भाजं I 18c. एकत्व ABIOST, एकं तु LQW °परत्र BS, °परं च QW, च L, परं add. L[v] 18d. पतनस्वभावं LQW 19b. °वनाद्य° S, °वमाद्य° T 19d. प्रभूता° C 20b. °षालं I, °मालं T, °पात्रं LQW बहु° om. C °मंडपाढ्यं C, °मंडलाद्यं TW 20c. °मूला°. AOST, °चूला° BI, °चूतं LQW

सभावरम्यं सुविटङ्कलोकं
मनोरमं स्फाटिककांचनाढ्यम् /
तुङ्गं विशालं सुविभक्तमार्गं
विचित्रकाष्ठप्रभवं नितान्तम् //२१//
शीर्णं कुचैलैः मनुजैः समेतं
रक्तान्वितं स्त्रीरहितं सदैव /
भवेद्गृहं कष्टकसंघयुक्तं
रौद्रं करालं विकृतप्रतापम् //२२//
शनैश्चरे केन्द्रगते स्वनीचगे
सुतस्थिते भूतनये सभास्करे /
गृहं तृणैः सर्वत एव युक्तं
जीर्णं नितान्तं तपनस्वभावम् //२३//
शनैश्चरांशे हिमरश्मिपुत्रे
यदा तनुस्थः स्वगृहे शशाङ्कः /
तदा गृहं नूतनवीरुधावृतं
क्वचित् सकाष्ठैः परितो विपश्चिताम् //२४//
जीवो यदा बन्धुगतः स्वभागगो
नभस्तलस्थो भृगुनन्दनस्तदा /
चन्द्रोऽस्तगो मूर्तिगतः शनैश्चर-
स्तदावृतं वस्त्रवरैः सुमन्दिरम् //२५//
शनैश्चरे मूर्तिगते कुजे ऽथवा
पापांशकस्थे बहुपापवीक्षिते /
गृहाश्रयं जन्म वदेच्च भांशके
कटारके छिद्रयुते विरूपके //२६//
इति श्रीवृद्धयवने जन्मधामश्चतुर्थः //

21b. स्फाटिककांचनाढ्यं T   21d. °कार्य° BLQW, °काष्ठ° CT
च शुक्रे LQW   22c. °संघायुक्तं LQW   22d. प्रतापं OT, शनौ च
LQW   23d. पतनस्वभावं LQW   24c. गृहं तदा LQW
भूतनयाहसद्वृतं corr. to नूतनवीरुधुद्वृतं C, हूतनवीरुधावृतं T
24d. परितं ABCIOST. विवेष्टितं LQW   25a. स्वभावगो BCI
25d. वस्त्र° om. AS   26a– col. in marg. Q   24c. गृहाश्रमं LW
ग्रहाश्रयं IOS, महाश्रमं Q   col. इति श्रीवृद्धयवनजातकटीकायां
Q col. श्री° om. IOT   चतुर्थः om. LSW

आयुः परं मानववारणानां
शतं सविंशं कुलसम्भवानाम् /
द्वात्रिंशदेवोत्यतुरङ्गमाणां
खरोष्ट्रयोर्विंशतिवर्षसंख्या ॥१॥
चतुर्विहीना च तथाविकानां
कासारगोशूकरमर्कटानाम् /
चत्वारिविंशत् कथिता शुनां च
तदर्धतो व्याघ्रहरिद्वृकाणाम् ॥२॥
त्रिषष्टिसंख्यः परभाजनानां
द्विजिह्वगृध्रप्रभवः सहस्रम् /
संवत्सराः षड्टिटिहिभानां
यूकापतङ्गाकृमिकीटकानाम् /
मासार्धजश्चैव पिपीलिकानां ॥३॥
६ [वृक्षोद्भवो वर्षशतं प्रदिष्ट
→] स्तेषां पराशो द्विगुणेन वाच्यः /
अश्वत्थन्यग्रोधशमीसमुत्थः
शतं विवृद्ध्या द्विजवृक्षतश्च ॥४॥
केन्द्रेषु सौम्या यदि पापहीनाः
संवेषु भागस्य मितिर्न वाच्या /
उभाभिरामा भ्रा पि पापसंज्ञा
मिभीभिरा वा मनुजस्य तज्ज्ञैः ॥५॥

V 1-5 precede V in ABCIOST 1a. आयुःप्रमाणं परमं नराणां W
1b. कुलभवानां AS, कौलिषंभवानां BCIO, च शता दिनानि LQW
1c. °नो-सरंगमानां T 2a. °हीनाज° ILOQSTW 2d. °हरिगेवानां
ABCILOQSTW 3c. संवत्सरं ABCILOQSTW षट् ABCLQSTW
षट्° ILOQS, षट्° W, °टिट्टिकानां L SW, °टिट्टिक्रानां G, °टिट्टिकानां
ABCIO, टीट्टिकानी T 4b. after तेषां AS continue with
5a. यदि – 7c प्रदिष्टः; then 4b. पराशो – 5a. सौम्या, and then 7d.
4c. अश्वस्थ° ACOT, अश्वछ° BQ 4d. विवृद्ध्यात् C,
त्रिवृद्ध्या T, विवृद्धा S द्विजतश्च BIW, द्विजतश्च केन्द्रे LQ,
द्विजोविवृतश्च CT after 5a LQ add: तृतीयरात्रिरोगजातश्च पापाः
5c. ह्यादि C पासंज्ञा AB, पासंसंज्ञा ILOSW, मासंसंज्ञा T, पापसंज्ञा C,
सेवसंज्ञा Q 5d-6d om. Q

सुहृद्गृहस्थैः सकलैस्तु तुङ्ग-
मध प्रयातैर्गृहमेशके वा /
आयुः परं सूनुनरस्य वाच्यं
सर्वैश्च वै वृद्धिगृहप्रयातैः ॥६॥
धीसंस्था यदि पापखेटाः
षष्ठाष्टमस्था यदि वा स्युरेवं /
षष्ठांशको मृत्युरिह प्रदिष्टः
सौम्यैर्विना प्रोद्गतवंशयोगे ॥७॥
केन्द्रेषु पापा यदि सौम्यहीना
नैवेक्षते देवगुरुः सितो वा /
मृत्युस्तदा शस्त्रकृतः प्रजाप्तौ
वर्षस्य मध्ये कुरुतः — —नते वा ॥८॥
षष्ठाष्टमस्था यदि सौम्यखेटाः
पापा धनद्यूतगता यदा स्युः /
तदा विनाशो मनुजस्य वाच्यो
मासक्षयेनैव चतुष्टयोत्थः ॥९॥
षष्ठेऽष्टमे वा यदि शीतरश्मिः
पापेन दृष्टः सहितोऽथवा स्यात् /
सद्यो विहन्यान्मनुजं न दृष्टो
यदा सुरेज्येन शशाङ्कितेन ॥१०॥

6a. शशिगृहस्थैः W °स्तु --- तुंग° T, स्वतुंगः W, °स्तु तुंगैः L 6b–6d om. W 6b. मध om. T, मध्ये L, गृहे corr. to मध C 6d. वा C 7a–7c षष्ठां om. O 7c. षड्कको LQW 7d. प्रोद्गतवंग° BCIOS, प्रोद्धतवंग° T, प्रोद्दतवंग° A 8d. वा om. QW, च AS 10a शीतरश्मौ ILOQSTW 10c. दृष्टेन CT, corr. to न दृष्टो C

क्षीणः शशी मूर्तिगतः सपापो
    द्यूने च पापो न शुभस्तु केन्द्रे ।
मृत्युस्तदा वत्सरमध्यमः स्यान्
    नरस्य दृष्टो न यदा शुभेन ॥
एतैर्विवाहांशगणैर्विलग्ने
    ताड्यो ग्रहो नागनभःशशाङ्कैः ।
राश्यादितो दस्रशशाङ्कभक्तः
    शेषाब्दपूर्व   ायुरुक्तः ॥१२॥
द्रेष्काणवर्गोत्तमरन्ध्रभाग-
    स्वक्षेत्रगस्य द्विगुणः प्रदिष्टः ।
द्विघ्नः स्वतुङ्गे कुटिले च मार्गे
    द्वयोश्च लब्धौ त्रिगुणः प्रति— ः ॥१३॥
अर्धं हरत्येव हि नीचसंस्थः
    अस्तं गतश्चार्कसुतो निहन्ति ।
शुक्रश्च आयुःकलुषो ऽस्तगो वा
    सर्वे त्रिभागा रिपुगा भवन्ति ॥१४॥
अधोदितश्चान्त्यमपक्रमेण
    त्वेकादशादेः प्रहरन्त्यनिष्टाः ।
सर्वे व्ययस्थाश्च शुभास्तदर्धं
    विलोमतो वीर्ययुतश्च सौम्यः ॥१५॥
इति श्रीवृद्धयवन आयुर्दायाध्यायः पंचमः ॥

11b. द्यूने ACICT, द्यने S, द्यूरे Q 11c °मध्यतः LQ 11d शुभेन AC add शेषो 12a-15d om. LQW 12a. °वाहः सगुणै° ABIOST, °वाहः स्वगुणै° C 12b वाग° AS 12c. रास्यादिको T, शास्यादितो I, यम्यादितो B दस्र° I, दस्त्र° O °शतेन C 12d. शेषाब्द° ABCOST नरायुयुक्ता C, नरायुरक्ता I, नरायुरक्तम B 14b. निहंति om. BO, गत I 14c. शुक्रस्य ABCIOST स्वलु चात्र CT, कलुषो न ABI 14d. त्रिभागं BIO 15b. सर्वे वयस्थाश्च BCI °दर्धे BI 15d. R begins with °म्य: col. om. L, इति श्रीवृद्धयमने संहीमोहनद्वाशभाषाटीकायां आयुर्दायाध्याय पंचमं Q col. श्री° om. AIORT आयुर्दायाध्यायः BT पंचमः om. RW

आयुर्यथा येन पुरा हि दृष्टं
    तत्संमिता तस्य दशा प्रदिष्टा /
शस्तान्तरा सा च गुणैर्विभिन्ना
    दोषैश्च तज्ज्ञैः फलनिर्णयार्थम् //१//
नवांशमित्रस्वगृहोच्चगस्य
    स्वभावशुभ्रा हि दशा ग्रहस्य /
अतोऽन्यथा पापफला प्रदिष्टा
    श्राव्यां फलं वच्मि मतं मुनीनाम् //२//
रवेर्दशायामतितीक्ष्णमोजः
    प्राप्नोति मानोपचयं महान्तम् /
धनानि चामीकरताम्रशस्त्रं
    संजायते बन्धुसुखं शुभानाम् //३//
भयस्वहृल्लेखपराभवादीन्
    क्लेशान् विभिन्नान् कलिवैरमुग्रम् /
पापात्मकायां गदवक्ररोग-
    मनेकशोकं मतिविभ्रमं च //४//
नित्यं विभूषामणिमंचलाभं
    मिष्टान्नपानं प्रमदानुरागम् /
चान्द्री दशा साधुफला नैराणां
    नरेन्द्रपूजां तनुते सदैव //५//

1b. तत्संस्मृता B, तत्संस्थिता OT, तत्संम्मिता I, शंस्तास्मृता LQ, शस्तामृता L   1c. साधुगुणै° T   1d. दासैश्च B, दशा च LQW
2b. शुभ्रा च सौम्या, LQW   2c. अन्योन्यथा L   2d. वच्मि मतं C
3a. °तैक्ष्ण्य° LS, तैक्ष्ण° IOQR   3d. शुभाजं O, शुभा च A, शुभं च S, नराणां LQW   4c-d before 4a-b in LQW   4c. पापात्मकानां C   4d. °नेकरोगं LQW   5a. °मणिहेमलाभं LQW, °मणिरत्नलाभं C

प्रधानां
BCIRT

प्रवासं स्वजनैर्विवाद-
मिष्टैर्वियोगं सततं रुजं च /
अनिष्टरूपां परपक्षवृद्धिं
चान्द्री दशा रोगभयं करोति //६//

प्राप्नोति भौमस्य दशाविपाके
धनानि चौर्याहवविक्रमेभ्यः /
सौवर्णताम्रक्षितिपाग्नितः सदा
शुभैः प्रयोगैर्विविधैरनिष्टैः //७//

तृष्णाज्वरासृग्विषपित्तमूर्छा-
गात्राङ्गभङ्गान् विविधांश्च रोगान् /
पापे तु भौमस्य दशाविपाके
क्रोधक्रियोत्साहमधर्मबुद्धिम् //८//

बौधीं दशां प्राप्य गुणप्रशंसां
प्राप्नोति शश्वत् प्रियतां नृलोके /
सुवर्णमुक्तामणिरत्नलाभं
शोभां विभूतिं च जनातिगां च //९//

श्रमेण युक्तः कफपित्तभाजी
विवर्णदेहः पुरुषः प्रसन्नः /
बौधीं दशां प्राप्य विरूपचेष्टो
भवेन् मनुष्यः पतितानुरक्तः //१०//

6c. परवक्ष° O, च परमक्ष° LQW 7d. शुभ्रैः LQW 8a. दृष्टा° LQW
8d. वक्रक्रियो° L, क्रक्रयो° Q, -- क्राक्रियो° W °बुद्धिः BLORSTW
9b. आप्नोति LQW 9c. °मुक्ताफल° corr. to °मुक्तामणि° C
10a. °भागी C, °गाजी BI, °गात्रो LQW, °जीवी S, °जी A
10b. सुखवित्तभग्नः C 10d.–11d in marg. Q

गुरोर्दशायां लभते ऽतिमानं
  गुणोदयं बन्धुबोधमग्र्यम् /
स्थितिप्रतापद्युतिकान्तिभोगान्
  त्म्यचेष्टाफलमुत्तमायाम् ॥११॥
मूर्छार्थचिन्ता च विरूपकायां
  रोगश्च शश्वत् प्रियविप्रयोगः /
गुरोर्दशायां मुखरोगपीडा
  संजायते स्त्रीनृपजं भयं च ॥१२॥
भृगोर्दशायां लभते सुखानि
  स्त्रीपुत्रजातानि नृपोद्भवानि /
इष्टान्नपानाम्बरगन्धमाल्यै
  शुभाश्रयायां परमां च तुष्टिम् ॥१३॥
असत्फलायां च भृगोर्दशायां
  नृपैर्विवादी कुलवृन्दमुख्यैः /
विरुध्यते ऽधर्मसमाश्रितैश्च
  संपीड्यते दुर्वनिताम्बनीभिः ॥१४॥
प्राप्नोति सौरस्य दशाप्रवेशे
  शुभे शुभं भूपतिभूमिसङ्गतः /
कुधान्यजीर्णाम्बरगर्दभोष्ट्रैः
  संयुज्यते ऽधर्मैर्महिषादिभिश्च ॥१५॥

11b. °मुख्यं C, °मप्यं T   11c °भोग° LQW   11d. म द्दात्म्य° ABCI OQRT, °मुत्तमत्वं L, °मुत्तमं च QW   12a. गुढार्थ° W   °चिंताश्च ABCILOQRSTW   12b. रोगौश्च ABCILOQRSTW   °प्रयोगाः AO   12d. स्त्रीनृपजं BLW   13c. °म्बरणांगधर्मौ T   13d. °श्रयाणां ABCILOQRSTW   परमा च तुष्टिः LOQRSW, परमाश्च तुष्टिः ABCI   14b. °र्विवादैः ABCIORST, °र्विवादं LQW   14d. संप्राप्यते S   15b. शुभाशुभं C, शुभे BR, फलं शुभं LQW   °भूमिसंगः S, °भूमिसंगात् LQW   15c °तीर्णा° S   15d. संपूज्यते LQW

सौरस्य पापे तु दशाविपाके
कुटुम्बवैरं प्रियविप्रयोगः /
संजायते गुह्यविकाररोगः
कुमित्रसङ्गः पशुवित्तहानिः //१६//
दशा विलग्नस्य चरस्य पूर्वे
भागे तृतीये शुभदा नराणाम् /
मध्या द्वितीये विफला तृतीये
शस्ता समान्त्या द्विभवे विलोमः /१७//
स्थिरे खलेष्टान्यतमा नराणाम् //१७//
वर्गाः सदैव क्रमशो विचिन्त्याः
शुभातिशुभ्रा ग्रहसौम्ययुक्ता /
मध्याफला मध्यफला खला ये
खलाखलान्यानिखला प्रदिष्टा //१८//
शुभा शुभं योगफलं विधत्ते
हिरण्यमुक्ताफलरत्नलाभान् /
आरोग्यमोजः स्वकुलस्य पूजां
दशा विलग्नस्य नृणां प्रसूते //१९//
मध्या तु मध्यं फलमातनोति
दशा विलग्नस्य शुभा नराणाम् /
कष्टेन लाभं निधनेन मैत्रीम्
कुपथ्यसेवाविकृतिप्रमादम् //२०//

LQW have the order: 17a-b; 18a-b; 17c-e; 18c- 17c. विकला तृतीये R, विकला खलान्या LQW 17d. विलोमात् AST 17e स्थिते LQW खचेष्टान्यतमा BCILQW 18a om. B वाया ACIORST, corr. to वामा C, वीर्यात् LQW 18b. शुभाशुभानि O, शुभाशुभा L, शुभा° A 18c. मधाफला BCILOQTW, मधाशुभा R मध्यफला om. LW, पुष्टफला Q, मध्य-फला B 18d. °खलाब्यानि° I, °खलान्वाति° O 19a. योगफलं ILOQRW 19c. आरोग्यतां च W, आरोग्यतां जः LQ सफलस्य BIOR, सकलस्य LQW 19d नृणां —21a विलग्नस्य om. BLQW

पापा विलग्नस्य दशा प्रयाता
    भयं सुशोकं कलहं विवादम् ।
करोति नित्यं परदारसङ्गं
    विबुद्धिनाशं सततं प्रवासम् ॥२१॥
निशाकरादित्यविलग्नभानां
    तत्कालयोगादधिकं बलं यः ।
बिभर्ति तस्यादिदशा प्रयोज्या
    सर्वग्रहाणामुदयान्वितानाम् ॥२२॥
ततस्तु तत्रैव गतस्य चिन्त्या
    चतुर्थकामाम्बरगस्य पश्चात् ।
तेषां द्वितीये च ततस्तृतीये
    स्थाने स्थितस्य क्रमशो ग्रहस्य ॥२३॥
एकर्क्षगानां तु बलाधिकस्य
    देया दशा पूर्वतरं ततोऽन्या ।
दशार्धकालं लभतेऽर्कसंस्थ-
    स्तृतीयभागं च त्रिकोणगो यः ॥२४॥
भागं चतुर्थं चतुरस्रसंस्थः
    सप्तांशकं सप्तमगो न बाच्यम् ।
सदा फलं वा सुररश्मियोग्यं
    मित्रोच्चनीचस्वगृहत्रिकोणजम् ॥२५॥

21a. दशा] दसला W, सला LQ   21d. सबुद्धि° LQW   22a. °भानात् BIR, °भागात् O, °भावात् C, °कानां LQW   22b तात्कालिके यस्य बलाधिकत्वं LQW   22b. च AC   22c. बिबर्ति BILOQRW   22d om. LW   22d. °दयान्वितानि ST   23a गतस्त IOR, दशास्तु LQW   23b °कानां वरगस्य LQW   23d. क्रमशो ग्रहस्य om. A   24a. च LQ   24a. कसंस्थः AST, बसंस्थः B, त्रसंस्थः LQW   24d °को यो LK, °कोये I, °कै यो O, °केया AS, °के यः LQW, °काये corr. to गोये C   25b बाच्य: CRT   25c-d om. C   25c. यासुर° QW   25d. °कोणजा BIC

फलानि शेषाणि दशाविपाके
निजानि देयानि निजग्रहस्य /
अन्तर्दशास्वेव विचिन्त्य जन्म
तत्कालजातानि यथातथानि ॥२६॥
षड्वर्गवीर्यैर्भवलग्नभावजा
दशादिपंचोत्तरवृद्धिसंयुता: /
दशासु सर्वासु फलांशका: स्मृता:
शेषग्रहाणां क्रमशो निसर्गता: ॥२७॥
ग्रहस्य लिप्ता: स्वफलांशताडिता-
स्तत्कालजातै: फलगैर्विभाजिता: /
फलानि शेषाणि यथागतानि
दशांशभोक्तॄणि निजांशसंख्यया ॥२८॥
भानोर्मृगाद्यं शशिनो घटादिकं
तुलादि भौमस्य गुरोरजादिकम् /
बुधस्य युग्मादि हयादिकं भृगो:
कर्कादि सौरे: प्रविचिन्तयेत् फलम् ॥२९॥
स्वतुङ्गहीनस्य कला ग्रहस्य
विभाजिता: पुष्करसप्तपाणिभि: /
विंशांशकाद्यं फलमासमोक्षकं
नवाधिकं त्याज्यमतो नवेभ्य: ॥३०॥

26b. नियानि IO 26c. °स्वेवि Q, °स्वपि W, °स्वस्व L 26d. तथायथानि C 27a. °वीर्यै: ACRT 27b. दशादि° corr. to दशादिभि° C, राश्यादि° W 27d. स्वांश° BR, स्वांशा° LQW 28c. यथायतानि BIR, यथायतानि O 28d. °भोक्तृणि R, °भोक्तृणि Q, °भोक्रीणि W, °भोक्तूणि T, °भोक्तानि ABILOS, °भोक्तानि corr. to भोक्तानि C — LQW 29b. कुंभौस्य B 29c. हनादिकं T, घनादिकं C 30a-32d om. LQW 30b. °सुप्त° IO 30c. विष्वंशकाद्यं S, दशांशकाद्यं T, दशांशकास्यं C °मासवैक CT, °मासमोक्षकं in marg. C 30d. °मतो C

फलं फलांशाभिहतं नवोद्धृतं
शेषं फलं त्रिंशति भागसंमितम् /
चेयं ततो नीचफलं स्वसत्समाः-
द्राक्षेर्ग्रहाणां विधिनामुनैव //३१//

लग्ने तृतीये ऽष्टमके च लग्नजं
फलं तथा त्रिंशतिमेव भावजम् /
स्थाने विचिन्त्यं कुटिलो
ष्येतानि सौम्यानि दशाफलं च //३२//

नीचे ऽस्तगे चार्धफलं शुभग्रहे
पूर्णत्वमिष्टैर्विपरीतमशुभगैः /
नीचास्तगे वक्रगते समं फलं
तस्यैव तुङ्गे द्विगुणं प्रकीर्तितम् //३३//

पापा दशा पापभवान्तरा वा
पापाष्टवर्गे च दृष्टा न शुभा /
मृत्युर्दिवसे हि तस्य
संजायते पापकृतस्य जन्तोः //३४//

दशाप्रवेशे ऽष्टमगे तु दृष्टे
स्वेनारिणा शत्रुगृहस्थितेन /
तद्वापमृत्युं कुरुते दशायां
तस्यैव पापोद्भवपाकमध्ये //३५//

31a. फलांशो निहतं ABCST, फलांशैर्निहतं OR, फलांशेन हितें I 31b. °सम्मितं B, °संस्मितं O, °संचितं C 31c. ततो नीच° om. BI, सतो नीच° OR 31d °द्रुवे° CO 32c. विचिंत्या BCT, त्रिचिंत्या I 33a. नीचास्तगे C 33b. पूर्णं त्व° LQW, पूर्वं त्व° CT, पुत्र्यत्व° S, पूत्व° A °मिष्टं CLQW, °मिष्टं AORST, °मिष्टे BI विपरीतमशुभगैः om. C 33c. नीचास्तगै° C 34a. पापभया° ABCIORST, पापभावा° LW या ILOQRSW, °च्या T 34b. °दा om. AS शुभ्रा: ABCLOQRTW 34d. पापकृतस्य ILQ 35a-d om. W 35b. स्तेनारिणा O, रिणा R, दृष्टोरुणा C

त्रिंशांशके यस्य गृहस्य संस्थः
    स्थाने ऽष्टमे पापफलः शुभो वा /
तेनैव दृष्टः कुरुते ऽपमृत्युं
    रेण तस्यैव यथोदिते वा //३६//
पाकाधिपः सर्वविरुद्धवर्गे
    स्थितो ऽपमृत्युं कुरुते नराणाम् /
क्रूरैर्विदृष्टो यदि वा न सौम्यै-
    र्नीचाश्रितो वा खलु निर्जितश्च //३७//
षष्ट्यब्दमध्ये तु यदायुः सम
    विभाजयेत्तेन परंपराणाम् /
लब्धं च यच्छेदकसंज्ञितं तत्
    छेदात् परं जन्मवदेव चिन्त्यम् //३८//
छेदो ऽपमृत्युर्मरणं तृतीयं
    भवेन्नराणां नियतं सदैव /
धर्मक्रियाभिर्हरते ऽपमृत्युं
    छेदं तु कृच्छ्रेण महाप्रभावात् //३९//
असाधनं स्यात्तु मरणं नराणां
    सर्वैरुपायैरपि दैवतानाम् //४०//
पाकाधिपः स्याद्यदि सौम्यवर्गे
    दशाप्रवेशे त्वथ तुङ्गगो वा /
न छेदकः स्यात्तु तथापमृत्यु-
    स्तस्यां दशायामिदमाह वेधाः //४१//

36a. गृहस्य LQST संस्थिताः C 37a. पाकाधिकः T, पाकाधिः A, पापाधिकः BCILQW, पापापाधिपः O 37c. क्रूरैर्हि LQW 38a. षड्वर्ष° C, षड्वर्ष° S, दशाब्द° LQW सुसम I, फलानि: AS, फलानि° O 38b. °पराणं ABO, प्रमाणं C, नराणां T 38c. °संज्ञिकं T तु C 39d. गृह° C 40a. असाधनं ABCIOQRSTW, अस्यनं L 41a. पाकाधिपे ABIOQRST, पाकाधिके W, पापाधिपे CL

नीचप्रवृत्ता रविमण्डलस्था
 ग्रहेण भग्नाः फलवर्गयुक्ताः ।
सर्पाहृता मन्त्रबलेन यद्वत्
 तद्वत् सवर्गाः शुभदा न खेटाः ॥४२॥
एवंविधा घ्नन्ति शुभानि सर्वे
 फलानि पापानि च वर्धयन्ति ।
मिश्राश्च मिश्रं परिपाचयन्ति
 नीचास्तकेन्द्रे फलपादहानिः ॥४३॥
इति श्रीवृद्धयवने दशाध्यायः ॥

42d. तद्वत् om. QW 43a. घ्नंति] घ्नति LQW 43b. च om. B, [illegible] LQW
43c-d om. BLQW 43d. तीव्रास्तकेन्द्रे S, नीचास्तयुद्धे OR col.
इति श्रीवृद्धयवनभाषाटीकायां संगृहीश्रीमोहनदासजीकारीत
दशाध्याय Q col. श्री° om. RT दशाध्यायहमः C

भानोर्दशायां यदि शीतरश्मे-
र्दशाविपाकं कुरुते तदा स्यात् /
क्लेशेन वित्तं स्वधनेन मित्रं
भोगांश्च नित्यं हि विडम्बनेन //१//
हृद्रोगमीर्ष्यां स्वजनापमानं
भयं सशोकं प्रियलोकनाशम् /
भानोर्दशायां कुरुते प्रविष्टा
दशा महीजस्य जनप्रकोपम् //२//
बौधी विधत्ते पतितस्य लाभं
कुमित्रसङ्गं परिवारलाभम् /
अपात्रदानं विषयानिवेगं
भानोर्दशायां यदि संप्रविष्टा //३//
भानोर्दशायां सुरपूजितस्य
दशा विधत्ते कुनृपेण सख्यम् /
असह्यं पापविधानलाभं
दुष्टाबलासङ्गमसत्यमेव //४//
शौक्री खरांशोर्यदि संप्रवृत्ता
दशा दशायां कुरुते कुपुत्रम् /
कान्तला ⁼ कुजनेन सख्यं
विदेशतः प्राणिभयो नराणाम् //५//

1b. यदा LQW   1c. स्वजनेन LQW   2a. °मीर्षा Q, °मीष्य BI, °मीर्ष्या C   2c. विषानि वेगं wr. above कुरुते प्रविष्टा C प्रदिष्टा O   2d. महीजे CT, महीज L   जनज: प्रकोपं CR, जनशप्रकोपं T   3d om. R   4d. दुष्टावला° L, दुष्टाविधा° C °सत्यसेवा ARST, °सत्यलेवा BI, °सत्फले च LQ, °सत्फलं च W   5a संप्रविष्टा C   5b. दशा om. A

दशाविपाके दिनपस्य सौरी
  दशां प्रविष्टाविरुजं विधत्ते /
वृषाटनं बन्धुजनेन वैरं
  तुच्छस्य भूपालकृतं भयं च //६//
लाग्नी दशा सौम्यविलग्नजाता
  भानोर्दशायां सरवेश्वरासिम् /
अश्वीयमस्त्रप्रभवं च लाभं
  सामर्कटव्योमविचारिणीनाम् //७//
पापोद्भवा पापमतिं विधत्ते
  द्विजामरद्वेषगुरुप्रकोपम् /
अन्तर्दशा सा दिनपस्य नित्यं
  भयं दशायां नृपचौरजातम् //८//
तृष्णौषधीसेवनचौर्यलाभं
  सौख्यं रतोत्थं विटकामिनीभिः /
    ं विविधौषध दम्भै
  रविर्दशायां कुरुते हिमांशोः //९//
कुभोजनाच्छादनपानलाभं
  कुस्त्रीप्रसङ्गं कुधनं विचित्रम् /
दशा महीजस्य सुधाकरस्य
  प्राप्ता दशायां परपोषणं च //१०//

6a. तपनस्य LQW   6d. वा R   7a. अन्तर्दशा V, which begins here
7c. अश्वाय° BILQRW, अस्वाय° O   7d. °टाव्यो° W, °टाव्या° L, °टाव्यो° Q   8a. पापयुतिं S   8c. सामरपूजितस्य ABCIORS, नानरपूजितस्य T, सा नरपूजितस्य V   after this verse AST add: अथ चन्द्रान्तर्दशाफलानि   9–14 om. V   9a. तृष्णोद्भासः ABO R in marg., --द्भासः S, तृष्णाप्रसः I, मृष्टौषधा° R, अष्टौषधा° C, अष्टौ यथा T, तृष्णार्थसं° LQ, तृष्टार्थसं° W   9b. सौख्यां ABC नरोत्थं ABLOT, नरोह्यं Q, नरोठं W, नरोस्य CI, नटोत्थं S विकटामिनित्यः ABOR, विकटामिनित्यं I, विकटानि नित्यं LQW, विटा---नित्यः S   9c. कुपुष्य° QW   विविधं च ABCILOQR STW   दम्भं LQRW, चेटं C

न्नार्थहृस्यधनसुवर्णता
धान्यवृद्धिं प्रियतां च लोके ।
बौधी दृशा चन्द्रदृशाप्रवेशे
करोति मर्त्यं बहुवित्तलाभम् ॥११॥
नरेन्द्रपूजा द्विजदेवभक्ति-
र्यशः प्रशंसा स्थिरमित्रलाभम् ।
पुण्यानि शुभ्राणि नयं परेषां
चान्द्रीं यदा देवगुरोः प्रयाता ॥१२॥
लाभं परस्मान्महाधनानां
विहारविद्यागमवाजिनां च ।
शौक्री दृशा चन्द्रदृशां प्रयाता
करोति तुष्टिं परमां सदैव ॥१३॥
शौरावलीसाधितमुख्यलाभं
पापानुरागं व्यसनेन. सिद्धिम् ।
सौरेर्दृशा चन्द्रदृशां प्रयाता
वेश्यानुरागं कुरुते प्रभूतिम् ॥१४॥
सौम्योदयोत्था हि दृशा हिमांशो-
र्यदा दृशायां कुरुते प्रवेशम् ।
र्थलाभं कृषिकर्मसिद्धिं
नृणां विधत्ते विविधांश्च भोगान् ॥१५॥

12b. सुतमित्र° CRT 12c. पथ्यानि R, पुन्यानि Q 12d. प्रयाति QW 13b. विहाय ABCLOQRSTW, विहाया° I °वेषागम° I 13d. पोष्टिं C, बुद्धिं LQW 14a. सौरावली° I, सौरी वली ABCORST, सौरी दृशा LQW °सहितं ABCILOQRSTW 14d. प्रभूतं ABCILOQRS, प्रसूत: W

खलोदयोत्था हिमगोर्दशायां
 खरोष्ट्रधर्मप्रभवं च लाभम् /
कुशास्त्रसेवां प्रणयेन वैरं
 स्वबान्धवैर्मित्रसुतैश्च नित्यम् //१६//
दशा खरांशोर्धरणीसुतस्य
 यदा दशायां कुरुते प्रवेशम् /
तदा ज्वरश्लेष्मसपित्तवातैः
 पीडां विधत्ते धनजैर्विकारैः //१७//
सौम्यां हिमांशोः सहसा प्रयाता
 दशा दशायां कुनयेन लाभम् /
द्यूतानुरागं परदारसौख्यं
 प्रमोषणं देवगुरुद्विजानाम् //१८//
बौधी दशा सौमदशां प्रयाता
 करोति सौख्यं धनदेशजातम् /
आत्मप्रशंसाजनितं च तोषं
 नृणां महायासभवं च सौख्यम् //१९//
सौम्यां यदा देवपुरोः
 दशा प्रयाता त्वरितं दशायाम् /
करोति दैन्यप्रभवं च लाभं
 पराबलायाः स्वकलत्रहानिम् //२०//

16a. हि दशा हिमांशो C 16c. प्रणवेन ABCIORSTV 16d. °सुतैश्च BC after this verse AST add: अथ सौमदशायामन्तर्दशा 17-22a om. V 17a. यदा LQ, खरा W 18a. सौम्या BCILORW प्रजाता O 18b. दशा om. Q 18c. °दार° om. AS 18d. प्रमोषणं ARS 19b. सख्यं W 19d. सौख्यं] चित्तं R 20a. सौम्यां CIORT C repeats 16c-19c 20a-c after 20c. (20 after 21 in W) 20d. °बलायाश्च कलत्र° Q °हानि: ABIORSTW

विधत्ते ऽन्यजनेन मैत्रीं
क्वचिद्विवादं क्वचिदेव हर्षम् /
परापराधोद्भवमाशु कर्म
नृणां विधत्ते ऽल्पफलां च वृद्धिम् //२१//

गुह्यप्रकोपं बहुगुह्यरोगं
पामाविचर्चिप्रभवां हि पीडाम् /
सौरी दशा शुक्रदशाविपाके
प्राप्ता सुवैरं निजबन्धुदारैः //२२//

लाग्नी दशा भौमदशां प्रयाता
वाक्यानि धत्ते परदाररागम् /
क्वचिद्भयं पार्थिवजं च लाभं
क्वचित् क्वचिद्बन्धुजने प्रहर्षम् //२३//

खलोदयोत्था च दशा दशायां
भौमस्य धत्ते स्वरुजाङ्गपीडाम् /
मानापमानं निजलोकमध्ये
मिथ्या प्रवादं स्वपरैः सदैव //२४//

एवं दशा सौम्यदशां प्रयाता
करोति मानं स्वजनं सदैव /
लाभं विकृत्या परदेशतो ऽन्यन्
मायापदत्वं बहुकामसेवाम् //२५//

21a. मैत्री ABOT 21b. °वादः ABILORSTW हर्षः ABILORSTW
22a. गुह्यप्रकोपं ABILOQRSW 22b. पामा° AIOSTW °विचर्चे° ABCIORST च LRSTW 22d. सुवैरं] सुदारं C 23a. भौम्यगृहं AS, सौम्यगृहं BCILOVW, सौम्यगेहं RT, सौम्यगृहा Q
23b. वाक्यान्विधत्ते AORST, वलान्विधत्ते V °दारगं च TV
23d. प्रहर्षः ABCIOSTVW 24a. °योषा च A, °याया च S, °योष च V, °योस्याश्च C, °योस्या च IO दशा om. B 24b. भौमस्य BIORV, भौम प्र° T, भौम A सुरुजां° LW, सुरुजां° Q after this verse S adds अथ बुधान्तर्दशाफलानि, T adds अथ बुधान्तर्दशा
25a–31b om. V 25a. प्रजाता O 25d. माया°] सदा LQW

दशा प्रयाता
तदा विधत्ते नृपतेस्तु मानम् /
आरोग्यतां साधुजनेन सख्यं
रोगान् विभिन्नान् द्विजदेवसेवाम् //२६//
चिनानि
कौशोदय: संशय एव पुंसाम् /
यदा दशायां शशिजस्य याता
दशा धरित्रीतनयस्य नित्यम् //२७//
विद्यागमं पार्थिवमानमोजो
जयं विवेकं प्रियतां च लोके /
यदा दशा देवपुरोहितस्य
बौध्यां प्रयाता सततं विधत्ते //२८//
मानं प्रशंसां नृपलोकसख्यं
विद्यार्जनं धर्ममतिं सदैव /
शौक्री दशा सौम्यदशां प्रपन्ना
करोति मुक्तामणिवित्तलाभान् //२९//
व्रणप्रकोपं कलहं कुबुद्धिं
विदेशवासं मतिसंक्षयं च /
सौरी दशा सौम्यदशाविपाके
धत्ते नराणां बहुवित्तनाशम् //३०//

26a. प्रजाता O 27a. उद्वेगमी° ABCILOQRSTW °ष्ठो QT W, °र्ध्यां ABCILORS 27c. जाता BCIOQTW, जाते R, गंता AS 28b. विवेकः ABCORT, विवेक LSW 28d. प्रजाता O हि धत्ते R 29a. प्रसादं LQW °सौख्यं C 28c. प्रयाता T 29d. मूत्त्यामणि° BI °लाभात् Q, °लाभं LT 30b. देवाश्रयसंसं W 30c. °सौम्य° B

यशःप्रतापं परमं च सौ·
 चतुष्पदाच्छादनभूमिलाभम् /
लाग्नी दशा सौम्यविलग्नजाता
 बौध्यां दशायां विविधं च भोगम् //३१//
कुटुम्बवैरं पशुवित्तनाशं
 रोगान् विचित्रान् सततं च युद्धम् /
 द्योत्था तु दशा दशायां
 लाग्नी विधत्ते शशिनन्दनस्य //३२//
देवाहुजोत्थं कुरुते सलाभं
 प्रपोषणोत्थं विविधैः प्रपंचैः /
दशा यदा देवपुरोहितस्य
 भानोर्दशायां कुरुते विपाकम् //३३//
नानार्थलाभं पशुपुत्रवृद्धिं
 यशःप्रमोदं प्रभुतां सदैव /
गुरोर्दशा रात्रिपतेर्दशायां
 सौख्यानि धत्ते विविधानि पुंसाम् //३४//
कृच्छ्रेण सिद्धिं बहुदैन्यमेव
 स्वपक्षविद्वेषणतश्च लाभम् /
वेश्यानरागं कपटं नितान्तं
 गुरोर्दशा भौमदशा प्रपन्ना //३५//

31a. परतं B, वरजं W, रजतं L, रत्नं Q सौम्यं A, सौख्यं B 31b. °दाद्यं° ABIS, °दोद्यं Q, °दोत्थं LW धन° LQW 31d. बुद्धेर्विवृद्धि° C 32b. च -- I, कबद्धिं LQW 32c. ध्योत्था I दशा om. L after this verse AS add अथ गुरोरन्तर्दशाफलानि, T adds अथ गुरुदशा 33a. °जोत्थं V 33b. प्रपोषणत्वं LQW, प्रमोषणोत्थं R, प्रयाषणीसं V 33c-38d om. V 33c. ज्ञाता दशा देव° L 34b. °प्रमोदः ABCILRST 34c. गुरोर्द B, गुरोर्यदा LQW °दशायां] पर्वालांता A, प्रयाता ST 34d. सौम्यानि B 35d. प्रमाता

हस्त्यश्वयानाशनभोजनानि
    नानाविधमिश्राणि च मण्डनानि /
बौधी दशा देवपुरोहितस्य
    ददाति पत्रान् विविधांश्च भृत्यान् //३६//
नृपप्रसादं बहुवित्तता
    धर्मानुरागं विजयं रिपूणाम् /
भृगोर्दशा जीवदशाविपाके
    पुंसां विधत्ते सुबहुप्रशंसाम् //३७//
धिमानुरागं
    नीचेन सख्यं परधर्मसेवाम् /
सौरेर्दशा जीवदशाविपाके
    नृणां विधत्ते परबंधनानि //३८//
लाग्नी दशा सद्गुरुणा प्रयाता
    गुरोर्दशायां कुरुते प्रहर्षम् /
हस्त्यश्वलाभं नृपतेश्च मानं
    विवेकतां धर्ममतिं सदैव //३९//
पापोद्भवा लग्नदशा दशायां
    जीवस्य धत्ते कलहेन लाभम् /
संसेवया नीचजनस्य नित्यं
    विद्वेषणं साधुजनस्य पुंसाम् //४०//

36a. °धानासन° LQ 36b. मंडलानि LQW 37d. नृणां LQW
39a. सद्गुरुणा SW प्रजाता O 39b. क्रियते प्रहर्षः ABCILOQRS
TVW 40a. पापोद्भवोत्था न दशा V प्रयाता C 40d. पुंसः
W after this verse S adds अथ शुक्रान्तर्दशाफलानि, T adds
अथ शौक्री दशा

लाभं सरोजप्रभवं नराणां
कथाभजं चैव जनापवादम् ।
शौक्री दशा सौर्यदशाविपाके
करोति बालस्य तथा प्रमोहम् ॥४१॥

धर्मक्रियाराधनमत्तमानां
लाभं पुरक्षेत्रविलासिनीनाम् ।
भृगोर्दशा रात्रिपतेर्दशायां
नृणां विधत्ते बहुवित्तजं च ॥४२॥

विदेशवासं परपक्षपूजां
कधर्मसेवां कुजनानुरागम् ।
भृगोर्दशायां भौमदशा प्रयाता
करोति वेश्याजनसंप्रयोगम् ॥४३॥

विद्यां विवेकं प्रभुतां च कीर्तिं
सद्धर्मलब्धिं नृपतेश्च मानम् ।
दशा भृगोः सौम्यदशाविपाके
नृणां विधत्ते गजवाजिलाभम् ॥४४॥

लाभं गृहक्षेत्रपुरासनजातं
सवर्णरत्नाम्बरभोजनानाम् ।
दशा भृगोर्जीवदशाविपाके
करोति लाभं सुतदारसौख्यम् ॥४५॥

---

7 om. V 41c. सूर्यदशा° LQRW 41d. प्रमोदं ACIOST °पुत्तमानां I, °पुण्यमानां C 42d. °वित्तलाभं LQW 43c. IT O 44a. विवेकां प्र° A, IORS, °विवेकांश T नं IR कर्त्ते B, लोके LQW 44c. लाभं RS, °लाभं LQW °पुरादिजात CLQW 45c. भृगोर्दशा W

प्रमादनिद्राकलहं सुवेश-
मालस्यतां देहकृतं च लाभम् /
द्रोहं स्ववर्गेण परेण
रति शौक्री रविजस्य पाके //४६//

शौक्रीं दशां लग्नदशा प्रयाता
सौम्योद्भवायं कुरुतेऽर्थसिद्धिम् /
प्रतापवृद्धिं प्रभुतां विवेकं
. . . . //४७//

पापोद्भवे वंचनतस्त लाभं
दम्भेन पापं बहुगर्हितेन /
कुकर्मणा साधुनिपीडनेन
भृगोर्दशा लग्नदशाविपाके //४८//

मान्दी दशा भानुदशाविपाके
करोति नाशं धनपुत्रसम्भवम् /
क्लेशं प्रवासं भयमिष्टहानिं
देवद्विजानां परिपीडनं च //४९//

मान्दी दशा चन्द्रदशाविपाके
आलस्यमार्तिं कुरुते सदैव /
कुकर्मसिद्धिं कुजनस्य लाभं
कुकर्मसेवां सततं नराणाम् //५०//

46a. °कलहैः W 46c. साम्यं LQW, सत्यं R 47 om. CTV, add. in marg. C 47a. प्रजाता O, प्रपन्ना S, प्रपद्य A 47b. °दुवायां ABCILOQRSW 47d. भृगोर्दशा लग्नदशाविपाके ABILOQRSW, भृगोर्दशा लग्नदशाविभागे C 48a. पापोद्भवा नैव च वस्तुला- LQW 48a. च नवतस्त A, - वनवस्त S, चनवस्त I, वंचनवस्त्र B, चैव नवस्तु O 48b. °गर्हितैन R 48c. साधु om. °निपीडितैव SVW 48d. om. ABIORSTV, सर्वार्थहानिं कुरुते चैव C after this verse S adds शनावर्कदशाफलानि, T adds शनावर्कदशा:, A adds शनावर्कदशा: 49-54 om. V 49a. भानु° — 49b. करोति om. C 49b. धनपुत्रसम्भवं] रिपुर्भयं चैव च C. 49c. °मिष्टनाशं S 50a. °विपाके ABCILOQRTW 50c. कुकर्म सेवां C 50d. °लाभं C

हृद्रोगदुःखं परवित्तहानिं
प्रोषणं चौरकृतं सदैव ।
यन्दशा भौमदशाविपाके
करोति वैरं निजबन्धुलोकैः ॥५१॥
बौधी दशा सौरदशां प्रयाता
वृद्धिं जनयेन्मनुष्यम् ।
पित्तानिलश्लेष्मकृतं विकार-
मालस्यमुद्वेगमहाभयं च ॥५२॥
दशा शनेर्देवपुरोहितस्य
यदा दशायां परिपाकमेति ।
असद्व्ययं बान्धवबन्धनं च
तदा विधत्ते गुणविप्रकर्षम् ॥५३॥
शौक्री दशा सौरदशाविपाके
करोति पुंसां प्रभुतां कुवर्गे ।
नीचैर्विवादं बहुनीचलाभं
धर्मस्य नाशं परधर्मवृद्धिम् ॥५४॥
लग्न्यां यदा सूर्यसुतो विपाकं
सौम्योद्भवायां कुरुते ऽतिगर्वम् ।
औद्धत्यमिष्टैः सह वंचनानि
नानापदत्वं सततं नितान्तम् ॥५५॥

51a. पश्चाद्वित्त° ORST, वरवित्त° LQW   51b. प्रमोषणं ARS
51d. °लोके LQW   52a. दशा om. C, यदा R   सौरि° AST, सौरी° R
52b. °मबुद्धिं LQW   53b. परपाक° BCI   °वृद्धिं C   53c अग्न्यद्व्ययं Q, अग्निव्यथां W   53d. °प्रहर्षं L   54a. दशा] यदा ACIORS
सौरि° S, सौ° A, जीव° R   °विपाके om. C   54b. कुवर्गं IL,
कुगर्वे BQW   54d. स्वधर्मनाशं L   55a. लग्ना दशा LQW
सूर्यसुतं विपाकं ACIORST, सर्वसुतं विपाके B, सूर्यसुतस्य पाके LQW
55c. औधास° TV, अद्भुत्य° C, उद्भुत्य° LQ, उद्भुत्य° W   सह om. C
55d. °पटुत्व ABCIORV, °पटुत्व T, °मद्भुत्व L, °पट्टुत्व W, °पटुत्व Q
नराणां LQW

पापोद्भवायां रविजस्य जाता

ं कुरुते सुहानिम्/

शिरोर्तिपित्तज्वरवेदनाश्च

बहुप्रकाराः परमं च शोकम् ॥५६॥

ग्नौ दृशा सूर्यदशाविपाके

करोति सौम्यानियमं कु

असज्जनैः सङ्गमथाचलता च

विद्विषतां बन्धुजनेन नित्यम् ॥५७॥

चान्द्र्यां प्रयाता प्रकरोति सिद्धिं

दृशा विलग्नस्य तु सौम्यरूपा/

मिष्टान्नपानानि पृथग्विधानि

शत्रुक्षयं पार्थिवलोकपूजाम् ॥५८॥

सौम्या दृशा भूमिसुतस्य पाके

यदा विलग्नस्य करोति पाकम् /

तदातिरोगं रुधिरोद्भवं स्या-

द्विद्विषता सर्वजनेन नित्यम् ॥५९॥

प्रतापं प्रणयं च लोके

विवेकविद्यागमसर्पसिद्धिम् /

ग्नौ दृशा सौम्यदशाविपाके

सौम्या विधत्ते गुरुकामसेवाम् ॥६०॥

56b. सु°] च TV. 56c. °नांक्ष ABCILOQRSTVW 56d. °प्र... ABCLORTV, °प्रकारं IQSW after this verse AST add अथ शुभ ग्नदशायामन्तर्दशाः 57b. °निवतं ABC LOQRSTVW, °नि I 57c. संगमताथचलता C, संगमताच्चलता T, संगमथाक्रमातं L च om. LQW 58a. चांद्री L 58b. °रूपं IQRTVW 58d. शत्रुक्षयं (sic) R, शुक्रक्षयं C °लोकराज्यं S 59a. सौम्यदृशा भौमदशाविपाके C 59b. यदा] दृशा CL, परा I 59c. °रोगं I °रोगं L 59d. °द्विषितां CLOQR 60a. प्रणतं T, प्रपं V

मन्त्रौषधीछादनभोजनानि
ग्नी दृष्टा जीवदृशां प्रयाता /

नरेन्द्रेण विवेकतां च //६१//
भृगोर्दृशायां प्रकरोति लग्नी
सौम्या दृष्टा मानसुखं विधत्ते /
प्रियातिथित्वं प्रचुरांश्च भोगान्
विवेकतां साधुजनेन सख्यम् //६२//
.. दृष्टा लग्नसमुद्भवा च
शनेर्दृशायां कुरुते प्रमादम् /
आलस्यमुद्वेगगुरुप्रकोपं
विमाननां पार्थिवजं भयं च //६३//
पापा दृष्टा लग्नसमुद्भवा च
रवेर्दृशायां प्रकरोति हानिम् /
[illegible]
सदा प्रवासं प्रचुरां च पीडाम् //६४//
सुहृत्प्रकोपं कुरुते न सौख्यं
/
लग्नी दृष्टा चन्द्रदृशां
पापा विधत्ते कलुषत्वं च //६५//

61c. सुभ्रजानि LRW सौख्यं C 61d. सौख्यं BCILQW 62a. भृगु° ABIOSTV 62c. रोगान् W 63a. साधुसमुद्भवा ABCILOQSTVW ..R 63b. प्रसादं L, प्रमोदं W after this verse AST add अथ [illegible]दृशायामन्तर्दशा: 64a. ..सु R 64c. विपोषणं BCI, वियोगजं LW, विलोगजं Q 64d. प्रचुराज° B, प्रचुराज° LQW 65a. सत्यं ILOQRSW 65d. पापानि [illegible] IORSV [illegible] बंधुतां A, बंधुनाOS,

शिरोर्तिदाहज्वरमिष्टनाशं
भयं प्रकोपं कलहं सदैव /
लग्नी दशा सौम्यदशाविपाके
करोति नाशं निजबान्धवानाम् //६६//
सौम्यां दशायां कुरुते प्रभा
लग्नी दशा पापरतिं कुपूजाम् /
पापातिपापानि यथा विधत्ते
गुरुद्विजप्रेषणजैर्विकारैः //६७//
गुरोर्दशायामनुसंप्रविष्टा
दशा विलग्नस्य यदा च पापा /
तदा धनैरात्मगृहोद्भवैश्च
करोति भोगान् विविधान् मनुष्यः //६८//
दम्भेन धर्मं समयेन चित्तं
नृणां विधत्ते कुधिया च चारम् /
लग्नी दशा शुक्रदशाविपाके
पापा सुदैन्यं न कुटुम्बवृद्धिम् //६९//
क्लेशान् विभिन्नान् सुतदारवैरं
धनप्रणाशं प्रचुरां च वाणीम् /
लग्नी दशा मन्ददशाविपाके
पापा विधत्ते विविधांश्च रोगान् //७०//
इति श्रीवृद्धयवने ऽन्तर्दशाध्यायः //

66a. °दाघ्नं CILQRSTV, °दाहं B   67d. गुरुर्द्विजधर्मविकारै LQ, --- गुरुद्विजधर्मैः विकारैः W   69a. समयेन IOQRW, मेन V
नित्यं C   69b. कुधियाप° S   वारं BV, वैरं LQW   70b. प्रबला F
वाणी ABCILRT   70d. पापं ABCIORSTV   col. इति श्री
भाषाटीकायां संगहीजीश्रीमोहनदासजीकारितायां
अंतर्दशाफलाध्याय Q   col. श्रीवृद्धयवने om. V   श्री° om. RT
अंतर्दशाफलाध्यायः L   C adds सप्तमः after col.

न्द्रेण सूर्यः स्वगृहात् क्रमेण
पंचत्रयायाष्टकराङ्कसंस्थितः ।
[illegible]द्रारयोश्चापि तथैव वाच्यः
शुक्राद् मासत्रान्त्यगतश्च नित्यम् ॥१॥
[illegible]वाद् सैकाद्शपंचमन्दै-
र्वृद्धिस्थितो रात्रिपतेः प्रदिष्टः ।
[illegible]ङ्क सूर्येण शरे च सौम्यात्
स्वलग्नतो वृद्धियुगव्ययेषु ॥२॥ <सूर्यः>
[illegible]त् केन्द्रबहीषु नवाष्टसंस्थो
गुरोर्व्ययाद्वाष्टमतुष्टयस्थः ।
[illegible] पंचाङ्कद्शागरुद्रैः
शुक्रात् कुजात्[illegible] . . . ॥३॥
. . . .
. . . .
. . . . ष्टकेन्द्रैः
स्वान्मन्दतो बहिरसेषुसूर्यगः ॥४॥ <चन्द्रः
[illegible]रोर्दशैकाद्शषडन्त्यगः
रवेस्त्रिषष्ठायदशेषुसंस्थितः ।
[illegible]न्नात् प्रवृद्धा प्रथमे च शीतगो-
र्वृद्धा सितात् सूर्यरसाष्टलाभगः ॥५॥

[illegible] 15 om. V 1a. सूर्यस्य गृहात् BLQ, सूर्यस्य ग्रहा: W 1b. स्त्रयाद्या° CT °स्त्रयाष्टकैकसंस्थ: S 2-17 om. QW, for which they have the verses in appendix I 2a. °चंदपेचै-T 2b. [illegible]त्रकर T 2c. वृद्धिक° BL, चष्ठयंक° C, षष्ठयंक° T शरेश CLT, [illegible]रै: स्व° AORS, सरैस्व° BI 2d. स्वात्लग्न° ORT, स्वात्लग्न° L [illegible]द्धियगत्र्यत्रः T, युगत्र्यत्रः C, वृद्धियुगत्र्ययेद्यात् R, वृद्धियुगव्ययाद्[illegible] T, वृद्धियुगव्ययया AI, वृद्धियुगव्ययचात् S, वृद्धियुग - - - B, [illegible]द्धियगांत्यगश्च L 3b. °ष्टयाश्च ABILORS, °ष्टसंस्थ: C 3c. [illegible]गाश्चि° T, गुणाश्चि° I °पंचांग° BL °दिशांग° ABCILORS [illegible] शुक्रात् कुजात् om. C शुक्र BL कजौ ABLOST, कुजौ [illegible] R 3d-4c: space in MSS. 4c. °केंद्र: BCI, °केंद्रे T, °कं द्रै OR, °क स्यात् S, [illegible] A 4d. स्यान् CT, cor. to स्वान् C, om. S मंदतो] कंद्रतो AS [illegible] °षडंत्य: A, °षडसांत्य: IS, °षडभांत्यग: C, °षड्यांत्यग: R. [illegible] T, [illegible] - - - - [illegible] C, °षड्गांत्य: B, °षड्यांत्य: L. The [illegible] SQ [illegible] BCL SC त्राभात् [illegible] [illegible] ABCT [illegible] T प्रथमेश्च ALGILORST शीतगात् ABCILORST [illegible] T [illegible]

——————— ॥६॥ <भौम:>

चन्द्राद् द्विषष्ठायदशाष्टवेदगो
  लग्नात् खषष्ठार्थ † शुभद: प्रकीर्ति[त:]
आद्यात्रिधनलाभार्थगजाङ्कवह्निभि:
  शुक्राच्छनेश्चन्द्रयुगाय नितै: ॥७॥
वस्वङ्कादिक्कामसुसंस्थितश्च
  भात् स्वाश्च तत्त्वत्रिधनवार्थ † मङ्गलात् ।
रन्ध्रेष † कामासप एव सार्वज्ञी
  गुरौश्च चन्द्रौङ्ग † गस्थ: शुभद: ॥८॥ <बुध:>
जीव: कुजाद्द्रस्वभवाष्टकेन्द्रग:
  सूर्याश्च दस्रादित्रवाष्ट † कीर्तित: ।
←——— खशान्त्यरामै: स्वगृहात् प्रकीर्तितो
  नवाश्रकायार्थशराङ्गग: सितात् ॥९॥
चन्द्रात् मदाङ्कषधनायग: सदा
  शनैश्चराद्द्विरसेषभास्करै: ॥१०॥
बुधात् नवव्योमयुगेन्द्रमार्गण-
  रुद्रतर्कै: शुभदै: प्रकीर्तित: ।
लग्नात् नवाशाद्रिधयरेषलोचन-
  सूर्या गरामै: क्रमशो विधेय: ॥११॥ <जीव:>

6: no space in MSS. 7a. द्विषष्ठ्यासभया° ABCILORST 7b. लग्नात्ख ACIORST, लग्नास्त° BL °षष्ठ्यार्त्ते A, षष्ठ्यन्ते BLORS, °षष्ठ्यर्त्ते I, षष्ठ्य CT शुभ: O 7c. °वह्निभी: ABILORST, °वह्नि: C 8a. वस्वकु° BIR, वस्वर्के° CT, वस्वह्° AS, नस्वश्च° L °दिक्साम° BILRT °दिक्याम° CO, °दिक्स्राम° AS 8b. तास्वां च ABCILRST, om. C तत्वात्रिधधि° AB S, तत्वश्चित्रिध° R, तत्वत्रिधि° I, तत्वाद्विधि° O, तत्वत्रिधतिधि° L, तत्रिध° CT °भवार्थमंगला ABCILORST 8c. रंध्रौस° ABCILORST कासान्शच C, कांशच T, कासुप ABIORS सर्वंदा CT 8d. गुरो च CRT, गुरोर्वै ABIOS, गुरोश्च L गस्य I, गनस्य T, गदस्थ BL, स्थ C 8d शुभद: — 9c स्वगृहा° om. T 8d. शुभद: BLR, भद: A, शुभदो C 9a. जीव: om. AIOS कुजाद्दस्रो] भाद्दश° B, भाष्टदश L 9a दस्र° — 9b °नवाष्ट om. AIOS 9b. समंद BLR संनंद C °नवा अकी° BLR 9c om. AIOS 9d. om. C 9d. नवांशक° ABILORS °सरांगराग: ABILORS 10a. सप्तके° ABCILORST 10b. शनीश्वरा° C 11a. भवा ABILORS °मार्गणा AB, °मार्गणै: S, °मार्ग: T, °कर्मण: L 11b. स्वरुद्रतर्कौ I, स्वरुद्रतर्कौ O, स्वरुद्रतर्का R, स्वतद्रुतर्कौ CT, --- द्रुतर्कौ S 11c. लग्नं ABILOT, लग्न S नवांशाद्रिधतरेष° AB, नवांशाद्रिधतरेष° CIOS, नवांशाद्रितरेष° L, नवांशाद्रिधवरेष° R सूर्यागकामै: ABILORS

शुक्रो विलग्नाद्धिविवित्तवाहि-
 यगेषु नन्दायगतश्च †इष्टः/
चन्द्रात् ससूर्यः सदिशः स्वसद्मन-
 स्त्रिवेदपंचाष्टदिगङ्कलाभगः ॥१२॥
शने रवेरष्टदिवाकराये-
 गुरोर्नवव्योमभवाष्टपंचगः/
बुधाद् गुणेष्वङ्कदशाङ्कसंस्थितो
 भौमाद् भवेष्वग्निरसाङ्कसूर्यगः ॥१३॥ <शुक्रः>
स्वात् सूर्यजो वह्निरसेषुसंगतः
 ससूर्यदिग्गो धरणीसुतस्य/
सूर्याद् धनायाष्टमतष्टये च
 शुक्राद्सार्कायगतैः सभद्रः ॥१४॥
त्रिषष्ठलाभेषु निशाधिनाथा-
 ल्लग्नात् सवेदेन्दुदशाधिभेषु/
जीवाष्टराङ्कव्ययलाभसंस्थो
 बुधाद् व्ययाङ्काङ्कदिशाङ्कनागगः ॥१५॥ <शनिः>

12a. °विल° om. ABIORS, °वृत्ति° CT, °वा° L 12b. °नंदाभगतश्च C, °नंदाभग- श्च T, °नंदाभतश्च ABILORS इष्टा BL 12c. ससूर्यगः C °षदिशा° BL °स्वसद्मतः ABO, °स्वसत्तः R, °स्व-तः I, °स्वसप्तगः CT, °स्वसर्वतः S, °स्वसद्मत L 13a-b. °राय गुरो° ABILOS, °रायगोर्गुरो° R, °रायुगा गुरो° T, °रासुगा° C 13b. °व्यासभवाश्च ABIORS, °व्यासभवास° L पंचमेः ABCILO RST 13c. बुधांगलेष्व° ABILORS, बुधांगुरोर्व्य° C, बुधाद्गुरौ° T 13d. भूमाद् °T, भौमो R, भूमो ABILOS भवेष्व° R, भवेद्गु° L, नवेष्व° O, भवेष्म° C, व्यंभवेय° T 14a. सूर्यजो AC वह्निसराव - गतः A, वह्निस एव - गतः BIO, वह्निस एवद्गतः R, वह्निस ए द्गतः C, वह्निसराषट्गतः T, वह्निसवगतः L, स एवः - गतः S 14b. °दिक्को ABIORS, °युक्तो CT 14d. शुक्राद्दशा° ABCILORST 15a. त्रिषष्टि° C, त्रिषष्ठ्य° BL निशाधिनाथौ ABCILORST 15b. सचंद्रेन्दु° LOS, सचेंद्रेंदु° BT, सचेदेंदु° AIR, सचेंदु° C °दिशाधि° ABIST, °दशाधि° L, °दिशाधि° C, °दिशाधि° C °दिशास्व° R 15c. जीवराममलाभसंस्थो ABILOS 15c R 15d. व्ययांगदिशांग° ABILO, व्ययांगदिशांक° R, व्ययोगः दि व्ययां - गदिशांग° T °नागगः ACIORST

।लसव॰
बिन्दूनि रेखाश्च विमिश्रयित्वा /
समासशेषेण मितो ग्रहस्य
स्वाष्टांशसंख्यं फलमादधाति //१६//
हन्यात् फले सौम्यकवर्गनाम्नं
फलं बलिष्ठो यदि तस्य पार्श्वगः /
अतो ऽन्यथा तस्य फलं निहन्यते
तेनैव साम्ये फलयोर्विसर्जनम् //१७//
रेखाश्रितस्तीक्ष्णकरः प्रगल्भं
करोति मर्त्यं गजवाजियुक्तम् /
मित्राङ्गनाढ्यं जनसंप्रयुक्तं
स्थाने ऽष्टके रोगविवर्जितं च //१८//
द्वितीयसंस्थः प्रचुरप्रतापं
प्रभूतवित्तं जितशत्रुपक्षम् /
विद्यानुरक्तं नृपतेरभीष्टं
प्रशान्तचित्तं कुरुते सदैव //१९//
तृतीयगः सत्यपरं प्रशान्तं
व्यपेतपापं सुजनैः सुपूज्यम् /
हिरण्यपुत्रार्थविवेः
नरं प्रसूते सततं सुशीलम् //२०//

V begins again with 16   16a. °ग्रहसुभातां BLOR, °ग्रहशुभानां I   16c. °विशेषेण ABCILOC SV   मितो EL   ग्रहस्वं ABILOST, ग्रहस्यं com. ग्रहस्वं C, ग्रहस्त्वं R, ग्रहस्यं V   17b. पार्श्वतः R, पार्श्वः ABIOS, पार्श्वे L   17d. सौम्ये ABCS   फलयोर्नि° B, कलयोर्नि° AIS   QW begin again with 18   18a. रेखाश्रित° LQTW   प्रगल्भजं ABIORS   18d स्वाके CTV, ष्टकं LQW

चतुर्थग: सर्वजनस्य पूज्यं
करोति मर्त्यं सुदृढं सशीलम् ।
सुपूज्यं सुभागं प्रशस्तं
धर्मान्वितं दानपरं प्रसूते ॥२१॥

करोति मर्त्यं खलु पंचमस्थो
नरं रविर्गोमहिषोष्ट्रकम् ।
कुलप्रधान नृपतेरभीष्टं
सुसंयतं ब्राह्मणदेवभक्तम् ॥२२॥

हतारिपक्षं प्रकरोति षष्ठे
स्थितो विवस्वान् प्रथितं नृलोके ।
स्त्रीणामभीष्टं गुरुदेवभक्तं
॥२३॥

स्त्रीलाभयुक्तं खलु सप्तमस्थो
नरं विधत्ते खलु तीक्ष्णरश्मि: ।
उदारचित्तं प्रभुतासमेतं
विज्ञानशीलं समरप्रचण्डम् ॥२४॥

स्थाने ऽष्टमे पुत्रधनै: समेतं
सुरक्तपित्ताधिकमप्रमेयम् ।
विख्यातकीर्तिं सततं सदान्तं
हतारिपक्षं प्रकरोति भानु: ॥२५॥

21c. प्रशंसं Q, प्रयस्यं W 22b. नरं] रिजं R रतिर्गो° IORTV, बलं गो° LQW, रतिक्षं S 22d. सुसंज्ञं O, मत्यं पर° V 23b. स्थितो om. S, स्थिरो R विस्वान् ASV, विस्वात B, विस्वाट् R, तिविस्वान् C प्रिथं B, विधं AST, विथं V, विविधं CIOR 23c. °देवरक्तं R 24b. शीतरश्मि: C 25b. सुरकमैन° B, सुरकनेत्रं LQW, सुरक्तगात्रं CTV, सुरकपो° R °धकप्रमेयं B, प्रथितस्वभावं LW, प्रथितस्वभावं Q, CTV, नृपमप्रमेयं R 25c. सततं] भवतं Q W, भवितं L

विलग्नस्थितो ऽर्कः प्रकरोति पापं
    स्थाने ऽध्यके दुर्जनसृष्टरोगम् /
कृशं कृतघ्नं परदाररक्तं
    विवेकहीनं प्रियसाहसं च ॥२६॥
मूर्खं निकृष्टं तु तथा द्वितीये
    कुमित्ररक्तं धनधान्यहीनम् /
शिरोक्षिदन्तादिज्वरपित्तमुख्यैः
    प्रपीडितं वक्त्रभवैश्च रोगैः ॥२७॥
तयेन हीनं पुरुषं तृतीये
    सनाथधान्यैः परिवर्जितं च /
सदाभिभूतं बहुशत्रुपक्षं
    क्रियाभिहीनं विफलं प्रसूते ॥२८॥
नित्यं कृतघ्नं परदेशरक्तं
    करोति मर्त्यं नियतं चतुर्थे /
दृष्टैर्वियुक्तं परदाररक्तं
    वैरान्वितं सर्वजनैः सदैव ॥२९॥
करोति भानुः खलु पंचमस्थितो
    स्ववैरदारैर्भयेन पीडितम् /
दौर्भाग्ययुक्तं परदारभाषणं
    नरं भयाक्लीबमलं सुनिष्ठुरम् ॥३०॥

26b. कुस्थानयं LQW, स्थानाध्यके E   स्वके CTV, छके [illegible]
27c. °दन्तज° ABCILOQRLTV   28c – 29a नि° [illegible]
28d. विकलं LQ, च फलं [illegible] फलं ABI RTV   29 [illegible]
दलघ्नं TV   पुरदेशरकं K, सुरदेशरकं E, पर[illegible] LQ
परकं A   29c. °भिमकं TV   30a. पंचमस्थो LQ [illegible] 30[illegible]
परदोन° CR   °भाषिणं LQW   30d. [illegible]यात् LQ
तथा CITV   क्लीबमनो° LQRI   W adds verse
from appendix I after 30

षष्ठे स्थितः शत्रुगणैः पराजितं
नरं प्रसूते ऽधमकर्मसेवकम् ।
मायास्मेतं मलिनं मलीमसं
च्युतं स्वधर्माद्द्रुतसत्त्वमातुरम् ॥३१॥
स्त्रिया विहीनं विकृतं गतत्रपं
परान्नवस्त्रार्थसमीहकं सदा ।
करोति भानुः खलु सप्तमस्थितः
प्रपंचशीलं कुबलं सुनिष्ठुरम् ॥३२॥
स्थाने ऽष्टमे तीक्ष्णमयूखमाली
नरं विधत्ते बहुपापचेष्टम् ।
इष्टैर्वियुक्तं परदाररक्तं
पापात्मकं दुःखयुतं करोति ॥३३॥
इति रवेरष्टकवर्गफलम् ॥
रेखास्थितो ऽद्ये हिमरश्मिमाली
स्थाने विधत्ते सुभगं मनुष्यम् ।
प्रियं नृपाणां गुरुविप्रभक्तं
तीर्थाश्रयं सर्वजनोपसेव्यम् ॥३४॥
हस्त्यश्वयानैः सहितं द्वितीये
वैडूर्यमुक्तामणिभिस्तथैव ।
नरं सुसौख्यैः सहितं प्रगल्भं
प्रियान्नचित्तं प्रणयान्वितं च ॥३५॥

31b. °संघकं CTV 31d. च्युतः ABCIORT 32a. विगतं V, विमतं W 32c. खलु om. W 32d. कबलं ABCIORT, विकलं LQW 33b. °पापचेष्टं V col. इति श्रीभियवनभाषाटीकायां संगृहीतश्रीमोहनदासजीकारितायां रवेरष्टकवर्गफलाध्यायः Q, इति श्रीवृद्धयवने रवेरष्टकवर्गो (वर्गफला W) ध्यायः LW, om. V col. इति om. ACIORS 34a. ऽद्ये B, ऽस्तौ LQW, ऽपेत् S 34c. सुत्विप्रभक्तं W, सुसविप्रभक्तं Q, गुरुत्कं AS 35d. प्रयोणान्वितं Q, प्रभयान्वितं W

चन्द्रस्तृतीये कुरुते सनाथं
नरं विनीतं बहुधर्मभाजम् ।
प्रिया युतं सर्वगुणोपपन्नं
धनैः सदा बन्धुजनस्य पूज्यम् ॥३६॥
स्थाने चतुर्थे प्रकरोति मान्यं
नरं प्रसिद्धं विविधार्थयुक्तम् ।
तडागकूपाश्रयरक्षचित्तं
बहुमनुष्यं सुतसौख्ययुक्तम् ॥३७॥
विद्याविनीतं सुविवेकयुक्तं
नरं प्रसूते बहुभोगभाजम् ।
नृपाधिनाथः खलु पंचमस्थः
प्रियातिथिं सर्वसहं सुवित्तम् ॥३८॥
षष्ठे सुरूपं सुभगं मनोज्ञं
करोति चन्द्रः सुतदारयुक्तम् ।
धनाश्रयं शास्त्ररतं विनीतं
नरेन्द्रपूज्यं बहुमानभाजम् ॥३९॥
करोति चन्द्रः खलु सप्तमस्थः
प्रभासमेतं सचिवं सुशीलम् ।
व्रतोपवासादिरतं विधिज्ञं
मनोज्ञनारीदयितं सदैव ॥४०॥

36d. धने L, धनैः W   पूज्यं] सौख्यं T   37a. यत् पंच करोति मानं ABCIOSTV, नूनं LQW   37b. प्रसुतं R, सिद्धं in marg. R[v], प्रभूतिं W   द्विविधायुक्तं B, बहुधर्मयुक्तं LQW   37c. °कूपाश्रम° T, °कूपाध्यन° LQW   38a. विद्याविहीनं R   38b. बहुरोगभाजं T   38d. सवितं TV   39a. सुरूपं om. I, स्वरूपं LQW, सुरूपं T, मरूपं V   मनुज्ञं B, मनुष्यं LQW, मनो AS   40d. °हारीदयितं ABCIORSTV, °मारोग्ययुतं LQW

स्थाने ऽष्टमे सौख्यविहीनयुक्तं
विद्यान्वितं सत्यपरं प्रगल्भम् ।
करोति चन्द्रो ऽपतितं मनुष्यं
प्रियातिथिं ब्राह्मणवल्लभं च ॥४१॥
स्थाने ऽष्टके विन्दुगत: शशाङ्क:
सरोगदेहं कुरुते मनुष्यम् ।
पानरतं स्वजनैर्विमुक्तं
दीनं कृशं सत्यविहीनमेव ॥४२॥
करोति चन्द्रो नियतं द्वितीये
नरं कृतघ्नं सुकृतं सुदीनम् ।
भूतशक्तं प्रभया विहीनं
विवर्जितं बन्धुजनेन नित्यम् ॥४३॥
संपीडितं भूपतिना सदैव
महाभयै: संयुतमुग्ररोगम् ।
कफानिलाभ्यां परिपीडितं च
चन्द्रस्तृतीये कुरुते मनुष्यम् ॥४४॥
कुसङ्गतं सत्यविहीनमेव
सौख्येन हीनं बहुरोगयुक्तम् ।
गुदुर्भगं पानरतं सदैव
चन्द्रश्चतुर्थे कुरुते मनुष्यम् ॥४५॥

41a. वै प्रकरोति चन्द्रो LQW 41b. विद्या – तं T, विपाश्रितं V
मनुष्यं LQW 41c om. LQW 41c. ऽपतितं
... S, पदितं R, दयितं C 41d. ब्राह्मणदेवभक्तं LQW
after 41d. LQW have हिरण्मयकं मदितं सदैव after 41 CT
have अथ विन्दुफलं 42a. ऽष्टके] सदा LQW 43b. सदारं C
43c. प्रभुताविहीनं C 44a. भूपतिना – 44c परिपीडितं in marg.
44c. परिपंडितं B 45 om. W 45a. कुसंगतं] सवेदनं C,
...मि: सदा दानप्रयोगयुक्तं विवर्द्धनं R 45c. सदुर्लभं T
...मरतं LQ

भ्रष्टशीलं प्रचुरारिपक्षं
    निशाधिनाथः खलु पंचमे च /
करोति दीनं व्यसनैः समेतं
    विवर्जितं भूपतिमानदानैः //४६//
विदेशसेवाविरतं कृतघ्नं
    षष्ठे ऽरिवर्गैर्विजितं वृतान्तम् /
नित्यं मनुष्यं नृपपीडितं च
    कलत्रयानादिभिर्विप्रमुक्तम् //४७//
स्यात् सप्तमे वैरमनल्पमुग्रं
    चन्द्रे रुजं भूपमलिम्लुचोत्थम् /
रोगं नराणां जठरे प्रभूतं
    धनस्य नाशं प्रियविप्रयोगम् //४८//
चन्द्रो ऽष्टमे ऽनिष्टफलं विधत्ते
    शोकं धनार्तिं विविधं च दुःखम् /
शीलच्युतं वासनवित्तनाशं
    मेहाभयं दैन्यमनर्थमुग्रम् //४९//
इति चन्द्राष्टकवर्गफलम् //
रेखास्थितो ऽब्धे क्षितिवित्तलाभं
    करोति भौमः मघवृद्धिमेव /
सौख्यं च भोगं विविधांश्च पूजा
    महाजनोत्थं सततं सुखानि //५०//

46a. प्रचुराद्धिपक्षं LQW 46b. न ABCIORSTV ,47a placed after 47b in LQW 47a. °निरतं RW 47b. रिवर्गै RSW, रिवर्गो° C, रविर्गै° B विद्विपीडितांगं LQW वृतांतं A, हतांतं T, नितांतं C 47c नित्यं C, भवेन् ABIORSTV, सदा LQW नयपीडितं LQW 47d. °प्रयुक्तं BLQ 48a. वैंद्र° B, वैद्र° R, चंद्र° LQW °मनल्परोगं C 48b. चंद्रेण भूपाल —, नित्य° LQW °मलिम्लु LQW 48c. प्रसूतं TV 49c. वासव° IOQRTV, वासवै W 49d. दीन° LQW col. इति श्रीवृद्धयवनभाषाटीका सगदीक्षितश्रीमोहनदासजीकारितायां ष्टकवर्गफलाध्याय Q, इति श्रीवृद्धयवने चं कवर्गा (वर्ग T W) ध्यायः LW col. om. col. चंद्रस्याष्टकवर्गः R 50a. E begins with ध्ये ध्यः C, धः BI, ध LQW °नाशं W 50b. मघवृद्धि° TV 50c. भोगां ER, भोगो V 50d. °जनोत्थं B, °जनार्थं LQW सततं] विविध° L

आरोग्यतां
 मनोविकाशं प्रियतां च लोके /
समुन्नतिं शत्रुविनाशमेव
 करोति भौमो नियतं द्वितीये //५१//
सरोद्भयानानि पृथग्विधानि
 नृणां विधत्ते क्षितिजस्तृतीये /
विभूतिमभ्युन्नतिमिष्टलाभं
 भूपप्रसादं विविधं च नित्यम् //५२//
भौमश्चतुर्थे कुरुते तापं
 सौभाग्यसौख्याभ्युदयस्य नितान्तम् /
प्रियातिथित्वं सुरविप्रभक्तिं
 नरेन्द्रमानं विविधं च लाभम् //५३//
सुतीर्थलाभं खलु पंचमस्थः
 क्षोणीसुतो यच्छति मानवानाम् /
हिरण्यलाभं बहुमानसौख्यं
 व्याधेर्विनाशं †खलु उन्नतिं च //५४//
षष्ठे ऽरिनाशं कुरुते महीजः
 समागमं बन्धुजनेन नित्यम् /
वस्त्राणि शय्यासनभोजनानि
 धर्मार्थसिद्धिं सततं नराणाम् //५५//

51b °विकाशं — 52a सरोद्भयाना° om. E 51b विना विकारं QW, विनोदकारं L 52c °मभ्युन्नति° LQW 52d विधं A, विभुजां R 53c सुरविप्रयुक्तं R 53d नरेन्द्रमानं om. W 54a सुतार्थं° LQW 54a °लाभं — 54d व्या° om. I 54c हिरण्यमानं C ——— R 54d व्याधिभि° C, बुद्धेः W प्रकाशं W खलुमु° BQR, बहुमु° W, फलमु° L 55d धर्मार्थकामाः LQW

क्षोणीसुतो यच्छति सप्तमस्थो
    विद्वानविद्यागममिष्टलाभम् /
शय्यासनाच्छादनभोजनानि
    रत्नोपलब्धिं जगतीफलाभम् ॥५६॥
भौमो ऽष्टमे भूतिमथोन्नतिं च
    नृणां विधत्ते महिमामनन्ताम् /
वाणिज्यलाभं कृषिकर्मसिद्धिं
    प्रियाप्तिमत्यन्तमिहैव पुंसाम् ॥५७॥
बिन्दुस्थितो भूतनयो यदाद्ये
    स्थाने दशां यच्छति मानवानाम् /
तदार्थहानिं गदमूत्ररोगान्
    मतेर्विनाशं कुजनेन सौख्यम् ॥५८॥
शिरोर्तिदाहं ज्वरतापमुग्रं
    प्रमोषणं चौरकृतं सदैव /
प्रियावियोगं मतिमित्रनाशं
    भौमो द्वितीये कुरुते नराणाम् ॥५९॥
भौमस्तृतीये विभवार्थलौल्यं
    धत्ते नराणां च तथापवादम् /
कुबुद्धिभिः सङ्गमसुग्रवैरं
    पराजयं प्राणभृतां सदैव ॥६०॥

56d. जगती Q, अदली L सलाभं ABCEIORTV 57a. भूत° R भूमि° LQW °बतां QW 57b. महिमान° QW °नंती IOS, °नौतिं RTV 57d. प्रयाति° ABS, प्रयाप्ति° CEIOTV after 57 CET add अथ भौमबिन्दुफलं 58a. बिन्दुस्थितो corr. to बिंदुस्थितो B, रेखास्थितो R °द्ये ET 48c. तदर्थ° LQW °सिद्धिं C गत° ABC ILOQRSV, मत° ET, ग° W °दाह° BI, °दार° CELQTV: भोगान् W 59a. °दाहं ABCEILOQRSTV ज्वरमुग्रताप R 59b. प्रपोषणं ABCEIOQSTV, मन्नासनं LW 59c. प्रियाविनोदं V मतिमित्रलाभं L 60a. °भाभं BCEILQTVW 60c. संगमवैरमुग्र C, संगमतुल्यवैरं V.

विवादवैराणि पृथग्विधानि
भौमश्चतुर्थे कुरुते नराणाम् ।
द्यूतं च वेश्याव्यसनं महान्तं
पराजयं माधवसमेव हानिम् ॥६१॥
असौख्यमोजःक्षयविघ्नताश्च
पुत्रार्थहानिं सततं वियोगम् ।
करोति भौमः खलु पंचमस्थः
प्रतापहानिं सततं नराणाम् ॥६२॥
चतुष्पदव्यालसरीसृपोत्थं
भयं विधत्ते क्षितिजो नराणाम् ।
सदाविधानं खलु षष्ठसंस्थो
नरेन्द्रपीडां खलसङ्गमं च ॥६३॥
व्ययं विरागं भयमिष्टवैरं
भौमो विधत्ते खलु सप्तमस्थः ।
जिह्वाक्षिरोगोद्भवमेव दुःखं
सदा नराणां विषयप्रलौल्यम् ॥६४॥
पराभवं मृत्युसमांश्च रोगान्
कलत्रहानिं परबंधनानि ।
भौमो ऽष्टमस्थः कुरुते नराणां
शस्त्राभिघातं परतः स्वतो वा ॥६५॥
इति भौमाष्टकवर्गफलम् ॥

61a. °वैराणि R, °चाराणि BLQW   61c. द्यूताश्च सेवा° R, द्यूतावेश्या° B, द्यूतावहत्या° LQ, द्यूतावहस्य° W   61d. पराजयं corr. in परजयं B   62 om. L, W   63a. चतुष्पदैर्व्याल° CETV
63b. अयं V   63d. खलु ABCEIOQRSTVW   संगमत्वयं LQW
64b. पंचमस्थः R   64d. नराणां V   65d. सतो ABEIORSTV
col. इति श्रीवृद्धयवनभाषाटीकायां संगृहीतश्रीमोहनदासजी-कारितायां भौमाष्टकवर्गफलाध्याय Q, इति श्रीवृद्धयवने भौमाष्टकवर्गफलाध्यायः LW   col. om. V

रेखास्थितः सोमसुतो मदाद्ये
    स्थाने नदा शीलधनं विधत्ते ।
विद्याविवेकादिभिः संप्रयुक्तं
    प्रभूतमित्रं विगतारिपक्षम् ॥६६॥
स्थानस्थितं देवगुरुप्रसक्तं
    विज्ञानशीलं बहुखानपानम् ।
स्थाने द्वितीये शशिजो विधत्ते
    नरं सुरूपं सुभगं सुकान्तम् ॥६७॥
तृतीयगः सोमसुतः करोति
    प्रसन्नवाक्यं नृपलोकपूज्यम् ।
नरं विधिज्ञं सुभगं मनोज्ञं
    हृतारिपक्षं बहुधर्मभाजम् ॥६८॥
बुधस्तुर्ये कुरुते सरूपं
    प्रियातिथिं बन्धुजनस्य मान्यम् ।
मेधाविनं शास्त्ररतिं विधिज्ञं
    व्रतोपवासादिरतं सदैव ॥६९॥
करोति सौम्यः खलु पंचमस्थो
    नरं नितान्तं नृपतेरभीष्टम् ।
आरामविप्रादिविहारभाजं
    चिन्तान्वितं भक्तिपरं द्विजानाम् ॥७०॥

66a. मदादौ ABCEIORSTV, मदासौ LQW   66b. प्रतीते ABCEIORST
66c. °भिः om. LQ, °क W   66d om. C   66d. प्रभूतवित्तं V,
प्रसूतमित्रं R   67a. स्थानान्वितं C, स्थाने स्थितं QW   °प्रणीतं C
बहुखानपानं LOQ, बहुखांनपानं C, बहुखानं AS, बहुपानबानं I
67c-d om. C   67d. सुकालं LQW   68b. °वास्यं ABCE   68c.
विधाज्ञं O, विधिज्ञं E, विधासंगं B, विधत्ते LQW   69b. मानं C
69c. शास्त्ररतं LQW   मनोज्ञं ET   70b. °रभिष्टं R   70c. °चित्ता°

षष्ठे ऽरिनाशं प्रकरोति सौम्यो
    नृणां प्रसह्यापकृतं च लाभम् ।
द्वेष्याभिपत्तौ प्रचुरान्नपानं
    यशःप्रतापं विनयं सदैव ॥७१॥
कलत्रलाभं रतिभोगसौख्यं
    कलत्रसंस्थः प्रकरोति सौम्यः ।
तीर्थाश्रयं सौख्यसमृद्धियुक्तं
    प्रसन्नमूर्तिं सततं सुशीलम् ॥७२॥
चतुष्पदाच्छादनवित्तयुक्तं
    नरं प्रसूते शशिजो ऽष्टमस्थः ।
कलत्रपुत्रोद्भवसौख्ययुक्तं
    सर्वत्र पूज्यं महिमासमेतम् ॥७३॥
बिन्दुस्थितः सोमसुतो ऽतिपापं
    करोति मर्त्यं प्रथमे खलं च ।
मायान्वितं बान्धवविप्रयुक्तं
    सदा कुशीलं विनयेन हीनम् ॥७४॥
प्रभूतदुःखं स्वजनैर्विहीनं
    पराभिभूतं कठिनं कृतघ्नम् ।
द्वितीयसंस्थो हिमरश्मिपुत्रो
    नरं प्रसूते बहुपापयुक्तम् ॥७५॥

71a. षष्ठे] विद्या° S रिनाशं ABIOR 71b. च om. V 71d. नयप्रतापं LQW 72a. रतभोग° ORSTV 72b. द्वितीयसंस्थः R 72c. द्वितीयगः R 73b. प्रसूतिं AEORSTV 73d. पूज्यं] सौख्यं V after 73 CET add अथ बिंदुफलं 74c. पापान्वितं S °प्रमुक्तं C 75a om. LQW 75a. स्वजनै° C 75b. पापाभिभूतं C after 75d W adds वातारिरोगं महतीश्रुताञ्च, L -नू- - - - - - - - - - - - - - -

तृतीयगः पुत्रकलत्रनाशं
करोति सौम्यः सततं कुचैलम् ।
तेजोविहीनं मलदग्धदेहं
संपीडितं भूपतिना सदैव ॥७६॥
चतुर्थगः शीतकरस्य पुत्रः
प्रभूतदुःखं कुरुते मनुष्यम् ।
शीलेन हीनं विनयेन हीनं
सत्त्वात्मिकं चैव विवर्जितं च ॥७७॥
नष्टात्मजं नष्टधनं कुचैलं
रोगाभिभूतं परतर्ककं च ।
परैर्जितं देवगुरुप्रसक्तं
करोति सौम्यः खलु पंचमस्थः ॥७८॥
षष्ठस्थितः शीतकरस्य पुत्रो
नरं प्रसूते धनवर्जितं च ।
पराजितं शत्रुजनेन नित्यं
विद्याविहीनं विनयेन मुक्तम् ॥७९॥
सौम्यो नरं सप्तमगो विधत्ते
भोगेन हीनं परदाररक्तम् ।
जनापवादेन युतं सुदीनं
कुबुद्धिभाजं सभयं सदैव ॥८०॥

76c मलादिग्ध° RW, मलदग्ध° ET 77b प्रभूतसौख्यं W दुःखसमग्रं] कुपुत्रं C 77d सत्वात्मकै° LQW, सत्वात्मिकं ET सौख्यविवर्जितं CETV 78b परतर्कुकं W 78c–79b om. ET 78c °प्रमुक्तं BI, °प्रयुक्तं L 78d कष्टसंज्ञः R 79 om. R 79a भग्नस्थितः ABS 80b रोगेण BLQW °दाररतं L, °दारारतं Q, °रक्तं A

घूतप्रसक्तं गणिकासु रक्तं
रजोधिकं सत्त्वधनेन हीनम् ।
सौम्यो ऽष्टमस्थः सभयं विहीनं
करोति मर्त्यं सततं नृशंसम् ॥८१॥
इति बुधाष्टकवर्गफलम् ॥
रेखागतो देवगुरुः प्रसूते
नरं विदग्धं विनयोपयुक्तम् ।
आद्ये महाबुद्धिधनान्वितं च
धर्मध्वजं ब्राह्मणवत्सलं च ॥८२॥
द्वितीयगः सौम्यमतं प्रसूते
नरं सुरेज्यः सुभगं मनोज्ञम् ।
हस्त्यश्वयानादिधिया समेतं
नरेन्द्रपूज्यं प्रथितं नृलोके ॥८३॥
तृतीयसंस्थः कुरुते प्रधानं
सुरेज्यमन्त्री बहुपुत्रपौत्रम् ।
दयान्वितं जन्तुहितेषु युक्तं
कुलप्रधानं सततं सुशीलम् ॥८४॥
हिरण्यवित्तार्थसवाद्ययुक्तं
करोति मर्त्यं त्रिदशेन्द्रमन्त्री ।
चतुर्थसंस्थश्चतुरं धनाढ्यं
विवेकिनं बान्धवसंमतं च ॥८५॥

81a. गणिकानुरक्तं LQW, गणिकास्वरक्तं V 81c. सभया BLQRW 81d. नृसंतं B, नृपंशं R col. इति श्रीवृद्धयवनभाषाटीकायां सगहीश्रीमोहनदासजीकारितायां बुधाष्टकवर्गाध्याय Q, इति श्रीवृद्धयवने बुधाष्टकवर्गाध्यायः LW col. om. V col. बुधस्याष्टकवर्गफलं R 82b. विनयेन युक्तं S 82c. आद्ये° ST, आद्ये B, आद्यं QW, आर्षं L 83a. सौम्यसुतः ACOV, सौम्यसुतं W, °स्यमतः EIST, सौम्यसुतं R, सौम्यसुतः B 83c. °दिश्रिया W 84b. °पौत्रं E, सौख्यं C, °युक्तं W 84c. विद्यान्वितो C जंतुहितं बु° R, जंतुहिते नि° W 85b. त्रिदशेशमंत्री LQW

करोति जीवः खलु पंचमस्थो
नरं नितान्तं नृपतेरभीष्टम् ।
पुत्रान्वितं प्रीतिकरं नराणां
सदा सुशीलं बहुधर्मयुक्तम् ॥८६॥
हतारिपक्षं नियतं प्रसूते
नरं सुरेज्यः खलु षष्ठसंस्थः ।
हृष्टं सुपुष्टं प्रणतं गुरूणां
प्रशान्तवैरं प्रथितं प्रियं च ॥८७॥
अभीष्टनारीरतसंप्रहृष्टं
करोति मर्त्यं सततं सुरेज्यः ।
प्रियान्वितं देवगुरुप्रसक्तं
सुभाषितज्ञं सुजनैः समेतम् ॥८८॥
जीवोऽष्टमस्थः कुरुते विदग्धं
प्रियातिथिं सर्वकलासु दक्षम् ।
नरं नृपेज्यं बहुशास्त्रलब्धं
पराक्रमप्राणसमन्वितं च ॥८९॥
बिन्दुस्थितो देवगुरुः प्रसूते
नरं नृशंसं बहुदुःखयुक्तम् ।
लुब्धं कृतघ्नं मलिनस्वभावं
विहीनसत्त्वं बहुसाहसं च ॥९०॥

86c. पुत्रादिक W   86d–87c om. E, in marg. T   87a. नयत्वं Q
87d. सदा प्रशांतं W   च om. Q   88a. °रति° C   88c. देवगुरुः ABCE
°प्रभक्तं RW   89c. नृपेत्यं I, नृपाख्यं LQW   °लक्ष्यं E, °बुद्धं V
90c. लब्धं E

द्वितीयगो भूमिपतस्करोत्थं
    भयं सुरेज्यः कुरुते नराणाम् /
नृशंसतां रोगमनिष्टसंस्थं
    प्रभूतदुःखं दयितावधं च ॥९१॥
तृतीयसंस्थे त्रिदशेशपूज्ये
    विहीनवित्तः सरुजो मनुष्यः /
भवेत् कुमित्रः परदाररक्तो
    दौर्भाग्ययुक्तो ह्यलसः कृतघ्नः ॥९२॥
चतुर्थगो देवगुरुः प्रसूते
    विहीनवित्तं बहुशत्रुगम्यम् /
विचर्चिकाद्यैः परिपीडितं च
    नरं सुमायं कुटिलं खलं च ॥९३॥
पामाज्वरार्तं परदाररक्तं
    नरं प्रसूते सुरराजपूज्यः /
प्रभूतशोकं सततं सुपापं
    चौरं महाकष्टसमन्वितं च ॥९४॥
षष्ठे सुरेज्यः कुरुते ऽक्षिरोगैः
    संपीडितं म्लेच्छसमानरूपम् /
प्रपंचशीलं सुतदारहीनं
    धर्मक्रियाहीनमनन्तशोकम् ॥९५॥

९१a. भूनृप° C   ९१c. रोगभयमनिष्टं C   °संस्थः ABELORSTW
९१d. दयितोबधं C, दयितोद्भवं BIOR, दयिवोद्भवं AETV, दयिवोद्भव S, दयितोर्जितं LW, दयितोद्भीतं Q   ९२a. °स्यापित्र° L   °दशेज्यपूज्ये R, °दशेशमंत्री L   ९२c. कुपुत्रः V, मनुष्यः C
९२d. त्व° SV   ९३a. चतुष्कगो R   ९३b. °वित्तो ABCEISTV
९३d. समायं LQW, सुमायां ET, सुमत्ये V   खलं] धनं ABIORS
९४d. महा°] सदा V, महा° ET   च om. B   ९५a. चरोगैः BCI
after ९५c come ९६d; ९६a–c; and ९५d in W   ९५d. °मवीतशोकं S

करोति जीवः खलु सप्तमस्थो
नरं कफाद्विप्रचुरं सदैव ।
हिक्काज्वरार्तिं पृथुमानहीनं
दीनं जनैर्निन्दितमल्पसौख्यम् ॥९६॥
स्थाने ऽष्टमे दैत्यगुरुः प्रसूते
सदाभिगर्वं कुटिलं मनुष्यम् ।
द्वेष्यं नृपाणां स्वकुलस्य मध्ये
गतप्रतापं विकृतं सदैव ॥९७॥
इति जीवाष्टकवर्गफलम् ॥
रेखान्वितो दैत्यगुरुः प्रसूते
नरं मनोज्ञं सुभगं सुशीलम् ।
जितेन्द्रियं दानपरं मनोज्ञं
धर्मानुरक्तं प्रचुरान्नपानम् ॥९८॥
द्वितीयगः काव्यसुतः प्रसूते
नरं विचित्रं धनिकं च
स्वधर्मशीलं विनयेन युक्तं
प्रभासमेतं जनवल्लभं च ॥९९॥
तृतीयसंस्थो भृगुभूषणाढ्यं
नरं प्रसूते सततं प्रगल्भम् ।
मेधाविनं धर्मपरं विनीतं
देवद्विजानामनुवल्लभं च ॥१००॥

96b. कषा° C 96c. हिक्का° BLR °रार्तं LQ, °रान्तं R 96d. °मल्परोगं C, °मन्यसौख्यं ET 97a. जीवगुरुः ABEIORSTV, जीवश्च C 97b. सदातिवर्गं C col. इति श्रीवृद्धयवनभाषाटीकायां सम्पूर्णौ श्रीमोहनदासजीकारितायां जीवाष्टकवर्गफलाध्याय Q, इति श्रीवृद्धयवने जीवा (गुरोर W) ष्टकवर्गा (वर्गफला W) ध्यायः LW col. om. V col. इति om. R °फलं om. AEIOST 98c. मनोज्ञं] सुरूपं LQW 98d-99b om. BLQRW 99a. काव्यनुतः C, काव्यमुनः I 99b. नरं विचित्रं om. AIS, करोति शुक्रो O धान्यं CI, corr. to धान्यं I 99c. स्वकर्मशीलं ET 99d. यनवल्लभं B, नयवल्लभं LQW 100a. द्वितीय° LQW 100b. प्रगल्भं] प्रभाकं V 100c-100d °वल्लभं om. O 100d. °मतिवल्लभं C

शुक्रश्चतुर्थे कुरुते धनाढ्यं
सद्भोजनाच्छादनपानयुक्तम् ।
वैडूर्यमुक्ताफलरत्नलाभैः
संतुष्टचित्तं सततं मनुष्यम् ॥१०१॥
सुतीर्थयानादिकपुत्रलाभै-
र्युक्तं नरं दैत्यगुरुर्विधत्ते ।
मनुष्यदाढ्यं खलु पञ्चमस्थः
प्रियं नृलोके परमं प्रधानम् ॥१०२॥
शुक्रस्तु षष्ठे कुरुते मनुष्यं
विद्यासु निष्ठं बहुमन्त्रभाजम् ।
स्त्रीवित्तलाभैः सहितं सुरूपं
विचक्षणं सर्वकलासु दक्षम् ॥१०३॥
शुक्रो विधत्ते खलु सप्तमस्थो
नरं नितान्तं सुरतप्रगल्भम् ।
सकुङ्कुमाच्छादनभोगभाजं
नरेन्द्रपूजासहितं सदैव ॥१०४॥
स्थाने ऽष्टमे दैत्यगुरुः प्रसूते
नरं नितान्तं सनयेन युक्तम् ।
प्रभासमेतं बहुकीर्तिभाजं
सुकर्मिणं धर्मसमन्वितं च ॥१०५॥

101a. शुक्रस्तुर्तीये LQW धनाढ्यं S, धनार्थं LQ 101b. °मुक्तं ET 101c. °फलनिर्मलाभैः R 101d. °चित्तं om. B सततं] सुचिरं R मनुष्यं] सदैव ET 102a. सतीर्थ° CLQRW °लाभः IO, °लाभं 102d. त्रिलोके BQW 103a. षष्ठे] शुक्रः R 103b विद्याधनिष्ठं W बहुमंत्रभागं LQW, बहुमंत्रभाजनं C 103c. स्त्रीवृत्त° O 103d. विवक्षणं B दक्षं I, पक्षे R 104b–105a om. BLQW 104c. सकुङ्कु° AEITV °भोगभंजं V, °भोजभाजं ACEI, °भोजनाः O 105d. कुकर्मिणं R

बिन्दुस्थितो दैत्यगुरुः प्रसूते
　　नरं सुपापं बहुरोगयुक्तम् /
नृपाभिभूतं सुतवित्तहीनं
　　विवर्जितं बान्धवसज्जनैश्च //१०६//
शुक्रो द्वितीये सरुजं विधत्ते
　　प्रतापहीनं बहुपापयुक्तम् /
सदा विरक्तं स्वकुटुम्बवर्गे
　　शोकाभिभूतं रतिलालसं च //१०७//
तृतीयसंस्थः कुरुते नृशंसं
　　शुक्रः सदा रोगविचर्चितैश्च /
नराभिभूतं सततं कुचैलं
　　ज्वरार्दितं मानधनेन हीनम् //१०८//
चतुर्थगः शोकयुतं प्रसूते
　　नरं महाव्याधियुतं दरिद्रम् /
चतुष्पदाच्छादनवर्जितं च
　　प्रेष्यं खलं पार्थिवमानहीनम् //१०९//
करोति शुक्रः खलु पंचमस्थः
　　सदा दरिद्रं विकृतं मनुष्यम् /
सुतार्थहीनं व्यसनैः समेतं
　　कुमित्रसङ्गेन युतं नितान्तम् //११०//

106a. दैत्यगुरुः R　106b. सपापं I, सुपाधं W　107a. प्ररुजं QW
107b. प्रतापभीतं R　बहुपापरक्तं R　107d. रतिलाभसं च C,
रविलाभसं च I, रतिलालसंस्थः R　108b. रोरक° CE[illegible]V, रारक°
ABOS, दारक° I, रोगनि° LQW　°चर्चितश्च ABCEIOSTV,
°दूषितं च R, °पीडितं च LQW　109a. विधत्ते V　110d. कुमित्रसंमन
AS, कुमित्रसंगम° R

शुक्रे स्थितः सर्वजनाभिभूतं
नरं प्रसूते धनधान्यहीनम् /
विवर्जितं सत्यसुखेन नित्यं
विदेशरतं परतर्ककं च //१११//

करोति शुक्रः खलु सप्तमस्थो
वातादिरोगैः सहितं मनुष्यम् /
नृशंसचेष्टं व्यसनाभिभूतं
सदा कृतघ्नं मतिवर्जितं च //११२//

शुक्रो ऽष्टमस्थः कुरुते विशीलं
नरं महाव्याधियुतं कृतघ्नम् /
नित्यं विहीनं बहुपापरक्तं
चिन्तान्वितं वैरयुतं सदैव //११३//

इति शुक्राष्टकवर्गफलम् //

रेखास्थितः सूर्यसुतः प्रसूते
स्थिरस्वभावं सुभगं मनुष्यम् /
प्रियान्वितं सर्वजनैः प्रधानं
विनीतवेषाभरणं सदैव //११४//

द्वितीयसंस्थो रविजः प्रसूते
नरं नितान्तं बहुमानभाजम् /
पराक्रमोत्साहधनेन युक्तं
तीर्थानुरक्तं बहुयाचनां च //११५//

111a. स्थित: LQW 111d. °तर्कुकं QW, °तर्छकं R, °नर्तकं ET 112b. वातादिरोगैः LQW 112c. °चेष्टां ABCEOT 113b. कृतष्टं, कृतदांष्टः ETV 113c. नित्यं om. R, नित्या C, नीचं W 113d. वैरसुतं AIO, चैव सुतं B, चैव नरं LQW, वै सुतटं R, रोषमह° CETV °दुष्टं च CETV col. इति श्रीवृद्धजवनजातके संगृहीतश्रीमोहनशर्मविरचितायां शुक्राष्टकवर्गफलाध्याय Q, इति श्रीवृद्धयवने शुक्राष्टकवर्गफलाध्यायः LW col. om. V col. शुक्रस्याष्टक° R 114b-115a om. A 114b. सुगमं CT 115d. तीर्थास रतं I बहुमानभाजं BLQW, बरपाननाथं ET, बरपानमार्यं

सौरस्तृतीयः कुरुते प्रधानं
    नरं सुविद्यागमशास्त्रलुब्धम् ।
खरोष्ट्रलोहाश्वमनल्पपत्रं
    नरं सदा शान्तमतिप्र वम् ॥११६॥
चतुर्थगः सूर्यसुतः प्रसूते
    नरं सुताढ्यं बहुखानपानम् ।
स्रगन्धधूपादिसुभोगभाजं
    प्रभूतसस्यार्थवराश्वयुक्तम् ॥११७॥
करोति मन्दः खलु पंचमस्थो
    नरं कुलीनं सुखिनं च नित्यम् ।
श्रिया समेतं विगतारिपक्षं
    नृपाश्रितं प्रोद्यमितं सदैव ॥११८॥
षष्ठेऽर्कजः शीलधनं प्रसूते
    नरं विधिज्ञं सुरविप्रयुक्तम् ।
पश्चात् प्रतिज्ञं कनकार्थलाभं
    महाप्रभावं नरनाथपूज्यम् ॥११९॥
शनैश्चरः सप्तमगो विधत्ते
    नरं धनाढ्यं प्रमदाप्रधानम् ।
विचक्षणं कीर्तिकरं मनोज्ञं
    कलासु दक्षं प्रथितं नृलोके ॥१२०॥

116b. नरं सु०] स्वधर्म० R   116c. ०लोहाश्व० B, ०लोहास्य० I, ०लोहाश्व V, लोहोत्थ० QW   116d. शांतमपि C, शान्तपति० W   117b. सताद्यं V ०खाद्य० W   117c. सुगंधा० W, सुगांधा० Q, स्त्रगांधा० TV ०स्वभोग० ABEORSTV, ०कलोति० C   117d. प्रसूत० L   118b. कुलानंदकरं विनीतं R   118d. स्नीटयितं Q, से द्यमितं R   119b. ०प्रसक्तं BQRW, ०प्रभक्तं L   119c. स्वचात् C

स्थाने ऽष्टमे सूर्यसुतः प्रसूते
विचित्रमाल्याभरणं मनुष्यम् ।
हिरण्य
विद्याविनीतं द्विजदेवभक्तम् ॥१२१॥
बिन्दुस्थितः सूर्यसुतश्च सूते
वृथाश्रमं पापरतं मनुष्यम् ।
स्वजनाभिजैस्त्यक्तमनल्पदुःखं
दीनं नृशंसं नृपपीडितं च ॥१२२॥
द्वितीयसंस्थः कुरुते ऽर्कपुत्रः
पापात्मकं पापसुखं मनुष्यम् ।
कुक्षिस्थरोगैः परिपीडिताङ्गं
चलस्वभावं सुमहाकदर्यम् ॥१२३॥
तृतीयसंस्थो ऽर्कसुतः प्रसूते
नरं नृशंसं विनयक्रियं च ।
बह्वाशिनं सत्यविहीनमुग्रं
चोरं खलं सर्वजनाभिभूतम् ॥१२४॥
चतुर्थगः सूर्यसुतः प्रसूते
पङ्कज मनुष्यम् ।
विहीनवर्णं गतबुद्धिवीर्यं
प्रेष्यं खलं दीनमनर्थयुक्तम् ॥१२५॥

121a. सूर्यसुतः] रूपसुतं S   121d. विद्या° om. AI   122c. स्व° om. I °जैरूपक्तं ET   123b. पापसत्त्वं R   123c. कुक्षिस्थ° BIQ, स्वकुक्षि° W, कुक्षिः स° ACEOSTV, दुःखः स्व° R   123d. सत्त्व° LQW   124a. तृतीयसंस्थः कुरुते ऽर्कपुत्रो CR   124b. नरं नृशंसं] पापात्मकं R   125b. सुखेन मुक्तं R   °मुक्तं LQW   125c. °वर्णं] °वीर्यं W   125d. °मनाथजुष्टं R

सौरः सदा पंचमगः प्रसूते
    चिरकपौरं मलिनस्वभावम् ।
दुष्टं कुबुद्धिं हतकर्मसिद्धिं
    चद्रोगशस्त्रोपहतं नृशंसम् ॥१२६॥
षष्ठे शनिः पापयुतं
    प्रभावहीनं परदाररक्तम् ।
गुदाधिरोगोपहतं सशोकं
    प्रभूतवैरं प्रियसाहसं च ॥१२७॥
सौरो विधत्ते खलु सप्तमस्थो
    नरं क्रियाहीनमनल्पवैरम् ।
सदा सरोगं मित्रबन्धुहीनं
    — — — — बुद्धिविवर्जितं च ॥१२८॥
सौरोऽष्टमस्थः कुरुते दरिद्रं
    नरं सरोगं बहुनीचरकम ।
पित्तोद्भवैः पीडितमुग्ररोगं
    चिरेऽप्यभाग्यं परतर्ककं च ॥१२९॥
इति श्रीवृद्धयवने ऽष्टकवर्गफलानि ॥
इति शनेरष्टकवर्गफलम् ॥

126a. सौरिः W 126b. सुसौविमुक्तं C 126d. °द्रोग° — 127c गुदाधि° om. I 127a. प्रसूते] मनुष्यं LQW 127b. °दाररक्तं AB 127d. प्रियसाहसं LQVW 128b कृपा°, BLQW, त्रपा° I 128d. हलात्मकं QW 1 om. W 129b. सुरोगं TV 129d. °तर्कुकं Q col.¹ om. CLV col.¹ इति om. R श्रीगार्गि... °W समाप्तं added by R col.¹ इति श्रीवृद्धयवनभाषाटीकायां संगृहीतश्रीमोहनदासजीकारितायां अष्टकवर्गफलाध्याय संपूर्ण Q col.¹ श्री° om. ILR शनेरष्टकवर्गाध्यायः L, अष्टकवर्गफलाध्यायः समाप्तः W, अष्टकवर्गफलं समाप्तं R

मेषे गतोऽर्कः शशिना च दृष्टः
करोति मर्त्यं सुजनस्वभावम् ।
प्रसन्नमूर्तिं प्रचुरान्नपानं
नरेन्द्रपूज्यं विगतारिपक्षम् ॥१॥
भौमेन दृष्टो रविरेव मेषे
नरं विधत्ते गजवाजिभाजम् ।
क्रियातिथिं देवगुरुप्रसक्तं
प्रतापिनं ब्राह्मणसंमतं च ॥२॥
यदा रविः सोमसुतेन दृष्टो
मेषे तदा सौख्यधनेन युक्तम् ।
करोति मर्त्यं बहुरोगभाजं
विनीतवेषं नृपपूजितं च ॥३॥
जीवेन दृष्टः सततसौख्यलाभं
करोति सूर्यः परमं च तोषम् ।
मेषे सदा बन्धुजनानुपूजा
विवेकविद्यागमसत्यतां च ॥४॥
॥५॥

करोति पुंसां खलु मेषसंस्थो
महाविघातं रविसुतेन दृष्टः ॥६॥

IX 1 – XVII 12 om. L . 1a. मेषे ORT 2a. °रेव IOQRT 2b. प्रसूते QW 2d. प्रत्यर्थिनं W °संगतं B 4a. सततविमललाभं ET 4c. बंधुजनैरुपेतं QW, बंधुजनेन भूपपूज्यां CT, बंधुजनेन भूपपूज्यां E 5a–6b om. ABCEIOQRSTW 6c–d om. QW 6d. महाविघ्न I, महावि ABORS सूर्यसुतेन I दृष्टं ABCEIS
after 6 ET add इति मेषफलं

वृषे गतो वासरपः प्रसूते
    चन्द्रेण दृष्टः प्रचुरप्रतापम् /
धर्मानुरागं परलोकलाभं
    विद्वज्जनैः सङ्गमसास्पदं च //७//
सूर्यो वृषे भूमिसुतेन दृष्टः
    पुंसां विधत्ते बहुमानहानिम् /
उद्वेगमानं पशुवित्तहानिं
    कुमित्रसङ्गं विविधं च कामम् //८//
सौम्येन दृष्टो वृषगः खरांशुः
    करोति मर्त्यं सुतपःसमेतम् /
धर्मक्रियाराधनतत्परं च
    प्रियातिथिं पार्थिववल्लभं च //९//
जीवेन दृष्टः प्रचुरान्नपानं
    रविर्विधत्ते प्रचुराश्च ना?
सूर्यो वृषस्थः प्रकरोति पुंसां
    हेमाम्बराश्वप्रभवं च लाभम् //१०//
गुणानुरागं परपक्षनाशं
    हिरण्यमुक्तामणिक[illegible]लाभम् /
सूर्यो वृषस्थः प्रददाति पुंसां
    शुक्रेण दृष्टः प्रददाति वृद्धिम् //११//

7a. वृषं ACER ततो I, सुतो B 7c. धर्मानुलाभं B, धर्मानुलाभ CIQ, धर्मोपलाभं W परलोकभाजं C 7d. °सत्स्पदं Q, °संसदं W 8a. दृष्टः om. Q 8c. om. A 9 om. W 9b. सुतया समेतं BQR 9d om. Q In CET the order is: 10c, 10a, नृपप्रसादाल्लभते च सौख्यं, and 10b. (10b-c om. Q) 10b. प्रचुराश्वराशि Q, प्रचुराश्च सूर्ये W, प्रचुराश्च तापं ET 10c. प्रचुरान्नपानं ABIRS, सज्जनानुरक्तं QW 10d om. CET 11a. गुणानुरक्तं W 11c. वृषस्थः प्र° om. B प्रमदादि QW 11d. परमां में QW, शब्दः प्र° R after 11 CET add यात्रोर्विधानं बहुधर्मवृद्धिं प्रियैः प्रसङ्गं (संगं ET) प्रणयं (प्रणतं ET) प्रतापं

सौरेण दृष्टः प्रमदाविघातं
  वित्तप्रणाशं गुदपादरोगम् /
वृषस्थितो भास्कर एव धत्ते
  हिंसाविधानं †बहुधर्मवृद्धिम् ॥१२॥
नृयुग्मसंस्थो दिनपो नराणां
  चन्द्रेण दृष्टः सततं करोति /
ज्वरप्रकोपं मुखगुह्यरोगं
  विवादमायास गुरुप्रकोपम् ॥१३॥
सूर्यो नृयुग्मे मनुजेस्य धत्ते
  भौमेन दृष्टः सततां सदैव /
मतिप्रकाशं विभवं विवेकं
  कलत्रपुत्रप्रभवं च सौख्यम् ॥१४॥
नृयुग्मसंस्थोऽपि जयं विधत्ते
  सौम्येन दृष्टो नृपतेः प्रियत्वम् /
तथा नराणां बहुवित्तलाभं
  नृपैः सह सङ्गमनं करोति ॥१५॥
तृतीयराशौ दिनपः प्रसूते
  जीवेन दृष्टः प्रभुतां विचित्राम् /
सन्मानमारोग्यकलत्रभोगं
  सुसाधुना साधुजनेन सख्यम् ॥१६॥

In CET the order is 12c, 12a, 12d, and 12b 12b. चित्र° C, विभ° T, वेभ° E 12d हिंसादियुक्तं C, हिंसावियुक्तं ET, हिंसात्मकं QW नृपतेः सुखं च CET, कुर्ने क्रूरमतिं जडं च QW after 12 ABIORS add प्रियैः प्रसंगः (प्रसंगः om. A) प्रणयं (प्रणतं ABIQS) प्रसन्नं S see CET after 11 after 12 CET add इति वृष(-- ET)फलं 13a. भृगयुग्मसंस्थो QW 13b. इष्टः R 13c. मुखप्रकोपं IOST 13d. °मायासगुरु° QRW 14a. सततो R, सततः ABEIOQSTW 14c. सतिप्रकाशं QW विभवींश्चवेकं ET 15a. नृजन्मसंस्थो CET, भृगयुग्मसंस्थो W, भृयुग्मसंस्थो Q ऽपि जयं om. A, दिनपो S, ऽपि सुजयं W 15b. सौमेन C, भौमेन S 15c-d om. ABIOQRSW 15c. तैथा ET नृपवित्तलाभं ET 16a. यदा नृराशौ W 16b. विचित्रं ABCERST 16c °मारोग्य° CIOR, °मारोम° AEST 16d. सुसाधुना I सौम्यजनेन QW

नृयुग्मसंस्थो विधृतं दिनेशः
शुक्रेण दृष्टः कुरुते मनुष्यम् /
विद्यार्थभोगैः प्रणयेन युक्तं
हितं सपक्षं द्विजदेवभक्तम् //१७//
मन्देन दृष्टः परुषं सनीचं
गतप्रभावं सविता विधत्ते /
नृयुग्मसंस्थो ऽर्थदयाविहीनं
कृतघ्नमग्रं परपक्षरक्तम् //१८//
कर्कस्थितो ऽर्कः शशिना च दृष्टो
हेमार्थभोगं प्रभवं विधत्ते /
सौख्यं समौभाग्यमथ प्रतापं
चन्द्रेण दृष्टः सतरां गुरुत्वम् //१९//
भौमेन दृष्टो बहुनाडिरोगं
करोति सूर्यः खलु कर्कटस्थः /
क्रियाविधोगं विनयार्थनाशं
विगर्हणं सूनकृतं सदैव //२०//
बुधेन दृष्टः खलु कर्कटस्थः
सूर्यो विधत्ते नियतं मनुष्यम् /
गतारिपक्षं विभवैः समेतं
क्रियातिथिं बान्धववल्लभं च //२१//

17a. नृयुग्मसंसं AS, नृयुग्मसत्थं BIOR विधृतां BI, विधृतो W, कुरुते CET 17b. प्रभुतां CET 18a. परुषं R 18b. गतप्रभावं ET 18c. नृजन्मसंस्थो C °संस्थस्त -दया° I यैदया° QRW, कैटया° AOS 18d. °पक्षवक्त्र BQSW, °पक्षवक्रं I, °पक्षवक्रं OR after 18 CET add इति मिथुन (मिथुनराशि C) फलं 19b च धत्ते BIO, च त्ते A 19d. गुहत्वं Q, गुहस्वं W 20b. सूर्य om S, सः A In I the order is: 20a-b, 21b-c, 20c-21a, 21d. 20c क्रियैर्वियोगं R विजयार्थ° W, विययार्थ° Q 20d. हि(?)गार्हणं OS, हि(?)गार्हणं Q, हि(?)गार्हणं IT, हि(?)गो ऽर्हणं W सूनकृदेन A, --- कृदैव S, सनकृदैव -- T, सुनृकृदैव -- E 21a कण्टकस्य R, कंटकस्य B 21c. विनयैः BIQW, विसवैः ET

दृष्टः सुरेज्येन दिनाधिनाथो
नरं विधत्ते सुभगं मनोज्ञम् /
मुख्यं प्रसिद्धं सतदोरयकं
विवेकिनं ब्राह्मणसंमतं च //22//
विद्याप्रतापार्थधनैः समेतं
नरं विधत्ते भृगुजेन दृष्टः /
कर्कास्थितो वासरपः प्रतापं
सदानुकूलं निजबान्धवानाम् //23//
मन्देन दृष्टः सविता प्रसूते
नरं नितान्तं कलहप्रधानम् /
आलस्यनिद्राधिरुजासमेतं
सदातिहृष्टं परतर्ककं च //24//
सिंहस्थितो वासरपः प्रसूते
चन्द्रेण दृष्टः सुभगं मनुष्यम् /
भूक्षेत्रवित्तप्रभयो समेतं
सख्यं गुरूणां विनयेन युक्तम् //25//
भौमेन दृष्टः खलु सिंहसंस्थो
भानुर्विधत्ते ऽधिरुजा समेतम् /
नरं विहीनं सुतमित्रदारैः
सदा कुचैलं विनयेन हीनम् //26//

22c. सुखं QW   24b. कलहप्रियं च QW   24d. सदातिदृष्टं R, सदानिदृष्टं Q   परतर्कुकं IO   परतर्ककलं W   after 24 CET add इति कर्क (कर्के रवि ET) फलं   25d–26b om. ABIORS   25d. सदा सुहृष्टं गुरुपूजि(ज W)कं च QW   25d. सौख्यं ET   26a–27a om. QW   26d. विनमेन ET

बुधेन दृष्टो दिनपः प्रसूते
    सिंहाश्रितः सौम्यतरं मनुष्यम् ।
प्रियंवदं धर्मविधानदक्षं
    स्वपक्षपूज्यं सरकार्यदक्षम् ॥२७॥
जीवेन दृष्टः सविता प्रसूते
    नरं विदग्धं प्रचुरप्रतापम् ।
सिंहाश्रितः पुण्यपरं कृतज्ञं
    विहीनपापं प्रणतारिपक्षम् ॥२८॥
सिंहाश्रितो भार्गवजेन दृष्टः
    सूर्यः प्रसूते स्वगृहं प्रयातः ।
ऐश्वर्यबुद्ध्यर्थविवेकयुक्तं
    नरं प्रधानं प्रभया समेतम् ॥२९॥
मन्देन दृष्टो बहुमन्दभाजं
    नरं प्रसूते दिनपः स्वराशौ ।
व्ययासक्लेशभयैः समेतं
    दुःस्वभावं गतसौहृदं च ॥३०॥
कन्याश्रितो वासरपः प्रसूते
    नरं सरूपं सुभगं मनोज्ञम् ।
चन्द्रेण दृष्टो नृपमानभाजं
    महाधनैः संयुतमग्र्यलाभम् ॥३१॥

27c. प्रियंविधं ABEIORST   27d. सुपक्षपूज्यं Q   28a. after दृ ET insert 29b–29c विवे   28b–28d om. QW   28c. कृतघ्नं B   29b–29c विवे om. here ET   29b. प्रजातः O   29c. °बुद्ध्यार्थ° R, °बुद्ध्यार्य° ABIOQS, °बुद्ध्या च CET   30c. व्ययं QW   30d. दुष्टः ABER   after 30 CET add इति सिंहस्य (सिंहे ET) रवौ फलं

[करोति धान्यैर्बहुरत्नभाजं
कन्याश्रितो धान्यधनेन युक्तम् ।
चन्द्रेण दृष्टो मणिमुक्तकाढ्यं
प्रियंवदं मानधनैः सदैव ॥३१a॥]
हृद्रोगमायाज्वरपित्तवातैः
संपीडितं वासरपः प्रसूते ।
कन्याश्रितो भूमिसुतेन दृष्टो
नरं कविद्यागमसंश्रितं च ॥३२॥
बुधेन दृष्टो दिनपश्च कन्ये
करोति शय्यासनवाहनाढ्यम् ।
सदा समस्यं सुभगं मनुष्यं
प्रियागमं वेदविशारदं च ॥३३॥
दृष्टः सुरेज्येन रविः प्रसूते
कन्ये नरं धर्मपरं प्रधानम् ।
द्विजामरक्तं विगतारिपक्षं
संपूजितं भूमितले नरेन्द्रैः ॥३४॥
शुक्रेण दृष्टः सविता प्रसूते
प्रख्यातवीर्यं सुभगं मनुष्यम् ।
विवेकविद्यागमशास्त्रलब्धं
महाधनं शौर्यपरं सदैव ॥३५॥

31a om. QW 31ac. °काद्यं B, °काव्यं ET 32a. हृद्रोगमाया° I
33c. समुख्यं BCW, समस्वं Q 33d. बुद्धि विशारदं C 35b. सुगमं R, सुभं A 35c. °शास्त्रबोधं ET

सौरेण दृष्टः प्रकरोति भानुः
कन्याश्रितो रोगभयेन युक्तम् /
विदेशभाजं परपक्षरक्तं
पौरं परुषं प्रभया विहीनम् //३६//
सूर्यस्तुलास्थो हिमरश्मिदृष्टः
करोति जाड्यं बहुशोकयुक्तम् /
निस्त्रिंशभावं धनलब्धिनाशं
नृणां तथा चौरविमोषणं च //३७//
भौमेन दृष्टः सविता प्रसूते
रक्तानिलश्लेष्मजमेहरोगम् /
भयं प्रवासं कलहं च वैरं
स्वधर्महीनं निकृतिं सदैव //३८//
बुधेन दृष्टः सविता प्रसूते
[illegible]ाश्रितो कामरतं मनुष्यम् /
लज्जाविहीनं कुनृपप्रसक्तं
नीचानुरक्तं प्रियसाहसं च //३९//
जीवेन दृष्टः प्रकरोति भानु-
र्नरं तुलास्थः प्रणयेन हीनम् /
नीचासमानं परधर्मरक्तं
सुगन्धयुक्तं नरवर्जितं च //४०//

36d. पौरं परूषं Q, पौरं पुरुषं ABIRSW, परुषं QW, नरं सुघोषं C, घोरं रक्तं नरं सु° ET after 36 CET add इति कन्याफलं 37c. निस्त्रिंशत्वं बंधनबुद्धिनाशं QW 37c. निस्त्रंश° EIT °लावं B °लुब्धना° ABEIRT, °लब्धना° C, °लाहि° S 37d. °विमोक्षणं QW च om. AS 38b. °मेधा° BQR, °श्लेष्ट° W, °नेह° I 38c. सकलं ET च om. R 38d. निकृतं QW 39b. कामनरं R 39c. °प्रक्तं A, °प्रसूते I, °प्रशास्तं Q, °प्रशरंतं W 39d. प्रियसाहसं — 41b om. E 40d. सुगंधरक्तं BQW

शुक्रेण दृष्टः सविता प्रसूते
 नरं नितान्तं गणिकासु रक्तम् ।
तुलाश्रितः सत्यधनं कुधर्मं
 पाषण्डिनामिष्टमनिष्टमित्रम् ॥४१॥
सौरेण दृष्टः प्रभया विहीनं
 नरं प्रसूते सविता तुलास्थः ।
कुचैलिनं बान्धवलोकमुक्तं
 सनिष्ठुरं नूनमनिष्टबुद्धिम् ॥४२॥
चन्द्रेण दृष्टः सवितालिसंस्थः
 करोति नानाविधयुक्तमेव ।
नरं प्रगल्भं प्रभया समेतं
 हृतारिपक्षं गतसाध्वसं च ॥४३॥
भौमेन दृष्टो ऽतिकठोरवाक्यं
 रविर्विधत्ते ऽलिगतो मनुष्यम् ।
धनैर्विमुक्तं सततं कुशीलं
 महाधमैः सङ्गमनेन नित्यम् ॥४४॥
बुधेन दृष्टो ऽष्टमराशिसंस्थो
 रविर्विधत्ते सुभगं मनोज्ञम् ।
नरं नयज्ञं धनधान्यभाजं
 संश्रावितं साधुजनेन नित्यम् ॥४५॥

41b. गणिकानुरक्तं ABCT 41c. सत्यधनं QW, सत्यसनं R कुधर्मरक्तं W 41d. पाखंडिना° ABCEQRTWY 42 om. W 42b प्रसूते — 42d सनिष्ठुरं om. I 42c. कुचैलनं O °मुक्तं C 42d. °निष्टबुद्धिं CET after 42 CET add इति तुले रविफलम् 43b. °विधिध° W, °वि° R, °धन° C 43d. °साधसं T, °सध्वसं E, °साहसं C 44a. °वाग्मं R, °वाच्यं QW 44d. महाधवैः W, महाधवे Q 45d. संश्रायितं QW, समन्वितं CET (संश्रावितं seems to be [illegible] as a [illegible] of संश्रि)

जीवेन दृष्टो ऽलिगतो ऽनाथः
    करोति मत्यैर्विविधैः समेतम् /
प्रियंवदं सज्जनैः समेत-
    मल्लोत्तमं पूजितमन्यलोकैः //४६//
सदा सुशीलं च सुमित्रभाजं
    नानारवाढ्यं सुभगं सुरूपम् /
करोति भानुः खल वृश्चिकस्थः
    शुक्रेण दृष्टः प्रवरं मनुष्यम् //४७//
सौरेण दृष्टो ऽसुभगो विवस्वान्
    मायानरकं कुरुते मनुष्यम् /
सदा विलीनं निजबन्धुवर्गै-
    स्त्रासाधिकं निष्ठुरमोजसार्तम् //४८//
चापाश्रितस्तीक्ष्णकरो ऽतिसौ
    चन्द्रेण दृष्टो जनयेन्मनुष्य /
शास्त्रानुरक्तं प्रणतारिपक्षं
    धनाधिकं ब्राह्मणसंमतं च //४९//
विवर्णदेहं हतमानवर्गं
    प्रशान्तवीर्यं विनयेन हीनम् /
चापाश्रितो वासरपः प्रसूते
    भौमेन दृष्टो ऽतिखलं मनुष्यम् //५०//

46a ऽनाथः — 47a च om. W 47a. कुशीलं I 47b. °वाद्यं STW स्वरूपं W 47c. खल om. W 47d. प्रवरैः EQTW 48b. नयानरकं S 48d. °जसार्त्तं OR, °जसोर्त्तं Q, °ज्ञमार्त्तिं ABCEISTW after 48 CET add इति वृश्चिक (वृश्चिकराशि C) फलं 49c. शस्त्रानुरक्तं CI 50a. °मानवीर्यं CE 50b. नयनेन R, तनयेन C

सौम्येन दृष्टः सतसौख्ययुक्तं
भानुः प्रसूते हयगो मनुष्यम् ।
प्रियातिथिं देवगुरुप्रसक्तं
नयाधिकं बान्धववल्लभं च ॥५१॥

स्ववर्गमुख्यं परवर्गमान्यं
पापैर्विमुक्तं पशुपत्रलाभम् ।
भानुर्हयस्थः सुरपूज्यदृष्टो
धर्माधिकं सज्जनर्यं मनुष्यम् ॥५२॥

शुक्रेण दृष्टः सविता प्रसूते
हयाश्रितः सत्प्रभया समेतम् ।
नरं सुशीलं बहुरत्नभाजं
गुणान्वितं विभुतासमेतम् ॥५३॥

हयाश्रितो वासरपः प्रसूते
पापान्वितं च खलं मनुष्यम् ।
रोगातुरं पुण्यधनैर्वि[युक्तं]
सुनिष्ठुरं स्नेहवि[व]र्जितं च ॥५४॥

मृगाश्रितो रात्रिकरेण दृष्टः
करोति भानुः सुभगं मनुष्यम् ।
दानान्वितं सद्विपुलैरकीर्तिं
सुसंप्रसक्तं विनयोपपन्नम् ॥५५॥

51b हयगो IR, हयगो QW 52b °वियुक्तं S 53d–54b om. B, प्रियंवदं साधुजनप्रसक्तं भापाश्रितो सूर्यसुतेन दृष्टः करोति सूर्यः प्रभया विहीनं QW 54c गुणातुरं BQW °विमुक्तं C, °विहीनं R after 54 CET add इति हयस्थितफलं 55b नुः — 55c दाना om. A 55d सुसंप्रयुक्तं QW

भौमेन दृष्टः समरोगभाजं
करोति सूर्यो मृगगः सदैव /
प्रिभाटनं पार्थिवचौरसृष्टं
दयाविहीनं विधनं खलं च //५६//
बुधेन दृष्टः सविता प्रसूते
मृगाश्रितः प्राणयशःप्रगल्भम् /
सौख्याधिकं धर्मपरं प्रधानं
गतारिवर्गं सधनं मनोज्ञम् //५७//
जीवेन दृष्टो द्युमणिस्स एव
नरं प्रसूते दिनपः सुपक्षम् /
रत्नानुकूलं हृतपापवर्गं
विभूषितं पुष्पविलेपनाद्यैः //५८//
शुक्रेण दृष्टः सविता प्रसूते
नरं विदग्धं मकराश्रितश्च /
सदेश्वरं प्राणभृतां वरिष्ठं
विप्रं प्रियान्तस्वधर्मरक्तम् //५९//
विहीनवेषं गतपुत्रदारं
जनैर्विमुक्तं सततं कुचैलम् /
शनिर्मृगास्थो जनयेन्मनुष्यं
विवर्जितं मानवपैः सदैव //६०//

56a-b भाजं करो om. AS 56d. विधनं BCI, निधनं Q
57d. गतारिपक्षं ET मनुष्यं R 58c. रत्नानुकालं QW
59d. महाप्रभावं विगताभिमानं QW 59d. विप्रं R
वज्रं ABIOS 60b. समता ABCEIOST कुलं च QW
60d. मानवलैः QW after 60 CEI add इति मकरफलं

कुम्भं गतो ऽर्कः शशिना च दृष्टो
नरं प्रसूते बहुलाभभाजम् /
प्रियंवदं सत्यरतं सशीलं
हृतारिपक्षं प्रणतं द्विजानाम् //६१//
भौमेन दृष्टः सविता प्रसूते
कुम्भाश्रितः पापरतं मनुष्यम् /
दुष्टस्वभावं परवित्तलब्धं
दीनं कृशं बुद्धिविवर्जितं च //६२//
सूर्यो घटस्थः शशिजेन दृष्टः
करोति सौम्यं सुभगं मनुष्यम् /
वीर्योन्नदुःसं बहुशास्त्रदृष्टं
कीर्तिभाजम् //६३//
सूर्यो घटस्थः प्रकरोति वृद्धं
जीवेन दृष्टः प्रथितं मनुष्यम् /
सदा मनोज्ञं गुणसाररक्तं
प्रभाविनं दानपरं प्रधानम् //६४//
शुक्रेण दृष्टः सविता प्रसूते
कुम्भाश्रितः प्रीतिकरं मनुष्यम् /
आरोग्यदेहं पुरुषार्थयुक्तं
विनीतवेषं बहुलाभभाजम् //६५//

61a. कुम्भे CS 61b. बहुभोगभाजं W, बहुभाजभाजं Q
61d. प्रणवं ABCEIORST 62c. परिवित्त° CR, परि° IS
63c. वीर्यातिदुःसं ABCEO T, वीर्ये निदुःसं W, वीर्योतिदुःखं I, अपेतदुःखं R बहुशास्त्रलब्धं R 63d. धनेन पूर्णं ABCEIOQTW 64a. कृद्धिं AC, स्फीद्धिं IW, वृद्धिं T, रिद्धिं BOQ, रिभिं R 64c. गुणलालसं च QW
65b. कुम्भामृतः R, कुम्भे मृतं ABCEIOST 65c. पुरुमनुष्ययुक्तं R

मन्देन दृष्टः प्रकरोति भानुः
  कुम्भाश्रितः क्लेशभवेन युक्तम् /
जडस्वभावं कुटिलं कृतघ्नं
  संत्यक्तशीलं भयविह्वलं च //६६//
मीनाश्रितो वासरपः प्रसूते
चन्द्रेण दृष्टः प्रचुरप्रभावम् /
सुवर्णताम्रायसरौप्यभाजं
  नरं द्विजानां सततं विधेयम् //६७//
भौमेन दृष्टः प्रकरोति भानु-
  र्मीनाश्रितः क्लेशकटूर्षिताङ्गम् /
नरं सरक्तं नृपतेरनिष्टं
  लज्जाविहीनं सुनिराश्रयं च //६८//
बुधेन दृष्टो दिनपः प्रसूते
  मीनाश्रितः सत्यपरं मनुष्यम् /
बुद्ध्या समेतं प्रियमिष्टधर्मैं
  प्रियातिथिं शौचसमन्वितं च //६९//
सुरेज्यदृष्टो झषराशिसंस्थो
  भानुः प्रसूते बहुवित्तयुक्तम् /
नरं विधत्ते विविधान्नपानं
  तीर्थानुरक्तं वरवस्त्रलाभम् //७०//

66b. क्लेशभयेन QW after 66 CET add इति कुम्भफलं 67a after वासरपः AS insert 68a प्रकरोति – 69c समेतं 67b प्रचुरस्वभावं CO 67d. विधौत्वं ET 68b. °कटूर्पितां r BQ, °कटूर्ज्जितांगं R 68c. निरक्तं OR नृपतेरभीष्टं ET, नृपतौ सुमृष्टं ABIOQS, नृपतौ सुतष्टं W, नृपतौ रसुष्टं R 68d. मनिराश्रयं QR, तु निराश्रयं W 69c भौमः समेतं ABCEIORST °मिष्टधर्मै CR 70a सुरेज्यदृष्टो I त्वरशास्त्रसंस्थो AIR, त्वरर्षाशास्त्रसंस्थो B, परशास्त्रसंस्थो S, त्वर – – शास्त्रसंस्थो O, तिमराशिसंस्थो CET 70b. °पित्त° ABIOS 70c. विधीते IS, विहीनं OR, विनीतं QW, सुयुक्तं CET °पानैः CT 70d. °रक्ताम्बर° ABES

शुक्रेण दृष्टः सविता प्रसूते
मीनाश्रितस्त्यागपरं मनुष्यम् ।
मानार्थशय्यासनदानयुक्तं
दासानुकूलं प्रमदाजनस्य ॥७१॥
उद्वेगशोकाकुलमिष्टपापं
मन्देन दृष्टः सविता विधत्ते ।
मीनाश्रितो बंधनचौररक्तं
सदातुरं मित्रविवर्जितं च ॥७२॥
इति श्रीवृद्धयवने सूर्यदर्शनचारफलानि ॥

71c. नानार्थ° W   72b. प्रसूते QW   col. इति श्रीजवनभाषाटीकायां सगहीजीश्रीमोहदासकारितायां सूर्यदर्शनचार Q   col. श्री° om. ABEIORT   श्रीवृद्धयवनजातके C   सूर्यदर्शनचारः RW

मेषे गतो शनिचर: प्रसूते
सूर्येण दृष्ट: कथितप्रभावम् /
नरं नितान्तं व्यसनै: समेतं
गतप्रभं भक्तिविवर्जितं च //१//

मेषाश्रित: शीतकर: प्रदृष्टो
भौमेन मर्त्यं सरुजं करोति /
बहुप्रकोपं विनयेन हीनं
सदा दरिद्रं गतसौहृदं च //२//

बुधेन दृष्ट: प्रकरोति चन्द्रो
नरं विनीतं सरशीलभाजम् /
मेषाश्रितो वाहनभोजनाढ्यं
प्रियंवदं ब्राह्मणवत्सलं च //३//

जीवेन दृष्ट: खलु मेषसंस्थ-
श्चन्द्र: प्रसूते गुणकीर्तिभाजम् /
नयाधिकं धर्मपरं कृतज्ञं
दयान्वितं सत्ययुतं सदैव //४//

मेषाश्रितो भार्गवदृष्टियुक्त-
श्चन्द्र: प्रसूते विधनं मनुष्यम् /
हृतारिरोगं विनयप्रयुक्तं
महाप्रभं पार्थिवसंमतं च //५//

1a मेषं QW 1b. कविन:स्वभावं C, प्रथितस्वभावं QW 1d. गतप्रभां ABCEIORST शक्ति° QW 3b सत° ABIOQRSW °भावज्ञं ABCEIRT 3c भोजनवाहनाढ्यं S °भोजनार्यं BQRW 4c–5a om. C 5b विधारं Q, निधानं ABCEIST 5c हृतारियोगं W विनयेन युक्तं W

दृष्टः शशाङ्को ऽजगतोऽसितेन
पापं विधत्ते सरुजं मनुष्यम् /
विहीनवित्तं कलहश्रमार्तं
विवर्जितं साधुसमागमेन //६//
वृषाश्रितो रात्रिकरः प्रगल्भं
नरं प्रसूते रविणा च दृष्टः /
मायाधिकं वित्तहरं प्रजाना-
मन्यस्वभावं गतधर्मबुद्धिम् //७//
चन्द्रो वृषस्थः क्षितिजेन दृष्टो
नरं सुवाते व्रणपीडिताङ्गम् /
व्याध्यधिकं कण्डुरुजासमेतं
सुनिष्ठुरं पैण्यविवर्जितं च //८//
सौम्येन दृष्टो वृषगः शशाङ्कः
करोति मर्त्यं नृपतुल्यभागम् /
विद्यानुरक्तं प्रभया समेतं
सुतं महाबन्धुगणैः सदैव //९//
जीवेन दृष्टो हिमगुर्वृषस्थो
नरं प्रसूते द्विजदेवभक्तम् /
सुवस्त्रशय्यासनभोजनाद्यैः
समन्वितं तस्य गुणप्रभावम् //१०//

6 om. QW   6a. सितेन – 7a वृषाश्रितो om B   6b. पथ्यं AS, परं ET   6c. °श्रमार्तिं ET, °स्त्रमार्त्तं AS, °प्रमत्तं I   6d. °समागमं च ACEIORT, °समागतं च S   7a. वृषस्थितो Q   7b. नरं प्रसूते om. W   7d. गतधर्मबुद्धिं QW   9b. °भोगं ET, °भाग्यं Q, °भोज्यं W   9d. सुतं om. IW, नूत R

गोसंश्रितो रात्रिकरः सवाते
  शुक्रेण दृष्टः सुभगं मनुष्यम् ।
यत्रोच्छ्रितं कूपतडागरक्त-
  मद्यानवापीकृतमानसं च ॥११॥
मन्देन दृष्टो गविगः शशाङ्को
  नरं सवाते व्यसनैरुपेतम् ।
गतप्रभावं बहुदैन्यभाजं
  विवर्जितं पुत्रधनार्थदारैः ॥१२॥
नृयुग्मगः शीतकरः प्रसूते
  सूर्येण दृष्टो बहुमन्दवृद्धिम् ।
सर्पादिभिः पीडितमुग्ररोगै-
  र्विचर्चिकाद्यैश्च तथा सदैव ॥१३॥
दृष्टः शशाङ्को मिथुनाश्रितश्च
  भौमेन भीतिं जनयेन्मनुष्यम् ।
दीनं कृशं वातविकारयुक्तं
  सदातिवृद्धं नयवर्जितं च ॥१४॥
सौम्येन दृष्टो मिथुने शशाङ्कः
  करोति सौख्यं सुभगं मनुष्यम् ।
मनोज्ञदेहं सुहृदा च युक्तं
  कुलप्रधानं प्रणतं द्विजानाम् ॥१५॥

12a. यविगः BR, कविगः C 12b. प्रसुते CET 12c. °दैन्यसत्त्व B, °दैत्यराजं R 12d. °दानैः W 13b. °बुद्धिं Q 13c. °रोगं W 13d. सदा तथैव ET 14c. वित्तविकार° BQRW 14d. °वृद्धिं W, °कृद्धं R 15a. सौमेन I, भौमेन BR, बुधेन QW 15c. समुदा च ABIOQRSW, च सुबुद्धि° C

जीवेन दृष्टो मिथुनस्थ एव
    चन्द्रः प्रसूते विभवैः समेतम् /
महाधनं शौर्यकृतं मनोज्ञं
    शुचिं सदा धर्मसमन्वितं च //१६//
शुक्रेण दृष्टः प्रकरोति चन्द्र-
    स्तृतीयराशौ गजवाजिभाजम् /
नरं बहुस्त्रीरतिलब्धसौख्यं
    महाधनं पार्थिवमानजुष्टम् //१७//
सौरेण दृष्टो ऽतिखलं सुजाते
    चन्द्रो नृयुग्मस्थित एव मर्त्यम् /
चौरावनीशैः परिपीडिताङ्गं
    सवृद्धभावं विनयेन हीनम् //१८//
कर्काश्रितो रात्रिपतिः सुजाते
    सूर्येण दृष्टो ऽल्पधनं मनुष्यम् /
तीव्रस्वभावं खलसङ्गरक्तं
    धर्मार्थकामैः परिवर्जितं च //१९//
भौमेन दृष्टः प्रकरोति चन्द्रः
    कर्काश्रितस्त्यागदयाविहीनम् /
नितान्तदुष्टं परपुत्रहीनं
    विवर्जितं धर्मपरैर्मनुष्यैः //२०//

16c. सदा धनं QW सौर्यपरं R मनोज्ञं] कृतज्ञं R 17d. °सुष्टं AIQ, °पुष्टं OS, °दुष्टं CT, °दृष्टं E 18b–19a in marg. O 18d. समृद्ध° W, सकृद्ध° R, सशोक° C after 18 C adds इति मिथुनफलं 19–24 om. Q with f. 7[illegible] which is replaced by a copy of f. 177 containing XXII 45–53b / 19a [illegible] : ET [illegible] °श्रितस्यो S, °श्रितस्या IW 20c परमुत्र° I, परमुत्र° W, पर[illegible]° C

बुधेन दृष्टः स्वगृहे शशाङ्को
नरं सवाते तनयार्थयुक्तम् ।
विदग्धबुद्धिं बहुमित्रपूज्यं
श्रद्धान्वितं सत्यदयासमेतम् ॥२१॥
दृष्टः सुरेज्येन निशाधिनाथ-
श्चतुर्थराशौ जनितं विधत्ते ।
तीर्थान्तरेक्तं गतदुष्टभावं
सुधर्मिणं देवगुरुप्रसक्तम् ॥२२॥
शुक्रेण दृष्टः प्रकरोति चन्द्र-
श्चतुर्थराशौ गृहभूमिभाजम् ।
सदानरक्तं गुरुबान्धवानां
मनस्विनं शीलधनप्रगल्भम् ॥२३॥
सौरेण दृष्टः प्रकरोति चन्द्रः
कर्काश्रितः पापमतिं मनुष्यम् ।
विहीनवित्तं परदाररक्तं
सदा कृतघ्नं भयसंयुतं च ॥२४॥
सिंहाश्रितः शीतकरः प्रसूते
सूर्येण दृष्टः प्रचुरं विदग्धम् ।
सत्याश्रितं बन्धुजनेन पूज्यं
सभूमिलोभं गतरोगदुःखम् ॥२५॥

21c. °बुद्धिं O °मित्रयुक्तं W 22b–23a om. W 22b. बनि ET 23b. गृह° ET 24c. परदारसक्तं I after 24 C adds इति कर्कफलं 25c. बन्धुजनेन पूज्यं om. W 25d. स(स om. W)बंधुपालं QW

ौमेन दृष्टः कुरुते शशाङ्कः
  सिंहाश्रितः पापरतं मनुष्यम् /
चानुरक्तं परदेशभाजं
  महाव्ययं पार्थिवपीडितं च //२६//
ोन दृष्टः प्रकरोति चन्द्रः
  सिंहस्थितः कृच्छ्रधनाप्तसौख्यम् /
पुण्यभाजं कुकलत्रमुक्तं
  युक्तं विचित्रैः पशुपत्रवित्तैः //२७//
ावेन दृष्टः प्रभुतासमेतं
  सिंहाश्रितः शीतकरो विधत्ते /
रं महाधर्मपरं प्रधानं
  प्रज्ञान्वितं मान्यतमं प्रियं च //२८//
ेण दृष्टः सुभगं मनोज्ञं
  हरौ स्थितः शीतकरो विधत्ते /
यंवदं धर्मकथानुरक्तं
  हितं द्विजानां नृपपूजिताङ्गम् //२९//
न्देन दृष्टो बहुमन्दयक्तं
  चन्द्रो विधत्ते खलु सिंहसंस्थः /
ारोर्तिदाहज्वरकामलाद्यैः
  संपीडिताङ्गं मनुजं विधत्ते //३०//

.c परदेशभाजं — 27c om. W 26d. महाभयं S 27b–28a .. ET 27b. सिंहाश्रितो Q 27d. युक्तं om. W च मित्रैः BIOQRSW °मित्रैः BCIW, °वस्त्रैः Q 28c–29b om. S :d. यशोन्वितं R मन्यतमं ABCEIOQRTW 30c ाघ्न° ABCEIOQRST after 30 C adds इति सिंहफलं इति

कन्याश्रितः शीतकरोऽर्कदृष्टो
    नरं सुवाते तनयेन युक्तम् /
भद्रापरं सौख्यकमिष्टधर्मं
    तीर्थानुरक्तं भयवर्जितं च //३१//
भौमेन दृष्टः परदाररक्तं
    कन्याश्रितः शीतकरः करोति /
क्षतार्दिताङ्गं गुरुरोगयुक्तं
    महाभयैः संयुतमिष्टपापम् //३२//
बुधेन दृष्टः खलु शीतरश्मिः
    कन्याश्रितः श्रीसहितं मनुष्यम् /
करोति भूपालसलब्धमानं
    नयप्रियं पथ्यैकथानुरक्तम् //३३//
सदा सुशीलं द्विजदेवभक्तं
    भूपालमान्यं द्विजबन्धुपूज्यम् /
कन्याश्रितो रात्रिपतिः सुवाते
    जीवेन दृष्टः प्रचुरप्रतापम् //३४//
शुक्रेण दृष्टः सततं विधत्ते
    चन्द्रः प्रसूते खलु षष्ठराशौ /
सद्भूमिवस्त्रान्नवरौषधीनां
    संसेवकं पीनतनुं मदार्तम् //३५//

32b. कन्यागतः R   32c. कृतार्दितांगं R   33b. श्री° om. QW
33c भूपाल° – 34a om. O   33c. भूपालसलब्ध° ABCIQS; भूपालिसत्र° ET   34d. प्रचुरप्रभावं Q   35b. खलु om. S
35c. °वस्त्रं च वरौ° S, °वस्त्रौन्नवरौ° E, वस्वान्नवरौ° R
35d. सदार्तं AS, मदानां B, मदांधं QW, नदार्तं R

सौरेण दृष्टो विधनं मनुष्यं
नयेन हीनं परदाररक्तम् /
सदालसं मन्दगतिं विधत्ते
नीचाश्रितं पापरतं सदैव //३६//
तुलाश्रितो रात्रिपतिर्यदा स्यात्
सूर्येण दृष्टः प्रकरोति मर्त्यम् /
कीर्त्याधिकं वित्तसुतं कृतज्ञं
शौर्यस्वभावं सततं सुखाढ्यम् //३७//
भौमेन दृष्टो हिमगुः प्रसूते
तुलाश्रितः पापरतं कुशीलम् /
लज्जाविहीनं व्यसनैरुपेतं
मित्रैर्विहीनं विकृतस्वभावम् //३८//
सौम्येन दृष्टः सुभगं प्रसूते
तुलाश्रितः शीतकरो मनुष्यम् /
सत्यानुरक्तं यशपत्रयुक्तं
नानागमैर्बोधितबुद्धिवृद्धिम् //३९//
दैवेज्यदृष्टो हिमगुः प्रसूते
तुलाश्रितः सत्यपरं मनुष्यम् /
गुणानुरक्तं प्रभुराज्यमानं
मन्दं सुशीलं प्रमदाप्रियं च //४०//

36a विधनं ABCEIOST   36c–37d om. B   36c om. R, suppl. R^{2} 36c: कन्याश्रितो रात्रिकरः प्रसूते QW, धनेन हीनं कुसुतेन पीडितं CET   36c. विनीतं S, वि AQR^{2}
after 36 C adds इति कन्यायां चंद्रफलं   37 om. QW, suppl. R^{2} 37a °र्यदि C   37b. मर्त्यं om. I   37c. धनज्ञं R^{2}
37d. सूर्यस्वभावं I   सुखी च ACEIOST, सुखी च R^{2}
39c दैवद्विजेष्टं QW   यशपत्रयुक्तं om. A, यशोमित्रयुक्तं W
39d. °बुद्धिबुद्धिः ABEIRT   40b. सत्यधरं B

शुक्रेण दृष्टः प्रकरोति चन्द्रो
    नरं विवेकागमशास्त्रलब्धम् ।
हस्त्यश्ववस्त्रावसम्भोजनानि
    नृपप्रियं बौन्धपूजितं च ॥४१॥
सौरेण दृष्टो हिमगुः प्रसूते
    तुलाश्रितो धर्मदयाविहीनम् ।
कुमित्रकं बहुशोकभाजं
    निरकपौरं परतर्ककं च ॥४२॥
चन्द्रो ऽलिसंस्थो मनुजं प्रसूते
    सूर्येण दृष्टः प्रभया विहीनम् ।
नरं निकृष्टाश्रयमुग्रकर्मं
    प्रतापहीनं विकृतं सदैव ॥४३॥
चन्द्रो ऽलिसंस्थः क्षितिजेन दृष्टो
    नरं सबाते कृतिकीर्तिदेहम् ।
नित्यं कुलघ्नं भयशोकतप्तं
    व्ययाधिकं कामपरं कुचैलम् ॥४४॥
करोति चन्द्रो ऽलिगतो मनुष्यं
    सौम्येन दृष्टः सुभगं मनोज्ञम् ।
गतारिपक्षं द्विजदेवभक्तं
    प्रशान्तचित्तं व्यसनेन हीनम् ॥४५॥

41c. °सम्भोगभाजं R 42a. सविता ABCEIOQRTW 42d. विनिकपारं W after 42 C adds. इति तुलफलं 44c. चित्तं ET 45d. प्रशांतवैरिं व्यसनेन हीनं ABIOS, प्रशांतरिवव्यसनेन हीनं R, प्रशांतवैरं QW

जीवेन दृष्टो ऽलिगतो ऽतिधर्मं
नरं प्रसूते हिमगुः प्रसिद्धम् /
सदा सुशीलं नृपतेरभीष्टं
प्रियं नरं दानरतं सदैव //४६//
शुक्रेण दृष्टः खलु शीतरश्मि-
र्नरं सनाते ऽलिगतो धनाढ्यम् /
विमुक्तरोगं गतपौरशोकं
हीनं सदा बन्धुजनस्य लोके //४७//
सौरेण दृष्टः खलु शीतरश्मि-
र्नरं प्रसूते गतमानलाभम् /
चिन्ताधिकं बुद्धिविवेकहीनं
कृतघ्नकर्माणमुरुप्रकोपम् //४८//
यामाश्रितो शीतकरः प्रसूते
सूर्येण दृष्टः प्रमरप्रकोपम् /
विहीनलज्जं नृपमानहीनं
विवर्जितं साधुजनैः सदैव //४९//
चापाश्रितः शीतकरो विधत्ते
भौमेन दृष्टः कलहेन युक्तम् /
नरं द्विजदेवपरं कुधर्मं
त्यक्तं स्वधर्मेण महाब्धिरोगम् //५०//

46a. हि धर्मं ABCEIOQRSTW 46d. प्रियंवदं R 47c. गतघोर° CET °शोकैः W 47d हितं CET, जयं Q 48b. गतपान° E 48c. तुद्धिविवेक° R, तुद्धिषिवेक° B, तद्दि विवेक° Q, बंधुविवेक° ET, मानविवेक° C 48d. °कर्माणगुरु° ABCEIOQRST after 48 C adds इति वृश्चिकफलं 50a. प्रसूते W 50c. द्विजं देवपरं Q, द्विजादेवपरं W [illegible] C 50[illegible]

हये शशी लब्धधनं प्रसूते
बुधेन दृष्टः प्रणतारिपक्षम् /
प्रियंवदं सर्वजनप्रधानं
ससंयतं वेदविशारदं च //५१//
जीवेन दृष्टो हयगः शशाङ्को
जितेन्द्रियं सत्यपरं प्रसूते /
वेश्यानुरक्तं बहुभृत्यवर्गं
ससंयतं दैवगरूर्जितानाम् //५२//
शुक्रेण दृष्टो हयगः शशाङ्को
नरं विधत्ते बहुनारियुक्तम् /
दानोद्यतं सुकभयेन सक्तं
†लाभो यथा सङ्गतमिष्टसख्यम् //५३//
सौरेण दृष्टो हयगः शशाङ्कः
करोति रोगैर्विविधैः समेतम् /
नरं प्रभूतागममव्ययाढ्यं
कफप्रसक्तं विनिधप्रियं च //५४//
मृगाश्रितः शीतकरः प्रसूते
सूर्येण दृष्टो गतमानवित्तम् /
प्रभाविहीनं परपाकरक्तं
प्रभावदुष्टं हतबान्धवं च //५५//

51a. तौनधनं BQW, जेनधनं R, स्फीतधनं I, नधनं AOS
प्रसर्वे W   51c. चिप्रंवदं E   52c °वर्यं ABIOQW, °वर्जं R
52d. सुसंनतं R   °गुरुज्जनानां ABCEIOQRSTW   53c.
दानोद्धृतं BW   मुकभयेन S   मुक्तं C   53d. संगतिमि° R
54c. प्रसूतागम° ABIO QS, प्रभूतामय° C, प्रसूताम° ET
°मव्ययाढ्यं om. QSW, °मषव्ययाढ्यं AB, °मेषव्ययाद्यं I,
°मर्षयाद्यं O, °चव्ययाब्यं C, °मयथयाद्यं ET, °थेधयाद्यं R
54d. कफयुक्तं S, कर्कयक्तं W   च om. A   55c. परपवरवं C
55d. हृतबांधवं I, हितबांधवं Q

भौमेन दृष्टो मकरे शशाङ्को
  नरं विधत्ते प्रणयेन हीनम् /
  गाढं परपत्नरक्तं
  दुष्टस्वभावं हतबान्धवं च ॥५६॥
पित्तानिलैः पीडितमग्ररोगं
  सदा रतं नीचकथाप्रसङ्गैः /
बुधेन दृष्टो बहुवाद्ययुक्तं
  नरं सबाते मृगगः शशाङ्कः ॥५७॥
सुरूपदेहं सौभगं विनीतं
  निवेशितं साधुजनेन नित्यम् /
जीवेन दृष्टः खलु शीतरश्मि-
  र्मृगाश्रितो धर्मपरं मनुष्यम् ॥५८॥
करोति रत्नागमलब्धतुष्टिं
  तीर्थाश्रयं शत्रुजनैः समेतम् /
शुक्रेण दृष्टो मकरे शशाङ्कः
  करोति पुण्यैर्विविधैः समेतम् ॥५९॥
जितारिपक्षं निजबन्धुमान्यं
  कलत्रधानं सौभगं सदैव /
सौरेण दृष्टो मकरे शशाङ्कः
  करोति मर्त्यं बहुदोषभाजम् ॥६०॥

56 om. I   56c. विनय° ABORS   °रक्तं C   57a–b om. QW
57b. दारारतं ET   57c. बधवाद्ययुक्तं ET   58b. निषेवितं QW
58d. °मृगान्वितो B   59b. शत्रुधनैः BQRW   60a. चितारि° Q,
चतारि° W   °मानं BCI   after 60 C adds इति
मकरफल

विचर्चिकण्डवादिरुजासमेतं
    संपीडितं कामलवातदोषैः /
कुम्भे शशी वासरपेण दृष्टो
    नरं प्रसूते नयनार्थभीतम् //६१//
मुखाक्षिरोगप्रमुखैर्विकारैः
    संपीडितं पार्थिवतस्करैश्च /
घटाश्रितः शीतकरः प्रदृष्टो
    भौमेन नित्यं कुरुते कृतघ्नम् //६२//
क्रोधाधिकं वंचनकं परेषां
    विशारदं सर्वकलासु दक्षम् /
चन्द्रो घटस्थः स्वसुतेन दृष्टः
    करोति मर्त्यं सुतदारभृत्यैः //६३//
हितं विधत्ते द्विजदेवभक्तं
    सदा सुशीलं बहुमानभाजम् /
जीवेन दृष्टो घटगः शशाङ्कः
    . . . . //६४
शुक्रेण दृष्टो घटगः शशाङ्कः
    करोति सर्वस्वधनैः समेतम् /
नरेन्द्रसेवासु रतं नयज्ञं
    प्रशंसितं साधुजनेन नित्यम् //६५//

61a. °कंड्वादि° R, °केत्वादि° S, °खड्गादि° C 61b. संपीडितं om. B, तथापरैः QW 61d. तमयार्थ° CET °भाजं S 62b. मुखाभिराग° S 62b. °तस्कराद्यैः QW 62d. नित्यं] दृष्टः R 63a. वनकं B, बंधनकं I 63c. दृष्टः om. Q 63d. °दारवित्तैः ET 64c-d om. ABEIOQRSTW 64d om. C 65b. मर्त्यं स्वधनैः OQSW, मानस्वधनैः AR, पर्वस्वधनैः I, पर्वं - - - - - नं स्वधनैः B 65c. नयतं AET, कृतज्ञं C

गुल्मातिसारप्रभवैश्च रोगैः
संपीडितः कर्णसमुद्भवैश्च /
घटाश्रिते सूर्यसुतेन दृष्टे
चन्द्रे नरः कीर्तिविवर्जितश्च //६६//
मीनाश्रितः शीतकरः प्रसूते
सूर्येण दृष्टो विकृतं मनुष्यम् /
त्यक्तं स्वमित्रैः परमित्ररक्तं
बुद्ध्या विहीनं सततं विरुद्धम् //६७//
भौमेन दृष्टो झषगः शशाङ्कः
करोति रक्तप्रभवैश्च दोषैः /
संपीडिताङ्गं गुरुदोषभाजं
विहीनवित्तं परदेशरक्तम् //६८//
बुधेन दृष्टो झषगः शशाङ्कः
करोति नानाविधरोगभाजम् /
नरं सुरूपं बहुशास्त्ररक्तं
सदानशीलं सततं सलाभम् //६९//
जीवेन दृष्टो झषराशिसंस्थो
नरं सवाते सभगं शशाङ्कः /
चतुष्पदाद्योदनभूरिलाभैः .
सन्तुष्टचित्तं नृपमानभाजम् //७०//

66b. संपीडितं OR, प्रपीडितं ITW 66d. नरं ABCEIOQRSTW
वर्जितं च ABCEIOQRSTW post 66 C adds इति कुंभफलं
67c व्यक्तं QW 68b. °प्रभवैर्मदोषैः BI, °प्रभवैर्विकारैः QW
69b. °रोगभावं BQ, °भोगभाजं C 69c. स्वरूपं R
69d. सदा सशीलं CQ 70a झषराशिसंस्थो om. B,
झषगः शशाङ्को QW 70b. नरं om. B शशांकः] मनोज्ञं QW

शुक्रेण दृष्टः प्रचुरान्नपानैः
संयोजयेच्छीतकरो भषस्थः /
शास्त्रानरक्तं विविधान्नपानं
सरैंजितं पार्थिवसद्गुरूणाम् //७१//
चन्द्रे भवस्थे रविपुत्रदृष्टे
नरो भवेत् पापमतिः सदैव /
गुणैर्विहीनः प्रचुरप्रकोपो
भयानरक्तः स्वसमन्वितश्च //७२//
इति श्रीवृद्धयवने चन्द्रदर्शनचारः //

71c. शास्त्रानुरक्तं EQTW, शस्त्रानुरक्तं C °पानैः C 72b पामपतिः W 72c. °प्रकोपं ABCEIT 72d. °रक्तं T, °रक्ते ABCEIOW स्वसमन्वितं च ET, ससमन्वितश्च O, शासमन्वितश्च Q, शासमन्वितं च W, नसमन्वितश्च B, समन्वितश्च A, मन्वितश्च I, समार्चितश्च S col. इति श्रीवृद्धयवनभाषाटीकायां सगहित्रिश्रीमोहनदासजीकारितायां चंद्रदर्शनचार संपूर्ण Q col. श्री° om. ABEIORST चंद्रप्रदर्शनचारः W

मेषे गतो भूमिसुतः प्रसूते
सूर्येण दृष्टो विधनं मनुष्यम् ।
विहीनबुद्धिं कृपणस्वभावं
विवर्जितं सत्यदयानयाद्यैः ॥१॥
मेषाश्रितो भूमिसुतः प्रसूते
चन्द्रेण दृष्टः प्रियमिष्टधर्मम् ।
स्त्र्यानुरक्तं पितृमातृभक्तं
मुख्यं स्ववर्गे नियतं सदैव ॥२॥
भौमोऽजसंस्थो बुधदृष्टियुक्तः
करोति सत्यं वनितासु दक्षम् ।
सुशिल्पवित्तं शास्त्रकथासु दक्षं
यशोऽन्वितं पौष्टिकमेव नित्यम् ॥३॥
जीवेन दृष्टः क्षितिजोऽजसंस्थो
नरं सुवाते बहुशास्त्रलुब्धम् ।
हिरण्यवस्त्रैश्च चतुष्पदाढ्यं
विवर्जितं पापकथानुषक्तैः ॥४॥
शुक्रेण दृष्टः प्रकरोति भौमो
मेषाश्रितस्तीर्थकथानुरक्तम् ।
शौचाधिकं देवगुरुप्रसक्तं
स्वधर्मसंस्थं सुरतप्रगल्भम् ॥५॥

b. विधनं BC, विधर्मं I   2c. पितृमातृभक्तं om. W   3a. बुद्धिदृष्टियुक्तः O   3c. सशिल्पवित्तं BCOQ   °कथानुरक्तं R   3d. यशोधनं S   पौष्टक° BCI   °मेध्य ABCEIORT   4c. दाढ्यं QS, °दाढ्यैः W   4d. °कथानुरक्तं ET   5d. °संस्थासुतं R

नयातिगं बान्धववैरभाजं
    सौरेण दृष्टः क्षितिजः प्रसूते ।
मेषे मनुष्यं परदेशरक्तं
    विहीनकोपं भयसंयुतं च ॥६॥
वृषाश्रितो भूतनयः प्रसूते
    सूर्येण दृष्टो रतिदुःखताङ्गम् ।
विहीनधर्मं जरया समेतं
    त्यक्तं जनैः पीडितमग्नशोकैः ॥७॥
चन्द्रेण दृष्टः क्षितिजो गविस्थो
    नरं सवाते सततं नयज्ञम् ।
प्रियं प्रसन्नं सततं सकान्तं
    मनोज्ञवेशं भयवर्जितं च ॥८॥
बुधेन दृष्टः क्षितिजो गविस्थः
    करोति कीर्त्या सहितं मनुष्यम् ।
नानाधनैः संयुतमिष्टसत्यं
    गरुप्रसक्तं विनयाधिकं च ॥९॥
दृष्टो गविस्थः क्षितिजः प्रशान्तं
    जीवेन नित्यं जनयेन्मनुष्यम् ।
पथ्याशिनं सर्वकलासु दक्षं
    विचित्ररत्नं पशुसंयुतं च ॥१०॥

6a om QW, placed after 6d in I 6a बांधववैद° ET, बांधवयेन° ABO, बांधमेन° S after 6d. कृतघ्नमज्ञानिनमेव नित्यं QW (6d. °कोषं CIS, °कोशं EQRT, °शोकं W) after 6 CET add इति मेषफलं 7b. रत° R 7d. °मग्नलोकैः I, °मग्नरोषं QW 8b–9a om. BQW 8b नयज्ञं — 9b. सहित in marg. T 8c. सततं] प्रणतं R 8d. मनोज्ञवृत्तं R 10a. प्रयाति BQW 10c. पथ्यासिनं ABCEIOT, मिष्टाशिनं QW

शुक्रेण दृष्टो गवि भूमिपुत्रो
गोभूहिरण्यैः सहितं प्रसूते ।
नरं निधिग्रामपुरैः समेतं
सुसंयतं धर्मपरं सदैव ॥११॥

मन्देन दृष्टो बहुमानभाजं
वृषे विधत्ते क्षितिजो मनुष्यम् ।
सुदीर्घसूत्रं विनयेन हीनं
प्रेष्यं खलं पापधनं कृतघ्नम् ॥१२॥

नृयुग्मसंस्थः क्षितिजः प्रसूते
सूर्येण दृष्टः परतर्कके च ।
नरं विहीनं सुतमित्रदारैः
पराजितं नीचरतं सदुष्टम् ॥१३॥

चन्द्रेण दृष्टः क्षितिजस्तृतीये
राशौ प्रसूते नृपपूजिताङ्गम् ।
खरोष्ट्रगोवित्तचयेन युक्तं
प्रभाविनं ब्राह्मणसंमतं च ॥१४॥

बुधेन दृष्टः क्षितिजो नृयुग्मे
स्थितः प्रियं बन्धुजनस्य नित्यम् ।
स्त्रीभोगशय्यासनयानयुक्तं
हितं हि सर्वस्य जनस्य नित्यम् ॥१५॥

11d. सुसं यतं I 12b मनुष्यं — 13a क्षितिजः om. I after 12 CET and इति वृषफलं 13b. परतर्कके CEQST, -परार्कके W 13c. सुतदारमित्रैः EQTW 13d सदुष्टं ABCEIORS 15c. °शय्याश्व

जीवेन दृष्टो मिथुने दयाढ्यं
    कुजः प्रसूते बहुशास्त्ररक्तम् ।
नरं सदा तीर्थवरप्रसक्तं
    श्रद्धान्वितं शौचसमन्वितं च ॥१६॥
शुक्रेण दृष्टो मिथुने प्रसूते
    भौमः प्रगल्भं सुभगं मनुष्यम् ।
विनीतवेषं   परवीतभाजं
    सुसङ्गतं   साधुजनस्य नित्यम् ॥१७॥
सौरेण दृष्टः क्षितिजः सपापं
    रात्रौ तृतीये जनयेन्मनुष्यम् ।
रोगाकुलं छिद्रपरं परेषां
    स्वभावदुष्टं गतसौहृदं च ॥१८॥
कर्काश्रितो भूतनयः प्रसूते
    सूर्येण दृष्टः परसाहसान्वम् ।
विहीनवित्तं गुरुरोगभाजं
    सदा विहीनं निजबन्धुवर्गैः ॥१९॥
चन्द्रेण दृष्टो धनधान्ययुक्तं
    भौमः प्रसूते खलु कर्कटस्थः ।
दयासमेतं गतपापमिष्टं
    सर्वस्य लोके विभवेन युक्तम् ॥२०॥

16a. मिथुनोदयस्थो Q; मिथुने दयस्थः W   दयाद्यं R, दयाष्टं B, दयेष्टं S, दयब्यष्टं A, पराष्टं T, पराषं E   16b. °शास्त्रयुक्तं C   17c. परनात° R, परवित्त° QW   18a. शशिजः QW   after 18 CET add इति (इति भौमस्य C) मिथुनफलं   after 19a ET insert 20b खलु — 20d.   19b. °साढ्यं QSW, °सत्वं R

कर्कस्थितो भूतनयः प्रसूते
बुधेन दृष्टो बहुबुद्धियुक्तम् ।
द्विजातिभक्तं प्रचुरप्रतापं
नृपप्रसादात् परमप्रहृष्टम् ॥२१॥
जीवेन दृष्टः सन् कर्कटस्थो
भौमः प्रसूते सततसौख्ययुक्तम् ।
नयप्रसक्तं च सपूजिताङ्गं
नृपप्रियं साधुजनेन युक्तम् ॥२२॥
शुक्रेण दृष्टः क्षितिजोऽत्र तस्थो
राशौ सशीलं जनयेन्मनुष्यम् ।
प्रियातिथिं वित्तशुभैः समेतं
नानापशुप्राप्तिसुखं च शान्तम् ॥२३॥
कर्कस्थितो भूतनयः प्रसूते
सौरेण दृष्टः पृथुशोकभाजम् ।
सुदीर्घरोगं विगतप्रतापं
सदातिदीनं नृपपीडितं च ॥२४॥
स्थितः क्षितीसूनुधरः प्रतापं
सिंहे विदृष्टो दिननायकेन ।
विनाशितारिं जनयेन्मनुष्यं
सुवेषविद्याधनधान्ययुक्तम् ॥२५॥

21c-d °प्रतापं नृप° om. S 21d. °प्रभावात् S °प्रादिष्टं W, °प्रदृष्टं C 22c. नृपप्रशक्तं O 22d. जनप्रियं S नित्यं W 23c. वित्तपरैः W 23d. °प्राप्तसुखं QRW 24d. सदा च दीनं C after 24 CET add. इति कर्कफलं for 25a-c QW have:

सिंहस्थितो भूतनयः प्रसूते
दृष्टप्रतापं दिननायकेन
विनाशितारिं विनयेन युक्तं

24a. क्षितीशो विबुधः ET, क्षितिस्वनुधर C 24b. न दृष्टो C, दृष्टो I 25c. विनाशनारिं ABCEIORST

सिंहस्थितो भूतनयः प्रशस्तं
चन्द्रेण दृष्टः कुरुते मनुष्यम् ।
सुगन्धधूपाम्बरभोज्यभाजं
शास्त्रानुगं धर्मनयेन युक्तम् ॥२६॥
बुधेन दृष्टः खलु सिंहसंस्थो
भौमः सवाते बहुबुद्धिभाजम् ।
पुष्पाम्बरद्रव्यविलेपनाद्यै-
र्मिष्टान्नपानैः सततं सुपूज्यम् ॥२७॥
?भौमो हरिस्थो गुरुणा च दृष्टो
गुरुप्रसादं जनयेन्मनुष्यम् ।
सुतीर्थयानासनहेमयुक्तं
सस्वाधिकामं फलदं प्रगल्भम् ॥२८॥
शुक्रेण दृष्टः प्रकरोति भौमो
हरिस्थितस्त्रासकरं परेषाम् ।
शौर्यान्वितं बान्धवमानभाज-
मत्साहयुक्तं रतलालसं च ॥२९॥
दृष्टोऽर्कपुत्रेण कुजो हरिस्थः
करोति मोमागदरोगभाजम् ।
सदा मनुष्यं कफवातपित्तैः
संपीडिताङ्गं गुरुलोकहीनम् ॥३०॥

26a. प्रसक्तं C   26c. सुगंधयोगांबर° C   °भोजनाद्यं W
26d. शास्त्रानुगं AQSW   28d. सस्वाधिकं सर्वसहं QW
मनुष्यं BCIQW   29d. रति° CI   after 30 CET add इति
सिंहराशिफलं (फलं om. C)

कन्याश्रितो भूतनयः प्रसूते
सूर्येण दृष्टः कुगतिं मनुष्यम् /
कुमित्रसेवासु सदानुरक्तं
विवर्जितं मानधनैः सदैव //३१//

चन्द्रेण दृष्टः क्षितिजः प्रसूते
कन्याश्रितः सत्यपरं मनुष्यम् /
मेधाविनं नित्यमुदारचेष्टं
ससंस्कृतं भूपतिना च नित्यम् //३२//

बुधेन दृष्टः खलु कन्यराशौ
कुजः प्रसूते सुभगं मतिज्ञम् /
नरं नतं साधुजनद्विजानां
महाप्रतापं जनसौहृदं च //३३//

जीवेन दृष्टः क्षितिजः प्रसूते
नरं प्रसिद्धं नयनाभिरामम् /
मनोज्ञवेषं शुभवर्तिताङ्गं
कन्ये गुरूणां प्रणयं प्रधानम् //३४//

शुक्रेण दृष्टः खलु कन्यकस्थो
भौमः प्रसूते सुतरां प्रसिद्धम् /
कुटुम्बसौख्यान्वितसाधुभाजं
दयान्वितं मातृपितृप्रभक्तम् //३५//

31c. नदा° I   32b. सत्यरतं ET   32c. °मुदासमेतं QW
32d. ससंकृतं ICQT, ससंमतं W   33b. मतिज्ञं B, मनोज्ञं ET
33c. मतं W   33d. महाप्रजान A, महात्यतापं W   34c. मनोज्ञरूपं R   34d. कल्ये BQR   35d–36c om. W
35d. दर्यान्वितं S, दमान्वितं E   पातृचपितृभक्तं C, मातृप्रसक्तं,

दृष्टो ऽङ्गनायां शनिना च भौमो
नरं प्रसूते विकृतं कुचैलम् /
व्याधिकं कामनिपीडितं च
सदाचिरोगैः सहितं नितान्तम् //३६//

तुलाश्रितो भूतनयः प्रसूते
सूर्येण दृष्टः कुरुते ऽतिहानिम् /
विवेकहानिं स्वजनैर्वियोगं
वैरं स्वपक्षेण सदा नरस्य //३७//

तुलाश्रितो भूतनयः प्रसूते
चन्द्रेण दृष्टः सुभगं मनुष्यम् /
सुभोगदेहं गतशत्रुपक्षं
सदा हितं देवगुरुद्विजानाम् //३८//

दृष्टस्तुलास्थः शशिजेन
भोगान्वितं शीलधनं मनुष्यम् /
प्रदानशीलं प्रभया समेतं
ससंस्कृतं पार्थिवमानवैश्च //३९//

जीवेन दृष्टः क्षितिजस्तुलास्थो
नरं प्रसूते बहुधर्मभाजनम् /
द्विजानुकूलं पशुपत्रयैकं
विद्यान्वितं शंसितमेव नित्यम् //४०//

36a. शशिना C 36c अव्याधिकं ABIOS °निपीडितांगं QR
36d. विनीतं S after 36 CET add इति कन्याफलं 37a
ऽभिसूते W 37b–38a om. CW, but 37 inserted after 38 in
W 37b. ऽविहानिं S 39b. भोगान्वितं] तुलाश्रितः R
40d. शासित° ABEIOQRST, शाश्वत° W जंतुं W'

शुक्रेण दृष्टः कुरुते महीज-
स्तुलाश्रितः सत्यपरं मनुष्यम् ।
महाधनं दीप्तियुतं प्रगल्भं
सदा हितं बान्धवसद्द्विजानाम् ॥४१॥
सौरेण दृष्टः क्षितिजस्तुलास्थः
करोति मर्त्यं बहुपापरक्तम् ।
रोगैः समेतं सततं कुशीलं
परान्नरक्तं मलिनं कुचैलम् ॥४२॥
भौमो ऽलिसंस्थः कुरुते मनुष्यं
सूर्येण दृष्टो बहुरोगयुक्तम् ।
नयेन हीनं बहुयत्नपर्वं
विरुद्धचेष्टं विकृतानकारम् ॥४३॥
चन्द्रेण दृष्टो ऽलिगतः प्रसूते
भौमो ऽतिनीत्या सहितं मनुष्यम् ।
प्रियातिथिं सर्वसमृद्धियुक्तं
धर्मप्रधानं बहुवल्लभं च ॥४४॥
बुधेन दृष्टः प्रकरोति भौमः
स्थितो ऽलिराशौ प्रचुरप्रतापम् ।
सुधर्मशीलं बहुतीर्थरक्तं
विवर्जितं पापजनेन नित्यम् ॥४५॥

41d. °सज्जनानां C   after 42 C adds इति तुलफलं, ET add इति तुलायां भौमफलं   43b °रोगभाजं C   43c. after हीनं ABCEIOQRTW add बहुदोष (रोष ET) युक्तं व्ययेन (व्यपेत Q) शीलं   43d om. QW   44b. तिनत्या R, त्तिनीत्या ABCIQRW, तिभीत्या S, मि नीत्या ET, हि नीत्या O   44d. बहुवालभं C   45b. लिसंस्थः R

गीलेन दृष्टः प्रकरोति भौमः
सद्गालिसंस्थः स्तातिभिः समेतम् ।
नितान्तधर्मोत्तरतं प्रशान्तं
सपूजितं बान्धवजनैः सतैश्च ॥४६॥
शुक्रेण दृष्टो ऽलिगतः प्रसूते
भौमः सरूपं स[illegible]गम् ।
शूरं कृतघ्नं धनधान्ययुक्तं
मेधाविनं सत्त्वप[illegible] [illegible]नम् ॥४७॥
सौरेण दृष्टो ऽलिगतश्च भौमो
नरं प्रसूते विज[illegible]समेतम् ।
पापानरकं विषयालिंगं च
व्यपेतशीलं सततं कृतघ्नम् ॥४८॥
चापाश्रितो भूतनयः प्रसूते
सूर्येण दृष्टो ज्वरपित्त[illegible]म् ।
श्लेष्मातिसारोत्थितलं सा[illegible]
गतप्रभावं विनयेन [illegible]नम् ॥४९॥
भौमो हयस्थः शशिना च दृष्टः
करोति शय्यासनवस्त्र[illegible]नम् ।
नरं सुवच्चं बहुशास्त्रकं
[illegible] जनैः सत्यपरं प्रधानम् ॥५०॥

46b-46d om. W, which substitutes 45b-45d 46c om. C 46d. सपूजितं A, स्वपूजितं EST 47b. स्वरूपं QW 47d. सत्यपरं S, सरूपरं B, रूपधरं Q, रूपपरं W 48b. विजया ABCEIORST 48d. व्ययेन ABCEIOQRTW, नयेन S after 48 CET add इति वृश्चिकफलं 49b. °पातभाजं B, °पीतभाजं Q, °जापभाजं W 50b. सत्यासनं A, सत्यासन° S, सर्पासन° W °वस्त्रभाजं T, °वस्त्रलाभं Q, °व---मानं W 50c. सुपच्चं C

चापाश्रितो भूतनयः सवाते
　　बुधेन दृष्टः सभगं मनुष्यम् /
सुतीर्थैरक्तं नृपकार्यदक्षं
　　दयापरं सर्वकलासु दक्षम् //५१//
जीवेन दृष्टः क्षितिजो हयस्थो
　　नरं प्रसूते बहुधा धनाढ्यम् /
सुवर्णरत्नाम्बरसौख्ययुक्तं
　　विहीनशत्रुं प्रमदाप्रियं च //५२//
शुक्रेण दृष्टः क्षितिजो हयस्थो
　　नरं सवाते विनयप्रधानम् /
सदा विनीतं हययानयुक्तं
　　विभूषितं पार्थिवभूषणेन //५३//
सौरेण दृष्टः क्षितिजो हयस्थ
　　करोति पापाकुलमेव नित्यम् /
शरोर्तिदोषाकुलितं नृशंसं
　　निपीडितं मानसजैश्च दुःखैः //५४//
भौमो मृगस्थो रविणा च दृष्टो
　　नरं सवाते निकृतं कृतघ्नम् /
[illegible] बन्धवधाभितप्तं
　　विदेशभाजं प्रभया विहीनम् //५५//

51a प्रसूते Q 51c. सुतीर्थयुक्तं R 51d. °कलाप्रवीणं Q 52b. सवाते W बहुना ABCEIORST, बहुवां° Q, न बहु° W धनावाढ्यं Q, °धनाढ्यं A, °धनाप्तं ET 53c. विहीनं QW 54c °रोषा° ET, °रोगा° QW, °शोषा° R, °सेवा° ABIOS सनृस्सं T, सनृणं AEIS, सनृणां O, सनूलं B, सतृष्कं R, सदैव C 54d. मानशनैश्च CEIRT, मानुसतैश्च O, माशनैश्च AB, प्राशनैश्च S, संजैश्च Q after 54 CET add धनफल भौमस्य (भौमस्य om. C)

भौमो मृगस्थः शशिना च दृष्टः
 करोति सौम्यं रतिसौख्यपुष्टम् ।
विनीतवेषं प्रचुरान्नपानं
 नराधिपाद्यैः सहितं सगर्वम् ॥५६॥
बुधेन दृष्टो मकरे विलीनः
 करोति नित्यं विनयप्रधानम् ।
नरं कृतघ्नं निरुजं विधिज्ञं
 पराक्रमाप्तैः सुधनैः समेतम् ॥५७॥
करोति भौमः खलु जीवदृष्टो
 मृगाश्रितः पुण्यधनैर्मनुष्यम् ।
प्रसह्यमाकर्षणलब्धलाभं
 हतप्रतापं नियमैः समेतम् ॥५८॥
शुक्रेण दृष्टो मृगगोऽपि भौमः
 करोति भोगैः सततं समेतम् ।
मित्रानुरक्तं कृषिकर्मदक्षं
 प्रज्ञानुकूलं भयवर्जितं च ॥५९॥
भौमो मृगस्थः शनिना च दृष्टो
 नरं सुवाते बहुसारमेव ।
मित्रैर्विहीनं बहुशोकयुक्तं
 सदा नितान्तं परपवज्ञानाम् ॥६०॥

56b. ०पुष्टिं ET, ०मुत्रं W 56d. नराधिपाद्यैः BR सगर्भं ABCEIORT 57a. विलीयः ABCEIOSTW, तु बीज्ञः R 57b-d om. I 57b. विनयं प्रधानं R 57c. कृतज्ञं S 58b. पण्यधनं QRW 58d. तीक्ष्णप्रतापं S 60a. शशिना W 60b बहुसारमेव] ० सारमेव ABIOR, सुरमेव S, नितरां सुदुष्टं Q, नितरां सुमष्टं W 60d. ०ज्ञानां T, ०भोज्ञं QW after 60 C adds इति मकरफलं, ET add इति कुम्भफलं.

भौमो घटस्थो रविणा च दृष्टः
    करोति मर्त्यं सकलप्रभावम् ।
व्यपेतलज्जं सुतबन्धुहीनं
    कृष्याधिकं मोहदवर्जितं च ॥६१॥
चन्द्रेण दृष्टः क्षितिजो घटस्थो
    नरं सवाते बहुसत्यजं च ।
द्विजातितीर्थाभिरभक्तियुक्तं
    नयाधिकं कामफलैः समेतम् ॥६२॥
बुधेन दृष्टो घटसंस्थभौमो
    नयेन युक्तं जनयेन्मनुष्यम् ।
प्रियातिथिं पार्थिवलब्धमानं
    सदा सशीलं बहुधर्मभाजम् ॥६३॥
जीवेन दृष्टो घटगोऽथ वक्रः
    दानं विवेकं च विवेकभाजम् ।
नरं धनाढ्यं बहुधर्मयुक्तं
    गतारिपक्षं सुरविप्रभक्तम् ॥६४॥
शुक्रेण दृष्टो घटगश्च भौमः
    . . . . ।
. . . .
    . . . . ॥६५॥

61c. व्ययेन ABCEIORST मज्जं S 61d. तृष्णाधिकं S 62b. °सत्यजं च QW, °सत्यजंतं ET, °सत्यभाजं C, °संमतं च S 62d. नवाधिकं W मफलैः A, प्र-- फलैः S 63a. घटजस्थ° AORST, घजस्थ E, घटस्थ° QW 63b. भयेन R, न ET 64-65 om. QW 64a घटजो ABCEIORT, घटतो S प्य IO युक्त B, यक्त I, वक्त्रः O after 64a ABCEIORST add करोति भौमो ऽथ घटस्थितो वा 64c-65 om. ET 65b-d om. ABCIORS

सौरेण दृष्टः क्षितिजो घटस्थः
 करोति नानाविधदुःखभाजम् /
हृतप्रतापं स्वजनैः समेतं
 प्रियातिथिं ब्राह्मणवल्लभं च //६६//
मीनस्थितो भूतनयो ऽर्कदृष्टः
 करोति नित्यं कलहैः समेतम् /
नरं सटीनं वयसा समेतं
 कृशं विवर्णं नृपपीडितं च //६७//
चन्द्रेण दृष्टो झषगो ऽथ भौमो
 नरं सवाते वरयानभाजम् /
मनुष्यदाक्ष्यं वनितास्वभीष्टं
 जितेन्द्रियं भोगसमन्वितं च //६८//
बुधेन दृष्टः प्रकरोति भौमो
 झषस्थितः सौख्यपरं मनुष्यम् /
वापीतडागाम्बरजेषु रक्तं
 हितं स्वपक्षे परिवर्जितं च //६९//
जीवेन दृष्टः कुरुते न भौमो
 झषाश्रितो बुद्धिविवर्धनं च /
प्रयोजनेटं शस्त्रवस्त्रभाजं
 भोगाधिकं पुण्यविवृद्धिभाजम् //७०//

66c. हृतप्रतापं C, हृतप्रतापं Q, हृतप्रतापं ICR after 66 C adds कुंभफलं, ET add इति कुंभस्थितभौमफलं
67c. व्ययसा ABCEIORT, यशसा S 67d. चवर्णं CET
68a. सशगो B, निमिगो QW 68b. सयातं C वरजान° I, वरयार° QW 69b. सशस्थित B, शेसस्थित Q, ससंस्थित: W*
69c. पापातटागाम्बर° ABIORS, भापीतटागाम्बर° ET
°जेश्वरक्तं BCIO, °तेश्वरक्तं AEST, °वेश्वरक्तं R 70a. कुरुते ज Q, प्रकरोति S 70b बुद्धिविशारदं R 70d. भोगाधिपं R पुण्यविवर्द्धि° BCEIT, पुण्यविवृद्धि° QW
°मानं W

* 69c-d om. QW

शुक्रेण दृष्टः क्षितिजो झषस्थो
नरं सवाते बहुसौख्ययुक्तम् ।
विज्ञं सरूपं गलितारिपक्षं
सदा विनीतं नृपतेरभीष्टम् ॥७१॥
सौरेण दृष्टो बहुमन्दभाजं
मीनाश्रितो भूतनयः प्रसूते ।
सदातुरं श्वाकपरं कृतघ्नं
सुदीर्घसूत्रं व्यसनैः समेतम् ॥७२॥
इति श्रीवृद्धयवने भौमदर्शनचारः ॥

71c स्वरूपं ABCEIOQRSTW गबितारि° R, विगतारि° S
col. इति वृद्धयवनभाषाटीकायां मगहीजीश्रीमोहनदासजी-कारितायां भौमदर्शनचाराध्याय Q col. श्री° om. ABIORS
°यवनजातके ET °चाराध्यायः W

मेषं गतो ज्ञो रविणा च दृष्टः
    करोति मर्त्यं कृपणस्वभावम् /
दुराश्रयं बन्धुजनेन युक्तं
    भयाकुलं नित्यमुदारदुःखम् //१//
बुधो ऽजसंस्थः शशिना च दृष्टः
    करोति मर्त्यं सुजनं सुचित्तम् /
शास्त्रानुरक्तं कृषिकर्मदक्षं
    सुरद्विजानां प्रणतं सदैव //२//
भौमेन दृष्टः शशिजो ऽजसंस्थो
    दुर्वाग्विकारैः कुरुते प्रपीडाम् /
नरं तथा सर्वजनैर्विमुक्तं
    पराजितं वैरिभिरेव नित्यम् //३//
जीवेन दृष्टो ऽजगतस्तु सौम्यो
    नरं विधत्ते ऽतिधनप्रगल्भम् /
हितं द्विजानां सततं कृतज्ञं
    नयान्वितं पार्थिवपूजितं च //४//
शुक्रेण दृष्टः प्रकरोति सौम्यो
    मेषाश्रितो यानधनैः समेतम् /
नरं महाभाग्यहयैः समेतं
    विशुद्धपापं बहुधर्मयुक्तम् //५//

1c. मुक्तं R   2b. शुचित्तं IO   2c. °कर्मरक्तं ET   3b. सपीडां R
3d. तिसं A, तिस्त्वं ET   4b. विधत्तं W   4c. हितं हितानां ET
4d. नयाचितं ET   5b. मेषस्थितो धान्यधनैः W   5c.
महापापभयैः W

सौरेण दृष्टः शशिजः प्रसूते
मेषाश्रितः कीर्तिविवर्जितं च ।
प्रभूतरोगं गतसौख्यमिद्धं
प्रपीडितं चौरनरेश्वराद्यैः ॥६॥

वृषस्थितः सोमसुतोऽर्कदृष्टो
नरं प्रसूते वनजैः समेतम् ।
बह्वोग्रदोषाभिप्रभवैश्च रोगैः
संपीडितं धान्यकलत्रहीनम् ॥७॥

बुधो वृषस्थः शशिना च दृष्टः
करोति मर्त्यं प्रथितं नृलोके ।
सत्याधिकं सौख्यविवेकयुक्तं
क्रियाधिकं मुख्यविधौ प्रगल्भम् ॥८॥

भौमेन दृष्टः शशिजो वृषस्थो
नरं प्रसूते विकृतस्वभावम् ।
प्रभूतवैरं व्यसनाभिभूतं
पाषण्डिभिः संगतमेव नित्यम् ॥९॥

वृषाश्रितः सोमसुतः प्रसूते
जीवेन दृष्टः क्षितिवस्त्रभाजम् ।
देवातिथिश्रेष्ठजनानुरक्तं
स्वधर्ममुख्यं प्रणतं प्रजानाम् ॥१०॥

6b. °विवर्जितांगं R   6c. प्रसूतरोगं R   after 6 C adds इति मेषस्थबुधफलं, ET add इति बुधमेषफलं
7a. वृषाश्रितः R   सौम्यसुतो ET   7b. क्षतिजां R, क्षितिजा ABCEIOST;
7d. धामकलत्र° S   8c. °विवेकमुक्तं Q   9c. प्रसूतवैरं R
9d. पाखंडिनैः संगति° ABCEIORST   10a. वृषस्थितः W   10b. °वस्त्रलाभं QW   10d. स्ववर्गमुख्यं R   जनानां S

शुक्रेण दृष्टः प्रणतारिपक्षं
नरं प्रसूते शशिजो वृषस्थः ।
नरेन्द्रपूज्यं विबुधैः समेतं
प्रधानकर्माणमभीष्टलाभम् ॥११॥
सौरेण दृष्टः शशिजः प्रसूते
वृषं गतः पापधनं मनुष्यम् ।
सतीर्थयानासनवस्त्रलाभै-
र्विवर्जितं नीचजनप्रसेव्यम् ॥१२॥
सूर्येण दृष्टो मिथुने च सौम्यो
नरं सबाते सुतविप्रयुक्तम् ।
कुचैलदेहं विकृतानुकारं
विवर्जितं सत्यधनेन नित्यम् ॥१३॥
चन्द्रेण दृष्टः शशिजो नृ
करोति नानाविधलाभभाजनम् ।
नितान्तसौख्यैः सहितं प्रगल्भं
तीर्थानुरक्तं सुभगं मनोज्ञम् ॥१४॥
भौमेन दृष्टो मिथुने बुधस्तु
प्रियं प्रसूते नृपसज्जनानाम् ।
नरं परैर्वर्जितमिष्टधर्मं
सुरक्षितं बन्धुजनैः सदैव ॥१५॥

11c. विविधैः W, विभवैः R 11d. °मनिष्टलाभं RW 12b. पापरतं C after 12 CET add इति वृषफलं 13a. सौम्यो — 13d सत्यधने om. I 13a. सच GW 13b. °विप्रभुक्तं ACORS 13d. नित्यं] युक्तं ABCEICST 15c. धरै° A, धरे° S

जीवेन दृष्टो मिथुने न सौम्यः
करोति नानाविधमप्रगल्भम् /
कलत्रपुत्राभिसत्वं सुरूपं
प्रियंवदं दानविभूषणं च //१६//
शुक्रेण दृष्टो मिथुने प्रसूते
धन्यो विवाहार्थपरं मनुष्यम् /
स्त्रीवल्लभं भूतियशो —— यभाजं
प्रसन्नचित्तं द्विजवल्लभं च //१७//
सौरेण दृष्टः शशिजो विधत्ते
त्वग्वस्त्रपीडासहितं नृयुग्मे /
नरं प्रशंसार्थविवेकहीनं
कृतघ्नमिष्टैः परिवर्जितं च //१८//
कर्काश्रितः सोमसुतो ऽर्कदृष्टो
नरं प्रसूते व्यसनाभिभूतम् /
अधर्मचेष्टं विकृतस्वभावं
मदातिगं दुःकृतसेवनेन //१९//
कर्काश्रितः सोमसुतो विधत्ते
चन्द्रेण दृष्टः सुतदारयुक्तम् /
स्त्रीणामभीष्टं सुरतानुरक्तं
प्रसन्नचित्तं गतसाध्वसं च //२०//

16b. नानाविधं सौख्ययुक्तं QW E ends with °मप्रग° 16c. °पुत्राभिरत्वं QW स्वरूपं BCIQW 17c. भूतिपयोपभाजं BI, भूतियशोऽवमानं T, भूमिपयोषभाजं QW, भूरियशः स्वभावं C 18c. प्रशंसार्थवि° ABCIRS 18d. °मिष्टै ABCIOQR after 18 CT add इति मिथुनफलं 19 om. S. 19a. कर्णाश्रितो B 19d. मंदातिगं CT, मंदातिकं Q °सेवनेयः W 20c. °मनिष्टं W सरतादनुरक्तं R 20d. गतसाहसं T

कर्काश्रितः सोमसुतो विधत्ते
भौमेन दृष्टः परदाररक्तम् ।
मलस्वभावं विपरीतचेष्टं
पराङ्मुखं देवगुरुद्विजानाम् ॥२१॥
जीवेन दृष्टः शशिजो विधत्ते
कर्काश्रितः पुण्यपरं मनुष्यम् ।
मनुष्यदाशुद्विजभोजनाढ्यं
सुपूजितं साधुजनेन नित्यम् ॥२२॥
शुक्रेण दृष्टः शशिजः प्रसूते
कर्काश्रितो वाजिधनाम्बराढ्यम् ।
स्त्रीपुत्रवस्त्रप्रणयेन युक्तं
सुसंस्कृतं पार्थिवसाधुलोकैः ॥२३॥
सौरेण दृष्टः शशिजस्तु कर्के
दारिद्र्यनिद्रालससेविताङ्गम् ।
उत्साहहीनं बहुछिद्रयुक्तं
विवर्जितं मानधनैः सदैव ॥२४॥
सिंहस्थितः सोमसुतो विधत्ते
सूर्येण दृष्टः कृपणस्वभावम् ।
सुदीर्घयुक्तं गुरुरोगयुक्तं
विनाकृतं सत्यदमव्रतैश्च ॥२५॥

21b. सोमेन I °दाररक्तः ACOT, °दासक्त B 22b–23a om. W
22c मनुष्यदाढ्यं द्विजभोजनाढ्यं Q 23b. कर्कस्थितो R
23d सुसन्कृतं Q, ससन्कृतं R 24c. उत्साहनीतं ABIORS after 24 CT add इति कर्कफलं 25b. कृपिशास्वभावं R
25c. सदीर्घसूत्रं Q गुरुरोगयुक्तं om. I, गुरुरोगभाजं C 25d. सत्यदया° Q

चन्द्रेण दृष्टः शशिजस्य सिंहे
    करोति मर्त्यं गुणगौरवाढ्यम् ।
सुतीर्थसौख्यामललब्धसुक्तं
    विशुद्धबुद्धिं सततं नयज्ञम् ॥२६॥
भौमेन दृष्टः खलु सिंहसंस्थो
    बुधो विधत्ते बहुशोकभाजम् ।
विधर्मिकामामयपीडिताङ्गं
    सदातुरं पुण्यधनैर्विहीनम् ॥२७॥
जीवेन दृष्टः खलु सिंहसंस्थः
    करोति सौम्यः सुतदासभाजम् ।
सुधामसत्यं प्रभया समेतं
    नतं नरैः सर्वसुखैः समेतम् ॥२८॥
शुक्रेण दृष्टः प्रणतं सुराणां
    बुधो विधत्ते खलु सिंहराशौ ।
शुभान्वितं शीलधनं सुरूपं
    व्यपेतदुःखं गतसाध्वसं च ॥२९॥
सौरेण दृष्टः शशिजो हरिस्थः
    करोति मर्त्यं कृपणं सदीनम् ।
व्ययाधिकं कामरतं विशीलं
    त्यक्तं जनेनार्थविवर्जितं च ॥३०॥

26a. शशिजस्य C, शशिजस्त T   26c. सुतीक्ष्णसौख्यं Q   27b-28a om. BQW   27c °मामयपीडितांगं ACIOST   28b. सुतदा QW   28d. नुतं नरैः R, नूनं नरैः C, नरं नतैः W, नरं रतं Q, (28c. सुधर्मसत्यं W) नरैः I   after 28 W adds:
जीवेन दृष्टः खलु सिं.
    करोति सौम्यो बहुलप्रतापम् ।
धनं च लाभं स्वजनेन दृष्टं
    करोति लाभं बहुपुत्रतां च ॥
29c. सरूपं BIQ, स्वरूपं W   29d. गतसाहसं T   30b. सदीनं BIW
30c. व्याधिकं OR   कामपरं Q   after 30 CT add इति (om. C) सिंहफलं

कन्याश्रितः सोमसुतो विधत्ते
सूर्येण दृष्टः प्रभया विहीनम् ।
सेवातुरं क्लेशयुतैः कुभृत्यै-
र्विरक्तभार्यं सततं सदुःखम् ॥३१॥
चन्द्रेण दृष्टः शशिजो विधत्ते
कन्याश्रितः सत्यपरं मनुष्यम् ।
देवानुरक्तं सकलैर्विमुक्तं
प्रभूतमित्रं नृपवल्लभं च ॥३२॥
भौमेन दृष्टः खलु कन्यकस्थो
नरं विधत्ते सरुजं च सौम्यः ।
कोपाधिकं कामसुतप्तदेहं
भयान्वितं बौभितमाकुलं च ॥३३॥
जीवेन दृष्टः प्रकरोति सौम्यो
नरं सुशीलं सततं गतारिम् ।
प्रभूतसौख्यं प्रणतारिपक्षं
नितान्तमोजःसहितं प्रगल्भम् ॥३४॥
शुक्रेण दृष्टः खलु कन्यकस्थो
बुधो विधत्ते बहुधर्मभाजम् ।
विधानौ[illegible]पशुपुत्रयुक्तं
सुसत्कृतं साधुजनेन नित्यम् ॥३५॥

31c. क्लेशयुतं Q, लोभयुतैः AS कुभृत्यं Q 31d. सदुःखं BCIQ, स दुःखं W 32c. दयासुरक्तं W सुकला° R °विमुक्तं C 33c कोपगोधकं AS कामनतान° W, कामसुतं म° T 35d. सुसंगतं ABIORS, सासंगतं QW

मन्देन दृष्टः शशिजः समन्दं
कन्याश्रितः संजनयेन्मनुष्यम् /
चरकर्मपेहं गतधर्मसौख्यं
भयाधिकं पापमतिं सदैव ॥३६॥
तुलाश्रितः सोमसुतो विधत्ते
सूर्येण दृष्टः प्रभया विहीनम् /
प्रभूतदुःखं व्यसनैः समेतं
कामातुरं निन्द्यतमं नृलोके ॥३७॥
चन्द्रेण दृष्टः शशिजः प्रसूते
तुलाश्रितः सत्यधनं मनुष्यम् /
प्रियातिथिं देवगुरुप्रसक्तं
नयाधिकं ब्राह्मणसंमतं च ॥३८॥
भौमेन दृष्टः शशिजः प्रसूते
तुलाश्रितः पापरतं मनुष्यम् /
विषादभाजं गतसाधुभाजं
महाव्ययं साधुविवर्जितं च ॥३९॥
जीवेन दृष्टः शशिजः प्रसूते
तुलाश्रितः सत्यपरं मनुष्यम् /
नायैर्न युक्तं सुतसौख्यभाजं
नयप्रधानं बहुसंश्रितं च ॥४०॥

36a. समंदे BCIQRT, समांदे AS after 36 CT add इति (om. C) कन्याफलं 37c. प्रसूतदुःखं O 37d. निंद्यितमं Q, निंद्यमतिं W, निंदितमं ABIORS, निंदितमा CT त्रिलोके O 38d. °संयुतं T 39a-b placed after 39d in T 39b. समरतं T 39c-d om. S 39c. विद्यादभाजं BW गतसाधुभाजं om. A, गतसाधुयुक्तं R 40c. नायेन ABCIOQRSTW मुक्तं Q 40d. °संश्रुतं ABCIQST, °संस्तुतं R, °संमतं W

शुक्रेण दृष्टः सविवेकयुक्तं
    करोति सौम्यस्तुलगो मनुष्यम् ।
धनुष्मदाढ्यं सुतवित्तयुक्तं
    गुणानुरक्तं प्रियबान्धवं च ॥४१॥
सौरेण दृष्टः शशिजः प्रसूते
    नरं नितान्तं कलहेन युक्तम् ।
तुलाश्रितः कृत्रिमधर्मभाजं
    पाषण्डसङ्गानुरतं सदैव ॥४२॥
बुधो ऽलिसंस्थो रविणा च दृष्टो
    नरं प्रसूते सुखवित्तहीनम् ।
सुतीव्रशोकं गतमानभोगं
    प्रभूतवैरं प्रियसाहसं च ॥४३॥
चन्द्रेण दृष्टो ऽलिगतः प्रसूते
    बुधो नरं बुद्धिविवेकयुक्तम् ।
सुरद्विजानां प्रणतं प्रगल्भं
    सदाश्रुतं मानधनं नयज्ञम् ॥४४॥
भौमेन दृष्टो ऽलिगतः प्रसूते
    बुधो नरं बुद्धिविवेकहीनम् ।
सदातुरं साधुजनप्रमुक्तं
    भयाकुलं निन्दितमानसत्त्वम् ॥४५॥

41d च om. A   42c. कृत्रमधर्म° T   42d पाषंडि° R   after 42 CT add इति (om. C) तुलाफलं   43b. सुतवित्त° W   °लीनं S   44d. सदासुतं ABCIOQRSTW   45b. °विवेकयुक्तं W   45c. °प्रयुक्तं ABCORST, °प्रियुक्तं W   (45c °नप्रमुक्तं – 46b ऽलि° om. I)
45d. नंदित° ABOSW, तादित° T
°मान्यसत्त्वं ABRST, °मान्यसत्यं O, °मेव नित्यं Q

जीवेन दृष्टः खलु सोमपुत्रो
नरं प्रसूते ऽलिगतः सुविक्रम् /
विचक्षणं नीतिपरं प्रधानं
सुतार्थयुक्तं सततं सुशीलम् //४६//
शुक्रेण दृष्टो ऽलिगतो बुधस्तु
नरं प्रसूते ऽतिधनैः समृद्धम् /
प्रसन्नचित्तं प्रणतं गतारिं
प्रियातिथिं प्रस्तुतमिष्टधर्मम् //४७//
सौरेण दृष्टो ऽलिगतः प्रसूते
बुधो प्रवृद्धं शुभदं मनुष्यम् /
कुकर्मरक्तं मुनिना विरक्तं
महाप्रतापं प्रणतं रिपूणाम् //४८//
सूर्येण दृष्टः शशिजः प्रसूते
स्वाश्रितः क्लेशविधर्मयुक्तम् /
नरं कुमित्रैः सहितं गतारिं
विहीनकोशं भयसंयुतं च //४९//
चन्द्रेण दृष्टो ह्यगः प्रसूते
बुधः प्रसन्नं सधनं मनुष्यम् /
सधर्मयुक्तं कृतसाधुसङ्गं
सदानुरक्तं पतिसज्जनानाम् //५०//

46a. सौमेन R 46d. सुतीर्थ° OQSW 47a. दृष्टो] युक्तो Q 47b. निधनं R समृद्धिं ACOT 48b. वृद्धि° W प्रवृद्धि C सुभगं C 48c-d put after 50b in C 48c. मुणिना ABIOR, मणिना T, गुणिना S, गणिना C 48d. प्रणता° CIOTW °रिपुण्यं W after 48 CT add इति (Com. C) वृश्चिकस्थानं 49a. सहजः R 49b. °मुक्तं C after 49b C adds उक्तौ C मीणोढ 49c. गतान्तं R 50d. [illegible] S

[illegible]ामेन दृष्टो ह्यगः प्रसूते
बुधो धनाढ्यं प्रथितं मनुष्यम् ।
हितं स्ववर्गे प्रमरप्रतापं
विद्यानुरक्तं भयवर्जितं च ॥५१॥
जीवेन दृष्टो ह्यगः प्रसूते
बुधः प्रभूतार्थनयेन युक्तम् ।
नरं सर्वाम्बररत्नभाजं
जितेन्द्रियं स्नानपरं सदैव ॥५२॥
शुक्रेण दृष्टो ह्यगः प्रसूते
बुधो ऽतिमान्यं नृपमानभाजम् ।
नरं विधिज्ञं प्रणतारिपक्षं
सुसंमतं देवगुरुद्विजानाम् ॥५३॥
सौरेण दृष्टः शशिजो ह्यस्थो
गतप्रभावं जनयेन्मनुष्यम् ।
परान्नरक्तं बहुदानभाजं
प्रज्ञाविहीनं गतबान्धवं च ॥५४॥
मृगाश्रितः सोमसुतो ऽर्कदृष्टः
करोति मर्त्यं प्रभुदुःखभाजम् ।
व्यपेतशीलं सततं कृतघ्नं
विवर्जितं सत्यदयानयैश्च ॥५५॥

51a °गो ऽभिसूते W 53b तिमान्यं IW, तिमन्यं R, भिमान्यं Q
53c प्रणतारिभाजं S 53d [illegible] S 54c °दानभागं B,
°दानभावं R 54d प्रजाविहीनं Q, विद्याविहीनं W after
54 CT add धनफलं 55[illegible] बहुदु[illegible]°CQ 55d सत्यदयं IOST,
सत्यधनं AB

बुधो मृगस्थः शशिना च दृष्टः
करोति मर्त्यं सुखसंप्रगल्भम् ।
प्रियातिथिं तीर्थकथान्तरज्ञं
प्रशान्तचित्तं विनयेन युक्तम् ॥५६॥
भौमेन दृष्टो मृगगः प्रसूते
सौम्यो न सौम्यं शुभवित्तहीनम् ।
सुगुह्यरोगार्दितमेव नित्यं
क्रियाविहीनं भयसंयुतं च ॥५७॥
जीवेन दृष्टो मृगगो बुधश्च
नरं प्रसूते बहुपुत्रयुक्तम् ।
सन्तुष्टचित्तं व्यसनेन हीनं
नृपप्रियं बन्धुहितं सदैव ॥५८॥
शुक्रेण दृष्टो मकरे बुधस्तु
करोति मर्त्यं विजितारिपक्षम् ।
जितेन्द्रियं वृत्तिकरं द्विजानां
सदानुकूलं विभवैः समेतम् ॥५९॥
सौरेण दृष्टः प्रकरोति सौम्यो
मृगाश्रितः पापरतं मनुष्यम् ।
शिरोक्षिरोगैः सहितं सुदुष्टं
विहीनवित्तं भयसंयुतं च ॥६०॥

56b. सुखसंयुतं च Q 57b. सौम्येन सौम्यं CR 57c. सगुह्य° T, स्वगुह्य° S, भगुह्य° B 58d. नृपपरं Q बंधुविवर्जितं च W 59c. वृत्तिकरं T 60a. दृष्टः om. C 60b. पापपरं R 60c. शिरोर्त्तिरोगैः W सदुष्टं CIOR 60d. विहीनचित्तं CT after 60 C adds मकरफलं

घटाश्रितः सोमसुतोऽर्कदृष्टः
करोति मर्त्यं बहुनीचरक्तम् /
क्रिया विहीनं सुजनैर्वियुक्तं
विवर्जितं पुण्यसुखेन नित्यम् //६१//
घटाश्रितः सोमसुतः प्रदृष्ट-
श्चन्द्रेण धत्ते सुभगं मनुष्यम् /
सुरक्षितं पुण्यधनैः समेतं
नयानुरक्तं प्रवरं सदारम् //६२//
भौमेन दृष्टो घटगः प्रसूते
बुधः सुबाहुं च सुखार्थहीनम् /
सदारुजं क्रूरमतिं मनुष्यं
संपीडितं श्लेष्मकृतैर्विकारैः //६३//
जीवेन दृष्टः शशिजः प्रसूते
घटाश्रितः श्रीसहितं मनुष्यम् /
स्त्रीणामभीष्टं सुरतानुरक्तं
धर्माश्रितं शास्त्रसलालसं च //६४//
शुक्रेण दृष्टः शशिजः प्रसूते
नरं प्रशान्तं परमप्रभावम् /
नरेन्द्रपूज्यं प्रणतं द्विजानां
सुभाषितं बन्दिजनेन नित्यम् //६५//

61b. •नीचयुक्तं Q   61c. सज्जनै° — 62b. धत्ते om. I   61c. स्वजनै° W   •र्विमुक्तं CI   61d. पुण्यसुखैश्च T, पुण्यसुतेन ABOQRSW
62a. प्रदिष्ट° O   62c. सुरद्विजं Q   62d. नयेन रक्तं S, दयानुरक्तं W   प्रचुरं Q   सदारैः W, सदारत्नं R   63b. सुबुद्धिं च om. BW, सुबुद्धिश्च ACIORST   बुधो सुखार्थैर्विहतं मनस्यं Q   63c सदातुर° Q   64b. स्त्रीसहितं Q   64c. °मतीष्टं ABCIORSTW   सुरतानुसक्तं W   64d. धर्मामृतं BIQW, धर्माभृतं R   •सुलाभसं O   65a. शशिजः] सवित्ता R   65c. नरेंद्रपूज्ञा BCIORW, नरेंद्रपू A   65d. सुभादितं R, सुभाषितं S, सुष्टाषितं T, सुशाद्भितं Q, स्वभाषितं A   बाह्यजनेन W

मन्देन दृष्टः शशिजो घटस्थः
करोति मर्त्यं बहुमन्दभाजम् ।
प्रभूतदुःखं धनधान्यहीनं
पराङ्मुखं देवगुरुद्विजानाम् ॥६६॥
सूर्येण दृष्टो झषगो बुधस्तु
करोति मर्त्यं विकृतस्वभावम् ।
अतीव पित्तज्वरवातरोगैः
संपीडिताङ्गं प्रभया विहीनम् ॥६७॥
चन्द्रेण दृष्टः प्रकरोति सौम्यो
मीनाश्रितः सत्यपरं मनुष्यम् ।
सुबन्धुपूजासुरकार्यदक्षं
दयान्वितं प्रीतिकरं जनानाम् ॥६८॥
भौमेन दृष्टो झषगस्तु सौम्यः
करोति नानाविधरोगभाजम् ।
विहीनवर्णं कफरक्तरोगैः
संपीडितं मानविवर्जितं च ॥६९॥
देवेज्यदृष्टः शशिजः प्रसूते
मीनाश्रितः सर्वकलासु दक्षम् ।
नरं सुपुष्याश्रितमिष्टचित्तं
सदानुरक्तं नृपबान्धवानाम् ॥७०॥

66b. °मंदभाग्यं W after 66 C adds कुंभफलं 67a. दृष्टो om. S शशिगो B 67c. नीतं त्वनातज्वर° AS, नीतं त्वनीतज्वर° BIO, नीतं नित्वतं ज्वर° R, नित्यं विनीतं ज्वर° W, आगंतुकैवाज्वर° Q, अतीव मित्रज्वर° T 68c. °पूजांतुरं A 68d. दध्यांवितं R द्विजानां Q 69a. मध्यगस्तु B 69b. नानाधिकरोगभाजं ABIR 69c. कफपित्तरोगैः C, कफवातरोगैः W 70c. सुपुष्यास्त्तित° ABISW, सुपुष्यास्त्तत° R, सुपुष्यास्नित° O, सुपुष्याधिक° Q °मितचित्तं BIW 70d सदा सरक्तं ABCIOR

———————————————— ॥७१॥

सौरेण दृष्टः शशिजो झषस्थः
करोति संपीडितमुग्ररोगैः ।
शिरोविहस्तांघ्रिरुजाविकारैः
संपीडितं नष्टधनं विरूपम् ॥७२॥

इति श्रीवृद्धयवने बुधदर्शनचारः ॥

71 om. ABIOQRST, C provides:

सौम्यो झषस्थो भृगुजेन दृष्टो
नरं सुवाते विनयार्थयुक्तम् ।
सुरप्रियं संयमभावयुक्तं
सदा स्थितं साधुजनप्रसंगात् ॥

W provides:

शुक्रेण दृष्टो यदि मीनसंस्थः
करोति पुंसां धनधान्यलाभम् ।
मीनस्थितो भूपतिबंधनं च
करोति पुंसां गजवाजिलाभम् ॥

72c. °हस्तांह्रिरुजा° C, °हणांघ्रिरुजा° T, °हस्ताह्ररजा° ABIORSW, °हस्तह्रिभावै° Q col. इति श्रीवृद्धयवनभाषाटीकायां संगृहीजीश्रीमोहनदासजीकारितायां बुधदर्शनचाराध्याय Q
col. श्री° om. ABIORST

मेषं गतो देवगुरुः प्रसूते
सूर्येण दृष्टः पशुपुत्रहीनम् ।
नरं भयार्तं घृणया विहीनं
विवर्जितं सत्यसुखेन नित्यम् ॥१॥
जीवो ऽजसंस्थः शशिना च दृष्टः
करोति कान्त्यान्वितमिष्टधर्मम् ।
नरं प्रगल्भं बहुशास्त्ररक्तं
नृपप्रसादैः सहितं सदैव ॥२॥
मेषं गतो देवगुरुः प्रसूते
भौमेन दृष्टो बहुशोकयुक्तम् ।
नरं धनैर्वर्जितमिष्टपापं
पाषण्डिनां भक्तमनल्पदुःखम् ॥३॥
सौम्येन दृष्टो ऽजगतः सुरेज्यो
नरं प्रसूते सुतदारसौख्यैः ।
समृद्धिमन्तं गतशोकमोहं
हितं स्ववर्गे घृणया समेतम् ॥४॥
शुक्रेण दृष्टः प्रकरोति जीवो
मेषाश्रित पुण्यधनैर्विहीनम् ।
प्रणष्टदारं गतबन्धुवर्गं
प्रणष्टमेधावनिनाथचौरैः ॥५॥

1c. वृणया R   3b. भयशोक° R   3c. °मिष्टपानं Q   3d. पाखंडिनं ABCIOQRSTW   4b. °सौख्यं W   4d. हृतं IOQTW   5d. प्रणष्टमित्रं विनयार्थचौरैः CT, 5d. प्रनष्टवेधाननि° ABIORS, प्रनष्टवेधो ऽवनि° W (प्रनष्टमेधं प्रचुरं च चौरैः Q)   °चौरं O

मेषाश्रितो देवगुरुर्विधत्ते
 सौरेण दृष्टो बहुधान्ययुक्तम् /
विद्याधनं पुत्रयुतं कृशाङ्गं
 स्त्रीलंपटं पानरतं नरं च ॥६॥
वृषाश्रितो देवगुरुः प्रसूते
 सूर्येण दृष्टो विधनं मनुष्यम् /
क्रियाविहीनं कुजनानुरक्तं
 कुमित्रभाजं कुधनाकुलं च ॥७॥
वृषाश्रितो देवगुरुः प्रसूते
 चन्द्रेण दृष्टः सुरकर्मदक्षम् /
नरं नयज्ञं सुधनेन युक्तं
 विवर्जितं रोगभरं सदैव ॥८॥
भौमेन दृष्टो वृषगः सुरेज्यः
 करोति भीतं कृपणं मनुष्यम् /
बहुप्रमादं नियमैर्विहीनं
 सदा भृतं ज्ञातिविवर्जितं च ॥९॥
बुधेन दृष्टो वृषगः सुरेज्यः
 करोति मर्त्यं सुतसौ
विद्यासमेतं नियमप्रसक्तं
 नितान्तमुत्कृष्टधनैः समेतम् ॥१०॥

6 om. BQR, suppl. $R^{?}$; W has:
जीवेन दृष्टः प्रकरोति सौरी
 मेषाश्रितः स्यात् धनधान्यहीनः /
वैरं विवादः भयशत्रुपक्षैः
 रोगं महत्पदारुणवायुपीडा ॥,
and CT have:
मेषे गुरुः सूर्यसुतेन दृष्टो
 विद्यार्थसंपत्तिविहीनमत्यम् /
विद्या (विद्या C) वदेषी निजवर्ग (गर्व C) मुक्तो
 कृतघ्नपापी निजधर्महीनः ॥
after 6 CT add मेष (मेषगुरु T) फलं 7 om. S 7d. कुजनाकुलं C
8b. सूर्येण W सुधकर्म° AO, शुभकर्म° RS 8c. स्वधनेन Q
8d. रोगपरे Q, रोगभरैः W 9b. भीतिं ABORST 9c. °प्रमादै° ACIOST, °प्रसादै° BQW 9d. नृतं T; भृत्यं Q च om. OR
10c. विधाप्रसक्तं नियमः प्रयुक्तं S 10d. नितांतमुत्कृष्ट° R

शुक्रेण दृष्टो वृषगः सुरेज्यः
करोति मर्त्यं व्रतसंयुतं च /
महाधनं दानरतं प्रसन्नं
विवेकिनं प्राणभृतां वरिष्ठम् //११//
सौरेण दृष्टो वृषगः सुरेज्यः
करोति दीनं विधनं मनुष्यम् /
अपेतलज्जं धृतिसत्यवर्ज्यं
निसर्गदुष्टं प्रियमात्यवसं च //१२//
नृयुग्मसंस्थः प्रकरोति जीवः
सूर्येण दृष्टः प्रणयेन हीनम् /
विवर्जितं शौचदयाभिमानैः
संपीडितं दुर्गतिमेव नित्यम् //१३//
चन्द्रेण दृष्टो मिथुने सुरेज्यः
करोति विद्याविनयेन युक्तम् /
नरं प्रसिद्धं प्रचुरान्नपानं
विहीनदोषं सुरभक्तिचित्तम् //१४//
भौमेन दृष्टो मिथुने सुरेज्यः
करोति मर्त्यं व्यथितं नृशंसम् /
रोगावृतं पुण्ययशोविहीनं
गतप्रभं हानियुतं सदैव //१५//

12b. विभिन्नं B 12c. व्ययेन लज्जं T वृतिसत्य° BRW, °Q °वर्ज्यं ABIOSTW, °हीनं R after 12 CT add वृषे गुरुफलं 13c. विवर्द्धितं A, विवर्धितं BCIQTW d. °मेधायुक्तं ABCIOQ T, °मेधयुक्तं SW, °मेधा नित्यं R 14: विद्याविनयेन B 14d. सुरभक्तिचित्तं R 15b. वितथं W संचं ABIOS, नृपचं R 15c रोगाहरं BIOQRS, रोगातुरं A, रोगाहरं W पथ्ययशो° R 15d. गतप्रभावं B, गतप्रभावं QW गतं BW, वियुतं Q

बुधेन दृष्टो मिथुने सुरेज्यः
करोति मर्त्यं बहुबुद्धिभाजम् /
विप्रानुरक्तं प्रणतं विहीनं
सत्याधिकं पूजितमेव भूपैः //१६//
शुक्रेण दृष्टो मिथुने सुरेज्यः
करोति नानाविधवित्तयुक्तम् /
नरं नितान्तं बहुशीलयुक्तं
गुणानुरक्तं पृथुमेव लोके //१७//
सौरेण दृष्टः प्रकरोति जीवो
दुःखेन युक्तं व्यसनाभिभूतम् /
दयाविहीनं पतितानुरक्तं
विहीनवर्णं ज्वरपित्तभाजम् //१८//
सुरेज्यमन्त्री रविणा च दृष्टः
कर्काभितस्तीव्रकरं मनुष्यम् /
विसृष्टलज्जं विनयेन हीनं
सदातुरं बान्धववर्जितं च //१९//
चन्द्रेण दृष्टः खलु कर्कसंस्थः
करोति जीवो विभवं मनुष्यम् /
मनोज्ञदेहं सुरविद्विभक्तं
कृपापरं साधुसमन्वितं च //२०//

16c. प्रतरं R, घृणया W   16d. सज्जित° B, सत्पूजित° W   16d भूपैः — 17d ...., पृथुमेव om. A   17c–18b युक्तं om. B; Q has:
धर्मप्रधानं परकार्यदक्षं
सत्याधिक सर्वसहं च सौम्यं //
सौरेण दृष्टो मिथुने सुरेज्यो
करोति मर्त्यं,
W has:
पुत्रीधनैः बान्धवकैः समेतः
राजप्रधानो ऽव्यसनाभिभूतः //
नृराशिसंस्थो मिथुने सुरेज्यः
सौरेण दृष्टो
after 18 CT add मिथुन(मिथुने गुरु T)फलं   19b. °स्तीव्रतरः Q
19d. सदातुरांगं धनवर्जितं W   20a. कर्कटस्थः T   20b. रिभवं° ACIORSTW, रैभवं° B, सुभगं Q   °मनुष्यैः AIOSTW
20c. सुरविद्ध° OR, सुरविप्र° W, सुरपूजि° Q   °रक्तं BW, °नाक्तं Q

भौमेन दृष्टो गुरुरेव कर्के
नरं प्रसूते बहुपापभाजम् ।
जलोदरप्लीहगुदाविरोगैः
संपीडिताङ्गं गुणवर्जितं च ॥२१॥
बुधेन दृष्टः खलु कर्कसंस्थो
गुरुः प्रशस्तं नृपलोकभाजम् ।
हिरण्यवस्त्रामणिमुक्ताभैः
समन्वितं सत्यपरं सदैव ॥२२॥
शुक्रेण दृष्टः सुरराजमन्त्री
कर्काश्रितः स्फीतिवतं मनुष्यम् ।
[क]रोति पुष्टं सुरभोजनानां
सुरक्तपौरं प्रथितं नृलोके ॥२३॥
सौरेण दृष्टः खलु कर्कराशौ
जीवः सुवाते बहुतर्ककं च ।
सुदीर्घपौरैर्नृपचौरदुष्टैः
प्रपीडितं निन्दितमेव नित्यम् ॥२४॥
सिंहस्थितो देवगुरुः प्रसूते
सूर्येण दृष्टः पतितस्वभावम् ।
विहीनधर्मं प्रकरोति वैरं
मानान्त्ययुक्तं प्रणतं च नीचे ॥२५॥

21a. गुरुदेव IORST, गुरुस्तेव Q 21b. °पापसंगं R 21c. चलोदर° S °प्लीह° OQ °गहाद्य° AOS, °गुह्याद्य° IT, °गुदाद्य° BC, °गुल्माद्य° Q 22a. कर्कटस्थो T 22b. गुरुप्रयस्तं R नृपपूजितं च Q 22d. समन्वितं सिदैव A, समर्चितांगं --- सदैव S 23b. स्फीतिधनं C, सहीतवतं O, स्फीर्तिवतं Q, स्फीति T 23c. पुष्ट Q, पुष्टिं ABCIORSTW सुरभोजनानि BW, सुरपूजितोकं Q, सुतसज्जनानां C 23d. सुरक्तश्रौरं Q 24c. सुदीर्घसौरै° BRW, सुदीर्घचौरै° T, सुदीर्घसुत्रं Q °दुष्टं W 24d. नंदित° ABCIOS, मंदित° T after 24 CT add कर्के (कर्के गुरु T) फलं 25b. सहितस्वभावं ABIOQRS, सहितप्रभावं W 25c. °धर्मैः W प्रकरारिवर्गं R 25d. मानान्त्ययुक्तं Q, मानंत्ययुक्तं O, मानाद्ययुक्तं W, मत्सा वियुक्तं C, मत्या विहीनं T च नीचेत् AIORS, चेत् B, मतं च W, रिपूनां Q

चन्द्रेण दृष्टो हरिगः सुरेज्यः
करोति मर्त्यं सुखबोधिताङ्गम् ।
सौभाग्ययुक्तं बहुमानभाजं
सुसंमतं साधुजनस्य नित्यम् ॥२६॥
सिंहस्थितो देवगुरुः प्रसूते
कुजेन दृष्टः प्रथुरप्रतापम् ।
विहीनवर्णं नयविप्रमुक्तं
विवर्जितं साधुसमागमेन ॥२७॥
बुधेन दृष्टः कुरुते सुरेज्यः
सिंहस्थितः सत्यपरं मनुष्यम् ।
विशालकीर्तिं कृतधर्मकार्यं
नरेन्द्रपूज्यं सुहृत्प्रसक्तम् ॥२८॥
शुक्रेण दृष्टो हरिगः सुरेज्यो
नरं विधत्ते मणिरत्नभाजम् ।
स्त्र्यानुरक्तं बहुमित्रपक्षं
विपाटितारिं प्रभुतासमेतम् ॥२९॥
सौरेण दृष्टो हरिगः सुरेज्यः
करोति मर्त्यं विधिहीनकृत्यम् ।
कौलप्रभावं सुजनैर्विमुक्तं
विद्वेषशीलं निजबान्धवानाम् ॥३०॥

26b. सत्यं ABCIORSTW सुखवर्जितांगं ABCIOST, सुखवर्जितां – W, सुखसंसुतांगं Q 26d. साधुजनेन C 27b. भौमेन Q 27c. विहीनवर्गं W नव° B, नै च Q, नच° W °मुक्तं AIOQRS
28b–29a put after 29d in W 29c. सत्यानुरक्तं OQ, सत्यानुक्तं R, सस्त्यानुरक्तं W, समानुरक्तं AS 29d. विपाटितारं W, व्यपाधितारं Q
29d. प्रभुतासमेतं W 30c. कलि° BQW स्वजनै° W °विमुक्तै° Q
after 30 CT add सिंह (सिंहे T) गुरुफलं

कन्याश्रितः सूर्यनिरीक्षितश्च
    करोति जीवः सततं कुशीलम् ।
नरं प्रसूते कुजनैः समेतं
    विपन्नशीलं परुषस्वभावम् ॥३१॥
चन्द्रेण दृष्टः खलु कन्यकायां
    जीवो विधत्ते जयसंग्र:
सुसाधुपूज्यं नृपतेरभीष्टं
    विवर्जितं पापजनेन नित्यम् ॥३२॥
भौमेन दृष्टः सुरराजमन्त्री
    कन्याश्रितस्त्रीव्ररुजासमेतम् ।
नरं प्रसूते नयधर्महीनं
    विपन्नशीलं नृपपीडितं च ॥३३॥
बुधेन दृष्टः प्रकरोति जीवो
    नरं प्रगल्भं सुतदारयुक्तम् ।
स्वबन्धुमुख्यं बहुकीर्तिभाजं
    सदा हितं बान्धवसज्जनानाम् ॥३४॥
शुक्रेण दृष्टः प्रकरोति जीवः
    कन्याश्रितः सर्वजनैः प्रशस्तम् ।
नरं सुशास्त्रानुरतं प्रगल्भं
    व्यपेतदुःखं कपटेन हीनम् ॥३५॥

31d. पुरुष° ABCORSW 33b. °स्त्रीव्रणरुजा° C 34 om. Q 34c. सबंधु° W, सबंधु° O 34d °सद्द्विजानां R 35b. °जनप्रशस्तं C, °जनैश्च शस्तं ABIOSW, °द्विजैश्च शस्तं R, °जनानुरक्तं Q 35d. व्यपेत° T, अपेत° ABCIORSW दीनं C

कन्याश्रितो देवगुरुः प्रसूते
सौरेण दृष्टः प्रचुरार्तियुक्तम् ।
व्यापन्नलज्जं विगतप्रतापं*
कलिप्रियं दुष्टमतिं नृशंसम् ॥३६॥
तुलाश्रितो देवगुरुः सुवाते
सूर्येण दृष्टः कुविभं प्रदुःखम् ।
नरं सुशोकैः सहितं सपापं
मायाधिकं कृत्रिमसौहृदं च ॥३७॥
चन्द्रेण दृष्टस्तुलगस्तु जीवो
नरं प्रसूते विभवैः समेतम् ।
व्यपाविहीनं नतशत्रुपक्षं
महाधनं सत्यपरं सदैव ॥३८॥
भौमेन दृष्टस्तुलगस्तु जीवो
नरं प्रसूते कलहैः समेतम् ।
निन्द्यं कृशं पुण्ययशोविहीनं
सुसंस्कृतं नीचजनैः सदैव ॥३९॥
बुधेन दृष्टस्तुलगः सुरेज्यो
नरं प्रसक्तं विनये प्रसूते ।
सुतीर्थभाजं बहुमित्रवर्गं
शास्त्रानुरक्तं बहुबान्धवं च ॥४०॥

* विगतं प्रतापैः T,

36b. प्रकरोति युक्तं ABIORST, प्रतपापरूपं W, प्रणिपातहीनं Q 36c. * विगतं परार्थ्यैः AORS, विपततरार्थ्यैः W, विपतरार्थ्यैः B, विपरार्थ्यैः I, विपरीतचेष्टं Q after 36 CT add इति (om. C) कन्याफलं 37a. प्रसूते Q 37b दुष्टो Q कुविभः ABCIORS, कुविभो Q, सुविभः T सदुःखं AQS 37d-38b om. R and 38c crossed out; 37d-38c supplied by R² 38a. °स्तुलगः स जीवो ABCIORS, स्तल गः स जीवो T 39c. °यशोविहीनं S, °यशोवितानं A 39d. सुसंगतं W 40b. प्रसस्तं Q, प्रसूते R विनयैः W प्रशक्तं R 40c. सुतार्थ° BC °मित्रवर्ज्यं R

शुक्रेण दृष्टः प्रकरोति जीव-
स्तुलाश्रितः सत्यधनं प्रसूते /
गुणान्तरज्ञं विविधान्नपानैः
सेवाभिनताङ्गं गुरुदेवभक्तम् //४१//
सौरेण दृष्टः प्रकरोति जीव-
स्तुलाश्रितः क्लेशभवा समेतम् /
विहीनपक्षं सुतदारहीनं
सदा नरं रोगसमन्वितं च
जीवो ऽलिसंस्थः प्रकरोति ना-
सूर्येण दृष्टः कृपणं म-
वातामयक्लेशसुपीडिताङ्गं
गतप्रभावं मलिनं कुचैलम् //४३//
चन्द्रेण दृष्टो ऽलिगतः सुरेज्यः
करोति मर्त्यं गतपापसङ्गम् /
सौभाग्ययुक्तं विनयैः समेतं
प्रभूतमित्रं गतशोकमोहम् //४४//
भौमेन दृष्टो ऽलिगतः प्रसूते
जीवो जितं स्त्रीजनवैश्च नित्यम् /
विवेकहीनं गतमानलाभं
विरूपवेषं पिशुनस्वभावम् //४५//

41b–42a om. I 41c. विविधाभ्यपानैः AS 42c. °पक्षे C, °पक्षैः BIOT, °पक्षौः AS, °पक्षं Q 42d. सदातुरं R after 42 CT add तुलाफलं 43b. मनुष्यं] कुशीलं R 44d. °शोकभावं W

बुधेन दृष्टो ऽलिगतः प्रसूते
    जीवो सुतं बन्दिजनेन नित्यम् ।
विरुद्धकर्मं पुरुषप्रतापं
    संपादितं सर्वकलासु दक्षम् ॥४६॥
शुक्रेण दृष्टः प्रकरोति जीवो
    जितेन्द्रियं जीवदयासमेतम् ।
प्रभूतलाभं विकृतैर्वियुक्तं
    मनुष्यदग्रामधनैः समेतम् ॥४७॥
मन्देन दृष्टः सुरराजमन्त्री
    करोति मर्त्यं ज्वरपीडिताङ्गम् ।
मन्दालिसंस्थः प्रभया समेतं
    बहुव्ययं शास्त्रविवर्जितं च ॥४८॥
चापाश्रितो देवगुरुः प्रसूते
    सूर्येण दृष्टो गतमानभाजम् ।
स्वधर्महीनं परधर्मरक्तं
    नानाविधैः कर्मसुखैर्विहीनम् ॥४९॥
चन्द्रेण दृष्टो हयगः प्रसूते
    जीवो जनाढ्यं नियमैः संमेतम् ।
यतिद्विजप्रव्रजितानुरक्तं
    मध्ये सदा तीर्थरतं प्रसिद्धम् ॥५०॥

46a. विगतः T 46b. नुतं R 46c. विशुद्ध° R कर्मा पुरुषः ABCIORSTW, °कर्माणमति° Q 46d. संवादितं BW
47c. °र्विमुक्तं S 47d. °ग्रामजनै Q 48b. करोति om. O मृत्युं C ज्वरपीडितांगं W 48c. मंदो लिसंस्थः I, शत्रुभयं च Q प्रभयं C विहीनं Q 48d. बहुव्यायं OQT, बहुव्याया R after 48 CT add इति (om. C) वृश्चिकफलं 49c. परधर्मसक्तं W
49d. कर्मसुखं ABCIORS 50b. जनाद्यं T, जनाघं S, जनाका BRW, धनाढ्यं AC, मनुष्यं Q 50c. जति° BW °प्रवृजिता° B, °प्रवृत्तिता° W 50d. मंध्यं Q

जीवो ह्ययस्थः क्षितिजेन दृष्टो
नरं प्रसूते ऽनिलखलं सपापम् /
प्रपंचमायासहितं [illegible]
कृतापराधं नृपताडलोकैः ॥५१॥
बुधेन दृष्टो ह्ययगः सुरेज्यः
करोति मर्त्यं बहुसौख्ययुक्तम् /
विनीलमत्स्याद्भुतलाभभा
प्रभूतमूर्तिं सदयं च नित्यम् ॥५२॥
शुक्रेण दृष्टो ह्ययगो ऽथ जीवो
नरं सुवाते शुचिमन्नलाभम् /
सत्यानुरक्तं सुसवृत्तगात्रं
सुरद्विजेन्द्रैः प्रणतं च तेषाम् ॥५३॥
पापाश्रितो देवगुरुः प्रसूते
सौरेण दृष्टः परदाररक्तम् /
विहीनसत्यं मतिविप्रयुक्त-
मृणाधिकं व्याधिसुतं तदन्तम् ॥५४॥

51a. क्षितियेन C 51c. विसंज्ञकं R, विषाके W 51d. °लोके R 52c. °मत्स्यद्भुत° ABCIOR, °मत्स्यकृत° S, °मत्स्यहृत° T 52d. प्रसूत° AS °मूर्त्तं O 53c. °वृत्तमात्रं IOST 53d. सुतद्विजे°: ABCQRSTW 54b. चौरेण S 54c. °सत्वं O, °संगं S 54d. ऋणाधिकं B, ऋगाधिकं W, गुणाधिकं S, ऋणा...कं T, व्रणाधि I व्याधि° om. IW तदंत्यं T, तदं° ABIOSW, तदांगं R, सदैव Q after 54 CT add ध्यान (ध्याने गुरु T) फलं

——————— ॥५५॥
——————— ॥५६॥
——————— ॥५७॥
——————— ॥५८॥
——————— ॥५९॥
——————— ॥६०॥

55-60 om. ABCIOQP: T; W provides:

मृगेण संस्थित सुररा- -त्री
    सूर्येण दृष्टः चपलस्वभावं ।
वातादिपीडाभयसंगता च
    स्वबान्धवैर्मित्रविरक्तता च ॥
चन्द्रेण दृष्टो मृगराशितांगवैः
    गुरुः प्रयुक्तो धनलाभता च ।
मानं विवेकं स्वजनं सुखं च
    शास्त्रं यं देवगुरोश्च भक्तिं ॥
जीवः प्रसूते मृगलग्नगे च
    भौमेन दृष्टः कुरुते भयं च ।
शत्रुं विवादं निजबन्धुवैरं
    वेश्यानुरक्तं मतिविभ्रमं च ॥
बुधेन दृष्टः प्रभुतासमेतं
        च संस्थो मृगराशिकश्च ।
वाणिज्यदत्वं विविधं विलासं
    क्षेत्राभिलाभं धनवस्त्रभं च ॥
शुक्रेण दृष्टः सुरराजमन्त्री
    मृगेण संस्थो द्विजदेवभक्तं ।
        बहुभकामिनीनां
    पुत्रैः मित्र -- च राज्यलाभं ॥
मृगेण संस्थः सुरराजमन्त्री
    शौरेण दृष्टः भयसंगता च ।
जनापवादं नृपचौरकाग्नि
    स्त्रीणां विवादे धनधान्यनाशं ॥

घटस्थितो देवगुरुः प्रसूते
सूर्येण दृष्टः सुतदारदुःखैः ।
संपीडिताङ्गं गतवृद्धिचित्तं
विरक्तपौरं निजबन्धुहीनम् ॥६१॥
चन्द्रेण दृष्टो घटगः प्रसूते
सुरेज्यमन्त्री नयनाभिरामम् ।
अकल्मषं शास्त्रकथानुरक्तं
प्रियंवदं साधुजनस्य नित्यम् ॥६२॥
२ भौमेन दृष्टो घटगः
करोति मर्त्यं बहुदीनमुग्रम् ।
धैर्याविद्धं कृपया विहीनं
निर्लज्जमत्युद्धतकामसक्तम् ॥६३॥
बुधेन दृष्टो घटगः सुरेज्यः
करोति सिद्ध्या सहितं सनाथम् ।
नरं विशिष्टार्थपरं सरूपं
सदानुकंपासहितं विनिघ्नम् ॥६४॥
शुक्रेण दृष्टो घटगः सुरेज्यः
करोति मेधाविनमल्पभोगम् ।
नरं निरीहं सततं सदान्तं
मनस्विनं पार्थिवकार्यदक्षम् ॥६५॥

61a. घटाश्रितो QW 61c. °वृद्धिचित्तं CIQRS 62b. सुरेज्यजाते ABCIORSTW, सुरेज्यपाते Q 62c. निष्कल्मषं W 62d. प्रियं प्रदं IO 63b. बहुदीन° R 63c. °धैरं R 63d. निर्लज्ज° CT, विलज्जं S °मत्युद्धत° R, °मत्यद्धत° O, °मत्यद्धत° Q, °मन्यद्धत° S, °मन्यद्धद्धत° A, °मत्यद्धते° T 64a. बुधेन B गुरुश्च R 64b. सिद्ध्या] कंपा C 64c. स्वरूपं W 64d °नुपापा° O, °नुगंपा° R, °नुसंपाशी° B, °नुसंध्या° W, °नुपा° AI, प्रसंज्ञा° Q 65b. मेधावित° R °मल्पभोगी S, °मल्पभोजी ACIOT, °माल्पभोजी BRW 65c. सदारं W

सौरेण दृष्टो घटगो ऽथ जीवः
करोति रोगैर्विविधैः समेतम् ।
सुकर्मतप्तं प्रभुताविहीनं
विवर्जितं भोगनयैः सदैव ॥६६॥
जीवो झषस्थो रविणा च दृष्टः
करोति नानाविधमुग्रतापम् ।
छर्दिप्रकोपं ज्वरदाहमग्रं
महाभयं पार्थिवजं सदैव ॥६७॥
चन्द्रेण दृष्टः सुरपूजिताङ्गो
झषस्थितः संजनयेन्मनुष्यम् ।
प्रियंवदं सत्यसुखार्थयुक्तं
स्त्रीणामभीष्टं रतिलालसं च ॥६८॥
भौमेन दृष्टो झषगः प्रसूते
सुरेज्यमन्त्री ज्वरया समेतम् ।
महातिसारज्वरपीडिताङ्गं
मित्रे न युक्तं नयवर्जितं च
बुधेन दृष्टः प्रकरोति जीवो
मीनस्थितः शौचपरं मनुष्यम् ।
प्रियातिथिं मानधनैः समेतं
विरागचित्तं सुरविप्रभक्तम् ॥७०॥

66c. सुकायतप्तं R after 66 C adds कुंभफलं, T adds इति घटे गुरुफलं 67 om. C 67c–68a प्रियं om. T 67c. ज्वरदाह्यं ABOQR °युक्तं Q 68b. मीनस्थित C 69a. कुजदृग्. B 69b. सुरेशा° W जरया T, त्वरया OR 69d. मित्रेण BCIOQRSTW 70b. स्वोच्चपरं W

शुक्रेण दृष्टो झषग: सुरेज्यो
    नरं प्रसूते विविधार्थयुक्तम् ।
गुणाधिकं प्राणदयासमेतं
    सदानुकूलं पितृमातृभक्तम् ॥७१॥
जीवो झषस्थो रविपुत्रदृष्टो
    नरं सुवाते विकृतस्वभावम् ।
विवर्जितं दारसुखेन नित्यं
    विद्याविहीनं सततं नृलोके ॥७२॥
इति श्रीवृद्धयवने गुरुदर्शनचार: ॥

71c. प्राणि° W   71d. मातृपितृ° S   72d om. ABIORS (ABORS note पाठोनफलं, I notes पूर्वं [illegible] - पाठोनफलं), Q supplies सदानृतल्लोकपरं कृपणं, W provides [illegible] पादपीडनं च   col. इति श्रीवृद्धयवनभाषाटीकायां [illegible]श्रीमोहनदासजी-कारितायां गुरुदर्शनचाराध्याय: Q   col. श्री° om. ABIORT

मेषस्थितो दैत्यगुरुः प्रसूते
    सूर्येण दृष्टः कृपणस्वभावम् ।
नरं नितान्तं बहुकोपयुक्तं
    विवादशीलं गुरुतल्पगं च ॥१॥
चन्द्रेण दृष्टो भृगुजोऽजसंस्थो
    नरं प्रसूते विनयार्थयुक्तम् ।
बहुप्रमादं रहितापवादं
    नरेन्द्रकर्मोद्यतमेव नित्यम् ॥२॥
भौमेन दृष्टः खलु मेषसंस्थः
    शुक्रः प्रसूते विधनं मनुष्यम् ।
संपीडितं रक्तविकारशोकै-
    र्विराजितं नीचजनेन नित्यम् ॥३॥
मेषाश्रितः सोमसुतेन दृष्टः
    शुक्रः प्रसूते सततं सुशीलम् ।
नरं नयज्ञं निजबन्धुपूज्यं
    मनोज्ञरूपं प्रथितं त्रिलोके ॥४॥
जीवेन दृष्टो भृगुजः प्रसूते
    मेषं गतः सत्त्वसदाचरित्रम् ।
महाप्रभावं विजितारिपक्षं
    कृतज्ञमोजस्विनमिष्टधर्मम् ॥५॥

1a. मेषे स्थितो ORS   दैत्यगुरूः AS   1d. गुरुतुल्यगं CO   3a. सोमेन R
3b–4a om. ABIOQSW   3b. विधिनं T   3d. °र्वृन्दाजितं
नीरजनेन R   4b. सततं] सुतगं R   4c. नयस्थं Q, वयज्ञं W
द्विजबन्धु° QW   4d. नृलोके O   after 4 Q repeats 2, but with
बुधेन in 2a   5b. सत्य° AOS, सच्च° Q   5d. °मृष्टधर्मं AB,
°मृष्टधर्मं T

सौरेण दृष्टः खलु मेषसंस्थो
नरं प्रसूते भृगुजः सकोपम् ।
निरुद्धमेहं खलु शत्रु——
क्षीणं कृशं बन्धुजनेन मुक्तम् ॥६॥
वृषस्थितो भास्करदृष्ट एव
करोति शुक्रः प्रणतं सु[illegible] ।
नरं प्रजापूजितमद्भुतार्थं
प्रियंकरं साधुजनेन मि[illegible] ॥७॥
चन्द्रेण दृष्टो भृगुजः प्रसूते
वृषं गतः कीर्तिधनैः समेतम् ।
नरं प्रगल्भं प्रणतारिपक्षं
प्रियाधिकं बान्धववल्लभं च ॥८॥
भौमेन दृष्टो भृगुजो वृषस्थः
करोति हीनं पशुवित्तदारैः ।
नरं सदा स्त्रीजितमुग्रवैरं
विवर्जितं भूमिपदातिलाभैः ॥९॥
बुधेन दृष्टो भृगुजो वृषस्थः
करोति बुद्ध्या सहितं सुसत्यम् ।
नरं सुदेहं बहुवित्तभाजं
पराक्रमप्राप्तयशोर्थमानम् ॥१०॥

6c. खलु] बहु° S 6d. सूक्तं R, शत्रुं S, सत्यं CT after 6 CT add मेषे शुक्रफलं 7a. भास्कर एव दृष्टः ABCIOT, भास्करपुत्रदृष्टः S, भासरपेन : Q 7b. सुसारं W 7c. पूजापूजित° C 7d. साधुजनेषु Q 8b. वृषे C 9b–10a om. W 9b पशुचित्रदारैः B, पशुपुत्रदारैः S 10b. सुशीलं Q, मनुष्यं CT 10d. °प्राप्ति° C °यशोभिमानं S, °यशोर्थलाभं T

जीवेन दृष्टो भृगुजः प्रसूते
[वृषं गतः कीर्तिधनैः समेतम् ।
नरं प्रगल्भं प्रणतारिपक्षं
प्रियाधिकं बान्धववल्लभं च] ॥११॥

सौरेण दृष्टो भृगुजो वृषस्थो
नरं सुजाते गतपौरुषं च ।
वृद्धा विहीनं विकृतस्वभावं
विवर्जिताङ्गं विभवोत्थभोगैः ॥१२॥

तृतीयराशौ भृगुजः प्रसूते
सूर्येण दृष्टो ज्वरपीडिताङ्गम् ।
गतानुरागं मलिनस्वभावं
प्रमादितं नीचजनैः सदैव ॥१३॥

चन्द्रेण दृष्टो मिथुनेऽथ शुक्रो
नरं प्रसूते बहुभोगभाजम् ।
स्वभावशुद्धं विनिघृष्टरोगं
जितेन्द्रियं नीतिविशारदं च ॥१४॥

भौमेन दृष्टः प्रकरोति शुक्रो
राशौ तृतीये पुरुषं विरूपम् ।
रोगाभिभूतं बहुदैन्यभाजं
विवर्जितं मानधनैः नित्यम् ॥१५॥

11b–11d = 8b–8d. 11b. वृषे C 11b कीर्तिधनैः — 11d om. C with the note: चंद्रदृष्टिवत् 12b. प्रसूते Q 12c. बुद्ध्या IQTW 12d. विभवस्वभोगैः BCIQW after 12 CT add वृषे (वषे T) भृगुफलं 13c. गतासुरागं ABIOSW, गतास्वरागं Q 13d प्रमादिनं ABCIOQRST, घ्रमादिनं W नीचरतं R 14b–15a in marg. C 14b. बहुभोगवंतं W 14c. °शुद्धिं R विनघृष्ट° B, विवघृष्ट° I, विनिस्पृष्ट° S, प्रविनष्ट° CT, च विनष्ट° Q, विनिष्ट° O 14d. नीच्यविशारदं R

बुधेन दृष्टो भृगुजः प्रसूते
    तृतीयराशौ सुभगं मनोज्ञम् ।
प्रसिद्धवीर्यं गुणसत्त्वयुक्तं
    प्रभाविनं सौख्ययुतं सदैव ॥१६॥
जीवेन दृष्टः प्रकरोति शुक्रो
    राशौ तृतीये धनवस्त्र[illegible] ।
नरं कृतज्ञं प्रचुरप्रभावं
    सुसंयतं सर्वसखैः समेत[illegible] ॥१७॥
मन्देन दृष्टो भृगुजस्तृतीये
    राशौ सुरोगाभिहतं मनुष्यम् ।
सदातुरं बान्धवपक्षदुष्टं
    सदा विहीनं पतितस्वभावम् ॥१८॥
कर्कस्थितो भार्गवजो ऽर्कदृष्टः
    कुर्यात् कुशीलं कृपणस्वभावम् ।
विवर्जिताङ्गं सुखभोगवस्त्रैः
    प्रपीडितं बन्धुभिरेव नित्यम् ॥१९॥
चन्द्रेण दृष्टो भृगुजस्तु कर्के
    करोति मर्त्यं धनवाजियुक्तम् ।
सुसाधुसङ्गं प्रवरान्नपानं
    हितं द्विजानां परमं प्रहृष्टम् ॥२०॥

16c. गुणसत्त्वदुष्टं R 17b. नववस्त्र° S °भाजं R 17d. सुसंयुतं RST, सुसंपदं QW 18b. सरोगा° I 18c. °पक्षजुष्टे S 18d. सदा] दया° Q after 18 CT add मिथुने भृगुफलं 19b. कुर्वन् W 20c. °संगा° ABCIORS °सुवरा° RS, प्रभुरा° T 20d. प्रकृष्टं C, प्रदृष्टं Q

भौमेन दृष्टः प्रकरोति शुक्रः
    कर्कस्थितः पुष्टियुतं मनुष्यम् /
स्त्रीणामभीष्टं सुरदेवभक्तं
    सदाक्षिताङ्गं विविधैश्च भृत्यैः ॥२१॥
शिरोक्षिजिह्वागुदरोगयुक्तं
    स्वभावपापं विनयेन हीनम् /
बुधेन दृष्टः प्रकरोति शुक्रः
    कर्कस्थितः सत्यविवर्जितं च ॥२२॥
जीवेन दृष्टः प्रकरोति शुक्रः
    कर्काश्रितः सत्यधनं प्रसूते /
नरं विशिष्टान्वितसाधुचेष्टं
    सदानुरक्तं यजनार्थदानैः ॥२३॥
मन्देन दृष्टः प्रकरोति शुक्रः
    कर्काश्रितस्तीव्ररुजासमेतम् /
महारिपक्षं क्षुधयार्तदेहं
    निसर्गमन्दं विगतप्रपंचम् ॥२४॥
सिंहाश्रितः सत्यविहीनमेव
    शुक्रः प्रसूते रविणा च दृष्टः /
उद्वेगशोकज्वरपीडिताङ्गं
    नरं महादोषसमन्वितं च ॥२५॥

in CRT the order is: 21a, 22d, 22a-c, 21b-c. 21b. कर्काश्रितः CT पुष्टियुतिं O, पुष्टितरं CT 21c. गुरुदेव° RW 21d. विविधैश्च R भोगैः T 22c-d before 22a-b in Q 22a. °रोगिशुक्रः W 22d. कर्काश्रितः CRT 23b-24a om. ASW 23c. वरिष्ठान्वित BQ 24c. महाहिपक्षं IORSW 24d. निसर्गदेहं CT गतविप्रपंचं ABIORSW after 24 C adds कर्के भृगुफलं
25 om. S

सिंहाश्रितो दानवपूजिताङ्गो
दृष्टोऽथ मन्देन नरं प्रसूते /
सुतीर्थसेवानिरतं मनुष्यं
दत्तं पितॄणां च स्वधाविहीनम् //२६//
भौमेन दृष्टः प्रकरोति शुक्रः
सिंहाश्रितः शत्रुनिपीडिताङ्गम् /
नरं दरिद्रं मिथुनाभिभूतं
निस्तेजसं पापविवर्जिताङ्गम् //२७//
बुधेन दृष्टः प्रकरोति शुक्रः
सिंहे सुखार्थं विजितारिपक्षम् /
कुलस्वधर्मे परमं प्रहृष्टं
विवादयुक्तं नृपवल्लभं च //२८//
जीवेन दृष्टो भृगुजो विभाते
सिंहाश्रितः सत्यधनेन युक्तम् /
नरं प्रगल्भं विभुतासमेतं
कृषिप्रभावाद्बहुसौख्ययुक्तम् //२९//
मन्देन दृष्टो भृगुजस्तु सिंहे
नरं प्रसूते सुखपुत्रहीनम् /
विवर्जितं धर्मधनैश्च मर्त्यै-
र्गतप्रभावं सरुजं सदैव //३०//

26a. बानवपूजितांगो B, वानिवपूजितांगो W 26b. दृष्टश्च S नरैः ABIOS 26c. कतीर्थ° W 26d. धत्ते W पितृणामपि वल्लभं च Q 28c. प्रकृष्टं C
29d. कृष्टि° R 30b. खल पुत्रहीनं C. 30d. सहजं ABIORSW
after 36 CT add इति सिंहे फलं

कन्याश्रितो भास्करदृष्टदेहो
नरं प्रसूते भृगुजः सुतीव्रम् ।
नयन हीनं गतमानसत्वं
स्वबन्धुमार्गेण बहिष्कृतं च ॥३१॥

कन्याश्रितो भार्गव इन्दुदृष्टो
नरं सुवाते सहितं सुतार्थैः ।
पराक्रमार्थैर्विभवैः समेतं
सुपूजितं साधुजनेन नित्यम् ॥३२॥

भौमेन दृष्टो भृगुजस्तु कन्ये
करोति मर्त्यं सरुजं सकामम् ।
सदा विरक्तं निजबन्धुवर्गै-
र्विहीनवित्तं बहुवैरयुक्तम् ॥३३॥

कन्याश्रितो दैत्यगुरुस्तु सौम्य-
दृष्टः प्रसूते सदयं सधर्मम् ।
मनोज्ञदेहं बहुशास्त्ररक्तं
सदा सुशीलं [illegible] युक्तम् ॥३४॥

जीवेन दृष्टो भृगुजः प्रसूते
कन्याश्रितः सत्यमुदारचेष्टम् ।
नरं नितान्तं नृपमानभाजं
गतारिपक्षं निजवर्गसख्यम् ॥३५॥

31a. भार्गवदृष्टदेहं W 31b. सुनिष्ठं Q 31c. °मानमर्त्यं ABCIORST
31d. स्वबंधुवर्गेण T 32a. भास्कर T °चंद्रदृष्टो ACIST, °चंद्रष्टो O, टडदृष्टो B 32b. प्रसूते Q सुतीर्थैः QTW
33a. सौमेन A भृगुजः सकामे ABCIORSTW, भृगुजो बलायां Q 33b. सत्यं ABCIOQRSTW 33c. °वर्गे W 33d. °वैरि° W
34a. दैत्यगुरुः स ABCIORSTW 35a. नीचेन S 35d. °वर्गसौख्यं BCIQTW

मन्देन दृष्टो भृगुजः प्रसूते
 कन्याश्रितः कान्तिविवर्जिताङ्गम् /
नरं सुनीचं प्रणतं कृतघ्नं
 विवर्जितं भूमिपमानदानैः //३६//
तुलाश्रितो दैत्यगुरुः प्रसूते
 सूर्येण दृष्टो ऽहिभुजासमेतम् /
करोति मर्त्यं बहुदैन्ययुक्तं
 नयेन हीनं सततं कुरूकम् //३७//
चन्द्रेण दृष्टः प्रकरोति शुक्र-
 स्तुलाश्रितः प्रीतमलोलुपं च /
नरं प्रभासत्यविवेकयुक्तं
 सुशिक्षितं सर्वकलासु नित्यम् //३८//
भौमेन दृष्टो भृगुजस्तुलायां
 करोति नीचैर्विजितं विशूलम् /
नयेन हीनं विक्रियासमेतं
 नरं निरस्तं सुजनैः सदैव //३९//
बुधेन दृष्टः प्रकरोति शुक्र-
 स्तुलाश्रितः सौख्यनयेन युक्तम् /
नरं प्रगल्भं प्रचुरप्रतापं
 विपन्नरोगं प्रियदर्शनं च //४०//

36b. °विवर्जितं च T 36c. सुनीचं] सुवांनां A 36d. भूमिपनादनोदैः ABIORS, भूमिपदापरोदैः W, भूमिपतेर्विनोदैः Q 37b. हिनुजा° I, हि रुजा° Q 38b. प्रीति° ABCIORSTW, प्रीती° Q 38c. प्रभा - त्य° W, प्रभानसत्य° Q 39a. रविज° R 39b. °जनसंप्रयोगं C 39c. विवेकहीनं R विनं विक्रिया° R, -- विक्रिया° BI, विकृपा° T, च क्रिया° W, कुभार्या° Q 39d. निरस्वं C 40b. सौख्यजनेन Q

जीवेन दृष्टो भृगुजः प्रसूते
नरं सुसत्त्वं नृपकार्यदक्षम् ।
प्रभूतलाभं विजितारिपक्षं
जितेन्द्रियं बान्धववल्लभं च ॥४१॥

सौरेण दृष्टो भृगुजः प्रसूते
नरं सुदुष्टं कृपणस्वभावम् ।
मायाधिकं दम्भपरं विहीनं
धर्मेण सत्येन च पौरुषेण ॥४२॥

शुक्रो ऽलिसंस्थो रविणा च दृष्टो
नरं प्रसूते मदनातिदेहम् ।
व्ययान्वितं पापरतं कृतघ्नं
व्यपेतलाभं गतपौरुषं च ॥४३॥

चन्द्रेण दृष्टो ऽलिगतस्तु शुक्रो
नरं विधत्ते परमप्रभावम् ।
सदानुरक्तं द्विजदेवतानां
तपस्विनं शीलधनैः समेतम् ॥४४॥

भौमेन दृष्टः प्रकरोति शुक्रो
नरं कृतार्थाभिहतं नृशंसम् ।
सदा कृतघ्नं कृतदोषसङ्गं
व्यपेतलज्जं सततं च रुद्धम् ॥४५॥

41a-b. भृगुजस्तुलायां नरं प्रसूते Q   42b. सुदृष्टं ABCIOR T, सहृष्टं S, तुलायां Q   after 42 CT add तुलाफलं   44c. द्विजदेवभक्तं T   44d. शीघ्रधनैः W   45d. व्यपेतलब्धं I सल वृषीकस्य: Q   विरुद्धं T   ऋद्धं O, वृद्धं W, क्रुद्धं BR, जले AI, वब्धं S

बुधेन दृष्टः प्रकरोति शुक्रः
करोति मर्त्यं खलु वृश्चिकस्थः ।
बुद्ध्यान्वितं प्रीतिकरं प्रसन्नं
सुतीर्थयुक्तं महिमाधिकं च ॥४६॥
जीवेन दृष्टोऽलिगतः प्रसूते
शुक्रः सुरक्तं निजबन्धुवर्गैः ।
नरं निरीहं हृतपापसङ्गं
गुणाश्रयं भूतिसमन्वितं च ॥४७॥
शुक्रोऽलिगः सूर्यसुतेन दृष्टो
मर्त्यं प्रसूतेऽतिधनैः समेतम् ।
प्रभूतकोशं विगतार्तिपापं
तीर्थानुरक्तं द्विजवल्लभं च ॥४८॥
चापाश्रितो दैत्यगुरुः प्रसूते
सूर्येण दृष्टः परदाररक्तम् ।
नरं व्ययैः पीडितमुग्ररोगं
सदा जितं दारनृपात्मजैश्च ॥४९॥
चन्द्रेण दृष्टः प्रकरोति शुक्र-
श्चापाश्रितो वस्त्रधनैः समेतम् ।
नरं सुदेहं गतपापदेहं
विचक्षणं धर्मकथासु नित्यम् ॥५०॥

[illegible]

46b. महाधनं वृश्चिकगो मनुष्यं Q   46c. प्रधानं R   47c. परं W
48b. सुधनैः Q   समेतं om. C   48c. प्रसूतकोशं S,
प्रभूतकोशां° W, कोशाढ्यं च C   लिगतार्ति° AIOT,
°गतार्ति° B W   after 48 C adds वृश्चिकफलं, T वृश्चिके शुक्रफलं
49d. जितं om. AS   दारतपात्मजैश्च BIR, दारपात्मजैश्च W,
रपात्मजैश्च A, रतं पा----त्मजैश्च S, दारपरात्मजैश्च Q
50b. वस्तुधनैः W   50c. गतपापसिद्धं R

*च गतार्ति° Q,

भौमेन दृष्टो हयगः प्रसूते
 शुक्रः कृतघ्नं विगतप्रभावम् ।
शिरोर्तिछर्दिज्वरदाहरोगैः
 संपीडितं त्रासकरं नराणाम् ॥५१॥
बुधेन दृष्टः प्रकरोति शुक्रो
 धनुर्धरस्थः प्रकरोति मर्त्यम् ।
प्रभूतलाभं सुधिया समेतं
 धर्माधिकं साधुजनानुरक्तम् ॥५२॥
सुरेज्यदृष्टो हयगः प्रसूते
 शुक्रः प्रसन्नं प्रणतप्रगल्भम् ।
द्विजामरार्थं कृतकर्मसंघं
 शान्तं महाशास्त्ररतं सदैव ॥५३॥
मन्देन दृष्टो भृगुजः प्रसूते
 चापाश्रितो हानि
नरं सुतार्थै रहितं कुरूपं
 प्रधानवैरं मतिवर्जितं च ॥५४॥
मृगाश्रितो दैत्यगुरुः प्रसूते
 सूर्येण दृष्टो ऋणरोगयुक्तम् ।
नरं सदोषान्वितमिष्टशत्रुं
 विवेकहीनं गतसाध्वसं च ॥५५॥

51b. विगतस्वभावं Q 51c. °वृद्धि° A, °वांति° Q °दाघ° ABCORTW, °दाव° I 52b. प्रगुणं मनुष्यं Q 52d. धर्मार्थिकं BW, धर्मार्थकं Q 53c. द्विजामरार्यं ABIOQSTW, द्विजामर्त्यं C कृतकर्मसिद्धिं C 53d. शास्त्रं ABIORSW, शूरं T, सुरं C महा] सदा C 54c. सुतार्थैः QW सहितं BCIQT after 54 C adds इति धानफलं 55b. रुण° BW, रिण° O, व्रण° AQS, कन° I 55c. सदोषान्वित° I, सुदोषाश्रित° S

चन्द्रेण दृष्टो भृगुजः प्रसूते
    मृगाश्रितो मातृपितृप्रभक्तम् ।
नरं सदा स्त्रीदयितं मनोज्ञं
    मेधाविनं विचरतं सदैव ॥५६॥
भौमेन दृष्टो भृगुजः प्रसूते
    मृगाश्रितोऽतिव्यसनैः समेतम् ।
    गतारिं गतमानशौर्यं
    महाविपन्नं हतवत्सलं च ॥५७॥

56a. ऽभिसूते W   56b–57a om. AS   56b. मातृपितृप्रस (:) मातृचपितृभक्तं CT   56c. वरं T. after 56 Q inserts 9,1–4 and repeats 14,55–56.   57b. मृगाश्रितो om. T   निभ्रान्तैः C, भ्रान्तैः T   57c–61b om. B   Q,W substitutes 61c–d for 57c–d

बुधेन दृष्टः प्रकरोति शुक्रो
    मृगाश्रितः साधुजने सुरक्तम् /
धर्मस्वभावं बहुबुद्धिभाजं
    नयाधिकं पार्थिववा   ं च //५८//
जीवेन दृष्टः प्रकरोति शुक्रो
    मृगाश्रितो दारसुतार्थयुक्तम् /
अनष्टदेहं विगतोद्यमं च
    दयाधिकं पुण्यपरं नितान्तम् //५९//
मन्देन दृष्टः प्रकरोति शुक्रो
  • नरं दुसप्राप्यमनल्पदुःखम् /
विहीनधर्मार्थयशोनुरागं
    प्रद्वेषशीलं सततं द्विजानाम् //६०//
घटाश्रितो दैत्यगुरुः प्रसूते
    सूर्येण दृष्टो भयशोकयुक्तम् /
नरं निराहारतयाणदेहं
    श्लेष्माधिकं कीर्तिविवर्जितं च //६१//

W has in place of 58 -61 :

मृगाश्रितो दैत्यगुरुः प्रसूते
    देवार्चितो दृष्टिसमागमं च /
धनं च धान्यं बहुलप्रतापं
    गजाश्वगोवाहनगेहसौख्यं //
    दृष्टो भृगुजः प्रसूते
    मृगाश्रितो राजजने प्रधानं /
वाणिज्यधूर्तं कुटिलस्वभावं
    वेश्यानुरक्तं धनताविहीनं //
मृगस्थितो दैत्यगुरुः प्रसूते
    मंदेन दृष्टो धनहीनतां च /
वातादिरोगं भयविभ्रमं च
    चौराग्निभिर्भ्रातृजनेन वादं //
शुक्रो घटस्थो दिनराजदृष्टो
    राज्यं प्रभूतं स्वजने च सौख्यं /
मानोदयं कीर्तिविवर्धनं च
    वातादिपीडां स्वजने विवादं //

14,58a प्रकरोति — 15,6b मेषं om. T   58b °जनेषु रक्तं IS   58c बहुधा विभाजै° IO, बहुधा विमाजै° AS   59c अनिष्टदेहं C विहितोद्यमं R   59d पुण्यवरं CI   60b सुखप्राप्य° C   60c °नुरागैः ACIORS   60d प्रद्वेष° AIORS   after 60 C adds मकरफलं   61c °तयोनुदेहं ABCIO, °तयोनदेहं RW, °तयात्तदेहं S   60d. च om. R

मन्देन दृष्टो घटगस्तु शुक्रो
नरं प्रसूते नयनाभिरामम् /
नरं हितं साधुजनस्य नित्यं
नरेन्द्रपूज्यं सततं सुखार्थम् //६२//
भौमेन दृष्टो घटगश्च शुक्रो
नरं भयार्तं गतवित्तभोगम् /
विहीनकोशं दयिताविहीनं
सुगुह्यरोगाभिहतं करोति //६३//
बुधेन दृष्टो घटगोऽथ शुक्रः
करोति सत्याधिकमिष्टधर्मम् /
प्रभूतमित्रं प्रचुरान्नपानं
नरं विनीतं सुतसौख्ययुक्तम् //६४//
जीवेन दृष्टः प्रकरोति शुक्रो
नरं प्रियैः संयतमेव नित्यम् /
घटस्थधान्यप्रवरैः समेतं
विशुद्धिभाजं गतपापसङ्गम् //६५//
मन्देन दृष्टो घटगः प्रसूते
शुक्रः क्रियाहीनमनल्पशोकम् /
विवर्जितं धर्मधनार्थसौख्यैः
सुदुष्टभावं सदयं सदैव //६६//
मीनाश्रितो दैत्यगुरुः प्रसूते
सूर्येण दृष्टः प्रणयेन हीनम् /
सुनिष्ठुरं कोपपरं सुदुष्टं
धर्मातिगं धर्मगुरुप्रभावम् //६७//

62a. घटगश्च W 62d. सुनार्थं R 63a. घटगस्तु S 63b. भयार्ति I °वित्त° om. A °रोगं ABCIOQRSW 64a. घटगस्तु Q 64b. सत्वाधिक° S 64c. प्रसृत° Q °मर्त्यं BCIQW 65a. प्रकरोति] घटगस्तु Q 65b. प्रियं QW नित्यं] धत्ते Q 65c. घटस्व° R, घटप्र° C, सुवर्ण° Q 65d. विशुद्धभाजं W 66d. सदुष्टभावं A, दुष्टस्वभावं W सभयं Q after 66 C adds कुंभफलं
67d हीनतरप्रभावं C

चन्द्रेण दृष्टो झषगः प्रसूते
   शुक्रः सुरूपं सुभगं मनुष्यम् /
देवेज्यसक्तं सुतमित्रहीनं
   दयाधिकं पुण्यपरं सदैव //६८//
भौमेन दृष्टः प्रकरोति मीने
   शुक्रो विहीनं पशुपुत्रदारैः /
विगर्हितं धर्मक्रियाविरक्तं
   सरोगदेहं सततं कुचैलम् //६९//
बुधेन दृष्टो झषगो विधत्ते
   शुक्रः सुरूपं विनयप्रधानम् /
सदानुरक्तं द्विजलिङ्गिनां च
   धर्मार्थभाजं गुरुभक्तियुक्तम् //७०//
जीवेन दृष्टो भृगुजः प्रसूते
   नरं प्रियं पुण्यधनैः समेतम् /
सुतार्थविद्याविभवैः समेतं
   प्रज्ञाधिकं सत्यपरं मनोज्ञम् //७१//
सौरेण दृष्टः प्रकरोति शुक्रो
   नरं झषस्थः सुतसत्यहीनम् /
चौरावनीशैर्हृतवित्तसारं
   रोगातुरं बुद्धिविवर्जितं च //७२//
इति श्रीवृद्धयवने शुक्रदर्शनचारः //

68b. सरूपं Q, स्वरूपं W   68c. देवेज्यभीरुं C, देवेषु शक्तं Q समतिं सुभोगं C   69c. धर्मविधाविरक्तं Q   70b. स्वरूपं C, शकुनं Q   70c. °लिंगिनानां ACRSW, °लिंगनानां O, °लंगिनानां BI, °देवतानां Q   71a. प्रसूते] झषस्थो Q   71c. सुतीर्थ° W, करोति Q   72b. नरं om. S   सुतसौख्यहीनं Q   72c. °हृत° C, °हृत° ABIW   °वित्त° om. Q   col. इति श्रीवृद्धयवनभाषाटीकायां नगद्विजीश्रीमोहनदासजीकारितायां शुक्रदर्शनचारः समाप्त Q
col. श्री° om. ABIORS

मेषं गतः सूर्यसुतो विधत्ते
    सूर्येण दृष्टो विकृतानुरूपम् ।
प्रवासशीलं विजितं स्वदारै-
    र्व्यपेतलज्जं बहुसाध्वसं च ॥१॥
मेषं गतः सूर्यसुतो विधत्ते
    चन्द्रेण दृष्टः सुनयं † विहीनम् ।
नरं सुरूपं बहुलाभभाजं
    गुणानुरक्तं बहुस[illegible]मित्रम् ॥२॥
मन्दो ऽथ मेषे क्षितिजेन दृष्टो
    नरं प्रसूते ज्वरपीडिताङ्गम् ।
छर्दिप्रकोपप्रभवैश्च रोगैः
    समन्वितं द्वेषकरं गुरूणाम् ॥३॥
बुधेन दृष्टो रविजो ऽजसंस्थः
    करोति बुद्ध्या सहितं मनुष्यम् ।
प्रसन्नदेहं नृपतेरभीष्टं
    कृतश्रमोजोधिकमेव नित्यम् ॥४॥
[illegible]रो मेषगतः प्रसूते
    जीवेन दृष्टः प्रवरं प्रगल्भम् ।
नरं सुसत्यं सुभगं प्रशान्तं
    सदानुकूलं द्विजबान्धवानाम् ॥५॥

1a. मेषे C   2a. मेषे C   2b. सनयै° W, सुमयं S   नितांतं Q
2d. °साध्यमंत्रं ARS   3a. ऽथ] हि QW   3b. विधत्ते W
3c. छार्द्दि° Q, वार्द्दि° C, वृद्धि° A   °प्रसवैश्च W   5b. गावेन B   5c. वरं S   प्रणीतं S, मनुष्यं C   5d. सदानुरक्तं C

शुक्रेण दृष्टो रविजः प्रसूते
मेषं गतः शास्त्रपथानुरक्तम् /
प्रभूतमित्रं विजितारिपक्षं
सदानुगं साधुतपस्विनां च //६//
वृषं गतो ऽर्कि दिनपेन दृष्टो
नरं प्रसूते कठिनस्वभावम् /
पराचरकं विषयार्तदेहं
प्रपंचशीलं कुटिलस्वभावम् //७//
वृषं गतः सूर्यसुतो ऽर्थदुष्टं
करोति मर्त्यं शशिना च दृष्टः /
सद्वस्त्रमन्नाशनभोजनं च
श्लाघ्यं सतां दम्भविवर्जितं च //८//
भौमेन दृष्टो गवि सूर्यसूनुः
करोति कीर्त्या रहितं मनुष्यम् /
सुदुष्टभावं विधिना विहीनं
पराङ्गयोषिद्गतलालसं च //९//
बुधेन दृष्टो गवि सूर्यपुत्रो
नरं प्रसूते कृषिवित्तभाजम् /
नानासुपुष्पैः सहितं सदानं
सतामभीष्टं सुरतैः समेतम् //१०//

6b-d om. B 6b. मेषे C शास्त्र° Q °कथा° W 6d. °तपस्विनं वा W, °तपस्विनानां AIOS, °तपस्विनीनां RT after 6 CT add मेषे शनिफलं 7a. वृषे W र्कि° R, के O 7b. काठिन° C, कथित° ABIOQRSTW 7d. कुटिलं तथैव Q 8a. वृषे C र्थपुष्टं C, ऽथ दुष्टः W 8b. शनिना R 8c. °मन्नासन° S 8d. श्लाघ्या सतां ABIQSW 9b. सहितं W 9c. विधिधानहीनं W 9d. पराङ्गयोषिद्धुहल्लालसं Q 10b. कृषिवृत्तभाजं O 10c. सुदांतं A, सुदारं W 10d. सदाम° R

जी: न दृष्टो वृषगो ऽप सौरि:
करोति धर्मार्थिकमद्भुत र्यम् /
नरं गुरूणां विनयप्रसक्तं
सदातिथिं दानपरप्रसक्तम् //११//
शुभे ग दृष्टो रविज: प्रसूते
हतारिपक्षं पितृमातृभक्तम् /
मन स्रवस्त्रं सुतसौख्यभाजं
विवर्जितं पापजनेन नित्यम् //१२//
मन ऽर्कदृष्टो मिथुने प्रसूते
नरं कलत्राकुलितं सदैव /
वि: मिनं केशासुतासमेतं
भयान्वितं बान्धववर्जितं च //१३//
य: ण दृष्टो रविजो नृयुग्मे
सताम्भीष्टं जनयेन्मनुष्यम् /
वि: प्रतापार्थसुखै: समेतं
नैसर्गविज्ञानपरं सदैव //१४//
ध ेन दृष्टो रविजो नृयुग्मे
नरं प्रसूते विभवेन हीनम् /
प्र रकोपं गुरुरोगभाजं
सदा कुशीलं † विभवैर्विहीनम् //१५//

11a. om. W 11b. °मद्भुतीर्थं W after 11c A inserts 12^{c}–13a मिं,
S, ts 12^{c-d} 11d. सदा तथा Q दानपरं च सत्यं R
12d विजनैर्वृषस्थ Q after 12 C adds वृषे शनिफलं, T adds इति
वृष 13b. केशासुतासमेतं ABCIORSTW, केशसुतं तथैव Q
14b नवेन नित्यं T 15a. रविणा W 15b. विनयेन C 15c–d
om 15c. °कोप om. C

बुधेन दृष्टो रविजो नृयुग्मे
करोति सत्यं सुधिया समेतम् /
नरं निधिस्थामपुरार्थभाजं
सुरूपदेहं नृपकार्यदक्षम् //१६//
जीवेन दृष्टो रविजो नृयुग्मे
नरं प्रसूते मणिविद्रुमाढ्यैः /
समन्वितं धर्मकथानुरक्तं
प्रियातिथिं शंसितमेव लोके //१७//
शुक्रेण दृष्टः प्रकरोति सौर-
स्तृतीयराशौ सततं धनाढ्यम् /
नरं निकामं सुखसिद्धियुक्तं
महानुकंपं प्रणयप्रपन्नम् //१८//
कर्काश्रितः सूर्यसुतो विधत्ते
सूर्येण दृष्टः क्षतपीडिताङ्गम् /
ज्वरातिसाराकुलमेव नित्यं
प्रद्वेषशीलं गतधर्मकृत्यम् //१९//
चन्द्रेण दृष्टो रविजः प्रसूते
कर्काश्रितः कीर्तिधनैरुपेतम् /
नरं सधर्मातिरतं प्रधानं
विवर्जितं नीचजनप्रसङ्गैः //२०//

16c. निधेयानपुरार्थभाजं R . for 16d W substitutes 17d (°मत्र for °मेव) 17d. लोके] नित्यं S 18 om. S 18a दृष्टः
18d प्रण° om. A 18a. सौरिः W 18b. सुतरां R 18c. सुतसिद्धि T 18d. प्रणये प्रपन्नं BI, प्रणयोपपन्नं W after 18 CT add मिथुन (मिथुने शनि C) फलं 19b. क्षित° C, कृत° I 19d. गतधर्म° R 20c. सुधर्मातिरतं OR, सुधर्माधिरतं W, सुधर्मातीति° S, सुधर्मे चिरतं Q 20d. नीचजने प्रसंगः (

भौमेन दृष्टो रविजः सुवाते
कर्काश्रितो घातपरं मनुष्यम् ।
विवादशीलं सततं नृपाढ्यं
मिथ्याधिकं कामपरं कृतघ्नम् ॥२१॥
बुधेन दृष्टो रविजस्तु कर्के
हिरण्यरत्नैश्च सुतं करोति ।
नरं निरीहं सुरलोकपूज्यं
महाजनैः सेवितमत्युदारम् ॥२२॥
जीवेन दृष्टो रविजः सुवाते
कर्कं गतः सर्वसुखैः समेतम् ।
प्रधानबुद्धिं पशुसङ्गयुक्तं
सदानुरक्तं द्विजबान्धवानाम् ॥२३॥
शुक्रेण दृष्टो रविजः प्रसूते
कर्काश्रितो नीतिपरं मनुष्यम् ।
सुरूपदारं हतपापवर्गं
जितेन्द्रियं सत्यकथानुरक्तम् ॥२४॥
सिंहाश्रितो भास्करिरर्कदृष्टः
करोति कामाधिकमल्पधर्मम् ।
नरं विवेकाकृतिवर्जिताङ्गं
गुणैर्विहीनं परभाक्तिकं च ॥२५॥

.. प्रसूते Q 21b. द्यूतपरं CT, घातनपरं W 21c. विकारशीलं
विकादिशीलं T नृपाढ्यं ABS, पृथाद्यं R, नृपाग्रं Q, नृपैव W
..d. कष्टपरं W 22a. स्तु कर्के — 23a. रविजः om. S 22a
कर्के BCIOR, स कर्के ASTW 22c. बरलोक° R 22d.
..त्युदारं ABCORT, °मत्सरं च Q 23a. प्रसूते Q 23b. कर्के CS
..c. पशुसंघयुक्तं W 23d. बहुबांधवानां C after 24 CT
..d कर्के शनिफलं, I adds इति कर्कराशिस्थितशन्युपरिदृष्टिफल
.. सिंहास्थितो W भास्करजो W 25b. °मत्यधर्मं S

चन्द्रेण दृष्टो हरिभे ऽर्कसूनुः
करोति मर्त्यं परमार्थसख्यम् /
नरं प्रधानं [illegible]कुलस्य मध्ये
मायाविहीनं शुभकर्मदक्षम् //२६//
भौमेन दृष्टः प्रकरोति मर्त्यं
सिंहस्थितो ऽर्किस्तु रुजासमेतम् /
विहीनवर्णं च [illegible]रामयाढ्यं
नरं सदाचारविवर्जिताङ्गम् //२७//
बुधेन दृष्टो रविजः सवाते
नरं सदत्वं प्रियाविप्रदेवम् /
स्वबन्धुसौख्यं बहुदानभाजं
विषक्रियाव्याकुलितं प्रधानम् //२८//
जीवेन दृष्टो रविजः सुवाते
सिंहाश्रितस्त्राणपरं द्विजानाम् /
क्रियासमेतं वरतीर्थयुक्तं
विवर्जितं दुष्टसमागमेन //२९//
शुक्रेण दृष्टः प्रकरोति सौरः
सिंहस्थितो धान्यधनप्रधानम् /
नरं सविद्यं गुरुदानरक्तं
सुपूजिताङ्गं नृपसाधुवादैः //३०//

26a. हरिगो W 26b. प्रसुरार्थसौख्यं C 26c. प्रधानं om. S सुकुलस्य S 27a. मर्त्यं om. C 27b. ऽर्किस्तु om. AS, किं: स T, केसूनुस्स C, मेक° BW, नेक° Q, मेद° I, मेष° R, सौरि O 27c. °मयाढ्यं Q, °मपाढ्यैः W 27d. °विवर्जितं च QT 28a. र[illegible]जस्तु सुते Q 28b–29a om. S 28b. °विप्रनेदं Q 28c. स्वबंधुदत्वं W 28d. विस्त° W, विरु° R, सिंहे Q 29a. प्रसूते QR 29c. च वरार्यरक्तं Q, बहुधार्यरक्तं W 30a. सौरिः Q 30c. गुरुदांत° C, गुरुदार° R 30d. प्रपूजितं साधुजनानवादै Q after 30 C adds इरौ शनिफलं, I adds इति सिंहराशिस्थः शनुपरिदृष्टयः

कन्याश्रितः सूर्यसुतः प्रसूते
    सूर्येण दृष्टः कफपित्तभाजनम् /
विद्याविहीनमृणवृत्तिभाजं
    विहीनधर्मं च खलं मनुष्यम् //३१//
कन्याश्रितः सूर्यसुतः प्रसूते
    चन्द्रेण दृष्टः प्रभया समेतम् /
नरं स्वधर्मानुरतं नितान्तं
    स्वैधर्मरक्तं प्रियसङ्गयुक्तम् //३२//
कन्याश्रितः सूर्यसुतः सुवाते
    भौमेन दृष्टो ऽतिऋणं प्रसूते /
नरं प्रधानैः परिहीनमानं
    सुनिष्ठुरं पापरतं कुबुद्धिम् //३३//
बुधेन दृष्टो रविजः सुवाते
    नरं प्रशंसाभ्यधिकं सुरूपम् /
जनेषु पूज्यं सुधिया समेतं
    कलप्रधानं बहुबुद्धियुक्तम् //३४//
जीवेन दृष्टः प्रकरोति सौरिः
    सदा सुशीलं   भयवर्जिताङ्गम् /
गुणानुगं चैव न शास्त्ररक्तं
    प्रभूतलाभं जनवल्लभं च //३५//

31a. सुवाते T   31b–32a om. OS   31c–d. °मृण विहीन° om. Q   31c. तृण° ABCIW, वृण° R   °वित्त° W
31d. च] सु° R   32a. सुवाते R   32c. स्वधर्म° R   33a. प्रसूते Q   33b. तिरिणं AORST, तिरिंगं B, तिरिगां IW, तिरीम Q, तिरुजं C   प्रसूते] कुम्भं Q   33c. प्रधानं W   परहीन° BCIW, रतिहीन° Q   °पानं AOS, थानं I, यानां C
33d. पापरतिं W   च बुद्धि Q   34a. प्रसूते Q   34b. °भ्यधिकं S, °भ्युदिकं ABORT, °भ्युदिजं I, °भ्युदिलं C
35a–b. षष्ठे शनिः Q   35b. भय° om. Q, नय° ABCIORSTW   °वृद्धिताङ्गं C   35c. गुणानुरागं प्रिय° CT   गुणानुरं ABIORSW   35d. प्रसूत° Q   जयवल्लभं W
तु] पृथ° R

शुक्रेण दृष्टः प्रकरोति सौरः
कन्यां गतः कान्तिधिया समेतम् /
नरं हिरण्यार्थसमृद्धियुक्तं
स्त्रियं रतं पापजनानुषक्तम् //३६//
तुलास्थितो धर्मसखं सुवाते
प्रभूतमित्रं प्रचुरान्नपानम् /
सुरप्रियं ब्राह्मणदेवरक्तं
महाजनैः सेवितमिष्टभक्तम् //३७//
चन्द्रेण दृष्टः प्रकरोति सौर-
स्तुलाश्रितः सत्यदयासमेतम् /
प्रभूतवित्तं प्रचुरप्रभावं
हतद्विषं भृत्यसुतं सुरक्तम् //३८//
भौमेन दृष्टः प्रकरोति मन्दः
सरोगयुक्तं विकृतानुकारम् /
पित्तज्वरश्लेष्मभयार्तियुक्तं
दयाविहीनं गतमानलाभम् //३९//
बुधेन दृष्टो रविजः सुवाते
तुलाश्रितो हस्तिहयार्थभाजम् /
नरं विदग्धं नुतमेव लोकैः
सतामभीष्टं गुणवृद्धिरक्तम् //४०//

36a. सौरिः S 36b. कामां A 36d. स्त्रियेतरं W after 36 C adds कन्यायां शनिफलं, I adds इति कन्याराशिस्थशन्यपरिदृष्टिफलं
37a. तुलाश्रितो CW प्रसूते Q 37b. शनिर्यदा भास्करदृष्टदेहः Q
37c. प्रियंवदं W °देवभक्तं Q, °रक्तदेवं W 37d. महस्तनैः W
°नित्यभक्तं R 38a. सौरि° W 38d. हतद्वयं BIQ, हतद्वयं h
हतद्वयं C for 39a-b Q has:
त कुजदृष्टि
करोति जातं विकृतानकारी /
39b. विकृतानुकारि ABCIOS 39c. °श्लेष्ममया° S, °शूलेष्मभया° A
40a. प्रसूते Q 40b. हस्तिदया° ABCIOQRST 40c.
विदग्धानुत° ABIORS, विदग्धानुग° CT, विदग्धौ नुत° Q
लोके Q 40d. °वृद्धियुक्तं T

जीवेन दृष्टः प्रकरोति मन्द-
स्तुलाश्रितो दानपरं मनुष्यम् ।
स्वभावसौख्यं क्षमया समेतं
पतिप्रियं धर्मविशारदं च ॥४१॥
शुक्रेण दृष्टः प्रकरोति मन्द-
स्तुलाश्रितः पार्थिवला[illegible]म् ।
स्ववर्गपूज्यं परवर्गहीनं
दयाश्रितं शंसितमेव धीरैः ॥४२॥
मन्दोऽलिसंस्थो रविणा च दृष्टो
नरं प्रसूते कुटिलस्वभावम् ।
विरक्तपौरं परसेवयाढ्यं
नृशंसकर्माणमधर्मशीलम् ॥४३॥
चन्द्रेण दृष्टो रविजोऽलिसंस्थः
सुवीर्यवित्तैश्च धिया समेतम् ।
द्विजानुरक्तं विविधान्नपानं
सुरक्षिताङ्गं द्विजदेवकृत्यैः ॥४४॥
भौमेन दृष्टो रविजः प्रसूते
नरं सुतीक्ष्णं खलु वृश्चिकस्थः ।
सदातुरं रुद्रवपुर्नितान्तं
निदेशरक्तं सुरुजा समेतम् ॥४५॥

Q has the order: 41a, 42b-d, 42a, 41b-d. 41b. तुलाश्रितो] नृपपरं Q 41c. स्वभावसौर्यं CT रक्षया Q 41d धर्म° — 42c पर° om. AS 42c. परकार्यहीनं CT 42d. मेव वीरैः R, बुधीदारै Q after 42 C adds तुलराशिफलं, T adds इति तुलास्थे शनिफलं, I adds इति तुलाराशिस्थशनेसुपरिदृष्टिफलं 43a. मंदेन संस्थो Q 43b. °स्वभावं Q 43c विरक्तभावं W °सेवनाढ्यं C, °सेवयाढ्यं BW, °सेवजाढ्यं Q 44-49 om. W 44b. सुवीर्यवित्ताश्च R, सुविर्यविद्यासु Q 44c द्विजाक्षरक्तं R विविधान्नपान्नयातं Q 44d सुतप्रियं कामिनिवल्लभं च T, रतः प्रियं कामिनीवल्लभं च C 45c रौद्र° QRS, गैद्र° AO 45d. सरुजा° C

——————— ॥४६॥

जीवेन दृष्टः खलु वृश्चिकस्थो
मन्दो विधत्ते गुणमानयुक्तम् ।
नरं निरीहं सुतदारसौख्यैः
समन्वितं यज्ञविधानरक्तम् ॥४७॥

शुक्रेण दृष्टो ऽलिगतश्च मन्दः
करोति लाभैः प्रचुरैः समेतम् ।
प्रियातिथिं वस्त्रविहीनभाजं
भयाधिकं कीर्तिधिया समेतम् ॥४८॥

चापाश्रितः सूर्यसुतः प्रसूते
सूर्येण दृष्टः परिहीनसत्त्वम् ।
नरं क्रियाहीनमुरुप्ररोगं
रुग्व्याकुलं शास्त्रमतेन हीनम् ॥४९॥

चन्द्रेण दृष्टः प्रकरोति मन्दो
नरं विशेषाचरितानुरक्तम् ।
सुधर्मशीलं बहुशास्त्ररक्तं
सुसंस्कृतं बान्धवभूमिपालैः ॥५०॥

46 om. all MSS., but C has बुधेन दृष्टो रविजो ऽलिसंस्थो, I has बुधेन दृष्टो 47c. सुखांतरासौख्यैः Q 48b. लाभैः T 48d. द्रयाधिकं S, माधिकं A कीर्तिद्रया° O after 48 CT add इति (om. C) वृश्चिकफलं, I adds इति वृश्चिकराशिस्थशनेः परिदृष्टि फलं 49c. गुरुप्ररोगं BCIT, गुरुप्रकोपं Q 49d मुद्ध कुलं R शास्त्रसमेतहिनं Q

चापाश्रितः सूर्यसुतो विधत्ते
भौमेन दृष्टः सुधिया समेतम् ।
सुनीतिरक्तं चतुरं प्रगल्भं
धनप्रियं कान्तिविवर्जितं च ॥५१॥

बुधेन दृष्टो रविजः प्रसूते
चापाश्रितस्तीर्थकरानुरक्तम् ।
नरं विनीतं सुधिया समेतं
नृपप्रियं ब्राह्मणसंमतं च ॥५२॥

जीवेन दृष्टो रविजो विधत्ते
धनुर्धरस्थः सुतमित्रयुक्तम् ।
नरं धनाढ्यप्रधानैः समेतं
सदा विहीनं कुजनागमेन ॥५३॥

शुक्रेण दृष्टो हयगः प्रसूते
शनिः सुदारारमलोलुपं च ।
नरं प्रतापप्रधानं प्रसह्यं
प्रभूतवित्तं सततं निरीहम् ॥५४॥

चन्द्रो मृगस्थो रविणा च दृष्टो
नरं प्रसूते तनयार्तियुक्तम् ।
विषादभाजं विजितं खलाद्यै-
र्वीर्येण हीनं सततं भयार्तम् ॥५५॥

51c. सुनीतियुक्तं C, सभातिरिक्तं W प्रगल्भं om. ABIOSW
51d. पनाप्रियं ABIS, गनाप्रियं O, प्रियं च सुमित्र° W
52b. °स्तीर्थकयानुरक्तं QT 52d. नृपप्रियं Q 53c. धनाढ्यस्वधनैः T °प्रथनैः Q 54b. सदातार° OQT 54c. प्रतापप्रवनं S, प्रतापचयनं A 54d. प्रसूत° R after 54 C adds धनफलं, I adds इति धनराशिस्थशन्यपरिदृष्टिफलं 55a. तनप्रार्ति° AS, नयार्ति° B, नमतार्ति° T, विनयार्ति° W 55c. विषाद्य° C, विषाज° I खलाद्यैः O 55d. भयार्तिं Q

चन्द्रेण दृष्टः प्रकरोति मन्दो
मृगाश्रितः प्राणयुतं मनुष्यम् /
सुतार्थयुक्तं महिमासमेतं
विद्यानुरक्तं बहुवित्तभाजम् //५६//
भौमेन दृष्टो ऽर्कसुतो मृगस्थो
नरं विधत्ते ऋणरोगभाजम् /
विहीनपक्षं क्षतजार्तदेहं
प्रपंचशीलं भयसंयुतं च //५७//
बुधेन दृष्टो मकरे प्रसूते
मन्दो विधिज्ञं परमं प्रदक्षम् /
गुणाधिकं कीर्तिसुखैः समेतं
सदानुरक्तं द्विजबान्धवानाम् //५८//
मन्दः सुरेज्येन मृगे ऽपि दृष्टः
प्रभूतवित्तं जनयेन्मनुष्यम् /
नरेन्द्रपूज्यं सुतसौख्ययुक्तं
सतां प्रियं शीलधनैः सदैव //५९//
शुक्रेण दृष्टो मकरे ऽर्कसूनुः
करोति मर्त्यं धनसौख्ययुक्तम् /
तेजोधिकं सत्यमुदारदानं
चित्तप्रसन्नं प्रणतं द्विजानाम् //६०//

56b. प्रायमुतं W 56c. सुतीर्थ° W 57a. मकरे र्कसूनु° R
57b. रिण° ABCIORST, रेण° Q, मृण W 58a. भौमेन W
58b. विधत्तं BIO, विधत्ते C 59a. मृगो BCISTW
प BCIT, थ QW 59d. शांतिप्रियं W. शीलधनं RW
60d. प्रसन्नचित्तं QW after 60 CT add मकरे शनि (मकर C)
फलं, I adds इति मकरराशिस्थशन्युपरिदृष्टिफलं

घटाश्रितो भास्करजः प्रसूते
सूर्येण दृष्टो ऽथ विहीनसत्त्वम् ।
विवर्जितं मानधनैः सुकृष्टैः
स्त्रीणां स्वभावं सुहृदप्रयुक्तम् ॥६१॥
चन्द्रेण दृष्टो घटगः प्रसूते
मन्दो विहीनं रिपुभिर्मनुष्यम् ।
धर्मध्वजं दानपरं गतारिं
सदानरक्तं कृषिवित्तवर्गैः ॥६२॥
भौमेन दृष्टो घटगो ऽर्कसूनु-
र्नरं प्रसूते ऽर्थधनं सदैव ।
शिरोर्तिपित्तज्वरजैर्विकारैः
क्रुद्धं विरुद्धं गतसौहृदं च ॥६३॥
बुधेन दृष्टो घटगो ऽथ मन्दो
नरं विधत्ते विधनं मनुष्यम् ।
सत्याधिकं विद्याविधानदक्षं
सुरक्षकं देवगुरुद्विजानाम् ॥६४॥
जीवेन दृष्टो घटगो ऽथ मन्दो
नरं सवाते ऽर्थयशोऽनुरक्तम् ।
हितं गुरूणां निरुजं सदैव
प्रधानयुक्तं नृपकार्यदक्षम् ॥६५॥

61b. ऽर्थ° ABC °विही° Q 61c. सुकष्टैः W, सुकृत्यै R 61d. सुभावं R °प्रमुक्तं ORS, °प्रसक्तं Q
62a. घटगः — 63a. दृष्टो om. S 62d. कृषिवृत्ति° O
63d. क्रुद्धं R 64b. प्रसूते R विधानं BIQ 64c. वित्त° S,
विज्ञ° T 65b. प्रसूते CQ ऽर्थयशोऽर्थयुक्तं C 65c. विरुजं I

शुक्रेण दृष्टो घटगो ऽर्कसूनुः
करोति वित्तार्थयुतं मनुष्यम् ।
नरं गतार्थं घृणया समेतं
चारित्र[illegible]ं सततं च दुष्टम् ॥६६॥
मीनस्थितः सूर्यसुतो ऽर्कदृष्टो
नरं प्रसूते कठिनं कृतघ्नम् ।
विवेकहीनं गतबन्धुवर्गं
सदारसूत्रं गतमित्र
चन्द्रेण दृष्टो मेषगो ऽर्क
नरं प्रसूते विभवैः प्रधानैः ।
सुख्यं प्रगल्भं धनधान्यभाजं
विद्याधि[illegible]ं प्रीतिकरं जनानाम् ॥६८॥
भौमेन दृष्टो रविजः प्रसूते
मानाश्रितः शस्त्रभयार्तदेहम् ।
सरोगयुक्तं कृपणस्वभावं
पराजितं नीचजनेन नित्यम् ॥६९॥
बुधेन दृष्टः कुरुते ऽर्कसूनु-
र्मीनस्थितस्तीर्थव्रतैरुपेतम् ।
नरं प्रधानं स्वकुलस्य मध्ये
स्थिरस्वभावं गत[illegible]पापरूपम् ॥७०॥

66c. गतार्थि BI, गतार्ति QW 66d. चारित्र° W च तुष्टं BCW, च तुष्यं Q, मनुष्यं I after 66 C adds कुम्भे शनिफलं, I adds इति कुंभराशिस्थशन्यपरिदृष्टिफलं 67b. कठिणं RS, कविणं A, करिणं BCIQW, वणि T कृतार्थं W 67c. °वर्गैः W 67d. गतमित्र° Q °दारैः W 69b. शास्त्र° I 69c. कुरोग° Q
70c सकलस्य W

जीवेन दृष्टः प्रकरोति मन्दो
नरं सवीर्याधिकमिष्टसत्त्वम् /
लाभैः समेतं विविधप्रधानं
पुरोगवं बान्धवसज्जनानाम् //७१//
शुक्रेण दृष्टो झषगः प्रसूते
मन्दोऽधिमन्दं सततं मनुष्यम् /
सुधर्मशीलं विजितारिपक्षं
स्तुतं त्रिलोके विविधप्रतापम् //७२//
इति श्रीवृद्धयवने शनैश्चरदर्शनचारः //

71c. विविधैः प्रधानं QRW, विधानधानं S, विधांमधानं A
71d. बांशव° S °सज्जनानां A 72b. विमंदं Q
72d. सुतं ABIORW, श्रुतं Q, शृतं S त्रिलोकै° CT, त्रिलोक्यां Q
°स्वतापं T, °तापं AS col. इति श्रीयवनजातकभाषाटीकायां
मगहीजीश्रीमोहनदासजीका[illegible]ायां शनैश्चरदर्शनचार संपूर्णं Q
col. श्री° om. ABIORS शनिदर्शन° R after col W adds
दृष्टिफलाध्यायः संपूर्णः

मूर्तिस्थितः संजनयेद्दिनेशो
नरं सरोगं विकलं महेर्ष्यम् /
प्रभूतकोपं बहुशत्रुपक्षं
प्रभाविहीनं परतर्ककं च ॥१॥
द्वितीयसंस्थः कुरुते ऽर्थहीनं
सूर्यः प्रसिद्ध्या रहितं कृतघ्नम् /
श्रद्धाविहीनं विगतस्वभावं
कुमित्रयुक्तं परवंचकं च ॥२॥
सूर्यस्तृतीयः कुरुते मनुष्यं
निरोगदेहं सुतबन्धुहीनम् /
परोपकारं प्रणतं प्रसिद्धं
विवेकविद्याभ्यधिकं सदैव ॥३॥
चतुर्थगः संजनयेत् कृतघ्नं
हिंस्रं सदा शीलविवर्जिताङ्गम् /
स्त्रीभिर्जितं मद्यपरं कुदेहं
विवर्जितं सत्यधनेन नित्यम् ॥४॥
सुतस्थितः स्वल्पसुत प्रसूते
दिवाधिनाथः प्रणयेन हीनम् /
कुकृत्यरक्तं व्यसनाभिभूतं
पित्ताधिकं भूरिविपक्षयुक्तम् ॥५॥

1b. महेच्छं W 1d प्रभाविहीनं T परतर्कुकं BR 2b. दिवाधिनाथो मनुजं AS सदैव T 2c. विगतप्रभावं S 3a. °स्तृतीये OQW 3b. अतीवरोगं C सुनयेन हीनं R 3c. प्रणवं CIORT, प्रवणं QW, निरतं S 4a. तुर्ये रवि जनयेत् Q 4b. हीस्त्रं B, हंसः R °विवर्जितं च QW 4c. °र्जितं W, °र्युतं B 5c. कुलन्बरक्तं T 5d. भूरिहतारिपक्षं S, भूरिविसर्पयुक्तं Q

रिपुस्थितो वासरपः प्रसूते
हतारिपक्षं पुरुषं सुरूपम् /
विनीतवेषं सज्जनैः समेतं
प्रियातिथिं बान्धवसंमतं च //६//
कलत्रगस्तीक्ष्णकरः प्रसूते
कुरूपदेहं कुकलत्रभाजम् /
कफानिलाभ्यां परिपीडितं ।
कामार्तदेहं गतसौहृदं च //७//
सूर्यः खलु
विदेशरक्तं पुरुषं प्रहीनम् /
प्रपीडितं वस्त्रभवैश्च रोगै-
र्नेत्रान्तरोगेण विवर्जितं च //८//
धर्माश्रितस्तीक्ष्णकरः प्रसिद्धं
करोति मर्त्यं नृपतेरभीष्टम् /
परोत्थवित्तेन सदा समेतं
निरस्तधर्मं मतिवर्जितं च //९//
कर्माश्रितो वासरपः प्रसूते
सकर्मभाजं विनयैः समेतम् /
प्रभूतमित्रं सुभगं सकान्तं
नयाधिकं देवगुरुप्रभक्तम् //१०//

6 om. S   6a-b. मनुष्यं करोति धूर्तं प्रणरोन हीनं A
6b. विनयेन युक्तं T   A substitutes 5c-d for 6c-d   8-9 om. C
8b. प्रतीतं S   8c. सुप्रभवैश्च ABCIQTW   8d. च om. S
9a. धर्मस्थित° W   प्रगल्भं C, प्रसूते W   9c. परोत्थवित्तेन W
9d. नीतिविवर्जितं W   10a. कर्मस्थितो W   10c. सुरगं BQR, सतगं I, सरभं W   10d. °प्रशक्तं C

लाभाश्रितः संजनयेद्दिनेशः
प्रभूतलाभं सुभगं निरीहम् ।
सुभोजनाच्छादनवाहनाढ्यं
प्रियंवदं कामविचक्षणं च ॥११॥

व्ययाश्रितः संजनयेद्दिनेशो
व्ययैः समेतं कुजनोद्भवैश्च ।
प्रपीडितं वैरिभिरेव नित्यं
कुकर्मरक्तं कुजनं तथैव ॥१२॥

मूर्तिस्थितो रात्रिपतिः प्रसूते
संपूर्णबिम्बः सुभगं सकान्तम् ।
तीक्ष्णव्ययाङ्गं बहुपापयुक्तं
विहीनपक्षं गतसौहृदं च ॥१३॥

द्वितीयसंस्थः कुरुते शशाङ्कः
कोशान्वितं सर्वसमृद्धियुक्तम् ।
प्रियंवदं ब्राह्मणदेवभक्तं
महाप्रभावं बहुसौहृदं च ॥१४॥

ताराधिपः संजनयेत्तृतीयः
सरूपदेहं सुभगं मनोज्ञम् ।
स्त्रीवल्लभं सर्वकलासु दक्षं
प्रजास्वभीष्टं बहुपुत्रपौत्रम् ॥१५॥

(cf. 12b.)

11b. व्ययैः समेतं लाभशुभं निरीहं W 11c. °च्छादनवाहनानां BQ, °च्छादनानां W after 12 CIT add इति रविफलं, W adds इति श्रीवृद्धयवने द्वादशभावे रविफलं 13c. तीक्ष्णकरै व्ययांगं W 15a. तृतीये QW 15c. स्त्रीवत्सल Q

सुखस्थितः संजनयेच्छशाङ्कः
    प्रभूतसौख्यं पुरुषं प्रधानम् ।
स्त्रीणामभीष्टं गुरुदेवभक्तं
    नयप्रधानं गतवैररोगम् ॥१६॥
चन्द्रः सुतस्थः सततं प्रसूते
    विद्याधिकं ब्राह्मणदेवभक्तम् ।
शुद्धस्वभावं विजितारिपक्षं
    प्रियंवदं पार्थिववल्लभं च ॥१७॥
षष्ठः शशाङ्कः कुरुते ऽल्पजीवं
    रोगाधिकं शत्रुनिपीडिताङ्गम् ।
कुरूपदेहं कुधिया समेतं
    सौख्यैर्विहीनं परवंचकं च ॥१८॥
कलत्रगः संजनयेच्छशाङ्को
    धर्मध्वजं भूरिदयासमेतम् ।
प्रसन्नमूर्तिं विभवान्वितं च
    प्रख्यातकीर्तिं सुधिया समेतम् ॥१९॥
चन्द्रो ऽष्टमस्थः कुरुते ऽल्पवीर्यं
    स्वल्पायुषं सत्यदयाविहीनम् ।
स्नेहैर्विहीनं परदाररक्तं
    वृथाटनं बान्धववर्जितं च ॥२०॥

16d. गतवान्निदुकं वैरोग A, गतवान्नियुक्तं S   17a. सततं] ससुतं R
18a. ल्पनीचं S   18c. कुत्रिया O   18d. वरवंचकं B, परपंचकं G
20b. सत्यदयासमेतं Q   20c. स्तेयै° AS

धर्माश्रितः संजनयेच्छशाङ्कः
    प्रभूतमित्रं प्रचुरान्नपानम् ।
प्रसिद्धियुक्तं प्रणतारिपक्षं
    प्रशंसितं साधुजनेन नित्यम् ॥२१॥
आकाशसंस्थः कुरुते शशाङ्को
    भूपप्रियं बान्धवमानपुष्टम् ।
प्रियातिथिं प्रीतिकरं गुरूणां
    सदैव भक्तं वरदेवतानाम् ॥२२॥
लाभाश्रितः संजनयेद्धिमांशुः
    प्रभूतलाभं खलु शीतरश्मिः ।
सुरूपदेहं स्वजनानुरक्त-
    दारैर्भित्तं हतशत्रुपक्षम् ॥२३॥
व्ययाश्रितः शीतकरः प्रसूते
    व्ययैरनिष्टैः सहितं कृतघ्नम् ।
वैरप्रधानं बहुशत्रुपक्षं
    स्वल्पायुषं सत्यविहीनवेषम् ॥२४॥
होराश्रितो भूतनयः प्रसूते
    रक्तोत्थरोगैः परिपीडिताङ्गम् ।
पित्तानिलाभ्यां सहितं कुरूपं
    विहीनशक्तिं मतिवर्जितं च ॥२५॥

21a. °च्छशांकः] °मनुष्यं T 21c. प्रसिद्ध° BCIOT प्रलतारि° O
22b. °मानतुष्टं T 22d. द्विजदेवतानां AS 22d °देवतानां
— 23c सुरूप° om. I, but 23a गू — 24d and
22d °वतानां — 24d repeated after 23d. 23a °ट्टिट्टंगू R,
°ट्टि – गू IO, °ट्टंगू B, °ट्टि A, °ट्टिहैव Q, °ट्टिगीशः S
°द्विर्तित्रं T, °मनुष्यं S 23b. प्रसूत° Q after 24 C adds
इति १२भावे चंद्रफलं, I adds इति चंद्रभावः, T adds इति
चंद्रफलं, W adds इति श्रीवृद्धयवने चंद्रद्वादशभावः संपूर्णः
25a. भजनयः O 25b–26a om. Q 25b. परपीडितांगं BCI

धनस्थितो भूतनयः प्रसूते
धनैर्विहीनं जनताविरुद्धम् ।
कठोरवाक्यानिरतं कुबुद्धिं
प्रभाविहीनं गतसौहृदं च ॥२६॥
करोति भौमः सहजाश्रितस्तु
निरोगदेहं विनयप्रधानम् ।
नरेन्द्रमानान्वितमिष्टधर्मं
प्रभूतकोपं सततं सुदान्तम् ॥२७॥
सुखस्थितः संजनयेच्च वक्रः
सखैर्विहीनं हतवीर्यमेव ।
सुबुद्धिहीनं गतबन्धुवर्गं
व्ययाश्रितं कामपरं मनुष्यम् ॥२८॥
सुतस्थितः संजनयेच्च वक्रः
सुतैर्विहीनं पुरुषं सदैव ।
पापैः समेतं परतर्ककं च
विद्याविहीनं गतसौहृदं च ॥२९॥
रिपुस्थितः संजनयेद्धतारिं
कुलप्रधानं प्रियदर्शनं च ।
संस्थापितं साधुजनेन नित्यं
विनीतवेषं सततं सुशीलम् ॥३०॥

26a. Sप्रसूते W 26c. कठोर अर्ति निरतं C °निरतिं BW
26d. प्रभावहीनं ST 27a. सहजाश्रितस्य: W 27b. विनय° AC
27d om. Q 27d प्रभूतकोपं R सततं om. S
28b हतवीर्य° —29b °विहीनं om. T 28b. हतदर्प° R
28c. कुबुद्धि° BQ 28d. कायपरं BQ, कार्यपरं W नृशंसं R
29c. परेतर्ककं AIK 29d. नतसौहृदं A 30a. °द्युतारिं T
30c. संमानितं S

कलत्रसंस्थः क्षितिजः प्रसूते
विद्वेष्यभाजं कुकलत्रसक्तम् /
विवादशीलं शठशत्रुपक्षं
नीचानरक्तं प्रियसाहसं च //३१//
मृत्युस्थितः संजनयेत् क्षितीजः
शस्त्रार्तदेहं प्रभया समेतम् /
कुपार्थिवाससममित्रचेष्टं
कृपाविहीनं गतसौहृदं च //३२//
धर्माश्रितः संजनयेत् कुधर्मं
भौमः कुमित्रं गतबन्धुवर्गम् /
भाग्यैर्विहीनं विगताभिमानं
प्रताप   मतिवर्जितं च //३३//
कर्माश्रितो भूतनयः प्रसूते
कुकर्मरक्तं कुशिक्षया समेतम् /
जनापवादे निरतं कृतघ्नं
वृथाश्रमं बान्धवनिन्दितं च //३४//
लाभाश्रितः पार्थिवलाभपुष्टं
नरं प्रसूते क्षितिपं [illegible] /
हतारिपक्षं निजबन्धुमान्यं
प्रशस्यशीलं प्रथिताभिमानम् //३५//

31a. सुबाते BCIW 31b. विद्वेश° S 32a. क्षितीश: RT, कुसाज: Q
32b. शस्त्रार्त्तिदेहं C विहीनं R 32c. °सकसमित्रचेष्टं CIORST
W, °शाकसमिचेष्टं B, °सकर्मधर्मेलब्धं A, °सकमधर्मेलब्धं S
33b. कुरूपं R 33d. प्रतिवर्जितं C 34c. निरतं] प्रणवं BCIORTW,
प्रवणं Q 34d. व्यर्थाश्रमं B, व्यर्थश्रमं W, व्यथाश्रमं CIOT
°नंदितं BCQT 35a. °लाभजुष्टं W 35b. क्षितिजः W

व्ययाश्रितः संजनयेत् द्वितीयो
    व्ययाधिकं भूरिरिपुप्रयुक्तम् /
प्रभूतपापव्यसनैः समेतं
    मर्षाधिकं धर्मविवर्जितं च //३६//
तनुस्थितः सोमसुतः सुबालं
    प्रज्ञाधिकं मानिनमिष्ट[illegible]म् /
महाप्रभावं वृजिनैर्विहीनं
    गुणोत्कटं पार्थिवसंमतं च //३७//
धनस्थितः संजनयेच्छशाङ्किः
    प्रभूतकोशं स्वजनानुरक्तम् /
प्रियंवदं ब्राह्मणदेवभक्तं
    मनस्विनं कीर्तिकरं सदैव //३८//
तृतीयगः सोमसुतः प्रसिद्धं
    नरं प्रसूते प्रणतं विनीतम् /
प्रभूतमित्रं प्रमदाभिवीष्टं
    मायाप्रपंचै रहितं निरीहम् //३९//
बुधो विधत्ते बहुबुद्धियुक्तं
    पातालगः पुष्टशरीरिणं च /
कृषिक्रियालाभरतं [illegible]
    व्याधिप्रसक्तं पर[illegible] च //४०//

36a व्ययाधिकः T °दुरातौ Q 36d–37d °संमतं om. O 36d. वर्षाधिकं C, मीर्षाधिकं Q, सुर्षाधिकं T, मायाधिकं W after 36 CI add इति सोमफलं, I adds इति श्रीसौमभावः, W adds इति श्रीवृद्धयवने सौमद्वादशभाव संपूर्णः 37a. तनाश्रितः T प्रसूते AOQS 37b. विद्याधिकं W प्राणिन° BQSW, योगिन° AO 37d. तथोत्कटं Q 38b. प्रभूतकोपं BQTW 39d om. W 40a. बहुवृद्धि° A 40b. पुष्टशरीरिणां AB, पुष्टिं शरीरिणां OW, पुष्टः शरीरिणं C, पुष्टरीररिणं Q 40c. कृषिक्रया° I, कृषिकृपा° T 40d. व्यान° A, व्याध्य° S °प्रसक्तं ACIOST परमट्टैकं SW

स्वल्पात्मजं भोजनये
 सुतस्थितः सोमसुतो ऽल्पवीर्यम् /
कीनाशमर्त्यं बहुपापसक्तं
 सुधालमिष्टैः परिवर्जितं च //४१//
रिपुस्थितो भूरिरिपुं प्रसूते
 बद्ध्या विरुद्धं कलहप्रसक्तम् /
प्रियाशिषं ब्राह्मणभक्तिहीनं
 सदातुरं कामनिपीडितं च //४२//
कलत्रगः सोमसुतः सुसत्वं
 नरं प्रसूते बहुभोगभाजम् /
पतिव्रताकान्तमभीष्टहीनं
 परोपकारं प्रणतं सदैव //४३//
रन्ध्रान्वितो रन्ध्रयुतं नितान्तं
 बुधः प्रसूते सरुजं मनुष्यम् /
कफानिलाभ्यां परिपीडिताङ्गं
 कृशं विवर्णं कुलघातकं च //४४//
भाग्याश्रितः सत्यगणैः समेतं
 चन्द्रात्मजः प्रीतिकरं मनुष्यम् /
जितेन्द्रियं साधुजनानुरक्तं
 कृषिप्रधानं च प्रगल्भमेव //४५//

41a. स्वल्पात्मजं C 41b. ऽल्पबुद्धिं W 41c. कीनासतुल्यं Q °पापयुक्तं C 41d. सुहृज्जनै° R परवर्जितं OT, °रपवर्जितं QW 42b. बद्ध्वा W विबद्धं R, विबद्धं B, बद्ध्वा: सह W, विनितं Q कलहै W °प्रसक्तं R 42d. कामिनि° T, कामिनी° W 43a. सुसत्वं O, सुरत्वं B, सुरक्तं Q, प्रसूते W 43b. प्रसूते] सदैव W 43c. °मभिष्टहीनं R 43d. प्रणवं R 44a. रन्ध्राश्रितो R 44d. विकर्णं C खलु कामकं च S 45 सत्यधने Q 45b. मनुष्यं] प्रसूते R 45d. परमं प्रगल्भं Q

नभस्तलस्थः कुरुते ऽथ चन्द्रः
    सुरूपदेहं सुभगं सुशीलम् ।
शय्यासनाच्छादनवाहनाढ्यं
    स्त्रीणामभीष्टं सुनयान्वितं च ॥४६॥
आयस्थितः संजनयेन्मनुष्यं
    बुधो विवेकाढ्यमतीवकान्तम् ।
रोगप्रमुक्तं प्रथिताभिमानं
    नृपक्रियाकृत्यविचक्षणं च ॥४७॥
व्ययाश्रितो भूरिदरिद्रभाजं
    बुधः प्रसूते विषयप्रसक्तम् ।
पराभिभूतं निजबन्धुवर्गैः
    कुरूपदेहं कुधिया युतं च ॥४८॥
जीवः प्रसूते तनुगः सुकान्तं
    सौभाग्यभाग्योपचितं दयालुम् ।
प्रसिद्धियुक्तं हतशत्रुपक्षं
    सत्कीर्तिकर्तारमतीव हृष्टम् ॥४९॥
कोशाश्रितः स्यात् सुरराजमन्त्री
    सवित्तदाता च सुखप्रदश्च ।
नाशाय पापस्य च शत्रुराशेः
    परोपजातस्य च दूषणाय ॥५०॥

46a. शशांकिः R   46c. सय्यासना° C   °नाद्यं W, °नाढ्यं T
47 om. Q   47a. आर्यस्थितः B, अर्थस्थितः W, अर्थास्थितः C
°त्सरूपं R   47b. विवेकाद्यं OW   °मतीचकांतं S   47c.
रोगप्रशुक्तं A   कथिता° Q   48a. छायाश्रितो BQW,
व्ययस्थितो C   48d. बुद्धिभया T   after 48 CT add इति
बुधफलं, I adds इति बुधप्रभावः, W adds इति श्रीवृद्धयवने
भाषायां बुधद्वादशभाव संपूर्ण   49a. सुगात्रं R   49b.
सौभाग्योपचितं TW, अतीवभाग्योपचितं Q   49c. प्रसिद्ध° Q
49d. दुष्टं QT   50b. °दानं C   प्रसुखप्रदश्च R   50c. शत्रुनाशः
W   दूषणस्य ABCIOQRSTW

तृतीयगो देवपतिप्रपूज्यो
मेधान्वितं संजनयेत् सुवित्तम् /
कुलप्रधानं प्रमदानमान्यं
प्रसिद्धमुर्वीतलमण्डनं च //५१//
——ाश्रितः संजनयेत् ससौ॰
देवेशमन्त्री नृपतेरभीष्टम् /
प्रियातिथिं बान्धवलोकमान्यं
प्रभूतयानासनभोजनं च //५२//
* सुरराजमन्त्री
सुतस्थितः संजनयेन्मनुष्यम् /
प्रख्यातियुक्तं प्रभया समेतं
प्रियंवदं ब्राह्मणसंमतं च //५३//
षष्ठाश्रितो भूरिरिपुप्रयुक्तं
करोति मर्त्यं बहुरोगयुक्तम् /
विदेशसेवानिरतं कृतघ्नं
सदैव सूते जडतासमेतम् //५४//
सुरूपदारं सुमतिं सुशीलं
कामाश्रितो देवगुरुः प्रसूते /
प्रख्यातकीर्तिं वृजिनेन हीनं
सत्याश्रितं देवगुरुप्रधानकम् //५५//

51b. मेधाविनं Q सुवित्तं] मनुष्यः Q 51d. ॰सर्वातल॰ C, ॰मुत्थितल॰ W 52a. सौख्याश्रितः R 52b. देवेंद्रमंत्री S 52c. बौधकलोक॰ Q 52d. ॰पानासन॰ CQR ॰भाजनं BITW 53c. सुधिया R 53d. च om. AB 54c. कृतज्ञं C 54d. देवेशमंत्री W भूते Q 55c. प्रख्यातवंशं R वृजनेन ABCIOST, व्रजिमेन Q 55d. सत्याश्रयं R, समाश्रितं S ॰प्रशाकं C

* प्रभूतपुत्रं

मृत्युस्थितो देवगुरुः प्रसूते
खलं सुलुब्धं रहितं मनुष्यम् ।
विद्याविवेकाङ्गमदूषकं च
प्रभाविहीनं परवञ्चनोत्कम् ॥५६॥
धर्माश्रितो देवगुरुः सुजाते
सुधर्मिणं सत्यदयासमेतम् ।
नानाधनैः संयुतमिष्टबन्धुं
व्रताधिपं साधुजनप्रसक्तम् ॥५७॥
कर्माश्रितो देवगुरुः प्रसूते
सुकर्मभाजं जनताप्रधानम् ।
नरेन्द्रमान्यं प्रधनासमेतं
देवद्विजानां निरतं निरीहम् ॥५८॥
लाभाश्रितो लाभपरं प्रसक्तं
सदैव सूते सुरराजमन्त्री ।
प्रभूतयानासनविलसंसा-
सुपूर्णहर्म्यं प्रमदाप्रियं च ॥५९॥
गुरुः प्रसूते व्ययगो मनुष्यं
विद्विष्टशीलं परवित्तलब्धम् ।
ईर्ष्याधिकं पापजनानुरक्तं
कृशं कृतघ्नं परवञ्चकं च ॥६०॥

56a-b. बुद्धिविवर्जिताङ्गं करोति जीवः प्रसक्तं R   56b °लुब्धा I   मनुष्यं] कृतघ्नं Q   56c. °दूषणं C   56d. प्रभावहीनं IQ, त्यंच हीनं C   परवंचकं च SW   after 56 S adds 57d तापिनं साधुजनप्रसक्तं, 57a प्रसते Q   57b. सधर्मिणं BQ
(after 56d पर° A inserts 57c °बन्धुं – 57d)

57c. after नानाधनैः Q repeats 53-57.   57c °बन्धुं – 57d om. A   57d om. ?   59a. प्रसक्तं R   59 प्रसूत° BW
पानासन° ACT, °पानाशन° IOQRS   °संसी° I, °संप– Q
59d. संपूर्ण° I   after 60d PR add
ज्ञानाविधं कामनिपीडिताङ्गं
व्ययैः सकेन्द्र व्ययगोऽद्वैष ।
60 CT add इति गुरुफलं, I adds इति गुरु:भाव:, W adds इति वृद्धयवने गुरुद्वादशभावा: संपूर्ण

शुक्रस्तनुस्थः सुतनुं प्रसूते
    शास्त्रान्तरज्ञं प्रथितप्रभावम् /
प्रियंवदं सर्वकलासु
    क्षतारिपक्षं विनयान्वितं च //६१//
द्वितीयगो भार्गव एव धत्ते
    धनं विचित्रं सुजनानुरागम् /
सुवर्णमुक्तामणिवस्त्रलाभं
    विमुक्तरोगं हतपापचेष्टम् //६२//
शुक्रस्तृतीयः क्षतारिपक्षं
    नरं प्रसूते सुसुतं सुदान्तम् /
तेजस्विनं भूरिदयासमेतं
    सुरूपगात्रं विनयान्वितं च //६३//
सुखाश्रितो भार्गवनन्दनश्च
    सुखानि सर्वाणि करोति नित्यम् /
रोगक्षयं साधुजनेन सख्यं
    सदानुरक्तं गुरुदेवतानाम् //६४//
करोति शुक्रः खलु पंचमस्थः
    सुतान् विचित्रान् प्रचुरप्रभावान् /
क्षमातिमुख्यान् न च सर्वकाले
    †प्रभूतमग्र्यान् प्रचुरप्रभावान् //६५//

61a. भृगु° I 61d. हतारिपक्षं W 62b. सुजनानुरागं om. T
62d. °रोषं I 63b. सततं Q सुदारं W 63d. स्वरूप° W
°मात्रं ABCORSTW 64a. °नंदनस्तु R 64c-d om Q 64c.
रोगक्षतिं W 64d. गुरुदेवजं च R 65b. प्रचुर° om A
°प्रगल्भान् T 65c. वचो° C, वाचो° T
°मुख्यान् O, °सुखान् I 65d. प्रभूतविद्यान् C °प्रभावं
ABIOQRST

षष्ठो भृगुः संजनयेत् कुरूपं
    प्रज्ञाविहीनं जडताप्रधानम् ।
स्वल्पायुषं स्वल्पधिया समेतं
    संत्यक्तशौचं निजभृत्ययुक्तम् ॥६६॥
कामाश्रितः संजनयेत् प्रसिद्धं
    शुक्रः सुमूर्तिं सुकलत्रभाजम् ।
सत्याधिकं भूरिदयासमेतं
    प्रशंसितं साधुजनैः सदैव ॥६७॥
शुक्रो ऽष्टमस्थः कुरुते ऽल्पसत्त्वं
    विदेशरक्तं व्यसनाभिभूतम् ।
स्वल्पायुषं बन्धुजनैर्विमुक्तं
    सदारियुक्तं गुरुदेवकृत्यम् ॥६८॥
भाग्यस्थितः संजनयेन्मनुष्यं
    भाग्यैः समेतं विविधैः सदैव ।
प्रभूतलाभं प्रचुराभिमानं
    प्रसिद्धियुक्तं प्रणतारिपक्षम् ॥६९॥
शुक्रः प्रसूते खलु कर्मसंस्थः
    सुकर्मभाजं सधनं मनुष्यम् ।
सुशीलमाढ्यं ससुतं सुतातं
    सदैव सिद्धोर्जितमिष्टधर्मम् ॥७०॥

66a. पुरूपं BT, सुरूपं W   66b. जडताप्रसुक्तं R   66d. सत्यक्त° C, ससक्त° I   °भृत्यभुक्तं R   67a. मनुष्यं R   68c. °र्वियुक्तं W   सदारियुक्तं om. A   68d. °देवकृत्यैः W   69a. भाग्योस्थितः CQ, भाग्याश्रितः T   69b. माग्यैः S   69d. प्रसिद्ध° T   70b. सुकर्मभावं T   70c. °माद्यं QW   सुतांतां W, सुकांतं R, सुजातं BC, सुलाभं S

आयस्थितो दैत्यगुरुः प्रसूते
प्रभूतमायुश्च समुदारचेष्टम् /
कन्याप्रजं मा[illegible]मानयुक्तं
बहुप्रसिद्धं प्रभुतासमेतम् //७१//

करोति शौरो व्ययगो मनुष्यं
व्ययाधिकं वीर्यविहीनचेष्टम् /
कन्याप्रजं [illegible]विहीनमुग्रं
विवर्जितं शीलतया च नित्यम् //७२//

मन्दस्तनुस्थः कुरुते सुमन्दं
नीचाश्रयं [illegible]कथानुरक्तम् /
रौद्राकृतिं रोग[illegible]निपीडिताङ्गं
विहीनसत्वं कुमतिं सदैव //७३//

धनस्थितः सूर्यसुतः प्रसूते
धनैर्विहीनं बहुशत्रुभाजम् /
नानाप्रकारैर्व्यसनैः [illegible]
कृशं विवर्णं [illegible]वर्जितं च //७४//

दीर्घायुषं सर्व[illegible]
प्रसन्नचित्त [illegible] /
सौरस्तृतीयः कु[illegible]
विना[illegible]वर्जितं च //७५//

71c. कल्पप्रजं BCIW, [illegible]प्रजं Q 71d °प्रसिद्धं R 72a. व्ययगो मनुष्यं om. B [illegible] W 72b. वीर्य° om. W 72d. शीलदया ABC[illegible]W [illegible] Q, °वितं च W [illegible] 72 CT add इति शु[illegible], T adds इति शु[illegible], W adds इति श्रीवृद्धयवने शु[illegible] संपूर्ण 73b. नीचाश्रमं I. [illegible] W 73d. कुमतं Q [illegible] W 74c. नानाप्र[illegible] 75c. सकार्यं ABC[illegible] [illegible] Q

चतुर्थग: संजनयेन्मनुष्यं
  शनैश्चर: सौख्यविवर्जिताङ्गम् /
विदेशवासं च पराभिभूतं
  सदीनवृत्तिं निजबन्धुहीनम् //७६//
करोति सौर: खलु पंचमस्थ:
  कुमित्रभाजं च कुमित्रयुक्तम् /
विहीनकोशं विगतप्रतापं
  विवर्जितं सर्वसुखेन नित्यम् //७७//
सौरो रिपुस्थो विगतारिपक्षं
  करोति मर्त्यं नृपतेरभीष्टम् /
सद्भोजनाच्छादनयानयुक्तं
  स्वधर्मरक्तं सुधिया समेतम् //७८//
कलत्रग: सूर्यसुतो विधत्ते
  कदाररक्तं कुधिया समेतम् /
पापानुरक्तं विनयेन हीनं
  कुसङ्गतिं शास्त्रविवर्जितं च //७९//
मन्दो ऽष्टमस्थो बहुमन्युयुक्तं
  सदा प्रसूते विगतप्रभावम् /
रक्तप्रकोपेन निपीडिताङ्गं
  धिया विहीनं परतर्ककं च //८०//

77a. सौरि Q   77b. च om. S.   सुमित्रत्यक्तं W   77c. °कोषं OS, °कोपं ABQW (78c. °पान° OQ)   78d–79c om. IW   78d. सुधर्म° Q
78d सुधिया — 79c. पापानुरक्तं om. B   विनयेन युक्तं CQ from 79c.   for 79 Q has a variant of XV 40:
सौरेण दृष्टो रविज प्रसूते
  तत्राश्रितो दुःखितयार्थभाजं /
नरं विदध्यै ततमेव लोके
  शतामभीष्टं गुणवृद्धिरक्तं //
79b. कुधिया O   79c. हीनं] युक्तं ABOS   79d–80a om. O
79d. कुसंगतं C, कुसंगतिं T   after 79d W adds:
जायास्थित: सौरि समागमं च
  नायाविनाशं मदने विकार: /
कामी च शूरो बलकीर्तियुक्तो
  मानी धनी धर्मरुचि प्रियश्च //
80d. प्रज्ञाविहीनं AS   परतर्ककं OR

80c A inserts 81c °धिकं – 82a कर्मगत:)

धर्माश्रितः संजनयेत् सदार्किः
 संत्यक्तधर्मं जनताविरुद्धम् /
दुःखाधिकं वित्तधिया विहीनं
 प्रभूतकोपं सुखवर्जिताङ्गम् //८१//
शनैश्चरः कर्मगतः प्रसूते
 सकर्मभाजं सुकलत्रयुक्तम् /
स्थिरस्वभावं सुनयप्रधानं
 नरेन्द्रपूज्यं प्रचुरप्रतापम् //८२//
शनैश्चरो लाभगतः प्रसूते
 विचित्रलाभैः सहितं निरीहम् /
शास्त्रान्तरज्ञं विजितारिपक्षं
 प्रशंसितं साधुजनैः सदैव //८३//
करोति सौरो व्ययगो विकोश-
 मसद्व्ययं पामरतं कुमित्रम् /
सदैव दीनं परपीडिताङ्गं
 साधुप्रचारैः सकलैर्विहीनम् //८४//
इति श्रीवृद्धयवने ग्रहाणां भावाध्यायः //

81d. °वर्जितं च K 82b सुकलत्रमुक्तं T 84a सौरी Q
84c. परिपीडितांगं ICQ 84d. सकलं ABIOTW U begins
with col. col. इति श्रीयवनजातिके भाषाटीकायां
मोहनदासकारितायां ग्रहदृष्टीनां भावफलानि Q, om. BR,

इति भावाध्यायः in marg. R col. श्री° om. AOSTU
ग्रहाणां भावफलाध्यायः T, शनिदृष्टयभाव संपूर्णं W

मेषं गतोऽर्कः समरप्रचण्डं
 नरं प्रसूते धनवीर्ययुक्तम् ।
शास्त्रार्थवाक्कर्मस लब्धशब्दं
 जयैषिणं सोधितमुच्चचेष्टम् ॥१॥
वृषं गतोऽर्कः प्रियगन्धमाल्यं
 मिष्टाशनाच्छादनलब्धसौख्यम् ।
सङ्गीतविद्याभिरतं रतिज्ञं
 नरं सुवाते बहुमित्रयुक्तम् ॥२॥
बन्धुप्रियं साहसकर्मशीलं
 मस्वाह्विरोगोपहृतं सपापम् ।
तिष्ठन् तृतीये दिनकृत् प्रसूते
 नरं शुभाचारगुणैः समेतम् ॥३॥
मेधाविनं शास्त्रधरं विनीतं
 नैपुण्यवाक्सत्यगुणैरुपेतम् ।
तिष्ठन् रविः कर्कटके मनुष्यं
 करोति नानाविधसौख्यभाजम् ॥४॥
सिंहे तु सूर्यो जनयत्यरिघ्नं
 नरं भृशक्रोधमुदारचेष्टम् ।
सत्याधिकं शौर्यविलब्धकीर्ति-
 मुत्साहयुक्तं सततं बलाढ्यम् ॥५॥

~~[illegible] W~~

1c. °वाकुर्मस S, °भाकर्मस T, °वाकर्मस ABCU लब्ध° ABCRU, लुब्ध° शब्दं ABCOU, शेषं T 1d जयैषिणां W, जेयैषि Q साधिक° ATU, साधक° S °मुच्चभेष्टं CIUW, °मुच्चभेदं Q, °मुच्चवृत्तं R 2c. विद्याधिरतं U रतज्ञं BCOQRW 3b गुणाधिपं जस्य वौहौ बलान्तं च Q 3b सस्वाह्नि° A, सस्वानि BCIORW 3c. °नकृत् प्रसूते om. A 3d. °गुणैर्विहीनं R 4b नपुण्यौवान्द्वात्यगुणैरुत्यंत W 4b. °वान् सत्य° ABCIORSTU 5b मृशं S, हृतं QW, corr. to कृतं Q 5d. बलाढ्यं Q, बलंप U, बलं च BCIORTW, बलं AS

कन्याश्रितो दुर्बलमल्पसत्त्वं
रविः प्रसूते मृदुदीनसत्त्वम् ।
स्त्रीतुल्यवीर्यं कृपणस्वभावं
निन्दानुरक्तं सततं गुरूणाम् ॥६॥
भृत्यव्ययार्तिं व्ययशोकतप्तं
प्रकृष्टनीचोपहतं प्रदिष्टम् ।
तुलाधरस्थो दिनकृन्मनुष्यं
करोति नीचं व्यसनाभिभूतम् ॥७॥
नित्यं प्रसूते स्मृतिधर्मशीलं
सूर्योऽष्टमस्थो वनितास्वभीष्टम् ।
नानार्थयुक्तं सुभगं मनुष्यं
नृपप्रसादोन्नसत्त्वं जितारिम् ॥८॥
धनुर्धरस्थो जनयेन्मनुष्यं
सूर्यो नरेन्द्राभिमतं महान्तम् ।
शास्त्रार्थशिक्षानिपुणं निधृष्टं
प्राज्ञं सन्नीतिव्यवहारदक्षम् ॥९॥
मृगाभिधाने सविता निविष्टो
विपन्नशीलं जनयेन्मनुष्यम् ।
अनिष्टकार्येषु सदानुरक्तं
मनोज्ञविद्वेषिणमल्पसत्त्वम् ॥१०॥

6a. °स्वल्पसत्त्वं R, °सत्यसत्यं W 6b °सत्त्वं CO, °नाक्यं R
7a. भृंग° R °व्ययार्तं C व्यय°] -- W °तप्तं A, °दुष्टं C, °संतं T, °मेव U 7b. प्राक्रिष्ट° B, प्राक्लिष्ट° W, प्रदिष्ट° R 7d om W 8a. शृति° B, श्रुति° GRSTU, श्रुत° O 8b लिसांस्थो AS
8c यानाद्दि° W °नकं G 9c. °शिक्ष्या° CG 9d. प्राज्ञं ... S
10d °विद्वेषण° CW, °विद्वेष्मण° T °सान्त्वं GW

तिष्ठन् रविः कुम्भधरे प्रसूते
नरं दृढद्वेषविरोधरोधम् /
अनिश्चितं कर्मसु दुःखलापं
व्ययान्वितं पापपरं कृतघ्नम् //११//
मीनाभिधाने सविता सुपुण्यं
कुर्यान्मनुष्यं हृतशत्रुपक्षम् /
सुहृद्गुरुप्रीतिकरं सुवाक्यं
प्रसन्नशीलं बहुधर्मवित्तम् //१२//
होरां गतो ऽर्कः प्रकरोति तीक्ष्णं
स्वपित्तरोगं स्वजनापमानम् /
इष्टैर्वियोगं कलहं च दुःखं
धनव्ययं वैरवशात्प्रसूतम् //१३//
होरां गतो रात्रिपतेर्दिनेशो
नरं विधत्ते सततं सुशीलम् /
रोगैर्विमुक्तं विगतारिपक्षं
प्रियातिथिं बन्धुजनप्रधानम् //१४//
रोगाभिभूतं सविता करोति
नरं त्रिभागे प्रचुरं स्वकीये /
उद्विग्नचित्तं परदेशभाजं
गतप्रतापं प्रबलं नितान्तम् //१५//

11b दृढं नरं द्वेषनिरोधरोधं T 11b °युक्तं W, °दक्षं Q 11c. दुःखलापं S 11d. व्ययाचितं S पापरतं W, नयपरं B, -यपरं I 12a. मीनद्वयस्थो रविरात्मपुण्यं R 12d. प्रसन्नचित्तं CR °धर्मशीलं R, °धर्मभाजं T after 12 I adds इति राशिफलं, W adds इति श्रीनृदुलजने द्वादशभाव संपूर्ण / सूफलं L returns with 13 13a. नैक्ष्ण्यं R 13c. इष्टै° om. S 13d धनव्ययं L, धनक्षयं Q वैरवधा BL, वैरवणं R, वैरिवशं SW, वैरिजन° Q °प्रतसं Q, प्रसते W 14b प्रसूते W 14d. धांबुजन° R 15c. परशे° B, परलोक° Q 15d. गतप्रतापं om. A, गतप्रभागं S, गतप्रपापं B धवलं W

त्र्यंशे निधानोर्वीसरपः प्रसूते
धर्मेष्टमिष्टं स्वजनैर्विपापम् ।
गीतप्रियं वाग्मिनमृद्धदारं
प्रभूतकोशं दयितं नराणाम् ॥१६॥
दृकाणगो ऽर्को धरणीसुतस्य
यदा प्रयातः प्रकरोत्यथारीन् ।
असृग्व्यथानीचसमागमं च
पुत्रार्थहानिं सततं नराणाम् ॥१७॥
त्र्यंशं गतः सोमसुतस्य भानुः
स्वधर्मशीलं प्रकरोति मर्त्यम् ।
विलासिनीकामपरं सदैव
विचित्रवाक्यं द्विजदेवभक्तम् ॥१८॥
बृहस्पतेस्त्र्यंशमनुप्रयातो
भानुर्विधत्ते मनुजं विहीनम् ।
प्रियातिथिं सर्वगुणैः समेतं
मेधाविनं वाक्यविशारदं च ॥१९॥
त्र्यंशस्थितो दैत्यपरोहितस्य
भानुर्विधत्ते सुखिनं मनुष्यम् ।
स्त्रीवल्लभं देवगुरुप्रसक्त-
मारोग्यदेहं बहुसत्ययुक्तम् ॥२०॥

16a. अंशे ABC STU 16b स्वजनं R °वियोगं W 16c. वासिन° A, वामिन° U, वाग्मिन° Q, वाग्मिस° C °शुद्धिदारं C, °मत्सदारं Q, °मद्धहरं U 16d. °कोषं C, °कोपं BLQW 17a. दृक्काणगो QRST, दृष्काणगो I, द्रेष्काणगो CLW 17b. तदा W प्रजातो B, प्रजातः R, प्रजातं Q, प्रतापं W बहुशत्रुयुक्तं Q प्रकरोति BLW, प्रकरोत्त° COR, प्रकरोत° TU, प्रकरोत्र I दारीन् BCIRU, दारान् LOW; दानीं T 17c. असृग्विथा° S 18a. अंशं ABCOS 18c. विलासिनं W 18d. तीव्रस्वभावं W 19b. विनीतं OR, विगतं AS 19d मेधाधिकं L 20a. अंश° ABCOS 20c. °प्रभक्त° S, °प्रशस्त° W 20d. °मरोग° R

द्रकाणमर्कः प्रगतो ऽर्कजस्य
पापं प्रसूते सरुजं कृतघ्नम् /
नरं सतापव्यसनोपतप्तं
स्त्रीलिनं बन्धुजनैर्विमुक्तम् //21//

नवांशके स्वे सविता प्रसूते
नरं पराभूतमनाप्तसौख्यम् /
कलिप्रियं बहुगुणमध्यशीलं
गतप्रभावं बहुरोगभाजम् //22//

नवांशके रात्रिपतेर्विवस्वान्
करोति मर्त्यं स्थित एव दुःखम् /
सुतान्वितं ज्ञानयशोधनाढ्यं
नृपप्रियं मुख्यतमं स्वपक्षे //23//

कुजस्य भानुर्नवभागसंस्थो
दरिद्ररोगाभिहतं प्रसूते /
निराकृतं दीनसुरूपकोपं
पापानुरक्तं क्षतजातिभाजम् //24//

तिष्ठन् रविः सोमसुतस्य भांशे
के वालभेयं करोति /
जितारिमर्च्यं सुनयानुरक्तं
नरं सदा भोगसुखैः समेतम् //25//

21a. द्रष्काण° IS, द्रेष्काण° CW, द्रेक्काण° LQ, द्रक्काण° RT, W 21b. सद्रजं STW 21c. सताप्त° R, सतप्तं CTU 21d. द्रः शीलन 22b. °नामसौख्यं STU 22c. बहुगुणमध्यशीलं om. L बहुगुणं° ATU, बहूण° IW, बहुण° Q, बहूण° C, बक्कण° S °मध्यशीलं AS, °मंदशीलं Q 23b. °येव BCLQ, °येवी I 23c. °धनाथं U 23d. नयप्रियं AS 24a. °र्नवमांशसंस्थे L 24b. °भोगा° CILW 24d. पान° AB, पानान° S क्षिन्न° Q, क्षिति° W, कृत° BLR °जाते° W, °जाति° L 25a. भांगे S, भांचे I, भर्गे A, भंजं BL, भाजं OR, जातं Q 25b. वीत° OSW, क्षिन्न° L 25c. सतया° ILORUW, सभया° C, सुतपो° S °रक्तं om. I, मुक्तं R, °ट्रक्तं L 25d. नरं om. W

नवांशके देवपुरोहितस्य
    तिष्ठन् रविः सत्यधनं प्रसूते ।
तपोनरक्तं कृतिनामभीष्टं
    जितेन्द्रियं सर्वसुखाधिवासम् ॥२६॥
इज्यान्वितं बन्धुजनप्रधानं
    विवेकिनं धर्मपरं जितारिम् ।
नवांशके दैत्यपुरोहितस्य
    नरं प्रसूते सविता प्रगल्भम् ॥२७॥
पराजितं निर्धनसत्यवीर्यं
    कामान्वितं बन्धुजनैर्विमुक्तम् ।
शनेर्नवांशे सविता प्रसूते
    नरं खलं दुर्गतिरोगभाजम् ॥२८॥
सूर्यांशके स्वे सविता प्रसूते
    नरं सुतीक्ष्णं परिभीतचित्तम् ।
प्रभूतसेवं गतवीर्यदर्पं
    परैः सदत्वं मतिबुद्धिहीनम् ॥२९॥
सूर्यांशके रात्रिपतेर्विवस्वान्
    करोति सौम्यं शुभकर्मदक्षम् ।
विद्याविनीतं सततं सुखाढ्यं
    प्रसन्नचित्तं विभवैः समेतम् ॥३०॥

27a. इज्जा° Q, ईज्या° COR, इत्या° SU, रन्या° W, दृत्या° L
°र्चितं S, °चिज्ञं U   28a. निर्द्दन° L, निर्धम° R   °सत्यविर्यं Q
29 follows 30 in L   29b. परभीत° IQRW, परभीति° CLO
29c. °सेवां CL, °रोषं AORS   °वीर्यदेहं W   29d. मतिभ्रद्धि° C
मतिरिद्धि° O, मतिवृद्धि° I   30b सौख्यं ABCCQRTU
°कर्मयुक्तं R   30d. प्रसूनाचितं Q

त्रियैर्विमुक्तं वधबन्धयुक्तं
पापान्नरकं पुरुषं प्रसूते /
सूर्यांशके भूतनयस्य भानु-
र्विहीनसत्यं परतर्ककं च //३१//
सत्याधिकं सर्वसुखैः समेतं
क्रियातिथिं ब्राह्मणसंमतं च /
सूर्यांशके सोमसुतस्य भानु-
स्तिष्ठन् प्रसूते मनुजं सनाथम् //३२//
स्त्रीलब्धं गीतकलासु दक्षं
भोगान्वितं वस्त्रविलेपनाढ्यम् /
सूर्यांशके देवगुरोर्विवस्वान्
करोति सत्यं विनयप्रधानम् //३३//
सुशिल्पिनं धर्मरतं सदान्तं
क्रियातिथिं सर्वसहं सुपुत्रम् /
सूर्यांशके दैत्यगुरोः सवितै
भानुर्नरं पार्थिवमानयुक्तम् //३४//
क्लीबं कृशं पापरतं कृतघ्नं
क्रिया विहीनं सततं कुचैलम् /
करोति भानुर्बहुदुःखयुक्तं
सूर्यांशकस्थस्तु शनैश्चरस्य //३५//

31a °बद्ध' CG 31b योभानरकं AS 31c भूसुतस्य R, ... R^c
31d °सत्वं G °तर्ककं AK 33a मर्त्यं BCILCGRW
34a सशीलिनं S 34b राशूरं R 34c प्रसूते G 35b [illegible]
L 35d शनैश्चराणां W

त्रिंशल्लवस्थो धारणीसुतस्य
भानुर्विधत्ते ऽधममल्पपुण्यम् /
वित्ताधिवासे भृतकं कशीलं
रोगाधिकं सद्यजनैः समेतम् //३६//
त्रिंशल्लवे सूर्यसुतस्य भानु-
र्नरं विधत्ते वृजिनानुरक्तम् /
विहीनवित्तं परुषं कृतघ्नं
विदेशशीलं गतसौहृदं च //३७//
त्रिंशल्लवे देवपुरोहितस्य
करोति भानुः प्रणयप्रधानम् /
यशस्करं शौर्यगुणैः समेतं
महाधनं शास्त्ररतं मनुष्यम् //३८//
हिरण्यमुक्तामणिवस्त्रभाजं
स्त्रीणामभीष्टं सुरभक्तियुक्तम् /
त्रिंशल्लवस्थः शशिजस्य भानुः
करोति मर्त्यं विगतारिपक्षम् //३९//
त्रिंशल्लवे दैत्यपुरोहितस्य
करोति सूर्यः सभागं मनुष्यम् /
नानार्थयुक्तं वरवाजिभाजं
निरोगकायं वनितामभीष्टम् //४०//

In W the order is 36, 39b–d, 38a–39a, 40, 37. 36b जन° W °मात्प° B, °मत्यम° S, °न्म° R 36c. वित्ताधिकासो U, वित्तापसेवा S, विषाधिवासं ABC 36d. सत्यजनैः CU, सद्यजनैः Q सज्जनैः W, सस्वजनैः R, दुष्टजनैः CS 37b विजना° W 37c. पुरुषं LOQT 38c. परोस्करं BL 40c. नामार्थ° I, मानार्थ° J °वाजिलाभं L 40d. नीरोगकायं R पतिना° O, करिता° Q after 40 I adds इति श्रीवृद्धयवने सूर्यषड्वर्गफलं

करोति भानुः सुहृदस्य वीर्यात्
प्रभूतमित्रं विजितारिपक्षम् /
स्वबन्धुपूज्यं धनधान्ययुक्तं
पत्नीन्वितं ब्राह्मणसंमतं च //४१//
धीरं गुरुं सत्रजमप्रधृष्यं
प्रभूतकोशं गजवाजिपुष्टम् /
स्वतेजवीर्यैः प्रकरोति भानु-
र्नरं सदा सत्यगुणैः समेतम् //४२//
स्वतुङ्गवीर्यात् कुरुते दिनेशो
नरं प्रसिद्धं विजितारिपक्षम् /
त्रिवर्गसिद्धं पार्थिवमानयुक्तं
महाधनं नीतिपरं प्रधानम् //४३//
नवांशवीर्यप्रबलो विवस्वान्
नरं प्रसूते सततं मनोज्ञम् /
विचित्रमाल्याभरणं सुखाढ्यं
प्रशान्तचित्तं निरुजं सुशीलम् //४४//
शुभग्रहालोकनवीर्ययुक्तो
भानुः प्रसूते निरुजं मनुष्यम् /
सौभाग्ययुक्तं सुतलाभभाजं
नरेन्द्रपूज्यं द्विजदेवभक्तम् //४५//

41b प्रभूतवित्तं S 42a. सुत्रजसप्रधृष्यं C, सत्रजसं सुधृष्यं T, सत्रप्रधृष्यं A, सत्रधृष्यं S 42b °कोषं C, °कौपं BLQW गजवाजि° ABCLRSTW °पुष्टं W, दृष्टं R 43b-44a om AS 43b [illegible] C 43d. नित्यं नरं G 44c. सुखार्थं W 44d °चित्तं [illegible] SW

सुराशिनीथे प्रबलो विवस्वान्
करोति भक्तं गुरुसाधुजानाम् /
नरं विनीतं सुभगं मनुष्यं
धर्मान्वितं प्रीतिकरं सुशीलम् //४६//
आज्ञाबलाढ्यः सविता प्रसूते
नानार्थयुक्तं सततं मनुष्यम् /
हस्त्यश्वमाल्याम्बररत्नयुक्तं
यशोन्वितं पार्थिवमानयुक्तम् //४७//
चेष्टाबलाढ्यः प्रकरोति भानु-
र्नरं सचेष्टानुगतिं गतारिम् /
प्रभूतमित्रं गतसर्वदुःखं
सत्त्वान्वितं बाहुबलसौख्ययुक्तम् //४८//
करोति भानुर्दिनवीर्ययुक्तो
नरं प्रसिद्धं विनयेन युक्तम् /
धर्मानुरक्तं प्रियवल्गुवाक्यं
सदानुकूलं दयितं जनानाम् //४९//
करोति भानुः स्वोदनस्य वीर्यात्
नरं प्रगल्भं सुभगं सुकान्तम् /
प्रभूतवित्तं प्रियमप्रधृष्यं
विद्वेषिणां कीर्तिहरं नितान्तम् //५०//

46b भक्तिं L °साहुजानां ABCILOQRU, °सादृजानां T
46c. मनुष्यं] सुशीलं R 46d. प्रीतिरतं L सुशीलं] नराणां R
47c °मौक्त्यांकुररत्न° AS, °रत्नांबरमाल्य° R 47d. यशोन्वितं I,
यशस्विनं W °मानसकं W 48b °नुगतं LRSW 48c.
°सर्वदुःखं BW, °सर्वदानं L, °सर्वशत्रुं I 48d. सत्त्वान्वितं बाहु
om. W सत्त्वार्चितं U °सौख्य° om. B, °मान° LRW, add. B in
marg. °सकं W 50a. स्वदनस्य BCIT, सदनस्य G 50d
वेद्वेषिणं ABCILORTU, विद्वेषिणं G कीर्तिनहं S, कीर्तिहं A

होराबलाढ्यः प्रकरोति भानुः
प्रसिद्धमत्यन्तवीर्ययुक्तम् /
नरं नृणामिष्टतमं सलज्जं
स्तुत्यं सदा बन्दिजनस्य मर्त्यम् //५१//
दिनाधिपः पक्षबलेन पुष्टः
प्रभूतपक्षं पुरुषं प्रधानम् /
सुचारुवाक्यं बहुकोशयुक्तं
विद्याविनीतं सुभगं मनोज्ञम् //५२//
मासाबलाढ्यः प्रकरोति भानु-
र्नरं विदग्धं धनवाजियुक्तम् /
प्रभूतमित्रं रणलब्धशब्दं
महाविनीतं रतलालसं च //५३//
दिनाधिपो वर्षबलेन युक्तः
करोति कृत्येषु शुभेषु सक्तम् /
नरं गतारिं गतदुःखशोकं
नित्यं सुपुष्टं द्विजदेवभक्तम् //५४//
निस्त्रिंशचेष्टं पिशुनस्वभावं
परान्नरक्तं कठिनं दरिद्रम् /
भानुर्यदा मित्रबलेन हीन-
स्तदा नरं कामपरं प्रसूते //५५//

51b. °मत्यन्नत° L, °मभ्यन्त° Q, °मत्यद्भुत° R 51d. स्तुत्यं om. W, सत्यं I बंदिजनं हि L, बन्धुजनस्य Q सत्यं C
52a. पृष्टः S 52b. पुरुषं] सबलं L प्रधानं] सरूपं R 52c. सुचारु° S बहुरोग° CITU, बहुशोभा° B, बहुसेव° L, बहुसोभ° Q, बहुशः प्र° W °योढ्यं Q मनोज्ञं] सुभृत्यं Q 53c. °लब्धा° Q 53d. रति° ILW 54b. कृत्यं सु° ABC ILOQRSTUW 54c. गतशोकदुःखं W 54d. सुपृष्टं Q
55a. मिथुनस्वभावं O 55d — 56b om. Q 55d. रं — 56b om. BL (L inserts युक्तं)

[illegible]तेन मार्गेण [illegible]ऽन्यैः
    [illegible]ः करोति हीनम् /
[illegible] नरदेहजातकं
    करोति मर्त्यं [illegible]ः समेतम् //५६//
ऽन्यो [illegible]ानतिं विहन्ति
    [illegible], तं दुःखैर्युक्तः /
दुःखाभिरोगोपहतं सदा हि
    प्रज्ञाविहीनं सुखहीनियुक्तम् //५७//
सूर्यो [illegible]शाल्मकवीर्यहीनः
    करोति मर्त्यं प्रियविग्रहं च /
[illegible]पित्तज्वर[illegible]
    पित्तज्वरार्त्या विकृतोपचारम् //५८//
श[illegible]हीनो[illegible]वीर्यहीनः
    करोति भानुः सकृशं विरूपम् /
हृद्रोगिणं बहुदैन्ये च मूर्खं
    कृतापराधं सततं सभीतम् //५९//
भानौ विहन्ते नरवीर्यहीनः
    शौर्येण हीनं बहुधा समेतम् /
पराजितं सर्वजनैः प्रहीन
    सन्तापयानैर्धनधान्यवस्त्रैः //६०//

56c-b om. W 57a °गानिर्ते° BLQW, °गतं वि° AOS, °नतिं वि° I, °रतं नि° R 57b विनाशितस्य° OR °बलेन TUW युक्तं ABCILCSTUW, नित्य R 57c-d om. W 57c दुःखाद्य° C, संबाधि° R 57d om. Q 57d प्रज्ञाविहीनं L सवहा° ACCT, स च हा° ILSU, स हा° B, य महा° R 58a °शाल्मन° C 58b-59a om. T 58d निवृत्तोपचारं L, विकृतो--चार: W 60a भानोर्वि° L 60d सन्तापै° BLQ °यानै° RSUW °धनैर्धन° S

आज्ञाबलप्रोज्झित एव सूर्यः
सर्वासु दिक्षु प्रकरोति हानिम् /
मिथ्याप्रलापं विदधाति बुद्धि-
पराङ्मुखं सद्द्विजदेवभक्तम् //६१//
चेष्टाबलेन प्रविवर्जितो ऽर्कः
करोति चेष्टां सततं सुनिन्द्याम् /
नृणां तथा बुद्धिविपर्ययं च
विभूषितं साधुजनेन वैरम् //६२//
दिवाबलेन प्रविवर्जितो ऽर्कः
करोति मर्त्यं सरुजं मनुष्यम् /
हृतप्रतापं स्वजनैर्विहीनं
पराङ्गनासेवकमभ्यपेतम् //६३//
स्ववारवीर्येण विवर्जितो ऽर्कः
करोति मर्त्यं सततं कुचैलम् /
विधर्मरक्तं बहुकूटभाजं
सुहृद्गुरूणां प्रसभं सदुष्टम् //६४//
होराबलेनैव विवर्जितो ऽर्कः
करोति मूर्खं प्रणयेन हीनम् /
विद्वेषियुक्तं परतर्ककं च
प्रज्ञाविहीनं प्रबलं मनुष्यम् //६५//

61a. °प्रोज्झितमेव RTU, °प्रोकितमेव L, °प्रोषितमेव ABCIO, °प्रेजित एव Q 61c. मिश्र: C °प्रलापो ABCILOQRTU, °प्रतापो S बुद्धि ABCILOQRSTUW 61d. सद्विज° BLQ, साद्विज° W, °त्वाद्विज ACIORSTU °देवतानां R 62a. प्रवर्जितो BLQ 62b सनिंद्यां ABCIOSTU 62c. बुद्धिविवर्जितं L 62d. विभूषितं] विवर्जितं Q वैरैः W, चौरं Q 63a. प्रवर्जितो LQ, परिवर्जितो W 63b मर्त्यं] नित्यं R सत्रुजं Q, सततं W, सघृणं R दरिद्रं Q, सरोगं W, सनिंद्यं O 64c. °रत्नं I बहुकूट° L, 64d. प्रसमं LU, प्रसने W, सततं Q 65c. विद्वेष° LQTW °तर्कुकं AOR 65d. प्रचलं Q

दिनाधिपः पक्षबलेन हीनः
    करोति मर्त्यं सततं सदुःखम् ।
स्वपक्षहीनं विगतप्रतापं
    मायाविनं निष्ठुरवाक्यरक्तम् ॥६६॥
सूर्यो यदा मासबलेन हीन-
    स्तदा प्रसूते विकृतं मनुष्यम् ।
द्यूतक्रियानाशितभूरिवित्तं
    वेश्यानरक्तं सज्जनेन हीनम् ॥६७॥
बह्वाशिनं व्याधिभिरर्दिताङ्गं
    चौरावनीशैः परिभूतमेव ।
दिनाधिपो वर्षबलेन हीनो
    दारिद्र्ययुक्तं कुरुते मनुष्यम् ॥६८॥
इति श्रीवृद्धयवने सूर्यचारः ॥

66b. सदुःखं BLW 66c. °प्रभावं L 66d. मायान्वितं L °वाक्यरं च CIQ, °वाक्यकं च W, °वारचारं L 67a. (हीनो) यदा° I 67b. विकृतस्वभावं Q R inserts 68 between 67b and 67c 67c. दस्युक्रिया° S, स्वक्रिया° A 67d. स्वजनेन Q सज्जनैः सुनित्यं R 68a. बकाशिनं BILQ, विकाशिनं C, [illegible] W 68c. दिनाधिपो S, धनाधिपो C वर्गबलेन BL[illegible] 68d. दरिद्र° SW col. इति श्रीवृद्धयवनभाषाटीकायां सगहीजीश्रीमोहनदासजीकारितायां सूर्यचार संपूर्ण Q col. श्री° om. ABORSTU आदित्यचारः BLR, आदित्याचारः संपूर्ण W

मेषे तु चन्द्रः पुरुषं प्रसूते
    शूरं सदासत्त्वबलैरुपेतम् /
ख्यातं बहुस्त्रीसुतभृत्यवर्गं
    प्रभाविणं त्यागिनमूर्जितं च //१//
वृषे शशी गर्वितमिष्टदारं
    स्मितात्मभावं सुभगं प्रसूते /
तेजस्विनं बहुशिनं सुवेषं
    महाजनद्रव्यपरिग्रहं च //२//
चन्द्रस्तृतीये मधुराभिधानं
    कार्याभिचारं निपुणं प्रसूते /
. . . .
    . . . . //३//
तिष्ठन् शशी कर्किणि कार्यधीरं
    समेधसं वाग्विशदं प्रसूते /
प्रियप्रदानं प्रियदर्शनं च
    प्राज्ञं बहुज्ञानविकीर्णबुद्धिम् //४//
सिंहे शशी सत्त्वबलोपपन्नं
    नरं प्रसूते नरलब्धमानम् /
सिंहाननास्यं पृथुपीनकायं
    मांसप्रियं दुःप्रसहं क्षुधालुम् //५//

1–12 om. L   1b. सदा Q   °सत्य° S   1d. प्रभाविणां ABST, प्रभावणं R   2b. स्मृतात्मभाव्यं R   3a. मधुसंभि° ATU, मधुत्यभि° S   3b. कार्याभिरामं C, कार्याभिचारं W   for 3c-d W has:
नानाधनं वाहनभोगयुक्तं
    कन्याप्रसूतं बहुलप्रतापं /
Q² has:
वैराग्ययुक्तं विदेशमाको
    दीनं धनं मानमनोथयाश्च /
4b. समेधसा CU   4c. °दर्शनं] °साहसं Q   5c. सिंहासनस्थं Q   °पीनं° AU, °वीत्र° T   5d. मानःप्रियं C, नमासःप्रियं U   क्षुधास BCIQ

कन्यां समाश्रित्य शशी प्रसूते
नरं सवाक्यं मधुरं विनीतम् /
स्त्रीलालसं वै सुकुमारमूर्तिं
समेधसं सौधगमाभिरामम् //६//

तुलाधरस्थो जनयेत्युदार
नरं शशी वाग्मतिसत्त्वयुक्तम् /
मनस्विनं सात्त्विकमन्त्रशीलं
शुचिं विनीतं सुभगं सुरूपम् //७//

निशाकरो वृश्चिकगः समृद्धं
शूरं नरं साहसिकं प्रसूते /
ख्यातं सतामीश्वरलब्धमानं
क्रूरं पराघातरुचिं प्रचण्डम् //८//

धनुर्धरस्थो नृपलब्धमानं
चन्द्रः प्रसूते नरमुच्चवृत्तिम् /
शूरं शुचिं सत्यपरं विनीतं
श्रीमन्तमाद्यं गुरुदेवभक्तम् //९//

तिष्ठन् प्रसूते मकरे शशाङ्को
नरं वनारण्यजलाभिरामम् /
सङ्गीतहास्याभिरतं सवेषं
ख्यातं परस्त्रीरतिलोलुपं च //१०//

6b सवाक्यं मधुरं om. I 6c सुकुमार° R 7b नरं शशी] शशी सदा AS, शशी CTU [illegible] S 7d विनीतं] तनीयं Q सुरूपं] सुशीलं Q, नम्रधा C 8a समृद्धिः BCITU, समृद्धि W 8b शूरं ... Q 9a [illegible] Q 9b नरमुच्च° ABCICQRSW . °वृत्ति ABTCQRS, °व्रत W 9d °माद्यं U, °मान्यं BW, °माप्यं I, °मान्यं Q, °मान्यो C 10d

कुम्भे शशी रोगिणमल्पसौख्यं
सूते कृशं दुर्धरमल्पवित्तम् ।
बहुक्रियारम्भमजातमिष्टं
प्रद्विष्टबन्धुं गुरुवंचकं च ॥११॥
मीनद्वये प्रत्यधिनं सुसत्यं
पाण्डित्यसामर्थ्यवरार्थयुक्तम् ।
ह्रीदानदाक्षिण्यपरं विनीतं
नरं शशी वाङ्मधुरं प्रसूते ॥१२॥
होरां गतो ऽर्कस्य करोति चन्द्रो
नरं सकामं वनिताजितं च ।
दोषात्मकं बन्धुजनैर्विमुक्तं
सव्याधिदेहं रिपुवर्गगम्यम् ॥१३॥
होरां गतो रात्रिपतिर्यदा स्वां
तदा नरं शीलतरं करोति ।
स्वधर्मरक्तं नृपमानयुक्तं
कृतज्ञमुत्साहिनमप्रधृष्यम् ॥१४॥
त्र्यंशे शशी वासरपस्य नित्यं
करोति पापं बहुशत्रुयुक्तम् ।
अल्पार्थसत्त्वं विगुणं हृतस्वं
दौर्भाग्यदेहं परदारलुब्धम् ॥१५॥

11a. रोगिन° S 11b. °मल्पवीर्यं I 11d. प्रसिद्धबंधुं Q, प्रसिद्धश्रेष्ठं W, बंधुः स्ववर्गे C, बंधुसुवर्गे TU 12b. °सामर्थ्यप्रचुरार्थ° RS after 12 I adds इति चन्द्रस्य प्रतिराशिफलं L returns with 13 13 put after 14 by S 13d. सव्याधिमोहं CTU 14b. शीलरतं R 14c. नयमान° TU 14d. °मुत्साहिम° BL, मुदवाहिन° W °प्रवृद्धं R 15a. अंशे ABCT

करोति चित्रं बहुमित्रवित्तं
पुत्रान्वितं बन्धुजनैः समेतम् ।
त्र्यंशे स्वकीये ससितं सकान्तं
निशाधिपो मर्त्यमलंघिताज्ञम् ॥१६॥
त्र्यंशे शशाङ्को विचरन् कुजस्य
नरं प्रसूते विगतप्रतापम् ।
हीनक्रियं दुःखशतैरुपेतं
परार्थलुब्धं गतसौहृदं च ॥१७॥
द्रेष्काणभागः प्रकरोति चन्द्रः
सौम्यस्य सौम्यं सुभगं मनुष्यम् ।
मेधाविनं सर्वगुणैः समेतं
विद्यान्वितं सर्वकलासु दक्षम् ॥१८॥
त्र्यंशे गुरो रात्रिपतिः प्रसूते
शास्त्रानुरक्तं मनुजं सुशीलम् ।
नानासुहृत्संस्तुतमल्पकोपं
प्रियातिथिं देवगुरुप्रभक्तम् ॥१९॥
सितस्य चन्द्रो विचरन् त्रिभागे
करोति मर्त्यं वरयानयुक्तम् ।
स्त्रीवल्लभं सत्यमुदारचेष्टं
कुलाधिकं पूज्यतमं नृपाणाम् ॥२०॥

16a. °मित्रचित्रं W, °मित्रयुक्तं BLS   16c. सकान्तिं LQW   17a. त्रिंशांशके L   17d. °लब्धं L, °लिब्धं U
18a. द्रेक्काण° R   18b. सोमस्य W   सुभगं] समगं A
मनोच्चं C   19b शस्त्रा° T   19c. माना° L   °सुहृत्संयुत° Q, °सुहृद्वृत्सुत° W, °सुसंस्तुभ° L   20b. °पान° ASU, °जान° L

शनेर्यदा त्र्यंशमनुप्रयात-
श्चन्द्रस्तदा रोगिणमेव धत्ते ।
हीनं दरिद्रं विकृतं सपापं
महापदं निष्ठुरमेव मर्त्यम् ॥२१॥

नवांशके रात्रिपतिर्यदा स्यात्
सूर्यस्य दुष्टं मनुजं प्रसूते ।
क्षीणं धनं पापमतिं सदैव
प्रणष्टबुद्धिं विजितं परैश्च ॥२२॥

नवांशके स्वे प्रकरोति चन्द्रो
नरं सुरूपं सुभगं सुशीलम् ।
स्त्रीसंमतं सर्वगुणैः समेतं
विद्याविनीतं जनवल्लभं च ॥२३॥

नवांशके भूमिसुतस्य चन्द्र-
स्त्वसृग्गदार्तं प्रकरोति मर्त्यम् ।
क्षीणं कृशं क्रोधितमल्पसत्त्वं
क्रीडाभोगं कामपरं सदैव ॥२४॥

सौम्यस्य भागे नवमे शशाङ्कः
करोति सौम्यं सततं सुखाढ्यम् ।
नित्यं सुहृद्देवगुरुप्रसक्तं
महाधनं पण्डितमप्रमेयम् ॥२५॥

21b रोहिण° C   21c. हीनं BCILQ   च कृतं L   विकृतस्वभाव Y   21d. महत्पदे W   मर्त्यं] नित्यं QW   22d. मनसूबुद्धि° U   लिज्जनं Q   धरस्वै: W   23b स्वरूपं L   23d. विद्या° W   24b स्त्व° .... C, ह्य° Q   °सृग्गगर्तं L, °मृगगर्त्यं C, °सृग्गगार्त्रं I, सूर्यमार्तं W   24d. क्रीडाभोरं Q   काममेतं S, कामदं A   25a सौमस्य ABC   25c. सु- द्देव° T, सुद्देव° U   °प्रयुक्तं T

[…]रानवांशे विचरन् शशाङ्को
नरं प्रसूते बहुवित्तयुक्तम् /
[…]त्रान्वितं पथ्यधनैरुपेतं
प्रियातिथिं सर्वजनाभिरामम् //२६//
करोति मर्त्यं नयसत्यसारं
विद्याविनीतं सुहृदां वरिष्ठम् /
[…]प्रियं रोगभयव्यपेतं
शक्रस्य भागे नवमे शशाङ्कः //२७//
चन्द्रः शनेर्भागमनुप्रयातो
नवास्यमत्यन्तदुरुक्तवाचम् /
नरं प्रसूते विकृतस्वभावं
परार्थलुब्धं व्यसनैः समेतम् //२८//
सूर्यांशके ऽर्कस्य निशाधिनाथो
[…]नकं दुःखयुतं मनुष्यम् /
प्रमादिनं मित्रजनैर्विहीनं
सदीर्घसूत्रं सततं कृतघ्नम् //२९//
सूर्यांशके स्वे प्रकरोति चन्द्रो
धनान्वितं वाग्मिनमल्पशत्रुम् /
नरं नितान्तं शुभपुत्रयुक्तं
सुवाहनाढ्यं परपक्षहीनम् //३०//

In R 27 is inserted between 26a and 26b 26b. °वित्तवंतं R
26d पृयातिथिं CL, पृथातिथिं AB 27a °सात्वसारं Q
27b विद्याविनीतं om. W सुषाहृदा W 27c °भयैर्व्यपेतं W
In 27d T repeats 26d. 28a. °प्रजातो O 28b नवाह्न° L,
[…]भास्य° I °मतंत° BL °वाच्यं CQW, °भावं L 28d.
°लब्धं L, °युक्तं W 30d स्ववाह° L °नाद्यं T

सूर्यांशके भूमिसुतस्य चन्द्रः
करोति नित्यं बहुसौख्ययुक्तम् ।
विचक्षणं भोगयुतं सवेषं
सधर्मशीलं सततं सशीलम् ॥३१॥
सूर्यांशके सोमसुतस्य सोमः
सौम्यं प्रसूते सुखिनं मनुष्यम् ।
शिल्पज्ञमत्यद्भुतकर्मयुक्तं
प्रियातिथिं विश्रुतमेव नित्यम् ॥३२॥
सूर्यांशके देवपुरोहितस्य
नरं सवेषं प्रकरोति चन्द्रः ।
नृपप्रसादं विनयैः समेतं
सचित्रपानं बहुमित्रयुक्तम् ॥३३॥
सूर्यांशके भार्गवनन्दनस्य
नरं विनीतं प्रकरोति चन्द्रः ।
नृपप्रसादैः प्रचुरैः समृद्धं
हस्त्यश्वयुक्तं प्रचुरान्नपानम् ॥३४॥
शनैश्चरस्यार्कविभागसंस्थो
विधुर्विधत्ते च सपत्नयुक्तम् ।
कीनाशमालस्यतमं नितान्तं
स्वबन्धुवर्गैः परिपीडितं च ॥३५॥

31b. नित्यं] देहं C °युक्तं om. O 32 om. T 32a. सौम्यः W
32c. शिल्पिमच्च° R, शल्मच्च° C, शिल्पज्ञ° O, सत्पज्ञ° B, सत्यच्च° Q
°मसद्भुत° AI, °मसद्भुत° U, °मृत्यद्भुत° C 32d. विष्णात° L
33c. नृत्यप्रशादै प्रचुरै Q 33d. °यानैं ABIW °चित्रयुक्तं S
35b. सचन्त° BQ, सपत्न° I, स एव O °प्रयुक्तं BL 35c.
°मालस्यततं ACIOQRTU, °मात्पस्यततं B, °मात्पस्यसतं L,
°मात्पस्यगतो W 35d. °वर्गैं L परपीडितं ITU, परिवर्जितं R

त्रिंशल्लवे भूमिसुतस्य चन्द्रः
श्रद्धाविहीनं कुरुते ऽतिकौलम् ।
मलिम्लुचं नीचजनानुरक्तं
रक्तार्दितं कोपपरं सजिह्मम् ॥३६॥
त्रिंशद्विभागे ऽर्कसुतस्य चन्द्रो
विरूपदेहं मुखरं करोति ।
†ब्रह्माशणं स्थूलकचं सजिह्मं
परापवादे निरतं सदैव ॥३७॥
त्रिंशल्लवे रात्रिपतिर्यदा स्या-
न्मेधाविनं चैव तदा प्रसूते ।
जीवस्य मर्त्यं भुवि लब्धकीर्तिं
श्रियाधिकं पार्थिववल्लभं च ॥३८॥
त्रिंशांशके सोमसुतस्य मर्त्यं
चन्द्रः प्रसूते शुचिमप्रमत्तम् ।
स्त्रीवल्लभं गीतकलासु
प्रियातिथिं नित्यमुदारचेष्टम् ॥३९॥
त्रिंशांशकस्थो विधुराविधत्ते
शुक्रस्य मर्त्यं बहुवीर्ययुक्तम् ।
सुपुष्पयुक्तं हययानयुक्तं
दयाधिकं सत्सु सदानुरक्तम् ॥४०॥

36b शुद्धं BIQW, शुद्धिं CL तिकालं QTU, तिकोपं C
36c. तीव्रजन्मनुरक्तं L 37b. सस्वरं BIR 37c. ब्रह्माशिनं R
38c. लब्ध° Q 38d. श्रियाश्रिके C 39a. मर्त्यं] चन्द्रो B
39b. नरं विधत्ते B 39c. गीतकृयासु Q 39d – 40c om. C
39d °मुदारचेष्टं — 40d दयाधिकं om. S 40a सुपुष्पयुक्तं om. A,
सपुण्यशीलं R

सुहृद्कुलाद्धीनमयूखमाली
नरं विधत्ते बहुमित्रयुक्तम् /
सुहृत्प्रियं पार्थिवमानपुष्टं
सुधाधिकं साधुतरं सलज्जम् //४१//
स्वस्थानवीर्येण युतः शशाङ्को
नरं विधत्ते वनितासमृद्धम् /
स्वस्थानपूज्यं पतिसङ्गरक्तं
नित्यं प्रशान्तं सूनृतवाक्यमेव //४२//
स्वतुङ्गसारेण युतः शशाङ्कः
प्रोत्तुङ्गकर्माणमहीनसत्त्वम् /
नरं प्रसूते द्विजदेवभक्तं
बहुस्वयुक्तं सततं समृद्धम् //४३//
नवांशपुष्टः प्रबलः शशाङ्को
नरं विधत्ते सुतयानयुक्तम् /
रोगैर्विमुक्तं सुकुमारदेहं
भोगान्वितं सर्वकलासु दक्षम् //४४//
शत्रुग्रहालोकनसारयुक्त-
स्त्रो भयैर्वर्जितमुत्तमं च /
हस्त्यश्वयुक्तं पुरुषं प्रसूते
शूरं महोत्साहिनमृद्धिमन्तम् //४५//

41d. सत्त्वाधिकं W, विद्याधिकं R साधुरतं LR सलज्जं W, सलज्जैं S 42b °समृद्धि T 42d. नृत° ABCILOQRSTU, °मृत° W °सत्यं R 43a. स्वस्थंग° Q 43b °वीर्येणम° BCILQW 43d. बहुस्वयुक्तं CIW, बहुस्वयुक्तं Q 44a. प्रबलः AS 44b °रक्तं W 45a. °युक्तं ABCLSTUW (Q) 45b °वीजित° S 45c. हस्त्यश्व° BI

स्त्रीक्षेत्रवीर्यात् प्रबलाच्छशाङ्कः
　　कुर्याज्जितारातिगणं गुणाढ्यम् /
बह्वन्नवित्तं प्रमदास्वभीष्टं
　　मर्त्यं महालोकमतं करोति //४६//
आशाबलाद्रात्रिपतिर्जितारिं
　　स्वबन्धुमान्यं सुधृतिं सलज्जम् /
महाधनं सर्वगुणाधिवासं
　　स्त्रीवल्लभं मानधनं करोति //४७//
क्षेत्राबलाढ्यो बहुमित्रकोशं
　　चन्द्रो विधत्ते निरुजं मनुष्यम् /
भृत्याधिकं सत्यरतं
　　नित्यं सुराराधनतत्परं च //४८//
निशाबलाढ्यैः प्रबलः शशाङ्को
　　नरं प्रसूते द्युतितेजयुक्तम् /
वस्त्रान्नपानैर्विविधैरुपेतं
　　सौभाग्यवन्तं बहुदानशीलम् //४९//
करोति चन्द्रः स्वदिनोद्भवेन
　　यत्नः प्रसक्तं सततं मनुष्यम् /
मित्राधिकं सौम्यवपुःप्रसिद्धं
　　नानार्थवृद्ध्या परिपुष्टचित्तम् //५०//

46a. प्रबलौ T　46b °गुणं IQU, बलं C　46c बह्वान्न° BCL, उह्वान्न° I　47b स्वबंधु° W　सलज्जं] सुशीलं Q　48c सत्यपरं C　विनीतं om. A, नितान्तं BL　(श्रुताधिकं R)　49b विधत्ते Q　द्युततेज° L　49d सौभाग्यमेतं R　कुदानशीलं O　50c सैन्यवपुः L　°स्य सिद्धं W　50d मानार्थ° I　°चित्तं TUW

होराबलाढ्यो विषमार्गदक्षं
गुरुप्रियं गीतरतं सुकान्तम् ।
महासहिष्णुं कृषिकर्मयुक्तं
चन्द्रः प्रसूते सुतकन्यकाढ्यम् ॥५१॥
ग्रहमध्यतिर्मासबलेन कुर्यात्
क्रियान्वितं कल्पतरुं समृद्धम् ।
शिल्पाधिकं कीर्तिकरं सदारं
प्रियातिथिं तुष्टिपरं नेयचम् ॥५२॥
चन्द्रस्ततं वर्षबलाच्छशाङ्को
नरं प्रसूते शास्त्रकर्मरक्तम् ।
दिव्याङ्गनाभोगरसानुरक्तं
सत्त्वाधिकं पापजनैर्विमुक्तम् ॥५३॥
चन्द्रः सद्वीर्यविहीनमूर्तिः
करोति दीनं परतर्ककं च ।
सुदीर्घसूत्रं व्यसनैरुपेतं
हितार्थशक्तिं पुरुषं सदैव ॥५४॥
स्वस्थानवीर्येण विहीनमूर्ति-
दीनरतं सेवाते ।
पराभवाढ्यं नृपमानहीनं
कृशं विवर्णं कुसुहृत्समेतम् ॥५५॥

51b. गीतिरतं W, गीतरतिं L सुकांतिं L 51c. मेहा° BIL
°सीहिष्णुं B, °सिहिष्णु L 52d-53c om. L 52d. च यचं R
53d. सत्याधिकं CQR 54b. हीनं S °तर्ककं ACOR
54c. °सूत्रैर्व्य° S 55b-56a om. L 55b दीनतरं QR,
दानरजं I प्रसूते Q 55d. कुरूतैः W

तुङ्गवीर्येण विवर्जितस्तु
चन्द्रः प्रसूते कृपणं मनुष्यम् ।
नीचानुरक्तं परहीनसत्त्वं
प्रकीर्णकामं बहुशोकभाजम् ॥५६॥
दिग्वीर्येण विवर्जितस्तु
नरेन्द्रहीनं पुरुषं शशाङ्कः ।
करोति दुष्टं च तथा कृतघ्नं
भीरुं रुजार्तं नृपपीडितं च ॥५७॥
शुभग्रहालोकनहीनमूर्तिः
करोति चन्द्रः सततं कुरूपम् ।
कुचेलमग्नं कृपणस्वभावं
पापानुरक्तं सभ्यं सदैव ॥५८॥
स्त्रीक्षेत्रवीर्येण यदा विहीन-
स्तदा शशाङ्कः प्रकरोति पापम् ।
दौर्भाग्ययुक्तं द्विजभक्तिहीनं
विहीनशक्तिं परिपीडितं च ॥५९॥
चन्द्रो दिशावीर्यविवर्जितश्च
विदेशरक्तं प्रकरोति मर्त्यम् ।
वृथाटनं दुर्भगमल्पकृत्यं
कृपाविहीनं स्वजनमित्रहीनम् ॥६०॥
चेष्टाबलेनैव विवर्जितस्तु
चन्द्रः प्रसूते सततं कुचेष्टम् ।
विद्वेषभाजं परदाररक्तं
नित्यं खलं पार्थिवमानहीनम् ॥६१॥

56c. °सत्त्वं BCIQW   7d. भीरुं om. S   58d सुभगं S, सभ्यं COU, सभ्यं R   59c. स्वक्षेत्र° S
59b–60d °विहीनं om. L   59d. विहीन° om. A   60a. दशा° BCIW, ग° Q   60c. °मल्पसत्त्वं Q   61 om. QW
61c. परदेशरक्तं S   61d. खलं] नरं L

चन्द्रो निशावीर्यबलेन हीनः
करोति नेत्रोद्भवरोगयुक्तम् ।
चौरप्रमृष्टार्थयतष्पटाढ्यं
स्त्रीलोकनिन्द्यं विकलं खलं च ॥६२॥
स्ववारवीर्येण विवर्जितस्तु
करोति चन्द्रो बहुहानियुक्तम् ।
सेवारतं धर्मसुखैर्विहीनं
परान्नभोक्तारमनल्पदोषम् ॥६३॥
होराबलेनैव विहीनमूर्ति-
श्चन्द्रस्तु मूर्खं मनुजं प्रसूते ।
सद्भृष्टभाजं सविहीनकोशं
सुहृज्जनैस्त्यक्तमरिप्रधानम् ॥६४॥
चन्द्रो यदा मासबलेन हीन-
स्तदा प्रसूते विकृतं मनुष्यम् ।
सुमन्दभाग्यं विजितं परैश्च
प्रमादिनं मन्दगतिं कृतघ्नम् ॥६५॥
चन्द्रो यदा वर्षबलेन हीन-
स्तदा सवाते धनधान्यहीनम् ।
मर्त्यं सधीरैः विजितं गतार्थं
परौधवैकास्पदमेव नित्यम् ॥६६॥
इति श्रीवृद्धयवने चन्द्रचारः ॥

62c चौरै: LQRS सम्पृष्टार्थे° Q, °रमृष्टार्थं° S 62d. स्त्रलोक° Q, त्रिलोक° LW °निंदि L, °नित्यं C 63c धर्म°] सर्ग° L 63d °नल्परोगं Q 64a दराबले° Q 64b मल्लं I 64c राकृष्ट° I, सकष्ट° Q, सुकेष्ट° W सविहीन° ABCILOQSTU, च विहीन° W °कोषं W, कोपं LO 64d सहृद्गणै° S, ... W 65d प्रमेदानं B, प्रमर्दनं L, प्रोदनं --- W मदमतिं L 66b यलाते L, प्रसूते Q 66c सन्---ति ... कृताशौ W col. इति श्रीवृद्धजननभाषाटीकां सगहीतीश्रीमोहनदासनाकारित्वायां चंद्रचार Q col. श्री° om. ABILORSTU after col. W adds संपूर्ण.

मेषे तु भौमो रभसं प्रचण्डं
  शूरं नरं साहसकर्मशीलम् ।
तेजस्विनं सात्त्विकमप्रधृष्यं
  दुर्मर्षणं दानपरं प्रसूते ॥१॥
वृषे स्वबन्धुप्रतिबद्धवैरं
  भौमः प्रलोत्साहकरं प्रसूते ।
सुदुष्टशीलं बहुदुःप्रलापं
  प्रभाषणं मैत्रधनात्मजं च ॥२॥
सन्तुष्टमानो मिथुने प्रसूते
  भौमो मनुष्यं बहुलप्रवासम् ।
नानार्थशिल्पासु कलासु दक्षं
  बहुश्रुतं वाक्यविशारदं च ॥३॥
स्थितः कुजः कर्कटके कृशार्थं
  कुर्वीत वैकल्यरुगार्दितं च ।
पुनः पुनर्वर्धितनिःकृतार्थं
  नरं परावेशनविश्रुतं च ॥४॥
अङ्गारकः सिंहमुपेत्य सूते
  नरं वपुष्मन्तमदुःखसत्त्वम् ।
अमर्षिणं शूरमतिप्रचण्डं
  परप्रहर्तारमसंशयं च ॥५॥

1–12 om. L   1b. नरं महासाहस° S   2a–b om. Q; W has for them
वृषे प्रसूतं प्रकरोति भौमः
  धनाढ्यधान्यं बहुलत्वयं च ।
2a. मेषे I   2b. कलोत्साह° R, मलात्साह° C, शलोत्साह° T   2c. सुपुष्ट° Q, सहुष्ट° R   after 2d Q adds
कुटिलगात्रं निजबन्धुहीनं
  अपत्रेणं पापरतं दरिद्रं ।
3b. बहवप्र° ABCIORSTU, बहुलप्र° Q, बहोविप्र° W   3c. °शिल्पादिषु सप्र° W, °शल्यंस्य कलासु Q   4b °रुजा° SW, °रुणा° U
°र्दितांगं R   4c. °वि.कृतार्थं ABORT, °विकृतार्थं CIQSUW
4d. °विख्यातं BCIQW   5b वमश्चांत° BC, चमष्यंत° IQ, च मरुयं त° W   °सत्यं CR   5d. पराप° S   °हस्तारिं W

/

कन्यां गतो लोहितमूर्तिरारा
पूज्यं सतामार्जवमल्पशौर्यम् /
प्रियप्रतापं परगीतदक्षं
नरं प्रसूते विविधाव्ययं च //६//
तुलाधरस्थस्तु कुजो ऽध्वशीलं
प्रसक्तवाक्यं जनयत्यनिष्टम् /
विकत्थनं बह्वनृतं कुपुण्य
हीनाङ्गमत्साहितपूर्वमित्रम् //७//
भौमो ऽष्टमे पापमतिं कवृत्तं
कुर्यान्नरं बहुपराधवैरम् /
शठं वधद्रोहकृतानुबन्ध-
माचारसत्यं धृतधर्मशीलम् //८//
होरां गतो धन्विनि लोहिताङ्गो
बहुव्रतं क्षीणतनुं प्रसूते /
शठं नरं निष्ठुरवाक्यशीलं
विपन्नदारात्मजमस्वतन्त्रम् //९//
मृगे तु भौमः सत्विनं सकान्तं
नैरन्तरं श्रेष्ठतमं प्रसूते /
धन्यं धनोपार्जणतो रमाढ्यं
चमूपतिं वा मनुजेश्वरं वा //१०//

6a °माद्यं S, °माप्यं TU   6c. °प्रलाधं R   चरगीत° ASTU
6d. °व्ययं Q, °संयं A, °समं S   7b प्रशस्य° T   7c. विकल्पनं AS, विकायनं W   कुपथ्यं RW, कृपण्यं B, कुपथ्यं AOS   7d. °मुत्साहित° ABCS   8a °मसत्यवृत्तं R, °गतिकृवृत्तः C
8c. शतं W, षटं T   °धृतानु° BCI   8d. कृतंवजधं वहवल्लधं च Q   8d °स्याचार° TU   अतधर्म° ORTU, श्यतधर्म° S, शतधर्म° A   9a. दारां गतो ABCIORSTUW, यदो गतो Q
9c. क्षीणतरं T   9c. निष्ठुरधावा° U   9d. विपन्नशीला° C
10a. तु] च Q   10c. धनैी ABCIOQSTU, धना° RW   °पार्जगतो BQW, °पार्ययतो R, °पार्जनतो IO   रमाद्ये W, रमाल्पं T, रमाप्यं U

कुम्भे तु भौमो विकृतं मनः . .
    सूते नरं दुर्भगदर्शनं च /
पैशुन्यवाद ... नृतवंचनादि-
    दोषैरजस्त्रोपहतं मनुष्यम् //११//
तिष्ठन् कुजो मीनगतो दृकाणे
    प्रवासिनं मन्दसुतं प्रसूते /
बहुद्विजाभ्यर्चनवंचनादि-
    विपन्नसर्वस्वमतीक्ष्णरोगम् //१२//
होराश्रितो वासरपस्य भौमो
    बधप्रियं साहसकर्मशीलम् /
नरं सवाते बहुरोगयुक्तं
    पित्ताश्रिते तप्ततनुं नितान्तम् //१३//
होराश्रितो रात्रिपतेर्महीजः
    करोति मर्त्यं विनयेन युक्तम् /
भोक्तारमाढ्यं व्यवहारशीलं
    गतप्रसूतं विगतारिपक्षम् //१४//
सुखाक्षिरोगोपहतं सुशीलं
    स्वल्पात्मजं क्लेशपरं खलं च /
त्र्यंशे कुजो वासरपस्य तिष्ठन्
    करोति मर्त्यं विगतप्रतापम् //१५//

11a–c पैशून्यवान् put after 13a वास° in A   11b °दर्शनीयं QW, °दर्शनं वा A   11c पैशुन्य° om. S   °वान्वानृत° R, °वान्वाङ्मृत° CO, °वानवाङ्मृत° B, °वान्वाङ्मृत° IQ, °वानवाङ्मृत° W, °वान्वाङ्तत° U, °वारवाहनृत° T, °वान्वाद्वनृत° A, °बहुनृत° S
12b मंदतरं S   12c. °द्विजाभ्यर्थन° ABCOS, °द्विजाभ्यर्दन° R, °द्विजाभ्यर्थ° Q, °द्विजाभ्यंचन° T   12d. °दोषं W, °शोकं R
°माद्यं TW
L begins again with 13   13a. होराधिपो L   13b. बंध° U   14d om. BLO; for it C has शत्रुर्विनाशं नृपतेश्च मान्यं, I has नरं विभक्ते सकलार्थयुक्तं, Q has परोपकारे सततं रतं च, TU have सेनापतिं वा नरनायकं वा, and W has धनागमं कांतिसमन्वितं च
14d. गतप्रभूतिं AS   15c. त्रिंशे BCILQTU   वासरजस्य W
15d. विगतारिपक्षं W

क्रूरं खलं द्वेषिणमिष्टधर्मं
ख्यातं नृपाणां स्वगणैरुदारैः ।
त्र्यंशे चरन् रात्रिपतेर्महीजो
नरं प्रसूते विगतारिपक्षम् ॥१६॥
स्वत्र्यंशभागे विचरन् महीजो
दुःखं प्रसूते विकृतं मनुष्यम् ।
सरह्यरोगातमसत्त्व सत्त्वं
विद्वेषिणं साधुजनस्य नित्यम् ॥१७॥
ष्काणके स्वे विचरन् महीजः
करोति मर्त्यं बहुरोगयुक्तम् ।
मराबरक्त प्रचुरप्रकोपं
गतप्रताप सतत कुशीलम् ॥१७A॥
त्र्यंशे कुजः सोमसुतस्य तिष्ठन्
गम्भीरसत्त्वातिमृद्धिमन्तम् ।
नरं प्रसूते बहु
नरेन्द्रसम्मानसमन्वितं च ॥१८॥
त्र्यंशे गुरोर्भूमिसुतः प्रसूते
नरं विदग्धं प्रथितं कुवेषम् ।
सुश्रूषकं देवगुरुद्विजानां
वचित्तं मतिमन्तमेव ॥१९॥

16a. क्रूरबलद्वेषण° W 16c. त्रिंशे BCL, अंशे U 17 after 17A in W 17c सरद्य° B, सरद्य° L, सरस्व° QT, शरत्व° R, सदाज्व° W 17d विद्वेषिणौ Q, विद्वेषणं W (17A=24) 17Aa. नवांशके R 17Ab सर्वं Q 18a. अंशे ABCLU 18b °मृद्ध° CILTUW °संतं A, °सत्वं CILQW, °सतं TU, °यतं S 19a. अंशे ACTU 19d. प्रनव° R, प्रसिद° S 19d. मतिसंत° BI 19d. मंतमेव – 20d. चारि° om.

त्र्यंशे कुजो भार्ग
    नरं प्रसूते वनितास्वभीष्टम् /
हिरण्यलोहप्रधानं प्रसिद्धं
    क्रियासु चाभिप्रयतं प्रगल्भम् //२०//
द्रेष्काणमार्कैर्विचर ज्ञा
    मूर्खं सदाचारगुणैर्विहीनम् /
प्रद्विष्टशीलं प्रियविग्रहं च
    नरं प्रसूते सततं कुचैलम् //२१//
नवांशके वासरपस्य भौमो
    लुब्धं कुयोषिद्गतसङ्गवित्तम् /
तिष्ठन् विधत्ते ऽल्पसुखं मनुष्यं
    हृद्रोगिणं बहुशनं शठं च //२२//
नवांशकस्थः प्रकरोति भौम-
    श्चन्द्रस्य कान्तासुखमानयुक्तम् /
सुहृद्द्विजातिथ्यपरं प्रशान्तं
    पूज्यं सतां बन्धुहिते रतं च //२३//
नवांशके स्वे विचरन् महीजः
    करोति मर्त्यं बहुरोगयुक्तम् /
परान्नरक्त प्रचुरप्रकाप
    गतप्रतापं सततं कशीलम् //२४//

20a. त्रिंशे C, अंशे IU   20d. क्रियासु ABCIORSTUW   बाभि° ABCRTU, वाभि° S, °गाभि° W   21c. प्रद्दिष्ट° R, प्रदिष्ट° O, प्रविष्ट° L, प्रशिष्ट° C, प्रसिष्ट° TU   21d. कुचीलं L, कुलौलं I
22b. °द्रुत° R, °द्रुति° S   °चित्तं IQRSW   23c. सुरद्विजा° BLQTW
23d. वा L   24 om. ABILORSTUW; but cf. 17A. For 24 Q has:
धमाश्रित संजनयेत कुर्यां
    भौम कुमित्रं गतबन्धुवर्गं /
भोग्योविहीनं विगताभिमा
    व्रतसदेहं मतिवर्जितं च //
24d. सुशीलं C

बुधस्य भौमः प्रथमत्ववांशे
करोति मर्त्यं प्रणतं द्विजानाम् /
द्रव्यान्वितं धीरमुदारसत्त्वं
विस्तीर्णसत्त्वं सुभगं सुसाद्यम् //२५//
गुरोर्नवांशे विचरन् महीजः
करोति मर्त्यं विविधान्नपानम् /
शूरं प्रचण्डं रणरङ्गरक्तं
गतद्विषं यानवरैः समेतम् //२६//
शुक्रस्य भागे नवमे तु भौमः
करोति मर्त्यं रतिलब्धसौख्यम् /
सुहृद्दुःप्रीतिकरं सवाक्यं
ससाधुरक्तं बहुभृत्ययुक्तम् //२७//
शनेर्नवांशे विगतो महीजो
नरं सुवाते बहुपापयुक्तम् /
गुह्याघिरोगोपहतं सुदृष्टं
प्रियाविहीनं परतर्ककं च //२८//
तिप्रियं कूटरतं कृशं
चरस्थितं बहूणबन्धनं च /
स्वर्यांशके वासरपस्य भौमो
नरं प्रसूते विटधूर्तचेष्टम् //२९//

25a. प्रथल° C 25c. धीरसदार° ABLSW 25d. सुभगं] सततं C
26b. °धानयुक्तं Q 26d. यानेनरैः W 27b. रत° L °लब्ध° T
27c सवाक्यं — 28b. नरं om. O 27d. सशास्त्ररक्तं L 28b.
प्रसूते Q °पापरक्तं R 28c. गुह्यास्य° W सदृष्टं R, सद्विष्टं L,
सहृष्टं ABCIOQSTUW 28d. °तर्ककं ACOR 29a. रणप्रियं Q
कूटतरं LQ कृशाल्पं TU 29b. चरस्थिरं I, वचस्थिरं O,
चास्थिरं AS, वरस्थितं QW बहूण° ABIS, बहू° L, पटण° C,
घटण° U, घाटण° T, वङ्गण° O, बहिण° W 29d. °धूर्तविष्टं W

सूर्यांशके रात्रिचरस्य भौमो
नरं प्रसूते सुवपुः सुकान्तम् ।
प्राज्ञं बहुज्ञानरमूर्जितं च
- - - - - - - - - - - - - - ॥३०॥

ाद्रांशे विचरन् महीजः
स्त्रीदुर्भगं प्रेष्यकमस्वतन्त्रम् ।
स्त्रीरूपतुल्याकृतिकर्मयुक्त-
मसृग्गदार्तं व्यसनैः समेतम् ॥३१॥

व्यायामशय्याम्बरभूषणाढ्यं
ख्यातं स्थिरस्फीतवराङ्गनं च ।
सूर्यांशके सोमसुतस्य भौमो
नरं प्रसूते नृपपीडितस्वम् ॥३२॥

प्रख्यातबुद्धिं सुखिनं स्वतन्त्रं
कविं विवादेऽप्यनिवारितं च ।
सूर्यांशके देवगुरोः कुजश्च
प्रभूतवित्तं सुभगं प्रसूते ॥३३॥

स्त्रीणामभीष्टं मधुरं विनीतं
दानोपचारादरमानयुक्तम् ।
र्यांशके भूमिसुतो भृगोश्च
करोति नित्यं प्रणतारिपक्षम् ॥३४॥

30c °मूर्त्तितं BLQ, °मूर्त्तिज्ञं CIOR before 30c I inserts मनोभिरामं सुगुणेन युक्तं 30d om. ABCORSTU; L has धीर्यं बहुधीनरै च, Q has कुटंबसहितं परभाग्ययुक्तं, and W has नरं प्रसूते सुखिनं सदैव 31d. °मसन्नसगार्तं W, °मसग्गगार्त T, °मसग्जार्तं S, °मसृगृगार्त्त R, °मसृग्गर्दत्त C, °मशृगगार्त L 32a °शाल्यांबरभूषणत्वं R 32b. स्थित° C °वरोपनं U 33b. य° I, °ब्व° R, स्व° T, ह्य° CU °निचारितं ABCSTU, °निवारिवं R, °निकारित्वं L 33c. कजस्त R, कुजस्य L 34b °चाराचर° BLQ 34c. भृगोस्तु R

स्वबन्धुविद्वेषविवादशीलं
बहुप्रलाप मपल कुशालम् /
सूर्यांशकस्थो रविजस्य भौमः
करोति मर्त्यं कलहानुरक्तम् ॥३५॥
अनेकदिक्संहृनवेश्मचेष्टं
बहुव्ययानर्थपरं सदैव /
त्रिंशांशके स्वे प्रकरोति भौमो
नरं कुरूपं व्यसनैः समेतम् ॥३६॥
लुब्धं परस्त्रीनिरतं सदैव
विद्वेषिणं दुर्वनितापतिं च /
त्रिंशांशके सूर्यसुतस्य भौम-
स्तिष्ठन् विधत्ते विकृतं मनुष्यम् ॥३७॥
यज्ञव्रताध्यायनदानशीलं
पुराहूत पार्थिवमन्त्रिणं च /
त्रिंशांशके देवगुरोर्महीजः
करोति मर्त्यं बहुधर्मयुक्तम् ॥३८॥
दातारमिष्टाम्बरगन्धमाल्यं
बहुप्रजं बन्धुहितं सदैव /
त्रिंशांशके सोमसुतस्य तिष्ठन्
कुजो विधत्ते सुबदं † प्रसूते ॥३९॥

35b. °प्रतापं W 35d. कनहान्° TU 36a om. L 36a. °दृक्संहृन° ORST, °दृक्संत्तन° C, °दृक्संमदन° I, °दन्हपदन° U, °दृक्कपटन° W, °रूपैकपटेक° Q °चेष्टचेष्टं ABCORSTU, °वेष्टचेष्टं W, °चेष्टं I, °टेष्टं Q 36d. व्यसनैरूपेत W 37b. विद्वेषणं CTW
39d. सुखिनं नरं च Q

आलेख्यविद्यानिपुणं सशीलं
वाद्यप्रियं गीतविशारदं च /
त्रिंशांशके वै भृगुजस्य भौमो
नरं प्रसूते बहुपुत्रयुक्तम् //४०//
भौमो यदा मित्रबलेन युक्तः
करोति मर्त्यं सुहृदैः समेतम् /
प्रभूतसौख्येन युतं सरूपं
गुरुद्विजाचार्यपरायणं च //४१//
स्वक्षेत्रवीर्येण युतो महीज
करोति मर्त्यं सुतमानयुक्तम् /
स्त्रीभूषणाढ्यं रतिभूरिदक्षं
कलाविमिश्रं मधुरं गतारिम् //४२//
विद्यागमाढ्यं सुतवित्तयुक्तं
सुपुण्यशीलं निपुणप्रयोगम् /
स्वतुङ्गवीर्येण युतस्तु भौमः
करोति मर्त्यं प्रणतं द्विजानाम् //४३//
देवद्विजाभ्यर्चनलब्धकीर्तिं
शूरं सतामाश्रयमा ——— प्रविद्यम् /
भौमः स्वनवांशकवीर्ययुक्तः
करोति मर्त्यं नृपमानयुक्तम् //४४//

40a. आलेख्य° om. LQ, आलेख° W, आलस्य° S, अलेख्या° B, ग्यालेख्य° R °निरतं T after सशीलं Q adds नितांतं 40b वाद्या° AB, वाद्य° Q °प्रियं C गीति° B 40c. त्रिंशांशके W वै om. R, स्याद् CTU for 40c. भौमो – 40d C has:

पुत्रः
शय्यांगनासंगपरं मनुष्यं /
दानवितानदक्षं ⟶
नरं प्रसूते च सुपुत्रयुक्तं

40d. बहुवित्तयुक्तं R In W the order is: 42c-d, 41a-42b 41b-42a om. C 42a. सुतो O 42d कलालिपि° R, कलाविधि° I, कलापिनि° C 43a विद्यामगाध्यं ABCDSW, विद्यामगाध्यां L, विद्यामगाद्यं T, विद्यामृगाध्यं U, विद्यामगाब्धं R, विद्यास्वगाध्यं 43b प्रियोगं BCI, प्रियांगं Q 43c. सुतस्तु
43d-46a om. BLQW 44b. शूरं सदत्वं सतामा C
°विद्यं A CIORTU 44c स्वनवांशक°] the meter is defective; C has स्वनवांश म, O has नवांशे स्वक°, U has स्वनवांश°

सुवृत्तदार गतशत्रुपक्ष
  कविं नृपामात्यमहत्तरं वा /
शुभग्रहालोकनवीर्ययुक्तो
  भौमः प्रसूते सुभगं मनुष्यम् //४५//
पुंक्षेत्रवीर्येण यतस्त भौमो
  नरं प्रसूते द्विजदेवभक्तम् /
प्रभूतगोज्ञातिहिरण्यधान्यं
  बहुङ्गनानन्दनमद्भुतार्थम् //४६//
दिग्वीर्ययुक्तः प्रकरोति भौमो
  नरं प्रसूते सततं सुशीलम् /
कान्ताश्रमं क्लेशसहं विनीतं
  [illegible]न्वितं धर्मपरायणं च //४७//
चेष्टाबलाढ्यः प्रकरोति भौमो
  नरं प्रसूते सततं कुचेष्टम् /
हितानुकूलं सुहृदां सतां च
  नैपुण्ययुक्तं निपुणं क्रियासु //४८//
भौमो यदा रात्रिबलेन युक्त-
  स्तदा प्रसूते सुभगं मनुष्यम् /
आरामवापीकरणानुरक्तं
  स्त्रीलाभयुक्तं प्रचुरान्नयुक्तम् //४९//

45b नृपामांस° TU   46b–47a om. I   46c °गोज्ञाति° T
47a °भक्तः L, °दुष्टः R   47b–48a om. T   47b प्रसूते] सुदान्तं Q
द्विजदेवभक्तं L   कुशीलं R   49c °करुणानु° CL   49d
°राज्ञपानं Q, °रान्नवस्त्रं R

स्ववारवीर्येप्रबलो महीजः
स्मृतिश्रुताचारमतिं सुशीलम् ।
नरं सुवाते बहुभोगभाजं
कान्तं प्रियं स्थानविलेपनं च ॥५०॥

हिरा बलाढ्यः प्रकरोति भौमो
नरं नितान्तं स्मृतिशास्त्रविज्ञम् ।
प्रभूतगोभूमिसुताङ्गनाढ्यं
प्रियंवदं सर्वसहं मनुष्यम् ॥५१॥

प्रख्यातमत्यन्तसुखापभोगं
जितारिमारेचकसाधुदारम् ।
स्वमासवीर्येण यतो महीजो
नरं विधत्ते दयितं नृपाणाम् ॥५२॥

आरो यदा वर्षबलेन युक्तः
करोति मर्त्यं धनधान्ययुक्तम् ।
हतत्विषं तुष्टिपरं सहिष्णुं
प्रियंवदं सर्वजनानुकूलम् ॥५३॥

भौमो यदा पक्षबलेन पुष्ट-
स्तदा प्रसूते विगतारिपक्षम् ।
प्रभुं प्रसिद्धं ख्यातिमानयुक्तं
शूरं धनाढ्यं स्वकुलप्रधानम् ॥५४॥

50b. स्मृतिस्तुता° Q, श्रुती: स्मृति° I 50c. प्रसूते बहुरोग° Q
50d. कांति° L 51b स्मृत° Q, मृति° L, शृति° R °वित्तं SW
52a. °मत्मंत° BW 52c. स्वस्वामि° ABCILOQRSTUW जरो·
सुतो I 52d. नराणां S 53c. हेम° AS °टुिषं R तुष्टि° W
54a. पुष्टि- O, युक्त- W 54c. प्रसिद्धं R ख्यात° ABCOQTUW,
सुत° S 54d. सकुलं W

भौमो यदा मित्रबलेन हीन-
स्तदा कुमित्रं जनयेन्मनुष्यम् /
खलं कुरूपं धनधान्यहीनं
देवद्विजानां च तथा विरक्तम् //५५//
स्वक्षेत्रवीर्येण विवर्जितस्तु
भौमो ऽतिकष्टं विदधाति मर्त्यम् /
स्त्रीवल्लभं बन्धुजनव्यपेतं
गतार्थशोकं विजितं विपक्षैः //५६//
स्त्रीपानदोषप्रभवैरनर्थ-
व्ययादिदोषैः कलहैर्विचित्रैः /
संपीड्यते सर्वजनैर्मनुष्यो
भौमो यदा तद्बलेन हीनः //५७//
वांशवीर्येण विवर्जितस्तु
भौमः प्रसूते सरुजं मनुष्यम् /
प्रपीडितं शत्रुकृतैर्विकारैः
पराभवैर्मित्रकृतैस्तथैव //५८//
शुभग्रहालोकनवीर्यहीनः
करोति मर्त्यं विकृताङ्गमेव /
विमुक्तधर्मं सहजापरक्तं
विगर्हितं शीलपरिच्युतं च //५९//

55a सौम्यो A   55a मित्र°—55b कु° om. A   57a. स्त्रीयान° ABCILOQRS   57c संपीपते TU   58b. सहजं T, शत्रुजं Q   58c. शत्रुकृतं R   59b. विषितांग° L   59c. सहजापरघ्नं L, सहजाविमुक्तं C   59d. °परं च्युतं Q   च om. C

स्वक्षेत्रवीर्यप्रविवर्जितस्तु
भौमः प्रसूते
हिंसापरं बृहणशून्यकोशं
श्रिया विमुक्तं रतिहीनसौख्यम् ॥६०॥
आशाबलेनैव विवर्जितस्तु
भौमः प्रसूते ह्यधनं मनुष्यम् ।
वृद्धाङ्गनासेवनमधवशीलं
परार्थचेष्टास्वतिकष्टभाजम् ॥६१॥
हृद्रोगिणं दुर्बलदेहयन्त्रं
मूर्छास्मृतिं नीचपरिग्रहं च ।
बलेन प्रविवर्जितस्तु
भौमः प्रसूते विगताभिमानम् ॥६२॥
विमुक्तधर्मं विगतप्रभावं
द्यूतप्रियं पापरतं कुशीलम् ।
सदा विहीनः प्रकरोति मर्त्यं
भौमः सदा शत्रुनिमर्दितं च ॥६३॥
स्ववारवीर्यप्रविवर्जितस्तु
भौमः प्रसूते विकृतं मनुष्यम् ।
स्नानोपभोगाभरणादिबाह्यं
पराङ्गनोपासनकर्मशीलम् ॥६४॥

60a. °प्रति° C °वर्जितश्च W 60c. बहुण° BCILQTUW
60d. भ्रिया° O विहीनं T (61a विवर्जितश्च W) 61b-64a om. W 61b. ह्यधनं I,
तिधनं BLQ, रधनं R 61c. °सेवनधर्मशीलं T
62a. हृद्रो° C, ह्रद्रो° ABILOQRS °देहवरं B, °देहवारं L,
°देहभाजं Q, °देहयुक्तं O, देह – I 62b. मार्छाधिका Q,
मूटस्मृति C 62c. प्रति° C 63c-d भौमो नरं 63d.
शत्रुभिरर्दितं R 64c. °बाढ्यं ABCOR, °नाढ्यं I, °काढ्यं Q,
वाह्यं LTU, °बंध्यं S

राङ्गनासङ्गमसक्तभाष्यं
चौरत्वं वसुदारण च /
होराबलैर्हीन... स्तु भौमः
करोति मर्त्यं व्यसनैः समेतम् //६५//
द्वेष्यं जगत्यद्भुतवेषचेष्टं
विहीनसत्त्वं सखलं कृतघ्नम् /
भौमो यदा मासबलेन हीन-
स्तदा प्रसूते सरुजं मनुष्यम् //६६//
अनात्मजं कर्मविपन्नदारं
पापोद्यतं धर्मफलव्यपेतम् /
करोति भौमो ऽब्दबलेन हीनो
नरं नितान्तं प्रियसाहसं च //६७//
शठं परोपासनसङ्ग्रहेप्सुं
सुहृद्द्रुमं स्त्रीगमनोत्सुकं च /
स्वपक्षवीर्येण विवर्जितस्तु
भौमः प्रसूते ऽतिविकर्मशीलम् //६८//
इति श्रीवृद्धयवने भौमचारः //

65a °सक्तमसक्त° S °मस्वक्त° TU °भाषं COR, °भाजं L, °भावं QW 65b °हारिणं SW, °दारणं L, °दारुणं Q 65c °बलो ABCILORTU, °बले CW, °बलै Q हीनतरस्तु W, वर्जित एव Q 65d व्यसनैरुपेतं C 66a द्वेषं ABCLSTUW, द्वेषां I, द्वैषं Q, वेष्यं R जगत्प्रद्भुत CO, जगत्प्रद्भुत° BLU, जगत्प्रद्भुत° R, जगत्प्रद्भुत° S, जगत्यद्भुत° W, जगत्प्रेद्युत° A, (सन्त्रीमास Q) °वेषचेष्टं BL, विषचेष्टं W, वेशचेष्टं R, सततं न चेष्ट Q 66b °सत्व Q, °मत्यं S सकलं BL, च सलं Q 66c हीन om. O 66d सहजं S 67a °विपन्न° W °हारं S 68a शत्र W °संग्रहेत्सु Q, संग्रहेत् B, संग्रहेषु ITW, संग्रहेत्रा U, °संग्रहे A, °संग्रहेत्तु S, संग्रहाल्तं C 68b सुहृद्द्रुमो ABCILQRSUW 68b °नोत्सुखं QR, नोन्मखं T col. इति श्रीवृद्धयवनभाषाटीकायां नगहीजीमोहनदासजीकारितायां भौमचारः Q col. श्री° om. ABIORSTU after col. W adds संपूर्णः

मेषं गतस्त्विन्दुसुतः
कुर्यात् कृशं बह्वटनं शठं च /
मिथ्याप्रलापं प्रियविग्रहास्त्रं
नारीश्रमोत्पन्नविपन्नचित्तम् ॥१॥
वृषं गतस्तु पृथुपीनकान्तं
बुधो नरं त्यागिनमिष्टदारम् /
गान्धर्वलीलारतिहास्यशीलं
दक्षं प्रगल्भं प्रियवल्गुवाक्यम् ॥२॥
बुधः प्रसूते मिथुने सवाक्यं
नरं प्रियाभाषणमिष्टकेशम् /
शिल्पश्रुतिज्ञानकलाविदग्धं
विकत्थिनं मानिनमूर्जितं च ॥३॥
चतुर्थराशौ तु शशाङ्कसूनु-
स्तिष्ठन् विदेशाभिरतं प्रसूते /
प्राज्ञं कविं स्त्रीरतिगेयवित्तं
बहुक्रियासक्तमनस्विनं च ॥४॥
बुधो नरं सिंहमुपेत्य
दल्पस्मृतिं ज्ञानकलावियुक्तम् /
उत्साहसत्त्वस्थितिवित्तहीनं
जगत्यतिज्ञातमसत्यवाक्यम् ॥५॥

1–12 om. L   1a. गतो विंदु° BI, गतो ह्यइ° W   1b कुर्याच्छठं Q
शवं STU, शतं W, कृशां Q   1c °प्रतापं C, °कैलापं T   °विग्रहं च W
1d °श्रमोत्पंत° ACOTU   °वित्तं QR   2a °वीन° ABCIOQSTU
2c गांधर्वताला° W, गांधर्वविद्या° Q   °हास्यशल्यं T   3b.
°मिष्टवेशं R   3c. °शृति° B, °सृति° C, °स्मृति° Q   °विधिज्ञं R
3d. विकत्थनं B, विकछनं Q   मान्यसपूजितं W   4c. स्त्रीनति°
ORS, स्त्रीनभि° ITU, स्त्रीनवाभि° Q,   स्त्रीष्वभि°
W   °गोयवित्तं O, °ज्ञेयवित्तं S, °युक्तचित्तं W, गेयचि Q
5b. °ल्पास्मृतिं ABCOSU   °विमुक्तं C   5c. °सत्य° T   5d.
°त्यवज्ञात° W   °सत्ववाक्यं AC

कन्यामपत्यं प्रवरं प्रसूते
मेधाप्रियं वाग्मिनमिन्दुसूनुः /
आलेख्यलेख्यश्रुतिकाव्यवित्तं
विज्ञानशिल्पादिविमिश्रितं च //६//
तुलाधरे शिल्पविवादवन्तं
बुधो विधत्ते चपलं | प्रसूते /
शठप्रचारं कृतकापचार
चर्याक्रियोपायविधानदक्षम् //७//
बुधो नरं वृश्चिकमेत्य कुर्या-
द्दुर्मर्षदुःखश्रमशोकतप्तम् /
विद्विष्टकर्माणमसाधुशीलं
पारुष्यदम्भच्छलनिश्रितं च //८//
धन्वीश्वरस्थस्तु बुधो मनुष्यं
विख्यातशब्दं जनयत्युदारम् /
शास्त्रार्थशिल्पश्रुतिशौर्ययुक्तं
मेधाविनं वाग्मिनमीश्वरं च //९//
बुधो मृगस्थो जनयत्यनर्थं
नीचं परप्रेष्यमसत्यचेष्टम् /
मूर्खं कलाशिल्पगुणैर्विहीनं
निरुद्यमस्थं पिशुनस्वभावम् //१०//

6c. °शृति° C, °स्मृति° Q °मित्तं CQW 6d. च om. A 7a. °विवादवान्तो ABCIRSTUW, °विवादवान्ते O, °विवादवन्तं Q 7b. विधत्ते] प्रसूते Q प्रसूतं Q, विधत्ते C 7d. चर्या° R °क्रियं चाप° W 8c. °मेन CR 8d. °दंभछल° BQ, °दंमडल° W, R, °दंपंछल° TU, °दंपंग्रल° C, °दंकछल° A, °दं वे छल° S 9c. °शृति° B, °सृति° C, °स्मृति° QW 10c. °शिल्प° ABICTU 10d. निरुद्यमत्वं T, निरुद्धसस्थं R, निरुद्धसंस्थं W, विरुद्धसंस्थं Q, निरुद्धासस्थं B, निरूपमस्थं S

कुम्भे तु सौम्यः शुचिशीलहीनं
    नरं प्रसूते परिभूतमन्यैः ।
वाग्बुद्धिकर्मोपहतं हताशं
    प्रहीनलज्जं रतिदुर्भगं च ॥११॥
मीनद्वयस्थस्तु बुधो मनुष्य-
    माचारशौचाभिरतं प्रसूते ।
देशानुगं वाङ्मनकर्मसाध्यं
    दारिद्रमिष्टप्रजमल्पमिष्टम् ॥१२॥
होरां बुधो वासरपस्य यात-
    स्तीव्रं खलं कामपरं विशीलम् ।
गतप्रतापं बहुपापरक्तं
    देवद्विजानां परिनिन्दकं च ॥१३॥
होरां गतो रात्रिपतेस्तु सौम्यो
    नरं प्रसूते सुभगं सुशीलम् ।
विशिष्टवाग्बुद्धिगुणं नयज्ञं
    प्रियातिथिं नित्यमुदारचेष्टम् ॥१४॥
त्र्यंशे बुधो वासरपस्य तिष्ठन्
    नरं प्रसूते परिवादयुक्तम् ।
क्रूरं हतारिं सरणं कुरूपं
    कूटानुरक्तं च सदा सकामम् ॥१५॥

11a. सौम्य – चि° B, सौम्यो हि वि° Q, सौम्यस्यनु° W   11b. °मन्यं ABCQTU, °मन्यं S, °मान्यं W   11c. हताशं T   11d. मति° W   °दुर्यल्लं A, °दुर्बल्लं S   12c. वाग्मि° BCIW, जन्मन° Q   12d. मल्पप्रजमिष्टदारं R   L begins again with 13   13b. गल्लं L, रल्लं T, बल्ले W, इल्लं U, शठं R   विशाल्लं CLW   13d. पर° LQ   °नंदकं BC   14a. °पतिस्तु T   15a रात्रिपतिस्य L   15b–16a om. U   15b. परवाद° L   °मुक्तं I   15c. हताशं R   शरणं S, मरणं W, सरिणं R   कुरूषं R, षुरूपं T   15d. सकर्म Q

त्र्यंशे बुधो रात्रि
नरं प्रसूते विगतारिपक्षम् /
सुश्रूषकं देवगुरुद्विजानां
कलत्रधीनं बहुपुत्रयुक्तम् //१६//
बुधो यदा भूमिसुतस्य संस्थो
भागे तृतीये प्रकरोति मर्त्यम् /
माङ्गल्यधर्मं श्रुतिधर्मबाह्यं
स्वबन्धुमानं संपदा वियुक्तम् //१७//
स्वबाहुभागेन्दुसुतः सुवाते
सुरूपदेहं सुभगं मनुष्यम् /
यज्ञव्रतादिष्वनुरक्तचेष्टं
दातारमार्यं बहुमित्रपक्षम् //१८//
तृतीयभागे सुरपूजितस्य
बुधो विधत्ते प्रसभं मनुष्यम् /
स्त्रीवल्लभं शास्त्रमलंघ्यवीर्यं
प्रभूतकोशं विविधार्थयुक्तम् //१९//
भागे तृतीये शशिजः सितस्य
तिष्ठन् प्रसूते सुविदग्धमेव /
मर्त्यं महाधामनिधिं गतारिं
प्रसन्नचित्तं नृपवल्लभं च //२०//

16a. त्रिंशे LO, अंशे ABCTU प्रजातो O 16d om. BLR; Q has भक्तिक्रियाणां सुभगं मनुष्यं, W has भूमिहिरण्याम्बररत्नलाभं
17c. शृति° C, स्मृति° Q 17d. स्वबंधुमान् ABCI, बंधुमान् U, स्वबंधुवा R स्वल्पयदा ⟶ वियुक्तं AIO, स्वल्पयदा विमुक्तं C, स्वल्पपदा वियुक्तं STU, शल्पयदा वियुक्तं R, स्वल्पयुक्तं BL, स्वल्पयुक्तं W, सततं करं नृपाणां Q 18a. स्वबंधुत्रिभागे° L, स्वबाहुर्विभागे° W प्रसूते Q 18b. स्वरूप° L स्वभगं L
18c. °व्रतादिष्व° CLTU, °व्रतादेष्व° Q, °व्रतादेस्त्व W °नुरूप° BW, L, °रणैक° Q °चित्तं S 18d. °मायं BL, °मायां C, °माढ्यं I, °माड्यं Q °मित्रयुक्तं Q 19b. प्रसन्नं LW, सुभगं C
19c. शास्° ABCILRW, शाद्र° S, साधु° Q, स्यात° TU 20
२।।शान।।BLW 20d. प्रसौभावित्तं L, प्रकृष्टवित्तं Q

त्र्यंशे शने: सोमसुत: प्रयात:
  करोति मर्त्यं सघृणं
विषादिनं दुर्बलदेहसत्त्वं
  प्रवासिनं विक्रयविग्रहं च ॥२१॥
चरन् = त्र्यंशे दिनपस्य सौ:
  करोति पापं विकृतं मनुष्यम् /
स्त्रीदुर्भगं बन्धुजनैर्विभक्तं
  प्रसक्तशीलं हतशक्तिदर्पम् ॥२२॥
चन्द्रांशके स्यात् नवमे यदेन्दव-
  स्तदा विधत्ते सुसुखं नता
ख्यातं वपुष्मन्तमुदारचेष्टं
  नेतारमीड्यं सुहृदां सतां च ॥२३॥
नवांशके भूमिसुतस्य सौम्यो
  नरं विधत्ते रुधिरार्तदेहम् /
विकर्मशीलं सुहृदामभीष्टं
  द्वेष्यं स्वतं पार्थिवपीडितं च ॥२४॥
नवांशके स्वे प्रकरोति सौम्य:
  सौम्यं सुरूपं सुभगं मनुष्यम् /
देवद्विजातिप्रणतं प्रसन्नं
  प्रियातिथिं ब्राह्मणसंमतं च ॥२५॥

21a. त्रिंशे O प्रजातो O 21b. मर्त्यं om. U, नित्यं ORS सारि° ABCILOQRTW, °णं U 21c. विषार्दित C, विष्यादितं A °स° BILQTW 21d. विग्रहविक्रयं R 22a. भौम: Q 22c. °र्वियुक्तं TU 22d. हति° O, हत° TU 23a. विधो: नवांशे च यदा बुधस्थेत् S 23a यदेंदु° IQW, यदेदु° ACOTU, यदेंदं BL, यदादी° R 23b. सुखिनं LQW, त्यसुखं O 23c. वपुष्यंत° IQ 23d. °मीड्यं B सतं LR 24c. °मनिष्टं R 24d. पापनि° L °मीहितं S 25b. स्वरूपं L 25c. °प्रणतं om. A, प्रणवं CL, प्रवणं BIOQRTUW प्रसिद्धं T 25d. सर्वजनानुकूलं R

नवांशकस्थः सुरपूजितस्य
सौम्यः प्रसूते सुखिनं मनुष्यम् /
नानार्थलाभं प्रचुरप्रतापं
सुमित्रकं प्रचुरं सुशीलम् //२६//

शुक्रस्य भागे नवमे बुधस्तु
करोति मर्त्यं विविधार्थयुक्तम् /
प्रभूतामत्र द्विजपूजनासु
सुतान्वितं नित्यमुदारचेष्टम् //२७//

सौरस्य भागे नवमे च तिष्ठन्
करोति सौम्यो ऽतिरुजं मनुष्यम् /
कुशिल्पिनं साधुगुणैरयोग्यं
पराङ्गनासक्तमनर्थयुक्तम् //२८//

सूर्यांशकस्थो विदधाति सौम्यो
नृणां रवेः पापमतिं न सौख्यम् /
कुमित्रसङ्गं रिपुपक्षवृद्धिं
यशो[illegible] मतसंशयं च //२९//

सूर्यांशके शीतकरस्य [illegible]
नरं विधत्ते वि[illegible]तापम् /
सुतार्थयुक्तं रतिसौख्यभाजं
विशिष्टशीलं विनयैः समेतम् //३०//

26d प्रचुरं – 27b om. I   26d प्रचुरं] सुभगं Q, सततं R   27a. बुधश्च L, बुधस्य: W   27c. °पूजनेत्तुं S, °पूजनेषु LW, °पुजनेसुं O, °पूजनेसूं Q   28b. निरुजं IS   28c. कुशिल्पनं BQ, कुशीलिनं W °गणैर° O   28d. वरांगना° L   °योग्यं T   29b. °मतिमसौख्यं W   30b विधत्ते om. A   30c. सुतीर्थमुक्तं W   रत° R   °युक्तं Q

सूर्यांशके भूमिसुतस्य सौम्यो
नरं विधत्ते ऽतिशठं विशीलम् ।
गतश्रियं बन्धुजनेन नित्यं
पापात्मकं रोगसमन्वितं च ॥३१॥
सूर्यांशके स्वे प्रकरोति सौम्यो
नरं [illegible] शास्त्ररतं सदैव ।
कलासु दक्षं प्रणतारिपक्षं
जितेन्द्रियं श्लाघ्यतमं सदैव ॥३२॥
सूर्यांशके देवगुरोः हितस्य
सौम्यः प्रसूते सुतरां सुशीलम् ।
मर्त्यं महावृत्तविवृद्धियुक्तं
क्रियातिथिं धर्मपरं सदैव ॥३३॥
सूर्यांशके भार्गव एव सौम्यः
करोति मर्त्यं प्रचुरान्नकोशम् ।
नृपप्रियं साधुजनानुरक्तं
सद्धर्मशीलं बहुपुण्यसौख्यम् ॥३४॥
सूर्यांशके सूर्यसुतस्य सौम्यः
करोति [illegible] [illegible] ।
व्यपेतशीलं बहुरोगयुक्तं
[illegible] [illegible] च ॥३[illegible]॥

31a सौम्यो [illegible] 3[illegible] [illegible] विशतं I 31[illegible] [illegible]
रव्वं L [illegible] [illegible] om. BLN, बहुधर्म्मशील G 3[illegible] [illegible]
नितांतं Q 33 om. W 33c. °वृत्ति° CTU, °वृत्य° Q
°विनृद्ध° ABIORS, °विघट्ट° L °थट्ट° R 33d–35c om. L
34c. °प्रियांतिध्नु° A, °प्रियं सत्य° S, °प्रियं सानु° C 34d. °सौम्यं Q

सूर्यांशके वासरपस्य सौम्यो
 नरं प्रसूते कुटिलं कुशीलम् /
कुकर्मरक्तं कुजनप्रसक्तं
 कुस्त्रीषु रक्तं नृपमानयुक्तम् //३५A//
सूर्यांशकस्थः शशिनश्च सौम्यो
 नरं प्रसूते सुतमानयुक्तम् /
क्रियाधिकं कान्तियुतं सुशीलं
 प्रपन्नमित्रं परदाररक्तम् //३५B//
सूर्यांशके भूमिसुतस्य मर्त्यं
 सौम्यः प्रसूते निरुजाधितप्तम् /
विनार्थयुक्तं विगतप्रतापं
 पाखण्डिनं दुर्जनवल्लभं च //३५C//
स्वसूर्यभागे विचरन् बुधस्तु
 सुरूपमेव प्रकरोति मर्त्यम् /
नृपप्रियं सत्यरतं सुवाक्यं
 सदानुकूलं द्विजदेवताभ्यः //३५D//
सूर्यांशके देवपुरोहितस्य
 बुधः प्रसूते सुभगं मनुष्यम् /
विद्याविनीतं बहुशास्त्ररक्तं
 विवेकिनं विप्रमतिं प्रगल्भम् //३५E//

35A–35G om. Q 35Ab–35Ba om. BIL 35Ab कुशीलं om. A, सुशीलं C 35Ac °प्रयुक्तं W 35Ad. नृपयान° ACORS 35Ba शशिजस्य W 35Bb सुतयान° U 35Bc त्रियाधिकं TU 35Bd–35Cc om. T 35Bd. प्रसन्न° LW परनाश° R 35Bd. °युक्तं W, °दत्तं R 35Ca-b सौम्यो मर्त्यं R for 35Cc there is substituted 35Bc (with त्रियाधिकं) in CU 35Cc विनार्थसौख्यं R, विहीनवित्तं W 35Cd. दुर्भगवल्लभं I 35Db स्वरूप° L 35Dd °देवतानां SW 35Eb–35Fa om. T 35Ec बहुवस्त्र°S

सूर्यांशके दैत्यपुरोहितस्य
    बुधो विधत्ते बहुलाभयुक्तम् ।
स्त्रीसौख्ययुक्तं प्रणतारिपक्षं
    सुवर्चसां सादितमल्पशत्रुम् ॥३५F॥
रौद्रं सकृष्णं सततं कुचैलं
    मालस्य पापरतं सदैव ।
सूर्यांशके सूर्यसुतस्य सौम्यो
    नरं विधत्ते ऽतिखलं कृतघ्नम् ॥३५G॥]
त्रिंशल्लवस्थो ऽवनिजस्य सौम्यो
    नरं प्रसूते कठिनं कुरूपम् ।
सत्यार्थहीनं व्यसनैरुपेतं
    पराङ्मुखं देवगुरुद्विजानाम् ॥३६॥
त्रिंशल्लवस्थो ऽर्कसुतस्य सौम्यः
    करोति तिष्ठन् परतर्ककं च ।
रौद्रक्रियासक्तमतिं प्रचण्डं
    द्यूतप्रियं व्याधिभिरर्दितं च ॥३७॥
चन्द्रात्मजो देवपुरोहितस्य
    त्रिंशांशकस्थः प्रकरोति धीरम् ।
सदा विनीतं गुणिनामभीष्टं
    स्वबः पूज्यं कुलसत्तमं च ॥३८॥

35Fd. सादितसर्वशत्रुं W   35Ga. सकृष्णं ILRSU   36c. सुतीर्थ°
37b तिष्ठन्] नूनं Q   °तर्कुकं ACOR   37c °कृत्याशक्ति° L
37d. °रर्दितांगं R, °राधितं च Q, °रेधितं च W   38c. गुणना° BCI
38d. कुलसपद W, कुलसंमतं Q, गुणसंमत L

त्रिंशांशके स्वे शशिसूनुरेव
श्रुतार्थयुक्तं मनुजं सुवाते /
गुणैर्भुवि ख्यातमलंघ्यवीर्यं
प्रसन्नमूर्तिं सततं सुशीलम् //३९//
त्रिंशल्लवे दानवपूजितस्य
सौम्यो विधत्ते प्रचुरप्रतापम् /
प्रभुं परक्षेत्रतथाधनानां
प्रदानशीलं सुकलत्रयुक्तम् //४०//
स्वमित्रवीर्येण यतस्तु सौम्यः
कराति मर्त्यं बहुमित्रयुक्तम् /
प्रदानशीलं गुरुदेवभक्तं
सुश्रूषकं साधुजनं सदैव //४१//
सौम्यो यदा क्षेत्रबलेन युक्तः
करोति मर्त्यं प्रियमेन लोके /
स्थिरक्रियारम्भजनस्वभावं
विख्यातशब्दं दृढमित्रपक्षम् //४२//
स्वतुङ्गवीर्येण यतस्तु सौम्यो
नरं विधत्ते प्रमदास्वभीष्टम् /
[प्रदानशीलं गुरुदेवभक्तं
सुश्रूषकं साधुजनस्य नित्यम् //४३//]

39b प्रसूते Q   39d. सुनतं S   कुशीलं ABCLOQRSTUW
40c. परंक्षेत्रप्ररूधाधनानां W   40d–41b om. CTU
41d om. C   42a यदा त्रबसेन L   42c °जन° om. O   42d. युक्तं W   43b–44a om. W   43b. प्रसूते C   43c–d repeated from 41c-d.

नवांशवीर्येण युतस्तु सौः
नरं प्रसूते सततं मनोज्ञम् /
शुचिं क्षमासत्यरतं कृतज्ञं
मनस्विनं सर्वसुखाधिवासम् //४४//
शुभग्रहालोकनवीर्ययुक्तः
करोति सौम्यः प्रणतं मनुष्यम् /
शूरं बहुक्लेशसहं रतज्ञं
नृपप्रियं पुण्यमतिं सदैव //४५//
विज्ञानशास्त्रश्रुतकाव्यशिल्प-
गान्धर्वसङ्गीतकलाभिरामम् /
पुंवीर्ययुक्तः प्रकरोति सौम्यो
कीर्तिम् //४६//
दाक्ष्यसाहादाबलासहास्य-
सौभाग्यचातुर्यगुणैरुपेतम् /
अशाबलाढ्यः प्रकरोति सौम्यः
प्रसन्नमूर्तिं प्रथितं पृथिव्याम् //४७//
चेष्टाबलाढ्यः प्रकरोति सौम्यः
स्त्रीवल्लभं भूपयुतं मनुष्यम् /
स्वाचारधर्मप्रचुरं प्रगल्भं
सत्याधिकं नीतिपरं सदैव //४८//

44c °सत्व° BCILQTU °युतं Q 44d सर्वसुसाधिव° Q, सर्वसुधा° A, युधा-- S 45c रतिज्ञं S, रतवं L, रसज्ञं Q, रत्नं B, नयाज्ञं W 45d पुण्यरतं L 46a विज्ञानकाव्य° QW °श्रुत° BCLTU, °स्मृति° Q °शास्त्र° Q 46c सुवीर्य° Q 47a दाक्षिण° IO, दाक्षण्य° L 47d–48a in marg. O 47d °मूर्तिः ABCILSTU प्रथितः ABCILOSU प्रिथिव्यां T, धरित्र्यां R 48c °प्रचुरं om. AC

रात्रिवीर्यप्रबलस्तु सौम्यो
नरं प्रसूते सततं धनाढ्यम् /
मिष्टान्नपानं प्रियगन्धमाल्यं
सेवाविधिज्ञं सुकृतोपचारम् //४९//
स्ववारवीर्येण युतस्तु सौम्यः
करोति मर्त्यं बहुधर्मशीलम् /
प्रियप्रदानं प्रियदर्शनं च
प्राज्ञं बहुज्ञानविकीर्णबुद्धिम् //५०//
होराबलाढ्यः प्रकरोति सौम्या
नरं नराणामनिशं हितेप्सुम् /
बहुश्रमक्लेशसहं विनीतं
दुर्धर्षमन्यैः प्रणतारिपक्षम् //५१//
बुधो यदा पक्षबलेन युक्त-
स्तदा प्रसूते बहुपक्षयुक्तम् /
जनप्रियं धर्मपरं सुरूपं
प्रमाथिनं वैरिगणस्य सम्यक् //५२//
मासवीर्यप्रबलस्तु सौम्यः
करोति मर्त्यं बहुवित्तभाजम् /
देवद्विजेभ्यो निरतं विनीतं
स्विन्नं स्त्रीसुभगं मनुष्यम् //५३//

49c. °गंधयताढ्यं W 50d. वपुर्ज्ञान° CT 51b. हितेच्छुं SW, हितेशां AB, हितेषु Q, हिप्सु L 51c. °क्लेशसहं B 51d. व्रणतारि° U
52c. °प्रियं om. L धर्मरतं L सरूपं Q, स्वरूपं L [53 om. L] 53a. स्वभाव° T
53c. °द्विजेषु W विनीतं] मनुष्यं Q 53d. मनुष्यं] सुवेषं R

सौम्यो ऽब्दवीर्यप्रबलः प्रसूते
नरं कलाकोविदमद्भुतार्थम् /
सौहार्दमानप्रणयादरञ्च
गान्धर्वशीलं प्रियनृत्यहास्यम् //५४//
स्त्रीहेतुमतिव्ययवित्तकीर्तिं
जघन्यरक्तं च न सौहृदं च /
सौम्यः सुहृद्वीर्यविवर्जितस्तु
नरं सुवाते विषयप्रसक्तम् //५५//
स्वक्षेत्रवीर्येण विवर्जितो यः
करोति मर्त्यं विगताभिमानम् /
स्त्रीपानदोषप्रभवैरनर्थै-
र्व्याध्यादिविद्वेषयुतं सदैव //५६//
स्वतुङ्गवीर्येण विवर्जितो यो
नरं प्रसूते ऽतिनिकृष्टचेष्टम् /
प्रपीडितं वंशसमुद्भवैश्च
दारिद्र्यभाजं सततं कुचैलम् //५७//
नवांशवीर्येण विवर्जितो यः
कठोरवाक्यं जनयेन्मनुष्यम्
सहज्ञाङ्करक्तं
विगर्हितं शीलपरिक्रियाभिः //५८//

54c °प्रणयादरं W   54d. प्रियमित्र° W   55b न च S   55d प्रसूते Q   56c स्त्रीपान° AOS   56d. वध्या° I, व्याध्या° ABC LOQRSU, नाध्या° T   57b तिविकृष्ट° ABCLQS   57d. दारिद्र्य° R   58a विवर्जितो ऽसौ BL, विनार्जितश्च W, विवर्जितश्चेत् Q   58b–59a om. U   58c सहज्ञामरक्तं R   58d °क्रियासु Q

शुभग्रहालोकनवर्जितो यः
करोति मर्त्यं सुहृदामनिष्टम् /
हिंसापरं बहूणमल्पकोशं
विरक्तमित्रं विकृतिप्रगल्भम् //५९//
पुंक्षेत्रवीर्येण विवर्जितो यः
करोति धीरं सततं हताशम् /
खलं बहुद्रोहकृतानुबन्धं
स्वाचारसत्यश्रुतिधर्महीनम् //६०//
दिग्वीर्यहीनः प्रकरोति सौम्यो
नरं हताशं नयनष्टतसम् /
युद्धोत्सुकं चौरगणाधिपं च
क्रियाविहीनं परदेशरक्तम् //६१//
चेष्टाबलेन प्रविवर्जितो यो
नरं सवाते ऽतिखलं कुचेष्टम् /
शठं तथा निष्ठुरवाक्यशालं
विपन्नदारात्मजसंघ[illegible]त्रम् //६२//
———————————— //६३//
स्ववारवीर्येण विवर्जितो यो
नरं प्रसूते बहुकष्टभाजम् /
दुःखसह्यं विफलश्रमार्त-
मन्योन्यवैरोपहतात्मजन्तुम् //६४//

59a. °वर्जितश्च W 59b. °मनिष्टं ABCILOQSTUW 59c. बहूणं ABCI[illegible]QTUW, आपगं L (हू in marg. L^u) 59d. °मित्रं ACIOSTU विहृति° AS 60a विवर्जितश्च W 60b-61a प्र° om. BLQW 60b. धीर्तं T, धीहं U 60c. खलं] शठं R 60d. °सत्य°] °स° ACS 61b नयनष्टतसं om. L व्यय° R 61c युद्धोत्सुकं T चौरगुणा° O 61d. कृपा° L (interchanges 62a and 64a) ~~62a स्ववारवीर्येण विवर्जितो यो~~ 62a. °वर्जितश्च W 62b प्रसूते Q निखलं I, निम्मिलं L प्रचेष्टं ABCILOGRST, प्रविष्टं U 64a. विवर्जितश्च W 64b बहुरोग° L 64c. °ष्वरुह्यं L, °ष्वसत्यं R विकल° CSTU °श्रमार्ते° W, °श्रनार्ते° L 64d. °मनोन्य° IO, °मनान्य° L °चौरोप° L [illegible]त्म° IO °जंतं ABCILOQSTU, तंतं R, °जं य W

होराबलेन प्रविवर्जितो ज्ञो
नरं प्रसूते बहुशत्रुपक्षम् ।
भोगान्वितं दुःखपरीतवृत्तिं
द्यूतप्रियं प्रश्रयशौचहीनम् ॥६५॥
स्वपक्षवीर्येण विवर्जितो ज्ञो
नरं प्रसूते मलिनं सुदीनम् ।
प्रभूतदोषं सततं रुजार्तं
विहीनपक्षं बहुतर्ककं च ॥६६॥
स्वमासवीर्येण विवर्जितो ज्ञः
करोति मर्त्यं कुटिलस्वभावम् ।
गुरुद्विजावज्ञकरं हितघ्नं
परान्नरक्तं कृपणस्वभावम् ॥६७॥
बुधो यदा वर्षबलेन हीन-
स्तदा प्रसूते विधनं मनुष्यम् ।
नानार्थनाशैः परिपीडिताङ्गं
खलानुरक्तं गुरुभक्तिहीनम् ॥६८॥
इति श्रीवृद्धयवने बुधाचारः ॥

He. 66 in ‖ 65a प्रविवर्जितश्च W order in C 65a, 66b–66d, 66a, 65b–65d 65d °शौच°] °यशो° BQ, °यसो° L, °यसं° W 66a विवर्जितश्च W 66b सुजाते R 66c प्रसूत° Q सजातं BLW 66d °तर्कुकं OR च om. R 67a विवर्जितः W 67c °द्विजायाच्च° C °करो ABCILOQRSTU हिच्चं A..., तिहीन Q col. इति श्रीवृद्धयवनभाषाटीकायां श्रीमोहनदासकारितायां बुधाचारः Q col. श्री° om. ABIORSTU after col. W adds संपूर्णः

मेषे गुरुर्देवनरं प्रसूते
दुर्मर्षणं शौर्यबलस्वभावम् ।
विख्यातकर्माणमतिप्रगल्भ-
मोजस्विनं बुद्धिगुणैरुपेतम् ॥१॥
वृषे गुरुः पाण्डुयशःप्रतारं
नरं प्रसूते सुभगं सुवेषम् ।
कान्तं स्वदाराभिरतं विनीतं
देवद्विजाचार्यकृतोपचारम् ॥२॥
तृतीयराशौ च सुरेज्यमन्त्री
नैपुण्यदाक्षिण्यपरं प्रसूते ।
सुमेधसं वाग्मिनमाहितार्थं
कृपापरं बुद्धिगुणान्वितं च ॥३॥
तिष्ठन् गुरुः कर्कटके सरूपं
विद्वांसमोजोबलवीर्ययुक्तम् ।
प्राज्ञं प्रसूते प्रियधर्मभाजं
यशस्विनं लोकपुरस्कृतं च ॥४॥
सिंहं गतो देव[illegible] प्रवीरं
नरं प्रसूते स्थिरधी[illegible]सत्त्वम् ।
विद्वांसमालक्ष्यमुदार[illegible]
शूरं बहुस्निग्धसुहृज्जनं च ॥५॥

L omits 1–12 1b. सौर्यचल° IO, सौर्यचल° BQS, सौन्यचल° W, सत्वबल° R 2a. पीडयसप्रतारं R, पाद्ययशः प्रतारं T, पांड्यस्तप्रतारं BW, पांडुपयमतारं A, उग्रसुधर्मशीलं Q 2c. °दाराभिमतं S 3a. तृतीयराशौ सुरराजमन्त्री Q 3d. क्रियापरं O °गुणान्वितं Q 4a. सरूपं om. S, शरूपं Q 4b. °बलकीर्ति° Q 4d. यजस्विनं Q 5a. सिंहे Q 5b. स्थिरधीवृ° TU °सत्यं Q

षष्ठे क्रियाज्ञानविशारदबुद्धिं
मेधाविनं कर्मकथाभिरामम् ।
शास्त्रार्थशिल्पश्रुतिकाव्यचित्तं
सुदर्शनं देवगुरुः प्रसूते ॥६॥
तुले विचित्रार्थबहुप्रलापं
गुरुः प्रसंख्यातधियं प्रसूते ।
कान्तं शुभाचाररतं विनीतं
प्राज्ञं वणिक्सार्थमहत्तरं च ॥७॥
गुरुर्नरं वृश्चिकमभ्युपेतः
क्षुद्रं प्रसूते बहुशत्रुपक्षम् ।
सुहृत्खलद्रोहरतं कुशीलं
प्रपंचकं हिंस्रमनिष्टदारम् ॥८॥
धनुर्धरस्थस्तु गुरुः प्रसूते
प्रियोपहारं व्रतधर्मशीलम् ।
यज्ञव्रताचार्यमसंस्थितार्थं
दातारमार्यं बहुमित्रपक्षम् ॥९॥
गुरुर्मृगे मार्दवमल्पवीर्यं
नीचक्रियाचाररतं दुरन्तम् ।
मूर्खं पराज्ञाकरमर्थहीनं
बहुश्रमं क्लेशसहं प्रसूते ॥१०॥

6a. °विशादबुद्धिं T   6b. मेधाविनी A, मायाविनि Q   6c. °कार्य° I   °चित्तं ABCIOQSTU   7a. °प्रतापं T   7b. गुरुप° ABCIOQTUW, गुरुः स° S, गुरुर्ग° R   8a. वृश्चिकराशिसंस्थो AS   8d. °मभीष्टदारं C   9d. °मार्यं Q, °मायं STU   10b. दुरन्तं ORW, दुरन्नं I   10c. °करं विहीनं W

कुम्भे तु जीवः मिथुन नृशस
  विट्ठशशीलं जनयत्यसत्यम् /
कुशिल्पिनोपाश्रयकर्कशं च
  मुख्यं गणानामतिनीचचेष्टम् //११//
मीनद्वयस्थो गुरुगौरवज्ञं
  गुरुर्नरं श्लाघ्यधनं प्रसूते /
हृष्टं स्थिरारम्भमनिष्टदर्पं
  वेदार्थशास्त्रश्रुतिकाव्यवित्तम् //१२//
होरां रवेर्देवगुरुः प्रयातः
  करोति मर्त्यं बहुदोषयुक्तम् /
लुब्धं स्ववाग्दोषयुतं सुतीव्रं
  सुगुप्तपापं परतर्ककं च //१३//
चन्द्रस्य होराधिगतः सुरेज्यो
  नरं प्रसूते सुभगं मनोज्ञम् /
स्थिरक्रियारम्भधनं शरण्यं
  धर्मस्वभावं दृढसौहृदं च //१४//
भागे तृतीये सुरराजमन्त्री
  सूर्यस्य सूते कृपणं मनुष्यम् /
क्रूरं क्रियाहीनमनप्रधृष्यं
  निन्द्यं कुकर्मार्जितसंपदं च //१५//

~~ABCILOQRSTUW~~
11b. विटेष° R °त्यवक्ष्यं Q 11c. °कर्मिणं R च om. Q 11d. मुख्यांगणाना° ABUW, मुख्यो गणाना° O, मुखं गणाना° Q, मुख्यांगनाना° C, मुखांगनाना° I °नीचवृत्तं W 12b. गुरुं CUW 12c. °महीन° R °धर्मं A 12d. °काव्यश्रुतिशास्त्र° Q °चित्तं O, °दत्तं T L begins again with 13 13c. लुप्तं BLRW, नम्रं Q स्वयंभोष° S 13d. °तर्कुकं ACORU 14c. शुभक्रिया° T °रंभधर्म A, °रंभपदं S 14d. दृष्ट° C, गत° Q 15b. सूर्यः प्रसूते L कृपणस्वभावं Q 15c. °प्रहृष्यं ACSTU, °प्रहृष्टं IO 15d. वा L

जीवस्त्रि—ागे रजनीकरस्य
तिष्ठन् प्रसूते समनोज्ञरूपम् /
रं प्रसिद्धं बहुमानवित्तं
प्रगल्—भचित्तं पि—जट—न—ाकम् //१६//
त्र्यंशे गुरु—ौमिसुतस्य धत्ते
नृणां —यं बन्—ुजनैः प्रसूते /
ाविरोगं
प्रपोषणं
—ामसुतस्य तिष्ठन्
करोति मर्त्यं प्रवरं प्रसिद्धम् /
विद्याविनीतं बहु—र्मभक्तं
सौम्याकृतिं सौम्यगुणैः समेतम् //१८//
त्र्यंशे स्वके देवगुरुः प्रसूते
—ुशाल विजितारिपक्षम् /
क्षमान्वितं पार्थिवमानयुक्तं
चतुष्पदाढ्यं प्रणतं गुरूणाम् //१९//
द्रेष्काणसंस्थो भृगुजस्य जीवो
प्रसूते बहुकांचनाढ्यम् /
वररत्नयुक्तं
सुखान्वितं पार्थिववल्ल—ं च //२०//

~~ABCILOQRSTUW~~
16c. प्रसूते Q 16d. °वित्तं BLQR °रक्तं R 17a. °सुतः प्रसूते Q 17b बन्धुजने W सदैव Q 17d. प्रपोक्षणं Q, प्रमोषणं R 18a °सुतः प्रसूते Q 18d. सौम्याकृतं ABCLOQRSTU 19a. द्रेकाण° L, दृष्काण° Q, दृक्काण° RTU, दृकाण° AB 20b °ना—ं S 20c. नामाढ्य° T, नानाढ्य° Q, नागान

रौद्रं परस्वापहरं कुबुद्धिं
कनिष्ठकर्माणममित्रवन्तम् ।
द्रेष्काणसंस्थो रावणस्य जीवो
नरं प्रसूते बहुशोकभाजम् ॥२१॥
प्रेष्यः कुकर्मातिखलस्वभावो
धर्मैर्विहीनस्त्वथ मन्दसत्त्वः ।
नवांशके वासरपस्य जीवो
यदा तदा स्यान्मनुजः प्रचण्डः ॥२२॥
नवांशके रात्रिपतेः सुरेज्य-
स्तिष्ठन् प्रसूते सुभगं मनुष्यम् ।
प्रियातिथिं प्रीतिकरं नराणां
प्रसन्नचित्तं प्रमदास्वभीष्टम् ॥२३॥
मसादिरोगं व्यसनोपतप्तं
भयान्वितं पापरतं प्रकामम् ।
त्र्यंशके भूमिसुतस्य जीव-
स्तिष्ठन् प्रसूते ऽतिखलं मनुष्यम् ॥२४॥
बुधस्य भागे नवमे सुरेज्य-
स्तिष्ठन् प्रसूते सदयं मनोज्ञम् ।
वित्तान्वितं धर्मपरं सवेषं
शास्त्रार्थरक्तं सुतसौख्ययुक्तम् ॥२५॥

21a. °स्वार्थहरं W, °स्वाहरणे O 21b. अनिष्ट° R °वं तु T, °रंतं BL, °रक्तं QW 21c. दृष्काण° CI, दृक्काण° ABQTU, दृकाण° O, दृक्का° R 21d. बहुकोप° L 22a. कुकर्माणबल: CL, कुकर्माणमल: BIQ, कुकर्मा विमल° W 22b. °सत्य: BL 22d. यदा] सदा W तदा om. A 22d. मनुज: – 23b सुभगं om. O 23b. स्वभगं L 23d. प्रसन्नचित्तं om. B 24a. प्रसितो° W, व्यसने° L [illegible]मेर [illegible], °पतमं U, °पेतं B, °न पेतं L 24b. नयान्वितं C 24c [illegible]नये सुरेज्यो C

जीवो नवांशे विचरन् स्वकीये
करोति मर्त्यं नृपतुल्यवेषम् /
सुताम्बितं शत्रुकलत्रयुक्तं
शास्त्रार्थयुक्तं सुजनार्थवन्तम् //२६//
शुक्रस्य भागे नवमे सुरेज्य-
स्तिष्ठन् प्रसूते सुखिनं मनुष्यम् /
तेजस्विनं कीर्तिकरं कृतज्ञं
पुण्यात्मकं धर्मरतं सदैव //२७//
भारादिरोगव्यसनैः समेतं
प्रियाविहीनं विगतप्रतापम् /
नवांशकस्थो रविजस्य जीवो
नरं सुवाते नृपपीडितं च //२८//
सूर्यांशके वासरपस्य जीवो
नरं प्रसूते विधनं विरूपम् /
अकीर्तिवन्तं बहुशत्रुमन्तं
मित्रैर्वियुक्तं विसुखं विशीलम् //२९//
सूर्यांशके देवगुरुः प्रसूते
चन्द्रस्य तिष्ठन् धनिनं मनुष्यम् /
प्रियातिथिं पुत्रसुतार्थयुक्तं
भूपालपूज्यं दयितं जनानाम् //३०//

26d. शास्त्रार्थरक्तं QR 28a. नारोचि° I, भाराव° L : श्रिया R 28c. नवांशके स्वे L 28d. प्रसूते QW in plac 29a T repeats 30a 29c. अकीर्तिमंतं BCIQW °शत्रुयुक्तं 30d. नराणां C

बृहस्पतिर्द्वादशभागसंस्थो
  भौमस्य सूते प्रबलं मनुष्यम् /
विट् मित्रशीलं व्यसनैरुपेतं
  रोगार्दितं बन्धनभागिनं च //३१//
अर्कांशसंस्थः शशिजस्य जीवो
  नरं प्रसूते प्राथितं नृलोके /
सत्याधिकं सर्वगुणैरुपेतं
  प्रभुप्रियं बन्धुजनस्य नित्यम् //३२//
अर्कांशके स्वे प्रकरोति जीव-
  स्तिष्ठन् नरं सर्वसमृद्धिमन्तम् /
पुष्टं जितारिं भयरोगयुक्तं
  रामास्वभीष्टं सततं सुशीलम् //३३//
जीवो भृगोर्द्वादशभागसंस्थो
  नरं प्रसूते हयकांचनाढ्यम् /
प्रियातिथिं भोगिनमार्यशीलं
  प्रमाथिनं वैरिजनस्य नित्यम् //३४//
सूर्यांशके भास्करनन्दन
  जीवः कुचैलं कुरुते मनुष्यम् /
दीनं विरूपं बहुदुःखभाजं
  प्रपीडितं दस्युभिरेव भूपैः //३५//

31b. प्रबल S 31d. रुगार्दितं R 32 om. L 33b. °नंतं L, °युक्तं TU 33c. पुष्टिं BLOR बहुरोग° L °मुक्तं Q 34a. °भाव° L 34c. भोजिन° Q °मापशीलं R, °मार्गशीलं I 34d. प्रमाटितं R वैरजनस्य LQR नीलं Q 35c. निरूपं Q, विरुद्धं L 35d. अपीडितं T भूजैः BLQ, नित्यं W

नरं प्रसूते कुटिलं मनुष्यम् /
ईर्ष्यापरं पीडितलोकवर्गं
विहीनशीलं परवादरक्तम् //३६//
त्रिंशल्लवे सूर्यसुतस्य जीव-
स्तिष्ठन् विधत्ते विधृतं [illegible]म्
पापानुरक्तं परदारशीलं
स्वबन्धुहीनं कुटिलस्वभावम् //३७//
त्रिंशांशके स्वे सुरराजमन्त्री
मनीषिणं वाक्चतुरं करोति /
मर्त्यं सुरक्तं द्विजदेवभक्तं
सन्तुष्टचित्तं सततं सुशीलम् //३८//
त्रिंशांशके सोमसुतस्य जीवः
करोति विज्ञं सततं मनुष्यम् /
अध्यात्मविद्यागमसक्तचित्तं
क्षमान्वितं ब्रह्मविदां वरिष्ठम् //३९//
त्रिंशांशके भार्गवनन्दनस्य
जीवश्चरन् वित्तयुतं विधत्ते /
नरं विनीतं सुकलाभियुक्तं
स्त्रीणामभीष्टं नृपलोकमान्यम् //४०//

36b मनुष्यं] नितांतं W 36c. पंडित° Q °वर्ज्यं R, °वर्ग्यं पर्यं L 36d. परदार° LW 37b. प्रसूते R विधानं W विवृतं S, विकृतं Q 38b. मनीषिसां L वाक्कनुरं W, वाक्र[illegible] L 38d. धनेन वित्तं C 39 after 40 in W 39c. °विद्यायम° TU °रक्तचित्तं S 40c विनीतं] विधत्ते नरं विनीतं AB, नरं सदा सु° W, विधत्ते CILQ

सुहृत्कुली देवगुरुः प्रसूते
नरं विनीतं सततं सुशीलम् ।
ख्यातं स्थिरस्फीतधनं सुमित्रं
सद्वृत्तयुक्तं च तथा जितारिम् ॥४१॥
स्वक्षेत्रवीर्येण युतः सुरेज्यो
नरं प्रसूते गुणशीलवन्तम् ।
मेधाविनं देवगुरुप्रसक्तं
प्रख्यातकर्माणमनल्पवीर्यम् ॥४२॥
स्वतुङ्गवीर्येण युतः सुरेज्यः
करोति नानार्थयुतं मनुष्यम् ।
वैशिल्पव्यवहारकाव्य–
माधुर्यदाक्षिण्यपटुं दयालुम् ॥४३॥
———— ॥४४॥
शुभग्रहालोकनवीर्ययुक्तो
जीवो विधत्ते विरुजं मनुष्यम् ।
पापैरनार्यैः प्रसक्तैर्विरुद्धै–
रभ्यर्चितं ज्ञातिभिरेव भूपैः ॥४५॥
पुंक्षेत्रवीर्येण युतस्तु जीवो
गाम्भीर्यधैर्यप्रवरं मनुष्यम् ।
चतुष्पदाढ्यं कुलदेवमुख्यं
सुधर्मशीलं नृपवल्लभं च ॥४६॥

41d. सद्वृत्य॰ L 42a. सुक्षेत्र॰ W 42b. विधत्ते Q 42d–43b om. C 43c. ॰शिल्पि॰ R, ॰शील॰ S 43d. om. C 43d. ॰पटं S 45b. निरुजं RW 45c. ॰रनार्थैः B ॰विरुद्धौ॰ B, विरुद्धै॰ W, ॰विरुद्धे॰ L, ॰विरुद्धं RS, ॰मनुष्यै॰ Q 45d. विवर्जितं पूजितमेव लोके Q 46a. स्वक्षेत्र॰ BCIOQTUW, सुक्षेत्र॰ L 46b. गोभार्य॰ BL, भोगार्थ॰ Q 46c ॰देव॰ RSW

बृहस्पतिर्दिग्बलवान् प्रसूत
सुपण्डितं भूरिगुणैः समेतम् ।
वस्त्रान्नपानैः सहितं मनोज्ञं
गतारिपक्षं गतसाध्वसं च ॥४७॥
चेष्टाबलाढ्यः सुरराजमन्त्री
हितं संजनयेन्मनुष्यम् ।
मन्त्रान्वितं सौरतलब्धसौ
शूरं महाज्ञानयुतं सहिष्णुम् ॥४८॥
दिवाबलाढ्यः प्रकरोति जीवो
नरं प्रसिद्धं बहुवित्तयुक्तम् ।
प्रसन्नमूर्तिं प्रणतारिपक्षं
सुखान्वितं तन्त्रविदां वरिष्ठम् ॥४९॥
स्ववारवीर्येण युतस्तु जीवो
विद्याधिकं संजनयेन्मनुष्यम् ।
स्त्रीलाभयुक्तं सुजनानुकूलं
प्रियंवदं सर्वकलासु दक्षम् ॥५०॥
गुरुर्यदा वर्षबलेन युक्त-
स्तदा प्रसूते सुभगं मनुष्यम् ।
अत्यार्यशीलं बहुवीर्ययुक्तं
चेष्टं नृपाणां प्रचुरान्नपानम् ॥५१॥

47d. गतारिपक्षं om. A 48c. तन्त्रान्वितं R सौरति° L, सुरत° R, सौख्य° Q •सौख्यं L, सौम्यं Q 48d. महाज्ञानपतिं R 50c—51b om. W 51c. अत्यार्थ° Q, अनार्य° S 51d. चेष्टा W, वंद्यं R (51d—52c om. C)

स्वमासवीर्येण युतः सुरेज्य
 करोति मर्त्यं सुभगं कृतज्ञम् ।
कान्तं विनीतं प्रचुराङ्गनाढ्यं
 स्वबन्धुपूज्यं सततं धनाढ्यम् ॥५२॥
होराबलाढ्यः प्रकरोति जीवो
 नरं महाज्ञानयुतं प्रशान्तम् ।
विज्ञानशास्त्रश्रुतसौख्ययुक्तं
 प्रियातिथिं मानधनैः समेतम् ॥५३॥
जीवो यदा पक्षबलेन युक्तो
 नरं प्रसूते ऽतिबलं कृतज्ञम् ।
विद्यान्वितं सर्वसुखाधिवासं
 रत्नान्वितं वाजिगजैरुपेतम् ॥५४॥
जीवो यदा मित्रबलेन हीन-
 स्तदा प्रसूते कृपणं मनुष्यम् ।
यन्त्रप्रहार ज्वरपानदोष
 स्त्रीरोगबन्धादिनिपीडिताङ्गम् ॥५५॥
स्वस्थानवीर्येण विवर्जितस्तु
 जीवः प्रसूते कठिनस्वभावम् ।
मृताङ्गनं कुष्ठिरुगार्तदेहं
 मित्रैर्विहीनं भयविक्लवं च ॥५६॥

~~ABCILOQRSTUW~~
52b कृतघ्नं Q 52c कृशां W 52d. धनार्थै S 53b-54... C 53b °सतं U 53c. °शास्त्रामृत° L, °शास्त्राश्रित° W, शास्त्रस्मृति° Q °मोक्ष° L 53d यानधनैः S, नानगधनैः I
order in LW: 54b, 55c-d, 54c-55b; ... TU. 54b-54c, 55c-d, 54d-55b 54a जीवो L 54b विबलं T कृतज्ञं]प्रधानं R 54d. वाजिगजै° IO, गजैर्गुणौः W समेतं W 55... ज्वर° ... AS 55d. °पीडितं च AIORS
56b-57a om. B ILQTUW 56b-55c

जीवोच्चवीर्येण विवर्जितस्तु
करोति नीचप्रकृतिं मनुष्यम् /
सुत्रार्थहीनं कठिनं कृतघ्नं
प्रपीडितं पार्थिवचौरसंघैः //५७//
नवांशवीर्येण विवर्जितस्तु
सुरेन्द्रमन्त्री कुरुते भयार्तम् /
पामादिरोगैः सहितं च
बुद्ध्या विहीनं विसत्त्वं सशोकम् //५८//
शुभग्रहालोकनवीर्यहीनो
जीवः प्रसूते ऽतिकुरूपदेहम् /
स्वबन्धुहीनं जठरस्वभावं
वैरप्रियं क्रोधपरं कुशीलम् //५९//
पुंवीर्यहीनः सुरराजमन्त्री
नरं प्रसूते ललनस्वभावम् /
भीरुं शठं नैकृतिकप्रकारं
श्लेष्मात्मदेहं वृजिनात्मकं च //६०//
दिग्वीर्यहीनः कुरुते सुरज्या
नरं विहीनं धनधान्यजातैः /
।।वदशरक प्रचलस्व
नित्यम् //६१//

57 om. A 57b. °प्रकृतं O 57c बठरं R कृतघ्नं] सत्वं च Q, मनुष्यं IL, नितांतं W 57d. पार्थिवचौर° S 58b भयार्तैः BIU, भयार्तैः O, मयार्तः C 58c. मनुष्यं] सुहीनं R 58d. विहीनबुद्धिं R 59c. °हीनं om. S बठर° BLQRS, धनर° T, धनर° IU, विकट° W 59d. चैर° U, चौर° T 60b नलन° I, कठिन° C 60d. श्लेष्मादि° L, श्लेष्मार्त° R व्रजना° Q 61b °ज्ञातैः BLW, °जाणै Q 61c प्रबल° LW

चेष्टाबलेनैव विना सुरेज्यः
    करोति पापात्मकमुग्ररूपम् /
. . . .
    संपीड्यते वा नृपतिर्मनुष्यैः //६२//
करोति जीवो ह्यबलेन हीनो
    नरं प्रकृत्या मिथुनस्वभावम् /
कन्याप्रजं वातरुजाभितप्तं
    नीचारिविद्वेषविवृद्धदोषम् //६३//
स्ववारवीर्येण विना सुरेज्यो
    नरं प्रसूते परिभूतवीर्यम् /
पित्ताग्निदाहज्वरशस्त्रचौरैः
    प्रपीडितं धर्मविवर्जितं च //६४//
स्ववर्षवीर्येण विना सुरेज्यः
    करोति मर्त्यं धनर्द्धिहीनम् /
कृशं कृतघ्नं चपलस्वभावं
    कफानिलाभ्यां सततं च युक्तम् //६५//
विवर्जितो मासबलेन जीवः
    करोति मिथ्यात्मकमुग्ररूपम् /
परापवादेषु रतं कृतघ्नं
    परान्नरक्तं परयोषिताढ्यम् //६६//

62c. स्त्रीलोक° ABCILOQRSTUW   62d. संबंडिते L, संपीडिते Q
चा W   नृपते° R, नृपभि° ABCILOSW   °र्मनुष्य: ABCILO
RSW   63d. °विद्वेष° om. A, °विद्वेषि° BL   °विवृद्धा° A,
°विवृद्धि° Q, °विवर्द्धि° L   64c. °दाघ° ABCILORSTU
64d. धनविवर्जितं L   65 om. L   65b धनकृद्धि° ACI, ...
धनकृद्धा° BQ, धनतर्द्धि° S, धनधान्य° T, धनवित्त° U
65c प्रबल° TU   66b मित्यत्मिक° B, मर्त्यात्मक° CILW,
हीननरं Q   °मुग्ररूपं om. L, °मुपरूपं B, कुरूपं Q

करोति ही[illegible]बलहीनमूर्तः
सुरेज्य[illegible]मी [illegible]शाठ्ययुक्तम् /
गतत्रपं हीनबलं कुरूपं
व[illegible]त्मकं शङ्करकारकं च //६७//
बृहस्पतिः पञ्चबलेन हीनः
करोति मर्त्यं निजपक्षहीनम् /
रोगाभिभूतं प्रतिहीनसत्त्वं
प्रभूतशत्रुं परदाररक्तम् //६८//
इति श्रीबृह[illegible]वने गुरुचारः //

67a. °हीनकीर्तिः BCILTUW, °वर्जितस्तु Q 67b सुरेंद्र° Q °शाठ° A, °शास्त्र° I, °शाग्र° O, °शत्रु° TU 67c. °बलं कुरूपं ... A 67d. बंध्यात्मकं R, बध्यात्मकं B दुष्कर° AS
68b. निज°] जं° U, जय° T 68c. रोगाभि° C, नागाभि° L, लोभाभि° R प्रतिहीन° LQ, प्रीतिहीन° W °सत्वं R
col. इति बृहद्यवनबृहस्पतिचार संपूर्ण Q col. श्री° om. ORT बृहस्पतिचारः R · after col. add. संपूर्णः W

मेषे तु शुक्रो जनयत्यशान्तं
नरं बहुद्वेषविरोधशीलम् /
परस्त्रीहरणे प्रसक्तं
सेर्ष्यं वनारण्यविचारणं च ॥१॥
वृषे बहुस्त्रीसुतरत्नमाढ्यं
तं प्रसूते भृगुजः सुमूर्तिम् /
स्वबन्धुभर्तारमनेकवीर्यं
कृषीवलं गोकुलजीवनं च ॥२॥
निषेवमानो मिथुने प्रसूते
शुक्रो नरं वाग्मिनमूर्जितं च /
सुरद्विजातिथ्यपरं कृत ज्ञं
विज्ञानशास्त्रार्थकथारतं च ॥३॥
भतर्धराशौ यदि षोडशार्चि-
स्तिष्ठन् प्रसूते रतिधर्मशीलम् /
प्राज्ञं श्रुतिज्ञानविदां वरिष्ठं
मृदुस्वभावं प्रियदर्शनं च ॥४॥
सिंहाश्रितस्तु प्रियबन्धुपत्नं
शुक्रः प्रसूते नरमप्यसह्यम् /
विचित्रसौख्यव्यसनं सुरूपं
गुरुद्विजाचारपरायणं च ॥५॥

1–12 om. L 1a. ति ABCIQRSU 1d. शेष्यं BCW, प्रेष्यं Q °विचारिणं S 2a. °रत्नकाढ्यं W 2c. स्वबंधुनेतार° W 2d. हृषीवलं TU °जीविनं CQR 3a. °माने ABCIOQW, °मानं STU 3c. कृतघ्नं C 3d. च om. U 4a. यदि –शार्चि I, यदि शौचि W, त्रिदसार्चितस्तु Q 4c. स्मृतिज्ञान° Q 5b. °सत्यं AQSTU, °सत्वं OR 5c. °मसनं I, नरं Q 5d. °द्विजार्चाचपरायणं R

कन्यां गतो मार्दवमल्पवित्तं
शुक्रः परोपासनजीवितं च ।
स्त्रीभूषणज्ञं रतिगेयकाव्य-
कलालिपिज्ञं मधुरं च कुर्यात् ॥६॥
तुलाधरस्थो भृगुसूनुराढ्यं
नरं प्रसूते ऽर्थविराजपण्यम् ।
विचित्रमाल्याम्बरमात्मलक्ष्यं
बहुप्रवासं श्रमलब्धवित्तम् ॥७॥
शुक्रो ऽष्टमक्षेत्रगतो नृशंसं
विद्वेषशीलं जनयत्यधन्यम् ।
प्रद्विष्टदुष्ट प्रतिलोम
शठं परस्त्रीष्वनयप्रपंचम् ॥८॥
रस्थो विगतार्थविद्यं
शुक्रः प्रसूते ऽतिविलज्जशब्दम् ।
सद्धर्मकामाथफलरूपत
जगत्प्रियं कान्तमनल्पसौख्यम् ॥९॥
कुर्वीत राशौ दशमे मनुष्यं
शुक्रो बहुक्लेशभयश्रमार्तम् ।
पैशुन्यलोभाश्रितवंचनानां
प्रयोगिणं क्लीबविपक्षद्वेष्टम् ॥१०॥

6b. °जीवनं T 6c. रतिज्ञेय° O °युक्तं R 7b. ऽर्थं°]न R °चिराय° IOSTUW, °चिरार्थे° R, °चिरद्° Q 7c. °मान्यवश्यं W 7d. °श्रकाश Q °चित्तं CTU 8b °त्यवश्यं S 8c प्रदिष्ट° I, प्रसिद्ध° Q 8d. °ष्वनपत्रपं च R 9a. विगतार्थ°—9b शुक्रः om. 3 9a °निंद्यं A 9b तिविपल्ल° T, तिविस्तल्ल° U 9c. सुधर्म° T °लाभार्थ° S, °वाभार्थ° A 9d. गजप्रियं W 10 om. Q 10a. दुर्नीत AS

शुक्रश्चरन् कुम्भधरे मनुष्य-
मुद्योगरोगव्यसनोपपन्नम् /
कर्मस्वसंपन्नफलेषु सक्तं
कुर्याद्विरुद्धं गुरुभिः सुतैश्च //११//
मीनद्वयस्थो जनयत्युदारं
शुक्रः श्रुतिज्ञानरतं मनुष्यम् /
द्विजबुद्धिकर्मप्रचुरं सुरूपं
नृपप्रियं सज्जनमानलब्धम् //१२//
होरां गतो वासरपस्य शुक्रः
करोति मूर्खं विधनं विशीलम् /
हिंसानृतस्तेयरतं प्रकामं
मैथुन्ययुक्तं च विधर्मशीलम् //१३//
होरां गतो रात्रिपतेस्तु शुक्रः
सतां प्रियं स्फीतधनं करोति /
गान्धर्वलीलाश्रुतिगीतरक्तं
विप्रप्रियं पार्थिववल्लभं च //१४//
द्रेष्काणसंस्थो द्वि[illegible]स्य शुक्रो
नरं प्रसूते कठिनं गतस्वम् /
कुयोषितामागतसौख्ययुक्तं
चण्डं नृशंसं बहुरोषिणं च //१५//

11c. °सम्यग्र° ABCIQRTU, °समग्र° W, °सम्यग्° O   सक्तं om. Q
12c. स्वरूपं W   12d. सज्जरलब्धमानं Q   L begins again with 13
13c. सहीनृत° L, सहिनृत° B, सह्यनृत° W, सह्यानृत° Q
सकामं T   14c. °लीलाश्रुत° R, °लीलासुत° Q   14d. च om. A
15a. द्रेक्काण° R   15b. परं TU   15c. °तां भागत° R   15d. °रोगिणं S, °रोह्निणं Q

तृतीयभागे शशलांछनस्य
तिष्ठन् भृगुः सौम्ययुतं प्रसूते /
विद्याविनीतं पितृमातृभक्तं
तपस्विनं धर्मपरं कृतज्ञम् //१६//
तृतीयभागे धरणीसुतस्य
शुक्रश्चरन् पापरतं करोति /
सुद्रोगवन्तं व्यसनैरुपेतं
मायाविनं वंचनतत्परं च //१७//
द्रेष्काणसंस्थः शशिजस्य शुक्रो
नरं प्रसूते सुभग मनोज्ञम् /
रतप्रगल्भं प्रियपूर्तदारं
सुवर्णरत्नात्मजभागिनं च //१८//
भागे तृतीये सुरपूजितस्य
शुक्रश्चरन् श्रेष्ठतमं सुरूपम् /
सत्यान्वितं सर्वकलासु दक्षं
क्षमान्वितं प्रीतिकरं जनानाम् //१९//
त्र्यंशे स्वकीये भृगुजः प्रसूते
नरं प्रगल्भं धनिनं सुशीलम् /
अध्यात्मविद्यानिरतं सुरूपं
र्विहीनम् //२०//

16a. शशि° ABCLOQSTU   16b. विधत्ते Q   16d. ततस्विनं R, न वग्निनं AB, न वाग्निनं IO, न वाग्मिनं W, न वाङ्मिनं L, सुवाग्मिनं Q, मेधाविनं S   कृतघ्नं ABQSW   17b बधा°Q
न्यायरतं C, पापयुतं T   for 17c-d Q has:
सुविर्जहं मानमनो
करोती नित्यं अधिके प्रतापं /
before 17c C has: सद्धर्मबुद्धि सुविनीतनेहं, W has: मिथ्यापवादं धनधान्यहीनं   17d. om. BCLOR (suppl. R²)W; I has: बहुदुःखभाजं मनुजं मनुजं (s.c!) करोति   18a. द्रेक्काण° R   18b मनुष्यं C   18c. रति° IL   °धूर्त° ABCILOQRTUW, °मूर्त° S
19b स्वरूपं W   20c स्वरूपं LW

ग तृतीये रविजस्य शुक्रः
करोति मर्त्यं बधबन्धरकम् /
स्वबन्धुहीनं परदाररक्तं
विद्वेशशीलं सततं कुसेव्यम् //21//
पवांशकस्थो दिनपस्य शुक्रः
करोति मर्त्यं विकलं सुधीरम् /
बहुद्विषं निःक्रियमल्पवीर्यं
प्रपंचयुक्तं गतसत्त्वसौख्यम् //22//
नवांशके भार्गवनन्दनस्तु
चन्द्रः धत्ते तनयं नराणाम् /
सद्योभितं वा धनधान्यलाभं
रिपुक्षयं बन्धुसमागमं च //23//
नवांशके भूमिसुतस्य शुक्रो
नरं प्रसूते रुधिरार्द्रिताङ्गम् /
प्रपीडितं दस्युनृपैः सदैव
प्रद्वेषशीलं निकृतिप्रियं च //24//
बुधस्य भागे नवमे तु शुक्रः
करोति मर्त्यं विबुधं सुधर्म्यम् /
तीर्थाश्रयं देवगुरुप्रसक्तं
प्रियातिथिं संनियमैरुपेतम् //25//

21b. °बंधहीनं I 21c. दयाविहीनं I 22c. निःक्रय° Q, निक्रय° ABILOS, निष्क्रय° W, विक्रय° U, विक्रम° T 22d. °सत्य° T 23b. तनयं] सुसत Q 23c. सद्योभितां CT, संस्थोभितं L 24b विधत्ते Q °राद्रृतांगं CIOSTUW, °रार्दितांगं LQ, °रार्द्रजागं AB 24d. विकृतिं Q °प्रपंचं T 25b. सुधर्मं ILQTU 25c. °प्रयुक्तं

शुक्रो नवांशे सुरपूजितस्य
करोति मर्त्यं प्रणतं द्विजानाम् ।
विवेकविद्यागमशास्त्रल
नृपप्रियं मित्रवरैः समेतम् ॥२६॥
नवांशके स्वे भृगुजः प्रसूते
अध्यात्मविद्यानिरतं मनुष्यम् ।
स्वधर्मपूज्यं सुधिया समेतं
हतारिपक्षं व्रतशीलिनं च ॥२७॥
स्थितो नवांशे ऽर्कसुतस्य शुक्रो
नरं प्रसूते सरुजं सदुःखम् ।
भार्यासुतार्थैः परिवर्जितं च
प्रपीडितं नीचजनैर्विशेषात् ॥२८॥
सूर्यांशके वासरपस्य शुक्रः
करोति हीनं न च दीर्घसूत्रम् ।
क्षुधा विहीनं सुजनैर्विमुक्तं
द्रोहात्मकं बादरतं नृशंसम् ॥२९॥
शुक्रो ऽर्कभागे शशलांछनस्य
नरं प्रसूते वरयानभाजम् ।
नृपप्रियं भोगिनमर्थवन्तं
बिहारवापीकरणेषु सक्तम् ॥३०॥

26c. °लब्धं BL 27b. आध्यात्म° ABLSUW, मध्यात्म° Q
27c. सुधर्म° L °शीलं Q स्वधिया L 27d. हितारि°
ABS व्रत°] च सु° C °शालिनं TU 28d om. C 29a.
तिग्मकरस्य C 29b. नरं प्रसूते कुधिया समेतं CTU, नृपात्
भयं कीर्तिविनाशनं च W 29b. हीनं न च] मर्त्यं खलु Q
29c. बुद्धा निहीनं सु°] प्रपीडितं नीच° CTU बुधा I
स्वजनै° R, सुतै° BL, च सुतै° Q 30a. शशी° Q 30c. नरं प्रियं
L 30d. बिहारवामी° TU

शुक्रो

विदेशरक्तं मनुजं प्रसूते
द्यूतप्रियं यद्गुपरं कृतघ्नं
विवेकहीनं परदारभाजम् //३१//
सूर्यांशके सोमसुतस्य शुक्रो
नरं प्रसूते सुभगं मनोज्ञम् /
स्थानार्थमानैः सहितं प्रसिद्धं
विद्यार्जने तत्परमल्पदोषम् //३२//
सूर्यांशकस्थः सुरपूजितस्य
शुक्रः करोत्यार्यमतिं सुदानम् /
सन्मानसौहार्दसुखाथयुक्तं
विचित्रभोगं द्रविणोपपन्नम् //३३//
सूर्यांशके स्वे भृगुजः प्रसूते
विचित्रवाक्यं रतिगेयरक्तम् /
धर्मार्थकामैः सहितं सुवित्तं
नृपप्रधानं निजबन्धुमान्यम् //३४//
अर्कांशके सूर्यसुतस्य शुक्र-
स्तिष्ठन् प्रसूते सुखभाग्यहीनम् /
नापात्मकं शत्रुविवर्जितं च
प्रवासिनं व्याधिभिरर्दितं च //३५//

32 om. BLW; for 32 Q has:
विवेकहीनं परदारभाजं
षलु क्रियायां रतं विनीतं /
दैवाग्निनिंद्यापरविघ्नयुक्तं
शास्त्राभिहीनं रतं दरिद्रं //
33b. °त्यार्यमतिं BTU, °त्यर्थमतिं ACL सुदांतं ACTU
33c. °सुताथयुक्तं CR 34b. रत° R °वेगरक्तं W 34c. सचित्तं I order in T: 35a, 37b-37d, 36a-37a, 35b-35d.
35a (in marg.) C . . . . . 35a. सूर्यांशके C 35b. °स्तिष्ठन् om. I
सुत° LT °भाग° O, °भाग्य° T

त्रिंशांशके भूमिसुतस्य शुक्र-
स्तिष्ठन् प्रसूते सरुजं मनुष्यम् /
पित्तार्दितं सज्वरमल्पवीर्यं
स्वनीचयुक्तं बहुना यथोक्तम् //३६//
त्रिंशांशके सूर्यसुतस्य शुक्र-
स्तिष्ठन् प्रसूते बहुदोषखिन्नम् /
हतात्मकं बन्धुवियोगयुक्तं
प्रपंचशीलं गतसत्यशौचम् //३७//
त्रिंशांशके देवपुरोहितस्य
शुक्रश्चरन् देवरतं प्रसूते /
धर्मशीलं सुजनाप्ततोषं
नरेन्द्रपूज्यं व्रतचारिणं च //३८//
त्रिंशांशके सोमसुतस्य शुक्र-
स्तिष्ठन् प्रसूते सवपुं मनुष्यम् /
सौम्यं धनाढ्यं बहुदारयुक्तं
हस्त्यश्वभाजं नृपवल्लभं च //३९//
त्रिंशांशके स्वे भृगुजः प्रसूते
नरं विनीतं धनधान्यवन्तम् /
तुलाधिकं कीर्तिकरं सुचित्तं
हास्ये रतं केलिकरं प्रसह्यम् //४०//

36b सत्रुजं Q 36c. सत्वरं AST, सह्वरं B, स्वज्वरं C. 36d. नीचान्वितं स्यात् बलवर्ज्ययुक्तं Q 37a. चंद्रसुतस्य L 37b बहुशोक° CRT °युक्तं C 37c. हतात्मिकं C 37d. गतशांत्यशौचं L 38c. स्वधर्म° L, धर्म° B 38d. °वारणं C 39c. सौख्यं CU बहुदार° TU °रक्तं CR 40a. त्रिंशांशके W 40c. कुलाधिकं L सुचित्तं I, सुधित्तं R, सुविद्दं AS, विधित्रं CTU · 40d. हास्यं RU, दास्यां S केलिरतं CT प्रसत्यं CTU, प्रसाध्यं I

शुक्रो यदा मित्रबलेन युक्त-
    स्तदा प्रसूते बहुमित्रयुक्तम् ।
प्रियातिथिं देवगुरुप्रसक्तं
    प्रभावनैश्वर्यगुणैः समेतम् ॥४१॥
स्वस्थानवीर्येण युतस्तु शुक्रः
    करोति मर्त्यं पुरुषप्रधानम् ।
स्वस्थानपूज्यं प्रमदास्वभीष्टं
    प्रसन्नचित्तं धृतिनाधिपं च ॥४२॥
स्वतुङ्गवीर्येण युतस्तु शुक्रः
    करोति मर्त्यं बहुकीर्तिभाजम् ।
पुण्यात्मक सत्यसमृद्धिमन्तं
    नानाप्रदाढ्यं प्रियदर्शनं च ॥४३॥
नवांशवीर्येण युतस्तु शुक्रः
    करोति मर्त्यं विजितारिपक्षम् ।
यज्ञप्रियं दानपतिं प्रसिद्धं
    निर्मुक्तदोषं स्वकुलप्रधानम् ॥४४॥
शुभग्रहालोकनवीर्ययुक्तः
    शुक्रः प्रसूते शुभकायमग्र्यम् ।
रोगैर्विमुक्तं प्रणतारिप
    प्रियातिथिं सर्वसुखैः समेतम् ॥४५॥

41c om. BLQW 41d. प्रभावमै° AB TOQSTU, प्रभावप्रै° W 42a-b om. BLQW 42b पुरुष° — 43b मर्त्यं in marg. O 42d om. Q 42d. वृतिना° O, वृजिना° CTU °युतं W 43b-44a om. U 43c. पुण्यात्मिकं C 43d om. W 44c. दानरतं Q 44d. निषक्त° S सकलं L 45b शुभकाये° CLT, शुभकाम° BIW °मग्रं IL, °मुग्रं QTU, °मुग्र्यं C 45c. प्रगतारि° C 45d. सर्वगुणैः W

स्त्रीदेवबलवीर्यप्रबलस्तु शुक्रः
करोति मर्त्यं बहुयोषिताढ्यम् ।
सौभाग्यसौन्दर्ययुतं सुकान्तं
नानार्थलाभैः सहितं सदैव ॥४६॥
आशाबलाढ्यः प्रकरोति शुक्रो
नरं प्रसन्नं गतशत्रुपक्षम् ।
दिग्देशविख्यातियुतं सुताढ्यं
प्रभूतवित्तं च सदा प्रियं च ॥४७॥
चेष्टाबलाढ्यः प्रकरोति शुक्रो
नरं प्रसन्नद्युतिमल्पपापम् ।
व्यसक गुराव
...यैर्वियुक्तं सुतल...युक्तम् ॥४८॥
॥४९॥
...बारबलेन युक...
सदा प्रसूते सहजस्नपालम् ।
विज्ञानशीलं बहुशास्त्ररतं
सुधर्मशीलं हतशत्रुपक्षम् ॥५०॥
करोति शुक्रो ऽब्दबलेन युक्तः
प्रियातिथिं सौख्ययुतं मनुष्यम् ।
व्यसनरूपत
नृपप्रियं ब्राह्मणसंमतं च ॥५१॥

47b नगलभं W हत° CTU 47c. विदेश° AIOSTU
°विख्यात° CILTU, °विज्ञात° Q °यति Q, °कृतं CTU
सुताल्पं S 47d. प्रसूत° C च² om. Q 48a. ज्येष्ठा° U
48b °सुत° Q, °प्रकृति° C, °कृति° U, °कृत° T 48c. °विप्रयुक्तं CTU
48d. विभवोपयुक्तं W °विमुक्तं CLQT °तलाभयुक्तं om. U
51a. शुक्रो] शुक्रो Q 51b सौख्य° L, सौम° Q °मनु...

शुक्रो यदा मासबलेन युक्त-
स्तदा प्रसूते सुभगं जितारिम् /
चतुष्पदाच्छादनभोजनाद्यैः
समन्वितं सर्वसमृद्धिमन्तम् //५२//
होराबलाढ्यः प्रकरोति शुक्रो
नरं सुशीलं प्रियवाक्पटुत्वम् /
महाजनैः पूजितमेव नित्यं
प्रसन्नमूर्तिं प्रियदर्शनं च //५३//
शुक्रो यदा पक्षबलेन युक्त-
स्तदा प्रसूते विजितारिपक्षम् /
स्वपक्षमान्यं बहुधर्मयुक्तं
प्रियागमं सङ्गमलब्धसौख्यम् //५४//
शुक्रो यदा मित्रबलेन हीन-
स्तदा प्रसूते विधनं मनुष्यम् /
मित्रैर्विहीनं बहुदुःखशोकै-
रुपद्रुतं पार्थिवपीडितं च //५५//
स्वक्षेत्रवीर्येण विवर्जितस्तु
शुक्रः प्रसूते ऽतिखलं विशीलम् /
दुष्टाङ्गनासख्यरत कुरूप
विधर्मिणं पापरतं कृतघ्नम् //५६//

52b. सदा Q   52c. °दभोजनछादनाद्यैः C, °ष्पासभोजनाद्यैः S
53 om. Q   54b. विगतारि° Q   54c. °धर्मपक्षं T   54d.
प्रियागमा° ILRSTUW   संगमनाल्पसौख्यं T   55a मैत्रबलेन
B   56b–57a om. L   56b. विशालं W, मनुष्यं Q   56c.
°सौख्यरतं C

कुवीर्येण विवर्जितस्तु
    शुक्रः प्रसूते मलिनं सपापम् ।
नीचानुरक्तं परदारलुब्धं
    हिंस्रं महाव्याधिभिरर्दितं च ॥५७॥
नवांशवीर्येण विवर्जितस्तु
    शुक्रः प्रसूते ऽतिकठोरचित्तम् ।
भयातुरं सत्यधनैर्विहीनं
    विद्विष्टशीलं गतसौहृदं च ॥५८॥
शुभग्रहालोकनवीर्यहीनः
    शुक्रः प्रसूते परिभूतदेहम् ।
विकर्मरक्तं सततं
    प्रपीडितं पार्थिवदस्युभिश्च ॥५९॥
स्त्रीक्षेत्रवीर्येण विवर्जितस्तु
    करोति शुक्रः प्रबलं मनुष्यम् ।
नरापवादात्मकमल्पसौख्यं
    स्त्रिया वियुक्तं बहुहानियुक्तम् ॥६०॥
आशाबलेनैव विवर्जि
    शुक्रः प्रसूते परदेशरक्तम् ।
भाग्यैर्विहीनं जठरं कृतघ्नं
    मायाविनं साधुजनैर्विहीनम् ॥६१॥

57a विवाजितश्च W 57b. मलिनं] सततं T सुपापं QR
57c. परवाद° Q, परिवार° W °लब्धं L 57d. °रर्दिताग्
R 58a. विवर्जितश्च W 58b-59a om. L 59b. परभूत° O
59c. विकर्मसक्तं W सदुःखं Q 60a विवर्जितश्च CW
60b करोति om. L 60d. नियुक्तं ILW बहुदानि° A 61a.
विवर्जितश्च W 61c. भागै° C, भागो° O सठरं L, बठरं
रं W कृतघ्नं C

चेष्टाबलेनैव विवर्जितस्तु
    शुक्रः प्रसूते वधबन्धरक्तम् /
क्रूरं कुकर्माश्रितमल्पसत्त्वं
    प्रभूतशत्रुं धनदारहीनम् //६२//
शुक्रो यदा वासरवीर्यहीनः
    करोति मर्त्यं सतत कुचैलम् /
चौरप्रदुष्टं बहुदुष्टसङ्गं
    वीर्यप्रमुक्तं बहुविह्वलं च //६३//
शुक्रो यदा वारबलेन हीन-
    प्रसूते हतशत्रुदारम् /
सत्येन हीनं परिभूतमन्यैः
    सदा सशोकं स्वजनैर्वियुक्तम् //६४//
करोति शुक्रो ऽब्दबलेन हीनो
    नरं निकृष्टं कुटिलस्वभावम् /
वित्तैर्विहीनं गतबन्धुवर्गं
    प्रवासशीलं कलहप्रियं च //६५//
शुक्रो यदा मासबलेन हीन-
    स्तदा प्रसूते वृजिनैः समेतम् /
विवादशीलं व्यसनैः प्रततं
    साधुजनस्य बाह्यम् //६६//

निर्जितस्तु W   63c. चौरं च दुष्टं BCILQW   63d. प्रयुक्तं BCILQTW   विय° I, प्रय° LTW, प्रव° U   64 om. W
64b. करोति मर्त्यं बृहतसंकटौरं T   64c. परभूत° O
64d. °विमुक्तं CLS   66b. विजिनैः U   66c. °रततं U, समेतं S
66d. वाक्यं ABCILOQRSTU, वाच्यं W

ाराबलनैव विवर्जितस्त
  शुक्रः प्रसूते मतिसत्यहीनम् /
लज्जावियुक्तं विधनं कुचैलं
  पराङ्मुखं देवगुरुद्विजानाम् //६७//
शुक्रो यदा पवबलेन हीन-
  स्तदा प्रसूते पुरुषं गतस्वम् /
अनार्यशीलं गतमानलं
  भयातुरं कापुरुषं सजिह्मम् //६८//
इति श्रीवृद्धयवने शुक्रचार: //

67a नैव — 67c om. A   67c विवर्जितस्य W   67c °विमुक्तं S
  विधुतं L   68c अनार्थ° TU, अनर्थ° L   col. इति
वृद्धयवनभाषाटीकायां श्रीमोहनदाससगहीकारितायां
शुक्रचार संपूर्ण G, इति श्रीमीनराजकृतौ वृद्धयवने
शुक्रदर्शनचार: C   col. श्री° om. ILORT   after col. W
adds संपूर्ण:

मेषे ऽर्कसूनुर्जनयत्यनार्यं
कुवेषमाधिव्यसनं श्रमार्तम् /
गतश्रियं निष्ठुर
विगर्हितं नि[illegible]निमिष्टवैरम् //१//
[illegible]स्त्रनिमर्थहीनं
वृषे ऽर्कसूनुर्जनयेन्मनुष्यम् /
असक्तकर्माणमयुक्तवाक्यं
वृद्धाङ्गनानां हृदयानुरागम् //२//
क्रमाद्धतो ऽर्कि मिथुने प्रसूते
श्रमातुरं बहूणबन्धनार्तम् /
शठप्रयोगं छलकूट[illegible]व
दुष्टक्रियं दा[illegible]कमन्त्रिणं च //३//
शनैश्चरः कर्कटके प्रसूते
नरं दरिद्रं सुभगाभिमानम् /
सदा रुगार्तं जननीवियुक्तं
मृदुं विशिष्टक्रियमाचरं च //४//
[illegible]रो ऽर्किर्जनयत्यशीलं
विगर्हिताचारगुणं मनुष्यम् /
अवृद्धदोषं निजलोकबाह्यं
क्रियासु नीचासु सदाभिसक्तम् //५//

1–12 om. L   1a °त्यवीर्यं Q   1b श्रमार्थं Q   2c कर्माण AS   2d हृदयानुगं च R   3a. क्रमाहृतो ACS, क्रमाहृतो TU, क्रमार्थितो I   3b बहूण° ABCIQTUW   °बंधनार्थं Q   4c. रुजार्तं SW   4d. मृदं B, मृतं W   °मापरं T   5a. °र्के Q   5b. °गणं BCQTUW, °णं I   5c. °वह्यं S, °वाक्यं ABT, °चाह्यं C   5d. सदाभियुक्तं I

शनैश्चरः षष्ठमुपेत्य राशिं
नपुंसकाकारतनुं प्रसूते /
नराङ्गनावेश्माभिरतं गतस्वं
शठं शिशुस्त्रीजनदूषणं च //६//
तुलाधरस्थस्त्वसितः प्रधान-
र्थिपरं मनुष्यम् /
सुराष्ट्रदेशाटनलब्धमानं
वयःप्रकर्षोपकृतास्पदं च //७//
शनैश्चरो वृश्चिकगो
विद्वेषवैषम्यपरं प्रसूते /
धर्मादपेतं विषशास्त्रदग्धं
प्रचण्डकोपं निरयत्नपंचम् //८//
धनुर्धरस्थो मृदुमल्पवाक्यं
स्वधर्मवृत्ताभिरतं प्रसूते /
श्रुतार्थवाक्यं व्यवहारशिल्पा-
क्रियाभिधायत्नमनल्पसौख्यम् //९//
स्थितो ऽर्कसूनुर्जनयेन्मृगाख्ये
नरं स्ववंशोद्भवपूज्यमग्र्यम् /
क्रियाकथाचार्यमनेकशिल्पं
प्रवासिनं वृन्दपुरस्कृतं च //१०//

6c. °वेश्या° Q 7c. °देशालनलब्धा° B, °देशानटलब्धा° Q
8d. °स्नपंचं T 9c. सुतार्थ° Q व्यवहारि° IOSTU
9d. क्रियाभिधीय° ARST, क्रियाकथाभिधीय° U 10a.
°मनुष्यं गावस्य ं गास्ये Q 10b °मग्नं I, °मन्यं A

शनैश्चरः कुम्भधरे प्रपन्नः
    कुर्यान्नरं सत्यधनं सुवाक्यम् /
आरोग्यकार्यं वरयानयुक्तं
    शूरं नृपैः पूजितमल्पपापम् //११//
शनैश्चरो मीनयुगे प्रसूते
    ससंबन्धिसुहृद्वरिष्ठम् /
प्रशान्तसत्यार्जितमिष्टयज्ञं
    विद्यासु शिल्पेष्वभिजातशिल्पम् //१२//
होरां गतो वासरपस्य सौरि-
    र्नरं प्रसूते बहुवैरयुक्तम् /
प्रणष्टधर्मं विगताभिमानं
    दयाविहीनं परदारलुब्धम् //१३//
होरां गतो रात्रिपतेस्तु सौरि-
    र्नरं प्रसूते बहुकीर्तियुक्तम् /
सौन्दर्यसौख्यार्थसमृद्धियुक्तं
    प्रियं मनोज्ञं प्रणतं सुराणाम् //१४//
द्रेष्काणसंस्थो दिनपस्य सौरिः
    करोति कन्याप्रजनं मनुष्यम् /
व्यायामभाजं विगतप्रतापं
    विपन्नशीलं सततं सजिह्मम् //१५//

11a. कुम्भगते Q   11d. शूरं नृपैः] नराधिपैः W   °मल्पमायं S
12a. शनीश्वरो ABCI   मीनयुते BCIQTUW   मनुष्यं Q
12b. सबंधु° AC   12c. °सत्यान्वित° AB   12d. शिष्ये° Q
L begins again with 13   13a वासरपस्य — 13d follow 15c °व्यायाज्ञं in A   13b. °वैरि° LQ   13° लब्धं Q   14c. °समृद्ध° C   [सुराणां] सुशीलं AS   15a. द्रेक्काण° LU, दृष्काण° BO, दृक्काण° AIR   सौरः R   15c. व्यायाम° ABTOS   °भार्या LW   15d सततं om. BW, सुभगं L   सजिह्मं Q

भागे तृतीये रविजः प्रसूते
चन्द्रस्य मर्त्यं महदर्थयुक्तम् /
विवेकिनं सर्वकलासु
विपक्षहीनं सुललालसं च //१६//
भागे तृतीये ऽवनिजस्य सौरि-
श्चौरं परप्रेष्यकरं प्रसूते /
सुनिष्ठुरं पापरतं नृशंसं
व्यपेतलज्जं गतसौहृदं च //१७//
द्रेष्काणसंस्थः शशिजस्य सौरः
करोति मर्त्यं बहुशास्त्रयुक्तम् /
विज्ञानिनं धर्मरतं प्रसक्तं
स्वदाररतं गतसाध्वसं च //१८//
द्रेष्काणसंस्थः सुरपूजितस्य
सौरः प्रसूते द्विजदेवभक्तम् /
प्रियंवदं सर्वसहं प्रगल्भं
महाजनैः पूजितसाधुदारम् //१९//
भागे तृतीये रविजः प्रसूते
शुक्रस्य तिष्ठन् प्रभुराजमानम् /
लाभान्वितं धर्मपरं समित्रं
हतारिपक्षं व्यसनैर्वियुक्तम् //२०//

17a. वाणिजस्य W, रविजस्य T सौर° QR 17b. वैरं W °प्रेषकमत्र सूते Q 17d. व्यपेततन्तुं S, व्ययेतकल्कं L 18 om. L
18a. दृष्काण° BO, द्रिष्काण° C, दृक्काण° AIR, दृकाण° TU
18b. बहुशस्त्र° AC 18c. विज्ञाननं B, विज्ञानं O प्रसूतं TU, प्रशस्यं R 18d. स्वपर° C, स्वदम° Q °नष्टं S 19a. द्रेक्काण° L, दृष्काण° BIOS, दृक्काण° ARTU 19c. सर्व° om. BW, साह° L
19d. पूजितसाहभागे L, पूजितमेव नित्यं Q, पूजितसा BW
20b–21a om. U 20c. लोभान्वितं BLQW 20d. °विमु° LW

त्रिभागे
————सौम्यम् /
नृपात्मजैः प्रीतिपरं वदान्य-
मनुक्रराग बहुमित्रयुक्तम् //२१//
सूर्यस्य भागे नवमेऽर्कसूनुः
करोति मर्त्यं बहुतीव्रकोपम् /
हिंस्रं प्रगल्भं सुजनैर्वियुक्तं
प्रद्वेषशीलं परिभूतमन्यैः //२२//
चन्द्रस्य भागे नवमेऽर्कसूनु-
र्नरं प्रसूते सुकलत्रयुक्तम् /
शास्त्रानुरक्तं क्रतुदानशीलं
जितेन्द्रियं मन्त्रविदां वरिष्ठम् //२३//
शनैश्चरो भौमनवांशसंस्थो
नरं प्रसूते वचनस्वभावम् /
पराङ्गनासङ्गरतं विधर्मं
मित्रैर्विहीनं सततं कुचैलम् //२४//
शनैश्चरः सौम्यनवांशसंस्थः
करोति मर्त्यं सुखभोगतृप्तम् /
कान्तं शुभार्यात्मपरं विचित्रं
प्रियातिथिं यज्ञरतं प्रधानम् //२५//

21a. स्वत्रिभागे B, स्वकीयभागे L 21b. समाभार° L 21c. नदान्यं B, नदा L 21d. °रोषं L बहुपुत्र° AS 22a. ऽर्कसूनुः] चकहं L 22c. सुनै° B, सुनयै° QW, °र्विमुक्तं LQ 22d. विद्वेष° W, प्रशाष C परिभात° Q
23b. स्वकलत्र° L 23c. क्रमु° L, अत्तु° W 24a. शनीश्वरो ABCIOSTU 24b. सुवाते R वंचन° SW, निचल° Q
24c. °संगतया W 25c. कांतां C, कीर्तिं L शुभार्यात्म° OU, शुभार्यात्मज° IS, शुभार्यासु W, शुभाचारु° Q, शुभालाभ° R निभिन्नं ABCILOT, निभान्नं Q 25d. यज्ञतप Q, यज्ञपरं L प्रधान्यं O

शनिर्नवांशे सुरपूः
  नरं प्रसूते सुरविप्रभक्तम् /
विवेकविद्यागमसत्ययुक्तं
  प्रसन्नवक्त्रं प्रचुरान्नपानम् //२६//
मातण्डजः शुक्रनवांशसंस्थः
  करोति तीर्थाश्रयमिष्टधर्मम् /
प्राज्ञं कृतज्ञं बुधलोकसेव्यं
  जितेन्द्रियं शुभ्रमतिं मनोज्ञम् //२७//
नवांशके स्वे प्रकरोति सौरो
  नरं सुदातारतरं विरोगम् /
सुयोषितां सङ्गप्रवृद्धसौख्यं
  हतारिपक्षं स्थिरमुग्रवीर्यम् //२८//
सूर्यांशके वासरपस्य सौरो
  नरं प्रसूते गतधर्मबुद्धिम् /
सुनिष्ठुरालापपरं सुदुष्टं
  नीचानुरक्तं विगतप्रभावम् //२९//
सूर्यांशके त्वृक्षपतेः प्रयातः
  सौरः सुवाते समतिं मनुष्यम् /
लाभान्वितं पार्थिवमानपुष्टं
  गान्धर्वशिल्पादिषु सक्तचित्तम् //३०//

26b नरविप्र° L   26c °विद्यागमरूप° S, °निद्यांग---सत्य° W   27a मार्त्यंगजः O   27a °नवांश° – 27d शु° om. I
27b तीर्थाश्रम° L   28a सौरिः W   28b विरोज्ञं L, सुरोगं C
28c सुयोषिद्धा BRW   संगविवृद्ध° S, संगतवृद्ध° W,
...ंगप्रवृद्ध° R   28d स्थिरबुद्धि° L, स्थिरधीरमुग्र° S
29a नवांशके S   29b °धर्मवृद्धिं C   29c °रालालपरं C,
°रालापरतं A, °रं लाभपरं S   29d °प्रभाषं R   30a तृक्ष°
B, तक्ष° A, अक्ष° CIOQSTUW, रुक्ष° R, रात्रि° L   प्रजातः I.
30b प्रसूते G   30c °मानयुक्तं W

शनैश्चरो द्वादशभागसंस्थो
नरं प्रसूते क्षितिजस्य जिह्मम् /
प्रपीडितं पित्तविकारदोषै-
र्धीरं सदा निन्द्यतमं नराणाम् //३१//
मार्तण्डजो द्वादशभागसंस्थो
बुधस्य सूते ऽप्रतिमं मनुष्यम् /
वित्तान्वितं धर्मपरं सलज्जं
कीर्त्यान्वितं शास्त्रविशारदं च //३२//
आदित्यजो द्वादशभागसंस्थो
जीवस्य सूते ऽर्थपरं मनुष्यम् /
पुत्रान्वितं बान्धवनामयुक्तं
लज्जान्वितं ब्राह्मणसंमतं च //३३//
अर्कांशके भार्गवजस्य संस्थः
करोति मर्त्यं प्रचुरान्नपानम् /
विशिष्टदाराम्बररत्नभाजं
भाग्याधिकं प्राणभृतां वरिष्ठम् //३४//
सूर्यांशके स्वे दिनपस्य पुत्रो
नरं प्रसूते स्थिरबुद्धियुक्तम् /
व्रतोपवासान्वितमिष्टमित्रं
कुल

31c पित्त° – 32c धर्म° om. T   31c. मित्र° U   31d. निंदतमं D   33c. बांधवलाभ° S, बांधववर्ग° Q, वाच्यमान° L   34c °दारं वर° L, °दासं वर° CU, °दांबर° W   34d. प्राणासृतां A   35d. कुशीलं C

त्रिंशांशके भूमिसुतस्य सौरः
    करोति मायात्मकमुग्रचेष्टम् ।
रन्ध्रैः परिभूतदेहं
    रोगापतप्तं प्रबलस्वभावम् ॥३६॥
त्रिंशांशके स्वे रविजः प्रसूते
    नरं विनीतं विगतारिपक्षम् ।
वित्तार्जने तत्परमिष्टमित्रं
    महाबलं सत्यरतं नयज्ञम् ॥३७॥
त्रिंशांशके देवगुरोः प्रयातः
    शनिः प्रसूते सुभगं मनुष्यम् ।
व्रतोपवासार्जितधर्मवृद्धिं
    प्रियंवदं सत्ययुतं प्रगल्भम् ॥३८॥
त्रिंशांशके सोमसुतस्य सौरि-
    र्नरं प्रसूते प्रवरं कुलस्य ।
सौम्यान्वितं पण्डितमिष्टधर्मं
    नृपप्रियं शास्त्ररतं सदैव ॥३९॥
त्रिंशांशके भार्गवनन्दनस्य
    करोति सौरः सुतसौख्ययुक्तम् ।
प्रिया[illegible] बुद्धियुतं कृतज्ञं
    नारीप्रियं पुण्यतमं नृलोके ॥४०॥

37c. तत्स्वर° B, नमद्° T   °मिष्टधर्मं W   37d. सत्यतरं Q
38a. प्रतापी L   38b om. L   39b. प्रवरं om. W   39c. सोमान्वितं W, सौम्याकृतिं R, सौख्यान्वितं S   पीडित° CLU, प्रीणित° W
39d. नृपत्रयं R   40b om. TU; C has शनिः स्थितः सौख्यकरो नराणां

शनैश्चरो मित्रबलेन युक्तो
नरं प्रसूते बहुमित्रबन्धुं
स्थिरस्वभावं बहुकीर्तियुक्तं
विद्याविनीतं सततं मनोज्ञम् //४१//
शनिर्यदा स्थानबलेन युक्त-
स्तदा प्रसूते शुचिमप्रमत्तम् /
प्रभूतवेश्मार्थयुतं सुदारं
चतुष्पदाढ्यं नृपपूजितं च //४२//
मन्दो यदा स्वोच्चबलेन युक्त-
प्रसूते
प्रभूतरत्नार्थसुतैः
गतारिपक्षं सततं सुशीलम् //४३//
नवांशवीर्यो ऽर्कसुतो बलिष्ठो
नरं प्रसूते बहुयज्ञशीलम् /
मेधाविनं पुण्यपरं जितारिं
सभासदं ब्राह्मणसंमतं च //४४//
शुभग्रहालोकनवीर्ययुक्तः
करोति सौरो दृढकार्यसुग्रम् /
कृषिक्रियालब्धधासभूरि
वराश्रयक्त सारवन सशीलम् //४५//

41a. शनीश्वरो ABCIOTU 41b. °बंधुं IL 41c. बहुमित्र° ABCILOQSTUW 41d. विद्या° om. A °विहीनं BCILW 42a. °बलेन om. Q 42b. °सूते om. T सुविनप्रमत्तं S 42c °वेश्या° BCILORW, °हिता° Q 44 in marg. Q 44a. प्रबलो ऽर्कसूनु° R 45a–46b om. L 45b. दृककार्य° I 45c. कृषिकृपालब्ध TU °सु°] °हि° ABCIORSTU °भूरिसंस्थं O

पुंक्षेत्रवीर्येण युतोऽर्कसूनु-
र्नरं प्रसूते बहुवीर्ययुक्तम् /
परैरधृष्यं वनितास्वभीष्टं
प्रियंवदं सर्वकलासु दक्षम् //४६//
शनैश्चरो दिग्बलऋद्धियुक्तो
नरं प्रसूते प्रभुरान्नपानम् /
दाक्षिण्यशीलं बहुभोगयुक्तं
गान्धर्वशीलं द्विजदेवभक्तम् //४७//
चेष्टाबलाढ्यो रविजः प्रसूते
नरं सुचेष्टं सुतरां सदैव /
सत्यान्वितं देवगुरुप्रभक्तं
सुतीर्थयुक्तं पितृभक्तिरक्तम् //४८//
शनैश्चरो रात्रिबलेन युक्तो
नरं प्रसूते रतसौ
रोगाधिकं सौम्यवपुं सुचेष्टं
दयान्वितं दानरतं सलज्जम् //४९//
नैश्चरो वर्षबलेन युक्तः
कीर्त्याधिकं संजनयेन्मनुष्यम् /
नित्यं सुदान्तं व्यसनैर्विहीनं
जितेन्द्रियं विप्रसुरानुरक्तम् //५०//

For 46a-b B has 44b बहुयज्ञशीलं – 44d. 46c परैरभीष्टं ACIOQSTUW वनितास्वभीष्टं om. Q 47a. °रिद्धियुक्तो ABLORTU, °संयुतश्च Q, °रिसंप्रयुद्धियुक्तो I 47d °देवरक्तं R 48b. सुरतं W 48d. सुतीर्थयुक्तं om. TU 49b. रति° W 49c. °वपुः SW 49d. सुलज्जं S 50c. निसुदांतं B, निसुंदले W, निशादनं तु L, चातुर्यशीलं Q 50d. विप्रसदानुरक्तं Q

शनैश्चरो मासबलेन युक्तो
नरं प्रसूते नयनाभिरामम् /
प्रतापिनं धर्मपरं सहिष्णुं
हितैषिणं सर्वजनस्य नित्यम् //५१//
शनैश्चरो वारबलेन युक्तो
नरं प्रसूते बहुशास्त्रयुक्तम् /
अहिंसकं मानगुणैः स-
प्रभूतकोशं जनवल्लभं च //५२//
होराबलाढ्यो रविजः प्रसूते
सन्मानभाजं जननीप्रभक्तम् /
धर्मे रतं पार्थिवमा[illegible]
विशिष्टलोकानुगतं सदैव //५३//
शनिर्यदा पक्षबलेन युक्त-
स्तदा प्रसूते गतशत्रुपक्षम् /

विमुक्तरोगं गतपापमेव //५४//
शनैश्चरो मित्रबलेन हीनो
नरं प्रसूते ऽतिखलं विमित्रम् /
हृतात्मजं श्रीरहितं विरूपं
प्रपीडितं भूपतिना सदैव //५५//

51 follows 52 in T   51a. लग्नबलेन W, त्रिरबलेन Q   51b. °नाभिरामं AS   51d. हितैर्षिणं AB, हितौषिणं I   52b. °शास्त्ररता R   52c–53c om. Q   52d. प्रसूत° AC   53c. रतिं LR   54c. स्वकीयपक्षं W, स्वपक्षमुख्यं Q   सुकर्म° Q   54d. °रोगं L   च भयादपेतं W   55b. प्रखलं R   तिमित्रं R, रीमित्रं I   55c. हृतात्मकं L, हूतात्मजं S, तृतात्मजं U

स्वस्थानवीर्येण विवर्जितो ऽर्कि-
नैरं प्रसूते विधनं विशीलम् /
परार्दितं पापरतं कृतघ्नं
रोगार्दितं बान्धववर्जितं च //५६//
[ ]वीर्येण विवर्जितो ऽर्कि-
[नैरं प्रसूते विधनं विशीलम् /]
पापैर्जितं हीनधनेश्च युक्तं
भूतादिदोषैः सहितं सदैव //५७//
—त्रिवीर्येण विवर्जितो ऽर्कि:
करोति नित्यं बहुशस्त्रयुक्तम् /
मूर्वं सहिंस्रं धनधान्यहीनं
प्रमादिनं पार्थिवपीडितं च //५८//
———————— - - ——— - - —//५९//
पुंक्षेत्रवीर्येण विवर्जितस्तु
सौरः प्रसूते रिपुरोगयुक्तम् /
दौर्भाग्ययुक्तं विकृतं सुतीक्ष्णं
सदा विधर्मं निजधर्महीनम् //६०//
—मैत्रो दिग्बलवर्जितस्तु
नरं प्रसूते परदाररक्तम् /
निराश्रयं गुरुद्रोहरक्तं
विपचलज्जं सरुजं सदैव //६१//

56-57 om. Q   56a कें O   56c-57b om. W   56c. अतघ्नं I
56d. रुगार्दितं R   57b = 56b   57c पापार्जितं CIOTU,
मोरे जितं B, पौरैर्जितं L, परैर्जितं R   °धनानि R
युक्तं om. I   57d om. R, add. in marg. R²   57d. मूर्तादि° U
58a कें Q   58b. निंद्यं R   बहुशास्त्र° ABCILOQRSTUW
60a-b विवर्जितो कें करोति नित्यं Q   60c. विकृतिं L
61c. निराश्रयामुग्ररुचोरहरक्तं T   61c °द्रोहयुक्तं R,
°भक्तिहीनं Q

चेष्टाबलोनो रविजः प्रसूते
    कुचेष्टितानर्थपरं मनुष्यम् /
विद्वेषशीलं कुटिलं कुदारं
    सन्मानहीनं धनवर्जितं च //६२//
शनैश्चरो रात्रिबलेन हीनो
    नरं प्रसूते रतसौख्यहीनम् /
मायाविनं व्याधिभिरार्तदेहं
    दुष्टाशयं सर्वजनैश्च निन्द्यम् //६३//
शनिर्यदा वारबलेन हीन-
    स्तदा प्रसूते विधनं मनुष्यम् /
बहुप्रकारैर्व्यसनैरुपेतं
    निन्द्यं कुवेषं बहुसाहसं च //६४//
शनैश्चरो वर्षबलेन हीनो
    नरं प्रसूते ज्वरपित्तयुक्तम् /
नासाशिरोर्तिप्रभवैर्विकारैः
    संपीडितं सत्यविहीनमेव //६५//
शनैश्चरो मासबलेन हीनः
    करोति मर्त्यं परतर्ककं च /
गतस्वकं हानियुतं कठोरं
    प्रवासशीलं दयिताविहीनम् //६६//

62a. चेष्टाबलेनैव विवर्जितो ऽर्किः T 62b. कुचेष्टता° Q, सुचेष्टिता° AIORSTUW, सुचेष्टता° BCL 63c. °रार्तिदेहं L, °रार्त्यदेहं C 63d. नित्यं S 64 om. Q 64a. शनैश्चरः सारबलेन W 65b. °पित्तभाजं S 65d. प्रपीडितं S 66b नरं प्रसूते W °तर्कुकं ACOR 66c. गतस्वयं R कवेरं CTU

हाराबलेन: प्रकरोति सौरि
   नरं प्रमूर्खं सुतदारहीनम् /
विधर्मरक्तं सततं कुवेषं
   प्रपीडितं बन्धुजनेन नित्यम् //६७//
शनैश्चरः पक्षबलेन हीनः
   करोति मर्त्यं निजपक्षहीनम् /
पापात्मकं दस्युभिरार्दितं च
   विदेशशीलं परतर्ककं च //६८//
इति श्रीवृद्धयवने शनैश्चरचारः //

67a. °बलेन प्र° IQW, °बलेनैव C   67b. मुमूर्षुं W, प्रसूतं C
68c. पामात्मकं R   दर्दुभि° T, दंडभि° ABSU, दहभि° R, दस्युभि° Q   68d. वर° TU   °तर्कुकं AOR   col. इति श्रीवृद्धयवनभाटीकायां सगहीजीश्रीमोहनदासजीकारितायां शनैश्चरचार संपूर्ण Q   col. श्री° om. IORT   after col. W adds संपूर्ण:

मेषस्य लग्ने तु भ:
    चण्डो धनी सर्वकलासु दक्ष: /
स्वपक्षहन्ता बहुमन्युयुक्तो
        नितिस्त्रीलोकर: सदैव ॥१॥
वृषस्य लग्ने तु नर: प्रसूतो
    मित्र: वशी हास्यरत: सुवाक्य: /
विद्यान्वयुक्तो गुरुलोकभक्त:
    शूर: प्रधान: सुतलालसश्च ॥२॥
तृतीयलग्ने तु नरोऽभिजातो
        नभ्र: /
    द्विजपूज्य: परपक्षहन्ता
    जितेन्द्रिय: स्याद्दृढभक्तियुक्त: ॥३॥
लग्ने कुलीरस्य तु संप्रसूतो
    प्रियो ऽसुहृत्कगिहयोग: /
सौभाग्ययुक्तो रतिलालसश्च
    मन्त्रोपसेवी गुरुवत्सल: स्यात् ॥४॥
सिंहस्य लग्ने तु भवे प्रसूतो
    नरो विभागी रिपुमर्दनश्च /
लग्ने विभक्ते विभजं मनुष्यं
    बह्वाशिनं नित्यविमुक्तलज्जम् /
निन्द्यं सतां नीचरतं कृतघ्नम् ॥५॥

1-12 om. L   1a. शुभवेषसूतो BIQW   1b °चंडो] (ABCIOQRTUW) धने Q
1d. मंद्रो मत° Q, महामति° R   2a लग्ने — 2b हास्यरत:] काले
सुरत: W   2a तु — 2b सुवाक्य:] सुभगं मनुष्यं सुशीलसगं
सर्वस्वरूपं Q   2a प्रसूतो — 2d. प्रधान: om. I   2b. मैत्र: R
3b. °नभ्र: I   4a संप्रजातो S   4b °प्रियस्त्यक्त° W
°कगिह° om. Q   4c रत° COR   °लाभसश्च Q   4d.
गुवत्सलश्च Q   5b °पुमर्दनश्च — 5e in marg. R   5d.
    शिनं TU   °विमुक्तलज्जं Q   5e om. Q   5e निंद्यं TU

कन्याविलग्ने तु नरः प्रसूतो
[विज्ञानविद्यागमशास्त्रलुब्धः /]
लुब्धो गुरूणां रतिलालसश्च
मानी च सौभाग्यगुणैश्च युक्तः //6//
तुलाविलग्ने तु नरः प्रसूतः
स्वकर्मणा जीवति बुद्धिमांश्च /
विद्वत्प्रियः सर्वकलास्वभिज्ञ-
श्चलस्वभावो वनिताजितश्च //7//
जातो विलग्ने सह वृश्चिके स्यात्
चण्डो ऽभिमानी पुरुषो ऽतिशूरः /
विज्ञानवान् काव्यकरः कृतज्ञ
स्यात् संविभागी बहुरोषचित्तः //8//
र्विलग्ने भवति प्रसूतः
नः सुभगो मनुष्यः /
शूरो ऽर्थवान् भीतिपरः कृतज्ञो
बन्धूपभोग्यो द्रविणो वपुष्मान् //9//
मृगस्य लग्ने पुरुषो ऽभिजातः
बहुभृत्य
लुब्धो ऽलसः स्वात्मपरः कृतघ्नः
र्यनित्यो गुरुवत्सलश्च //10//

6b = 3b 6b–7a om. T 6c. रत॰ BCIOQR 6d. मानीरसौभाग्य॰ ABCIOSUW, पानीरसौभाग्य॰ R 7b. जितत Q 7c. विप्रस्त्रीयः Q 8a. वृश्चिकस्य Q 8b. चंडाभिमानी ASTU पूरिषो Q 8c. विज्ञानवान् Q with 8 Q ends 9c. शूद्रोर्य॰ T, सूपूर्य॰ U ॰वाश्रीति॰ A, ॰वाचीति॰ R 9d. बध्रूप॰ CSUW वयुष्मान् IO ob. ॰कृत्यपुत्रः B, ॰पुत्रलुब्धः SW 10c. लुब्धो om. SW स्यात्मपरः ABCORTU, स्यात्मपरः I, स्यातमवरः W, स्यात्म S कृतज्ञः C, कृतघ्नः I 10d. ॰वत्सलस्य BCI

कुम्भस्य लग्ने पुरुषो ऽभिजात-
— — — गेहदश्च /
प्रभूतभार्यार्थयुतः प्रचण्डो
लुब्धो ऽन्यनारीरतिलालसश्च //११//
मीने विलग्नोपगते ऽभिजातः
नद्रविणो ऽल्पकश्च /
त्यागात्मवान् शास्त्रविशारदश्च
न दीर्घसूत्रो न च मन्दबुद्धिः //१२//
होरा यदा भास्करस्य लग्ने
तदा प्रसूते बहुसौख्ययुक्तम् /
विवेकिनं धर्मपरं कृतज्ञं
त्यागात्मकं सत्यरतं मनुष्यम् //१३//
शीतांशुहोरा यदि जन्मकाले
पराङ्गनाभोगपरो नरश्च /
शुभे शुभं तत्र च क्रूरयुक्ते
सम्भोगकाले न चिरप्रदिष्टम् //१४//
त्र्यंशो यदा भास्करस्य लग्ने
तदा सुतीक्ष्णं जनयेन्मनुष्यम् /
कलिप्रियं दानरतं विशालं
विद्वेषशीलं द्विजदेवतानाम् //१५//

11d. सुनारी° S, यथा नारी° U °रत° R, °ति° U 12b. °कामः R, ल्पकश्च I after 12 W adds इति श्रीवृद्धयवने द्वादशलग्नविचारः संपूर्णः L begins again with 13
order in C: 13a, 14b–14d, 13b–14a 13c–14d om. L
14 om. BR; C has after 14a; TU before 14a:
होरा यदा रात्रिपतेर्विलग्ने
तदा प्रसूते सुखिनं गुणाढ्यम् /
चित्तं सुवर्णं कृशांगं
पुत्रैर्विरोधं चलचित्तचौरम् //
14b नरः स्यात् W 15a. अंशो BCUW 15d. °देवदानं R

न्द्रस्य लग्ने तु यदा त्रिभाग-
स्तदा प्रसूते सुखलाभवन्तम् /
प्रियान्वितं भक्तिपरं गुरूणां
प्रख्यातकर्माणमुदारचेष्टम् //१६//
मध्यशको भूमिसुतस्य लग्ने
करोति मर्त्यं क्षतजार्तदेहम् /
क्रूरस्वभाव हृतबन्धुदार
प्रतापहीनं विषयार्दितं च //१७//
तृतीयभागः शशिजस्य लग्ने
करोति सौम्यं सहजं मनुष्यम् /
न दीर्घसूत्रं न च वित्तहीनं
सत्याधिकं भूरिसुतं सदैव //१८//
त्र्यंशो यदा देवपुरोहितस्य
लग्नं प्रयातः प्रकरोति मर्त्यम् /
तेजस्विनं सर्वसुखाधिवासं
सुधर्मिणं प्रीतिकरं स्वपक्षम् //१९//
द्रेष्काणसंस्थो भृगुजस्य लग्ने
वित्तान्वितं संजनयेन्मनुष्यम् /
शास्त्रानुरक्तं गतरागपाप
नृपप्रियं देवगुरुप्रसक्तम् //२०//

18b. सरजं I, सहजं ATW 18c. नवचित्रहीनं B 18d. सत्वाधि W 19a. अंशो ABCW 19c. सर्वगुणाधिभा° W 19d. सुधर्षिणं I स्वपक्षे R 20a. द्रष्काण° BO, द्रुकाण° ART °संस्थो भृगुजो विलग्ने ABCILORSTUW 20b. चिंतान्वितं L

शनैश्चरस्य त्रिविभागस
    लग्नः प्रसूते कृपणस्वभावम् /
धनेन हीनं बहुदुःखयुक्तं
    चलप्रतिज्ञं शठतासमेतम् //21//
    भागे नवमे विवस्वान
    नरं प्रसूते विजितं खलं च /
नीचानुरक्तं वृजिनैः समेतं

   T?? का. रात्रिपतेर्विल
    >   मर्त्यं बहुशोभनाढ्यम् /
कृष्यासवित्तं सुतसौख्ययुक्तं
    प्रियातिथिं सर्वजनप्रियं च //23//
    यका भूत   लग्ने
    करोति मर्त्यं बहुदुःखयुक्तम् /
पित्तज्वरासृक्परिपीडितं
    प्रतापहीनं सततं कुचैलम् //24//
लग्ने नवांशः शशिनन्दनस्य
    करोति मर्त्यं बहुवित्तयुक्तम् /
मेधाविनं सर्वसुखार्द्धिभाजं
    विवेकिनं पण्डितमल्पवैरम् //25//

21a. शनैश्चरो वह्निविभागसंस्थो ABCILORSTUW   21b.–21d om. ABLORSW   21b. लग्नस्य सूते CITU   कृपणगतस्त्वं I
21c–d om. TU; I has
विद्याविहीनं स्वजनैर्विरोधं
    रागातुरं नीचजनैश्च युक्तम् //
22b. खलं च] स्वलंबं S, मरेण W   22c. वृजनैः CO   22d. जित° SW   23b om. L   °शोभनाढय I, °शोकनाढ्यं B   23c. कृषास° T   24a. भूमिसुतस्य R   25d. विवेकिनं om. W
°वैरिणं ABCIORS

नवांशको दैत्यपुरोहितस्य
लग्ने विधत्ते सुतवित्तसौख्यम् /
नरातिगाढं कनकायभाजं
सदा नराणां नृपतेश्च पूज्यम् //२६//
नवांशको भार्गवजः
लग्ने विधत्ते बहुपुत्रभोगम् /
स्त्रीक्रियासिद्धिमरोपध्यातं
दिव्याङ्गनाभोगसुखं सदैव //२७//
नवांशकः सूर्यसुतस्य लग्ने
नृणां विधत्ते बहुभूमिनाशम् /
अर्थक्षयं न्यायमतान्तमुग्रं
प्रमोषणं चौरकृतं सदैव //२८//
सूर्यांशको वासरपस्य लग्ने
नरं प्रसूते बहुमन्युवक्त्रम् /
लोभान्वितं धर्मसुखैर्विहीनं
निस्त्रिंशमुग्रं चपलस्वभावम् //२९//
सूर्यांशको रात्रिपतेर्विलग्ने
करोति मर्त्यं बहुरत्नभाजम् /
नानार्थलाभैः सहितं सुशीलं
कुलप्रधानं बहुमित्रयुक्तम् //३०//

26c. नरातिगाव: AB[I]LORSW, नरो लिगीते CTU   कनकं ह्याज: ABILORSW, निपुणं करोति CTU   26d. पूजां ABCILORSTUW
ABCILORSTUW   27c सुरूपचेष्टं गुणिनं समृद्धं CTU, ह्यान्वितं भृत्यजनानुयातं L, ---------- ध्यातं B, ---------- यातं R   27c °परोपध्यातं --- जातं O   28c. °क्षमा L, °कृपं I   न्यायमनंत° BCL RSU, नायमतंत° I, ——— T, व्याधिमनंत° O   °मुग्नं BR   28d. प्रपोषणं ABCILOSTUW   29b बहु° — 30b मर्त्यं om. T   29b °मन्ययुक्तं L
29c. लोभान्वितं W   धर्मसुरै° ABCLRS U, धर्मसुतै° O, धर्मपरै° W   29d. निस्त्रंश° ACOU

सूर्यांशको भूमिसुतस्य लग्ने
नरं प्रसूते रुधिरामयाढ्यम् /
पामादिरोगैर्व्यसनैः समेतं
प्रपंचयुक्तं रणकातरं च //३१//

सूर्यांशकः सोमसुतस्य लग्ने
नरं सुवाते सुभगं सुशीलम् /
विद्यासु रक्तं गुरुदेवभक्तं
परैरधृष्यं रतलालसं च //३२//

सूर्यांशको देवगुरोर्विलग्ने
करोति मर्त्यं बहुशास्त्ररक्तम् /
…नुरागेण युतं विनीतं
प्रभूतमित्रं रणकोविदं च //३३//

सूर्यांशको भार्गवनन्दनस्य
लग्ने प्रसूते सुभगं मनुष्यम् /
रूपान्वितं पार्थिवमानयुक्तं
प्रियातिथिं पुत्रधनैः समेतम् //३४//

सूर्यांशको घस्रपनन्दनस्य
लग्ने प्रसूते रणरोगयुक्तम् /
नरं कुशीलं निजबन्धुहीनं
शोकार्दितं हानियुतं सदैव //३५//

31b. °रामयाप्यं T, °रामपाठवं U, °राध्यमायं W, °रायपाव्यं S, °राप्रयाव्यं A   31c. °मादिरोगैर्व्य° om. A   31d. प्रचंडयुक्तं रणकारवंतं C   32b. प्रसूते L   32d. रति° O, रस° R   34c [illegible]यान्वितं W   35c. °बंधुदीनं BL   35d. शोकान्वितं W

त्रिंशांशको भूमिसुतस्य लग्ने
करोति मर्त्यं व्यसनाभिभूतम् /
व्ययेन हीनं बहुवैरयुक्तं
प्रपूजितं भूपतिना सदैव //३६//
त्रिंशल्लवः सूर्यसुतस्य लग्ने
करोति मर्त्यं परदेशरक्तम् /
क्षुत्तृट्श्रमार्तं बहुरोगयुक्तं
स्त्रीणामभीष्टं प्रणतारिपक्षम् //३७//
त्रिंशांशको देवगुरोर्विलग्ने
नरं सुवाते बहुशास्त्ररक्तम् /
दृढप्रतिज्ञं दृढसौहृदं च
सत्यात्मकं देवगुरुप्रसक्तम् //३८//
त्रिंशांशकः सोमसुतस्य लग्ने
नरं प्रसूते सुखिनं समृद्धम् /
सद्धर्मयुक्तं गुरुबन्धुमान्यं
मिताशिनं धर्मपरं कृतज्ञम् //३९//
त्रिंशांशको भार्गवनन्दनस्य
लग्ने प्रसूते सदयं मनुष्यम् /
न्वितं सत्यपरं कृतज्ञ-
मुदारचेष्टं सुखिनं सुरूपम् //४०//

37c-38d om. I

36c. व्यपेत° OU °शीलं O, युक्तं L 37c. क्षुत्तृष्ठमार्तं BO, क्षुत्तृट्श्रमार्त L, क्षुत्क्षुष्ठमार्तं A, क्षुद्ं श्रमार्तं CSTUW 38a-38c om. ABLORSW 38d: विज्ञानवाद्यत्रकलासु दक्षं CTU 39b. समृद्धिं O 39c. सद्धर्म° R 39d. मितासिनं A, विद्यान्वितं C कृतज्ञं] सलज्जं R 40d-41d om. W 40d-41c करोति om. S 40d. सुखिनं सुरूपं om. B, बहुलाभयुक्तं I, विविधार्थयुक्तं L °रूपं in marg. R

लग्नं यदा स्थानबलेन युक्तं
तदा नृणां स्थानविवृद्धिदं स्यात् /
करोति पूजां नृपलोकजातां
सौभाग्ययुक्तं च कलत्रलाभम् //४१//
लग्नं यदाशोत्थबलेन युक्तं
तदा प्रसूते गुणिनं मनुष्यम् /
सर्वासु दिक्षु प्रकरोति लाभं
रोगारिनाशं प्रियतां च लोके //४२//
चेष्टाबलाढ्यं प्रकरोति लग्नं
नृणां सचेष्टां प्रियमित्रलाभम् /
मिष्टान्नपानं विविधं च लोके
चतुष्पदानामधिपत्यतां च //४३//
लग्नं यदा कालबलेन युक्तं
तदा नराणां प्रियलोभकारि /
सदा तु पूजां नृपतेः सलोकं
रोगक्षयं साधुजनेन सख्यम् //४४//
लग्नं यदा स्थानबलेन हीनं
तदा प्रसूते परदेशरक्तम् /
स्थानविद्वेषपरं सुजिह्मं
पराचरक्तं परदारसक्तम् //४५//

for 41b T has 42b 41c. पुज्यां I 41d. कलत्रजातं AOSTU, कलत्रयुक्त L 42a. यदा स्वोच्च° C, यदाशोच्च° U, यदाशोत्र° T, यदाशोत्व° O, यदाशोस्य° L 42b गुणमं I 42c–42d रोगारिनाश om. BLR; CTU have: सद्दानरक्तं विमलप्र- सुरूपदेहं 42d: --रमेष्टं सुखिनं सुरूपं S 42d. लोकैः T 43a. °बलाढ्यं I 43b. प्रियतां च लोके AOSTUW 43c. विविधं च लोके om. BLR, शयनासनं च CI विविधां O 43d. °मधिपं च नित्यं CIR, °मधिपं वनितं B, °मधिपं विनीतं L 44–49 om. B 44–49d सर्व° om. R (f. 56 missing) 44–48 om. C 44b. प्रियलाभकारि OW 44c तपूज्या: ASU, नृपूज्या O, नृपूजा W सलाकं ASU, सलाभं O, सलाभां W 45c. सुस्थान° W °परां सुलिप्त T, °परां सुतिस्त U

आशाबलोनं प्रकरोति लग्नं
भान्यार्थहानिं सततं नराणाम् /
प्रमोषणं तस्करचारकाद्यैः
परा[illegible]नवं शत्रुकृतं सदैव //४६//
[illegible]ाबलोनं प्रकरोति लग्नं
नृणां कुचेष्टां परदा[illegible]ता /
कुचलतां शोकमनन्तरोगं
स्वबन्धुवैरं परतर्कक //४७//
लग्नं यदा कालबलेन हीनं
नरं तदा हीनतरं प्रसूते /
विधर्मशीलं विगताभि[illegible]
श्लेष्मार्दितं चौरविवर्जितं च //४८//
षड्वर्गशुद्धं यदि जन्मलग्नं
भवेच्छरीरे मनुजस्य सौख्यम् /
सौभाग्ययुक्तं यदि पाणिपादं
कान्त्यान्वितं सर्वगुणैः समेतम् //४९//
तदेव युक्तं यदि पापवर्गै
हीनं शिरालुं च विरूद्धगन्धाम् /
[illegible]
भवेत् सदा स्त्रीषु भयानकं च //५०//

46a. अशा° ASU 46c. प्रमोषणं AOSTU, प्रमोषितं W तत्करवाकराद्यै 46d–47c कुचे om. O 47b. °जातं TU 47c. °मनगरोगं W, °मनचरोगं TU, °मनं रोगं A 47d. °तर्ककं च SW 49 om. O 49a. °शुद्धौ ASTUW b लग्ने ASTUW 49d. °गुणैः समेतं] रतं सदैव R (beg of f. 57) 50b शि[illegible] AU, सुशीलं BCILOR च] सु° R

षड्वर्गशुद्धं यदि सूर्यपुत्र-
भौमाश्रितं सम्भवते
दुष्कर्मरूपो रविणा न युक्तः
काणो ऽधिकाङ्गस्तु निरीक्षितं च //५१//
भौमांशके सौम्यदृशा विहीने
भौमे व्ययस्थे निधनाश्रिते वा /
भवेत् सकर्णाक्षिरुजो मनुष्यः
कृशो ऽल्पवीर्यः सततं च दीनः //५२//
सूर्यांशके सौम्यदृशा विही
सूर्ये व्ययस्थे निधनस्थिते वा /
[विचिशान्धस्तु निशा प्रजातो
दिवाथवा तैमिरिको मनुष्यः /
सौम्यो ऽधिकाङ्गस्तु शिरावनद्धः //५३//
पापा व्ययस्थाः प्रभवन्ति यस्य
ा रविणा यद्वा स्युः /
खल्वाटकस्तत्र भवेत् प्रजाता
विपर्ययस्थाः शुभिवर्जितश्च //५४//
क्लीबे व्ययस्थे त्वथ पंचमे च
लग्ने ग्रहे चैव भवेन्मनुष्यः /
बृहत्तडाकारधरो ऽतिरौद्रो
ग्रहैस्खलैर्दृष्टिविवर्जितश्च //५५//

51a. °शुद्धे IRUW °पुत्रे ABCILRSUW 51b. °श्रिते RUW 51c. °भूयो BLRUW नु ABILRW यातो L, शुक्रे CTU 52a. सोमदृशा ST, सोमदृष्ट्वा U, सौमदृशा O 52c–54d विपर्ययस्थाः शु° in marg. C 52c सहर्षाक्षिरुजा ABCILORSTUW 53a °दृशा O 53e om. I 54a यत्र C 54b भौमा° C 54b रविणा — 54d वि र्ययस्थाः om. O 54d. °स्थाश्च निवर्जितश्च, with निपत्तयश्च written above C °वर्जितस्तु W 55a. व्ययस्थे] विलग्ने CR वा S 55b. भवेन् om. W 55c. बृहन्नडा° RW, बृहन्नटा° L 55d ग्रहे R °स्रते° ABILO, °सुते° C, च्युते R सृष्टि° ABCIORSTUW °निवर्जितैश्च ABCILOTUW

°होदये सूर्यसुते कुदृष्टि-
श्चन्द्रे व्ययस्थे प्रभवे ऽथ दृष्टि: ।
कुजस्य लग्ने कुजसंश्रिते च
विरूपनेत्र: प्रभवेन्मनुष्य: ॥५६॥
पापा यदा लग्नगता: समस्ता:
सौम्याश्च सर्वे ऽष्टमगा भवन्ति ।
कुब्जो भवेदत्र नरो ऽभिजातो
ह्युद्वामनक: प्रदिष्ट: ॥५७॥
पापास्तुर्थौ यदि नैधनस्था:
सौम्या ग्रहा: खे जनको ऽत्र योगे ।
विमिश्रितैस्तै: प्रभवेन्मनुष्य:
पापांशकस्थै: स भवेच्च कुष्ठी ॥५८॥
दुर्गन्धिभावक्त्रो व्ययगैश्च पापै-
स्तृतीयगै: सौम्यवपुर्धरैश्च ।
पापांशकस्थैरथ हृद्गद: स्यात्
सदा दरिद्रो ऽरिगृहं प्रयातै: ॥५९॥
पापांशके पापनिरीक्षिते च
पापे विलग्ने शुभदृष्टिहीने ।
भवेन्मनुष्यो वृषणै: प्रलम्बै-
र्जीवस्य दृष्ट्याधिकलिङ्ग एव ॥६०॥

56a. सूर्यसुत CLO 56c. °संस्थिते IT 56d. विरूपतेजा: L
57c. कुब्यो T, कुजो O 58b सौम्यग्रहा: LW खं ILORSTUW
जनक: प्रयोग: W 59a. दुर्गान्धि° AOSU °वक्रे° BW
59c. हृद्गव C, हृदयात् A, हृवहृव T, हृहृव U, गद्गद W, | 59d.
सदा om. W प्रयात: AILORSW (हृद्गद S)
60a. वा C 60b. पापा ABCIOSTUW, पश्या R, रवा L
60c. दृषणै: B, दसणै: W प्रबलं W

नसैर्विहीनो रविजस्य लग्ने
  मन्दांशके मन्ददृशा विहीने /
मन्दस्य वर्गे शकटं प्रयान
  एवं हि चक्रस्य विदूषक: स्यात् //६१//
तुलाधिक: सूर्यसुते व्ययस्थे
  भौमे सुखस्थे † विनितायके ऽर्के /
महादरश्चन्द्रसुते कुनत्र:
  कुमित्ररक्तो वनिताविहीन: //६२//
वक्रे व्ययस्थे निधनाश्रिते चो
  ←——— विवस्वरति · · स्वगे ऽर्कपुत्रे /
भौमे ऽस्तगेहे गगने दिनेशे
  † दिजि · · मूर्तिगते च वक्रे //६३//

61b. मंदांशके om. TU 61c. शकथं ABILORSW, सकस[illegible]U
प्रयाते ABCIORSTUW, प्रजायते L 61d. विदत्रक R 62a.
रुजाधिक: L 62b–64a om. S 62b. सुसंस्थे W
बिनियायके BL, वनितार्थिके, with निश्चिनायके written above C,
विनयायक° W ↑ 62c. °सुते कुने° om. AB(C)OR, °युते सुने° I °त्रे ABIOR
(62c सुते – 62d om. LW) 62d. om. ABIOR 62d. कुमित्रयुक्तो TU
63a-b त्रिवक्रमे च व्ययस्थिते वा निधने विपर्य: W 63a.
निधनाश्रये ABCILOS 63b. विवस्वनाम – स्वर्गे र्कपुत्रे I 63b
विचस्वर्गे AO, विचग: स्वगे R 64c – e after 63b विपर्य: in W
63c. दिनेशो ABCOTUW 63d. दितित ATUW, दिश्चि L, विजि
(with शनेश्वर: in marg.) C after 63d W adds: भृगोस्तनौ स्या
ज्जनने च यस्य रत्नाञ्जलि: स्यान्नृपयोग एव सर्वाभिलाषप्रद ईश्वर://

सूर्ये सुखस्थे रविजे ऽष्टमस्थे
स्ववर्गसंस्थे शशिजे तनुस्थे /
शूरो भवेत् कान्तियुतो मनुष्यः
कलस्वनः सत्यरतः सुचक्षुः /
सुपीनवक्षा रतकोविदश्च //६४//

जीवांशके जीवसुते विलग्ने
भवेन्मनुष्यः सुभगः सुरूपः /
स्त्रीणामभीष्टः सुरतेऽतुलस्थः
प्रियंवदो गीतविचक्षणश्च //६५//

शुक्रांशके शुक्रसुते विलग्ने
भोगी सुवित्तः प्रणतो मनुष्यः /
भवेत् सुरूपः सततं दयालुः
भरणप्रियश्च //६६//

चन्द्रांशके चन्द्रसुते विलग्ने
शुक्रो महीभोगयुतो मनुष्यः /
भवेत्तथाङ्गो मलिनः कृशश्च
कृच्छ्रः सदा †स नयतिर्वृषादः //६७//

सौम्ये विलग्ने
शुभांसवक्षाः †शुभजे नवांशे /
चन्द्रस्य होरा शुभबाहुभात्री
त्रिंशांशकः सौम्यभवः सुशीलः //६८//

64a-b om. W 64c. सुरो BLOS, वरो TU, लग्नेशरो W 64d सुवक्षः L 64e रति° L after 64e W adds: भेत् कंटके भाग्यपतिस्तु स्वोच्चे 65b. स्वरूप L 65c. मुलस्थः B, मूलस्थः L 65d. °विलक्षणश्च S 66c. सरूपः BCL, मनुष्यः I सतं दयालुः A, सततं नयासुः B, सततं भयालुः TU 67d स यनति° BLW, -यनति° R, यस्य नति° CTU °र्विवादः CTU 68b. शुभाङ्गे C, सुभगे W, शुभाने A 68c. °दात्री T 68d. [illegible] W, त्रिंशांशः AS

सूर्यांशके सौम्यसमुद्भवे च
    नरो भवेच्छौचननृपार्थ: /
लग्नं शुभालोकितमिष्टवीर्य-
    मोजो विधत्ते सततं नराणाम् //६९//
पापो यदा नीचगतो विलग्ने
    स्वभावसंस्थ: शुभवर्जितश्च /
स्याच्छ्यामदन्त: परुषो ऽत्र जात:
    क्रियाविहीन: पिशुनस्वभाव: //७०//
                    T विही:
    विलग्नसंस्थे पुरुषा ऽत्र जात: /
कन्यारता वांछितपापसक्त:
    स्त्रीलंपट: स्यात् सततं विलुब्ध: //७१//
शनैश्चरे सप्तमगे विलग्ने
    यदा नवांशो धरणीसुतस्य /
वृद्धाङ्गनानां निरतो मनुष्य:
    सदा भवेत् कामनिपीडितात्मा //७२//
यदा विलग्ने सधन: शशाङ्को
    नवांशके स्याद् विनन्दनस्य /
वेश्यानुरक्तं कुरुते मनुष्यं
                    म् //७३//

69b. भवेच्चौतनुजात्° BL   69c. नग्नं T   70c. स्याच्छाम° R, स्यात्श्याम° SW, स्यात्स्याम° ACIORTU   70d–71b om. BL
71c. °रतं BIORSTUW, °रतिं L   वांछति BLU, वांतति A, वांनति W, वावति S   for 71d W has 70d.   71d विलुब्ध: S
72c. विरतो TU   73a. विलग्ने om. S   सधन:] धनगे W

सिद्धार्थके सूर्ययुते विलग्ने
    भौमेन दृष्टे रविजे ऽस्तसंस्थे /
भवेन्नरो वक्रभगो ऽत्र योगे
    विपर्ययाद्वक्ररतानुरक्तः ॥७४॥
शनैश्चरे नीचगते ऽस्तसंस्थे
    पापे विलग्ने शुभदृष्टिहीने /
    [...]न्मनुष्यः करतो ऽज्वलत्सुः
    सदा विरक्तो वरयोषितानाम् ॥७५॥
धनाश्रिते भूतनये सुखस्थे
    सौरे व्ययस्थे ऽरिनवांशसंस्थे /
    रूपो ऽत्र भवेन्मनुष्यः
    सर्वत्र निन्द्यः कृतविस्मृतिश्च ॥७६॥
सूर्यत्रिकोणे यदि भूमिपुत्रः
    शनैश्चरे सौम्यगृहाश्रिते च /
तदा मनुष्यस्तु सुदीर्घजानु-
    र्विरूपदेहः प्रियसाहसश्च ॥७७॥
व्रणार्दिताङ्गः सततं विरूपः
    प्रज्ञावियुक्तः पिशुनस्वभावः /
शनैश्चरे मृत्युगते व्ययस्थे
    भौमे भवेत् पापरतो मनुष्यः ॥७८॥
इति श्रीवृद्धयवने तनुस्थानचिन्ता ॥

74a सूर्यसुते CLR   74c. भये B   वक्त्रभगो ORTU
74d. वक्त्ररता° LORU   75b. °दृष्टिसंस्थे W   75c. वभृतो W
ज्वतेशुः S, ज्वलेशुः A, ज्वलस्युः BLIUW, ज्वलस्य : T, ज्वलस्फ : C.
75d. परयोषितानां U   76d. °स्मृतश्च CL   77a सूर्यस्त्रिकोणे
R, सूर्यात्त्रिकोणे ILOSUW   78a. व्रणार्चितांगः ILORSTUW
78b. °विमुक्तः CL   after 78b S repeats 77b   col. श्री° om.
ABIORSTU   तनुस्थानं W   after col. W adds संपूर्णं

[तनुस्थितो वासरपः स्वतुङ्गे
तीव्रां तनुं संजनयेन्नराणाम् /
तुङ्गांशके वा दृढतासमेतां
षड्वर्गशुद्धो बहुधार्यतां च //१//
नीचाश्रितस्तीक्ष्णकरः
कायं विधत्ते सरुजं सदैव /
प्यहीनं भृशनीचभागे
वर्गे नतमे प्रयुक्तम् //२//
मित्राश्रयस्थो यदि वासरेशो
मूर्तिं गतो दीर्घतरं प्रसूते /
मित्रस्य भागे जटिलं नितान्तं
वर्गोत्तमे वाधिकथाशिनं च //३//
शत्रोर्गृहे वा यदि तीक्ष्णरश्मि-
र्लग्नाश्रितो हीनशरीरकं च /
नरं प्रसूते त्वथ शत्रुभागे
हीनात्मकोणं नयवर्जितं च //४//
चन्द्रो विलग्ने परिपूर्णदेह-
स्तुङ्गस्थितः सौम्यतनुं प्रसूते /
तुङ्गस्य भागे सुमनोहरां च
षड्वर्गशुद्धोऽपरनेत्रयुक्ताम् //५//
नीचाश्रितः क्षीणतनुः शशाङ्कः
काणां तनुं लग्नगतः प्रसूते /
निशान्धकां नीचनवांशसंस्थः
पापोत्थवर्गे तिमिरेण युक्ताम् //६//

ङ begins with 24a 1

मित्रगृहे शीतकरो विलग्ने
तनुं सुवाते सुभगां मनोज्ञाम् ।
मित्रस्य भागे वरवक्त्रयुक्तां
वर्गोत्तमस्थः सुशरीरकान्तिम् ॥७॥
निशान्धकं शत्रुगृहाश्रितः
लग्नं गतः स्थूलरुहं प्रसूते ।
शत्रोर्विभागे पृथुदीर्घकं च
मूलत्रिकोणेषु शुभाधरोष्ठम् ॥८॥
भौमः खलुङ्गे यदि मूर्तिसंस्थः
करोति संरक्तमनीशमर्त्यम् ।
तुङ्गांशके वा चिपिटस्वभावं
षड्वर्गशुद्धस्त्वथ कर्कशास्यम् ॥९॥
नीचाश्रितो भूतनयो विलग्ने
करोति सान्द्रं मदनं सदैव ।
नीचांशके तैमिरिकं निशान्धं
पापस्य वर्गे त्वथ वक्रदृष्टिम् ॥१०॥

. . . . ।
मित्रांशके रोगसमेतदृष्टिं
वर्गोत्तमे दूरविलोकनं च ॥११॥
शत्रोर्गृहे वा यदि भूमिपुत्रो
मित्रं प्रसूते बहुदृ—— ——— ।
समीपदृष्टिं च नवांशके वा
मूलत्रिकोणे च जलार्द्रदृष्टिम् ॥१२॥

7b. मनोज्ञां G 8b स्थूलरहं G 9b. °मनीष° G 9c. चिपिचं G 9d. °स्तुष G 10d. वक्त्रदृष्टिः G 11c. रोगसमे च दृष्टिं G

शुभा विलग्न यदि तुङ्गसस्था
    नरं सुवाते सुमुखोरुनासम् /
तुङ्गांशके वा सुरदाभरौष्ठं
    षड्वर्गशुद्धः सशरीरकान्तिम् //१३//
नीचाश्रितो वा यदि सोमपुत्र-
    स्तनुस्थितो वक्त्रकुगन्धभाजम् /
नीचांशके दीर्घकरालजिह्वं
    [illegible] यदि नीचे [illegible]
मित्राश्रयस्था यदि सोमपुत्रा
    लग्नं गतः शुभ्रशिरोरुहं च /
मित्रस्य भागे त्वथ शुभ्रदृष्टि
    वर्गोत्तमस्थः सुहृनं सदैव //१५//
शत्रोर्गृहे वा यदि सोमपुत्रः
    करोति मर्त्यं तनुगः करालम् /
शत्रोर्विभागे चपलस्वभावं
    त्रिकोणगो रोगविवृद्धकायम् //१६//
सुरेज्यमन्त्री यदि तुङ्गसंस्थो
    लग्ने मनोज्ञं जनयेन्मनुष्यम् /
उच्चांशके वा शुभबाहुहस्तं
    षड्वर्गशुद्धः शुभचर्मभाजम् //१७//
नीचाश्रितो देवगुरुर्विलग्ने
    खंजं सुवाते निरुजं नितान्तम् /
नीचांशके खंजननासकं च
        वर्गे च सुभूषणाढ्यम् //१८//

14c. शम्यंशके G   16d °विवर्द्ध° G   17b. मनोन्यं G   17d. शुभद्रुर्यभाजं G   18c. नीचाश्रिते G

मित्राश्रयस्थो यदि मूर्तिसंस्थो
गुरुः प्रसूते वरवस्त्रभाजम् ।
मित्रांशके वा सुकटिं सुनाभिं
वर्गोत्तमस्थः सुभगोदरं च ॥१९॥
शत्रोर्गृहे वा यदि देवपूज्यो
मूर्तिस्थितः स्नोदरिकं प्रसूते ।
शत्रोर्विभागे त्वथ कुब्जमेव
मूलत्रिकोणे प्रजनन्यलिङ्गम् ॥२०॥
शुक्रः स्वतुङ्गे यदि लग्नसंस्थः
सुरूपजानुं मनुजं प्रसूते ।
स्वोच्चांशकस्थः शुभपाणिपादं
षड्वर्गशुद्धः सुविभक्तगात्रम् ॥२१॥
नीचस्थितो वा यदि दानवेज्यो
मूर्तिस्थितः स्वल्पकचं प्रसूते ।
खल्वाटकं वा यदि नीचभागे
पापाख्यवर्गे बलिरोमभाजम् ॥२२॥
मित्रगृहस्थो यदि दैत्यपूज्यः
सौभाग्ययुक्तं शुभकीर्तिभाजम् ।
नरं प्रसूते सुनखं विभागे
वर्गोत्तमस्थो बहुरूपिणं च ॥२३॥
शुक्रो यदा शत्रुगृहं प्रपन्नो
लग्नं गतः कुब्जतनुं प्रसूते ।
शत्रोर्विभागे ऽतिकृशं विग
मूलत्रिकोणे नयनाभिरामम् ॥२४॥

19d. सुभगोदरं G   20d.

शनैश्चरो मूर्तिगतः स्वतुङ्गे
लग्नं गतः श्यामतनुं मनुष्यम् /
तुङ्गांशके स्वे त्वथ भिन्नवर्णं
षड्वर्गशुद्धस्त्वथ गौर ात्रम् //२५//
नीचस्थितः सूर्यसुतो विलग्ने
कास<र्तिम>र्त्यं जनयेन्मनुष्यम् /
नीचांशकस्थः कफवातपातं
पापस्य वर्गे त्वथ पित्ततां च //२६//
मित्राश्रयस्थो यदि सूर्यसूनु-
र्लग्नस्थितो गौरवपुं प्रसूते /
मित्रांशकस्थो ऽस्यवसायसार
वर्गोत्तमस्थस्त्वथ पीवराङ्गम् //२७//
शत्रोर्गृहस्थो रवि<जो> ऽतिरूक्षं
लग्नाश्रितः स्थूलनखं प्रसूते /
सुस्थूलदन्तं रिपुभागसंस्थो
मूलत्रिकोणे तु सुदीर्घजानुम् //२८//
स्वोच्चस्थितः स्वभवने क्षितिपालतुल्यो
लग्ने ऽर्कजे भवति देशपुराधिनाथः /
शेषेषु दुःखमदपीडित एव बाल्ये
दारिद्र्यकामव्यसनो मलिनो ऽलसश्च //२९//
इति <श्री>वृद्धयवने तनुस्थानचिन्ता //

25c. स्वे om. G, के in marg. 26b. काश - - र्त्यं G 26c. कफवातवातं G 28a शत्र° G 28c. स्वस्थूल° G 29d. दारिद्र° G

सूर्यो द्वितीये यदि तुङ्गसंस्थो
ते नृपमानजातम् /
उच्चांशके वा नृपसेवकं च
षड्वर्गशुद्धः शमलोकदत्तम् //१//
नीचाश्रितो वासरपो द्वितीये
पापार्जितं धर्मधनं प्रसूते /
नीचांशकस्थः स्थलजं सदैव
पापस्य वर्गे त्वथ चौर्यजं च //२//
मित्राश्रयस्थो दिनपो द्वितीये
करोति जातं धनधान्यसम्भवम् /
मित्रस्य भागे त्वथ लोहजातं
वर्गोत्तमस्थः परदारजातम् //३//
शत्रोर्गृहे वा यदि तीक्ष्णरश्मि-
र्द्वितीयगः स्वल्पधनं प्रसूते /
कष्टान्तदेशे ऽधमभावया च
मूलत्रिकोणे त्वथ भिक्षजं च //४//
चन्द्रो द्वितीये यदि तुङ्गसंस्थो
मुक्तामणिप्रायधनं प्रसूते /
तुङ्गांशके वा कनकं च रूप्यं
षड्वर्गशुद्धो विविधं हिरण्यम् //५//
नीचाश्रितः शीतकरः प्रसूते
द्वितीयगो वित्तमसञ्चयं च /
नीचस्य भागे तु व्ययेन हीनं
पापोत्थवर्गे वसवां भयं च //६//]

5c. रूप्यं G 6b °मसद्यं च G

मित्राश्रयस्थो यदि वा शशाङ्को
  वित्तं प्रसूते सुतजं नराणाम् /
मित्रस्य भागे कृषिकृत्प्रसूतं
  वर्गोत्तमस्थः सुहृदर्जितं च //७//
शत्रोर्गृहे वा यदि रात्रिनाथः
  कोशाश्रितश्चौर्यधनं प्रसूते /
तदंशके वाथ कुकर्मजातं
  मूलत्रिकोणे त्वथ भार्यजोत्थम् //८//
भौमः स्वतुङ्गे यदि कोशगः स्याद्
  युद्धोद्भवं संजनयेद्धनं च /
उच्चांशके धातिकृशं च कष्टात्
  षड्वर्गशुद्धः स्वजनोद्भवं च //९//
नीचाश्रितो भूतनयस्तु नीचे
  द्वितीयगो निर्धनमेव सूते /
नीचांशके बहृणमेव नित्यं
  पापोत्थवर्गे व्रणयुक्तदेहम् //१०//
मित्रगृहे वा यदि भूमि[illegible]
  कोशाश्रितो मित्रबलेन जातम् /
धनं प्रसूते सुहृदंशके च
  वर्गोत्तमे देवगुरुप्रसादात् //११//

7a. मित्रांशकस्थो ABCILORSTUW 7b सुभजं G, सततं S
7c स्वकृष्यिप्रभूतं G 7d. °दार्जितं ITUW 8c. बाधकर्म° R,
वाधमकर्म° G, वातकुकर्म° L 8d. मार्य° BCILOT, मर्य° R,
पुर्व° G °योत्थं BLSW, °योर्छं C 9b. बुद्धोद्भवं SW,
कंद्धोद्भवं G 9c. उच्चांशके L धातिकृशं L 10a भूतनयस्तु —
11b कोशाश्रितो om. L.
10c. °कस्थो द्रूण° W, °कस्थो नृण° OS, °कस्थो भ्रण° CITU,
°कस्थो नृप° ABL 10d. त्र्यण° R, क्रण° B, शण° A, चण° U, रण° G,
भ्रण° CIOST °मुक्त° GR °देहं om. W, °देशं G 11a. मैत्रे C
°त्रहे I, गते S 11c. धनं] जातं G 11d °प्रमोषात् GR

शत्रार्गृहे भूतनयो द्वितीये
धनं प्रसूते न कदाचिदेव ।
शत्रोर्विभागे ऋणपापसङ्गान्
मूलत्रिकोणे तु जनोपरोधात् ॥१२॥
सौम्यः स्वतुङ्गे यदि कोशसंस्थः
ं भूरिधनस्य धत्ते ।
ंशके सस्यचतुष्पदात्य
षड्वर्गशुद्धो विविधैरुपायैः ॥१३॥
नीचाश्रितः सोमसुतो धनस्थो
निकृष्टवित्तं कुरुते नराणाम् ।
नीचांशकस्थो रिपुतोऽतिदैन्यात्
पापोत्थवर्गे बहुलंघनाच्च ॥१४॥
मित्राश्रयस्थे यदि सोमपुत्रो
द्वितीयगो वाणिज्यमेव वित्तम् ।
धत्ते नराणां च सुहृद्विभागे
वर्गोत्तमे वा सुकृतिं प्रसूते ॥१५॥
बुधो यदा शत्रुगृहं प्रयातो
द्वितीयगः शत्रुनिषेवणेन ।
धनं भवेच्छत्रुवि
स्वल्पं त्रिकोणे वरलोकजातम् ॥१६॥

12b. सुवाने G 12c. त्तण° S, णच° G, गुण° R, °नृप° LW
12d तु] न R, च G, सु° S जनापराधात् L 14b. °भित्तं IW
14c. नवांश° C रिपुवे G 14d. बहुलंघनाच्च BW 15b
वांजित° LSW, जिज° G नित्यं CI 15d. सुकृषिं GR
प्रसूतिं C, प्रसूतं ILRU 16a. प्रजातो O

जीवो द्वितीये यदि तुङ्ग
    सदा धनं न्यायजितं प्रसूते /
तङ्गांशके च द्विजसाधुवृत्त
    षड्वगशुद्धो नृपसंभवं च //१७//
नीचाश्रितो देवगुरुर्द्विती:
    धनं प्रसूते परदारजातम् /
नीचांशके चान्त्यजलोकजातं
    पापस्य वर्गे बहुकष्टजातम् //१८//
मित्राश्रयस्थो यदि देवमन्त्री
    द्वितीयगो वस्त्रगजाश्वजं च /
धत्ते तदंशे न कृषिप्रसूतं
    वर्गोत्तमस्थः सुजनप्रदत्तम् //१९//
यदा द्वितीये ऽरिगृहे सुरेज्यो
        विधत्ते ऽरिनिषेवणेन /
शत्र्वंशके शत्रुजनेन दत्तं
    मूलत्रिकोणे निधिजं सदैव //२०//
शुक्रो द्वितीये यदि तुङ्गसंस्थः
    सदाव्ययं भूरिधनं प्रसूते /
तुङ्गांशके पूर्वजसंचितं च
    षड्वर्गशुद्धो द्वितयं नितान्तम् //२१//

17a द्वितीयो OR   17c. तुंगांशके R, नीचांशके LW, नीचांसके °साधुवृत्तं G   18c. तुंगांशके R   चांत्यज° IRS   18d. °कष्टजं च R, °कष्टना च G, °कष्टकं च AOS   19b गजा L, °गजासनं च S, °गजाश्वबंधं B   19c. धत्ते तदंशे न] तदंशगा नात्र L   कृषि° R   19d. सु° om. G, स्व° L
20c. शत्र्यंशके OU, शत्रुंशके BCL   20d. विधिजं ORTUW, विधित्रं B, विविधं I, धिजं A   21b. वारिधनं G
21c. °संस्थितं S   21d. द्वितियं T, द्वितिये L, द्वितीयं CIOUW

नीचाश्रितो दैत्यगुरुर्द्वितीये
धनं सुवाते श्रुतिजं नितान्तम् /
सुतार्जितं नीचनवांशसंस्थ:
पापस्य वर्गे परदेशसङ्गात् //22//

मित्रांशसंस्थो यदि दानवेज्यो
द्वितीयसंस्थो नृपजं विधत्ते /
ना नवांशे नृपपुत्रजात
राज्यामुत्थं यदि शत्रुवर्गे //23//

शुक्रो द्वितीये यदि शत्रुसंस्थो
धनं प्रसूते वरकर्मजातम् /
विभागे त्वथ दैत्यजातं
मूलत्रिकोणे स्वसुतार्जितं च //24//

शनिर्द्वितीये यदि तुङ्गसंस्थो
धनं प्रसूते तु कुकर्मजातम् /
तदंशके कष्टविनिर्जितं च
दुर्गद्रुतो व्यसनोद्भवं च //25//

नीचं गतो भास्करजः प्रसूते
निःकिंचनं नित्यमनेकदुःखम् /
नरं तदंशे ऽन्त्यजवित्तभाजं
वर्गे तु समापन्नं च //26//

22. in marg. T 22b. श्रुतितं BW, क्रंतिजं S, चंतिजं O, चजितं G, त्रतितं R 23d. च दि R शुभवर्गे G, शुभवर्गे R
24a. द्वितीयो BCGIOU तुंगसंस्थो U 24b. चरकर्म° LU
24c. दौत्यजातं RW 25 in marg. U 25a. °द्वितीयो IOR
25b. सुकुकर्म° BL, शुकुकर्म R, वरधर्म° G, च कुकर्म° C, तु कर्म° L
25c. °विवर्जितं ABCILOSTU 26a. नीचांशगतो L 26b.
निःकिंचनं om. A, निष्किंचनं G, निःकंचनं L 26d. वर्गेण
ABCILOR[illegible]UW, वर्गेष्व° G °सुपुष्य° G

मित्रांशयस्थो यदि सूर्यपुत्रो
द्वितीयगः स्वस्थधनं प्रसूते /
मित्रस्य भागे त्वथ मृन्मयं च
वर्गोत्थमस्थो जलजं सदैव //२७//
सौरो यदा शत्रुगृहांशयस्थो
द्वितीयगः पापधनं प्रसूते /
शत्रोर्विभागे बहुदासतोत्थं
मूलत्रिकोणे परमोबजं च //२८//
सहस्रनाथो दिनपः प्रदिष्टो
लक्षाधिपो रात्रिकरः सदैव /
शताधिपो भूतनयः सदैव
कोटीश्वरः सोमसुतः सदैव //२९//
सर्वाधिनाथः सुरराजमन्त्री
शुक्रो ह्यसंस्थः शनिभौमतुल्यः /
स्वतुङ्गगाः स्युर्यदि सर्व एव
अर्थान्तराले त्वनुपातजातम् //३०//
स्ववर्गजं वित्तमहो ददाति
हित्वा हि शुक्रं बहुसङ्गजं च /
स्वं स्वं धनं स्वासु दशासु सम्यक्
. . . . //३१//
इति श्रीवृद्धयवने धनस्थानचिन्ता //

27b. स्वस्थि° ILW, स्वास्थि° ABGORS, स्वल्प° CTU 27d. स्थलजं GR 28c. शत्रुर्वि° C °दासदोत्थं G 28d. परमोबजं GR 29b. लक्ष्याधिपो CTU, लवाधिपो G 29c. सभाधिपो G 30b स्वसंस्थ: U शनि ABCGORSTUW वारतुल्य: G, राहुतुल्य: R 30c एते S 30d °पातयातं L, °पापजातं R 31a. मित्र° ABCILOSTUW °मयो G ददांति L, धंटेति R, वटंति G 31b हि om. T, गहे W °संगतं च L, °संगमाश्च G 31c. स्वामसम्य AOST, स्वमासम्य U, स्वाम्यसमा: L, स्वामसम्यह B, स्वामस्यमह W, स्वाम्यसनहेके च in marg. C, चात्मजदेशकारि I, स्वां सम्यक् R
अतुंगगा हि ग्रहजं करोति in marg. C, [illegible] T [illegible] BGIORSTU [illegible]

तृतीयसंस्थो यदि वासरेशो
मित्रं नृपं तुङ्गगतो विधत्ते /
तुङ्गांशके वा नृपसंभवं च
षड्वर्गशुद्धस्त्वथ सार्वभौमम् //१//
नीचाश्रितो नीचधनं विधत्ते
मित्रं तृतीये यदि तीक्ष्णरश्मिः /
नीचांशके भिल्लुकपुत्रवैरं
पापस्य वर्गे त्वथ वारणं च //२//
मित्राश्रयस्थो यदि वासरशो
मित्रं द्विजेन्द्रं कुरुते तृतीये /
मित्रांशकस्थो जनयेत् सुशीलं
वर्गोत्तमस्थो ऽद्भुतशास्त्ररक्तम् //३//
रविस्तृतीये ऽरिगृहं प्रयातो
मित्रं विधत्ते रिपुवर्जिताङ्गम् /
द्विषाद्भभागे गुणवर्जितं च
मूलत्रिकोणे पतिमेव शान्तम् //४//
तृतीयगः शीतकरः सुवाते
मित्रं स्वतुङ्गे कृपणस्वभावम् /
तैव भागे परतर्ककं च
षड्वर्गशुद्धः परदाररक्तम् //५//

1a. वासरेण BW 1b तुंगगति U 1c. तुंगांशके om. A 2a. नीचतमं G 2c. चल्लुकमुग्रवैरं G, चिल्लुकपुत्रवैरं R 2d. चारणं ABCGT 3b तृतीयः BCIORU, तीयः AS 3c. मित्रस्य भागे जनिनं कुलीनं G, मित्रस्य त्रतं जननिनं कुशीलं R 3d. °शास्त्रलक्ता C 4a °स्तृतीयो OR 4b. रिपवार्द्धित BRW, रविवर्द्धितांगं G 4d पतिमे शांतः LW 5b स्वतुंगे विशुद्धं ABILW, विसमुंगे शुद्धं S 5c. मृतस्य तै भागे W °तर्कुकं ACOR

नीचाश्रितो रात्रिपतिस्तृतीये
  मित्रं सुजातेऽन्त्यजमेव नित्यम् ।
नीचस्य भागे त्वथ नर्तकं च
  भण्डं च वर्गे मलसम्भवं च ॥६॥
मित्राश्रयस्थो यदि शीतरश्मि-
  र्मित्रं सुजाते परवंचकं च ।
मित्रस्य भागे बहुदोषजं च
  वर्गोत्तमस्थो घृणया विहीनम् ॥७॥
तृतीयगः शीतकरो विधत्ते
  नराधमं शत्रुगृहं प्रयातः ।
शत्रोर्विभागे बहुमाययाढ्यं
  मूलत्रिकोणे परदाररक्तम् ॥८॥
भौमस्तृतीये यदि तुङ्गसंस्थो
  मित्रं विधत्ते वरभूमिपालम् ।
तुङ्गांशके वा नृपतेरमात्यं
  षड्वर्गशुद्धो द्विजवर्यं सदैव ॥९॥
नीचाश्रितो भूतनयस्तृतीये
  मित्रं विधत्ते बहुकामसक्तम् ।
नीचांशकस्थो भृतकं च वैद्यं
  पापोत्थवर्गे व्यसनाभिभूतम् ॥१०॥

6a °स्तृतीयो IO 6b सज्ञाते U व्यज° G 6c मित्रस्य R नर्ककं U 6d च भागे L, स्ववर्गे CTU 7b om. G 7c °दोषभाजं R, °दोषलाजं G 8b मित्राधमं G 8c °मापमाढ्यं AG, °मायपाधं U, °माययाढ्यं C 9b °भूमिलतं C 9c वा om. W 9d °र्गशुद्धो द्वि° om. A द्वितीयं BCLOW 10b °कोशसक्तं C, °शास्त्ररक्तं G 10c नतांशकस्थो BL च पथ्यैः ABLOSW, च मेध्यैः CTU, च वैद्यैः R, सदैव I

मित्राक्रमस्थो यदि भूमिपुत्र-
स्तृतीयगो भूरिसुखं प्रसूते /
मित्रांशके बाल्ययजं कुमारं
वर्गोत्तमस्थः प्रभुराजपानम् //११//
शत्रोर्गृहस्थो यदि भूमिपुत्रो
मित्रं प्रसूते सहजाश्रितं च /
तस्यैव भागे च समृद्धिभाजं
मूलत्रिकोणे त्वथ दण्डनाथम् //१२//
सौम्यस्तृतीये यदि तुङ्गसस्था
ा शान्तमतिं प्रसूते /
तुङ्गांशके कंचकिन सम·
षड्वगशुद्धः सुतरा कृत म् //१३//
नीचाश्रितः सोमसुतस्तृतीये
मित्रं बिभत्ते वृजिनैः समेतम् /
गोपालकं नीचविभागसंस्थः
पापस्य वर्गे गतसौहृदं च //१४//
मित्राश्रयस्थः शशिजस्तृती·
मित्रं सुजाते बहुकर्मभाजम् /
भागे त्वथ नामितं च
सल ारम् //१५//

11b-12a om. ABCILORSTUW 12d. दंतनाथं G 13b. सदा C, तया G, यदा BLRW शांतमतिं BIOS, वांतमतिं W, शंतमतं R, त्रातमतिं L, सडमतिं CT, सलमतिं U, षंडतनं G 13c. उच्चांशके GR 14b वृजनैः O 14c. गोपालगं G 15b. °कर्मभावं W 15c. वामितं ABC

शत्रोर्गृहस्थो यदि सोमपुत्रो
मित्रं तृतीये कुरुते सुनिन्द्यम् ।
तस्यैव भागे जनितातिगं च
मूलत्रिकोणेऽथ मलिम्लुचं च ॥१६॥
जीवस्तृतीये यदि तुङ्गसंस्थो
मित्रं सुवाते विनयेन हीनम् ।
उच्चांशके दम्भपरं नृशंसं
षड्वर्गशुद्धस्तु तथाप्रजं च ॥१७॥
नीचाश्रितो देवगुरुस्तृतीये
मित्रं प्रसूते बहुपाभितारम् ।
तदंशके द्यूतरतं सदैव
वर्गे गतबन्धुवर्गम् ॥१८॥
जीवो यदा मित्रगृहे तृतीये
तदा प्रसूतेऽतिकृशं च मित्रम् ।
मित्रांशके पण्यपरं प्रधानं
वर्गोत्तमस्थः खलु दन्तकारम् ॥१९॥
तृतीयगो देवगुरुर्य
शत्रोर्गृहे क्लीवसुखं सुवाते ।
तदंशके शिल्पिनमप्रधानं
मूलत्रिकोणे पतितं निकृष्टम् ॥२०॥

~~ABCGILORSTUW~~
16a. शत्रु° W 16b. सुनीचं S 16c. जनिताभिगं TU, वनितातिगं AS 17b. हीनं U 17c. दर्भपरं BIOR, दर्पपरं W, दर्नपरं AS शशांक B 17d. °प्रपंच I 18a. नीचं गतो L, नीर्वाततो B 18b. सुवाते G °वावितारं BW, °वादितारं L, °देविनारं R, °देनितारं G 18c. द्यूनतरं G 19a. °गृहस्तृतीयस् R 19b यदा L ↑ कृतं चित्रं I 19c. पुण्य° GS 19d. कितवं सदैव C, किभवं सदैव TU दातकारं R, दूतकारं G 20c. शिल्पिनय° BILT, शिल्पनय CUW, शिनिपनम°AS

शुक्रो यदा तुङ्गगतस्तृतीये
तदा सुवाते पतितं च मित्रम् /
तुङ्गांशके वा नृपसेवकं च
षड्वर्गशुद्धः कलहप्रियं च //21//
नीचाश्रितो दैत्यगुरुस्तृतीये
मित्रं विधत्ते वधकं नृशंसम् /
नीचांशके नीचकुलप्रसूतं
पापस्य वर्गे पतितं नृशंसम् //22//
मित्राश्रयस्थो भृगुजस्तृतीये
करोति मित्रं खलु षण्डमेव /
मित्रांशके चारणमप्रशस्तं
वर्गोत्तमस्थः शबरं कृतघ्नम् //23//
रिपोर्गृहे भार्गवजः प्रसूते
तृतीयगः क्रीडनकं च मित्रम् /
तदंशके शिल्पिनमप्रशस्तं
मूलत्रिकोणेऽथ जनैर्निरस्तम् //24//
सूर्यात्मजस्तुङ्गगतस्तृतीये
मित्रं सुवाते वरभूमिपालम् /
तुङ्ग . . के वित्तपतिं प्रसिद्
षड्वर्गशुद्धो बहुशास्त्ररक्तम् //25//

21c. वा om. G 22a. देवगुरु° S { 22b–23a om. BCILTUW; 22b. . . .] विधत्तकं G } 22c. °कुलप्र . . . . . 22d. पतितं] नृपतिं G 23b. खलु] सुख G षंडं TU, मंजं AS, टंडं I 23c. चारणप्रशंसं G 23d. सचरं ABILORSW, सवरं CTU 24b त्वमित्रं AS 24c. °प्रयकं G 25a. सूर्यात्मक° C 25b. °भूमिपानं T 25c. चित्तमतिं G

त्रिंशांशकः सूर्यसुतस्तृतीये
मित्रं प्रसूते मलिनस्वभावम् /
त्रिंशांशके बंधनतत्परं च
पापस्य वर्गे घृणया विहीनम् //२६//
मित्रांशकस्थः खलु सूर्यपुत्रो
मित्रं प्रसूते सचिवं नयज्ञम् /
मित्रांशके वा गुणकीर्तिभाजं
वर्गोत्तमस्थः स्थितिमान्युक्तम् //२७//
शनिर्यदा शत्रुगृहांशकस्थ-
स्तृतीयगः पापरतं च मित्रम् /
धत्ते तदंशे वृजिनं सुदीनं
मूलत्रिकोणे विजितारिपक्षम् //२८//
स्वावता यदि
दृशाधिपः शीतकरस्तु /
सहजमित्रः वणिजो
शताधिपो देवपुरोहितश्च //२९//
भशीतिनाथो भृगुनन्द-
सौरस्तु भौमेन मितो ऽधिको वा /
स्वतुङ्गराशौ यदि वर्तमानाः
सर्वे [illegible] तस्य बद्याहदन्ति //३०//
इति श्रीवृद्धयवने सहजस्थानचिन्ता //

26c-d CTU have: 22c-d, but with वनितं (= नेत्रं CT) for नातत 26c. बंधनतत्परं S 27a खलु — 27d गोंत्तमस्थः om. BLW 27b. विद्यते GR नवमार्गयुक्तं G 27c. वा om. A 27d. स्थलमान° BIL, स्वमाल° W 28b. पानरतं G च मित्रं om. LW, त्वमित्रं B 28c. धत्ते om. LW विजितं R, विनितं ABIOST, विनीतं LW, वनितं CU 29b देशाधिप: ABLOSTU °करश्च G 29c. वणिजो G 29d. शीताधिपः U, धाताधिपो L, निशाधिपो G 30b भौमाद्दमितो ABCIORSW, भौमो द्दमितो TU धिकश्च SU 30c. दत्तमाना: G 30d. स्वचे BL, स्ववे W, स्वर्बे C त पीतस्य BI °दूरांति BCILTW, °द्रुदंति °दूदंति

बहुदुःखजातम् /
तुङ्गांशकस्थो ऽप्यसुखं कदाचित्
षड्वर्गशुद्धः परदारजं च //१//
नीचाश्रितो वासरपश्चतुर्थे
सुखं विधत्ते न कदाचिदेव /
नीचांशके दुःखविमिश्रितं च
पापस्य वर्गे ऋणदुःखमिश्रम् //२//
मित्राश्रयस्थो दिनकृच्चतुर्थे
सुखं विधत्ते वृजिनैः समेतम् /
चौर्योद्भवं शत्रुविभागसंस्थो
वर्गोत्तमस्थो ऽन्नजमेव नित्यम् //३//
शत्रोर्गृहे वासरपश्चतुर्थे
युद्धे तु सौख्यं कुरुते नराणाम् /
शत्रोर्विभागे परसेवया च
मूलत्रिकोणे बहुबन्धुजातम् //४//
सुखस्थितः शीतकरः स्वतुङ्गे
सुखं विधत्ते गजवाजिजातम् /
तुङ्गांशके हेमसमुद्भवं च
षड्वर्गशुद्धो विविधं सदैव //५//

1b बहुकष्ट॰ S, बहुकाष्ट॰ G, बहुबष्ट॰ R, बहुष्ट॰ A 2d. रिण॰ ABCGIORU, मृण॰ W ॰दुष्ट॰ CW ॰मित्रं W 3 after 4 in S
3a. चितकृच्च॰ R, चिकृनच्च॰ ACISTU, चिकितच्च॰ O, चिकृतं च॰ W. चिकनृच्च॰ B ॰तुर्थः BILORTU 3b. वृजनैः O 3d. द्वयमेव CW, द्वनजेन S 4a. ॰ष्चतुर्थो R 4b. तु] ॰न G, स॰ R
5b. गजलेन पुंसां G

नीचाश्रितः शीतकरः
सुखं सदा द्यूतजमेव पुंसाम् ।
नीचांशके भूरिकृषिप्रसूतं
पापस्य वर्गे बहुपापजातम् ॥६॥
मित्राश्रयस्थः खलु शीतरश्मिः
स्वस्थितो भूरिसुखं विधत्ते ।
सुताद्भवं मित्रविभागसंस्थो
वर्गोत्तमस्थो वनितोद्भवं च ॥७॥
चतुर्थगो रात्रिपतिः प्रसूते
शत्रोर्गृहे सौख्यमनीतिजातम् ।
शत्रोर्विभागे कपटप्रसूत
मूलत्रिकोणे त्वथ धर्मजातम् ॥८॥
चतुर्थगो भूतनयः स्वतुङ्गे
सुखं विधत्ते परसूदनेन ।
तुङ्गांशकस्थः परबन्धनेन
षड्वर्गशुद्धः परवंचनेन ॥९॥
सुखाश्रितो भूमिसुतस्तु नीचे
सौख्यं कदाचिन्न करोति पुंसाम् ।
नीचांशकस्थः परपोषणेन
पापस्य वर्गे वधबन्धनेन ॥१०॥

6c. भूमिकृषि° G 6d. °पापभाजं L 7c. मित्रगृहांश° G °संस्थो] त्वथ W 7d. वर्गोत्तमस्थो om. ASW वनितोर्थधर्मं W 8b. °मतीन° CTU °भाजं GS 8d त्वथ धर्मजातं] च --- G, बहुशोकनाशं W after 8 CT add चंद्रफलं 9c. परवंचनेन G 10a नीचे S 10c परमोषणेन GR 10d परमोषणेन G

मित्राश्रयस्थः क्षितिजश्चतुर्थे
— — — परद्रव्ययोगात् /
मित्रांशकस्थः सुरतप्रसङ्ग
वर्गोत्तमस्थः परवित्तनाशात् //११//
शत्रोर्गृहे स्याद्यदि भूमिपुत्र-
श्चतुर्थगः पंचजलजं च सौख्यम् /
धत्ते तदंशे करयोनिजातं
मूलत्रिकोणे सुखमोहनाद्यम् //१२//
सौम्यः सुखस्थः सुखमेव धत्ते
महाजनोत्थं यदि तुङ्गसंस्थः /
तुङ्गांशके पार्थिवजं च पुंसां
षड्वर्गशुद्धो व्ययमेव पुंसाम् //१३//
नीचाश्रयस्थः शशिजो विधत्ते
चतुर्थगः क्लेशजमेव सौख्यम् /
नीचांशकस्थः परसेवया च
ऽतिविगर्हणेन //१४//
मित्राश्रयस्थः शशिजश्चतुर्थे
सुखं विधत्ते वरपुत्रजातम् /
मित्रांशकस्थस्तु कलत्रजातं
वर्गोत्तमस्थो दुहितोद्भवं च //१५//

11a °श्चतुर्थ: CIOR 11b सुखं C प्रसूते G 11c मित्राश्रयस्थ: W 11c सुरत°—11d °स्थ: om. G 11d प्यानिनासत: W
12a शत्रु° IORTUW 12b. षट्जलजं W 12d °मोहनाद्य GR
13b. महायनोत्थं B, महानयोत्थं L, महावनोत्थं W 13c पुण्यं W
13d. अयमेव TU, कृपसेव G order in TU: 15a, 16b–16d, 15c–16a, 15b 15b–16a om. AS 15c °स्थश्च GL

शत्र्वाश्रयस्थः शशिजश्चतुर्थे
सुखं विधत्ते क्रयविक्रयेण ।
तस्यैव भागे पशुपालनेन
मूलत्रिकोणे निजबान्धवोत्थम् ॥१६॥
जीवश्चतुर्थे यदि तुङ्गसं—
सुखं विधत्ते सकलं सदैव ।
तुङ्गस्य भागे च तथा तदर्धं
षड्वर्गशुद्धश्च सुधर्मसुखम् ॥१७॥
नीचाश्रितो दैवगुरुश्चतुर्थे
सास्य विधत्ते बहुनीचसङ्गात् ।
नीचांशकस्थश्च विचित्रभावात्
पापस्य वर्गे परपोषणेन ॥१८॥
मित्राश्रयस्थे सुरराजपूज्ये
चतुर्थगे वंशजमेव सौख्यम् ।
भवेत्तदंशे बहुभृत्यजात
वर्गोत्तमस्थे भगिनीसमुत्थम् ॥१९॥
—गृहस्थो यदि देवपूज्य
श्चतुर्थगो नीचनिषेवणेन ।
सौख्यं विधत्ते ऽथ तदंशके वा
मूलत्रिकोणे नृपसङ्गमेन ॥२०॥

16a. स्वांशाश्रयस्थः CTU °श्चतुर्थः BCOR 16b-17a om. L, add. in marg. L^{v} 16b. व्ययविक्रयेण R 16d. °बंधनोत्थं G
17a. °श्चतुर्थो IOR 17d. °शुद्धस्तु G स्वधर्म° GW 18a. दैत्यगुरु° GR °श्चतुर्थः BCILORU 18c. विमित्र° R, विमिश्र° G
18d. परमोषणेन GR 19a. सुरराजमन्त्री W, यदि देवपूज्ये U
19b. वंगज° G 20a. शत्रु° IORTUW यदि] भय G
20c. ऽथ om. L, च C वा] °न G 20d. °संगतेन BILW, °संगमेव न G

शुक्रः स्वतुङ्गे यदि बन्धु
सुखं विधत्ते बहुवित्तजातम् ।
तुङ्गांशकस्यस्तु सरोद्भजातं
षड्वर्गशुद्धश्च गजोद्भवं च ॥२१॥
नीचाश्रयस्थो यदि दैत्यमन्त्री
सुखं विधत्ते परनारिजातम् ।
नीचांशके चैव विलासिनीनां
पापस्य वर्गे गुरुपत्निसङ्गात् ॥२२॥
मित्राश्रयस्थो भृगुजश्चतुर्थे
सौख्यं विधत्ते बहुगोधनोत्थम् ।
मित्रांशके ऽजाविकमेव नित्यं
वर्गोत्तमस्थो महिषीसमुत्थम् ॥२३॥
शत्रोर्गृहस्थो यदि दैत्यपूज्यः
सुखं विधत्ते कुनिषेवणेन ।
तदंशके वा परदेशवासात्
मूलत्रिकोणे द्विजदेवसङ्गात् ॥२४॥
शनिः सुखस्थो यदि तुङ्गसंस्थः
सुखं विधत्ते मृगपक्षिनाशात् ।
के वा विषभक्षणेन
षड्वर्गशुद्धः कृषिकर्मजातम् ॥२५॥

21a सौख्यसंस्थः G 21b °पित्तजातं G, °वित्तजं तु S 21c °सुखरोद्भ° BCILTUW 21d गतोद्भवं IU 22b °नारीजातं, °नारिजातं G, °दारजातं CL, °जायनीजं B, °जातजं च W 22c चैव] चै AS विलासिनीजं G 22d °पत्निवर्गात् ABILORSW, °पत्निसर्गात् CT, °पत्नियोगात् G 23a भृगुज — 23d °स्थो om. BLW 23a °श्चतुर्थः R 23c जीविक° ORTU, जीवक° C, भाविक° S 25a सुसंस्थो R 25c मिष° ABCGILORSTUW

नीचाश्रितो भास्करजः प्रसूते
चतुर्युगः सौख्यविना मनुष्यम् /
नीचांशके लोकनिबन्धनेन
पापस्य वर्गे परबन्धसङ्गात् //२६//
मित्राश्रयस्थो यदि
विधत्ते स्वकलत्रभुक्तम् /
मित्रांशके वा स्वकुटुम्बहीनं
वर्गोत्तमस्थः परपीडनेन //२७//
राजजः प्रसूते
सुखं चतुर्थे परवंचनेन /
तदंशके मानवविक्रयेण
मूलत्रिकोणे क्रयविक्रयेण //२८//
सौम्यः सुरराजमन्त्री
शताधिपः सोमसुतः सितश्च /
त्नी
स्याधिपाः सूर्यशनैश्चराराः //२९//
स्वतुङ्गसस्थास्त्वनुपालनञ्च
सौख्यानि यच्छन्ति सदा ग्रहेन्द्राः /
नीचाश्रिता हीनसुखा भवन्ति
षड्वर्गशुद्धाश्च यथा स्वतुङ्गे //३०//
इति श्रीवृद्धयवने सुखस्थानचिन्ता //

26b. स्वनीचग: G सौम्य° ABCORSTW 26c लोक° — 27c मित्रांशके om. L °विबंधनेन G, °विबध्नेन W 26d °रंध्रभागात् G 27b °कलत्रमुक्तं U, °कलत्रमुतैः G 27c °हीनं CIOU, °हाने R 28a शत्रुश्रयस्थो TU, शस्त्राश्रयस्थो O, सर्वाश्रयस्थो B 28c °विषयेण R 28d °विक्रयैश्च W 29b. शताधिकः L 29c. सहस्त्रजः ABCILCRSTUW 29d षष्ठाधिपाः U, षड्व्याधिपाः R °शनीश्वराराः: ABCOT, °शनिश्वराराः: IU 30b यदा G col. श्री° om. GORU सुखभावचिंता W after col. W adds संपूर्णा

तुङ्गाश्रितो भास्करपः सुतस्थः
सुतान् विधत्ते ऽल्पतरान् नृशंसान् /
तुङ्गांशकस्थः सकलार्थसिद्धिं
षड्वर्गशुद्धः सुभगं मनोज्ञम् //१//
नीचाश्रयस्थो ऽहिमपः सुतस्थः
सुतान् प्रसूते च हि जातनष्टान् /
नीचांशकस्थो विकलाङ्गभागान्
पापस्य वर्गे त्वथ गर्भनष्टान् //२//
मित्राश्रयस्थो भाट ताम्ररश्मिः
सुतान् प्रसूते पुरतः सुताढ्यान् /
मित्रांशकस्थस्तु सुशीलवृत्तान्
वर्गोत्तमस्थो व्यसनाधिकांश्च //३//
सुताश्रितः शत्रुगृहे दिनेशः
सुतान् विधत्ते परदेशजातान् /
शत्रोर्विभागे त्वथ जारजातान्
मूलत्रिकोणे गुणवर्जितांश्च //४//
सुताश्रितः शीतकरः
कन्याः प्रसूते विपुलायताक्ष्याः /
तुङ्गांशकस्थस्तु सुरूपयुक्ताः
षड्वर्गशुद्धः सुभगा मनोज्ञाः //५//

~~ABCGILORSTUW~~

1a. तुंगांशको U   सुतस्थ W   1b. सुतां OU, सुतं G   ल्पतरां OU, ल्पवरान् G (1c-d in marg. R) 1c. तुंगासकल B, तुंगांशका.ने W   चलज्जीवितांश्च G   1d. निस्सजान् दरिद्रान् G   2a. नाचाश्रितस्थो W   for 2b G repeats 1b   च हि] बहु CTUW   च om. S   जातदुष्टान् L   2c. °भाजान् G   2d. जातनष्टान् W   3a भाट] च हि AS   3b सुवाते G   सुरतः R, सुभगः G   3c °स्थश्च G   कुशील° R, कुलीन° G   T ends with 3   4a सुताश्रितः W   4b परदार° GR   4c जार° om. GLW   4d. °वर्जितांगं U, °वर्जितं A   5b. कन्यां GLW   °ताक्षाः G, °ताक्षीं LW   5c. °स्थश्च G   स्वरूप° ABCILOW   °युक्तां LW   5d. सुभगां मनोज्ञां LW

नीचाश्रितो रात्रिपतिः
    कन्याः प्रसूते च सुरूपयुक्ताः /
नीचांशकस्थश्च कुबुद्धियुक्ता
    गतासुखाश्चैव हि शीतलाश्च //६//
मित्राश्रयस्थः सुतगश्च चन्द्रः
    कन्याः प्रसूते शुभशीलयुक्ताः /
मित्रांशके शौचपराः सदान्ता
    वर्गोत्तमे भर्तृपराः सदैव //७//
शत्र्वाश्रयस्थः सुतगस्तु चन्द्रः
    कन्याः प्रसूतेऽतिखलस्वभावाः /
शत्रोर्विभागे तु सुकुत्सिताङ्गा
    मूलत्रिकोणे नितरां प्रगल्भाः //८//
भौमः सुतस्थस्तनयान् विधत्ते
    स्वतुङ्गसंस्थोऽल्पसुजीवितांश्च /
तुङ्गस्य भागे बहुरोगभाजान्
    षड्वर्गशुद्धः क्षतजार्द्रदेहान् //९//
नीचाश्रितो भूतनयः सुतस्थः
    सुतान् विधत्ते परदाररक्तान् /
अदीर्घजीवांश्च तदंशकस्थः
    पापस्य वर्गे बहुपापरक्तान् //१०//

6b. पापां सुतां रात्रिसुता प्रसूते G   6b. कन्यां LW   बसुमित्र° W
°युक्तां LW   6c नीचांशके पापरता नृशंसा G   6c °स्थस्तु S,
°स्थ A   कुरूप° R   °युक्तां L   6d. पापस्य वर्गे पररक्तभावा G
6d शीतलांश्च W   7a सुतगस्तु R   7b. कन्यां L   बहुशील° G
°युक्तां L   7c सदन्ता G   7d. भर्तृपराः ICRSU,   दंभपरां L
8a सुताश्रितः शीतकरोऽरिभस्थः G   8a शत्रुश्रयस्थः RU
सुतगश्च L, [illegible]गस्तु BW   8b कन्यां W   °स्वभावां W   8c तु]
ति GR   °तांगीं W   8d. प्रगल्भां W   9b शूरां स्वतांगल्प° G,
स्वतुंगगो ल्प° R   9c °भागान् U   9d. चक्रजान° G, क्षत आर्द्र°
ABCIORSU   10a नीचस्थितो S

मित्राश्रयस्थः क्षितिजः सुतस्थः
सुतान् विधत्ते कृपणस्वभावान् ।
मित्रांशकस्थः कुविधिप्रसक्तान्
वर्गोत्तमस्थो विजितारिपक्षान् ॥११॥

शत्र्वाश्रयस्थः सुतगो महौजः
करोति पुत्रान् व्रणरु
तदंशकस्थः सततं कुचैलान्
मूलत्रिकोणे परतर्ककांक्ष ॥१२॥

बुधः स्वतुङ्गे यदि पंचमस्थः
सुतान् विधत्ते सुभगान् मनोज्ञान् ।
उच्चांशके वा विनयेन युक्तान्
बहुर्गुणाढ्यो विनयेन हीनान् ॥१३॥

नीचाश्रितः सोमसुतः सुतस्थः
सुतान् विधत्ते बहुदुःखयुक्तान् ।
नीचांशकस्थस्त्वथ कन्यकां च
पापस्य वर्गे विकृतान् नृशंसान् ॥१४॥

मित्राश्रयस्थो यदि पंचमस्थः
करोति सौम्यो निरुजान् सुपुत्रान् ।
मित्रांशकस्थो बहुशास्त्ररक्तान्
वर्गोत्तमस्थो नयसारदक्षान् ॥१५॥

11a सुतगो महौजः G   11c. कुबाद्धि° L   12a यत्राश्रयस्थः U, नीचाश्रयस्थः S   12b वृण° I, गुण° S   12d. °तर्कके W, °तर्कुकां AGLORU   13b. सुभयान् U   13c. उच्चांशकस्थे W   13d. बहुवीर्ययुक्तान् G   हीनां U   14b. भयदुःख° G   14c. कन्यकांश्च W   14d. विकृतां ABCGI   नृशंसां BCI   15c. तत्रांशकस्थो BIW, तदंशकस्थो L

शत्र्वाश्रयस्थो यदि सोमपुत्रः
सुतान् विधत्ते बहुबन्धुपक्षान् /
तद्द्वांशकस्थः पिशुनस्वभावान्
मूलत्रिकोणे गुरुदेवभक्तान् //१६//

जीवः स्वतुङ्गे यदि पञ्चमस्थः
पुत्रान् विधत्ते बहुजीवभाजान् /
तद्द्वांशकस्थः सुभगान् मनोज्ञान्
षड्वर्गशुद्धः प्रियदर्शनांश्च //१७//

नीचात्त्रयस्थः खलु पञ्चमस्थो
जीवो विधत्ते तनयान् सुदुःखान् /
तस्यैव भागे वृजिनैः समेतान्
पापस्य वर्गे गतसौहृदांश्च //१८//

मित्राश्रयस्थः सुतगः सुरज्यः
सुतान् विधत्ते पतितान् सुरक्तान् /
स्तुतप्रियान् तस्य विभागसंस्थो
मूलत्रिकोणे श्रुतविक्रमांश्च //१९//

———————————— //२०//

शुक्रः सुतस्थो निजतुङ्गसंस्थः
कन्याः प्रसूते सुभगा मनोज्ञाः /
तद्द्वांशकस्थो बहुपुत्रयुक्ताः
षड्वर्गशुद्धः शुभरूपयुक्ताः //२१//

16a. शत्रुत्रयस्थो U   16b. कुलबन्धु° G   16d. °देवरक्तान् G
17b. नयनान् R, नयान् C   सदुःखान् AS   18a. वृजनैः ACIOSU
19a. सुगतः W   19b. पलितानुरक्तान् G   पठितान् C

नीचाश्रितो दैत्यगुरुः सुतस्थः
कन्याः प्रसूते विविधाः सुरूपाः ।
नीचांशकस्थः परकर्मचिन्ताः
पापस्य वर्गे कृपणस्वभावाः ॥२२॥

मित्राश्रयस्थो भृगुजः सुतस्थः
सुताः प्रसूते पतिभक्तियुक्ताः ।
मित्रांशके वा बलसत्त्वयुक्ता
वर्गोत्तमस्थः स्त्र यथा समेताः ॥२३॥

शत्र्वाश्रयस्थो भृगुजः सुतस्थः
सुताः सुजाते बहुपापयुक्ताः ।
तदंशके नष्टसुखाः कुरूपा
मूलत्रिकोणे हतशत्रुपक्षाः ॥२४॥

शनैश्चरः पञ्चमगः स्वतुङ्गे
पुमान् प्रसूते बहुशत्रुपक्षान् ।
तदंशके वा बहुरोगयुक्तान्
षड्वर्गशुद्धः सुतरां कृतघ्नान् ॥२५॥

नीचाश्रितः सूर्यसुतः सुतस्थः
सुतान् विधत्ते च रुजा [illegible] ।
तदंशके वा गतसौख्यांश्च
पापस्य वर्गे बहुरोगभाजान् ॥२६॥

22b. विधवाः GU स्वरूपा L, सरूपाः 1, कुरूपाः GR 22c. परकर्मचिन्ताः om. A, परदारसक्तं G 23 after 24 in W
23b–24a om. G 23d. स्त्र यथा U 24a. शत्र्वाश्रयस्थो
24b बहुपापरक्ता G order in W: 25a, 26a–26d, 26a, 25b–25d
25c °रोगयुक्तान् W 26a. सुतस्थः] स्वतुंगे G 26b. च शुभाव° BL, वसुभाव° W, विशुभाव° GR °रूप्यान् L

मित्राश्रयस्थो रविजः सुतस्थः
 पुत्रान् विधत्ते कृषिकर्मसक्तान् ।
तदंशके वा पशुपालनोत्थान्
 वर्गोत्तमस्थो बहुलोकपांश्च ॥२७॥
शत्र्वाश्रयस्थो रविजः प्रसूते
 सुतस्थितः कापुरुषांश्च पुत्रान् ।
तदंशके धूर्ततमानतीव
 मूलत्रिकोणे बहुपानभाजान् ॥२८॥
यदि भवति सुतर्क्षं युग्ममेवाबलानां
 विषममथ नराणां प्रायशोजन्मतद् स्यात् ।
युवतिपुरुषषण्ढा दृष्टितुल्या ग्रहेन्द्रा
 बलमितपरिपाकं सन्ततेर्धारयन्ति ॥२९॥
क्लीबोपमे पंचमगे तथा भे
 †षण्ढग्रहाः षण्ढनरं प्रसूते ।
षण्ढाश्रिते स्यात् पुरुषः प्रशस्तः
 नहीनो यदि वाबलाश्च ॥३०॥
इति श्रीवृद्धयवने सुतस्थानचिन्ता ॥

27b. सुतान् G °कर्मसुक्तान् G 27c °पालनोत्थाद् R, °पालने स्थाद् G 28a शत्रुश्रयस्थो U 28c धण्डसमाननीव G धून° IOWU धुंन° R 29a सुतर्क्षं BCIOU 29b जस्तदः B, जस्तदा LW 29c °तुल्यं G 29d बलमति° ABGS 30a क्लीबोपमये CL, क्लीबोयपे BIOW, क्लीनोबपे R, क्लीनोदये G 30b षद्ग्रहा LW बंधनरं W, अंधनरः ABCILOS, द्यौःद्विनरः G, ब्येद्विनरः R 30c. षंढसृते AU, षंढच्युतै R (G), षंढसुते O, षंढमते BCILW, पटसृते S पुरुषान् G 30d. °हीना ABCGIORSUW दंबला य G
col. श्री° om. GORU after col. W adds संपूर्णा

नासस्थो ऽरिसंस्थः
शत्रुं विधत्ते व्रतिनं सदैव /
तुङ्गांशकस्थः [illegible] विक्रमेण
षड्वर्गशुद्धो नृपतिं सदैव //1//
नीचाश्रयस्थः सवितारिसंस्थः
शत्रुं विधत्ते कुमतिं कृतघ्नम् /
नीचांशकस्थः प्रमदानुरक्तं
पापस्य वर्गे परतर्ककं च //2//
सुहृद्गृहस्थः सवितारिसंस्थः
शत्रुं विधत्ते वणिजानुरक्तम् /
मित्रांशकस्थस्त्वथ राजपाल
वर्गोत्तमस्थो बहुशिष्यमानम् //3//
शत्र्वाश्रयस्थो यदि तीक्ष्णरश्मिः
षष्ठे विधत्ते प्रमदासमुत्थम् /
वैरं तदंशे त्वथ पुंस्त्रीभि-
र्मूलत्रिकोणे च विलासिनीभिः //4//
चन्द्रो ऽरिसंस्थो यदि तुङ्गसंस्थः
शत्रुं विधत्ते बहुशास्त्ररक्तम् /
उच्चांशके वा परदाररक्तं
षड्वर्गशुद्धो ऽप्यथ पार्थिवं च //5//

1b-2a om. B   1b. वृत्तिनं C   2d. °तर्कुकं AGOR   3d. बहुशिल्प GR   4a शत्रुश्रयस्थो U   शत्र्वा° with उच्चा written above C   4b षष्ठो IORU   order in BILW: 5a-5c, 6d-7a (7b in I), 6a-6c, 5d, 7c-7d   5d. त्वथ CG

राश्याश्रितः घातकरो ऽरिसंस्थो
    मित्रं न किंचित् कुरुते नराणाम् /
राश्यंशकस्थश्च बहुप्रकारं
    वैरं स्ववर्णेन बलोत्थवर्गे //६//
त्राश्रयस्थो यदि शीतरश्मिः
    षष्ठास्थितो ऽरिं नृपतिं प्रसूते /
मित्रांशकस्थस्तु नरेन्द्रपुत्रं
    वर्गोत्तमस्थः सततं नृशंसम् //७//
शत्र्वाश्रयस्थो यदि शीतरश्मिः
    शत्रुं विधत्ते विकृतस्वभावम् /
तस्यैव भागे ह्यथ सैन्यनाथं
    मूलत्रिकोणे गुरुवत्सलं च //८//
तुङ्गाश्रितो भूतनयस्तु षष्ठे
    शत्रुं न पुंसां कुरुते कदाचित् /
तुङ्गांशके चाथ सुदानचेष्टं
    बहुगेहाढ्यः परदेशभाजम् //९//
भौमो ऽरिसंस्थो यदि नीचसंस्थः
    शत्रुं विधत्ते ऽन्त्यजमेव पुंसाम् /
नीचांशके वा कृषिकर्मरक्तं
    पापस्य वर्गे धनधान्यहीनम् //१०//

after 6b W adds: राज्यार्थदानानविवर्धनं च   6d वैरं om. A
स्ववर्गेण G, स्ववर्णेन न S   बलोत्थ° G   °मार्गे L   7b षष्ठाश्रितो R
7c–8a om. G   7d. नृसिंहं C   8a शत्रुश्रयस्थो U   8b
जनितोद्भवं च G   8c. त्वथ GRU   सैन्यनाशं O   9a षष्ठः R
9c वाथ LI, वाप्य C, वाय W, वाल° G   सुदान° BLW, °सुदार° CI
°चेष्टो CI, °चेष्टः W   10b. शत्रुं] शत्रं U

मित्राश्रयस्थो यदि भूमिपुत्रः
षष्ठे प्रसूते तनयेन वैरम् ।
मित्रांशके वा त्वथ बान्धवेन
वर्गोत्तमस्थो निजमातुलेन ॥११॥

भौमो ऽरिसंस्थो यदि शत्रुराशौ
रिपुं विधत्ते गुरुदेवतारिम् ।
तस्यैव भागे घृणया विहीनं
मूलत्रिकोणे प्रियसाहसं च ॥१२॥

सौम्यो ऽरिसंस्थो यदि तुङ्गसंस्थः
शत्रुं विधत्ते विकृतस्वभावम् ।
तुङ्गांशके वा धनिनं विरूपं
षड्वर्गशुद्धः सुरतानुकूलम् ॥१३॥

बुधो ऽरिसंस्थो यदि नीचराशौ
शत्रुं सजाते विकलं विनेत्रम् ।
काणं तदंशे विकृताङ्घ्रिदंष्ट्रं
पापस्य वर्गे द्विजधामरक्तम् ॥१४॥

मित्राश्रयस्थो यदि सोमपुत्रः
षष्ठे विधत्ते सचिवं हि मित्रम् ।
मित्रांशकस्थः सचिवस्य पुत्रं
षड्वर्गशुद्धः परदाररक्तम् ॥१५॥

11c वा om. W 12b. कुरुदेवितारं R, चुरुदेवितारं G 13b. विकल° G 13c. धारिधनं G 13d. सुतरानुकूलं G 14b त्रिनेत्रं BL 14c. विकृतो ABCILSUW, विक्रितो O, विगतां GR हृदस्तं ABCILORSUW, गृगेस्तं G 14d. °धात्मरक्तं U, °घातरक्तं R घातकं च G, °यामरक्तं W, °यानरक्तं L 15c. मित्रांशके वा GR

यात्रोर्गृहस्थो यदि सोमपुत्रः
    पुत्रं विधत्ते परवित्तरक्तम् ।
चौरं तदंशे सततं नृशंसं
    मूलत्रिकोणे व्यसनाभिभूतम् ॥१६॥
जीवः स्वतुङ्गे यदि षष्ठसंस्थः
    पुत्रं   प्रसूते बहुदोषभाजम् ।
तुङ्गांशके [illegible]विवर्जितं च
    [illegible]: प्रमदानुकूलम् ॥१७॥
नीचाश्रये वा यदि देवपूज्यः
    [illegible] प्रसूते व्यसनं च सक्तम् ।
तदंशके वा बहुपानरक्तं
    [illegible] [illegible] गुणवर्जितं च ॥१८॥
मित्र[illegible] यदि देवमन्त्री
    पुत्रं सुवातेऽवनिपतिं प्रसिद्धम् ।
तदंशके वा खरगर्दभाढ्यं
    कर्मोज्झितम्: कुलवर्जितं च ॥१९॥
[illegible]: कुरुते सुरेज्यः
    पुत्रं विहीनं निजबन्धुवर्गैः ।
यात्रोर्विभागे विनयेन हीनं
    मूलत्रिकोणे बहुपुत्रपौत्रम् ॥२०॥

16a सोमसुतः R 16b परिचित्त° G 16c सततं R नराणां U
17a यदि — 20a [illegible]: om. G 17a षष्ठिसंस्थः C
17b बहुदेवता° W for 18c C repeats 17c 18c बहुपाप° LW
19b स्वपतिं ACIOSU 19c वर° ACIOSU, रथारं BLW
°भांडाद्यं BW, °भांड L, °भाढ्यं R 19d श्रुति° OW, सुत° C
20a शत्रु[illegible]: U 20b निजबन्धु° G 20d °पुत्रमित्रं L after
20 G adds:
[illegible] ३०संख्यमिते वर्षे यावत्र [illegible] ६०मिते सदा ।
    राज्यात् फलं ज्ञेयं लग्नकर्मेशपंचमे ॥१८॥
[illegible] [illegible] यदि सर्वदेवरा
    जायते भवति जन्मविलग्ने ।
वर्षवंशति २० तथा च त्र्यंशके ३०
    [illegible]दंगनवेष्टितो नरः ॥१९॥
लग्नेशकर्मेश षडारिसंस्थो
    तदा नरेन्द्रो धनधान्ययुक्तः ।
[illegible]पत्यं कुलमध्यमादस
    बुधो पि तुं गुरुमेवमेतत् ॥[illegible]॥

शुक्रः स्वतुङ्गे यदि शत्रुसंस्थः
    शत्रुं विधत्ते जितशत्रुपक्षम् /
तुङ्गांशके वा जितशत्रुदारं
    षड्वर्गशुद्धः प्रणतारिपक्षम् //२१//
नीचाश्रयस्थो रिपुगो ऽसुरेज्यः
    शत्रुं प्रसूते बहुकन्यकाढ्यम् /
नीचांशकस्थस्तु गजाधिनाथं
    पापस्य वर्गे कृतपापसङ्घम् //२२//
मित्राश्रयस्थो रिपुगो विधत्ते
    शुक्रो रिपुं बान्धववर्गमेव /
तदंशके वा स्वकलत्रवर्गो
    गोत्तमस्य: श्वशुरं सदैव //२३//
शत्र्वाश्रयस्थो ऽरिगतस्तु शुक्रो
    रिपुं प्रसूते सततं नृशंसम् /
तस्यांशके व्याधिविवर्जिताङ्गं
    मूलत्रिकोणे धनवर्जितं च //२४//
शनैश्चरः षष्ठगतः स्वतुङ्गे
    परैर्विहीनं जनयेन्मनुष्यम् /
तुङ्गांशके स्वल्परिपुं जितारिं
    षड्वर्गशुद्धः सुनतं परैश्च //२५//

21b. शत्रुं जितः शत्रुजनेन पक्षं G 21b. निजशत्रु° L 21c नित° यदि G 21d °ताधिपक्षं BW 22a. यदि दैत्यपूज्यः U ऽसुरेज्यः om. S 22d. पापस्य वर्गे कृत° om. C °पापसंघं GU, °पापसंस्थं C 23b वा धनवर्गं° W 23d. स्वसखं U, स्वसुतं G तदैव ABCILOS-UW 24b. विधत्ते L 25b पापै° G 25c शल्य° ABCIOSU, शिल्पि° W, तुल्य° L 25d सुतनं C, सततं G

नीचाश्रयस्थो यदि सूर्यपुत्रः
शत्रुं प्रसूते तरलं मनुष्यम् ।
नीचस्य भागे कनकाढ्यमेव
पापस्य वर्गे कृषिकर्मदत्त्वम् ॥२६॥
मित्राश्रयस्थो रविजोऽरिसंस्थः
शठं रिपुं स्वल्पतनुं प्रसूते ।
मित्रस्य भागे धनिनं प्रधानं
वर्गोत्तमस्थो बहुकर्मयुक्तम् ॥२७॥
शत्र्वाश्रयस्थो रविजो रिपुस्थः
शत्रुं सुनाते सततं गतार्थम् ।
शत्रोर्विभागे सुतदारहीनं
मूलत्रिकोणे परसङ्गतं च ॥२८॥
दशाधिपस्त्वीक्षणकरः प्रदि-
सहस्रनाथो रजनीपतिश्च ।
वक्रार्कजौ हीनपरौ सदैव
शेषास्तु चन्द्रेण समाः स्वतुङ्गे ॥२९॥
इति श्रीवृद्धयवने रिपुस्थानचिन्ता ॥

26b शत्रुं विधत्ते निरतं नृशंसं G 26b तिरलं नृशंसं R
नृशंसं added after मनुष्यं in BL 26d. बहुकर्म° G 27a
मित्राश्रये BW 27b शठो U शल्यतनुं O 27c. वणिजं BLRW,
विनज G प्रसूते C 27d. मूलत्रिकोणे ABCGILORSU 28a
रिसंस्थो G 28b सततं] सुतरां GR 28d. नटनर्तकं G 29a
दिशाधिप° BIOU, देशाधिप°S 29c वक्रार्कजौ BW
29d. स्वतुंगाः R col. श्री° om. GOR रिपुभाव L after col.
W adds संपूर्णा

दिनाधिपः सप्तमगः स्वतुङ्गे
करोति भार्यां कलहप्रियां च /
तुङ्गांशकस्थः परकर्मरक्तां
षड्वर्गशुद्धस्तु दरिद्रयुक्ताम् //१//
नीचाश्रितः सप्तमगस्तु सूर्यो
भार्यां विधत्ते व्यभिचारिणीं च /
नीचांशकस्थश्च धनरोगयुक्तां
पापस्य वर्गे सततं कुशीलाम् //२//
मित्राश्रयस्थो दिनपः कलत्रे
करोति भार्यां सततं नृशंसाम् /
मित्रस्य भागे धुविहीनचित्तां
वर्गोत्तमस्थः सुरतप्रियां च //३//
शत्र्वाश्रयस्थो यदि वासरेशः
करोति भार्यां व्यसनाभिभूताम् /
शत्रोर्विभागे परहीनकृत्यां
मूलत्रिकोणे प्रियसाधुवसां च //४//
चन्द्रस्तु कामे यदि तुङ्गसंस्थो
भार्यां विधत्ते सुभगां मनोज्ञाम् /
तुङ्गांशके वा सुरदेवभक्तां
षड्वर्गशुद्धो ऽतिमनोज्ञरूपाम् //५//

1a. धनाधिपः L   1c. तुंगांशके वा G   1d षड्वर्गयुक्तस्तु L
2c °स्थस्तु G   सुरोग° CR   3c. °चित्तां RS   3d. सरता° A,
सततं U, कलह° G   4b. व्यसना° — 5a विधत्ते om. G
4d. प्रियसाधुसेवां W   5b. मनोज्ञां G   5c. सुरदेवभक्तां
ABCILOSUW, प्रियवाक्यरक्तां G, वाक्यरक्तां R

नराकरः कामगतः स्वनीचे
    भार्यां विधत्ते बहुरोगभाजाम् /
ीचांशके कष्टरुजा समेतां
    पापस्य वर्गे पतिना विरुद्धाम् //६//
मित्राश्रयस्थो यदि रात्रिनाथो
    भार्यां प्रसूते प्रियवादिनीं च /
मित्रांशके वा विनयेन युक्तां
    वर्गोत्तमस्थो बहुकर्मयुक्ताम् //७//
त्राश्रयस्थो यदि रात्रिनाथो
    विरुद्धचेष्टां जनयेच्च भार्याम् /
त्रोर्विभागे विगतप्रभावां
    मूलत्रिकोणे बहुभृत्यदक्षाम् //८//
रासनः कामगतैः स्वतुङ्गे
    भार्यां विधत्ते गतरूपवित्ताम् /
ुक्रांशके बालिजराभिभूतां
    षड्वर्गशुद्धः प्रथितप्रभावाम् //९//
नीचाश्रयस्थैः क्षितिजस्तु कामे
    दारं विधत्ते प्रचुरप्रगल्भम् /
नीचांशके वा बहुशत्रुपक्षां
    पापस्य वर्गे निजवर्गहीनाम् //१०//

6a निशाचरः CIRW   °गतस्तु नीचे L, °गतः सुनीच° G
for 6b G repeats 5b   6c.
कष्टरुजा B, गुह्यरुगा G   6d. पतितां W   7a यदि om. W
7c. हीनां G   7d. बहुधर्मे° G   8d. बहुकृत्य° R
9a कामगतः om. A   9b गतवित्तरूपां GU   9c. यातिः
CILOSU   10b. दारां ABCORSUW, परां GI
प्रचुर°] तिनर° G, स्वधन° C   °प्रगल्भां ABISUW,
°प्रभावं L   10d. °हीनं R

मित्राश्रयस्थः क्षितिजः कलत्रे
    भार्यां सुवाले लघुघोलनां च /
मित्रस्य भागे ऽप्यसरोरुहाक्षीं
    वर्गोत्तमस्थः प्रभुताविहीनाम् //११//
शत्र्वाश्रयस्थो यदि भूमिपुत्रो
    भार्यां विधत्ते कठिनस्वभावाम् /
तदंशके वा हतबन्धुवर्गां
    मूलत्रिकोणे परसङ्गतां च //१२//
कामाश्रयस्थः शशिजः स्वतुङ्गे
    भार्यां विधत्ते ऽतुलरूपयुक्ताम् /
तुङ्गांशके वा बहुभोगभक्तां
    षड्वर्गशुद्धः कुलमण्डनां च //१३//
नीचे च सौम्यः खलसप्तमस्थः
    करोति भार्यां कुनरानुरक्ताम् /
नीचांशके वा व्यसनानुरक्तां
    पापस्य वर्गे गुणवर्जितां च //१४//
मित्राश्रयस्थो यदि सोमपुत्रो
    दारं प्रसूते बहुपुत्रपौत्रम् /
मित्रांशके वा प्रभुरात्मपानां
    वर्गोत्तमस्थः प्रभया समेताम् //१५//

11b. नघु° ASU °लोचनां GL 11c °रोरुहां च GR
11d. प्रसुता° G 12b. सुवाले GR 12d. परभंगता G
13b. तुल° BIW, तनु° L, बहु° C, भु° U °रूप° L, °प° BW,
°प्रय° AIORSU 13c °भोगभाजां G 13d. °मंडलंभा: W
14a. च]त L, स U 14b °यक्तां G 15b. दारां ABCILOSU,
दारान् R, दारा: W °पौत्रां ABCILOSUW, °पौत्रान् R
15d. प्रलया G, प्रियया L.

शत्र्वाश्रयस्थो यदि कामगो ज्ञो
भार्यां सुवाते ऽर्थविवर्जितां च /
तदंशके वा धनधान्यहीनां
मूलत्रिकोणे जनवल्लभां च //१६//
जीवः कलत्रे यदि तुङ्गसंस्थः
करोति दारं प्रियदर्शनं च /
तुङ्गांशकस्थो बहुसौख्ययुक्तां
षड्वर्गशुद्धः सुकुलोद्भवां च //१७//
नीचाश्रितो दैत्यगुरुः कलत्रे
दारं विधत्ते न कुलोद्भवं च /
नीचांशकस्थो बहुमानयुक्तां
पापस्य वर्गे मिथुनस्वभावाम् //१८//
मित्राश्रयस्थो मदने सुरेज्यो
दारं विधत्ते बहुसाधुमित्रम् /
मित्रांशकस्थो मणिमौक्तिकाढ्यां
वर्गोत्तमस्थो ऽतिविदग्धकामाम् //१९//
शत्र्वाश्रयस्थो मदने सुरेज्यो
दारं विधत्ते चपलस्वभावम् /
परांशकस्थो ऽतिकठोरवाक्यां
मूलत्रिकोणे गुणवर्जितां च //२०//

16c. °दीनां G 16d. नववल्लभां S 17b. दारां ABCGILORSUW °दर्शनां ABCGILORSUW 17d–18c om. G 17d. स्वकुलो° S, सकलो° A, कायलो° L 18a. दैत्यगुरुः U 18b. दारां ABCILORSUW न[illegible]त ORSU °द्भवां ABCILORSUW 19b. दारां ABCGILORSUW °मित्रां ABCGILORSUW 19c. त्रिंशांश° S मणिमौक्तिकाद्यं CI, याद् सप्तमस्थो G 19d. °स्थस्तु R, °स्थो स° G °कामं G 20b. दारां ABCGILORSUW °स्वभावां ABCGOSUW, °स्वभावान् R 20c. निकटस्वभावां U

शुक्रोच्चसंस्थो यदि सप्तमस्थो
    भार्यां सुवाते बहुमित्रपक्षाम् /
तुङ्गांशकस्थो द्विजदेवभक्तां
    षड्वर्गशुद्धस्तु पतिव्रतां च //21//
नीचाश्रितो दैत्यगुरुः कलत्रे
    कलत्रसुखैः कुरुते प्रसन्नम् /
नीचांशकस्थस्तु सुरूपनेत्रां
    पापस्य वर्गे घृणया विहीनाम् //22//
मित्राश्रयस्थः कुरुते च शुक्रः
    कामे सुकामां सुभगां च भार्याम् /
मित्रांशकस्थश्च सुशुद्धचित्तां
    वर्गोत्तमस्थो जनवल्लभां च //23//
शत्र्वाश्रयस्थो भृगुजस्तु कामे
    भार्यां सुवाते सुतरां प्रहीनाम् /
तदंशकस्थो ऽप्रकृतस्वभावां
    मूलत्रिकोणे सुसमन्वितां च //24//
शनैश्चरस्तुङ्गगतः कलत्रे
    स्थूलं कलत्रं कुरुते नराणाम् /
तुङ्गांशकस्थश्च सुकृष्णगात्रां
    षड्वर्गशुद्धो बहुदुःखभाजाम् //25//

21b विभाते G   22b प्रसन्नां ABCGILOU, प्रमत्तां S   22c °स्थश्च G   कुरूप° G   23a तु G, ऽत्र S   23b काये BI   सका B, सकामां L, सकामं W   23c °स्थस्तु L, °स्थः सु° W   विशुद्ध° LW   °वित्तां BCIRU   24a भृगुजश्च G   24b सुतरांग° CGI, सुतनांग° BLW, सुतन्नांग° AORSU   °हीनं G   24c °स्थौ ग° ABCILORSUW, °स्थो ग्र° U   24d विनयान्वितं G   25c सुकृष्ट° R, सुकृष्म° S, तु कृष्ण° U   °गात्रं UW   25d बहुयुद्ध° G   °भाजं GW

नीचाश्रितः कामगतस्तु कोणो
    दारं प्रसूते विकरालगात्रम् /
नीचांशकस्थश्च विहीनधर्मां
    पापस्य वर्गे पररक्तचित्ताम् //२६//
मित्राश्रयस्थः प्रकरोति सौरः
    कामाश्रितः कोपपरं कलत्रम् /
मित्रस्य भागे गुणवर्जिताङ्गीं
    पापस्य वर्गे ऽतिखलस्वभावाम् //२७//
स्वाश्रयस्थो रविजः कलत्रे
    दारं प्रसूते बहुपापरक्तम् /
तस्यैव भागे पतिनिन्दितां च
    मूलत्रिकोणे विधनां सदैव //२८//
पञ्चाधिपो दैत्यगुरुः सितश्च
    सोमो विवस्वान् शशिजो गणानाम् /
एकाधिपाः सूर्यशनैश्चरारा:
    स्वतुङ्गगाः सर्वदि सद्ग्रहेन्द्राः //२९//
इति श्रीवृद्धयवने कलत्रस्थानचिन्ता /

26a नीचाश्रयः C   कोको L, कामे G   26b. दारां ABCGILORSUW   °गात्रां ABCGILORSUW   26c. °स्थत् C, °स्थ BW   26d. चित्तां R   27a सौरिः G   27c °तांगं L   27d. °स्वभावं CILR   28b दारां ABCILOSUW, दारा- R   °रक्तां ABCILRSUW   28c. बहुनिंदितां G   28d. विहीनां ACILOSU, निधनां G   29 om. ABCILORSU   29b गुणानां G   29c. °शनैश्चराश्च G   col. श्रीवृद्धयवने om. U   श्री° om. GIOR   कलत्रचिंता U, स्त्रीभावचिंत W   after col. W adds संपूर्णा

सूर्यो यदा मृत्युगतश्च तुङ्गे
    मृत्युं विधत्ते ऽग्निनिवेशनेन /
भक्त्या तदंशे जनजल्जीव
    षड्वर्गशुद्धस्त्वथवा प्रमादात् //१//
नीचाश्रितो वासरपो ऽष्टमस्थो
    मृत्युं विधत्ते वनपावकेन /
नीचांशके दम्भनकर्मतश्च
    पापस्य वर्गे तु प्रदीपनेन //२//
• मित्राश्रयस्थो दिनपो ऽष्टमस्थो
    मृत्युं विधत्ते विषभक्षणेन /
मित्रांशकस्थश्च निबन्धनेन
    वर्गोत्तमस्थो निशि तापसेन //३//
शत्र्वाश्रयस्थो दिनपो ऽष्टमस्थः
    करोति मृत्युं रुधिरप्रकोपात् /
तदंशके वा बहुकासशोषान्
    मूलत्रिकोणे वनितापराधात् //४//
चन्द्रो ऽष्टमस्थो यदि तुङ्गसंस्थः
    करोति मृत्युं सलिलप्रवेशात् /
तुङ्गांशकस्थः करकाभिघातात्
    षड्वर्गशुद्धस्त्वशनिप्रपातात् //५//

1a °गतस्त L, °गतः स्व° G 1b. °वेशने म B 1c भक्ता CI, corr. C
1d प्रसादोत् G 2b विधत्ते om. S 2c नवांशके LOSUW
दंभनः BILW 3b विषभक्षणेन B विबंधनेन CILO
3d निश° U, निषि R 4b मर्त्यं C 4c. तदंशकस्थो G
बहुकाम° ABC, बहुकोश° I °शोकात् BCILW, कोशा in
... 4d. वनिपातराधात् R 5b. करोति मृत्युं om. ...
5c. तुंगांशसंस्थः AS °कस्थो प्रकरोति° GU, °कस्थश्च
करकाभि° L प्रकरोति घातात् S, करकानिपातात् W
5d °प्रतापात् GR, °प्रपात् BIU

नीचाश्रितो रात्रिपतिः करोति
  छिद्रे विनाशं वनिताकरेण /
नीचांशकस्थः कफपित्तदोषात्
  पापस्य वर्गे त्वथ सन्निपातात् //६//
मित्राश्रयस्थो रजनीपतिश्च
  करोति मृत्युं जठरप्रकोपात् /
तस्यैव भागे गुदरोगतश्च
  वर्गोत्तमस्थः पशुपादघातात् //७//
शत्र्वाश्रयस्थो विधुरेव धत्ते
  मृत्युं नराणां बहुभृत्यरोगात् /
तदंशकस्थः पशुशृङ्गसङ्गान्
  मूलत्रिकोणे क्षयरोगतश्च //८//
सौम्यो ऽष्टमस्थो यदि तुङ्गसंस्थः
  सङ्ग्राममृत्युं कुरुते नराणाम् /
तुङ्गांशकस्थस्त्वथ शस्त्रकर्म
  खड्गयुद्धस्त्वथ गोग्रहेण //९//
नीचाश्रयस्थो धरणीज छिद्रे
  स्वहस्तमृत्युं कुरुते नराणाम् /
नीचांशकस्थश्च निजायुधेन
  पापस्य वर्गे द्विजपार्श्वतश्च //१०//

°छन्ने R   6c. नीचांशके तु C, नवांशकस्थः LSUW
  त्वशनिप्रतापात् C   7a मिश्राश्रयस्थो L   8a
[illegible]रे वि[illegible]धत्ते G, रजनीपतिश्च U   8b नराणां om. B
IOR SU, तत्र W   बहुमूत्य° S, बहुगुह्य° G   °संगात्
  8d. क्षयरेणतश्च A, क्षर्पेण गतश्च S   9c णांशकस्थ°
[illegible], उच्चांशकस्थ° L   शास्त्र° C   °कर्मा ACSU, कर्मौ B,
[illegible] IW, कर्मतः G   9d. गोग्रहे च CG, गोपग्रे च R
[illegible] नीचाश्रितो भूतनयो ऽष्टमस्थः GR   10a नीचांशकस्थो
  10c [illegible] निजांकधेन BI, निजांशकेन LW

...यः क्षितिजो ऽष्टमस्थः
    ...रोति मृत्युं दूषटाश्रयेण /
मित्रस्य भागे त्वथ गोष्ठसङ्गात्
    कोणभस्थस्त्वथ कूपपातात् ॥११॥
शत्र्वाश्रयस्थः क्षितिजो ऽष्टमस्थो
    भूकूपपाताच्च करोति मृत्युम् /
तस्यांशकस्थस्त्वथ गुसिरोधान्
    मूलत्रिकोणे विषभक्षणेन ॥१२॥
सौम्यो ऽष्टमस्थो यदि तद्गृसंस्थ.
    करेण मृत्युं प्रकरोति पुंसाम् /
तद्गृांशकस्य. कफजैर्विकारैः
    षड्वर्गशुद्धो ऽनिलसम्भवैश्च ॥१३॥
नीचाश्रयस्थो ऽष्टमगस्तु सौम्यः
    करोति मृत्युं व्रणवैकृतेन /
नीचांशकस्थश्च महाभयेन
    पापस्य वर्गे प्रियविप्रयेण ॥१४॥
मित्राश्रयस्थो यदि सोमपुत्रो
    मृत्युं विधत्ते हृदयप्रकोपात् /
मित्रस्य भागे ऽक्षिरुजा नराणां
    वर्गोत्तमस्थस्त्वथ गुह्यरोगात् ॥१५॥

11b करोति मृत्युं om. G   दृषटा° CU, वृषटा° R, ...टा° S   °श्रयोगः G   11c. गाष्ठ° R, कष्ठ° G, गोत्य° BIL, गोष्ठ° OU, गोत्स° A, गोत्व° S, गोस° W, गोत्र° C   11d. शाप° L, अल्प° W
12b भूगुप्रपाता° A, भूगप्रतापा° corr. to भूगप्रपाता° U, भृगुप्रपाता° CGIOS, भृगुपपाता° BL, भृगूपपाता° W, भृगुप्रतापा° R   12c °रोभान् G, °रोगान् LU   13b. ज्वरेण G   14b. नित्यं G   व्रण° BGLR, पण° W, घ्राण° C, स्त्रण° I, मृण° U
14d. प्रियविप्रयोगात् GI, प्रियेण भावात् W, प्रियेण AL   15c. क्षिसजो B, क्षितिजो C (s.c.), क्षितिजो LW, क्षिरुजो I

यत्रांशकस्थ: शशिज: प्रसूत
  मृत्युं नराणां दृढबन्धनेन ।
तस्यैव भागे जठरोत्थरोगान्
  मूलत्रिकोणें ऽधिव्रणेन पुंसाम् ॥१६॥
यो ऽष्टमस्थो यदि तद्गसंस्थो
  मृत्युं विधत्ते विविधैश्च रोगै: ।
शाकस्यरवयं मूलरोगात्
  दुर्गोशद्द: अव्रणप्रकोपात् ॥१७॥
शुक्र: स्वनीचे यदि याष्टमस्थो
  मृत्युं विधत्ते जनस्य हस्तात् ।
तस्यैव भागे ऽथ विषाग्निसङ्गात्
  पापस्य वर्गे त्वतिसारतश्च ॥१८॥
अयस्थो यदि देवमन्त्री
  रन्ध्रे विनाशं कुरुते स्वभृत्यात् ।
तस्यैव भागे हृदि ज्वरप्रकोपाद्
  वर्गोत्तमस्थ: सुरतानुसङ्गात् ॥१९॥
त्रयस्थो यदि देवमन्त्री
  रन्ध्रे विनाशं कुरुते सकोपात्
तस्यैव भागे शिरस: प्रकोपान्
  मूलत्रिकोणे बहुव्रणेन ॥२०॥

बन्धनेन L, दृढबंधनेन B, तृणबंधनेन W 16c.
G हि° G, धि° L, पि U, य W °व्रणेन BI, °व्रणेन
17b. विधत्ते om. W 17c. °स्य काकाय B, °स्य काय
मूलकोपात् R, मूलदुष्यात् G 17d. व्रणव° W 18a.
नीचे A, पुसंमनाथ U वाष्टमस्थो U, वाटमस्थो W,
ष्टमस्थो G 18c. तथैव G विषाग्न° U, विशूचि° G
गाम B, योगात् S, °कास्था G 19-21 om. G 19d
TT° ABIORUW, रग° L, तुरग° S °भूसंगात् BIW,
संगात् K, प्रसंगात् L 20b. सुकोपात् R, स्वभृत्यात् SU
शिर° LW

शुक्रोऽष्टमस्थो यदि तुङ्गसंस्थः
पिपासयान्तं कुरुते नराणाम् ।
तुङ्गांशकस्थश्च सुतस्य शोचात्
षड्वर्गशुद्धो नरदुःखदश्च ॥२१॥
नीचाश्रितो दैत्यगुरुश्च रन्ध्रे
मृत्युं विधत्ते गुरुसन्निपातात् ।
नीचांशकस्थस्त्वथ वक्त्ररोगात्
पापस्य वर्गे वनसत्त्वतश्च ॥२२॥
मित्राश्रयस्थो भृगुजः प्रसूते
स्थानेऽष्टमे नाशमहिंस्रसङ्गात् ।
मित्रांशकस्थो विषकण्टकेन
वर्गोत्तमस्थस्त्वथ लूतया च ॥२३॥
शत्र्वाश्रयस्थो भृगुजोऽष्टमस्थः
करोति मृत्युं विषकण्टकेन ।
तदंशकस्थः सुरतप्रकोपात्
मूलत्रिकोणे प्रचुरप्रकोपात् ॥२४॥
शनैश्चरस्तुङ्गगतोऽष्टमस्थो
मृत्युं विधत्तेऽतिबुभुक्षया च ।
तुङ्गस्य भागे गुरुलङ्घनेन
प्रायोपवेशाद्स्ववर्गशुद्धः ॥२५॥

21b. पिपासयाप्तं W, पिपासयातं I   21c. °स्थस्य C   शोषात् CI   22a. °ष्च]स्त° W, स° BCI, सु° L   22c. °स्त्वथ वक्त्ररोगात् om. G   वक्र° ISUW   °योगात् S   22d. वन° G   °सकृतश्च L, °वत्वतश्च O   23b. नासमहे: GR, नासहमे CI, नासहसे BLW, नासहम° AS, नाम्हिस° O   23c. तत्रांशकस्थो ABCLOSUW   23d. भूतया IW   24a-b om. G   24c. तद्तरस्थः G   सुतर° G   24d. °प्रदुःमात् GR   25b. तिबुभूक्षया AU   25d. °द्सवर्ण° BLW, °त् षड्वर्ग° CI

नीचाश्रितः सूर्यसुतो ऽष्टमस्थो
 मृत्युं विधत्ते निजबन्धुवर्गात् ।
तस्यैव भागे रिपुहस्ततश्च
 चापस्य वर्गे ऽत्र परीक्षयेत ॥२६॥
मित्राश्रयस्थो रविजः प्रसूते
 मृत्युं महाद्दकृतैर्विकारैः ।
तस्यैव भागे पिटकैश्च मृत्युं
 वर्गोत्तमस्थो व्रणवैकृतेन ॥२७॥
शत्र्वाश्रयस्थो रविजो ऽष्टमस्थो
 मृत्युं विधत्ते हयपादघातात् ।
तस्यैव भागे करिणः प्रसङ्गात्
 मूलत्रिकोणे खरतः सकाशात् ॥२८॥
इति श्रीवृद्धयवने मृत्युस्थानचिन्ता ॥

26a. नीचोद्दितः BCILW 27b. मूर्तिं ABCISW, मर्तिं O
27c. पितृवैश्च मृत्युं IL, पटिकैरनेकै° G 28a कृत्वाश्रयस्थो C
28c तस्यैव भागे om. W 28d. परतः O col. श्री°
GIORU अष्टमभावकल्यानचिंता W U ends here
after col. W adds. संपूर्णा

धर्माश्रितो वासरपः स्वतुङ्गे
    धर्मं नृणां तापसमेव धत्ते ।
तुङ्गांशसंस्थस्त्वथ दम्भजं च
    षड्वर्गशुद्धस्त्वथ जन्यया च ॥१॥
नीचाश्रयस्थो दिनपस्तु धर्मे
    धर्मेण हीनं जनयेन्मनुष्यम् ।
नीचांशकस्थश्च कुकर्मरक्तं
    पापस्य वर्गे परधर्मरक्तम् ॥२॥
मित्राश्रयस्थो दिनपस्तु धर्मे
    कौलोत्थधर्मं कुरुते नराणाम् ।
मित्रांशके वैकृतिकं तथैव
    वर्गोत्तमस्थो ऽतिलघुप्रमाणम् ॥३॥
शत्र्वाश्रयस्थो दिनपस्तु धर्मे
    कृतघ्नधर्मं कुरुते नराणाम् ।
तदंशकस्थस्त्वथ चौरजं च
    मूलत्रिकोणे ऽतिसत्योत्थमेव ॥४॥
चन्द्रः स्वतुङ्गे यदि धर्मसंस्थः
    प्रसादधर्मं कुरुते नराणाम् ।
तदंशसंस्थश्च तडागजं च
    षड्वर्गशुद्धो द्विज दानजं च ॥५॥

1b पापसमेवि CIO, नापसमेवि R, पापजमेव S, पापमेवि A, धानसमं वि° W, धागसमे वि° L, धायसमं वि° B
1c तुंगांशकस्थ° GLW   दम्भजं G, दम्भनं R, द A   2c. कुधर्मरक्तं GR   3b कौल्लोस्य° AS, कौल्लोह्य° C, कौल्योत्थ° I, कुल्लोत्थ° L, कील्लोत्थ° G   3c मित्रांशवेन BW, मित्रांशस्थ R
3c स्वांशकस्थश्च प्रकरोति पुण्यं G
नैकृतिकं BILORSW   4b. धर्मे कृतघ्नं S   4d वसुधोत्त° G
5b. प्रमाद° S, प्रासाद° LORW   दध्यते G   5c °स्थस्तु G
तडागं च S, तदंशसंस्थ G   5d. °दाननं C

॥६॥

मित्राश्रयस्थो हिमगुश्च धर्मे
धर्मं विधत्ते स्वकुटुंब[illegible]
तदंशके मित्रजनोत्थमेव
वर्गोत्तमस्थो ऽत्र समृद्धिदं ॥७॥
शत्र्वाश्रयस्थो हिमगुश्च धर्मे
धर्मं प्रसूते विटपात्रदानात् ।
तदंशकस्थः प्रमदानुसङ्गात्
मूलत्रिकोणे बहुवित्तदानात् ॥८॥
भौमः स्वतुङ्गे यदि धर्मसंस्थो
धर्मं प्रसूते रणजं नराणाम् ।
तुङ्गांशकस्थः परसेवया च
षड्वर्गशुद्धो गुरुपोषणेन ॥९॥
नीचाश्रयस्थः क्षितिजस्तु धर्मे
धर्मं विधत्ते
तदंशकस्थः परदारलाभात्
पापस्य वर्गे जनतापरोधात् ॥१०॥
मित्राश्रयस्थः क्षितिजस्तु धर्मे
धर्मं विधत्ते सुहृदप्रकोपात् ।
तस्यैव भागे बहुकोपतश्च
वर्गोत्तमस्थः परसेवया च ॥११॥

7b °धीनात् BW, °धीमान् L 7d. समृद्धं G, सकुटुंबं R 8a. शोत्राश्रयस्थो C 8c. प्रमदानुबंगान् GLORW 8c प्रमदा° — 10a नीचाश्रयस्थः om. I 9b रिणजं L 9c. परपोषणेन L 10b. वि°] न AS धनबंधनेन G 10d. जनतोप° SW °राधात् GLW 11b प्रसूते GR 11d परवेषया ABGIORS

शुक्र [illegible]: क्षितिजस्तु धर्मे
    धर्मं विधत्ते न कदाचिदेव /
[illegible]त्र्यंशकस्थः कचभौरपानां
    मूलत्रिकोणे वणिजार्जितेन //१२//
धर्माश्रितः सोमसुतः स्वतुंगे
    धर्मं विधत्ते वरशास्त्रजातम् /
तत्त्र्यंशकस्थो द्विजदेवतानां
    षड्गशुद्धो व्रतपालनेन //१३//
नीचाश्रयस्थः शशिजस्तु धर्मे
    धर्मं प्रसूते कपटेन पुंसाम् /
तत्त्र्यंशकस्थः कुहकप्रयोगैः
    पापस्य वर्गेऽथ छलेन नित्यम् //१४//
मित्राश्रयस्थः शशिजस्तु धर्मे
    धर्मं प्रसूते गृहदानतश्च /
मित्रांशके तापसमेव नित्यं
    करोति मस्यो बहुवस्त्रदानात् //१५//
शत्र्वाश्रयस्थः शशिजस्तु धर्मे
    धर्मं विधत्ते ऽवनिवर्जितं च /
तस्यैव भागे गुरुलोकलाभात्
    मूलत्रिकोणे बहुशान्त्यमेव //१६//

12a. शोभाश्रयस्थः C 12c. मलबोवचोपात् W, सततं च चो· G, च बहुप्रकोपात् C, वचोपात् ABLORS 12d. वाणिजा° I, वनिजा° OW at the end of f. 131v G adds:
अथ श्रीवृद्धयवने योगाध्यायमाह —
भानस्यैश्वर्यभाग् भोगी प्राज्ञो ज्ञातिसमान्वितः /
पंचमे वृषभे राशौ दृष्टा भौमज्ञसूर्यजैः //१//
तथा च //
विख्यातकीर्तिमान् भोगी पितृमातृसुहृद्युतः /
पंचमे वृषभस्थायी शनिभौमज्ञसंयुतैः //२//
अथान्ययोगमाह //
शानि ३० संख्यामिते वर्षे यावत् साम्य ६० मिते सदा /
तावत् १ राज्यात् फलं ज्ञेयं लग्नकर्मेशपंचमे इति //२//
32,13–33,2a om. G 13b. °शास्त्रगीतं ABCILOSW
13d. ततपालनेन S 14a °स्तु om. L, च in marg. L², स्व° BCIW
14b. पुजं AOS 14d नयतं बलेन C च] प्र° AB ILORSW 15b. गह° I 15c. तापज° R, तायस° S 16a शोभाश्रयस्थः [illegible]
16b च्वनिनिर्जितं R 16c पुरलोक° S 16d बहुसान्त्व° R

धर्माश्रितो देवगुरुः स्वतुङ्गे
 [illegible] र्मं विधत्ते प्रथरं सदैव /
तदंशकस्थो [illegible]
 षड्वर्गशुद्धो दृतमेव पुंसाम् ॥१७॥
नीचस्थितो देवगुरुस्तु धर्मे
 [illegible]जाते कृतकं [illegible]नराणाम् /
नीचांशकस्थो गुरुणानुरोधात्
 पापस्य वर्गे बहुतीर्थसङ्गात् ॥१८॥
मित्राश्रयस्थः सुरराजमन्त्री
 धर्मं विधत्ते बहुधर्ममार्गात् /
मित्रांशकस्थो वनि[illegible]ामतेन
 वर्गोत्तमस्थस्तनयानुसङ्गात् ॥१९॥
[illegible]स्वाश्रयस्थः कुरुते सुरेज्यो
 धर्मं नराणां सुनयेन धर्मम् /
तदंशकस्थो गुरुपोषणेन
 मूलत्रिकोणे घृणयानुरोधात् ॥२०॥
[illegible]कोच्चसंस्थो यदि धर्मसंस्थो
 धर्मं प्रसूते वरदाननातम् /
[illegible]वात्रजं तस्य विभागसंस्थः
 षड्वर्गशुद्धः पितृतर्पणेन ॥२१॥

[illegible]सेवयोत्थं S 17d. दृतं CS, हृतं L, हृतं W 18a °श्र]
A[illegible] I LORSW 18c °नुरीधात् C, °नुरोबात् L, °नुबंगात्
18d °तीर्थयुक्ते W 19b °दत्ते ब° om. W 19c.
[illegible]नितामितेन C 20b. सत्येन AS 20 मोषणेन R
21a धर्म[illegible]स्थो om. A 21c वस्त्रास्त्रजं W त्रिभाग° L

नीचांशकस्थो भृगुजस्य धर्मे
    धर्मं प्रसूते परदेशसङ्गात् ।
नवांशकस्थो ऽधवगलोकसङ्गाद्
    वर्गोत्तमस्थः सुसुखैरनेकैः ॥२२॥
                    मित्रांशयस्थो भृगुजस्तु धर्मे
    धर्मं सुवाते ऽल्पफलं नराणाम् ।
तस्यैव भागे   च विनिमयेन
    पापस्य वर्गे परवंचनेन ॥२३॥
उच्चांशयस्थो भृगुजस्य धर्मे
    धर्मं प्रसूते परलोकसङ्गात् ।
नवांशकस्थो ऽरिनिषेवणेन
    मूलत्रिकोणे कृषिकर्मलाभात् ॥२४॥
शनैश्चरस्तुङ्गगतस्तु धर्मे
    धर्मं विधत्ते वयसि तृतीये ।
नवांशकस्थो ऽल्पतरं परं च
    षड्वर्गशुद्धस्त्वथ भक्तिबाह्यम् ॥२५॥
नीचाश्रितः सूर्यसुतस्तु धर्मे
    धर्मेण हीनं जनयेन्मनुष्यम् ।
नवांशकस्थः परधर्मरक्तं
    पापस्य वर्गे कबलोद्भवं च ॥२६॥

22 follows 23 in ABCILORSW   22a मित्रांशयस्थो R   22c वंग° AS, धवेंग° RW, छेग° B, ग° L   22d सुसुखेंग्नकेः W, पुसुखै L   23a °स्तु] सु° BCILR, स्व° W

23c भाव विभ्रटे‥ BLW, निविभ्रमेण R   24b. सुवाते C   24c. रतिसेवनेन L   25b. व्ययसि R   25c ल्परतं O   परस्य ABCILORSW   26a °सुतस्य L   26b-27a om. S   26d. कल्हेटनं C

मित्राश्रयस्थो ऽर्कसुतस्तु धर्मे
धर्मं विधत्ते सततं सुगर्हम् ।
तदंशकस्थस्त्रयज ...
जगोत्तमस्थो नृपसेवया च ॥२७॥
शत्र्वाश्रयस्थो ऽर्कसुतस्तु धर्मे
कृच्छ्रेण धर्मं जनयेत् सुसूक्ष्मम् ।
तदंशकस्थः परदर्शनोत्थं
मूलत्रिकोणे गुरुलब्धमानात् ॥२८॥
इति श्रीवृद्धयवने धर्मस्थानचिन्ता ॥

27b. विधत्ते सततं] नराणां कुरुते R   सगर्हं R, सुलर्हं L
27c °स्थस्त्व जयं L, °स्थो ऽत्र जयं W   28a श्रयस्थो — 28d
°णे om. AS   col. श्री° om. IOR   धर्मभावकल्पना W
after col. W adds संपूर्णं

कर्माश्रितस्तीक्ष्णकरः स्वतुङ्गे
करोति कर्म व्रतकृत्यमेव /
तदंशकस्थो वधबन्धजं च
षड्वर्गशुद्धः सकलं कलाजम् //१//

नीचाश्रितस्तीक्ष्णकरोऽम्बरस्थो
नृणां विधत्ते बहुदासकर्म /
तस्यैव भागे वणिजोद्भवं च
वर्गोत्तमस्थो वणिजप्रसूतम् //2//

मित्राश्रयस्थो दिनकृत् ससंस्थः
करोति पुंसां कृषिजं च कर्म /
मित्रस्य भागे कुनृपस्य सेवजं
पापस्य वर्गे वधबन्धजं सदा //3//

शत्र्वाश्रयस्थो दिनपो नराणां
ददाति कर्माशुभमेव नित्यम् /
तस्यैव भागे जनगर्हितं च
मूलत्रिकोणे खरसेवजं च //४//

कर्माश्रितः शीतकरः स्वतुङ्गे
करोति कर्म प्रथितं नृलोके /
तस्यैव भागे द्विजदेवजं च
षड्वर्गशुद्धो वरदानभाजम् //5//

1b. करोति om. S कर्म] मर्त्यं L व्रतकृत्यमेव C, व्रतमेव सौख्यं O, व्रतमेव तस्य W, व्रतसेवया च L, व्रतमेव ABIRS 1c. तदंशसंस्थो L °बन्धजं व्रतस्य W order in R: 2a-b, 3c-d, 3a-b, 2c-d, 3a-d G begins again with 2b for 2b G has 3b 2b बहुदारकर्म ABILOSW 2d. °प्रसूतं ABILORS, °प्रसूतं CW 4 before 3 in ABCILOSW 3 om. G (which [illegible] same order as R) 3a सुसंस्थः BCILRW 3c मित्रांश° W, नीचस्य R 3d °बंधनं ABCLW 4a विनये G 4b. ददाति G 4c भावे G 4d बर° R, पर° CG °सेवनं BCLW, °सेवया G 5a °करस्तु तुंगे W 5b त्रिलोके G, च लोके RW 5c परदैवतं G, द्विजदैवतं IW 5d °दानमानं S

नीचाश्रितः शीतकरोऽम्बरस्थो
ददाति कर्मातिसलज्जमेव ।
तस्यैव भागे क्रयविक्रयोत्थं
पापस्य वर्गे व्यसनोद्भवं च ॥६॥
मित्राश्रयस्थो यदि शीतरश्मिः
कर्माश्रितः कर्म ददाति सौम्यम् ।
तस्यैव भागे बहुशास्त्रभाजं
वर्गोत्तमस्थो मखजं सदैव ॥७॥
शत्र्वाश्रयस्थोऽम्बरगो निशेशः
कर्म प्रसूते सतरां नृशंसम् ।
तस्यैव भागे वनितोद्भवं च
मूलत्रिकोणे नृपदैत्यजातम् ॥८॥
भौमोऽम्बरस्थो यदि तुङ्गसंस्थो
शस्त्रोद्भवं कर्म ददाति पुंसाम् ।
तस्यांशके द्यूतसमुद्भवं च
षड्वर्गशुद्धः स्मरजं नितान्तम् ॥९॥
नीचाश्रितो भूतनयोऽम्बरस्थः
कर्म प्रसूते परदारजातम् ।
तदंशकस्थो गणिकोद्भवं च
पापस्य वर्गे ह्युभयं सदैव ॥१०॥

6b ददाति CIW, om. L, दद्याति G °सलज्जमेव G °सज्जमेव BIL, °संजमेव W 6d. भागे G 7b. कर्म om. L दद्याति ABILORW, दद्याति G सौम्यं ABCILORSW 7c °शास्त्रजं च G 7d. मखजं om. L G ends with 8a शत्र्वाश्रयस्थो (end of f. 32) 8d °जातं LW 9b सुतोद्भवं W 10c. सूत° B, सूत° W, सुत° L 10c गणितोद्भवं L

मित्राश्रयस्थः क्षितिजो ऽम्बरस्थः
  कर्म प्रसूते ऽश्मसमुद्भवं च /
तस्यांशकस्थो बहुभारजातं
  वर्गोत्तमस्थः प्रणयेन हीनम् //११//
यात्राश्रयस्थः क्षितिजो नभोगः
  कर्म प्रसूते बहुदैन्यजातम् /
तस्यैव भागे त्वथ भिवजं च
  मूलत्रिकोणे ऽम्बरकाष्ठजातम् //१२//
सौम्यः स्वतुङ्गे यदि कर्मसंस्थः
  कर्म प्रसूते धनधान्यजातम् /
तस्यैव भागे च चतुष्पदोत्थं
  षड्वर्गशुद्धो गजवाजिजातम् //१३//
नीचाश्रितः सोमसुतो ऽम्बरस्थः
  कर्म प्रसूते निजमेव पुंसाम् /
तस्यैव भागे परदेशजातं
  पापस्य वर्गे खलजं सदैव //१४//
मित्राश्रयस्थः शशिजो ऽम्बरस्थः
  कर्म प्रसूते ह्याविक्रयोत्थम् /
तस्यैव भागे रजतं नराणां
  वर्गोत्तमस्थो ऽद्भुतामित्रजातम् //१५//

12a. बरस्थः L   12b. °दैत्यभाज W   12d. °काष्ठजातं CIW
13d. °वाजिजं च R   for 14b R has 15b   14c–15b om
14d. स्वतजं S   for 15b R has 14b   15d. °मंत्रजं च R

शत्र्वाश्रयस्थः शशिजो ऽम्बरस्थः
    कर्म प्रसूते बहुकष्टजातम् /
तस्यैव भागे गुणवर्जितं च
    मूलत्रिकोणे सयशोद्भवं च ॥१६॥
जीवो ऽम्बरस्थो यदि तुङ्गसंस्थो
    ददाति कर्म प्रचुरं प्रधानम् /
तदंशकस्थो द्विजपूजनोत्थं
    षड्वर्गशुद्धः सुजनार्चनोत्थम् ॥१७॥
नीचाश्रितो देवगुरुः खसंस्थः
    करोति कर्माधमलोकसेव्यम् /
तदंशकस्थो ऽद्भुतचौर्यजातं
    पापस्य वर्गे ऽर्थविवर्जितं च ॥१८॥
मित्राश्रयस्थो दशमे सुरेज्यः
    करोति कर्माणि शुभानि नित्यम् /
तदंशसंस्थो नृपतेः समुत्थं
    वर्गोत्तमस्थो महिषीगवोत्थम् ॥१९॥
शत्र्वाश्रयस्थो दशमे सुरेज्यः
    कर्म प्रसूते सततं कुलघ्नम् /
तस्यैव भागे परवंचनेन
    मूलत्रिकोणे नृपतेरभीष्टम् ॥२०॥

16d. °त्रिकोणेषु यशो° AOR, °त्रिकोणेषु यथो° BCIW, °त्रिकोणे सुयशो° L   17c. द्विजनोत्थं I, द्विजदेवपूज्यो W   18-19 om. O
18b कर्म S   °धनलोक° ABCILRSW   18c. तदंशसंस्थो R
9a दशम: IR

तुङ्गाश्रयस्थो ऽम्बरगो भृगुश्च
कर्म प्रसूते जनवल्लभं च /
तस्यैव भागे मणिमौक्तिकाढ्यं
षड्गेशङ्कुः कनकोद्भवं च //२१//
नीचाश्रयस्थः भृगुजः ससंस्थः
कर्म प्रसूते वनिताश्रितं च /
तस्यैव भागे ऽल्पसुखं नितान्तं
पापस्य वर्गो शङ्कुःस्रजं च //२२//
मित्राश्रयस्थो भृगुजो ऽम्बरस्थः
करोति कर्म प्रभुतासमेतम् /
तस्यैव भागे निजबन्धुजातं
वर्गोत्तमस्थो बहुगौरवाद्यम् //२३//
शत्र्वाश्रयस्थो भृगुजो ऽम्बरस्थः
कर्म प्रसूते निरजं नृशंसम् /
तस्यैव भागे बहुचिन्तयाढ्यं
मूलत्रिकोणे ऽनृतसंयुतं च //२४//
तुङ्गाश्रितः सूर्यसुतो ऽम्बरस्थः
कर्म प्रसूते ऽतिमृदुस्थिरं च /
तस्यैव भागे बहुशिल्पजं च
षड्गेशङ्कुः प्रियसाध्वसं च //२५//

21a भृगुजो ऽम्बरस्थः R   21d. कतयो° BR, कुनयो° LW, सुतयो° AIOS
22a भृगुजः ससंस्थः om. A, सित एव संस्थः BCIORSW, भृगुजो ऽजरस्थः L   22b-23a om. L   22c व्यसनं ABIOW, य सुखं S नितापं W   23b-24a in marg. C   23b भृत्यं B, भर्त्यं CLW
23c भागे om. W   24b. निरजं C, धिरजं W, निरतं R   24c. °चिन्तवाढ्यं W   24d. भृत° R   25c. °शिल्पिजं ABILS,

नीचाश्रितः सूर्यसुतो ऽम्बरस्थः
  कर्म प्रसूते द्विजद्रोहजातम् ।
तस्यैव भागे नृपसेवजं च
  पापस्य वर्गे सनृशंसरूपम् ॥२६॥
मित्राश्रितो भास्करजश्च खस्थः
  करोति कर्म प्रभुताविहीनम् ।
[तस्यैव भागे नृपसेवजं च]
  वर्गोत्तमस्थो मृगया समेतम् ॥२७॥
शत्र्वाश्रयस्थो ऽर्कसुतो ऽम्बरस्थः
  कर्म प्रसूते बहुकष्टजातम् ।
तस्यैव भागे परपैशुनोत्थं
  मूलत्रिकोणे भिषजोद्भवं च ॥२८॥
इति श्रीवृद्धयवने कर्मस्थानचिन्ता ॥

26b. द्विजद्रोह° W   26d सकृशांश° A, सनृशांस° S, नृशंस° C
27a °जः स्व° CRW   खस्थः] तुंगे ABCIORSW, तुंगखस्थः L
27b कर्म प्रभुतावि° om. AS   27c = 26c   27c धनसेवजं R
27d. समुत्थं R   28b °कष्टभाजं S, °काष्ठभाजं L   28c. रमे श्रुतोत्थं W   28d. भिषजोत्सवं R   col. श्री° om. IOR
कर्मभाव W   after col. W adds संपूर्णः

ला[illegible] [illegible]शीतकरः स्वतुङ्गे
    लाभं विधत्ते गजवाजिजं च /
तस्यैव भागे महिषीसमुत्थं
    षड्वर्गशुद्धः कनकोद्भवं च //१//
[illegible]ीयाश्रितो वासरपस्तु लाभे
    लाभं विधत्ते जलपादपानाम् /
तस्यैव भागे च कुधान्यकानां
    मापस्य वर्गे परयोषितां च //२//
मित्राश्रयस्थो दिनपस्तु लाभे
    लाभं प्रसूते सुहृदां सदैव /
मित्रांशकस्थः कुलयोषितानां
    [illegible]गात्तमस्य [illegible] प्रवरार्यकाणाम् //३//
शत्र्वाश्रयस्थो दि[illegible] कृ[illegible] लाभे
    लाभं प्रसूते रथकम्बलानाम् /
तदंशकस्थः खलमानवानां
    मूलत्रिकोणे गुणिनां नितान्तम् //४//
लाभाश्रितः शीतकरः स्वतुङ्गे
    लाभं विधत्ते मणिमौक्तिकानाम् /
तस्यैव भागे द्रविणान्नकानां
    षड्वर्गशुद्धः प्रियमानुषाणाम् //५//

1b. गत° ABS °वाजिनं ABCOR, °वाजिनां LW 1c. माहिषीगजोत्थं R 2a °पः प्रसूते R 2b. जलपादपानं ABCO, जलपादपानात् W, जलपादजानां L, जलपानयानं S, ज[illegible]पदकानां R 3b. सुदयां B 3c. मित्राश्रयस्थः O 4a. दिनकृत्तु R 4b. °कांचनानां S, °केवलानां W 4c. खलु CO 5d. °मासुवाणां S

नीचाश्रयस्थो हिमगुश्च लाभे
लाभं प्रसूते कुकलत्रकाणाम् /
तद्दृश्यकस्थस्तु सुसेवकानां
पापस्य वर्गो परपैशुनानाम् //६//
मित्राश्रयस्थो हिमगुश्च लाभे
लाभं विधत्ते बहुबान्धवानाम् /
तस्यैव भागे नटनर्तकानां
वर्गोत्तमस्थः प्रवरार्थकानाम् //७//
शत्र्वाश्रयस्थो हिमगुश्च लाभे
लाभं प्रसूते बहुकन्दजानाम् /
तद्दृश्यकस्थो हि महीरुहाणां
मूलत्रिकोणे क्षितिभृद्गृहाणाम् //८//
भौमः स्वतृक्षे यदि लाभसंस्थो
लाभं विधत्ते च चतुष्पदानाम् /
तस्यैव भागे ऽत्र सुभृत्यकाणां
षड्वर्गशुद्धो नृपमण्डलानाम् //९//
लाभाश्रितो भूतनयस्तु नीचे
लाभं विधत्ते बहुचौर्यजातम् /
तस्यैव भागे बहुवंचनोत्थं
पापस्य वर्गो बधबन्धजातम् //१०//

6b. कुलत्रकाणां AS   6c. कुसेवकानां R   7b. सुवाते BR
°बांधवानां ABR   7c. नट° AC, नय° BW   7d प्रवरार्थपानां
R   8b. विधत्ते L, सुवाते R   9c. त्र° LOW, च S
सुभृत्यकाणां R   9d °मंडनानां A, °पंडितानां S,
°मज्जनानां I   10b. प्रसूते R

[illegible]ाश्रयस्थः क्षितिजस्तु लाभे
    लाभं विधत्ते नृपलोकजातम् /
तदंशकस्थस्तु महामनोत्थं
    वर्गोत्तमस्थो ह्यभयं सदैव //११//
[illegible]ाश्रयस्थः क्षितिजस्तु लाभे
    लाभं सुवाते बहुवैनकानाम् /
तस्यैव भागे प[illegible]कानां
    मूलत्रिकोणे ऽद्भुतभूषणानाम् //१२//
सौम्यः स्वतुङ्गे यदि लाभसंस्थो
    लाभं सुवाते बहुशास्त्रजातम् /
तस्यैव भागे विविधैरुपायैः
    षड्वर्गशुद्धस्त्वथ † सर्वविद्याम् //१३//
लाभाश्रितः सोमसुतस्तु नीचे
    लाभं विधत्ते बहुनीचसङ्गात् /
तस्यैव भागे कृतकानुसङ्गात्
    पापस्य वर्गे ऽन्यजनलोकपार्श्वात् //१४//
मित्राश्रयस्थः शशिजस्तु लाभे
    लाभं विधत्ते वरलोकजातम् /
तस्यैव भागे निजविद्ययातो
    वर्गोत्तमस्थो व्यवहारतश्च //१५//

11d. ह्युभयं BLW, ह्वभयं S, उभयं R   12b. °कामनानां L
12c. °तर्कजानां BCL, °तर्कजातं I, तर्कुजानां OR, °कुजानां AS
13b. °शस्त्रजातं L   13d. सार्वविद्यां OW, सार्वविद्यं I L
14c. कृतवान्तु° ILORW, कृतयानु° S   for 15b C has 16b
15c. °विद्यमानो BW

शत्र्वाश्रयस्थः शशिजस्तु लाभे
    करोति लाभं वितथोपचारात् ।
तस्यैव भागे कपटैरनेकै-
    र्मूलत्रिकोणे क्रयविक्रयाभ्याम् ॥१६॥
जीवः स्वतुङ्गे यदि लाभसंस्थो
    नरेन्द्रलाभं कुरुते नराणाम् ।
तस्यैव भागे नृपसेवकानां
    बहुर्विधः प्रचुरप्रभावात् ॥१७॥
नीचाश्रितो देवगुरुश्च लाभे
    लाभं नराणां कुरुते धनं च ।
नीचांशकस्थो भृतकाह्वयानां
    पापस्य वर्गे बहुकष्टतश्च ॥१८॥
मित्राश्रयस्थः कुरुते सुरेज्यो
    लाभं च लाभे स्वजनोद्भवं च ।
स्वांशकस्थो बहुभ्रातृजातं
    वर्गोत्तमस्थः सुजनोद्भवं च ॥१९॥
शत्र्वाश्रयस्थः कुरुते सुरेज्यो
    लाभं च लाभे पुरुषाधमानाम् ।
तस्यैव भागे गुणवर्जितानां
    मूलत्रिकोणे विविध[illegible]जानाम् ॥२०॥

17d प्रभुरस्वभावात् O 18b. धर्मं R 18c. भृतकाह्वनानां K, भृतकाह्वमानां BLW 19b. लाभे च लाभं W 19c. बहुभ्रातजातं S 20b लाभे च लाभं R 20d. [illegible] विविधात्मजानां C, विविधाजनानां L, विविधानां ABIDRS, धनलाभमग्र्यं W

शुक्रः स्वतुङ्गे यदि लाभसंस्थो
  लाभं सुवाते सुतबान्धवोत्थम् /
तस्याथकस्थो नृपकन्यकोत्थं
  षड्वर्गशुद्धो द्वितयस्य चास्य //२१//
नीचाश्रयस्थो भृगुजस्तु लाभे
  लाभं विधत्ते च कुपत्रकानाम् /
तदंशकस्थस्तु कुबुद्धिकानां
  पापस्य वर्गे द्विजनिन्दितानाम् //२२//
मित्राश्रयस्थो भृगुजस्तु लाभे
  करोति लाभं वरवाहनानाम् /
तस्यैव भागे वरसुन्दरीणां
  वर्गो   : प्रियदर्शनानाम् //२३//
 ।श्रयस्थो भृगुजश्च लाभे
  करोति लाभं हृतबान्धवानाम् /
तस्यैव भागे गतसौहृदानां
  मूलत्रिकोणे सुखिनां सदैव //२४//
सौरोच्चसंस्थो यदि लाभसंस्थो
  लाभं विधत्ते पुरुषोत्तमानाम् /
तस्यैव भागे धनधान्यकानां
  वर्गोत्तमस्थः प्रवराचितानाम् //२५//

21d द्वितीयस्य CLOW वास्य CL 22b कुपुत्रकानां BCL, कुपत्रयकानां W 22c. कुद्विबुकानां AS, कुविद्धिकानां BLW, कुद्धिकानां R 22d. द्विजनंदितानां BLW 23b–24. BLW 24a °जस्तु S 24b. हृतवाहनानां S 24d सुहृदां L 25a सौरोच्चसंस्थो BW for 25b L has 26b for 25d C has 26d 25d प्रवरोचितानां S, प्रभुराचितानां

[illegible]: [illegible]स्तु लाभे
  लाभं विधत्ते बहु[illegible]कानाम् ।
तस्यैव भागे [illegible]हितानां
  [illegible] मतिव[illegible]तानाम् ॥२६॥
मित्रा[illegible]स्थो ऽथ सुतस्तु लाभे
  लाभं विधत्ते बहुमित्रजातम् ।
तस्यैव भागे वनितासमुत्थं
  वर्गोत्तमस्थः शुभकर्मलाभम् ॥२७॥
स्वात्मजस्थो ऽथ सुतस्तु लाभे
  लाभं विधत्ते बहुवित्तजं च ।
तस्यैव भागे कुमित्रं सदैव
    त्रिकोणे स्थिरधर्मजातम् ॥२८॥
इति श्री   लाभस्थानचिन्ता ॥

after 26b L repeats 25d 27a [illegible] L लाभे om. W
27b–28a om. AS 27d °कर्मणानां R 28a [illegible]सुतस्तु I
28d च om. R for 28c–d LW have 27c–d 28c कुलैः
R col. श्री° om. IORS लाभस्थान W after col. W
has संपूर्णः

व्ययस्थितो वासरपः स्वतुङ्गे
  व्ययं विधत्ते गुरुलोकसङ्गात् ।
तस्यैव भागे गुरुलोकजानां
  षड्वर्गशुद्धो द्विजदेवकार्यात् ॥१॥
नीचाश्रयस्थो व्ययगो दिनेशो
  व्ययं प्रसूते कुजनात् कुसङ्गात् ।
तस्यैव भागे बान्धवानिरोधाद्
  वर्गोत्तमस्थो नृपसङ्गमाच्च ॥२॥
मित्राश्रयस्थो व्ययगो दिनेशो
  व्ययं विधत्ते बहुमित्रकार्यैः ।
तस्यैव भागे ककलत्रतश्च
  पापस्य वर्गे ऽन्त्यजकारणेन ॥३॥
शत्र्वाश्रयस्थो व्ययगो दिनेशो
  व्ययं विधत्ते गणिकानुसङ्गात्
तस्यैव भागे कुजनानुरागान्
  मूलत्रिकोणे जनतः सदैव ॥४॥
चन्द्रो व्ययस्थो यदि तुङ्गसंस्थो
  व्ययं प्रसूते ऽद्याविदेवनेन ।
तस्यैव भागे क्रयविक्रयाभ्यां
  षड्वर्गशुद्धो द्विजसेवनाच्च ॥५॥

1a °पस्तु तुंगे W 1c–2b om. I (5) [or]der in R: 2a-b, 3c-d, 3a-b, 2c-d; order in BL: 2a, 3[c]-d, 2b (कुजनात् कुसंगात्), 3c-d, 3a-b for 2b W has 3b (प्रसूते) 2b विधत्ते R 2c °विरोधात् S, नुरोधात् LW 3a दिनपो व्ययस्थो R 3b प्रसूते R 4c कुलजा BLRW 4d जनय: ABILW, जनये: C, तनय: ORS 5d °सेवनेन C, °सेवया च L

नीचाश्रयस्थः शशभृद्व्ययस्थो
  व्ययं प्रसूते परमारिसङ्गात् ।
तस्यैव भागे परलोकसङ्गात्
  पापस्य वर्गे बहुपापतश्च ॥६॥
मित्राश्रयस्थो व्ययगः शशाङ्को
  व्ययं विधत्ते सुहृदां प्रसङ्गात् ।
तस्यैव भागे निजबन्धुमानाद्
  वर्गोत्तमस्थः प्रियसङ्गमाच्च ॥७॥
शत्र्वाश्रयस्थो व्ययगः शशाङ्को
  व्ययं विधत्ते रिपुलोकतश्च ।
तस्यैव भागे बहुधा च सर्वं
  मूलत्रिकोणे निजबन्धुतश्च ॥८॥
भौमो व्ययस्थो यदि तुङ्गसंस्थो
  व्ययं विधत्ते रणजैर्विकारैः ।
तस्यैव भागे परवंचनेन
  षड्वर्गशुद्धो रणजाद्विकारात् ॥९॥
नीचाश्रयस्थः क्षितिजो व्ययस्थो
  व्ययं विधत्ते ऽन्त्यजलोकसङ्गात् ।
तस्यैव भागे व्यसनैरनेकैः
  पापस्य वर्गे खलसङ्गमेन ॥१०॥

6a शशभृद्व्ययस्थो om. BW, हिमगुर्नृपाणां L 6b. नरमादि° W, परनारि° O 6c. परमारि° ABILORW, परनारी° S 6d. पापस्य — बहु° om. A बहु] खल S
7b–8a om. B 9a यदि] निज° S for 9b L has 10b
9d. रिपुजा° R 10a. नीचाश्रितस्य: R

मित्राश्रयस्थः क्षितिजो व्ययस्थो
व्ययं सुवाते वितथं नराणाम् /
तस्यैव भागे पितृकर्मजातं
वर्गोत्तमस्थः सुहृदानुरागात् //११//
शत्र्वाश्रयस्थः क्षितिजो व्ययस्थो
सुवाते च चतुष्पदोत्थम् /
तस्यैव भागे बहुरागतः
मूलत्रिकोणे वरबन्दितस्य //१२//
सौम्यो व्ययस्थो यदि तुङ्गसंस्थो
व्ययं विधत्ते बहुगीतवाद्यैः /
तस्यैव भागे गुणिनां प्रसङ्गात्
षड्वर्गशुद्धो ऽग्निपरिग्रहेण //१३//
नीचाश्रयस्थो व्ययगश्च सौम्यो
व्ययं प्रसूते धनसङ्क्रमेन /
तस्यैव भागे ऽधमलोकजातं
पापस्य वर्गे नृपलोकदानात् //१४//
मित्राश्रयस्थः शशिजो व्ययस्थो
व्ययं सुवाते बहुमित्रसङ्गात् /
तस्यैव भागे निजबान्धवानां
वर्गोत्तमस्थो व्रतिनां सदैव //१५//

11b विततं I 11d. °नुरोधनात् R 12a क्षितिनो व्ययस्थो ° S 12b च om. W चतुष्पदौघलाभं W 13c प्रसंगैः R 14c धर्मलोक° L, धनलोक° CS, धरमभोग° W 14d. नृपभोगदानात् W for 15a-b W has 7a-b 15d. व्रतिनं L

नाश्रयस्थः शशिजो व्ययस्थो
व्ययं स्रवाते सुतजं सदैव /
तस्यैव भागे सुतदारजं च
मूलात्रिकोणे वरभोगतश्च //१६//
जावो व्ययस्थो यदि तुङ्गसंस्थो
व्ययं प्रसूते गुरुलोकदानात् /
तस्यैव भागे गुरुसेवकानां
षड्गयुक्तो निजबान्धवानाम् //१७//
नीभाश्रितो देवगुरुर्व्ययस्थो
व्ययं स्रवाते व्यवहारजातम् /
तस्यैव भागे तु कुसीदजातं
पापस्य वर्गे वणिजोत्थमेव //१८//
मित्राश्रयस्थो व्ययगः सुरे
व्ययं निधत्ते परवादतश्च /
तस्यैव भागे परदेशसङ्गाद्
वर्गोत्तमस्थः प्रणयानुरोधात् //१९//
गाश्रयस्थो व्ययगः सुरेज्यो
व्ययं स्रवाते व्यसनैर्विचित्रैः /
तस्यैव भागे मातेविभ्रमेण
मूलात्रिकोणे सुरतोपरोधात् //20//

16b. प्रसू॰ R   18b-c ॰जातं तस्यैव om. BLW   18b. ॰जं य[illegible]   18c तु om. W   कुसील॰ C   19c वरदेश॰ BL   20b. व्यसनैः समेतं C   20d. सुतनो॰ R   ॰पराधात् CL

शुक्रो व्ययस्थो यदि तुङ्गसंस्थो
व्ययं प्रसूते अतनैर्विकारैः /
तस्यैव भागे बहुशास्त्ररागात्
षड्वर्गशुद्धः प्रियसङ्गमेन //२१//
नीचाश्रयस्थो भृगुजो व्ययस्थो
व्ययं विधत्ते नृपलोकसङ्गात् /
तस्यैव भागे परदोषतश्च
पापस्य वर्गे द्यूतश्च नित्यम् //२२//
मित्राश्रयस्थो भृगुजो व्ययस्थो
व्ययं विधत्ते बहुभक्षणेन /
तस्यैव भागे बहुपानयोगाद्
वर्गोत्तमस्थः क्षितिनैर्विकारैः //२३//
शत्र्वाश्रयस्थो भृगुजो व्ययस्थो
व्ययं प्रसूते रणकर्मयोगात् /
तस्यैव भागे जनविप्लवेन
मूलत्रिकोणे वितथोपचारैः //२४//
मन्दो व्ययस्थो यदि तुङ्गसंस्थो
व्ययं सुवाते ऽधर्मकर्मजातम् /
तस्यैव भागे ऽधर्ममित्रसङ्गात्
षड्वर्गशुद्धो निजबन्धुदोषात् //२५//

21c. °रोगात् B   22a नीचाश्रितो भास्करजो R
22c–24b om. L, in marg. L^v   22c परदोषत L^v
23b प्रसूते S   23c बहुपाप° L^v   23d. भृगुजोक्षिते शा W
24b व्ययं] रणं R   24c. °विक्षोबेन CO, °विप्लवेन W, °विंदनेन S, °विदन A   25b धर्मकर्म° CIS   25c धर्ममित्र° LO, मित्र° CSW, महामित्र° ABIR

नीचाश्रितः सूर्यसुतो व्ययस्थो
व्ययं प्रसूते ऽन्त्यजमानतश्च /
तस्यैव भागे ऽद्भुतवादसङ्गात्
पापस्य वर्गे निजबन्धनेन //२६//
मित्राश्रयस्थो रविजः प्रसूते
व्ययं विधत्ते बहुमित्ररोधात् /
तस्यैव भागे सुतदासदोषाद्
वर्गोत्तमस्थः प्रणयप्रकोपात् //२७//
शत्र्वाश्रयस्थो ऽर्कसुतो व्ययस्थो
व्ययं सुवाते करणानुरोधात् /
तस्यैव भागे बहुलौल्यदोषान्
मूलत्रिकोणे प्रियसङ्गमाच्च //२८//
इति श्रीवृद्धयवने व्ययस्थानचिन्ता //

26a सूर्य° om. L, add. L², सोम° BRW   26c द्भुतपाप W
27b. व्ययं व्ययं मित्रविरोधतश्च R   27c' L
28b करुणा° L   28c °लौल्यमोषान् R   col. श्री° om. IOR
व्ययस्थान W   after col. W adds ? [illegible]:

लग्ने ऽर्कदृष्टे सुनृशंसचेष्टो
    भवेन्मनुष्यः परुषस्वभावः /
सदाभिमानी नतिधर्मसंस्थो
    रुजान्वितो द्रुमरतः सुभीतः //१//
चन्द्रेक्षिते धर्मपरो मनुष्यो
    भवेद्विलग्ने वरयानभोगी /
स्त्रीभोगभोगी प्रभया समेतः
    प्रियंवदः शास्त्रकलानुरक्तः //२//
कुजेक्षिते श्लेष्मविकारदोषैः
    संपीड्यते रक्तसमुद्भवैश्च /
लग्ने मनुष्यः परिभूतदेहः
    सदातुरस्त्राससमान्वितश्च //३//
बुधेन दृष्टे सुरसत्यभागी
    भवेन्नरः सत्यपरः सुशीलः /
नरेन्द्रपूज्यः प्रथितः पृथिव्यां
    प्रियंवदो दानपरो ऽल्पकायः //४//
लग्ने सुरेज्येन विलोकिते च
    भवेन्नरो रत्नगजाश्वभाजः /
नानार्थलाभैः सहितः प्रगल्भः
    प्रधानसेव्यो द्विजदेवभक्तः //५//

1a लग्ने यदिदृष्टे सुदृशंससचेष्टो I 1b. पुरुष° ACW ... ABCIOSW 1c नैतधर्मवृत्तो R 1d कुजान्वितो I द्रुमयुतः सुतीकः R 2b. वरपान° I °भागी CR 2c च भया I 3c परिलून° W 3d °स्त्रीकृतरोगदेहः C 4a °भोगी W 4b सुशीलः — 4c प्रसन्नः in marg. R 4c. प्रथितः] सुभगो C पृथिव्यां] प्रसन्नः R 4d. ल्पकोपः AS, ल्पकाग्रः LW 5a च] न ABCILOSW 5b. °भाजी R, °भाजनं ABCIOSW

शुक्रेक्षिते सत्यपरो मनुष्यो
भवेन्नरः पुण्यपरः कृतज्ञः ।
मज्वा विवेकी सुदृढप्रतापी
हन्ता विपक्षः प्रणतः प्रसन्नः ॥६॥
सौरेण दृष्टेऽल्पसुखो विलग्ने
भवेन्मनुष्यो भयसङ्कुलात्मा ।
रोगान्वितः स्वल्पसुत
नीचानुरक्तः सततं कृतघ्नः ॥७॥
इति श्रीवृद्धयवने लग्नदर्शनचारः ॥

6b. कृतघ्नः L, क्रतुज्ञः I 6c. यज्वा R, यद्वा W 6d हन्तारिपक्षः IS प्रसन्नः] प्रगल्भः C 7a. ल्पसुखं L, त्यसुखो AC
7b भय°] तप° BCILORW 7c. रोगान्वितः C सत्यसुतो V
col. श्रीवृद्धयवने om. R श्री° om. I लग्न° om. S

सूर्यं विना रात्रिपतेर्व्ययस्थो
  यदा ग्रहः स्याद्द्वितयो ऽथवा स्युः /
स्यातामथ द्वौ त्वनफाख्ययोग
  उत्पद्यते रूपगुणप्रमाणः //१//
भौमे व्ययस्थे शशिनः प्रगल्भो
  भवेन्मनुष्यः परवित्तहारी /
—ा परेषामतिपुष्टकायः
  शौर्यान्वितः प्राणधरो गुरुश्च //२//
चन्द्रस्य सौम्ये व्ययगे प्रसन्नो
  विद्याधिकः शास्त्रपरः सदैव /
विभुः प्रतापी प्रमदानुकूलः
  प्रभूतमित्रः प्रणतारिपंवः //३//
चन्द्रस्य जीवे व्ययगे विनीतो
  नरो भवेद्धर्मपरः कृतज्ञः /
प्रभावयुक्तो ललनास्वभीष्टः
  सुरूपकायो नृपवल्लभश्च //४//
शुक्रे व्ययस्थे शशिनो निरीहो
  गुणप्रधानः प्रणयेन हृष्टः /
भवेन्मनुष्यः सुरतानुकूलः
  प्रियंवदः कामविशारदश्च //५//

1d. भूरिगुण° C, स्वगुण° R °प्रमाणे: W 2c °पुष्टि° O °कायो L 3a सौम्यो व्ययगः IO 3c °नुरक्तः L 5b हृष्टः ABCLW

करोति चन्द्राश्रयगोऽर्कपुत्रो
नरं नितान्तं प्रकटस्वभावम् ।
स्थूलं प्रभूताभरणैः समेतं
निजारिमर्दं क्षमयान्वितं च ॥६॥
व्ययस्थितौ रात्रिपतेर्ज्ञ— भौमौ
नरं प्रसूते प्रणतं सुरूपम् ।
पितृप्रहीनं सुतमित्रयुक्तं
नयान्तरज्ञं प्रियसङ्गमं च ॥७॥
जीवार्कनेयौ कुरुतो मनुष्यं
व्ययस्थितौ रात्रिपतेः प्रगल्भम् ।
सुखानिसारं जितशत्रुसंघं
नतं गुरूणां सततं विधिज्ञम् ॥८॥
सौरावनेयौ दधतो मनुष्यं
व्ययाश्रितौ वै नृपतेः क्षतारिम् ।
प्रभूतकोशं सुतसत्ययुक्तं
विनीतवेषाभरणं सदैव ॥९॥
चन्द्राश्रयस्थौ यदि जीवसौम्यौ
नरं दधाते प्रथितं नृलोके ।
दयाधिकं शास्त्रकथानुरक्तं
सुसंमतं साधुजनस्य नित्यम् ॥१०॥

7a °र्वैपुत्रौ ABCILORSW
6a °श्रयगोS 7b °न्तरम्यं LW 7c सुतवित्त° S
7a. शूरं धनेयं ABCORS, वरं धनेयं W, शूरं धनेयं I
9b. व्ययास्थितौ L वै] चेन् LR 9c प्रभूतकार्यं W 10a °शुक्रसौम्यौ O
After 9d W adds: पीडाकरं नेत्रविकारतां च
10b दधानं W, दधात ABCIOR भूषितं L, ख्यापितं ABCIORW, स्थापितं S 10d सुपूजितं S

चन्द्राश्रयस्थौ यदि शुक्रसौम्यौ
नरं दधाते प्रियविप्रकृत्यम् ।
स्वदाररक्तं नृपमानभाजं
जितेन्द्रियं शौचपरं सुविद्यम् ॥११॥
चन्द्राश्रयस्थौ यदि सौरसौम्यौ
नरं प्रसूते प्रभुतासमेतम् ।
प्रभूतमित्रं प्रथिताभिमानं
गुणाधिकं देवगुरुप्रभक्तम् ॥१२॥
चन्द्राश्रयस्थौ यदि जीवशुक्रौ
नरं प्रसूते ऽद्भुतरूपगात्रम् ।
कुलानुरक्तं पितृमातृभक्तं
शास्त्रप्रियं प्राणभृतां वरिष्ठम् ॥१३॥
चन्द्राश्रयस्थौ यदि जीवसौरौ
नरं दधाते सुतवित्ततुष्टम् ।
गुणानुरक्तं नृपकार्यदक्षं
विनीतवाक्यं रणकोविदं च ॥१४॥
चन्द्राश्रयस्थौ यदि शुक्रसौरौ
नरं प्रसूते स्थिरतासमेतम् ।
प्रभूतदारं गतरोगवित्तं
महाव्ययं शास्त्रपरं सदैव ॥१५॥

11b दधान: ABIORS, बिभृते C   प्रियविप्रथितं C   °प्रकल्पं: 11c सदार° W   11d शुचित्वं S, सुचित्वं IC, सुभक्तं W   13 after 14 in L   14 after 15 in O   14a यदि om. W   14b जयं ABCILORSW   दधान: ABCIORS, बिभृते L   14c नृपकार्य° BI   14d नयकोविदं L   15b स्थिरभा° IRW, चारभा° C   15c °दानं LW   गतगौरवं L   after 15 L adds इति द्विनिकल्पः

जीवारसौम्या व्ययगा यदा स्यु-
श्चन्द्रस्य कुर्युः प्रणतं मनुष्यम् ।
नृपप्रियं सर्वकुलप्रधानं
प्रजाधिकं कीर्तिसमन्वितं च ॥१६॥

शुक्रारसौम्या व्ययगा यदा स्युः
कुर्युर्नरं सत्यपरं दयालुम् ।
हस्त्यश्वयानासनभोजनाढ्यं
विहीनशत्रुं गुणसङ्ग्रहं च ॥१७॥

सौरारसौम्या व्ययगा यदा स्यु-
श्चन्द्रस्य कुर्युर्दृढतासमेतम् ।
नरं प्रशस्तं नितरां प्रगल्भं
ख्यातं प्रियं बान्धववल्लभं च ॥१८॥

शुक्रारजीवा व्ययगा यदा स्यु-
श्चन्द्रस्य कुर्युर्व्रतिनं मनुष्यम् ।
मातापितृभ्यां प्रणतं च शूरं
नीरोगदेहं नृपतेरभीष्टम् ॥१९॥

सौरारजीवा व्ययगा यदा स्यु-
श्चन्द्रस्य कुर्युः कृपया समेतम् ।
नरं सतां प्रीतिकरं विचित्रं
प्रभूतसस्यं द्रविणं सुसत्यम् ॥२०॥

17c. °नाशन° R °भोजनाढ्यं W 18c. प्रसस्यं IRW, प्रसूते C, नृशंसं L 18d. प्रियं] प्रभुं R 19b–20a om. BCILW 19b कुर्यु om. AOS वृतिनं ARS, वृत्तिं सुखिनं O मनुष्यं] समेतं S 20b सुरभ्यं C, सुरत्यं ILW, सुरम्यं B

सौरारशुक्रा व्ययगा यदा स्यु-
श्चन्द्रस्य कुर्युः सुभगं मनुष्यम् ।
यज्ञानुरक्तं हयवाहनेशं
प्रभूतकीर्तिं सुतरां सुरूपम् ॥२१॥
शुक्रज्ञजीवा व्ययगा यदा स्यु-
श्चन्द्रस्य कुर्युः सुतलालसं च ।
नरं सदा दानपरं दयाढ्यं
प्रियातिथिं सर्वसमं सुसत्यम् ॥२२॥
सौरज्ञजीवा व्ययगा यदा स्यु-
श्चन्द्रस्य कुर्युः प्रवरं मनुष्यम् ।
रोगैर्विहीनं शुभचक्षुःश्रोत्रं
नानायुधानां प्रविचक्षणं च ॥२३॥
सौरज्ञशुक्रा व्ययगा यदा स्यु-
श्चन्द्रस्य कुर्युर्विनयप्रधानम् ।
नरेन्द्रयानं विविधान्नपानं
भोगान्वितं सर्वकलासु दक्षम् ॥२४॥
सुरेज्यशुक्रार्कसुता व्ययस्थाः
कुर्युर्नरं भूरिधनं विनीतम् ।
प्रियान्वितं प्राणपरं सलज्जं
जितेन्द्रियं विप्रपरं नयज्ञम् ॥२५॥

21b मनुष्यं corr. to मनोज्ञं R   22c पानपरं S   22d द्विया° BW   ससत्यं R   23a सौरारजीवा C   23c °चक्षुनेत्रं L   23d गानासुधानां L   for 24a C has 25a   24a सौरज्ञजीवा ABILORW, शुक्रार्किजीवा S   24c नरं प्रहृष्टं R   25 om. BCLW   25c सुलज्जं AS   25d प्राणपरं O, प्रा-परं S, त्रापरं A, रं I   नयज्ञैः I   before 26 L adds इति त्रिविकल्पः

सुरेज्यशुक्रज्ञकुजा व्ययस्था-
श्चन्द्रस्य कुर्युर्बहुवाहनाढ्यम् /
नरं प्रसन्नं विनयप्रधानं
सुसंमतं सर्वकलासु दक्षम् //२६//
सुरेज्यसौरज्ञकुजा व्ययस्थाः
कुर्युर्नरं पुण्यपरं जितारिम् /
नृपप्रसादेन सुतुष्टचित्तं
विख्यातकर्माणमलोलुपं च //२७//
सुरेज्यशुक्रारदिनेशपुत्रा
व्ययस्थिता रात्रिपतेर्यदा स्युः /
कुर्युस्तदा भूरिसुतं मनुष्यं
विद्याधिकं रोगविवर्जितं च //२८//
शुक्रारसौम्यार्कसुता व्ययस्थाः
कुर्युः शशाङ्कस्य सनामभीष्टम् /
नरं प्रचण्डं प्रभुतासमेतं
गजाश्ववस्त्राभरणैः समेतम् //२९//
शुक्रज्ञजीवार्कसुता व्ययस्था-
श्चन्द्रस्य कुर्युर्व्यसनैर्विमुक्तम् /
नरं प्रसूते प्रियवाक्यदक्षं
विदग्धनारीसहितं सदैव //३०//
सुरेज्यशुक्रज्ञशनैश्चरारा-
श्चन्द्राद्व्ययस्थाः सततं च कुर्युः /
प्रभूतभाग्यं हतशत्रुदर्पं
नरं नितान्तं जनसंमतं च //३१//
इति श्रीवृद्धयवने ऽनफायोगाध्यायः //

26c प्रयत्नं L   F begins with 29   30a शुक्रज्ञवक्रार्कसुता ACFILRSW   30b–31b व्ययस्थाः om. B   31a °शनीज्ञभौमा- ACILOS, °शनैश्चरभौमा- W, °दिनेशभौमा FR   31b °चंद्रव्ययस्थाः FR   col. श्री° om. FILOR   अनफा° ABCIOSW, चन्द्रात् अनफा° L

सूर्यं विना रात्रिपतेर्धनस्थो
यदा ग्रहः स्याद्द्विभवो ऽथवा स्व
स्यानामय द्वौ सुनफाख्ययोग
उत्पद्यते रूपगुणैः सदैव ॥१॥

चन्द्रस्य भौमो यदि वित्तसंस्थो
नरं प्रसूते सुतरां धनाढ्यम् ।
धर्मध्वजं प्राणभृतां वरिष्ठं
प्रभूतमित्रं जनवल्लभं च ॥२॥

द्वितीयगः सोमसुतो यदा स्या-
च्चन्द्रस्य धत्ते सुभगं मनुष्यम् ।
प्रभूतवित्तं धनधान्ययुक्तं
गुणानुरक्तं जनसंमतं च ॥३॥

गुरुर्विधोर्यदि वित्तसंस्थ-
श्चन्द्रस्य धत्ते प्रणतं मनुष्यम् ।
स्वभावशुद्धं प्रियसाधुकृत्य
महाजनैः शंसितमेव नित्यम् ॥४॥

चन्द्रस्य शुक्रो यदि वित्तसंस्थो
नरं बिभर्ति ऽद्भुतकृत्यदक्षम् ।
जनानुरक्तं निभवैः समेतं
सद्यंसितं ब्राह्मणसंमतं च ॥५॥

यदि C 2d प्रभूतवित्तं W 3c प्रभूतमित्रं L 3d जनवल्लभं C 4a. गुरुर्द्वितीयो यदि जन्मकालो C 4d. पूजित° L 5d. सद्यंसित° W, सुसासित° I

चन्द्रस्य सौरो यदि वित्तसंस्थो
नरं विधत्ते बहुलाभधानम् ।
प्रभूतहस्त्यश्वगणैः समेतं
कुलप्रधानं गुणकर्मरक्तम् ॥६॥
धनस्थितौ रात्रिपतेर्ज्ञवक्रौ
नरं सदा दम्भभृतं कृतघ्नम् ।
विदग्धवाक्यं बहुधर्मभाजं
गतस्मयं पार्थिववल्लभं च ॥७॥
सुरेज्यवक्रौ यदि वित्तसंस्थौ
चन्द्रस्य मर्त्यं दधतः प्रधानम् ।
मनस्विनं शत्रुजनैर्विहीनं
सदा प्रहृष्टं बहुधर्मभाजम् ॥८॥
शुक्रावनेयौ यदि वित्तसंस्थौ
चन्द्रस्य वित्तं दधतो नराणाम् ।
पराक्रमं भूरियशःप्रतापं
शत्रुक्षयं बान्धवसङ्गमं च ॥९॥
सौरावनेयौ यदि वित्तसंस्थौ
चन्द्रस्य धत्तः सुभगं मनुष्यम्
विद्याविवेकागमशास्त्ररक्तं
महाप्रभावं प्रचुरार्थयुक्तम् ॥१०॥

6c. °गुणैः W, °गजैः L   6d. °कर्मदक्षं W   7b. नदा S
दम्भवृतं ACIOS   7d. गतव्ययं BCL   8b. दयितः BCLW,
शायितः I   9b. वित्तं] धत्ते W   दधत्ते C, विधत्तो F
7d. °संमतं ABCILOSW   10b. धत्ते ABCFILORSW

सुरेज्यसौम्यौ यदि वित्तसंस्थौ
चन्द्रस्य पुंसां दधतः प्रतापम् ।
धर्मार्थसिद्धिं प्रियतां च लोके
पूज्योत्तमानां जगतां जनानाम् ॥११॥
दैत्येज्यसौम्यौ यदि वि[illegible]स्थौ
धनं तदा संददतो नराणाम् ।
[illegible]स्य मित्राश्वगजैः
सुसाधुवादं नयसङ्ग्रहं च ॥१२॥
शनैश्चरज्ञौ यदि वित्तसंस्थौ
चन्द्रस्य पुंसां दधतः क्षमां च ।
धर्मस्य वृद्धिं गुरुदेवभक्तिं
जितेन्द्रियत्वं बहुसस्यलाभम् ॥१३॥
सुरेज्यशुक्रौ यदि वित्तसंस्थौ
पुंसां दधतो मतिं च ।
सुसाधुसन्मानमरिप्रणाश
सुशीलतां साधुजनेन सख्यम् ॥१४॥
सुरेज्यसौरौ यदि वित्तसंस्थौ
चन्द्रस्य पुंसां दधतोऽद्भुतानि ।
सौख्यानि दारात्मजसम्भवानि
सदाश्ववस्त्रौघसुवर्णसंघैः ॥१५॥

11c. धर्मस्य सिद्धिं BCILW 11d. जगतां जनानां om. AS जगतां] जनतां FR 12a दैवेज्य° L 12b–13a om. W 2b सदा L संवदतो ABCFILORSW 13 after 14 in ABCFILORW 13 om. S 13c बुद्धिं W 13d. बहुशस्य° C 14a शनैश्चरज्ञौ S 15a सुरेज्यसूरौ BCW 15b. पुंसो LW दधते FR 15c दाराद्भुत° BCILW 15d. सदाश्व° BLW

धनस्थितौ शुक्रदिनेशपुत्रौ
चन्द्रस्य धत्तो धनपूर्णदारान् /
गुणानुरागं प्रियतां च लोके
सुशीलतां भूरिपुराधिपत्यम् //१६//
जीवज्ञभौमा यदि वित्तसंस्था-
श्चन्द्रस्य कुर्वन्ति विभुं च पुंसाम् /
पुराधिपत्यं जनताधिपत्यं
विद्वज्जनैः संगमवित्तलाभम् //१७//
शुक्रज्ञभौमा यदि वित्तसंस्था-
श्चन्द्रस्य कुर्वन्ति सुखं नराणाम् /
प्रियातिथित्वं जनतोपरोधं
विदग्धतां वीर्यविशुद्धिमेव //१८//
सौरज्ञभौमा यदि वित्तसंस्था-
श्चन्द्रस्य कुर्वन्ति नरं धनाढ्यम् /
निर्मुक्तवैरं सुतबन्धुमान्यं
विनीतवेषाभरणं विदग्धम् //१९//
जीवारशुक्रा यदि वित्तसंस्था-
श्चन्द्रस्य कुर्वन्ति नृणां प्रहर्षम् /
गुणानुरागं विजयं प्रमोदं
विदग्धतां वैरिविनाशनं च //२०//

16b चंद्रस्य धत्तो B धत्ते ACFILORSW 17b. ABCILOSW, R, स्तुति F पुंसां om. F, नित्यं S
17c. जनताधिप . L, धनताधिपत्यं F 18c °तिथ्य सं° AC, °तिथिध्यं I, °तिथिं BLSW 18d °विशुद्ध° ABCILOSW, °विशुद्धि° FR 19c. निर्मुक्त° AS 20d वैर° FL

———————— //२१//

मन्दारशुक्रा धनगा यदा स्यु-
र्नरं प्रकुर्वन्ति सुशीलचेष्टम् /
जनानुकूलं विभवैः समेतं
धर्मध्वजं चारुविशालनेत्रम् //२२//

जीवज्ञशुक्रा धनगा यदा स्यु-
श्चन्द्रस्य कुर्वन्ति सदा [illegible] / प्रभुत्वम् /
कृतज्ञतां साधुजितेन्द्रियत्वं
विद्वज्जनैः सङ्गमनं सदैव //२३//

जीवज्ञसौरा धनगा यदा स्यु-
श्चन्द्रस्य कुर्वन्ति यशोऽर्थलाभम् /
नरेन्द्रसत्यं प्रियतां च लोके
कीर्तिं सदा साधुसमागमं च //२४//

शुक्रज्ञसौरा यदि वित्तसंस्था-
श्चन्द्रस्य कुर्वन्ति कलत्रलाभम् /
नरेन्द्रपूज्यं प्रियतां च लोके
तीर्थानुरागं सततं नराणाम् //२५//

जीवार्किशुक्रा यदि वित्तसंस्था-
श्चन्द्रस्य कुर्वन्ति गजाश्वलाभम् /
मनोविशुद्धिं सुकलत्रलाभं
विवेकतां तीर्थरतिं [illegible]त्वम् //२६//

22a धनगा om. B 23b प्रसूतं ABCL, प्रसूते FIORSW for
24a C repeats 23a 24a यदि FR 24b यथार्थलाभं
ABILORSW [illegible] (for 24b-d F has 25b-d)
for 24d L has 25d for 25a F repeats 24a (यदि)
25b. विकलत्रभाजं BLW 26b-27a om. S 26c.
सकलत्र° I °भाजं CW 26d. °रतिः FIOR

सुरेज्यशुक्रज्ञकुजा धनस्था-
श्चन्द्रस्य कुर्वन्ति सुपार्थिवेभ्यः ।
प्रभूतलाभं स्मृतिशास्त्रसारं
सदा नराणां च विवेकमेव ॥२७॥
सुरेज्यसौरज्ञकुजा धनस्था-
श्चन्द्रस्य कुर्वन्ति बहुप्रतापम् ।
सुतार्थलाभं स्वजनप्रहर्ष-
मग्र्यं च भूपादिसमागमं च ॥२८॥
सौम्यारशुक्रार्किसुता धनस्था-
श्चन्द्रस्य कुर्वन्ति महाधनानि ।
नृणां सुचेष्टा विवि
कलत्रपुत्रार्थनिषेवणं च ॥२९॥
सुरेज्यशुक्रारदिनेशपुत्रा-
श्चन्द्रस्य कुर्वन्ति धनाश्रितांश्च ।
धनं प्रभूतं जनतानुरागं
प्रसिद्धिमोजोद्भवलाभमेव ॥३०॥
सुरेज्यशुक्रज्ञदिनेशपुत्रा
गताश्रिता रात्रिपतेर्नराणाम् ।
कुर्वन्ति राज्यं बहुवित्तलाभं
सुसत्यतां भोगविवृद्धिमेव ॥३१॥
इति श्रीवृद्धयवने सुनफायोगाध्यायः ॥

for 27a W has 30a 27b–28a om. BLW 27c. प्रसूत° F
28c सुतीर्थ° FILORSW सुतनु° S 29 after 30 in
ABCFILORSW 29c. विचेष्टा FR बहुधा S सुरम्याः C
29d °निवेषणं B 30b. धनाश्रितांश्च om. B, धनाश्रितं च
ACFIORSW 30c. प्रसूतं B, प्रसूते W 30d प्रसिद्ध°
BCFLORW 31c कुर्वंति राज्यं om. W 31d. सुरत्यतां BC
सुरम्यतां L, सुरम्यत्यतां W °विवृद्ध°
ABCIOR col. श्री° om. FIOR सुनफाध्यायः R
after col. W adds संपूर्णः

सूर्यं विना द्वादशवित्तसंस्थै-
श्चन्द्रस्य योगो ऽत्र हि दुर्धराख्यः ।
अशीतियुक्तं शतमेव तेषां
पृथक् प्रदिष्टं सुधीभिः समग्रम् ॥१॥
बुधे व्ययस्थे धनगे च भौमे
जातो ऽत्र मनुष्यधर्मैः ।
भवेद्वि   प्रभुरप्रतापः
क्षितीश्वराणामतिवल्लभश्च ॥२॥
भौमे व्ययस्थे शशिजे धनस्थे
मर्त्यः प्रभवेद्विनीतः ।
शास्त्रानुरक्तः प्रणतः प्रगल्भः
सदानुरक्तः सुरसत्तमानाम् ॥३॥
जीवे व्ययस्थे   क्षितिजे धनस्थे
चन्द्रस्य मर्त्यो ऽत्र भवेत् सुरूपः ।
क्रियान्वितः सत्यरतः कृतज्ञः
प्रियंवदः शास्त्रकथानुरक्तः ॥४॥
जीवे धनस्थे क्षितिजे व्ययस्थे
चन्द्रस्य जातो ऽत्र भवेन्मनुष्यः
कुलप्रधानो द्विजदेवभक्तः
सदा विनीतो जनवल्लभश्च ॥५॥

1b. दुरार्दुराख्यः BL 1c अनीति° CI °फलं F 1d समग्रं] च तेषां S 2d. °राणामतिसुवल्लभश्च FR 3a व्यये च S 3b–4a om. W 3c प्रणतः —3d °रक्तः om B 4b ऽत्र om. FL 5–6 om. W 5c – 6b om. BL

भौमे व्ययस्थे मृगजे धनस्थे
 चन्द्रस्य जातः सुभगो मनुष्यः ।
भवेद्विदग्धश्च सभासमेतः
 प्रभूतवित्तः सततं प्रसन्नः ॥६॥
शुक्रे व्ययस्थे क्षितिजे धनस्थे
 चन्द्रस्य जातो ऽत्र भवेन्मनुष्यः ।
 रतः प्रवरात्मकोशो
 दाविष्यविद्यावसुभोगभाजः ॥७॥
सौरे व्ययस्थे क्षितिजे धनस्थे
 निशापतेः पुण्यपरो मनुष्यः ।
भवेद्विरोहः खलशत्रुपक्षः
 प्रियातिथिः कान्तिपरः कृतज्ञः ॥८॥
सदा विभोगी नृपमोहनश्च
 नरेन्द्रपूज्यः सुभगः प्रतापी ।
भौमे व्ययस्थे ऽर्कसुते धनस्थे
 चन्द्रस्य जातो मनुजः सदैव ॥९॥
जीवे व्ययस्थे शशिजे धनस्थे
 चन्द्रस्य जातः प्रियवान् मनुष्यः ।
सुसाधुवन्द्यः श्रुतिबुद्धियुक्तः
 कृपासमेतः सततं सुभोगी ॥१०॥

6a मृगजे] क्षितिजे S 6c–7b om L, in marg. L² 6d सुतरां ABCFILORS 7c. सदार° ABCFIORSW प्रवरत्व ABCFIORSW 7d °विद्याश्च सु° ABCFILORSW 8c शत्रुपक्षः om. F, °शत्रुपक्षा° BW 8d °मित्रातिथिः BW 9a विभागी O 9d. तनुजः S after 9d W adds:
धनं च धान्यं बहुलं प्रतापं
 रिपुक्षयं कीर्तिविवर्धनं च ।
10b–11a om. ABCILOSW 10c °बुद्धि° F

जीवे धनस्थे शशिजे व्ययस्थे
चन्द्रस्य जातः सुजनानुयायी /
नरो भवेद्रोगविमुक्तदेहः
सन्तुष्टचित्तो विनयान्वितश्च //११//
सौम्ये व्ययस्थे भृगुजे धनस्थे
चन्द्रस्य मर्त्यः प्रभवेत् सुदारः /
प्रियातिथिः सत्यदयान्वितश्च
संपूजितः शीलधनप्रभावात् //१२//
सौम्ये धनस्थे भृगुजे व्ययस्थे
चन्द्रस्य जातः प्रमिताभिमानः /
भवेन्मनुष्यः सुजनप्रवीणो
भोक्ता विभागी विनयेन युक्तः //१३//
मन्दे व्ययस्थे शशिजे धनस्थे
चन्द्रस्य जातः पतितागमश्च /
भवेन्मनुष्यः प्रमितो ऽभिमानी
नीतिप्रियः प्राणभृतां वरिष्ठः //१४//
———————————— //१५//
जीवे व्ययस्थे भृगुजे धनस्थे
चन्द्रस्य जातो ऽत्र भवेन्मनुष्यः /
संपूर्णकायः कृतकैर्विहीनो
सतामभीष्टो नृपवल्लभश्च //१६//

११] द्वितीये S 12c. °दयासमेतः F
12d. शाल° — [illegible] om. ABCFILORSW प्रमिताभि° 16b त्र] प्र° BLW 16c. °कार्य W
16b. जातस्य FR
कृतको वि° ABCFILORSW

जीवे धनस्थे भृगुजे व्ययस्थे
सङ्ग्रामदक्षस्तु भवेन्मनुष्यः /
चन्द्रस्य नानाविधहेमभानो
जनप्रधानः प्रथितो ऽभिमानी //१७//
जीवे व्ययस्थे ऽर्कसुते धनस्थे
चन्द्रस्य जातो बहुबुद्धिभाजः /
भवेन्मनुष्यः श्रुतिशास्त्ररक्तः
कलासु दक्षो गुणसागरश्च //१८//
जीवे धनस्थे ऽर्कसुते व्ययस्थे
मनस्विनां मुख्यतमो नरः स्यात् /
चन्द्रस्य दाता सुकृपः प्रगल्भः
सुशीलवित्तार्जनतत्परश्च //१९//
शुक्रे व्ययस्थे ऽर्कसुते धनस्थे
चन्द्रस्य जातो बहुपुण्यसेवी /
भवेन्मनुष्यः सततं गुणाढ्यः
प्रभूतकोशः प्रचुरप्रगल्भः //२०//
शुक्रे धनस्थे ऽर्कसुते व्ययस्थे
भवेन्मनुष्यो भयतः सुवीरः /
सदान्यदेशार्जितवित्ततुष्टः
क्षितीश्वरस्याभिमतः सुधामः //२१//
एवमेकविकल्पः //

17c नानाविधि° BF   17d प्रथिताभि° ABCFILORSW
18b नीतो O   19b–20a om. BLW   19c सुरूपः S
20d °कोषः RC, °कोपः W   °प्रभावः FR   21b नृपते: C
21c °देशार्तित° A   21d °श्वरस्याभिध° CI, °श्वरः श्वाभिध° BW
सुधामा L   after 21 W adds इति श्रीवृद्धयवने
प्रथमविकल्पना संपूर्णा   °विकल्पाः BF, °विकल्प्याः R,
°विकल्पफलं C

चन्द्रस्य भौमो यदि वित्तसंस्थो
  व्ययस्थितौ जीवबुधौ मनुष्यः।
भवेत् प्रधानः शुभकर्मरक्तः
  प्रभूतलाभः सुतरां सुभोगी ॥२२॥
चन्द्रस्य भौमो यदि रिष्फसंस्थो
  धनस्थितौ जीवबुधौ मनुष्यः।
भवेन्नृपाणां करणैः कौनष्टः
  सुवस्त्रविद्यागमसद्धभाजः ॥२३॥
चन्द्रस्य भौमो यदि वित्तसंस्थो
  व्ययस्थितौ भार्गवसोमपुत्रौ।
नरो भवेन्नीतिपरस्तथाढ्यः
  प्रभूतमित्राभरणैश्च दक्षः ॥२४॥
चन्द्रस्य भौमो व्ययगो यदा स्याद्
  धनस्थितौ भार्गवसोमपुत्रौ।
भवेन्मनुष्यः प्रणयप्रधानः
  प्रियंवदः पार्थिववर्धितश्च ॥२५॥
निशापतेर्भूतनयो व्ययस्थो
  धनस्थितौ मन्दशशाङ्कपुत्रौ।
यदा तदा सत्यपरो मनुष्यो
  भवेद्विदग्धो वनितासखश्च ॥२६॥

order in ABCILOSW: 23a-b, 24c, 23c, 23d (om. ABCIOS), 24a-b, 24d, 25d, 25a-b, 26c-d, 26a-b, 25c, 26d 24c °ज्ञातिपर° L, °नामिपर° W °स्तथाढ्यः IS 25c भवेन्] तदा ABCILOSW 25d पापनिवर्जितश्च FR 26c सत्यधरो W, सत्यंपरो FR 26d om. L 26d वनिताप्रियश्च FR

भौमः शशाङ्कस्य यदा धनस्थो
    व्ययस्थितौ सौम्यदिनेशपुत्रौ ।
तदा प्रगल्भः प्रचुरान्नपानः
    प्रभूतकोशः प्रभवेन्मनुष्यः ॥२७॥
निशापतेर्भूतनयो व्ययस्थो
    धनाश्रितौ जीवभृगू प्रधानः ।
नरो भवेत् सत्यपरोऽत्र जात
    ः दारचेष्टः प्रणतः प्रसिद्धः ॥२८॥
भौमो धनस्थो रजनीपतेश्च
    व्ययस्थितौ भार्गवदेवपूज्यौ ।
भवेन्मनुष्यः प्रथिताभिमानो
    रत्नार्थसस्यादिहिरण्यसारः ॥२९॥
व्ययस्थिते भूमिसुते हिमांशो-
    र्धनाश्रयस्थौ यदि जीवसौरौ ।
तदा मनुष्यः प्रभवेत् सुशीलः
    कलासु दक्षः क्षतशत्रुपक्षः ॥३०॥
धनस्थिते भूतनये हिमांशो-
    र्व्ययस्थितौ सौरसुरेशपूज्यौ ।
स्यातां तदा स्यात् सततारवित्तैः
    सन्तुष्टचित्तः प्रवरो मनुष्यः ॥३१॥

27b. सोम° FLRW   27c. प्रगल्भः] प्रभु - सः B, प्रभुः स्यात् L, प्रभूतस° W, प्रभुक्तः corr. to प्रभुत्तः C, प्रमत्त I, मनुष्यः FR   27d. मनुष्यः] प्रगल्भः FR   28c. सस्यपरो ABFILORSW, स्वस्यपरो C   28d. प्रसिद्धिः F, प्रगल्भः S   29c. प्रथितो ABCFIOSW   °मानी S   29d. °शस्याद्यहिरण्य° FR   30a. भूतनये W   30d. हतशत्रु° W, जितशत्रु° C   31a. धनाश्रितो L   31b. सौर°] शुक्र° ABCFILORSW   °सुरेज्यपूज्यौ W, °सुरेज्यौ S   31c. स्यातां तदा ... AS   31d. प्रभवो F

हिमद्युतेर्भूतनयो व्ययस्थो
  यदा धनस्थौ भृगुसूर्यपुत्रौ /
तदा भवेत् पुण्यपरो मनुष्यो
  गुणानुरक्तः प्रमिताभिमानः ॥३२॥
धने यदि स्यात् क्षितिजो व्ययस्थौ
  शुक्रार्कपुत्रौ प्रचुरप्रतापः /
भवेच्च जातः परदेशकृत्यो
  विख्यातकीर्तिः श्रुतिसंयुतश्च ॥३३॥
हिमद्युतेः सोमसुतो व्ययस्थो
  धनस्थितौ वक्रसुरेश——पूज्यौ /
तदा भवेन्मुख्यतमः स्ववर्गे
  प्रियंवदः प्राज्ञतमः प्रभुश्च ॥३४॥
—————————— ॥३५॥
चन्द्रस्य सौम्यो यदि रिष्फसंस्थो
  धनस्थितौ वक्रभृगू प्रधानः /
तदा मनुष्यः स्मृतिवाक्यरक्तः
  श्रुतिप्रधानो नयनाभिरामः ॥३६॥
हिमद्युतेः सोमसुतो धनस्थो
  व्ययस्थितौ भौमभृगू प्रधानः /
नरो भवेत् सर्वसहः कृ[illegible]ः
  स्वदारसन्तुष्टमनाः सदैव ॥३७॥

32a. [illegible] ABCILOSW 32b [illegible]स्थौ ABCILOSW 32d. गणानु S (धनस्थो) 33a व्यये S ध[illegible]स्थौ S 33c. भवेन्न ABCFILORW परदेश° ABC °कृत्ये ABCILOW, °कृत्स्ये S 33d श्रुत° FR 34b शुक्र° ABCFIORS, भौम° L, भौमशुक्र° W °सुरेज्य° FR °पत्नौ L 34c मुख्योत्तम W, मनुष्यतमः BFL 36b. प्रधानौ ABCFOSW 36c °[illegible]कारकः S 37b °भृगु BCLW प्रधानौ ABCFOW

सौम्यः शशाङ्कस्य यदा व्ययस्थो
धनस्थितौ सूर्यभूमिपुत्रौ ।
नरो ऽत्र जातः प्रभवेत् सुरूपः
प्रियंवदो ऽनल्पमतिः सुधर्मः ॥३८॥
सौम्यो धनस्थो हिमगोर्यदा स्यात्
स्यातां कुजार्कौ यदि रिष्फगौ तौ ।
तदा भवेद्भूरिधनो मनुष्यः
प्रियातिथिः सत्यपरो दयावान् ॥३९॥
सौम्यो व्ययस्थो यदि शीतरश्मे-
र्धनस्थितौ शुक्रसुरेशपूज्यौ ।
तदा नरः स्याद्दृढचित्तयुक्तो
विवेकविद्यागमशास्त्रलब्धः ॥४०॥
व्ययस्थितौ शुक्रसुरेशपूज्यौ
धनस्थितो ज्ञो रजनीपतेश्च ।
तदा मनुष्यः प्रभवेत् कृतज्ञो
देवद्विजानां सततं प्रसक्तः ॥४१॥
सौम्यो व्ययस्थो यदि शीतरश्मे-
र्धनस्थितौ सूरिशनैश्चरौ तु ।
तदा विनीतः प्रणतारिपक्षः
सुरूपगात्रः प्रचुरान्नपानः ॥४२॥

(38c सुरूपः FR)
38a यदि F 38b धनस्थितौ om. F (38d दत्त्वमतिः AIO, दत्त्वमतिः BW, त्वमतिः C, दानपतिः FR 39a व्ययस्थो S
39b रिष्फसंस्थौ LW तौ] तु FR 39c °धनैर्मनुष्यः S
40b °सुरेज्य° FLRW °युक्तो W 40c °सत्ययुक्तो FR 40d °लब्धाः IOR, °लाभः F 41a °सुरेज्य° ABCFILORW
41d प्रशस्तः BIL, प्रशस्यः C, प्रसाद W 42b °शनीश्वरौ IOW
42c प्रगतारि° LW

सौम्यौ धनस्थौ यदि शीतरश्मे-
    र्व्ययस्थितौ जीवदिनेशपुत्रौ ।
तदा मनुष्यः सुकुलानुरक्तो
    भवेन्महात्मा बहुवित्तभाजः ॥४३॥
चन्द्रस्य सौम्यो यदि रिष्फसंस्थः
    शुक्रार्कजौ वित्तगतौ मनुष्यः ।
तदा भवेत् साधुसमागमोत्कः
    प्रभूतमित्रो घृणयाधिकश्च ॥४४॥
धनस्थितः सोमसुतो हिमांशो-
    र्व्ययस्थितौ शुक्रशनैश्चरौ तु ।
भवेन्मनुष्यः सुसुतः सुवित्तः
    प्रियासमेतः प्रियसाधुवादः ॥४५॥
जीवो व्ययस्थो यदि शीतरश्मे-
    र्धनस्थितौ भूमिजचन्द्रपुत्रौ ।
सुरूपदारोऽत्र भवेन्मनुष्यो
    दृढव्रतश्च सुरतानुकूलः ॥४६॥
चन्द्रस्य जीवो यदि वित्तसंस्थो
    व्ययस्थितौ भूमिशशाङ्कजौ च ।
भवेत्तदा वित्ततमो मनुष्यः
    प्रभूतशास्त्रार्थसमृद्धबुद्धिः ॥४७॥

43d. बहुवित्त° ABCIORSW   45b. चेत W   45c. ससुतः I
शुचित्तः FR, सवित्तः I   46c. स्वरूप° W   47b. भौम° W
47d. °समृद्धिबुद्धिः FR

चन्द्रस्य जीवो यदि रिष्फसंस्थो
धनस्थितौ शुक्रधरित्रिपुत्रौ ।
तदा भवेच्चारुविधानदक्षो
जनाधिकः स्नेहपरो मनुष्यः ॥४८॥
धनस्थितो देवगुरुर्हिमांशो-
र्व्ययास्थितौ शुक्रकुजौ मनुष्यः ।
भवेत् प्रजातः सततं नयज्ञः
प्रभूतकोशो मखकर्मरक्तः ॥४९॥
हिमद्युतेर्देवगुरुर्व्ययस्थो
धनस्थितौ वक्रशनैश्चरौ तु ।
भवेन्नरः प्राणभृतां वरिष्ठो
द्रव्यस्य भागी सुदृढाङ्गयष्टिः ॥५०॥
चन्द्रस्य जीवो धनगो यदा स्यात्
व्ययाश्रितौ सूर्यजभूमिपुत्रौ ।
भवेन्मनुष्यः सुतरां सुकर्मा
जितारिवर्गो गुणगौरवश्च ॥५१॥
हिमद्युतेर्देवगुरुर्व्ययस्थो
धनाश्रयस्थौ सितसोमपुत्रौ ।
शूरश्च दक्षो मतिमान् प्रसिद्धो
भवेन्मनुष्यः ललनाविहीनः ॥५२॥

48b व्ययस्थितौ S 48c भवेत्तदा S 49c प्रजातः] प्रनीति W
50b येतत् S 50d °भोगी W

प्रालेयरश्मेर्धनगः सुरेज्यो
  व्ययस्थितौ शुक्रशशाङ्कपुत्रौ /
भवेच्चरो रोषकलिप्रसक्तः
  प्रियाभिकः प्राप्तधनः सदैव //५३//

चन्द्रस्य जीवो यदि रिष्फसंस्थो
  धनस्थितौ सौम्यशनैश्चरौ तु /
भवेन्मनुष्यः श्रुतभिन्नसक्तः
  सत्यान्वितः पार्थिववल्लभश्च //५४//

चन्द्रस्य जीवो यदि वित्तसंस्थो
  व्ययस्थितौ सोमजसूर्यपुत्रौ /
तदा विवेकी प्रभवेन्मनुष्यः
  कल्यः कविः पापविवर्जितश्च //५५//

जीवो ऽन्त्यसंस्थो यदि शीतरश्मे-
  र्धनस्थितौ शुक्रशनैश्चरौ तु /
तदातिशूरो ऽत्र भवेन्मनुष्यो
  नीरोगदेहः स्मितपूर्ववक्त्रः //५६//

जीवो धनस्थो यदि शीतरश्मे-
  र्व्ययस्थितौ भार्गवसूर्यपुत्रौ /
नयप्र   वित्तसारो
  भवेन्नृपः सत्यशुचिः प्रगल्भः //५७//

53a °र्व्ययगः L   53d. प्राप्तयशाः C, सत्यधनः L   54b °शनीश्वरौ CO   54c श्रुत° FW   °वित्त° ILORSW   54d प्र.ग।।-वल: C   56a व्ययस्थो LW   56b-57a om. C   56b °र्धर्मस्थितौ AB   सौम्य° ABFIORSW, सोम° L   56d स्थित° ABCS   57b °सोमपुत्रौ C   57c. तदा प्रधानो C   चित्तावित्तसारो C   57d °नरः CS

चन्द्रस्य शुक्रो यदि रिष्फसंस्थो
 धनाश्रितौ सोमजभूमिपुत्रौ ।
तदा भवेन्मातृपितृप्रभक्तः
 शास्त्रानुरक्तो रणकर्मदक्षः ॥५८॥
चन्द्रस्य शुक्रो यदि वित्तसंस्थो
 व्ययस्थितौ भौमशशाङ्कपुत्रौ ।
तदा भवेद्दानपरो मनुष्यः
 प्रक्षीणपापो बहुपुत्रपौत्रः ॥५९॥
चन्द्रस्य शुक्रो व्ययगो यदा स्याद्
 धनस्थितौ भौमसुरेज्यसंज्ञौ ।
तदा मनस्वी निजदाररक्तो
 महाकविः सत्यशुचिः सदैव ॥६०॥
शुक्रो धनस्थो यदि शीतरश्मे-
 र्व्ययस्थितौ भूमिजदेवपूज्यौ ।
तदा प्रभूतद्रविणस्य नाथो
 भवेत् सुरूपः सततं मनुष्यः ॥६१॥
नक्षत्रनाथस्य सितो व्ययस्थो
 धनस्थितौ भौमदिनेशपुत्रौ ।
तदा मनुष्यः क्षितिवित्तनाथो
 भवेत् प्रसूतश्च सुतैः समेतः ॥६२॥

58b धनस्थितौ C 58c °प्रगल्भः C 59b व्ययाश्रितौ L
59c °द्दामपरो C, °क्षीतिपरो BILW गुणाढ्यो W 60a
यदि C 60b सौम्य° CR, corr. to भौम° R
°संस्थौ C, °पूज्यौ BIL, °पुत्रौ W 60d महा°] सदा LW
61c प्रसूते ABFILORSW 61d सरूपः C 62b व्ययस्थितौ C
भूमि° C 62b मदिनेश° — 62c तदा om. A 62d
प्रसूतो ACFRS स्वसुतैः AFRS, स्वसुतो C

नक्षत्रनाथस्य सितो धनस्थो
व्ययस्थितौ सौरिधरित्रिपुत्रौ /
भवेन्नरः शिल्पकलासु दक्षः
क्षमाधिकः कृत्यपरः प्रसन्नः //६३//
नक्षत्रनाथस्य सितो व्ययस्थो
धनस्थितौ सौम्यसुरेशपूज्यौ /
भवेन्मनुष्यः क्षतजातिपक्षो
दक्षः क्षमी प्राणसमन्वितश्च //६४//
नक्षत्रनाथस्य सितो धनस्थो
व्ययस्थितौ सौम्यसुरेशपूज्यौ /
भवेन्मनुष्यः सततं सुशीलः
स्वभावशुद्धः प्रियधर्मकृत्यः //६५//
शुक्रो व्ययस्थो यदि शीतरश्मे-
र्धनस्थितौ सूर्यजसोमपुत्रौ /
भवेन्मनुष्यः प्रियसाधुकृत्यो
मायाविहीनः स्फुटवाक्यवक्ता //६६//
शुक्रो धनस्थो यदि शीतरश्मे-
र्व्ययस्थितौ मन्दशशाङ्कपुत्रौ /
नरो भवेद्भूरियशोनिधानो
नानाश्वसंघाधिपतिः प्रगल्भः //६७//

63b. शौर° C 63c. शिल्पि° ABFILORW °कलास्वभिज्ञः C
63d. सत्यपरः C 64b. सौमजशौरिसंस्थौ C, सौम्यसुरेज्यसंस्थौ FR °सुरेज्य° ABILOSW 64c. क्षति° L, कुल° CO 64d. क्षमः ILW 65b. °सुरेज्य° ABCFILORS 65c. कुशीलः ABFILORSW 65d. स्वभावदक्षः ABFILORSW °कृत् स्यात् IL 66b. °सौम्य° B, °भूमि° S order in BILW 67c-d, 67a-b, 66c-d 67c. °द्भूरिजनो° ABFIORSW, °द्भूरिधनो° L

शुक्रः शशाङ्कस्य यदा व्ययस्थो
    धनस्थितौ सौरसुरेन्द्रपूज्यौ /
नरो भवेत् प्रीतिपरः प्रसन्नः
    सताम्भीष्टः सुरतानुरक्तः //६८//
शुक्रः शशाङ्कस्य यदा धनस्थो
    व्ययाश्रितौ जीवदिनेशपुत्रौ /
तदा मनुष्यः परपक्षहन्ता
    भवेन्निरीहो हतकल्मषश्च //६९//
मन्दः शशाङ्कस्य यदा व्ययस्थो
    धनाश्रितौ भूमिजसोमपुत्रौ /
[तदा मनुष्यः परपक्षहन्ता]
    सन्तुष्टचित्तः प्रबलो विशङ्कः //७०//
मन्दः शशाङ्कस्य यदा धनस्थो
    व्ययस्थितौ भूमिजसोमपुत्रौ /
तदा मनुष्यः प्रभुतासमेतो
    मखांशभुक् शास्त्रकलासु दक्षः //७१//
शनिर्व्ययस्थो यदि शीतरश्मेः
    सुरेज्यभौमौ धनगौ भवेताम् /
तत्राभिजातः प्रथितः स्ववर्गे
    सताम्भीष्टः सुतसौख्यभाजः //७२//

68a. धनस्थो S   68c. भवेन्नीति° BILW   प्रमत्तः ABFILORSW
68d–72c om. B   68d प्रतापभीष्टः C   सुतरा° L, सज्जना° C
69b. व्ययस्थितौ FILORS   70c = 69c   70d प्रगल्भो L
विशोकः C, विशोकः LW   71b–72a शनि° om. LW
71d. मखांशभुक् ORS, मखांशकः ALW, मशयुक् I, मुग्धशाकः C
°कथासु FR   72a यदि शीतरश्मेः om. W

शनिर्धनस्थो यदि शीतरश्मे-
र्व्ययस्थितौ भौमसुरेन्द्रपूज्यौ ।
भवेन्नरः शास्त्रपरः प्रसिद्धः
सदा सुशीलः कृपया समेतः ॥७३॥
शनैश्चरो रात्रिकरेर्व्ययस्थो
धनस्थितौ भार्गवमङ्गलाख्यौ ।
भवेन्मनुष्यः सततं मनस्वी
प्रसन्नमूर्तिर्वनितानुरक्तः ॥७४॥
शनैश्चरो रात्रिकराद्धनस्थो
व्ययस्थितौ भार्गवभूमिपुत्रौ ।
भवेन्नरश्चारुविशालनेत्रो
गम्भीरवाक्यो मतिमान्कृतज्ञः ॥७५॥
निशापतेः सूर्यसुतो व्ययस्थो
धनस्थितौ सौम्यसुरेन्द्रपूज्यौ ।
भवेन्मनुष्यः　　　कृषिवाणिज्यभावरतो
वाणिज्यदक्षः कालदोषमुक्तः ॥७६॥
चन्द्रस्य सौरो यदि वित्तसंस्थो
व्ययाश्रितौ जीवशशाङ्कपुत्रौ ।
तदा नरो भोगविवृद्धगात्रः
सदा सुभक्तो द्विजदेवतानाम् ॥७७॥

73c शस्त्रपरः F　75d °कृतज्ञ C, °कृतत्र I, °कृतज्ञ L, °कृतज्ञ FR, °ज्ञत्र BW　76a-b व्ययस्थो धनस्थितौ — F　76b सोम° W, भौम° L　°सुरेज्य° W　76c कृषिवाणिज्यभावः: ABCFIORSW　76d °दक्षः] °दोषः C　°रक्तः W　77b व्ययस्थितौ W　77c भाग° W　°विवृद्ध° FLS　77d सुभोक्तो F

चन्द्रस्य सौरो यदि रिष्फसंस्थो
धनस्थितौ शुक्रबुधौ तदा स्यात् ।
नरोऽतिमान्यः प्रभुतासमेतः
सुधर्मशीलः सततं विनीतः ॥७८॥
चन्द्रस्य सौरो यदि वित्तसंस्थो
व्ययस्थितौ भार्गवसोमपुत्रौ ।
भवेत् सुशीलः पशुसम्पवृत्तिः
प्रसन्नमूर्तिर्मनुजः सुसत्यः ॥७९॥
शनैश्चरो रिष्फगतो हिमांशो-
र्धनाश्रितौ जीवसितौ यदा च ।
नरो भवेत् प्रीतिपरः प्रजानां
सदैव भक्तो द्विजपुङ्गवानाम् ॥८०॥
शनैश्चरो वित्तगतो हिमांशो-
र्व्ययस्थितौ जीवसितौ यदा च ।
तदा प्रसूतः प्रबलः प्रसिद्धो
नरो भवेत्प्रीतिपरः सुलज्जः ॥८१॥
इति द्विविकल्पः ॥
चन्द्रस्य भौमो यदि वित्तसंस्थो
व्ययस्थिताः सौम्यसुरेज्यशुक्राः ।
तदा भवेद्भूमिपतिर्मनुष्यो
हतारिपक्षो हतकल्मषश्च ॥८२॥

78b धनाश्रितौ L   79b. व्ययाश्रितौ L   79c कुशीलः ACFILORSW, छीशीलो B   80c–81b om. C   81c. सुशीलः S   सुसिद्धो BCL   81d. भवेन् om. FRW   प्रसिद्धः BCILW   after 81 इति श्रीवृद्धयवने द्वितीयाविकल्पना संपूर्णा W   द्विविकल्पाः C, द्विविकल्पाः R, द्विविकल्पः दुर्धरायोगो FL   82b. °सुरेन्द्र° W   82d व्रतकल्मषश्च FR

भौमो व्ययस्थो यदि शीतरश्मे-
    र्धनस्थिताः सौम्यसुरेज्यशुक्राः ।
भवेद्सत्यः पुरुषो ऽत्र जातः
    कुलप्रधानः सुविचारदक्ष ॥८३॥
चन्द्रस्य भौमो यदि रिष्फसंस्थो
    धनाश्रिताः सौरसुरेज्यसौम्याः ।
तदा भवेद्भोगपरो मनुष्यः
    प्रभूतवित्तः प्रभुतासमेतः ॥८४॥
चन्द्रस्य भौमो यदि वित्तसंस्थो
    व्ययस्थिता जीवबुधार्कपुत्राः ।
तदा सुरूपः सुभगो मनुष्यो
    भवेत् सुदान्तः सुतरां विवेकी ॥८५॥
व्ययस्थितो भूतनयो हिमांशो-
    र्धनस्थिताः शुक्रबुधार्कपुत्राः ।
विदग्धचेष्टः प्रभवेन्मनुष्यः
    श्रुतिप्रियः प्राज्ञतमः प्रधानः ॥८६॥
धनस्थितो भूतनयो हिमांशो-
    र्बुधार्कपुत्रास्फुजितो व्ययस्थाः ।
भवेन्नरः प्राज्ञधनातिभव्यो
    विद्याधिकः कीर्तिसमन्वितश्च ॥८७॥

83b °सुरेन्द्र° W   84b धनस्थिताः L   85b धनाश्रि ABCFIORSW   °मित्राः W   85c सदा F   सदांतः BCILW   87b बुधार्कपुत्राभृगुजा ABCFILORSW
87c प्राज्ञ° LW, प्राति° AOS, प्रति° I

चन्द्रस्य भौमो यदि रिष्फसंस्थो
धनस्थिता: शुक्रसुरेज्यसौरा:/
भवेद्विनीत: प्रार्थितो ऽभिमानी
नरो विभिन्न: प्रणत: प्रसिद्ध: //८८//

चन्द्रस्य भौमो यदि वित्तसंस्थो
व्ययस्थिता जीवसितार्कपुत्रा:/
भवेत् सतामिष्टतमो ऽभिराम:
शास्त्रानुरक्त: कृपयाधिकश्च //८९//

चन्द्रस्य सौम्यो यदि रिष्फसंस्थो
धनस्थिता भौमसितामरेज्या:/
ससत्यशेष: प्रभवेन्मनुष्यो
नीरोगगात्रस्त्रपयाधिकश्च // ९० //

बुधो हिमांशोर्यदि वित्तसंस्थो
व्ययस्थिता: शुक्रकुजामरेज्या: /
भवेत् सुभक्तो निजबन्धुवर्गे
सतामभीष्ट: प्रभुरान्नपान: //९१//

सौम्यो व्ययस्थो यदि शीतरश्मे-
र्धनस्थिता वक्रसुरेज्यसौरा:/
विख्यातकर्मा सुभगो मनुष्यो
भवेत् प्रतापी गुणसागरश्च //९२//

88c प्रार्थिताभि° ABCFILORSW   89c. °मिष्टतरो S   निरामो B, निराम: W, भिमानो S   89d. कृपया समेत: C   90a भौमो F   90b. °सितसुरेज्या: W, °सितीसुरेज्या: F   90d. निरोग° ABCILOW   °गात्र: कृपया° FL   91b व्ययाश्रिता: L   91c सुसक्तो W   92b. शक्र° ABCFILORSW

सौम्यो धनस्थो यदि शीतरश्मे-
र्व्ययस्थिता मन्दसुरेज्यशुक्राः ।
महाधनो बुद्धियुतो मनुष्यो
भवेत् प्रधानो नियमैः समेतः ॥९३॥

व्ययस्थितः सोमसुतो हिमांशो-
र्धनस्थिताः शुक्रकुजार्कपुत्राः ।
भवेन्मनुष्यो नितरां विदग्धः
प्रियातिथिः शास्त्रपरः कृतज्ञः ॥९४॥

धनस्थितः सोमसुतो हिमांशो-
र्व्ययाश्रिताः सौरसितावनेयाः ।
भवेदधीशः प्रणतः प्रसिद्धो
हतारिपक्षः सततं सुधर्मः ॥९५॥

चन्द्रस्य सौम्यो व्ययगो यदा स्याद्
धनस्थिता जीवसितार्कपुत्रा ।
भवेद्विनीतः सुतदारयुक्तः
प्रसन्नमूर्तिः प्रथिताभिमानः ॥९६॥

चन्द्रस्य सौम्यो धनगो यदा स्याद्
व्ययस्थिताः सौरिसितामरेज्याः ।
भवेन्मनुष्यो ऽद्भुतवित्तरूप
उदारचेष्टः सततं विधिज्ञः ॥९७॥

93b °शुक्राः ABCFILORSW 93c. वृद्धि° F 95b व्ययस्थिता : F सौरि° L 95d हितारि° ABC 96b. जीवसुतार्क° W 96c सुतदाह° BW 96d प्रथिताभिधानं C 97b °सितासुरेज्याः F

व्ययस्थितो देवगुरुर्हिमांशो-
  र्धनस्थिताः सौम्यसितावनेयाः /
नरो भवेदत्र सलज्जकर्मा
  विशेषशास्त्रार्थयुतः सदैव //९८//
धनस्थितो देवगुरुर्हिमांशो-
  र्व्ययस्थिता भार्गववक्रसौम्याः /
भवेन्नरः शत्रुवधानुरक्तः
  क्रियापरः पुण्यसमन्वितश्च //९९//
जीवो व्ययस्थो यदि शीतरश्मे-
  र्धनस्थिता मन्दबुधावनेयाः /
भवेन्मनुष्यो बहुगोवृषाढ्यो
  हस्त्यश्वभागी मतिमानुदारः //१००//
जीवो धनस्थो यदि शीतरश्मे-
  र्व्ययस्थिताः सौम्यकुजार्कपुत्राः /
तदा मनुष्यो यशसा समृद्धो
  बहुनभाग्योगविवर्जितश्च //१०१//

-//१०२//

९९c शत्रुविधान° W, शस्त्रनधानु° L   ९९d. त्रियापरः S
१०१d. °भाक् भोग° L

चन्द्रस्य जीवो यदि वित्तसंस्थो
व्ययस्थिता भार्गवसौरभौमाः ।
तदा मनुष्यः प्रणयानुरक्तो
विवेकयुक्तः प्रमदाप्रियश्च ॥१०३॥

चन्द्रस्य जीवो यदि रिष्फसंस्थो
धनस्थिताः सौम्यसितार्कपुत्राः ।
तदा मनुष्यः परमाप्रभावो
भवेत् सुधामा विजितारिसंघः ॥१०४॥

जीवः शशाङ्कस्य यदा धनस्थो
सौम्यसितार्कपुत्राः ।
तदा मनुष्यः सुभगः सुशीलः
कृती विदग्धः सततं प्रगल्भः ॥१०५॥

शुक्रो यदा रात्रिपतेर्व्ययस्थो
धनस्थिता भौमबुधामरेज्याः ।
तदा मनुष्यः सचिरप्रसन्नः
प्रभूतसत्त्वः सुजनानुरक्तः ॥१०६॥

शुक्रो यदा रात्रिप निस्थो
व्ययस्थि ता भौमबुधामरेज्याः ।
तदा मनुष्यो नृपतेरभीष्टः
सदा सुभोगी रणकर्म

103a रिष्फसंस्थो S   103b °सौम्याः ABCFILORSW   104a वित्तसंस्थो ABCILORSW, corr. to रिष्फसंस्थो R   104b व्ययस्थिताः W   104c परमप्रभावो I   105c सुभगः om. BLW   106a यदि L   106c °प्रमत्तः ABCFILORS   106d °सन्यः FR वजना° W

शुक्रो यदा राशिपतेर्व्ययस्थो
    धनस्थिता भौमबुधार्कपुत्राः ।
तदा मनुष्यः सुतवित्तमाढ्यः
    प्रभूतभृत्यः परमप्रभावः ॥१०८॥
शुक्रो यदा राशिपतेर्धनस्थो
    व्ययस्थिता मन्दबुधावनेयाः ।
भवेन्मनुष्यः प्रथिताभिमानः
    सन्तुष्टचित्तः प्रचुरप्रभावः ॥१०९॥
शुक्रो यदा राशिपतेर्व्ययस्थो
    धनस्थिता जीवकुजार्कपुत्राः ।
भवेन्नरो धर्मपथानुगामी
    प्रियाश्रमो बान्धवसंमतश्च ॥११०॥
शुक्रो यदा राशिपतेर्धनस्थो
    व्ययस्थिताः सौरिकुजामरेज्याः ।
भवेन्नरः सर्वकलासु दक्षो
    नरः प्रतापी परदर्पहा च ॥१११॥
शुक्रो यदा राशिपतेर्व्ययस्थो
    धनस्थिता जीवबुधार्कपुत्राः ।
भवेत् प्रजातो मतिसौख्यदायी
    नरः प्रधानः परहीनपक्षः ॥११२॥

108b धनस्थिता W · सौम्यबुधा° F   108d प्रभूतवित्तः S
109c °भिमानः — 110c धर्मपथा° in marg. B   110a यदि B
110b जीवबुधार्क° ABCFILORSW   110c धर्मकथा° F
110d. प्रियाश्रमं FILOR; प्रियाश्रयं S   111b. सौर° FR
°स्थिताममरेज्याः C   111c सर्व° L   [illegible]   112c
भवेन्न जातो S   प्रयातो L   112d परसेवहीनः C

शुक्रो यदा रात्रिपतेर्धनस्थो
    व्ययस्थिता मन्दबुधामरेज्याः।
भवेज्जयी वित्तनिधानदक्षो
    नरो नितान्तं प्रभुतासमेतम् ॥११३॥
चन्द्रो व्ययस्थो यदि शीतरश्मे-
    र्धनस्थिता भौमबुधामरेज्याः।
भवेद्विनीतः प्रथितो
    प्रभूतपत्रत्रपया समेतः ॥११४॥
चन्द्रो धनस्थो यदि शीतरश्मे-
    र्व्ययस्थिता भौमबुधामरेज्याः।
तदार्थभागी सुभगो
    भवेत् सदान्तो द्विजदेवभक्तः ॥११५॥
चन्द्रस्य सौरो यदि रिष्फसंस्थो
    धनास्थिताः शुक्रबुधाव[illegible]ज्याः।
प्रभूतनामन्त्रसुतार्थभागी
    तदा नरः स्याद्बहुशास्त्रसक्ती ॥११६॥
चन्द्रस्य सौरो यदि वित्तसंस्थो
    व्ययाश्रिता भार्गवसौम्यभौमाः।
भवेत्तदा दम्भरुषाविहीनः
    सत्त्वाधिकः काव्यकरो मनुष्यः ॥११७॥

113c. वित्तप्रधान° I   114b धनाश्रिता C   114c भवेन्मनुष्यः प्रथितो विनीतः C   115d. द्विजरत्नभक्त B, द्विजरत्नभक्त W   116b. रिपुसंस्था B   116c. प्रभूतयान्न FR, प्रभूतनामंत्र° AL, प्रभूतमंत्रस्व S   117b. व्ययस्थिता W   117d सत्त्वाधिकः O   कायकरो C

चन्द्रस्य सौरो व्ययगो यदा स्याद्
    धनाश्रिताः शक्रकुजामरेज्याः /
तदा विपक्षक्षयकृन्मनुष्यो
    भवेत् सुमेधा नृपतेरभीष्टः //११८//
सौरो धनस्थो यदि शीतरश्मे-
    र्व्ययाश्रिता भौमसितामरेज्याः /
नानार्थभागी प्रियवाङ्मनुष्यो
    भवेत् सदा दानदयासमेतः //११९//
सूर्यात्मजो रिष्फगतो हिमांशो-
    र्धनस्थिताः सौम्यसितामरेज्याः /
भवेत् प्रतापी जनतासुताढ्यो
    नरः [illegible]ष्टैः प्रियदः प्रजानाम् //१२०//
सूर्यात्मजो वित्तगतो हिमांशो-
    र्व्ययस्थिताः शक्रबुधामरेज्याः /
नरो भवेन्मत्स्यतमः कुलस्य
    स्वदाररक्तः परवर्जितश्च //१२१//
एवं त्रिविकल्पः //
व्ययस्थितो भूमिसुतो हिमांशो-
    र्धनस्थिताः सौरिसितज्ञजीवाः /
भवेन्नरः पार्थिववंशजात्यो
    जातोऽत्र योगे सचिवः सम्[illegible] //१२२//

118c. विपक्षक्षयहृन् C, वि[illegible]पक्षयकृन् LW 118d. सुध[illegible]गमा L
119b भौमसुता° O 119c प्रियवान् सुरूपो L 120a
रिपुगतो BW 120b °सितावनेया: ABCFILORSW 120c.
°सुताढ्यै° W 120d प्रयदः ABCS, पदः W 121b °व्यय[illegible]श्रिताः L
°बुधावनेयाः ABCFILORSW 121c. पष्पतमः L, मनुष्यतमः BF
[illegible]: O 121d स्वदारतुष्टः L, स्वदारवस्त्र W
नारिवर्जितश्च LOW after 121 इति श्रीवृद्धयवने त्रिविकल्प
संपूर्ण W त्रिविकल्पाः CF, त्रिविकल्प्या: R, द्वादशराश[illegible]
त्रिविकल्पः L 122b सौरि° CLW 122c – 123b [illegible] LW
°ज्ञो न्यः ABCFI[illegible]

धनस्थितो भूमिसुतो हिमांशो-
व्ययस्थिताः सौरसितज्ञजीवाः ।
भवेद्धनानामधिपः सुरूपः
प्रभूतमित्रः सततं सुशीलः ॥१२३॥
चन्द्रस्य सौम्यो यदि रिष्फसंस्थो
धनस्थिताः सौरसितारजीवाः ।
भवेन्मनुष्यः क्षतशत्रुपक्षो
विदग्धनारीरतलब्धसौख्यः ॥१२४॥
चन्द्रस्य सौम्यो यदि वित्तसंस्था
व्ययस्थिताः सौरसितारजीवाः ।
भवेत् सदा प्रीतिपरो मनुष्यः
प्रभूतकोशः सुभगो मनोज्ञः ॥१२५॥
व्ययस्थितो देवगुरुर्हिमांशो-
र्धनस्थिता भौमसितज्ञसौराः ।
तदार्थसस्याश्वगजप्रधानो
भवेन्मनुष्यो विविधप्रमोदः ॥१२६॥
धनस्थितो देवगुरुर्हिमांशो-
र्व्ययस्थिता वक्रसितज्ञसौराः ।
नरो भवेत् प्राज्ञतरः सलज्जः
सताम् अभीष्टः सुधनः सदारः ॥१२७॥

123b. सौरि° O 123c. भवेज्जनाना° S 124a. वित्तसंस्थो L
124b. व्ययस्थिताः L सौरि° CFW °सितज्ञ° W 124d
°लब्ध° L 125b. सौरि° R 127c. शूरो FR प्राज्ञतम
FR सुलज्जः S 127d सदारः ABCFILOS

शुक्रः शशाङ्कस्य यदा व्ययस्थो
 धनस्थिता भौमगुरुज्ञसौराः ।
सुपुष्पशीलो ऽत्र भवेन्मनुष्यः
 प्रियात्मजो दीक्षितलोकभक्तः ॥१२८॥
शुक्रः शशाङ्कस्य यदा धनस्थो
 व्ययस्थिता भौमगुरुज्ञसौराः ।
प्रभूतवित्तो ऽत्र भवेन्मनुष्यः
 प्रधानमित्रः कृषिकर्मसक्तः ॥१२९॥
सौरः शशाङ्कस्य यदा व्ययस्थो
 धनस्थिता भौमसितज्ञजीवाः ।
तदा विवेकागमशास्त्ररक्तः
 क्रियासु दक्षः सततं विधिज्ञः ॥१३०॥
सौरः शशाङ्कस्य यदा धनस्थो
 व्ययस्थिता भौमसितज्ञजीवाः ।
तदा सुतारामतडागकर्म-
 क्रियासमेतः प्रियसाहसश्च ॥१३१॥
एवं चतुर्विकल्पः ॥
सौम्यावनेयौ यदि रि
 धनस्थितौ भार्गवदेवपूज्यौ ।
सुरेन्द्रपूजानिरतो मनुष्यः
 कुलप्रधानः प्रणतः सुधामः ॥१३२॥
———————————— ॥१३३॥

for 130c FR have 131c 131d दक्षः] रक्तः FR for 131c FR have 130c after 131 W has इति श्रीवृद्धयवने [illegible]कल्पना सम्पूर्णा. चतुर्विकल्पाः F, चतुर्विकल्प्याः R [illegible] प्रधान.. W सुधामा L, सुधामवृद्धयोः W

सद्भाव[illegible]यौ यदि रिष्फसंस्थौ
धनस्थितौ जीवदिनेशपुत्रौ /
तदा मनुष्यः सुतदारतुष्टो
भवेन्महात्मा गुरुदेवभक्तः //१३४//
बुधभावनेयौ यदि वित्तसंस्थौ
व्ययस्थितौ जीवदिनेशपुत्रौ /
भवेदरोगः शुभकार्य-
नियंवदो नीतिपरो मनुष्यः //१३[illegible]//
बुधभावनेयौ यदि रिष्फसंस्थौ
शुक्रार्कपुत्रौ धनगौ हिमांशोः /
जनानुरागार्जितभूमिवित्तः
ससंमितः सत्यरुचिर्मनुष्यः //१३६
बुधभाव[illegible] यदि वित्तसंस्थौ
शुक्रार्कपुत्रौ व्ययगौ हिमांशोः /
सुरूपगात्रः प्रभवेन्मनुष्यः
सौभाग्यविद्यासहितः सदैव //१३[illegible]//
भौमामरेज्यौ यदि रिष्फसंस्थौ
सिते[illegible]पुत्रौ धनगौ हिमां[illegible]
भवेन्म[illegible]: सततं प्रगल्भः
प्रभू[illegible]त्ताब्यमनुष्यदाढ्यः // [illegible] //

134c. शुभदार° FR 135c. भवेद्विरक्तः BCILW 136b–137a om. CLW for 136b I has 137b 137c °रोगार्जित° ABFR
137b व्ययगौ om. F 137d °व्यासहितः — 138c मनुष्यः om

भौमामरेज्यौ यदि वित्तसंस्थौ
सितेन्दुपुत्रौ व्ययगौ हिमांशोः ।
भवेन्मनुष्यः प्रथिताभिमानो
नयप्रधानः सततं सुधीरः ॥१३९॥
सुरेज्यभौमौ यदि रिष्फसंस्थौ
सौरेन्दुजौ वित्तगतौ सुधांशोः ।
भवेन्मनुष्यो बहुभोगभागी
नरेन्द्रपूज्यः कृतनिश्चयश्च ॥१४०॥
सुरेज्यभौमौ यदि वित्तसंस्थौ
सौरेन्दुजौ रिष्फगतौ सुधांशोः ।
ज्ञानशीलः क्रममार्गगामी
जितेन्द्रियः स्यात् सुभगो मनुष्यः ॥१४१॥
जीवावनेयौ यदि रिष्फसंस्थौ
धनाश्रितौ सूर्यजदैत्यपूज्यौ ।
भवेन्मनुष्यः पिशुनाभिनाथः
प्रभूतकोशः प्रचुरप्रतापः ॥१४२॥
जीवावनेयौ यदि वित्तसंस्थौ
रिष्फाश्रितौ सूर्यजदैत्यपूज्यौ ।
भवेन्मनुष्यः सुतरां प्रसूतो
नयानुकूलः सुमनोज्ञरूपः ॥१४३॥

139-149b °सुरेन्द्र° om. F 140b हिमांशोः SW 140c. °भाजी C
140d. कृति° O 141b वित्तगतौ W 141c. विगतशीलः B 142a
शुक्रावनेयौ ABCILORSW 142b सौरसरेंद्र° ABCILORSW
143a शुक्रावनेयौ ABCILORSW 143b सौरसुरेंद्र° ABCILORSW
143d. नृपानु° I

चन्द्रस्य शुक्रावनिजौ व्ययस्थौ
धनाश्रितौ जीवशशाङ्कपुत्रौ /
यदा तदा सत्यपरो मनुष्यः
शुचिर्भवेत् पुण्यपरः सदैव //१४४//

चन्द्रस्य शुक्रावनिजौ
व्ययस्थितौ जीवशशाङ्कपुत्रौ /
यदा तदा सुस्यतमः सुरूपो
गुणानुरक्तः प्रथितः सुसत्यः //१४५//

चन्द्रस्य शुक्रावनिजौ व्ययस्थौ
धनाश्रितौ सौम्यदिनेशपुत्रौ /
नरोऽत्र जातः कृतभूरिदानः
कुलप्रधानः प्रचुरान्नपानः //१४६//

चन्द्रस्य शुक्रावनिजौ धनस्थौ
व्ययस्थितौ सौम्यदिनेशपु[त्रौ /]
नरोऽत्र जातः प्रभुतासमेतो
भवेत् सुरूपः प्रमदाप्रियः //१४७//

शुक्रावनेयौ व्ययगौ हिमांशो-
र्धनाश्रितौ सौरसुरेन्द्रपूज्यौ /
नरोऽत्र जातः कमलायताक्षः
कुलप्रधानः प्रियसौहृदश्च //१४८//

146 om. W   146b °नाश्रितौ सौम्यदिने° om. B   146c कृशभूरि°
147d. सरूपः C   148b °सुरेंद्रपुत्रौ S   148c–149b om. BLW

शुक्राबनेयौ धनगौ हिमांशो-
र्व्ययाश्रितौ गौरसुरेन्द्रपूज्यौ /
जायेन्मनुष्यः सुतसौख्ययुक्तः
... : //१४९//

भौमार्कपुत्रौ व्ययगौ हिमांशो-
र्धनाश्रितौ जीवशशाङ्कपुत्रौ /
नरो ऽत्र जातो विनयप्रसन्नः
कुलाधिकः काव्यरतो दयालुः //१५०//

भौमार्कपुत्रौ धनगौ हिमांशो-
र्व्ययाश्रितौ जीवशशाङ्कपुत्रौ /
जायेन्मनुष्यः शुभबुद्धिवित्तः
जनाभिभीष्टः सदयः सुशीलः //१५१//

चन्द्रस्य भौमार्कसुतौ व्ययस्थौ
धनाश्रितौ भार्गवसोमपुत्रौ /
भवेन्नरः साधुतमः सुरम्यः
प्रभूतकीर्तिर्जयमानभाजः //१५२//

चन्द्रस्य भौमार्कसुतौ धनस्थौ
व्ययाश्रितौ भार्गवसोमपुत्रौ /
बाहुनीतो ऽत्र नरः कृपालु-
सुतप्रदाच्छादनभोजनाढ्यः //१५३//

149b धनाश्रितौ CR, व्ययाश्रितौ F   150c °प्रपन्नः L
151c सेव्यः C   153b व्ययास्थितौ W   153d. °भोजनानि L

चन्द्रस्य सौरक्षितिजौ व्ययस्थौ
    धनाश्रितौ भार्गवदेवपूज्यौ ।
नरो विनीतो हृतशत्रुवित्तः
    सदाचरो धर्मसमन्वितश्च ॥१५४॥
चन्द्रस्य सौरक्षितिजौ धनस्थौ
    व्ययाश्रितौ भार्गवदेवपूज्यौ ।
भवेद्विनीतो ऽत्र पुमान् विदग्धः
    प्रभूतसौख्यः प्रविभक्तगात्रः ॥१५५॥
जीवेन्दुपुत्रौ व्ययगौ हिमांशो-
    र्धनस्थितौ शुक्रदिनेशपुत्रौ ।
भवेत् पुमान् नीतिपरः सकामी
    पत्राधिकारः परमश्च मारः ॥१५६॥
जीवेन्दुपुत्रौ धनगौ हिमांशो-
    र्व्ययस्थितौ शुक्रदिनेशपुत्रौ ।
जनानुरक्तः सुरदेवभक्तो
    भवेन्नरः शास्त्रविशारदश्च ॥१५७॥
शुक्रेन्दुपुत्रौ व्ययगौ हिमांशो-
    र्धनाश्रितौ मन्दसुरेन्द्रपूज्यौ ।
जातो ऽत्र भोगी सुनयप्रधानो
    भवेन्मनुष्यः ... मप्रभावः ॥१५८॥

154 om. L, in marg. L^c   154c. विधूतो C   हृत° COR °शत्रुपक्षः SW   154d. सदा नरो BCIL^cW   155c. नरो विनीतो S   155d. सविभक्त° FR   156c. भवेन्नरो S   भीतिपर L सकामो W, सेवकामो L   156d. पद्यधिकारः BW, सुराधिकारः L नरश्च° BW   °कारः C, °ता च S   158b धनस्थितौ W °सुरेज्य° BCILW, °शशांक° AOS   °पुत्रौ ACIOS

शुक्रेन्दुपुत्रा धनगौ हिमांशो-
र्व्ययस्थितौ सौरसुरेन्द्रपूज्यौ /
भवेद्विधिज्ञः सततं नयज्ञः
प्रजानुरक्तः पुरुषः प्रगल्भः //१५९//
——————————//१६०//
-//१६१//

एवं द्विविकल्पः
सौम्याननेयौ व्ययगौ सुधांशो-
र्धनस्थिताः शुक्रसुरेज्यसौराः /
भवेन्नरः शिल्पकलासु दक्षो
भूपाललाभैः सततं सुपूज्यः //१६२//
व्ययस्थिताः शुक्रसुरेज्यसौरा
धनाश्रितौ भौमबुधौ हिमांशोः /
भवेत् प्रभूताश्वगजाधिनाथो
नरो विवेकी जितशत्रुपक्षः //१६३//
जीवाबनेयौ व्ययगौ हिमांशो-
र्धनस्थिताः शुक्रबुधार्कपुत्राः /
भवेन्मनस्वी द्विजदेवभक्तः
प्रसन्नचेताः प्रणतो नयज्ञः //१६४//
शुक्रज्ञसौरा व्ययगा हिमांशो-
र्धनस्थितौ भौमसुरेन्द्रपूज्यौ //१६५//
<व्ययस्थितौ शुक्रधरित्रिपुत्रौ>
धनस्थिता मन्दबुधामरेज्याः /
नरोऽत्र जातः प्रभवेत् सुमित्रः
सताम्भीष्टः प्रियदर्शनश्च //१६६//

159b °शशांकपुत्रौ ABCFILORSW   after 161 W [illegible]
श्रीवृद्धयवने द्वितीयविकल्पना संपूर्णा   द्वि[illegible] F
162a हिमांशो° S   162d. °लाभैः I   163b. ध[illegible]
163c. प्रसूताश्व° BL, प्रसूतश्च S   164d °वेत्ता FR
166b °महीजसौम्याः ABCILOSW

व्यय स्थिता

रिन्त्रिपुत्रौ /

त्र्याधिकः पुण्यजनः सदैव

भवेन्मनुष्यः शुभकर्मरक्तः //१६७//

वक्रार्कपुत्रौ व्ययगौ हिमांशो-

र्धनस्थिता: शुक्रबुधामरेज्याः /

भवेन्मनुष्यो नृपमानपुष्टः

शौर्यान्वितः शास्त्रविवर्जिताङ्गः //१६८//

वक्रार्कपुत्रौ धनगौ हिमांशो

र्व्ययस्थिता: शुक्रबुधामरेज्याः /

भवेन्मनुष्यः कृषिकर्मभागी

गुणाधिकः कल्पतरुस्वरूपः //१६९//

जीवेन्दुपुत्रौ व्ययगौ हिमांशो-

र्धनस्थिता मन्दसितावनेयाः /

भवेन्मनुष्यः प्रचुरान्नपानः

स्मिताभिभाषी दृढसौहृदश्च //१७०//

व्ययस्थिता मन्दसितावनेया

धनस्थितौ जीवशशाङ्कपुत्रौ /

नरो ऽत्र जातः सततं विवेकी

महानुरागी गुणसंयुतश्च //१७१//

169d. शास्त्रविवर्जितांग: F °[illegible] L 169d.°तरुस्वरूप: FR

170d. °भिलाषी CIL, °भिभा[illegible] [illegible] 171d [illegible]रागी R

170b जीव° ABCFILORSW

सितेन्दुपुत्रौ व्ययगौ हिमांशो-
र्धनस्थिता मन्दकुजामरेज्याः ।
भवेद्धनप्राप्तियुतः सदैव
नरोऽत्र जातो वनितानुरागः ॥१७२॥

व्ययस्थिता मन्दकुजामरेज्या
धनस्थितौ शुक्रशशाङ्कपुत्रौ ।
भवेन्नरः स्त्रीदयितः शुभश्च
कृतज्ञताविष्कृतमानसश्च ॥१७३॥

सौम्यार्कपुत्रौ व्ययगौ हिमांशो-
र्धनस्थिता भौमसितामरेज्याः ।
शुचिः प्रगल्भोऽत्र भवेन्मनुष्यः
शुभाकृतिस्तीर्थरतः सुसौम्यः ॥१७४॥

व्ययस्थिता भौमसितामरेज्या
धनस्थितौ मन्दशशाङ्कपुत्रौ ।
नरो भवेत् साधुभवैः समृद्धः
प्रियातिथिर्ब्राह्मणसंमतश्च ॥१७५॥

शुक्रामरेज्यौ व्ययगौ हिमांशो-
र्धनस्थिता मन्दबुधाग्नेयाः ।
भवेन्मनुष्यः प्रथिताभिमानः
सतामभीष्टः कृतकोपचारः ॥१७६॥

172b मंत्रकुजामरेज्याः FR 172c भवेद्धनप्राप्ति° L
173c शाचिश्च: F, सुभश्च: A 173d. कृतघ्नता° S °जाकृत° FR, °तनिकृत° L, °जिस्रुत° I, °विज्ञत° W 174a भौमामरेज्यौ ABCFILORSW 174b सौम्यसितार्कपुत्रा: ABCFILORSW
175a. सौम्यसितार्कपुत्रा ABCFILORSW 175b जीवभारोत्रपुत्रौ ABCFILORSW 175c. सिद्धिभवैः BLW 176b °बुधामरेज्याः ABCFILORSW 176c–177a om. CLW
176d. कृतकाम° S, कनकोप° I

व्ययस्थिता मन्दबुधावनेया
धनाश्रितौ जीवसितौ हिमांशोः ।
भवेन्नरः कीर्तिसुखैः स__
प्रभूतमित्रो द्रविणस्वभावः ॥१७७॥
सौरामरेज्यौ व्ययगौ हिमांशो-
र्धनस्थिता भार्गवभौमसौम्याः ।
नरोऽत्र जातः सुतरां कृतज्ञो
भवेद्धृद्द्रव्यसमृद्धिभागी ॥१७८॥
सौरामरेज्यौ धनगौ हिमांशो-
र्व्ययस्थिता भार्गवभौमसौम्याः ।
भवेच्च जातो नृपतेरभीष्टः
शुभप्रियः स्यात् सुमतिः कृतज्ञः ॥१७९॥
शुक्रार्कपुत्रौ व्ययगौ हिमांशो-
र्धनस्थिता जीवबुधावनेयाः ।
भवेत् सुधामा पुरुषोऽत्र जातः
स्फूर्तिः प्रियसाधुमानी ॥१८०॥
शुक्रार्कपुत्रौ धनगौ हिमांशो
र्व्ययस्थिता जीवबुधावनेयाः ।
नरोऽत्र जातः प्रभवेत् सुचित्तः
सुदारपुत्रार्थयतस्मदाद्यः ॥१८१॥
इति श्रीवृद्धयवने दुरुधरायोगाध्यायः ॥

177b om. W   177b धनस्थितौ S   after 177b F repeats
°अधामरेज्या ABFIORS
176c   177c °सुखैः ABCILORS   समूहः C   178b °सौम्यभौमाः L
178c °नरां — 179c नृ° om. L   178d °समृद्ध° FR   179a
सरामरेज्यौ W   179b °र्व्ययाश्रिता R   179c भवेत्र ABCFIOR,
नरो त्र SW   179d शुभप्रियः om. F   180a बक्रार्क° ABCFILO-
RSW   धनगौ F   180b °र्व्ययास्थिता F   180c-181b in marg.
O   180d-181c जातः om. F   181a नक्रा° AB ILCR
col. श्री° om. FR   दुरुधरा° FLR   after col. W adds
संपूर्णः

APPENDIX-I

After [illegible] Q adds:

हेमविद्रुम(विद्रुम)लाभं च मण्य(मणि)रत्नप्रवालकम् /
[illegible]नवागमकल्याणं सुख्यं(सौख्यं) भवति नित्यस(नित्यश:) //१//
अजीर्णं नेत्ररोगं च शिररोगं करोट्येत(करोत्यत:) /
भीतिं राजभयं विंद्यात(विंद्यात्) रविमंबंद(रविबिन्दु)र्यदा भवे[illegible] //२//
चन्द्रे ह्यास्(हायाश्च)गन्धादिर्लेपनं स्त्रीरतिर्भवेत् /
स्नेहममृतभोज्यं च सर्वत्र सुखमाद्रसेत्(सुखादृशेत्) //३//
[illegible]भोजन:(स्नानभोजन)निद्राया मालस्योकले(लस्योक:?) सरोगवान् /
च बीदु(बिन्दु)रोगस्य पीडायां चन्द्रबंदु(चन्द्रबिन्दु)र्विजायते //४//
[illegible]कनाम्र(कनकताम्र)मणिश्चैव प्रवालरकतवासश्चां(रक्तवासक:) /
[illegible]जमान्यं(राजमानो) जय(यश:)प्राप्तिर्भौमरेषा:(रेखा)गतो जदि(यदि) //५//
[illegible]दुष(दोष)धननाशो नेत्रपीडा तथैव च /
अग्निचौरभअं(भयं) चात्र शस्त्रविचर्चिकाद्दरात(दरा) //६//
हेमरत्नानि वस्त्राणि ग्रह(गृह)कल्याणमेव चे /
राज्म(राज)मित्रं प्रमाणं च बधरेखा जदा(यदा) भवेत् //७//
[illegible]रोगं चाथ नाशं च मित्राणां) बुद्धिविग्रहम् /
[illegible]तिकलेश(कलष)भयं (ि)चन्ता सौमबिन्दुसर्वदा //८//
[illegible]करत्नानि वस्त्राणि गौमेध्याद्भुजं(गोमेधार्जे) सुख(सखम्) /
कल्याणं स्वजनं प्राप्तिर्गुरुरेखा जदा(यदा) भवेत् //९//
असखं च शरीरेभ्यो धनहानिजदा(निर्यदा) भवेत /
[illegible]तौपित्तसहचैव नेत्ररोगौ) विद्याभअं(विषाभुजम्) //१०//
[illegible]त्यं गीतविलासं च श्वेतवस्त्रसमागमम् /
[illegible]त्नजटति(जाति)सगन्धानि भृगरेखा जदा(यदा) भवेत् //११//
रोगव्याधिधननाशं मन्दाग्निश्छिद्रतो भवेत् /

श्लेषमाज्वर:शितस्य(श्लेष्मायरशिरं स्यात्) शक्रबिन्दुजदा(यदा)भ[illegible]
धनधर्मैभहिलाभं राज्मसैनमान(राजसन्मान)मैवे च /
कल्याणसखमादाय शनिरेखा जदा(यदा) भवेत् //१३//
अग्निकसठे(कष्टं) च बंधवं(बन्धनं) च शत्रुवादसमाद्रसेत्
(वादमादृशेत्) /
[illegible]पात(शीर्षपात) भवेत(भवेद्)रोग: कलैशं(कलिर) [illegible]
[illegible]दा //१४//

[illegible] बृधिजैवनाथ[illegible]टीकायां शगहि जीश्रीमोहे[illegible]
[illegible]तायां अह[illegible]बिन्दुफलाध्याय संपूर्णं /

After VIII 1 W adds:

स्वात् सायाष्टत्रिकेन्द्रे स्वनवसभवरातिस्थः नित्यं (see 6a)
स्वान्मन्दात् कुजतो रविर्मृतितपो[illegible]ऽथार्थकेन्द्रस्थितः
शुक्रादस्तरिपव्ययेषु च गुरोर्धर्मारिपञ्चाप्तिषु /
चन्द्रात् प्राप्तिरिपत्रिधर्मेषु स [illegible] च त्रिनन्दव्ययारिप्राप्ति-
वर्गस्थस्तनुतस्त्रिसस्वायोत्मारिरिष्फे शुभम् //२//
भौमाद् सौम्येऽत्रिधीद्विलोपव्ययगः षट्प्राप्तिधीस्थो ऽर्कजात्
लग्नाद्याद्योपव्यये रवेरुपव्ययाष्टास्तेषु शस्तो बुधात् /
धीरन्ध्रेषु चतुष्टयत्रिषु गुरोः केन्द्राष्टलाभव्यये
स्वाष्टैकोपव्ययास्तगोऽस्त्र(स)[illegible]स्तात् त्रिकोणे भृगोः //३//
इति भौमाष्टकम् //

3 is then repeated, after which comes:

स्याद्भौमे ऽष्टचतुष्टयायधनगो जीवात् यमायात्मजः
चन्द्रादपि रिपुत्रिगो भृगुसुताद्दष्टान्त्यनन्दाप्तारिगः /
स्वात् पञ्चायरिपुस्त्रिगो ऽर्कतनयात् केन्द्राष्टधर्मायगः
सूर्याच्चोपचयात्म(जे)षु तनुतस्त्र्यायारिस्वाद्यैः शुभः //४//
भौमाष्टकम् //

शुक्रा(द्धा)[illegible]लाभनवगः सौम्यः कुजा(त्)[illegible]स्तगः
केन्द्रे[illegible]ने स्वतो ऽप्युपचयान्त्यैकत्रिकोणे शुभः /
कोणात्[illegible] रवे रिपुभवाष्टान्त्ये गुरोरिन्दुतः
स्वायाष्टारिसुखार्थगः स्वसभवाष्टैकोऽम्बुषट्सूर्यात् //५//
बुधाष्टकम् //

स्वात् सायाष्टत्रिकेन्द्रे स्वनवसभवारातिधीस्थश्च शुक्रात् [illegible]गः
लग्नात् केन्द्रायधीषट्स्वनवस कुजात् स्वाष्टकेन्द्रायगो
[illegible]नो [illegible]र्थकोणाप्तिषु सहजनवायोष्टकेन्द्रार्थगो ऽर्कात्
[illegible]त् कोणैकायस्वाम्बुधनरिपुषु च शनेस्त्र्यन्त्यधीषट्सु शस्त
स्वास्तान्त्याहितवर्जितेषु तनुतः शुक्रो विनास्तारिस्वं
[illegible]तृस्वान्मदनव्ययारिरहितेष्वर्कात् व्ययाष्टाप्तिषु
मन्दाद् व्येकरिपुव्ययास्तरहिते धीजन्मभायाष्टधीस्वे
[illegible]त् कोणे(के) भवत्रिषट्सु भवधीत्र्यन्त्यारिधर्मे कुजात् //

then follows 6 a-c, after which:

[illegible]त्रिषट्सायधीषु रवितो ऽष्टायद्विकेन्द्रेषु भौमात् /
[illegible]धीत्रिषु तनोः स्वायान्त्यषट्स्वेकगः /
[illegible]वान्त्यस्वाष्टसु भृगोरन्त्यायषट्संस्थित-
[illegible] रिपुत्रिगः सुरगुरो(रे)न्त्यायधीशत्रुगः //८//

440

स्थानानि यानि प्रतिपादितानि
ग्रस्थानि भाग्यान्यशुभानि नूनम् /
तयोर्वियोगादधिकं फलं यत्
स राशितो यच्छति सोऽपरेन्दुः ॥९॥
धाष्ट्यो नवयुगानि नवाग्नयश्च
वेदेषवो रसशरा: करसायकाश्च /
मन्दाग्नयो दिनकरा: क्रमशो ऽत्र रेखा
होराश्रितं गृहक्रमात्म्यतनोस्तता: ॥१०॥

After VIII 30 W repeats 5a–6a

12801